as ἐ. ἡμέρα CGangr.*ep.*(H.1.531A); **6.** as subst. ἡ ἐ. widow, Bas.*ep.* 129.21(3.292E; M.32.721A); wife, Chrys.*hom.17.3 in Eph.*(11.125B); id.*hom.5.3 in 1Thess.*(11.463D); Pall.*h.Laus.*37(p.112.10; M.34. 1186B); *ib.*66(p.162.12; 1218B); free woman, Jo.Mosch.*prat.*189(M. 87.3068B); ὁ ἐ. free man, *ib.*203(3093A).

B. *bold, confident* τὰ ἐξαίρετα τῶν προφητῶν, τὸ ἐ. αὐτῶν, κτλ. Or.*hom.15.1 in Jer.*(p.125.17; M.13.429A); ἐ. ὀφθαλμοῖς καὶ ὑψηλῷ προσώπῳ καταδέξαι τὴν ὁμολογίαν [sc. τοῦ ἐσταυρωμένου] Chrys.*hom. 2.6 in Rom.*(9.444E).

ἐλευθεροστομία, ἡ, *freedom of speech,* coupled with παρρησία: τῶν μετὰ παρρησίας καὶ ἐ. ὁμολογούντων αὐτὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ Didym. *Trin.*3.9(M.39.853A); Chrys.*hom.62.5 in Gen.*(4.599A); id.*hom.in Gal.2:11*(3.365D); ref. Chrys. ἐ. ... ἀμέτρως ἐκέχρητο Socr.*h.e.*6.3.14 (M.67.669B).

ἐλευθερ-όω, *set free;* **1.** ref. H. Ghost: agst. Pneumatomachoi ποῦ τοίνυν φέροντες αὐτὸ τάξομεν, μετὰ τῆς κτίσεως; ἀλλ' ἡ κτίσις πᾶσα δουλεύει· τὸ δὲ πνεῦμα ~οῖ Bas.*Spir.*55(3.47E; M.32.172B); *ib.*29 (24C; M.120A); **2.** of Christ; **a.** in his own person, cf. Jo.8:36 ἔδειξεν ἀληθῶς ὁ υἱὸς ὁ ~ώσας, ὡς οὐκ ἔστι κτίσμα Ath.*Ar.*2.67(M.26.289C); οἱ διὰ τιμὴν προσποιούμενοι [sc. Nestorians], τῆς συνθέσεως ~οῦν τὸ θεῖον Leont.H.*Nest.*1.10(M.86.1440D); **b.** as setting mankind free ὁ...συμπαθὴς θεὸς αὐτὸς ἠλευθέρωσεν τὴν σάρκα τῆς φθορᾶς Clem. *paed.*3.1(p.237.7; M.8.557A); Meth.*res.*2.8(p.343.13; M.18.305C); θεὸς ὢν γέγονεν ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς...ἵνα ~ώσῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας τοῦ διαβόλου Ath.*virg.*3(p.38.21; M.28.256C); id.*Ar.*1.48(M.26.112B); ἐκρατήθη σαρκί, ἵνα καὶ ἡ σὰρξ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀτρέπτου ἑνώσεως ~ωθῇ τοῦ θανάτου Gel.Cyz.*h.e.*2.19.25(M.85.1280D); Dor.*doct.*1.4 (M.88.1621B); **3.** of Christianity; **a.** in gen. ὁ νόμος αὐτοῦ [sc. τοῦ Χριστοῦ]...τὸ ἑκούσιον ~ώσας εἰς πίστιν Clem.*paed.*3.12(p.284.5; M.8.655B); Const.ap.Gel.Cyz.*h.e.*2.7.38(M.85.1241A); Ammon.*Jo.* 8:32(M.85.1452A); ref. Jo.8:32 ἡ ἀλήθεια ~ώσει ὑμᾶς·...τίνος ~ώσει; ...ἁμαρτημάτων Chrys.*hom.54.1 in Jo.*(8.315C); **b.** ref. baptism εἰ δὲ βαπτισθέντες οὐκ ἐλευθερώθημεν ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἁμαρτίας, δηλονότι οὐδὲ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἔργα ποιεῖν δυνάμεθα· εἰ δὲ δυνάμεθα ποιεῖν αὐτά, φανερὸν μέν, ὅτι μυστικῶς τῆς κατὰ τὴν ἁμαρτίαν δουλείας ἠλευθερώθημεν...~οῦσθαι μὲν χάριτι Χριστοῦ Marc.Er. *opusc.*4(M.65.988C,D); εἰ ἠλευθερώθημεν ἐν τῷ βαπτίσματι, διὰ τί οὐκ οἴδαμεν τὸν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας;...~οῦται μὲν ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ. κατὰ δὲ τὸ ἴδιον θέλημα, ὅπου ἀγαπᾷ, ἐκεῖ ἐμμένει, κἂν βεβάπτισται, διὰ τὸ αὐτεξούσιον *ib.*(989A,B); **c.** in practice of Christian life, of 'gnostic' τοῦ γὰρ ἐμπαθοῦς παντὸς περιτμηθέντος...ἠλευθερωμένῳ εἰς υἱοθεσίαν Clem.*ecl.*31(p.146.23; M.9.716A); id.*str.*3.4(p.214.28; M.8.1144C); in death τὸ δὲ ἀποθανεῖν καὶ χωρισθῆναι τοῦ σώματος ~ωθῆναι Meth.*res.*1.57(p.319.14; M.41.1153B); **4.** (Carpocratian) of souls after final transmigration when all sin has been atoned for ὅταν δὲ μηδὲν λείπῃ, τότε...~ωθεῖσαν ἀπαλλαγῆναι πρὸς τὸν ὑπεράνω...θεόν Hipp.*haer.*7.32(p.220.4; M.16. 3339B); some souls being released without being incarnate, *ib.* (p.220.8; 3339B); **5.** of freeing of slaves by Const. ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ~ουμένων Soz.*h.e.*1.9.6(M.67.884C).

ἐλευθερωτής, ὁ, *deliverer;* **1.** τῷ πάντων ἐλευθερωτῇ θεῷ Const. ap.Eus.*v.C.*2.30(p.54.12; M.20.1009C); from sin etc., Serap.*euch.*3.1; **2.** of Christ ἐ. πάσης...κτίσεως Ath.*ep.Adelph.*4(M.26.1077A); †Bas. *Is.*114(1.458E; M.30.304B); ἐ. αὐτὸν οἱ προφῆται προὔλεγον Chrys.*hom. 6.4 in Mt.*(7.93A); ref. Mt.17:5 πολλάκις ὁ πατὴρ υἱὸν ἀπεκάλει τὸν υἱόν,...διὰ τοὺς δουλαγωγοῦντας τὸν ἐ. Gr.Ant.*bapt.*2.8(M.88.1880B); Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo.*34(M.87.3540A); as deliverer from all evil and imperfection ὁ ἐ. τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἐκ τῆς τῶν πολλῶν δουλείας *A.Thom.*A 142(p.249.1); ὁ τοῦ νόμου ἐ. ‡Meth.*Sym.et Ann.*3(M.18. 353B).

ἔλευσις, ἡ, *advent;* at Inc. ἡ γὰρ ἔ. τοῦ κυρίου πᾶσα διὰ τὸν ἄνθρωπον γεγένηται, τὸν τεθανατωμένον ἐν τάφῳ...ἁμαρτίας...ἵνα... νῦν ἀναστήσῃ καὶ ζωοποιήσῃ τὸν ἄνθρωπον Mac.Aeg.*hom.*34.2(M.34. 745A); *ib.*3.4(469C); τὴν φανέρωσιν...ἔ. καλεῖ Ammon.*Jo.*1:11,12(M. 85.1397B); prophesied in OT, *1Clem.*17.1; Polyc.*ep.*6.3; εἰ ὁ πονηρὸς ...τὸν νόμον ἔγραψεν, ὁ ἀφεγγὴς ἐκεῖνος, καθόλου...σκότος ὤν, πῶς ᾔδει ἔ. Ἰησοῦ; Serap.*Man.*40(p.58; M.18.1221C); Epiph.*haer.*21.5 (p.244.9; M.41.293A); *Chron.Pasch.*p.147(M.92.364B); at second coming ἐν τῇ ἐ. αὐτοῦ καὶ ἐπιφανείᾳ τῇ ὑστέρᾳ, οὐκ ἔχει τις λόγον ἀπολογίας *A.Thom.*A 28(p.145.7); *1Apoc.Jo.*1(p.71); plur., of both advents, Iren.*haer.*1.10.1(M.7.549A).

***ἐλεφαντία, ἡ,** *elephantiasis,* Chrys.*Stag.*3.13(1.223D) perh. f.l. for ἐλέφαντι, cf.id.*hom.25.5 in Rom.*(9.707E, v.l. ἐλεφαντίᾳ).

***ἐλεφαντοκόλλητος,** *inlaid with ivory,* Clem.*paed.*2.3(p.178.10; M.8.433A).

ἑλικοειδής, *spiral, winding,* of serpent πάντων δὲ τῶν θηρίων πνευματικώτατον τυγχάνει...καὶ ποικίλων σχημάτων τύπους ἀποτελεῖ ὁ δράκων ἐ. ‡Eust.*hex.*(M.18.745C); of construction of ear ἡ ἀκοή, οὐκ ἐπ' εὐθείας ἤνοικται, ἀλλ' ἐ. τῷ πόρῳ τῶν ἐν τῷ ἀέρι ψόφων ἀντιλαμβάνεται. σοφίας καὶ τοῦτο...ὥστε τὴν μὲν φωνὴν ἀκωλύτως διϊέναι...περικλωμένην ταῖς σκολιότησι, μηδὲν δὲ τῶν ἔξωθεν παρεμπιπτόντων κώλυμα εἶναι δύνασθαι τῇ αἰσθήσει Bas.*hom.*3.8(2.24C; M. 31.217A); exeg. 3Reg.6:8 ἐ. γὰρ ἐχρῆν εἶναι τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ ἄνοδον τῆς ἕλικος ἀναβάσει τὸν ἰσαίτατον κύκλον μιμουμένης Or.*Jo.* 10.40(24; p.218.3; M.14.385C); as mode of divine movement (between εὐθύ and κατὰ κύκλον) τὸ δὲ ἐ. τὴν σταθερὰν πρόοδον καὶ τὴν γόνιμον στάσιν Dion.Ar.*d.n.*9.9(M.3.916D), v. κύκλος.

ἑλικοειδῶς, *spirally, obliquely,* of angelic movement (between κυκλικῶς, i.e. in union with God, and κατ' εὐθεῖαν, i.e. action on lower intelligences) κινεῖσθαι μὲν οἱ θεῖοι λέγονται νόες...ἐ. δέ, ὅτι καὶ προνοοῦντες τῶν καταδεεστέρων, ἀνεκφοιτήτως μένουσιν ἐν ταὐτότητι περὶ τὸ τῆς ταὐτότητος αἴτιον καλὸν καὶ ἀγαθόν, ἀκαταλήκτων περιχορεύοντες Dion.Ar.*d.n.*4.8(M.3.704D); of souls, *ib.*4.9(705A) cit. s. ψυχή.

ἑλιξόπορος, *twisting, intertwining,* Paul.Sil.*Soph.*654(M.86. 2144B).

***Ἐλισσαϊκός,** *of Elisha,* Geo.Al.*v.Chrys.*67(p.246.41).

***ἑλκάς, ἡ,** Arabian coin, *M.Areth.*(p.8).

***Ἐλκεσαῖοι, οἱ,** *Elchezaites,* sect basing teaching about forgiveness of postbaptismal sins by new kind of 'baptism' on a book of angelic revelations bearing name of Elchezai, Epiph.*rescr.*5(p.160. 21; M.41.165A); id.*haer.*30.3(p.336.2; M.41.409A); Thdt.*haer.*2.7(4. 332); connected with Σαμψαῖοι q.v., Epiph.*haer.*53.1(p.314.25; 900A); cf.Hipp.*haer.*9.13ff.

***Ἐλκεσαῖται, οἱ,** = foreg., Or.ap.Eus.*h.e.*6.38(M.20.600A); Eus. *ib.*(597C).

ἑλκηθμός, ὁ, 1. *being dragged* ἀπὸ τῶν θηρίων ἐ. *Ep.Lugd.*ap.Eus. *h.e.*5.1.38(M.20.424A); Chrys.*hom.9.6 in Mt.*(7.139B); **2.** met., *being drawn,* of relationship between Father and Son πρὸς ἑαυτὴν ἕλκει, φησίν [sc. Eun.], ἡ τοῦ υἱοῦ κυριεύουσα οὐσία τὴν τοῦ ὄντος ἔννοιαν. τί βούλεται αὐτῷ ὁ ἐ. τοῦ ὄντος...; εἰ μὲν γὰρ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν ἕλκειν φησὶ τὸν πατέρα, περιττὸς οὗτος ὁ ἐ. Gr.Nyss.*Eun.*11(2 p.249.1,13; M.45.853A).

***ἑλκογένητος,** ? *bred from ulcers* or *corruption, Anaph.Pil.*B 1 (p.444).

ἑλκτικός, 1. *drawing, attracting* ἑλκτικαῖς ἡδονῶν περιαγωγαῖς Meth.*res.*2.1(p.330.2; M.41.1161D); πρὸς ἡδονὰς ὢν ἑλκτικός *ib.*2.6 (p.340.16; 1173A); ἐ. τῆς ἐν τῷ βάθει νοτίδος...ἡ συκῆ Gr.Nyss.*hom.5 in Cant.*(M.44.872C); Mac.Mgn.*apocr.*4.17(p.192.16); παντὸς ἑλκτικὴν εἶναι τοῦ ὑποκειμένου τὴν τοῦ πυρὸς δύναμιν. ... τὸν θεὸν...ἐ. καὶ αὐτὸν εἶναι...πάντων τῶν βουλομένων τοῖς αὐτοῦ πείθεσθαι νόμοις Max.*ep.*30(M.91.624B); **2.** *drawing in, taking in;* of food into the system, Nemes.*nat.hom.*23(M.40.693A) cit. s. ἀλλοιωτικός; Leont.B. *Nest.et Eut.*1(M.86.1296D); ‡Jo.D.*corp.*3(M.95.409A).

***ἑλκτικῶς,** *by way of attraction,* Geo.Pis.*senar.*156(M.92.1749B).

ἕλκυσις, ἡ, *drawing, guiding,* Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3176A).

ἕλκυσμα, τό, *drawing,* of ploughing εἰλιπόδων ἑλκύσμασι tr.Vergil *ecl.*4.33 ap.Const.*or.s.c.*20(p.185.9; M.20.1297B).

ἑλκυσμός, ὁ, *drawing, dragging;* form of torture, Chrys.*hom. 61.3 in Mt.*(7.614B); *M.Thdot.*1 34(p.82.26).

***ἑλκύστρια, ἡ,** *one who draws* or *sheds* blood, of synagogue ἀλλοτρίων αἱμάτων ἐ. Leont.B.*mesopent.*(M.86.1992C).

ἕλκ-ω, ἑλκύ-ω, A. *draw;* **1.** ref. God attracting men to himself; **a.** in gen. οὔτε διὰ φόβον οὔτε διὰ ἡδονὰς ἐπὶ τὴν γνῶσιν ἵεται·... ἀγάπῃ δὲ τοῦ ὄντως ὄντος ἐραστοῦ ~όμενος [sc. the 'gnostic'] Clem. *str.*4.22(p.312.25; M.8.1356A); τῷ ἁγίῳ πνεύματι ~όμενοι οἱ...ἐνάρετοι *ib.*7.2(p.8.24; M.9.413A); εἷλκεν γὰρ αὐτὸν...θείῳ σὺν πνεύματι φύσις ἀγαθὴ πρὸς τὸν εὐσεβῆ...βίον Eus.*v.C.*1.12(p.13.28; M.20.925C); ὁ σωτήρ, ~ων εἰς εὐσέβειαν Ath.*inc.*31.2(M.25.149B); ref. Jo.12:32 πῶς οὖν φησιν, ὅτι ὁ πατὴρ ~ει; ὅτι υἱοῦ ~οντος, πατὴρ ~ει, ἑλκύσω δέ, φησίν, ἅτε ὑπὸ τυράννου κατεχομένους Chrys.*hom.77.2 in Jo.*(8. 403D); ref. Jo.12:32 δείκνυσιν οὖν ἑαυτὸν ὄντα φύσει θεόν, οὐκ ἔξω τιθεὶς τὸν πατέρα. διὰ γὰρ τοῦ υἱοῦ ~εταί τις εἰς τὴν τοῦ πατρὸς γνῶσιν Cyr.*Jo.*8(4.708A); **b.** ref. freedom of will τοὺς κατὰ προαίρεσιν ἀγαθοὺς ~ει ὁ πατήρ, τοὺς δὲ μοχθηροὺς ἐᾷ. οὐ τὸ ἐφ' ἡμῖν αὐτεξούσιον ἀναιρεῖ ὁ λόγος, ἀλλὰ δείκνυσι βοηθείας δεομένους Ammon.*Jo.*6:44 (M.85.1437A); Chrys.*hom.46.1 in Jo.*(8.269E); **2.** of men attracting God into themselves ~ουσι [sc. virtuous souls]...πρὸς ἑαυτὰς τοῦ ἀφθάρτου νυμφίου τὸν πόθον Gr.Nyss.*hom.1 in Cant.*(M.44.784D); πῶς δὲ αὐτὸν εἵλκυσαν; ἀκολουθήσασθαι τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, καὶ τῶν εὐαγγελικῶν ἀπολαύσασθαι μύρων Cyr.*fr.Cant.*1:3(M.69.1277); Thdt. *Cant.*1:3(2.31); **3.** of attraction exerted by evil ὁ διάβολος...πρὸς

ἑαυτὸν ~ειν πάντας βουλόμενος Just.*dial*.116.1(M.6.744C); τὰς ἔξωθεν αὐτοὺς ~ούσας ἡδονὰς τοῦ βίου Ath.*gent*.30(M.25.61A); Chrys.*hom. 6.7 in Mt*.(7.99B).

B. *derive* (Messalian) ~ειν γὰρ ἕκαστον τῶν τικτομένων ἔλεγεν ἐκ τοῦ προπάτορος, ὥσπερ τὴν φύσιν, οὕτω δὲ καὶ τὴν δαιμόνων δουλείαν Thdt.*h.e*.4.11.7(4.966).

***ἐλλαιμαργέω**, *be greedy for*; c. dat., Gr.Nyss.*infant*.(M.46.188A).

ἐλλαμβάνω, 1. med., *seize hold of*, ref. Mt.10:32 ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐνειλημμένος αὐτούς Clem.*str*.4.9(p.280.27; M.8.1281C); **2.** pass., *be held* ἐνειλημμένον ὑποδήμασι Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.356D); τὸ τῆς ἁμαρτίας βρόχοις ἐνειλημμένον Cyr.*Nest*.3.3(p.65.36; 6¹.80C).

ἐλλαμπρύνομαι, *shine forth, distinguish oneself*; by virtue, Clem. *q.d.s*.1(p.160.13; λαμπρ- M.9.605B); Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.6.41.20(M. 20.612A); Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.349B); *be notorious* by wickedness, Eus.*h.e*.9.11.4(M.20.840A); id.*p.e*.4.6(143A; M.21.249B).

ἐλλάμπ-ω, 1. *shine upon*, of spiritual illumination by God: of angels ~ει δὲ τοῖς καθ' ἕκαστον δευτέροις διὰ τῶν πρώτων Dion.Ar.*c.h*. 13.4(M.3.305B); of men ἐὰν τηλικοῦτος ἦς, ὡς τοὺς ὀφθαλμοὺς κυρίου ~ειν σοι Or.*hom.6.1 in Jer*.(p.48.12; M.13.323B); ἐλλάμψαντος...ταῖς ἁπάντων διανοίαις τοῦ θεοῦ καὶ πατρός Cyr.*ep*.50(p.98.18; 5².168B); through teaching of scripture, Gr.Nyss.*hom.5 in Cant*.(M.44.864D); Dion.Ar.*d.n*.1.3(M.3.589B); of bishop illuminating candidates for baptism, id.*e.h*.2.2.3(M.3.400B); **2.** trans., *enlighten*; spiritually οὐ γὰρ ἔξωθεν αὐτὰς [sc. the angels] ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ θεῖα κινεῖ, νοητῶς δέ, καὶ ἔνδοθεν ~ομένων αὐτῶν ἐν αὐγῇ καθαρᾷ καὶ ἀΰλῳ, τὴν θειοτάτην βούλησιν *ib*.1.4(376B); οἱ θεοειδεῖς...ὑπερφυῶς ἐλλαμφθέντες ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸ [sc. τὸ ὑπέρθεον φῶς] μακαριωτάτης ἑνώσεως id.*d.n*.1.5(M. 3.593C); by Christ οἱ ~όμενοι ὑπὸ Χριστοῦ...οὐδέν τινων διακονουμένων ἀποστόλων καὶ προφητῶν δέονται...οὐδὲ ἀγγέλων Or.*Jo*.1.25(24; p.31. 21; M.14.68D); by H. Ghost of prophets, id.*Cels*.7.4(p.155.33; M.11. 1425B); of a convert to orthodoxy, Gel.Cyz.*h.e*.2.24.2(M.85.1300A); ref. degrees of illumination, Gr.Naz.*or*.28.17(p.48.6; M.36.48C).

ἔλλαμψις, ἡ, *illumination*; **1.** Trin. φωτὸς πατρικοῦ, ἀπαυγάσματος Χριστοῦ, ἔ. ἁγίου πνεύματος Or.*fr.83 in Lc*.(p.273); operations *ad extra* μίαν ἐκ τῆς μιᾶς θεότητος γενέσθαι τὴν ἔ. ἑνικῶς διαιρουμένην, καὶ συναπτομένην διαιρέτως Gr.Naz.*or*.28.1(p.22.3; M.36.25D); Jo.D. *f.o*.1.14(M.94.860C); **2.** ref. Christ, as contrasted with Law and prophets ἡ τελεία ἔ. γίνεται, ὅταν ἐπιφανῇ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν Gr. Nyss.*hom.5 in Cant*.(M.44.864B); τὴν ἔ. τῆς ἀναστάσεως ‡Sophr.H. *liturg*.7(M.87.3988C); ἐπεδείκνυτο, συμπροσόντων τῶν χρόνων τῆς ἡλικίας, τὴν ἔ. τῆς θεότητος *cat.Lc*.2:51(p.27.28); **3.** ref. H. Ghost, at Inc. πυρσὸς...γαμήλιος ἡ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἔ. Gr.Nyss.*hom.13 in Cant*.(M.44.1053A); **4.** ref. angels; as lesser lights than God, Gr. Naz.*or*.38.9(M.36.321A); ἐλλαμπομένας τὴν καθαρωτάτην ἔ., ἢ ἄλλως ἄλλην κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς φύσεως καὶ τῆς τάξεως *ib*.28.31(p.70.17; 72B); Dion.Ar.*c.h*.3.1(M.3.164D); τῶν ἡττόνων εἶναι τοὺς θειοτέρους... χειραγωγοὺς ἐπὶ τὴν θείαν...ἔ. *ib*.4.3(181A); of angels giving men τὰς θεαρχικὰς ἔ. *ib*.9.3(260C); *ib*.13.3(304A); **5.** of illumination in men in gen. ἅπασι...ὁ τοῦ θεοῦ λόγος ἐκλάμπει τοῖς ἐλλάμψεως δεκτικοῖς Cyr. *Jo*.1.7(4.59D); esp. through Christian doctrine ἣν ἐντεῦθεν ἔ. [sc. H. Ghost] ἐδεξάμην Gr.Naz.*or*.31.33(p.190.6; M.36.172A); διδάσκει ὅτι μόνοις τοῖς μαθηταῖς ἐξαιρέτως...ἔσται ἡ ἔ., ὑπὲρ ὧν τηροῦσι τὰς ἐντολάς Ammon.*Jo*.14:24(M.85.1492D); οἱ ἐξ ἐθνῶν κεκλημένοι διὰ τῆς πίστεως, ὡς ἤδη σοφισθέντες διὰ τῆς τοῦ πνεύματος ἔ. Cyr.*Ps*. 24:10(M.69.849B); Dion.Ar.*c.h*.1.2(M.3.121A); different degrees belonging to different orders of hierarchy, id.*e.h*.5.1.7(M.3.508D); through scripture ἐπὶ τοῦ παντὸς ἀνθρώπων γένους ἡ τοῦ θείου πνεύματος ἐν αὐτοῖς [sc. prophets] ἔ. μεγίστην ὑπόθεσιν περιέχουσα Eus.*d.e*.5 proem.(p.206.25; M.22.344A); Gr.Nyss.*Pss.titt*.B 10(M.44. 536A); through baptism, Dion.Ar.*e.h*.5.1.3(504B); as conditional upon purity of life, Or.*Jo*.10.41(25; p.219.4; M.14.388B); Gr.Naz. *or*. 39.8(M.36.344D); ἵνα χωρήσῃς ὅλην τὴν ἔ. τῆς ἁγίας τριάδος, ἐχώρισας τὸν νοῦν σου πάσης ὑλώδους ἐμφάσεως Jo.Mon.*hymn.Bas*.3(M.96. 1372B); Jo.D.*hom*.4.1(M.96.601B); of beatific vision τῆς ἔ. καταξιούμενοι τῆς...τριάδος †Jo.D.*B.J*.39(M.96.1232A).

ἐλλειπής, v. ἐλλιπής.

ἐλλειπῶς, = ἐλλιπῶς, *with ellipsis*, Thdt.*Rom*.7:13(3.75); ἐ. τοῦ ἀναφορικοῦ ἄρθρου Areth.*Apoc*.1:5,6(M.106.508D).

ἔλλειψις, ἡ, *defect*; in argument against polytheism εἰ γὰρ ἤρκει εἷς [sc. for creation], οὐκ ἂν οἱ πολλοὶ τὴν ἀλλήλων ἀνεπλήρουν ἔ. Ath.*gent*.39(M.25.77C); in anti-Arian argument ὥστε γενητὴν εἰσάγειν τριάδα,...τῶν γὰρ γενητῶν ἐστιν ἐλλείψεις...καὶ προσθήκας δέχεσθαι id.*Ar*.1.18(M.26.49B); οὐ μίαν...θεότητος φύσιν εἰσάγοντες, ἀλλὰ...τρεῖς...μαχομένας ὑπερβολαῖς καὶ ἔ. Gr.Naz.*or*.23.6(M.35. 1157B); ref. negative theology τὸ...ἄνουν καὶ ἀναίσθητον καθ' ὑπεροχήν, οὐ κατ' ἔ. ἐπὶ θεοῦ τακτέον Dion.Ar.*d.n*.7.2(M.3.869A); of man's natural state, Eus.*e.th*.1.13(p.73.5; M.24.849D); Ath.*inc*.11.1 (M.25.116A); of evil οὔτε ἐν δαίμοσιν, οὔτε ἐν ἡμῖν τὸ κακόν, ὡς ὂν κακόν, ἀλλ' ὡς ἔ. ... τῆς τῶν...ἀγαθῶν τελειότητος Dion.Ar.*d.n*.4.24 (M.3.728A); τὸ ἀγαθὸν ἐκ τῆς μιᾶς καὶ ὅλης αἰτίας· τὸ δὲ κακὸν ἐκ πολλῶν καὶ μερικῶν ἔ. *ib*.4.30(729C); ἐν τῇ παντελεῖ ἔ. τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν· τὸ γοῦν ἐλλεῖπον ὀλίγον τοῦ ἀγαθοῦ οὐ κακόν Max.*schol.d.n*.4. 20(M.4.284A).

Ἕλλην, ὁ, 1. *gentile*, *Diogn*.1.1; Heges.ap.Eus.*h.e*.2.23.18(M.20. 204A); ref. Rom.1:32 Ἕ. καλεῖ τὸν ἀπηλλαγμένον τῆς παρατηρήσεως τῆς Ἰουδαϊκῆς Chrys.*stat*.12.5(2.130D); Cyr.*ador*.2(1.64A); id.*Jo*.8(4. 700B); Thdt.*Rom*.1:8,9(3.31); **2.** *pagan*; marriage with such forbidden except on promise of conversion, CChalc.*can*.14; Σευήρου τοῦ...αἱρεσιάρχου, καὶ Ἕ. Jo.D.*jej*.suppl.(M.95.76B).

***Ἑλληνιανοί, οἱ,** ? name of a Jewish sect; mentioned together with Galileans, Pharisees etc., Just.*dial*.80.4(M.6.665B).

Ἑλληνίζ-ω, 1. *speak Greek*; *speak good Greek* ἡμέτεροι...οἱ λόγοι, καὶ τὸ ~ειν, ὧν καὶ τὸ σέβειν θεούς· ὑμῶν δὲ ἡ ἀλογία καὶ ἡ ἀγροικία Juln.Imp.ap.Gr.Naz.*or*.4.102(M.35.636C); of language, *be Greek*, ref. author of Apoc. διάλεκτον...καὶ γλῶσσαν οὐκ ἀκριβῶς ~ουσαν αὐτοῦ βλέπω Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.7.25.6(M.20.704A); **2.** *practise paganism*; in gen., Eus.*v.C*.2.44(p.60.1; M.20.1021A); Thdt.*affect*.3 (p.90.21; 4.782); Jo.Mal.*chron*.8 p.207(M.97.321C); of Christians sacrificing in time of persecution, Philost.*h.e*.2.14(M.65.477A); **3.** *be pagan* ὁ λέγων δύο [sc. θεούς], ~ει ‡Ath.*Ar*.4.10(p.54.6; M.26. 480C); Gr.Naz.*or*.45.4(M.36.628C); of Manicheans αἱ τῶν βίβλων τοίνυν ὑποθέσεις Χριστιανίζουσι μὲν τῇ φωνῇ, τοῖς δὲ δόγμασιν ~ουσι Socr.*h.e*.1.22.8(M.67.137A); *ib*.1.22.1(136A); Sophr.H.*ep.syn*.(M.87. 3153C).

Ἑλληνικός, 1. *Greek*; τὸ Ἑ. *Greek language*, Hipp.*haer*.10.3 (p.287.17; M.16.3446B); Eus.*h.e*.4.8.8(M.20.325B); Evagr.Pont.*schol*. (p.205); **2.** *gentile, pagan* διὰ τί οὖν οἱ Ἀρειανοὶ...οὐ συναριθμοῦσιν ἑαυτοὺς μετὰ τῶν Ἑλλήνων;...ἀλλὰ τὸ μὲν ὄνομα τὸ Ἑ. φεύγουσι διὰ τὴν τῶν ἀνοήτων ἀπάτην Ath.*Ar*.3.16(M.26.356A); τεθραμμένος [sc. Abraham] ἐν γῇ Χαλδαίων ἔθεσί τε καὶ νόμοις τοῖς Ἑ. Cyr.*glaph.Gen*.4 (1.124C); of Persian religion Ἑ. δόγμα *Chron.Pasch*.p.333(M.92. 864A); neut. as subst., *the pagans*, Philost.*h.e*.7.2(M.65.537B).

Ἑλληνικῶς, *in a pagan way*, Soz.*h.e*.3.17.2(M.67.1093C); comp., Chrys.*hom.29.1 in 1Cor*.(10.258E).

Ἑλληνίς, *pagan* (fem.), Chrys.*hom.31.3 in Mt*.(7.361A); Philost. *h.e*.1.6(M.65.464B); αὐτὴν ἐποίησε Χριστιανήν· ἦν γὰρ Ἑ. *Chron. Pasch*.p.312(M.92.796A); as subst., *pagan woman*, ‡Jo.D.*fid.dorm*.9 (M.95.253D).

***Ἑλληνισοφία, ἡ,** *wisdom of the Greeks*, Anast.S.*hod*.6(M.89. 109C).

***Ἑλληνιστάριοι, οἱ,** *those who use Greek* in liturgy, Thdr.Pet.*v. Thds*.(p.46.1); Cyr.S.*v.Sab*.32(p.117.24).

Ἑλληνιστής, ὁ, 1. *Greek-speaking Jew*, Chrys.*hom.14.1 in Ac*. (9.111D); *ib.21.1*(169D); **2.** *pagan*, Philost.*h.e*.7.1(M.65.537B); Soz. *h.e*.6.35.1(M.67.1397B).

Ἑλληνιστί, *rhetorically*, ref. divine threats in gospels μὴ ἀπατῶμεν ἑαυτούς, νομίζοντες ταῦτα Ἑ. ὑμῖν λέγειν Chrys.*hom.19.5 in Ac*.(9.160D).

***Ἑλληνοκοίτης, ὁ,** *husband of a gentile wife*; ref. accusation brought against Moses, *Const.App*.6.1.2.

Ἑλληνόφρων, *inclined to paganism* Μανιχαῖος καὶ Ἑ. Thphn. *chron*.p.68(M.108.220A).

ἐλλιμενίζω, 1. *stay in harbour*, Synes.*ep*.4(M.66.1337A); **2.** *visit the harbour*, *ib*.148(1544C).

***ἐλλιμνάζ-ω, 1.** *form a pool*, hence *overflow*; c. dat., †Bas.*Is*.283 (1.595A; M.30.616C); met. ἡ τῆς εἰρήνης χαρὰ...τῇ ὑπομονῇ ~ουσα Nil.*Eulog*.6(M.79.1101C); **2.** *lie* (*stagnant*) like water in a pool; of wine in the mouth, Bas.*hom*.14.5(2.126E; M.31.453E); of wealth, *ib*. 6.5(2.47D; M.272A); πηγαῖς ὄφεις τρεφούσαις, αἷς...~ει ὁ λόγος Pall. *h.Laus*.47(p.140.2; M.34.1202A).

***ἐλλιμνασμός, ὁ,** *pool*, met. τὸν ἐναέριον ἐ. διελεύσῃ Germ.CP *or*.1 (M.98.240D).

[*]**ἐλλιμπάν-ω**, collateral form of ἐλλείπω; **1.** *omit, leave undone, neglect*, Bas.*reg.fus*.43.2(2.390B; M.31.1028D); Chrys.*hom.32.6 in Mt*.(7.374C); *V.Max*.1(M.90.68C); **2.** intrans., *fail* ὅταν γὰρ τὰ παρ' ἡμῶν ~ῃ, καὶ τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ ἵσταται Chrys.*hom.50.2 in Mt*.(7. 516A).

ἐλλιπής (ἐλλειπής), *defective*; denied of God; hence also of Christ, Clem.*paed*.1.6(p.105.8; M.8.280C); implied in Arian doctrine ποτὲ μὲν ἐ. τριάς, ποτὲ δὲ πλήρης· ἐ. μὲν πρὶν γένηται ὁ υἱός· πλήρης δέ, ὅτε γέγονε Ath.*Ar*.1.17(M.26.48B); assertion that God is

ἐ. a gross impiety, id.*gent*.39(M.25.77C); of man ἄνθρωπος, τέλειος κτισθείς, ἐ. γέγονε διὰ τῆς παραβάσεως id.*Ar*.2.66(M.26.288B); τὸ τοιοῦτον [sc. evil spirit] οὐ κακόν, ἀλλ' ἐ. ἀγαθόν Dion.Ar.*d.n*.4.23 (M.3.725A).

***ἐλλογίζω**, *set down against*, Isidorus (Gnost.)ap.Clem.*str*.3.1 (p.196.13; M.8.1104A).

ἐλλόγιμος, **1.** *special* ἐ. χάριν Cyr.*Jo*.5.1(4.470A); **2.** *elect, chosen* by God τοὺς [sc. presbyter-bishops] οὖν κατασταθέντας...ὑφ' ἑτέρων ἐ. ἀνδρῶν συνευδοκησάσης τῆς ἐκκλησίας πάσης *1Clem*.44.3; ὁ ποιήσας ...τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένα δικαιώματα..., οὗτος...ἐ. ἔσται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σωζομένων *ib*.58.2; cf.*ib*.57.2; **3.** *skilled in use of words, learned* ἐ. ἄνδρες opp. ἰδιῶται, Chrys.*sac*.5.6(p.135.1; 1.418D); Thdt. *h.e*.2.3.8(3.827).

ἐλλογιμότης, ἡ, *eloquence*, Sever.*1Cor*.5:1–5(p.243.24); Cyr.*ep. Euopt*.(p.111.14; 6^1.201D); id.*Is*.3.3(2.444B).

ἐλλογίμως, *eloquently*, *Chron.Pasch*.p.312(M.92.793C).

ἔλλυπος, *subject to sorrow* ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἁμαρτίας γέγονε...ἔ. Anast.S.*hod*.13(M.89.212B).

***ἐλλυτρώσιμος**, *redeemable*, Cyr.*ador*.13(1.467C).

ἕλξις, ἡ, *draught*; of water, ‡Paul.Sil.*therm.Pyth*.82(M.86.2265).

ἐλπιδηφόρος, *bringing hope, full of hope*, Olymp.*Job* 39:8(M.93. 413A).

***ἐλπιδόπνοος**, *fragrant with hope*, ‡Chrys.*poenit*.4(9.854A).

***ἐλπιδοσκοπέω**, *content oneself with hopes*, opp. acting, Chrys. *fr.in Pr*.13:12(M.64.697A).

***ἐλπιδοφόρος**, *bearing hope* εὐχὴ..., ἐ. ἄνθος ‡Chrys.*hom.in Ps*. 75:12(5.606C); of BMV, Ant.Ptol.*fr*.ap.Cyr.*Arcad*.(p.66.33; 5^2. 49E).

ἐλπίζ-ω, *hope*, (v. ἐλπίς);

A. God as cause; **1.** in gen., *1Clem*.11.1; *Did*.4.10; Herm.*mand*. 12.5.2; Just.*1apol*.48.4(M.6.400C); id.*dial*.101.1(M.6.712B); Chrys. *stat*.6.5(2.81D); id.*hom.14.6 in Rom*.(9.584D); **2.** as author of redemption in Christ, *1Clem*.12.7 cit. s. λύτρωσις; and giver of all good things βούλεται γὰρ ἡμᾶς ὁ θεὸς ἀεὶ ~ειν ἐπ' αὐτόν, ὃς καὶ τὰ πράγματα οὕτως κατεστήσατο, ὥστε προελπίσασιν ἐλθεῖν ἡμῖν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰτηθέντων προσκαίρων τε, καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν Nil. *epp*.1.39(M.79.101A).

B. in Christ; **1.** in gen. ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς ὃν ~ουσιν σαρκί, ψυχῇ, πνεύματι, πίστει, ἀγάπῃ, ὁμονοίᾳ Ign.*Philad*.11.2; ἐλπίσατε...ἐπὶ τὸν ἐν σαρκὶ μέλλοντα φανεροῦσθαι ὑμῖν Ἰησοῦν *Barn*. 6.9; Just.*dial*.47.2(M.6.577A); *A.Jo*.76(p.189.8); *A.Thom*.A 88(p.203. 6); Hipp.*antichr*.59(p.39.10; M.10.777B); οὐκ ἐπ' ἄνθρωπον ἔχω τὴν ἐλπίδα, ~ων ἐπὶ Χριστὸν Ἰησοῦν Or.*hom.15.6 in Jer*.(p.130.10; M. 13.436C); Christ called ὁ ~όμενος id.*Jo*.13.59(58; p.290.6; M.14. 509D); leading to eternal life οἱ ~οντες ἐπ' αὐτὸν ζήσονται εἰς τὸν αἰῶνα *Barn*.8.5; **2.** in Cross, *Barn*.11.8; cf.*ib*.12.2; **3.** in name of Christ, *1Clem*.59.3; *Barn*.16.8.

C. effects ὥσπερ γὰρ τὸν πονοῦντα καὶ ταλαιπωρούμενον...οὕτω καὶ τὸν ~οντα ὁ θεὸς στεφανοῖ...ἀλλ' ὅμως ἐχαρίσατο καὶ τοῦτο τῷ ~οντι, ἵνα παραμυθήσηται τὴν ἀποκαμοῦσαν ψυχήν Chrys.*hom.14.6 in Rom*. (9.585B).

D. need for hope παραμένωμεν τοίνυν τῇ ἐλπίδι...καὶ δῶμεν ἑαυτούς, καὶ ἐλπίσωμεν Cyr.H.*procatech*.9; esp. in difficulties, Chrys. *exp.in Ps*.117:9f.(5.321B); *ib*.(5.320E); and in temptation to despair ὁ δαίμων...πλανᾷ...ἀδελφόν, ὅπως ἀποστὰς τοῦ ~ειν ἐπὶ κύριον, εἰς νεκρὰς φροντίδας...διαχυθῇ Nil.*epp*.3.237(M.79.493C).

ἐλπίς, ἡ, *hope*;

A. def. and described; **1.** in gen. ἐ. δὲ προσδοκία ἀγαθῶν ἢ ἀπόντος ἀγαθοῦ εὔελπις Clem.*str*.2.9(p.134.17; M.8.976B); χρόνου... τῷ μὲν παρῳχηκότι ἡ μνήμη, τῷ δὲ μέλλοντι ἐ. ἐστι *ib*.2.12(p.141.27; 989B); ἐ. δὲ ὁμωνύμως καὶ ἡ τῆς ἐ. ἀπόδοσίς τε καὶ ἀποκατάστασις *ib*. 4.22(p.312.20; 1356A); ἐ. δ' ἀπόντος πράγματος συνουσία Gr.Naz.*carm*. 1.2.34.158(M.37.956A); *ib*.1.2.28.73(862A); ἐν τοῖς στενοῖς φάρμακον, ἡ ἐ. id.*or*.17.2(M.35.965C); ἐ. οὐδὲν ἕτερόν ἐστι κατὰ γένος ἢ προσδοκία ἀγαθῶν Didym.*Job* 8:11(M.39.1140C); **2.** more specifically Christian διττὴν δὲ εἰδὼς [sc. Rom.5:4f.] τὴν ἐ., τὴν μὲν προσδοκωμένην, τὴν δὲ ἀπειλημμένην, ἤδη τέλος διδάσκει τὴν τῆς ἐ. ἀποκατάστασιν Clem.*str*. 2.22(p.187.14f.; M.8.1084A); τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐ., τὸ καὶ παραυτίκα μὴ λαβόντας μὴ ἀπογινώσκειν, μηδὲ ἀπαγορεύειν Chrys.*exp.in Ps*. 146:10f.(5.482A); id.*hom.14.6 in Rom*.(9.585A); ἐ. ἐστιν ἀδήλου πλούτου πλοῦτος· ἐ. ἐστιν ἀνενδοίαστος πρὸ θησαυροῦ θησαυρός Jo.Clim. *scal*.30(M.88.1157D).

B. of God as cause and goal of hope; **1.** in gen. τὴν πᾶσαν ἐ. ἐπὶ τὸν...ἔχοντες θεόν Clem.*str*.6.16(p.501.13; M.9.364A); ὁρᾷς τὸν... ὄχλον ἀποκρεμάμενον ἐ. τῇ πρὸς τὸν θεόν σου *A.Jo*.44(p.172.25); *ib*.55 (p.179.5); ὁ θεὸς πάντων τῶν ὄντων,...ἐπὶ σοὶ πεποίθασιν ἐλπίδες ὁσίων *Const.App*.7.33.2; κἂν μυρία...ἐπέλθῃ δεινὰ...οὐκ ἀφιστάμεθα τῆς ἱερᾶς ἀγκύρας, ἀλλ' ἐχόμεθα τῆς ἐ. τῆς ἐπὶ τὴν σὴν συμμαχίαν Chrys.*exp.in Ps*.140:7(5.441D); though man's co-operation is also needed παιδεύων μὴ μόνον ἐν τῇ χρηστότητι τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τῶν οἰκείων ἔργων ἀρετῇ τὰς ἐ. ἔχειν τῆς σωτηρίας id.*exp.in Ps*.4:4f. (5.16C); εἰς μηδὲν ἕτερον ἔχῃ τὰς ἐ., μετὰ τὸν ἔλεον τοῦ θεοῦ, ἀλλ' εἰς ἀρετὴν οἰκείαν id.*hom.5.4 in Mt*.(7.78C); **2.** characteristics of hope in God μακάριος, ὁ πάσης ἐ. τῶν κατὰ τὸν κόσμον τοῦτον ἑαυτὸν ἀποστήσας, καὶ μόνην ἔχων ἑαυτοῦ ἐ. τὸν θεόν...οὐ γὰρ ἐπιδέχεται ἐπαμφοτερισμὸν ἡ εἰς θεὸν ἐ. †Bas.*Is*.245(1.566C,D; M.30.549C); τῇ γὰρ ἐ., φησίν, ἐσώθημεν. αὕτη...καθάπερ σειρά τις ἰσχυρὰ τῶν οὐρανῶν ἐξαρτηθεῖσα, τὰς ἡμετέρας διαβαστάζει ψυχάς, κατὰ μικρὸν πρὸς τὸ ὕψος ἐκεῖνο ἀνέλκουσα τοὺς σφόδρα ἐχομένους αὐτῆς...ἂν οὖν τις μαλακισθῇ καὶ ἀφῇ τὴν ἄγκυραν ταύτην τὴν ἱεράν, κατέπεσέ τε εὐθέως καὶ ἀπεπνίγη εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς κακίας ἐλθών Chrys.*Thdr*.1.2(1.3A); id.*serm.9.4 in Gen*.(4.694A); ἡ δὲ ἐπὶ θεὸν ἐ. ἀθάνατος, ἄτρεπτος, ἀκίνητος, μεταβολὴν οὐ δεχομένη, ἐν ἀσφαλείᾳ πάσῃ καθιστῶσα id. *exp.in Ps*.4:6(5.20E); *ib*.117:8f.(321C); ἡ εἰς τὸ θεῖον ἐ., πύργος ἐστὶν ἀρραγής Isid.Pel.*epp*.2.17(M.78.469A).

C. of Christ as hope of Christians; **1.** common hope and bond of union οἵτινες ἀρχηγοὶ στάσεως...ἐγενήθησαν, ὀφείλουσιν τὸ κοινὸν τῆς ἐ. σκοπεῖν *1Clem*.51.1; ἄμεινον...ὑμῖν ἐν τῷ ποιμνίῳ τοῦ Χριστοῦ μικροὺς...εὑρεθῆναι, ἢ καθ' ὑπεροχὴν δοκοῦντας ἐκριφῆναι ἐκ τῆς ἐ. αὐτοῦ *ib*.57.2; τῇ ἐ. προσδεδέσθωσαν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τῷ πιστῷ ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις *ib*.27.1; δεδεμένον...ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος καὶ ἐ. Ign.*Eph*.1.2; ἐρρῶσθε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 'τῇ' κοινῇ 'ἐ. ἡμῶν' id.*Philad*. 11.2; *ib*.5.2; id.*Magn*.7.1; ἡ τελεία ἐ., Ἰησοῦς Χριστός id.*Smyrn*.10.2 (v.l. πίστις); προσκαρτερῶμεν τῇ ἐ. ἡμῶν...ὅς ἐστι Χριστὸς Ἰησοῦς Polyc.*ep*.8.1; and hope of salvation, *2Clem*.1.7; *A.Thom*.A 66 (pp.182.16,184.6); Χριστέ, ἡ ἐ. τῶν ἀπελπισμένων *M.Thdot*.1 21 (p.74.9); *Const.App*.5.6.7; Cyr.*Is*.3.1(2.357D); **2.** on account of Passion τὸ εἰρημένον [sc. Dt.21:23]...ἡμῶν τονοῖ τὴν ἐ. ἐκκρεμαμένην ἀπὸ τοῦ σταυρωθέντος Χριστοῦ Just.*dial*.96.1(M.6.704A); hence of Cross βεβαιούσης ἐλπίδος ἀσφάλεια ‡Chrys.*ador*.2(11.822B); σταυρὸς Χριστιανῶν ἐ. Alex.Sal.*cruc*.(M.87.4073B); Andr.Cr.*or*.10 (M.97.1020D); of Resurrection Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐ. ἡμῶν ἐν τῇ εἰς αὐτὸν ἀναστάσει Ign.*Trall*.proem.; through baptism εἰς σωτήριον ἐ. διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεως Eus.*Marcell*.1.1(p.3.26; M.24. 716C).

D. principal objects of hope; **1.** repentance and forgiveness ἐστὶν ἐν αὐτοῖς [sc. sinners] ἐ. μετανοίας Herm.*sim*.8.7.2; *ib*.8.10.2; ἡ καταφθορὰ οὖν ἐ. ἔχει ἀνανεώσεώς τινος, ὁ δὲ θάνατος ἀπώλειαν ἔχει αἰώνιον *ib*.6.2.4; forgiveness depending on repentance πῶς οἱ ἀκάθαρτοι...ἐὰν μὴ...μετανοήσωσιν, ἐ. ἔχειν δύνανται ὅτι οὐ μὴ λογίσηται αὐτοῖς κύριος ἁμαρτίαν; Just.*dial*.141.3(M.6.800A); τίνα λέγεις ἐ. ἔχειν παρὰ θεῷ; ἆρ' ἐκεῖνον τὸν πορνεύσαντα καὶ μὴ φροντίσαντα ...ἢ τοῦτον τὸν μετὰ μίαν ἁμαρτίαν πενθοῦντα;...οὗτος ἐλπίδων ἐστίν Or.*hom.20.9 in Jer*.(pp.191.31–192.3; M.13.521C); δεινὸν γάρ ἐστι τὸ μὴ πιστεύειν εἰς μετανοίας ἐ. Cyr.H.*catech*.2.5; μὴ καταπέσῃς, μηδὲ τὰς χρηστὰς ἐ. ἐκκόψῃς Chrys.*Thdr*.1.1(1.2C); χρηστὰς ὑπέφηνεν ἐ. καὶ τοῖς ἐν πονηρίᾳ ζῶσιν, εἴ γε βουληθῶσι μεταβληθῆναι, ὡς ἐλέου δυναμένοις τυχεῖν id.*exp.in Ps*.5(5.35A); hence sinners ought not to be excommunicated too readily, *Const.App*.2.21.3; cf.*ib*.2.10.4, 2.12.3; and non-Christians should constantly be prayed for ὑπὲρ τῶν ἄλλων δὲ ἀνθρώπων 'ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε'· ἔστιν γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐ. μετανοίας, ἵνα θεοῦ τύχωσιν Ign.*Eph*.10.1; **2.** salvation; **a.** in gen., Clem.*paed*.1.10(p.143.19; M.8.357C); id.*q.d.s*.42(p.188.1; M.9. 648B); ἐ. δὲ ἀγαθὴ σωθησόμενον Cyr.H.*procatech*.5; Chrys.*hom.14.6 in Rom*.(9.585A); **b.** esp. of eternal life, Herm.*sim*.9.15.3; *ib*.9.26.2; ἐ. οὖν ζωῆς αἰωνίου ἔχοντες Athenag.*leg*.33.1(M.6.965A); Clem.*str*.7.11 (p.46.10; M.9.489A); τῆς τρισμακαρίας ἐ. καὶ τῆς ἀτελευτήτου καὶ ἀφθάρτου ζωῆς Eus.*e.th*.3.16(p.174.23; M.24.1033A); ἡ ἐ. τῆς αἰωνίου ζωῆς Cyr.H.*procatech*.9; cf.*ib*.1; τὴν ἐπουράνιον ἐ. *Lit*.ap.*Const.App*. 8.10.5; Tim.Beryt.*ep.Prosd*.3(p.285.3); cf. ἡ ἐ. τῆς τῶν ἁγίων ἀναστάσεως Eus.*Marcell*.2.4(p.57.35; M.24.821C); given through Inc., Thdt.*ep*.18(4.1081); implying reigning with Christ, Eus.*Marcell*.2.1 (p.34.15; M.24.781B); causing men to meet death with hope, Dion. Ar.*e.h*.7.1.1(M.3.553A).

E. role in Christian life; **1.** its tests and temptations ἐὰν γὰρ ἀπολῦσαι...τὴν ψυχὴν ἐθελήσῃς...ἕξεις αὐτὴν ἐν τῇ ἐ. Clem.*str*.2.20 (p.172.19; M.8.1053A); ὑπὸ θλίψεων ὀχληθεῖσαι καὶ πόνων,...μὴ ὀκλάσητε πρὸς τὰς ἐ. Meth.*symp*.8.4(p.85.18; M.18.144C); *ib*.10.6 (p.129.4; 204B); ἐὰν βουλώμεθα...ἵστασθαι πρὸς τοὺς ἐπαγομένους πειρασμούς· ἂν εἰς τὸν θεὸν ἔχωμεν τὰς ἐ., ἐσόμεθα...ἐν εὐρυχωρίᾳ Chrys.*hom.6.4 in Tit*.(11.769E); διὰ γὰρ τοῦτο ὁ διάβολος ἡμᾶς εἰς τοὺς τῆς ἀπογνώσεως ἐμβάλλει λογισμούς· ἵνα ἐκκόψῃ τὴν ἐ. τὴν πρὸς

τὸν θεόν Chrys.*Thdr.*1.2(1.3A); ἡ παροῦσα νῦν ἔνδεια τῶν χρησίμων, καὶ τὸ μὴ ῥᾳδίως, μηδὲ ταχέως αὐτῶν ἐπιτυγχάνειν ἡμᾶς, καὶ τὸ μὴ δῆλον εἶναι πότε καὶ πῶς ἐπιτευξώμεθα τῶν αἰτημάτων ἡμῶν, πάντα ταῦτα γυμνάσια τῆς ἐ. ὑπάρχει Nil.*epp.*1.38(M.79.100D); ἀπαραβάτως ἀγωνιεῖται, πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐπάθλων ἐ. βεβαίως ἔχων Dion.Ar. *e.h.*2.3.6(M.3.404A); **2.** its effects μετὰ γὰρ τὰς θλίψεις ἡ ἐ. ἐκ τοῦ σύνεγγυς δὲ πάρεστι τὰ ἐλπιζόμενα. κἂν γὰρ ὅλον τις εἴποι τὸν ἀνθρώπινον βίον, σμικρότατόν ἐστι διάστημα παντελῶς, συγκρίσει ἐκείνου τοῦ ἀπεράντου αἰῶνος τοῦ ἐν ταῖς ἐ. ἀποκειμένου Bas.*ep.*140.1(3. 233A,B; M.32.588B); τὸν γὰρ Χριστιανὸν καὶ ἐν τούτῳ τῶν ἀπίστων διαφέρειν χρή, ἐν τῷ φέρειν γενναίως ἅπαντα, καὶ τῇ τῶν μελλόντων ἐ. πτερούμενον ἀνώτερον εἶναι τῆς τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν προσβολῆς Chrys.*stat.*2.3(2.24A); ἡ γὰρ ἐ. ἀεὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν κούφως ποιεῖ φέρειν τὰ παρόντα λυπηρά id.*hom.17.8 in Gen.*(4.144E); ἡ εἰς τὴν ἄμαχον τοῦ τὰ πάντα οἰακίζοντος δεξιὰν ἐ., οὐ μόνον τὴν τῶν μελλόντων ὠδίνει ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς παρόντας ἐπικουφίζει πόνους. ῥᾷον γάρ τις φέρει τοὺς ἄθλους τῇ τῶν στεφάνων ἐ. πτερούμενος Isid.Pel. *epp.*5.58(M.78.1361C); *ib.*4.138(1217D); its power μεγάλη τῆς ἐπὶ τὸν κύριον ἐ. ἡ δύναμις, φρούριον ἀχείρωτον, τεῖχος ἄμαχον, συμμαχία ἀκαταγώνιστος...ἡ γὰρ εἰς τὸν θεὸν ἐ. πάντα μεταρρυθμίζει...ἡ εἰς τὸν θεὸν ἐ. χαλινοῦ παντὸς ἰσχυροτέρα Chrys.*exp.in Ps.*10(5.113C,D); producing joy, Bas.*hom.*4.3(2.27D; M.31.224C); leading man to God, Ant.Mon.*hom.*2(M.89.1437B).

F. relation to other virtues; **1.** faith 'ζωῆς ἐ.', ἀρχὴ καὶ τέλος πίστεως ἡμῶν *Barn.*1.6; ἐν ἐ. τῆς πίστεως *ib.*4.8; following faith, Polyc.*ep.*3.3; ἡ ἐ. ἐκ πίστεως συνέστηκεν Clem.*str.*2.6(p.127.18; M.8. 961C); αἷμα τῆς πίστεως ἡ ἐ., ὑφ' ἧς συνέχεται, καθάπερ ὑπὸ ψυχῆς, ἡ πίστις. διαπνευσάσης δὲ τῆς ἐ. δίκην ἐκρυέντος αἵματος τὸ ζωτικὸν τῆς πίστεως ὑπεκλύεται id.*paed.*1.6(p.113.6f.; M.8.296B); ἀπὸ τῆς πίστεως προϊωμεν ἐπὶ τὴν δευτερεύουσαν ἐ., ἥτις ἐξ αὐτῆς ἀρδευομένη καρποφορεῖ...ἡ πίστις, ἐὰν ἔχῃ ἐ., ἔχει τὸ ἴδιον ἔργον, καὶ θέρμη ἐστὶ τῷ κεκτημένῳ Ant.Mon.*hom.*2(M.89.1437C); cf. πίστις...ἐν τῷ τὰ αὐτὰ αἱρεῖσθαι, γνῶσις δὲ ἐν τῷ τὰ αὐτὰ μεμαθηκέναι...ἐ. δὲ ἐν τῷ τὰ αὐτὰ ποθεῖν Clem.*str.*7.12(p.55.1; M.9.505B); hope of ordinary Christian dist. from mysteries known to 'gnostic' ὁ διδάσκαλος οὗτος ὁ παιδεύων μυστηρίοις μὲν τὸν γνωστικόν, ἐ. δὲ ἀγαθαῖς τὸν πιστόν *ib.*7.2 (p.6.9; 409A); **2.** charity κράτος ἀγάπης ἐ., δι' αὐτῆς γὰρ τὸν τῆς ἀγάπης μισθὸν ἀπεκδεχόμεθα Jo.Clim.*scal.*30(M.88.1157D); ἐ. ἔλλειψις, ἀγάπης ἀφανισμός *ib.*(1160A); v. ἀγάπη.

G. of false hope; of paganism, Clem.*prot.*10(p.73.4; M.8.216B); ἐψευσμένα δοξάζοντες καὶ ἐπ' οὐδενὶ βεβαίῳ ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν ἐ. *Const.App.*2.28.9; in worldly things, Bas.*ep.*18(3.96C,D; M.32. 281C); πρὸς ἀδυνάτους ἤρτηται...ἐ., ὁ τὰς τῶν ἁγίων ἐξαιτῶν προσευχὰς ...καὶ ἀγαθοδοτίδων ἐντολῶν ἀποφοιτήσει Dion.Ar.*e.h.*7.3.6(M.3.561A).

***ἐλπιστής, ὁ,** *one who hopes*, Nil.*epp.*3.179(M.79.468C).

ἐλπιστικός, *concerned with hope*, Clem.*str.*8.3(p.82.16; M.9. 564B).

***Ἐλωείμ,** (Hebr. אֱלֹהִים) *Elohim* (God), as name of Gnost. aeon, Hipp.*haer.*5.26(p.127.7; M.16.3194D); *ib.*(p.127.28; 3195B).

***ἐμαγκηπατίων, ἡ,** (Lat. *emancipatio*) *emancipation*; of sons from paternal authority, *Cod.Afr.*35.

***ἐμαγκήπατος,** (Lat. *emancipatus*) *emancipated, free*, *Cod.Afr.* 35 tit.

***ἔμβαθμος,** *belonging to one of the orders of ministry* ἐ. διακόνους †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1908B).

ἐμβαθύν-ω, 1. *dig deep*, Chrys.*pan.mart.*3.1(2.713B); pass., ‡Ath. *sem.*3(M.28.148B); met., *deepen* ∼αι τὴν πίστιν Chrys.*hom.54.1 in Jo.* (8.315C); **2.** met.; **a.** *plunge* the mind ἑκάστῃ λέξει τοῦ ψαλμοῦ τὸν νοῦν ἐ. Eus.*d.e.*10.8(p.492.17; M.22.789D); Hesych.H.*serm.*7(M.93. 1477B); **b.** intrans., *sink* τοὺς ἐν τοῖς κακοῖς ∼οντας Thdr.Heracl. *Is.*31:6(M.18.1325B); Bas.*hom.in Ps.*29(1.127B; M.29.313A); Gr.Nyss. *or.dom.*4(p.78.9; M.44.1168C); **3.** *go deeply into* (cf. French *approfondir*); ref. theol. questions, Or.*comm.in Gen.*ap.Eus.*p.e.*6.11 (283D; M.12.56D); Bas.*hom.in Ps.*33(1.145E; M.29.357A); †Cyr.*coll. VT*(6².44B).

ἐμβακχεύω, *rage against*, c. dat., Tat.*orat.*16(p.17.20, v.l. ἐκβ- M. 6.840C).

ἐμβαπτίζ-ω, *plunge into, immerse*, met. ὁ...τὴν ψυχὴν ∼ει μερίμναις πραγμάτων Synes.*ep.*57(M.66.1388B); id.*insomn.*8(p.158.11; M.66. 1293D); id.*Dion* 6(p.249.22; M.66.1129B).

***ἐμβαρύνω,** *weigh down, burden*, ‡Chrys.*prodig.*2.3(8.157C); Cyr. *Is.*3.4(2.480E).

***ἐμβασίλευμα, τό,** *palace*, Gr.Naz.*carm.*1.1.4.99(M.37.423A).

***ἐμβατευτικός,** *invading*; met., Leont.H.*Nest.*1.47(M.86.1505C).

ἐμβατεύ-ω, 1. c. dat., *reach*, met. τὸν λόγον τοῖς ὑψηλοτέροις ∼οντα Gr.Nyss.*v.Macr.*(p.390.16; M.46.977C); Max.*ep.*12(M.91.473C); *enter*, met. ὁ δεσπότης...∼ων ταῖς καρδίαις...φωτίζει τὴν διάνοιαν Chrys. *hom.35.1 in Gen.*(4.349E); id.*hom.2.2 in Rom.*(9.437D); Vict.*Mc.*2:9 (p.285.22); οὐκ...ἐ. [sc. Devil] καρδίαις Olymp.*Job* 1:12(M.93.28A); **2.** c. acc., *explore, penetrate*, met.; **a.** of God τὸν τὰς καρδίας ∼οντα Chrys.*hom.23.3 in Gen.*(4.209B); of Christ, id.*sac.*2.1(p.26.15; 1.371E); **c.** εἰς, Thdt.*carit.*(3.1307); **b.** divine mysteries impenetrable by man τολμηρὸν ∼ειν τὴν ἀπερινόητον φύσιν Ath.*hom.in Mt. 11:27*(M.25.216A); Bas.*Eun.*1.13(1.225E; M.29.541C); Epiph.*haer.*76. 26(p.373.22; cf.M.42.568B); Procl.CP *annunt.*5(M.85.445B); **c.** *broach* a subject, ‡Caes.Naz.*dial.*178(M.38.1148); **3.** *trample* on, met., ref. Manicheans and gospels οὐ μὲν καὶ ∼ουσι [sc. pagans] τοῖς γράμμασι· οἱ δὲ [sc. Manicheans] εἰληφέναι δοκοῦντες, ἐνεβάτευσαν Serap. *Man.*36(p.53; M.18.1213B).

***ἐμβάτη, ἡ,** *cistern, bathing-tub*, Thphn.*chron.*p.50(M.108.181A).

ἐμβάτης, ὁ, *font, cistern*; in which holy water was blessed, *Euchol.*(p.363); cf.*IGC As.Min.*147.

***ἐμβατταρίζω,** *babble*, Gr.Nyss.*Eun.*12(1 p.308.12; M.45.1020D).

***ἔμβαψις, ἡ,** *dipping in*, ref. Jo.13:26, Or.*Jo.*32.22(14; p.465.23; M.14.805B).

ἔμβιος, 1. *endowed with life*, Synes.*regn.*29(p.62.2; M.66.1108B); **2.** *revived* ἱστορία ἐ. id.*provid.*2.7(p.129.6; M.66.1277C); **3.** *vivid*; of mental images, id.*insomn.*15(p.178.2; M.66.1309D); id.*ep.*146(M.66. 1541B).

ἐμβιοτεύ-ω, 1. *live*, in gen., Or.*princ.*1.8.4(p.102.13); Gr.Nyss. *infant.*(M.46.173B); Thdr.Stud.*epp.*2.186(M.99.1573A); met. ἐ. τῇ ἁπλότητι τῶν ἀπατηθέντων Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.38.12; M.45.265B); **2.** pass., *become part of one's life* οὐκ ἔκ τινος...ἀνάγκης, ἀρετὴν ἢ κακίαν ∼εσθαι ‡Caes.Naz.*dial.*111(M.38.989).

ἐμβίωσις, ἡ, *way of life*, Areth.*Apoc.*8(M.106.560B).

ἔμβλητος, *inlaid*, met. τοῖς ἐμβλήτοις τῆς ἀγάπης *Schol.*16 in Jo. Clim.*scal.*22(M.88.961C).

ἐμβοθρεύω, *implant*; pass., of Christ as vine, Cyr.*glaph.Gen.*7 (1.234B); met., of impiety, id.*Os.*102(3.134A).

ἐμβολή, ἡ, 1. *blast* of wind, Chrys.*hom.50.2 in Mt.*(7.515D); Isid.Pel.*epp.*1.278(M.78.345C); **2.** *receptacle*, of mouth ἡ τῶν ὀδόντων ἐ. Geo.Pis.*carm.*1.94; Leont.N.*v.Sym.*32(M.93.1709B).

***ἐμβολιμεύω,** *intercalate*, Epiph.*haer.*70.13(p.246.17; M.42.368B); *ib.*(p.246.22; M.l.c.).

***ἐμβολισμός,** *intercalary*, Isid.H.*etym.*6.17.22,23.

ἔμβολος, ὁ, [fem., *Apoc.Dan.*C(p.117.58)] *colonnade*; Pall.*h. Laus.*40(p.127.4; M.34.1204D); *Chron.Pasch.*p.284(M.92.709A); eccl. ἐν τῷ ἀριστερῷ ἐ. τοῦ κατηχουμενίου τοῦ ἐν τῷ ἐξαέρῳ *Mir.Cosm. Dam.*12(p.129); of burial in δεξιὸς ἔ. of an oratory, Jo.Mosch. *prat.*92(M.87.2952A); ref. relics of S. Anastasia ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῆς τῷ ὄντι ἐν τοῖς Δομνίου ἐ. Thdr.Lect.*h.e.*2.64(M.86.216B); ref. hanging of *ex-voto* ἐν τῷ ἐ. τοῦ τετραστόου τοῦ...εὐκτηρίου id. *fr.*(M.86.224C).

ἐμβομβέω, *buzz, sound in* one's ears, c. dat., Serap.*Man.*33(p.50; M.18.1128B); Synes.*ep.*123(M.66.1504B); *ib.*137(1525B).

ἐμβράσσω, *boil, burn*, Hipp.*haer.*4.33(p.59.13; M.16.3095C); met., of desire, *A.Andr.fr.*3(p.39.8).

ἐμβρίθεια, ἡ, 1. *heaviness* of soul, Jo.D.*virt.*(M.95.93C); **2.** *firmness* ἡ τοῦ νοὸς ἐ. Jo.Clim.*scal.*15(M.87.900C); **3.** *dignity* τὴν βασιλικὴν ...ἐ. Epiph.*exp.fid.*4(p.499.31; M.42.780B); Chrys.*hom.20.8 in Eph.* (11.144E); **4.** *severity*, Tit.Bost.*Man.*2.38(M.18.1208A); *Const.App.* 4.11.2; Philost.*h.e.*11.6(M.65.600B).

***ἐμβρίθημα, τό,** *severity*, †Gregent.*disp.*(M.86.636B) perh. f.l. for ἐμβριμήματι.

ἐμβριμ-άομαι, -έομαι, 1. *be deeply moved*, exeg. Jo.11:33 ἐ. δὲ τῷ πνεύματι, τουτέστι τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιπλήττει τρόπον τινὰ τῇ ἰδίᾳ σαρκί· ἡ δέ, τὸ τῆς ἑνωθείσης αὐτῇ θεότητος οὐκ ἐνεγκοῦσα κίνημα, τρέμει τε καὶ θορύβου πλάττεται σχῆμα Cyr.*Jo.*7(4.685C); Ammon.*Jo.*11:33(M.85.1468C); **2.** *be enraged, rage* ∼ούμενοι *A.Pil.* A 5(p.236); ἐνεβριμοῦντο *Ep.Lugd.*ap.Eus.*h.e.*5.1.60(M.20.432A); ∼ούμενοι Men.*exc.Rom.*8(p.193.6; M.113.885A); **3.** *rebuke*, c. dat., *A.Mt.*14(p.233.4); of God rebuking unbelievers and Devil, Eus.*Is.* 17:13(M.24.212C); of Christ, cf.Jo.11:33, Chrys.*hom.63.1 in Jo.*(8. 377A); at death of Lazarus τῷ ᾅδῃ ∼ησάμενος Diad.*perf.*62(p.72. 7); **4.** *rush at*, c. dat. ἐνεβριμεῖτο Epiph.*haer.*66.11(p.32.26; M.42. 45C).

ἐμβρίμημα, τό, 1. *snort*; of fiery breathing of cherubim σὲ [sc. Father] τρέμουσιν...τὰ ἐ. τῶν χερουβικῶν ζῴων πυρίπνοα *A.Phil.* 132(p.63.8); **2.** *rebuke, indignation*, *A.Phil.*131(p.61.8); Jo.D.*hom.* 11.18(M.96.780D).

ἐμβρίμησις, ἡ, *indignation*; **1.** def. ἐ. ἐστι ψυχῆς λογικῆς τοῦ

θυμικοῦ μέρους ἐνέργεια Anast.S.*hod*.2(M.89.77D); **2.** in God ἡ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἐ. †Bas.*hom.in Ps*.37(1.365D; M.30.89D); *ib*.(366E; M.93B); **3.** in Christ, esp. ref. Jo.11:38, Or.*fr.84 in Jo*.(p.549.19); proving reality of his human nature, Epiph.*haer*.69.9(p.169.8; M.42.232B); agst. Apollinarius, not unworthy of his divinity, *ib*. 77.26(p.439.20; 630B); τὴν κατὰ τοῦ θανάτου δριμεῖαν ἀπειλὴν ἐ. ἔφη Cyr.*Jo*.9(4.734D); ἐνταῦθα τὴν ἐ. νοοῦμεν, τὴν οἱονεὶ μετὰ κινήσεως τῆς κατ' ἐξουσίαν θέλησιν *ib*.7(686E).

***ἐμβρίμιον, τό,** *pillow, cushion, Apophth.Patr*.(M.65.157C); *ib*. (228B); *ib*.(268D).

ἐμβροντάω, pass., *be perverse*; **1.** of heretics, *be wrong-headed* τὰς φρένας ἐμβεβροντημένοι Ath.*ep.Aeg.Lib*.17(M.25.576C); Epiph. *haer*.31.3(p.387.22; M.41.480A); *ib*.66.1(p.15.5; M.42.29B); **2.** of heresies, *be crack-brained, ib*.75.4(p.335.30; M.42.508C); *ib*.9.1(p.197. 15; M.41.224B).

ἐμβροντησία, ἡ, *folly*; esp. of paganism and heresy, Just.*1apol*. 9.5(M.6.340B); Cyr.*Chr.un*.(5^1.740B); ἡ τῶν Σεθιανῶν ἐ. Thdt.*haer*.5.9 (4.409); Jo.D.*hom*.12.13(M.96.797D).

***ἐμβρόντησις, ἡ,** *madness*, Epiph.*haer*.65.8(p.12.18; M.42.28B); id.*ep.Arab*.(p.473.8; M.42.736B).

ἔμβροχος, *moistened*; by tears, Bas.*ep*.45.1(3.134A; M.32.368A); abs. ἔ. στεναγμοί ‡Max.*cap.al*.210(M.90.1452A).

***ἐμβρυοκτόνος,** *killing the foetus* in the womb, Bas.*ep*.188 *can*.8 (3.273D; M.32.677A) ∞ CTrull.*can*.91.

***ἐμβρύομαι,** *abound in*, pass. ἐνεβρύθημεν Sophr.H.*or*.7.1(M.87. 3324A).

ἐμβρυοτομέω, c. acc., *perform Caesarian operation on*, Marc.Diac. *v.Porph*.28.

***ἔμβως,** v. *ἔνβως.

ἔμετος, ὁ, *vomit*, cf.Pr.26:11; met., of heresy, Ath.*h.Ar*.29(p.198. 18; M.25.725B); id.*Ar*.2.30(M.26.212A); Cyr.*inc.unigen*.(5^1.682D).

ἐμέω, *vomit*; met., ref. sins, passions etc., Or.*princ*.3.1.13(p.218.7; M.11.273A); θυμὸν...κατὰ τῆς...διαθήκης ἐμέσει Thdt.*Dan*.11:30(2. 1283); ref. heresy, Ath.*syn*.16(p.244.21; M.26.712A); Thdt.*h.e*.1.5.6 (3.751).

[*]ἔμμαλος, *woolly, fleecy* παρέσχεν εἰς τὰ τέσσαρα μέρη Κωνσταντινουπόλεως ὀρχηστὰς ἐ. μικροὺς τέσσαρας...ἔδωκε δὲ τοῖς πρασίνοις ἐ. τὸν Αὐτοκύονα Jo.Mal.*chron*.15 p.386(M.97.573A).

***Ἐμμανουήλ, ὁ,** (Hebr. עִמָּנוּ אֵל) *Emmanuel, God with us*, name of incarnate Word; **1.** in gen., Iren.*haer*.4.33.11(M.7.1080B) cit. s. ἕνωσις; cf.*ib*.3.21.4(951B); Epiph.*haer*.54.3(p.320.9; M.41.965B); Cyr.*Is*.1.5(2.122D); Thdt.*Is*.7:14(p.39.2; 2.218); Sophr.H.*or*.2.42(M. 87.3273A,B); **2.** Is.7:14 fulfilled although Christ was not called 'Ε.: cf. *et prophetatur, quia si quis est domus David, vocabit nomen ejus E. in adventu enim Christi sola ecclesia nostra de Christo dicit nobiscum deus*, Or.*hom.2.2 in Is*.(M.13.226A); οὐ διέλιπε δὴ ἡ ἁγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία...'Ε. ὀνομάζειν τὸν κύριον. ἔχομεν δὲ ἐν τῇ ὀνομασίᾳ τοῦ Χριστοῦ πάσας τὰς λοιπὰς ὀνομασίας τοῦ Χριστοῦ περιεχομένας, εἰ καὶ μὴ πάσαις κεχρήμεθα ‡Just.*qu.et resp*.135(M.6.1388B); ἐνταῦθα γὰρ τῷ συμβαίνοντι ὄνομα τίθησι·...οὐδὲν οὖν ἄλλο δηλοῖ τὸ 'καλέσουσιν 'Ε.' ἢ ὅτι ὄψονται θεὸν μετὰ ἀνθρώπων· ἀεὶ μὲν γὰρ γέγονε μετὰ ἀνθρώπων, οὐδέποτε δὲ οὕτω σαφῶς Chrys.*hom.5.2 in Mt*.(7.74C); id. *Is.interp*.1.9(6.16D); **3.** bearing of name on virgin birth τίνι μᾶλλον ἁρμόζει γεννῆσαι 'Ε., τουτέστι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός, ἄρα γυναικὶ συνουσιασθείσῃ...ἢ...παρθένῳ; Or.*Cels*.1.35(p.86.23; M.11.728B); †Bas.*Is*.201 (1.529A; M.30.464B); **4.** 'Ε. (God with man) typified by Law in ark of covenant, Cyr.*Jo*.4.4(4.387E); **5.** freq. used by Cyr., prob. with anti-Nestorian implications, e.g. *hom.pasch*.17.3(5^2.231C).

***ἐμμαραίνομαι,** *decay*; of plants, ‡Bas.*const*.4.6(2.549D; M.31. 1357C).

***ἐμμαρτυρέω,** *bear witness to, attest*, Germ.CP *or*.1(M.98.229B); med., Hipp.*haer*.proem.(p.3.13; conj. ἐμμάρτυρα ποιούμενοι M.16. 3020D).

ἐμμάρτυρος, 1. *witnessed, seen* ἐ. ἔδει γενέσθαι τὸν τούτου [sc. of Christ] θάνατον, ἵνα καὶ ὁ τῆς ἀναστάσεως πιστευθῇ λόγος Ath.*inc*. 24.1(M.25.137A); ἐ. γὰρ εἶναι προσήκει τὸν τοιοῦτον [i.e. of monks] βίον, ὡς ἂν ἐκτὸς εἶναι πονηρᾶς ὑποψίας Bas.*ascet*.1.3(2.320C; M.31. 873C); **2.** *testified, attested*, Thphl.Ant.*Autol*.2.14(M.6.1045A); Thdt. Anc.*hom.BMV et Sym*.(M.77.1392C); **3.** *witnessing, testifying*, Epiph.*haer*.42.11(p.125.17; M.41.728C); *ib*.51.7(p.257.5; 900C); of martyrdom ἡ ἐ. ἄθλησις Sophr.H.*v.Cyr.et Jo*.proem.5(M.87.3388A).

***ἔμμαρτυς,** *bearing witness*, Epiph.*haer*.51.7(p.257.5; M.41.900C).

ἐμματαιάζω, *be idly occupied, dally with*, c. dat., Gr.Nyss.*hom. 8 in Cant*.(M.44.952A); id.*or.dom*.1(p.14.21; M.44.1128C); ‡Proc.G. *Pr*.13:17(M.87.1353C); Gr.Agr.*Eccl*.3.27(M.98.905A).

***ἐμματίζω,** *instruct*, Anast.S.*hod*.1 tit.(M.89.40A).

ἐμμέλεια, ἡ, 1. *harmony, grace*, met. τῆς σῆς ἐ. καὶ πραότητος Bas. *ep*.73.3(3.168A; M.32.444A); as title of respect, *Your Grace* ἡ ἐ. ἡ σή *ib*.243.3(3.374B; M.905C); Chrys.*ep*.2.1(3.535A); **2.** *diligence*, Hipp. *haer*.5.13(p.108.9; M.16.3166C); Eus.*v.C*.4.8(p.121.4); Bas.*Spir*.1(3. 2A; M.32.68A); Gr.Naz.*carm*.2.1.11.537(M.37.1066A).

ἐμμελέτημα, τό, *fiction, invention*; derisively of Baal, Eust.*engast*. 8(p.26.4; M.18.625D); of heresy, Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.99.16; M.45. 332D).

§ἐμμελής, *diligent*, Ephr.1.1D; *ib*.2B.

***ἐμμελῳδ-έω,** *make music in*, Gr.Nyss.*hom.opif*.9(M.44.149C); met. ἐν ταῖς ῥήσεσι τῶν θεολόγων...~οῦντας παιδεύεσθαι ‡Chrys. *hom.in Mt.12:14*(10.761C).

ἐμμελῶς, *diligently*, Iren.*haer*.1.23.4(M.7.673A *studiose*).

***ἐμμέρεια, ἡ,** *compositeness*, Leont.H.*Nest*.1.1(M.86.1408A).

***ἐμμερής,** *made up of parts, composite*; ref. unity of Christ in Nestorian controversy, Leont.H.*Nest*.1.1(M.86.1404B,C,D et passim).

ἐμμερίζ-ω, *divide*, Gr.Nyss.*hom.15 in Cant*.(M.44.1113C); Trin. οὐκ ~ει τὴν ἀμέριστον ἀξίαν Sever.*serp*.6(M.56.508).

ἐμμέριμνος, 1. *anxious* νοῦς ἐ. σῆς βιβρώσκων ὀστέα Gr.Naz.*carm*. 1.2.32.101(M.37.924A); ‡Chrys.*hom.2.4 in Ps.50*(5.577C); through love of visible things ἐ. ἀναφύονται ἔννοιαι τῇ ψυχῇ ‡Proc.G.*Pr*. 26:9(M.87.1481C); *ib*.26:14(1484D); **2.** *diligent* δείξωμεν θεῷ μετάνοιαν ἐ. Ephr.3.312B; ‡Chrys.*anim*.(9.821C); †Jo.D.*B.J*.14(M.96. 981C); **3.** *occupied, Schol.Clem.paed*.(p.328.22; M.9.788D).

***ἐμμεσιτεύω,** *mediate*, Clem.*str*.7.9(p.38.31; M.9.473B).

[*]ἐμμίγνυμι, = ἐμμείγνυμι, *mingle, mix with*; **1.** Christol. Χριστὸς ...ὁ λόγος ἦν, τοῦτο καὶ ὁ ἐμμιχθεὶς...ἐν τῇ θεότητι γίνεται Gr.Nyss. *Apoll*.53(M.45.1252C); **2.** eucharistic ἔκλασεν, 'ἐμμίξας ἑαυτὸν τῷ ἀντιτύπῳ' Eutych.*pasch*.2(M.86.2393B); **3.** Gnost., of divine power mingled with elements, Hipp.*haer*.6.13(p.139.10; M.16.3214A).

***ἔμμιξις, ἡ,** *immixture* ἅπας τὸ ἅγιον σῶμα...τοῦ κυρίου δέχεται... μερίζεται γὰρ ἀμερίστως ἐν ἅπασι, διὰ τὴν ἔ. Eutych.*pasch*.2(M.86. 2393C).

ἔμμισθος, 1. *given, promised as a reward*; of eternal life, *Const. App*.7.34.8; **2.** *bringing a reward, profitable*, Gr.Naz.*ep*.135(M.37. 232A).

***ἐμμίσθως,** *for hire, for pay*, Synes.*ep*.67(M.66.1413A).

ἐμμολύνω, *befoul, pollute...with*; intellectually and morally, Gr.Nyss.*Eun*.7(2 p.172.25; M.45.764C); pass., Bas.*ascet*.1.2(2.319E; M.31.873A); *ib*.(320B; M.873B); Gr.Nyss.*Pss.titt*.A 7(M.44.461B).

ἔμμονος, *enduring, continuing*, of God εἰ δὲ ἐνθυμεῖται καὶ μεταμελεῖται, καὶ τίς νῷ τέλειος καὶ γνώμῃ ἔ.; *Hom.Clem*.2.43; of Son πῶς...εἰ κτίσμα...ἐστι, δύναται μόνος καὶ πρῶτος κτίζεσθαι,...δήλου ὄντος...ὅτι ἐν τοῖς κτίσμασιν οὐδέν ἐστιν ἔ. καθ' ἑαυτὸ καὶ πρῶτον γενόμενον...; Ath.*Ar*.2.48(M.26.249B); ref. function of angels τάχα δὲ καὶ εὐχὴ ἔ. ὑπὲρ σωτηρίας ἡμῶν ‡Ath.*comm.essent*.52(M.28.77B).

ἐμμόνως, *permanently*, of H. Ghost given by Christ ἵνα καὶ ἐν ἡμῖν κατοικήσῃ λοιπὸν ἐ. Cyr.*Joel*.35(3.228C).

ἔμμορφος, *endowed with form*, Trin. τρία ἔ., τρία σύμμορφα Epiph. *anc*.67(p.82.3; M.43.137C) ∞ ‡Caes.Naz.*dial*.3(M.38.861).

***ἐμμορφ-όω,** *shape*; **1.** lit., Mac.Aeg.*hom*.43.7(M.34.776D); **2.** met. κατά τε καρδίαν, καὶ λόγον, καὶ πρᾶξιν...~ωθεὶς...τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ κυρίου †Bas.*bapt*.1.2.10(2.636D; M.31.1541D); Gr.Nyss.*ep*. 3(M.46.1016B); διὰ τὸν τῆς ἀρετῆς τύπον ~οῖ [sc. H. Ghost] ἡμῖν τὸν Χριστόν id.*Pss.titt*.B 11(M.44.544B); cf.id.*hom.9 in Cant*.(M.44.965B); ref.Inc. ἡ τοῦ ὑψίστου δύναμις, διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐνεσκιάσθη, τουτέστιν, ἐνεμορφώθη id.*Apoll*.6(M.45.1136C).

***ἐμμοχθέω,** *toil over*, Gr.Nyss.*bapt.diff*.(M.46.428C).

***ἔμμυρος,** *embalmed, fragrant*; met., Gr.Nyss.*hom.3 in Cant*.(M. 44.824B).

***ἐμμυστήριος,** *mystical, Lit.Gr.Naz*.(M.36.725A).

***ἐμπαγίως,** *firmly, integrally*, Christol. ἐ. μένειν τὴν δυάδα ἠρνήσατο [sc. Sev. Ant.] Eust.Mon.*ep*.(M.86.912C).

ἐμπάθεια, ἡ, 1. *passibility*; Christol., Clem.*str*.7.2(M.9.412B; εὐπάθεια p.7.24); **2.** *passion, passionateness*, of God οὐδὲ διὰ νομιζομένην συμπάθειαν, τὴν ὄντως ἐ., τὸν τοῦ δικαίου λόγον προδίδωσι Jo.D.*Man*.1.36(M.94.1544A); in moral life, esp. with sexual connotation, Ephr.1.261A; τοῦτο ἐμπαθείας τεκμήριον, τὸ πᾶσι τοῖς ὑπὸ δαιμόνων ὑποσπειρομένοις σχεδὸν ὀξέως ὑπείκειν Jo.Clim.*scal*.29(M. 88.1149B); πάντα διαλογισμὸν ἐμπαθείας ἀπαλείψας τῆς ψυχῆς,...ναὸν σεαυτὸν ποιῶν τοῦ ἁγίου πνεύματος †Jo.D.*B.J*.19(M.96.1037A); in scripture τῆς περὶ τὸ γράμμα δοκούσης ἐ., εὐμηχάνως ἐπὶ τὴν τῶν σημαινομένων δογμάτων ὁδηγούσης μυσταγωγίαν Nil.ap.Proc.G.*Cant*. 1:1(M.87.1548B).

ἐμπαθής, *subject to passion, passionate*; **1.** of Godhead τὸ ἐ. τῆς ὀργῆς, εἰ δὴ ὀργὴν τὴν νουθεσίαν αὐτοῦ χρὴ καλεῖν, φιλάνθρωπόν ἐστιν εἰς πάθη καταβαίνοντος τοῦ θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, δι' ὃν καὶ γέγονεν ἄνθρωπος ὁ λόγος τοῦ θεοῦ Clem.*paed*.1.8(p.133.22; M.8.340A); οὐ... θέμις ἐ. νοεῖν τὸν θεόν id.*str*.2.8(p.134.10; M.8.976A); ὑπνοῖ τῇ γραφῇ θεός,...καίτοι τότε γέγονεν ἐ.; Gr.Naz.*or*.31.22(p.172.6; M.36.157A); **2.** Trin., ref. Eunomius and term 'Father' ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ἐ. φύσεως τῇ προσηγορίᾳ ταύτῃ συνεθισθείς,...ὡς ἀδύνατον ἀπαρνεῖται Bas.*Eun*. 2.23(1.258E; M.29.621B); *ib*.2.24(260D; M.625C); πῶς οὖν οὐκ ἐ. ἡ γέννησις; ὅτι ἀσώματος Gr.Naz.*or*.29.4(p.77.13; M.36.77C); τῆς ἐ. ἐκ πατρὸς γεννήσεως...καθάπερ ὁ ἡμέτερος λόγος ἐκ τοῦ νοῦ πρόεισιν Areth.*Apoc*.58(M.106.741D) prob. f.l. for ἀπαθοῦς cf.Andr.Caes. *Apoc*.58(M.106.401C); **3.** Christol. τὴν σάρκα τὴν ἐ. φύσει γενομένην ἀναλαβὼν εἰς ἕξιν ἀπαθείας ἐπαίδευσεν Clem.*str*.7.2(p.7.15; M.9.412A); Gr.Nyss.*ep*.3(M.46.1021A); Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3161D); of limits of Christ's passibility οὐκ ἐ. ἦν τὸ δάκρυον τοῦ κυρίου, ἀλλὰ διδασκαλικόν Bas.*hom*.4.5(2.29A; M.31.228B); τὸ σαρκικὸν θέλημα ἀλλότριον...τοῦ Χριστοῦ οἱ ἅγιοι πατέρες ὁρίζουσι, καὶ τὴν σαρκικὴν καὶ ἐ. τῆς ἁμαρτίας ἐνέργειαν Anast.S.*serm.imag*.3(M.89.1160A); in controversies; **a.** Apollinarian τὴν θεότητα ἐν τῷ πάσχοντι εἶναι ὁμολογοῦμεν, οὐ μὲν τὴν ἀπαθῆ φύσιν, ἐ. γενέσθαι Gr.Nyss.*Apoll*.54 (M.45.1253C); τὸ ἐ. τῇ φύσει τὸν θάνατον δέχεται, τὸ δὲ ἀπαράδεκτον πάθους ἐν τῷ παθητῷ τὴν ἀπάθειαν ἐνήργησεν *ib*.5(1133C); **b.** Eunomian κατασκευάζειν τῆς ἐ. αὐτὸν εἶναι φύσεως, μὴ ἂν ἐλθόντα πρὸς τὴν τῶν παθημάτων πεῖραν, εἰ μὴ δεκτικὴν εἶχε τῶν τοιούτων τὴν φύσιν id.*Eun*.5(2 p.113.9; M.45.693A); **c.** monothelite εἰ δὲ τῆς αὐτοῦ μόνης θεότητος [sc. τὸ θέλημα], ἐ. ἔσται θεότης, παρὰ φύσιν βρώσεως καὶ πόσεως ἀφιεμένη Max.*opusc*.(M.91.53C); Jo.D.*f.o*.3.14(M.94.1041A); **4.** in moral order; **a.** of spirits δαιμόνων...ἐ. Clem.*str*.2.8(p.134.10; M.8.976A); angels ἄδεκτοι...εἰσὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐ. ἡδονῆς Dion.Ar.*c.h.* 15.9(M.3.340A); **b.** of pagan gods; ἐ. because imagined in human likeness, Clem.*str*.7.4(p.16.9; M.9.428B); Gr.Naz.*or*.28.15(p.44.17; M.36.45A); τοῖς...αὐτῶν ἁλίσκονται θεολόγοις, ὡς μὲν ἐ., ὡς δὲ στασιώδεις *ib*.31.16(p.164.13; 149C); **c.** of men; **i.** origin of susceptibility to passion, law of the flesh (cf. Rom.7:22) οὗτός ἐστιν ὁ τοὺς ἐ. ἀναφύων...περισπασμούς Meth.*res*.2.6(p.340.15; M.18.304C); *ib*.2.7(p.341.4; 305A); ἡ...ἁμαρτία...εἰς τὰς ἐ. ἐπιθυμίας τὴν ψυχὴν καθέλκουσα Bas.*ascet*.1.1(2.318D; M.31.869D); ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἐν τῇ ψυχῇ παθῶν λαμβάνοντες οἱ δαίμονες τὰς ἀφορμάς, τοῦ κινεῖν ἐν ἡμῖν τοὺς ἐ. λογισμούς Thal.ap.*cat.Mt*.24:15(p.197.18); *ib*.(p.197.31); ἐ. ἡδονὴν τὴν ἀνθρωπίνην φησίν, ὡς τῇ περὶ τὸ σῶμα εὐαλλοιώτῳ ἐμπαθείᾳ συνισταμένην Max.*schol.c.h*.15.9(M.4.113B); id.*ambig*.(M.91. 1297D); **ii.** characteristic of this life, Or.*princ*.1.8.4(p.103.19); Nil. *epp*.3.20(M.79.380B); **iii.** esp. in those who do not aim at perfection, Clem.*str*.7.11(p.47.2; M.9.489C); id.*ecl*.31(p.146.31; M.9.716A); ref. ordinary life, opp. ascetic τοῖς ἔτι τὰς ψυχὰς ἐ. Eus.*d.e*.1.8(p.39. 8; M.22.76B); ref. life under Law τοῖς ἐ. κατάλληλα διετάττετο *ib*.1. 6(p.34.11; 65D); ἡ ἀπὸ γηΐνης καὶ ἐ. ζωῆς...μεταβολή Bas.*Spir*.49(3. 41D; M.32.157C); **iv.** sexual connotation often present; ref. Devil persuading solitaries to visit women καὶ οὕτω...ἐμπαθεῖς τοὺς ἀθλίους ἀπέδειξεν Arsen.*doct*.(M.66.1620C); ἔρωτα ἐ. †Jo.D.*B.J*.31 (M.96.1144B); **v.** results: spiritual torpor from ἐ. προσπάθεια, Ephr. 3.427B; τῶν ἐ. λογισμῶν, δι' ὧν πᾶσα ἁμαρτία τελεῖται *ib*.3.429A; knowledge of highest truth hindered by ἐ. διάθεσις, Max.*ambig*. (M.91.1204B); **vi.** remedies ἡ...τοῦ ἀνθρώπου ἀνδρεία ἐμπαθοῦς... κατὰ τὴν οὐσίαν ἄφοβον...τὸν μετέχοντα αὐτῆς ποιεῖ Clem.*str*.4.23 (p.315.13; M.8.1360B); *ib*.2.18(p.155.15; 1020B) cit. s. ἐγκράτεια; ἡ γνῶσις ἡ τοῦ θεοῦ...πάντα λογισμὸν ἐ. ... ἀπωθεῖται Or.*exp.in Pr*.4:9 (M.17.172A); Meth.*lepr*.6(p.457.12); ref. Mt.19:12 ἁγνεύειν ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῆς διανοίας βάθους, τὰς ἐ. ὀρέξεις ἀποτέμνοντας, ἐδίδασκεν [sc. ὁ σωτήρ] Eus.*d.e*.3.6(p.132.31; M.22.224D); καθαρεύον πάσης ἐ. διαθέσεως, πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀπαθείας βλέπει, ὅς ἐστιν ὁ Χριστός Gr.Nyss.*perf*.(p.212.4; M.46.284D); Jo.Clim.*scal*.28(M.88.1133D); **5.** (Valent.) δύο οὐσίας, τὴν φαύλην ⟨ἐκ⟩ τῶν παθῶν, τήν τε ⟨ἐκ⟩ τῆς ἐπιστροφῆς ἐ. Iren.*haer*.1.4.5(M.7.489A); Christol., ref. Lc.9:22 etc. ὅταν λέγῃ δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου...σταυρωθῆναι, ὡς περὶ ἄλλου φαίνεται λέγων, δηλονότι τοῦ ἐ. Clem.*exc.Thdot*.61(p.127.12; M.9. 688C); **6.** of physical illness or mutilation, Socr.*h.e*.6.4.6(M.67. 672B); πότε γίνεται ἐπίσκοπος ἢ κληρικὸς εὐνοῦχος, ἢ ἄλλως ἐ. τὸ σῶμα; Phot.*nomoc*.1.14(M.104.997A).

ἐμπαθῶς, **1.** *passionately, with great eagerness*, *T.Benj*.6.4; οὐ δεῖ τὸν μοναχὸν νίπτεσθαι τὸ σῶμα... ἐ. Ephr.1.326C; **2.** *by passion, out of passion*, of those who pray for temporal benefits ἐ. φερόμενοι Nil.*epp*.1.50(M.79.104D); of the possessed ἡ τῶν ἐ. ἐνεργουμένων πληθύς Dion.Ar.*e.h*.3.3.7(M.3.436B); *Schol*. in Jo.Clim.*past*.10(M.88. 1185D).

ἔμπαιγμα, τό, *mockery, delusion*, Diad.*perf*.38(p.44.10); Leo Mag. *ep*.35(p.41.3; M.*PL*.54.806B).

ἐμπαιγμός, ὁ, *mockery, derision*; **1.** in gen., *Pss.Sal*.2.13; *ib*.17. 14; Isid.Pel.*epp*.1.135(M.78.272B); **2.** of Christ, Or.*Jo*.1.11(12; p.17. 4; M.14.44D); **3.** *delusion* ἐ. γάρ ἐστι καὶ ψεῦδος ἡ ἐπιθυμία Chrys. *hom*.5.5 *in Heb*.(12.60B).

ἐμπαιδεύ-ω, pass., *be disciplined in* τὸν ~όμενον τοῖς πειρασμοῖς Nil.*epp*.3.147(M.79.452C).

ἐμπανηγυρίζω, *celebrate*, c. dat.; a person, Chrys.*pan.Laz*.(2. 649C); an anniversary, Synes.*ep*.79(M.66.1449C).

***ἐμπαραμένω**, **1.** c. dat., *persevere in*, Mac.Aeg.*or*.9(M.34.860C); **2.** *endure*, Epiph.*haer*.39.1(p.72.3; M.41.665D).

ἐμπαράσκευος, *prepared*, Hipp.*haer*.4.28(p.56.15; M.16.3091C); τὸ πάντα τὸν βίον ἀεὶ ἐ. εἶναι Chrys.*hom*.23.2 *in Eph*.(11.177A); Nil. *exerc*.60(M.79.793A); †Bas.Sel.*or*.41(M.85.472A).

***ἐμπαραχωρέω**, *yield*, Bas.Sel.*or*.29.2(M.85.332B).

***ἐμπάρειμι**, *coexist in*, c. εἰς, Diad.*perf*.78(p.98.17).

ἐμπαρέχω, *surrender*; of self-surrender to God, Or.*or*.25.1(p.357. 15; M.11.496D); id.*Jo*.6.17(33; p.142.29; M.14.257A).

***ἐμπαρῆναι**, prob. f.l. for ἐμπαγῆναι, Cyr.H.*catech*.23.17.

***ἐμπαρίημι**, **1.** *affix*, *A.*(*Pass.*)*Andr*.10(p.24.9); **2.** *fall, slip into*, c. dat., Cyr.*Is*.5.2(2.763E).

ἐμπαροιν-έω, **1.** *be drunk, get drunk*, Or.*or*.19.3(p.343.8; M.11. 478B); Chrys.*hom*.45.4 *in Jo*.(8.268A); **2.** *behave as though drunk*, hence *behave insultingly*; of sinners in gen., Const.*or.s.c*.15(p.176. 13; M.20.1280B); Eus.*l.C*.13(p.240.8; M.20.1405C); Cyr.*Is*.2.1(2.192A); id.*Os*.26(3.66C); of unorthodox ταῖς γραφαῖς ~οῦντες Alex.Al.*ep. Alex*.3(p.21.24; M.18.552D); Epiph.*haer*.30.21(p.361.22; M.41.441A); Chrys.*hom*.23.3 *in Mt*.(7.288A); *ib*. 60.3(7.601C); τὸν...δεσπότην... ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ~ούμενον Cyr.*Arcad*.(p.90.1; 5².84A); **3.** *rage* in, of diabolical possession Λαμίαν ἐμπεπαρῳνηκέναι τῷ Μενίππῳ Eus. *Hierocl*.35(534C; M.22.848B).

ἐμπαρρησιάζομαι, c. dat.; **1.** *profess boldly*; Christianity, Eus. *v.C*.3.2 tit.(p.72.4; M.20.1056B); Gr.Nyss.*ep*.29(p.86.11; M.45.240C); **2.** *speak insolently about*, †Bas.*Is*.174(1.506A; M.30.412A); Gr.Nyss. *Eun*.4(2 p.91.9; M.45.668B).

***ἐμπεδόκυκλος**, *ever-circling*, Nonn.*par.Jo*.8:29(M.43.817B).

ἐμπεδόμητις, *steadfast of purpose, stable-minded*, Nonn.*par.Jo*. 10:18(M.43.836A); *ib*.15:5(873A).

ἐμπεδόμοχθος, *ever-suffering*, Nonn.*par.Jo*.5:5(M.43.785A).

ἐμπεδόμυθος, *steadfast to one's word, faithful* θεὸς ἐ. Gr.Naz.*carm*. 2.2(poem.)7.179(M.37.1565A); of Jo. Bapt., Nonn.*par.Jo*.1:7(M.43. 749B); *ib*.5:33(789C).

ἐμπεδ-όω, **1.** *confirm*, hence *inform* πρὸς τοῦτο ἡμᾶς ὁ σωτὴρ ~οῖ λέγων... Cyr.*Am*.81(3.345C); id.*Os*.23(3.46B); **2.** *accomplish*, Synes.*ep*.143(M.66.1536A); Nil.*Magn*.44(M.79.1024D); Thdt.*ep*.40 (4.1099).

***ἐμπειρόγαμος**, *having experience of marriage*, Cyr.*ador*.4(1. 121E).

ἐμπειροπόλεμος, *experienced in war*; met., of those experienced in spiritual combat, Nil.*epp*.3.176(M.79.464A); Cyr.*Ag*.19(3.650A); Jo.Carp.*cap*.85(M.85.1854) ∞ †Jo.D.*B.J*.11(M.96.960B).

***ἐμπερατόω**, *limit*, Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.345.14; M.45.1065A).

ἐμπεριάγω, *go about in*, c. ἐν, Bas.*renunt*.2(2.203E; M.31.629C).

***ἐμπερίακτος, ὁ**, *vagabond*, Thphn.*chron*.p.421(M.108.996C).

***ἐμπερίγραπτος**, *circumscribed* ὕλη ἐ. ‡Bas.*const*.18.2(2.561E; M. 31.1384C); denied of God, Max.*ambig*.(M.91.1089C).

***ἐμπερίγραφος**, *circumscribed*; Epiph.*haer*.66.15(p.39.4; ἐμπερίγραπτον M.42.52C); ‡Ath.*comm.essent*.9(M.28.45A).

ἐμπεριγράφ-ω, *circumscribe*, Bas.*hex*.2.8(1.20E; M.29.49B); of God as uncircumscribed, Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.95.12; M.45.328C); id. *Apoll*.47(M.45.1240A); ref. Inc. τῇ τοῦ ἀνθρωπίνου βραχύτητι ἑαυτὸν ἐμπεριγράψας *ib*.56(1260D); μητρικαῖς ὠλέναις ~εται ‡Ath.*occurs*.2 (M.28.976C).

***ἐμπεριδράττομαι**, *comprehend, grasp*, Ar.ap.Ath.*syn*.15(p.243. 23; M.26.708C).

***ἐμπεριείργ-ομαι**, *be enclosed, encompassed* τῇ φύσει τῆς σαρκὸς τὴν θεότητα...~εσθαι Gr.Nyss.*or.catech*.10(p.55.11; M.45.41C); id. *Eun*.12(1 p.240.8; M.45.937D).

ἐμπεριεκτικός, *embracing*, of Gnost. Propator ἡ...δύναμις...ἐ. τῶν πάντων Iren.*haer*.1.12.4(M.7.577A); ᾄσματα ᾀσμάτων [sc. καλεῖται] (ἐμπεριεκτικώτερα γάρ ἐστι) Gr.Naz.*or*.40.3(M.36.361C); of God ἡ... τῶν ὄντων ἐ. φύσις οὔτ' ἐν τόπῳ ἐστὶν οὔτε ἐν χρόνῳ Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.130.2; M.45.368A).

ἐμπεριέρχ-ομαι, *go about*, Iren.*haer*.1.17.1(M.7.640A); Hipp.*haer*. 5.26(p.128.19,23; M.16.3195Df.); ἡ ψυχή...τοῦ Ἰησοῦ...πάντα αὐτὸν

[sc. τὸν κόσμον] ~ομένη Or.*Jo*.19.22(5; p.324.15; M.14.568A); Eus. *v.C*.3.44(p.96.18; M.20.1105A).

ἐμπεριέχ-ω, *encompass*; **1.** of Father ὁ πατὴρ ~ει τὰ πάντα Or. *princ*.4.4(p.360.1; M.11.410A); Heraclides ap.eund.*dial*.2(p.122.10); Gr.Nyss.*or.catech*.25(p.95.5, v.l. περιέχον M.45.65D); Cyr.*Juln*.1(6². 31Ef.); **2.** ref. Son οὐδὲ ὑπό τινος ὅλως ~όμενον id.*Jo*.1.9(4.77A); **3.** Trin. οὐσιωδῶς...ὁ υἱὸς ~ει τὸν πατέρα, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ Ammon. *Jo*.14:11(M.85.1488D); καθάπερ ἐπὶ σωμάτων ἀνθρωπίνων ~εσθαί τι λέγοντες [sc. Eunomians] τῇ τοῦ πατρὸς οὐσίᾳ Cyr.*thes*.7(5¹.58A).

***ἐμπεριήχητος,** *celebrated*, Max.*ambig*.(M.91.1064D).

ἐμπερικλείω, *enclose on all sides*, Geo.Pis.*Heracl*.2.24(M.92.1331A).

***ἐμπερικρατέω,** *rule over*, Gr.Nyss.*or.catech*.8(p.49.14; M.45.37B).

ἐμπεριλαμβάν-ω, *include*; of power of God in gen. τοῦ νοῦ τοῦ θεοῦ πᾶσαν γνῶσιν τὴν περὶ ἑκάστου τῶν ὄντων ἐμπεριειληφότος Or. *comm.in Gen*.ap.*philoc*.23.20(p.208.28; M.12.81D); ἡ γῆ...τῇ δρακὶ αὐτοῦ [sc. τοῦ θεοῦ] ἐμπεριειλημμένη id.*comm.in Eph*.1:20–23(p.400); Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.765D); θεὸς καὶ λόγος, πᾶσαν δύναμιν ποιητικὴν ἐμπεριειληφώς id.*or.catech*.8(p.50.21; M.45.40A); of anthropomorphisms in scripture τῶν διὰ τὸν ἰδιωτισμὸν τὸ ὅσον ἐπ' αὐτοῖς μικρῷ καὶ βραχεῖ τόπῳ ~όντων τὸν...θεόν Or.*or*.23.3(p.351.14; M.11.489A).

ἐμπερινο-έω, *comprehend* τὸ ἀρχὴν ἔχον [sc. Son] τὸν ἄναρχον... ~ῆσαι...οὐχ οἷόν τέ ἐστιν Ar.ap.Ath.*syn*.15(p.243.23; M.26.708C).

***ἐμπερινοστέω,** *inspect, search out, investigate*, Pall.*v.Chrys*.5(p.32.19; M.47.20); *ib*.12(p.77.31; M.47.44); *ib*.16(p.99.15; M.47.56).

***ἐμπεριορίζομαι,** *be included* in, c. dat., Leont.H.*Nest*.2.33(M.86.1592A).

ἐμπεριπατ-έω, 1. *walk on, trample on* ~ήσας [sc. Christ] τὴν ἀντικειμένην ἅπασαν δύναμιν Eus.*d.e*.9.7(p.419.24; M.22.676D); cf.*ib*. 9.12(p.431.8; 696A); **2.** *dwell*; in prayer for divine indwelling in catechumens, cf.Lev.26:12, *Lit*.ap.*Const.App*.8.6.6; of gifts of H. Ghost, Proc.G.*Gen*.4:15(M.87.249C); ref. Lev.26:12 ὁ κύριος ἐπαγγέλλεται ἐνοικήσειν καὶ ἐ. ταῖς τῶν δεξαμένων αὐτὸν ψυχαῖς Oecum.*Apoc*.1:13(p.40); Jo.D.*hom*.2.7(M.96.588C).

***ἐμπερίσπαστος,** *distracted*, v. *ἐμπερίστατος.

***ἐμπεριστατέω,** *surround, encompass*, Nil.*Magn*.2(M.79.972C).

***ἐμπερίστατος,** *involved in business* μετὰ ἀνθρώπων ὑλικῶν καὶ ἐ. Evagr.Pont.*rer.mon*.5(M.40.1256D); *ib*.(1257A) ∞ ‡Ath.*inst.mon*.2 (M.28.848B ἐμπερίσπαστος).

***ἐμπεριστρέφομαι,** *live among, be involved in*, ‡Proc.G.*Pr*.20:1 (M.87.1421B); *ib*.26:14(1484D).

***ἐμπερίτομος,** *circumcised*, *Clem.contest*.1(M.2.29A); of Cerinthus attacking non-circumcised διὰ...τὸ εἶναι αὐτὸν ἐ. Epiph.*haer*.28.2 (p.315.10; M.41.380C); ref. paschal controversy μετὰ τὸν χρόνον τῶν ἐ. ἐπισκόπων *ib*.70.9(p.242:20; M.42.356B); in gen., Chrys.*hom.6.3 in Rom*.(9.476A); Pall.*v.Chrys*.9(p.124.20; M.47.70); Hier.II.*Trin*.(M.40.848A).

***ἐμπεριχαρής,** *rejoicing in*; ref. Abraham and Sarah at birth of Isaac, Gr.Nyss.*deit*.(M.46.565D); Ephr.2.313C.

ἐμπερονάω, pass.; **1.** *be transfixed*, Gr.Thaum.*Eccl*.12:11(M.10.1017B); **2.** *be fixed in*, Chrys.*hom.3.5 in 1Cor*.(10.21D).

ἐμπήγνυμι, *implant*, pass., of H. Ghost φυσικῶς ἐνυπάρχον αὐτῷ [sc. θεῷ], καὶ οὐσιωδῶς ἐμπεπηγός Cyr.*thes*.33(5¹.333D).

***ἐμπηλόομαι,** *be immersed in mud*; met., Jo.Clim.*scal*.26(M.88.1016B).

ἔμπηλος, *of clay*, Mac.Mgn.*apocr*.4.28(p.216.26).

***ἔμπηξ, ἡ,** ? *hook*; instrument of torture, Const.Diac.*laud*.6(M.88.485B).

***ἐμπηρία, ἡ,** *deformity, maimed condition*, Cyr.*ador*.15(1.520D); id.*glaph.Lev*.(1.374C); id.*Mal*.9(3.826C).

***ἐμπηρόω,** *inflict damage on, slight*, †Gregent.*disp*.(M.86.681D).

ἐμπήσσω, *stick into*, Just.*dial*.97.3(M.6.705A); Sophr.H.*v.Cyr.et Jo*.17(M.87.3400B).

***ἐμπιαίνομαι,** *grow fat upon*, Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.417D).

***ἐμπίζεως,** ? perh. error for ἐπιζέσεως from ⟨ἐπίζεσις⟩ *zeal* ἐ. καὶ σπουδῆς Ephr.3.341E.

ἐμπιπράσκω, *sell*, met. ὁ νοῦς ἐμπέπραται τῇ ἐνύλῳ ζωῇ Or.*fr. 13 in Jo*.(p.495.19).

ἐμπλατύν-ω, *extend*, Gr.Nyss.*or.dom*.1(p.6.2; ἐκπλ- M.44.1121B); Chrys.*hom.54.3 in Mt*.(7.550A); id.*hom.14.3 in Rom*.(9.580A); ref. Mt.7:13 ὁ...~ων ἑαυτόν, οὔτε εἰσέρχεται id.*hom.33.4 in Heb*.(12.309C); ὁ ἁμαρτωλὸς ~εται τρυφαῖς Cyr.*Ps*.36:16(M.69.933C).

ἔμπλεγμα, τό, *plait, curl*, *Const.App*.1.8.17; Chrys.*hom.12.7 in Col*.(11.422E); id.*hom.8.1 in 1Tim*.(11.590E).

ἐμπληθής, *plethoric*, Jo.Mal.*chron*.10 p.239(M.97.368B).

***ἐμπληροφορέομαι,** *be filled, satisfied, content*, Mac.Aeg.*or*.12(M.34.861C); id.*libert.ment*.14(M.34.948A); Ephr.3.336D; *ib*.355A.

***ἐμπληρόω,** *fulfil*, Jo.Mon.*hymn.Geo*.8(M.96.1400B).

***ἐμπλήσκομαι,** *fill, satiate*, *T.Job* 24(p.117.23).

***ἐμπλύνω,** *wash in, use as a basin*, Clem.*paed*.2.2(p.175.12; M.8.428A).

***ἐμπλωΐζω,** *embark*, Thphn.*chron*.p.378(M.108.904C).

ἐμπνείω, v. ἐμπνέω.

ἔμπνευσις, ἡ, *inbreathing, inspiration*; **1.** lit., Gr.Naz.*or*.40.43 (M.36.420D); **2.** met., of sanctification ἡ θεία ἐ. Or.*schol.in Lc*. 13:20(M.17.357D); ref. Const. in battle ὥσπερ θειοτέρᾳ κινηθεὶς ἐ. Eus.*v.C*.2.12(p.46.15; M.20.992A); cf.*ib*.3.3(p.78.21; 1057B); of gift of H. Ghost to apostles (Jo.20:22), Gr.Naz.*or*.41.11(M.36.444B); of scripture τῆς θείας ἐ. ... διδασκαλίαν Gr.Nyss.*Eun*.7(2 p.156.11; M.45.744D); ref. prophets κατ' ἐ. θείαν ἢ ἔλλαμψιν Areth.ap.*cat.Apoc*. 16:2(p.410.20); ref. soul created by God διὰ τῆς ζωτικῆς ἐ. Max. *ambig*.(M.91.1324C); *ib*.(1317A).

ἐμπν-έω (ἐμπν-είω), 1. *breathe in*; med., ref. anthropomorphisms πότερον διαπνεῖται [sc. God]; ἢ ~εῖται μόνον; Clem.*str*.7.6(p.24.5; M.9.444B); hence, met., *imbibe* ~έων θεοῦ σοφίας Eus.*v.C*.3.48(p.98.5; M.20.1108C); **2.** *breathe into* ~εύσας...ἐν στόματι τοῦ ὄφεως ψευδῆ πάντα λελάληκεν ὁ διάβολος Epiph.*haer*.40.6(p.87.18; M.41.688B); hence *inspire*, c. dat. pers., Clem.*paed*.1.2(p.94.4; M.8.257A); id. *str*.4.1(p.249.17; M.8.1216B); ref. Jo.20:22 πνεύματος αὐτοῖς ~εῦσαι λέγεται θείου Eus.*d.e*.3.7(p.144.21; M.22.244A); Ath.*Ar*.2.44(M.26.241B); βοήθειά τις...~έουσα τοῖς ἀγωνιζομένοις, καθάπερ ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος Chrys.*hom.7.1 in 2Cor*.(10.480D); ref. diabolical suggestion ἔνιοι δὲ δυνάμεις τινὰς ὑποβεβηκυίας ἐμπνεῦσαι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ὑπειλήφασιν Clem.*str*.1.16(p.52.18; M.8.796A); *ib*.1.17 (p.53.8; 797A); ἐνέπνευσεν αὐτοῖς [i.e. Arians] ὁ διάβολος Ath.*ep. Aeg.Lib*.5(M.25.548C); **3.** pass., of persons, *be inspired*; ref. inspiration of scripture, of prophets τῶν ἐμπεπνευσμένων Just.*1apol*. 36.1(M.6.385A); ἐκ θείας ἀποκαλύψεως ~ευσθέντες Cosm.Ind.*top*. arg.(M.88.56B); of S. Paul, Chrys.*hom.38.3 in 1Cor*.(10.354A); of Ath. as inspired in his doctrine of H. Ghost, Gr.Naz.*or*.21.33(M.35.1124A); of a saint foretelling future ὡς ἔκ τινος θείας χάριτος ~ευσθείς Eustrat.*v.Eutych*.46(M.86.2328B); *ib*.9(2284C); by Satan Ἐλιοὺς ~ευσθεὶς ἐν τῷ σατανᾷ *T.Job* 41(p.130.20).

***ἐμπνίγ-ομαι,** *be drowned in*, Cyr.*glaph.Gen*.2(1.39E); met., of baptism ὑλικὸν πνεῦμα...~εται τῇ καθάρσει Gr.Naz.*or*.40.35(M.36.409A).

ἔμπνοια, ἡ, *inspiration*, Chrys.*hom.7.8 in 1Cor*.(10.63A); Diad. *perf*.75(p.94.1).

ἐμποδίζ-ω, *hinder*, in moral and spiritual life ~οντες [sc. unorthodox] τοῖς ἀρξαμένοις τρέχειν καλῶς Or.*Cant*.3(p.237.28; M.13.193D); Meth.*symp*.4.2(p.47.8; M.18.88D); id.*res*.1.30(p.263.13; M.41.1140D); *cat.Lc*.3:2(p.28.33); ἐὰν ~ωσιν [sc. οἱ περιπόθητοι ἀδελφοί] ἀπ' ἐκείνης τῆς ἀγάπης, ὥσπερ εἰπεῖν, ἀποστρέφεται [sc. God] Mac. Aeg.*hom*.4.15(M.34.484B).

ἐμπόδιος, *hindering*, neut. as subst., *hindrance*, Bas.*hom.in Ps*. 28(1.123B; M.29.304A); of body as ἐ. to vision of God: in animals, Just.*dial*.4.4(M.6.484C); in men, Meth.*res*.1.29(p.258.13; conj. ἐμποδὼν M.41.1136C); of sensual pleasures as hindrance to spiritual life, id.*symp*.5.6(p.61.2; M.18.108C); of temptations, Gr.Nyss.*hom. 3 in Cant*.(M.44.816C).

ἐμποδιστής, ὁ, *hinderer*, Pall.*h.Laus*.38(p.119.15; M.34.1193D).

ἐμπολιτεύ-ομαι, 1. *be engaged on public business*, Clem.*paed*.3.11 (p.269.22; M.8.632C); **2.** *dwell in*; Trin., acc. Beryllus of Bostra τὸν σωτῆρα...μηδὲ μὲν θεότητα ἰδίαν ἔχειν, ἀλλ' ~ομένην αὐτῷ μόνην τὴν πατρικήν Eus.*h.e*.6.33.1(M.20.593A); of Christ ἡ ψυχὴ...τοῦ Ἰησοῦ ~ομένη τῷ ὅλῳ κόσμῳ ἐκείνῳ Or.*Jo*.19.22(5; p.324.14; M.14.568C); cf.*Lit.Bas*.(p.326.20); of indwelling of H. Ghost ἐν καθαρᾷ...ψυχῇ Μωυσέως...ἐμπεπολιτεῦσθαι πνεῦμα θεῖον Or.*Cels*.1.19(p.71.3; M.11.696A); of evil and imperfection in men, ref. slavery to Devil τὸ κακὸν...~εται ἐν τῇ σαρκί μου Meth.*res*.2.2(p.333.5; M.41.1165B); τῆς ~ομένης τῇ φύσει κακίας Gr.Nyss.*or.dom*.1(p.18.27; M.44.1132A); Nil.*exerc*.47(M.79.777B).

***ἐμπολίτευσις, ἡ,** *sojourn* Χριστοῦ...ἐ. τὴν ἐν κόσμῳ ‡Bas.*h.myst*. 60(p.395.5).

ἐμπομπεύω, 1. *lord it over*, c. dat., esp. ref. behaviour of evil spirits, †Bas.*Is*.109(1.454D; M.30.293B); *Const.App*.3.12.2; Proc.G. *Is*.3:1–11(M.87.1901B); **2.** *make a spectacle of*, c. acc.; ref. martyrs, *Ep.Lugd*.ap.Eus.*h.e*.5.1.47(M.20.425C); *parade* unorthodox views, Ath.*Ar*.2.82(M.26.321A).

ἐμπόνημα, τό, *labour*, Gr.Mag.*dial*.(tr.Zach.)3.1(M.*PL*.77.215D).

***ἐμπόνησις, ἡ,** *toil*, Mac.Aeg.*cust.cor*.9(M.34.828C).

***ἐμπόνως**, *diligently*, Hipp.*Dan*.4.18(p.230.11); Mac.Aeg.*cust. cor*.13(M.34.837D); Call.*v.Hyp*.(p.10).

ἐμπόρευμα, τό, *gain*, met. νήψεως…ἐ. Isid.Pel.*epp*.1.209(M.78. 316A, v.l. ἐμπύρευμα).

ἐμπορεύ-ομαι, **1.** *traffic in*, of those who defer baptism μὴ ∼ου τὴν χάριν Bas.*hom*.13.5(2.118C; M.31.436A); Gr.Nyss.*bapt.diff*.(M. 46.420B); id.*hom.9 in Cant*.(M.44.960B); hence **2.** *procure* by purchase, Gr.Nyss.*v.Ephr*.(M.46.829A); ref. reward of works of mercy τὰ μικρὰ δῶμεν, ἵνα ∼σώμεθα τὰ μεγάλα Chrys.*hom.25.3 in Jo*.(8. 148A); *ib*.77.5(747E); †Jo.D.*B.J*.4(M.96.881A); **3.** *exploit, make a profit out of*, Epiph.*haer*.59.7(p.372.11; M.41.1029A); Thdt.*provid*.6 (4.565); **4.** *lead* ἐ. βίον ‡Chrys.*hom.suppl*.5(M.64.460D).

ἐμπορία, ἡ, **1.** *merchandise*, met. ἐ. μαθημάτων Eus.*d.e*.5 proem. (p.205.6; M.22.340C); **2.** *usury*, Chrys.*hom.66.5 in Mt*.(7.759E); **3.** *profit* τὴν πνευματικὴν ἐ. Chrys.*hom.in Rom.8:28*(3.156A).

ἔμπρακτος, **1.** *active*, Trin. τρία ἔ. ‡Caes.Naz.*dial*.3(M.38.860); ref. Christ; τὸ ἔ. signified by the lion, Iren.*haer*.3.11.8(M.7.886A); ref. pagan gods μέλλομεν ὑπὲρ ἐ. προσώπου ἐλέγχεσθαι ὡς ψευδεῖς *Pers*. (p.15.1; M.10.104B); **2.** *efficacious*, of Christian doctrine ἔ. … τῶν ἰδιωτῶν…τὴν διδασκαλίαν Ephr.1.279F; Chrys.*hom.18.4 in Ac*.(9. 149C); Sever.ap.*cat.Ac*.2:4(p.24.15); ref. spiritual life ἀγάλματά τινα…ἔ. τοὺς βίους τῶν ἁγίων Bas.*epp*.2.3(3.73C; M.31.229A); μετανοίας ἐ. Anast.S.*synax*.(M.89.848B); Jo.Mon.*hymn.Chrys*.3(M.96. 1380A); γνῶσις ἔ. Max.*ambig*.(M.91.1032A); of fear of God ἔ. τῆς γνώσεως θύραν id.*ep*.20(M.91.600A); of hearing scripture ἐ. … ἀκοῇ Areth.*Apoc*.1:3(M.106.504A).

ἐμπρησμός, ὁ, *conflagration* at end of world, *Orac.Sib*.4.161; ἐ. ἀδόκητοι ‡Hipp.*consumm*.8(p.292.10; M.10.912B); final conflagration prophesied, Eus.*Is*.6:4(M.24.128A); of hell, Chrys.*hom.11.4 in Mt*.(7.153E); met. τὸν ἐκ τῆς αἱρέσεως ἐ. Bas.*epp*.164.2(3.255B; M.32. 636D); of persecution, *ib*.248(384A; M.928C); of anger, Chrys.*sac*. 3.14(1.390D).

ἐμπρηστής, ὁ, *burning one*; of seraphim (cf.AQ Dt.8:15; Is.30:6), Dion.Ar.*c.h*.7.1(M.3.205B); *ib*.15.2(329A); id.*e.h*.4.3.10(M.3.481C); ‡Ath.*annunt*.15(M.28.940A); Proc.G.*Is*.6:1ff.(M.87.1932D).

***ἐμπροαίρετος**, *endowed with free will*, Gr.Nyss.*Apoll*.47(M.45. 1240B).

ἐμπρόθεσμος, **1.** *preordained*, *Hom.Clem*.3.15; ἐ. ἀναδύσομαι στέφανον Bas.Sel.*or*.31.2(M.85.345A); **2.** *coming at its due time* νόμος ὁ διὰ Μωυσέως…δόγμα ἐ. ‡Chrys.*pasch*.6.2(8.267B).

***ἐμπρόθετος**, *deliberate, determined* ἐ. πρὸς ἁμαρτίαν ὁρμή Max.*ep*. 32(M.91.628A).

***ἐμπροθέτως**, *deliberately, of set purpose*, Max.*opusc*.(M.91.92B).

***ἐμπρός**, *forwards*; opp. ὀπίσω, Max.*ambig*.(M.91.1232A).

***ἐμπροσθόπους**, *going before, overtaking*, Evagr.*h.e*.3.26(p.123. 14; M.86.2652A).

***ἐμπροσποι-έω**, *make in front of oneself* πηλὸν ∼οῦσι…ἐξ ἰδίων δακρύων Ephr.1.179D.

ἐμπρόσωπος, *in a person, personal* τῇ ἐμπροσώπῳ θεοῦ φύσει θεὸς ἦν ὁ λόγος Leont.H.*Nest*.2.35(M.86.1593B).

ἔμπτυσμα, τό, *spitting*; ref. Passion, *A.Pil*.A 16.7(p.282); ‡Dion.Al.*fr.in Lc.22:42*(p.239.1; M.10.1600A); Mac.Aeg.*hom*.12.4 (M.34.560B); in gen., Pall.*v.Chrys*.16(p.97.23; M.47.55).

***ἐμπτυσμός, ὁ**, = foreg., Andr.Cr.*triod*.(M.97.1400B).

ἐμπύρευμα, τό, *live coal*; met., *fuel*, Clem.*str*.6.16(p.508.28; M.9. 380C); Socr.*h.e*.4.26.3(M.67.528C); Jo.D.*imag*.1.22(M.94.1256A).

ἐμπύριος, *of fire, fiery*, property of first angelic hierarchy of seraphim ἡ ἐ. ἰδιότης Dion.Ar.*c.h*.13.3(M.3.304A); τῆς…αὐτῶν ἐπωνυμίας τὸ ἐ. σημαινούσης…ὑφηγήσασθαι τὰς ἐπὶ τὸ θεοειδὲς τῆς ἐ. δυνάμεως ἀναγωγάς *ib*.13.4(304D); *ib*.15.2(328C); ἐ. … τυποπλαστία *ib*.(329A).

ἐμπυριστής, ὁ, *incendiary*, †Jo.Jej.*serm*.(M.88.1924B).

***ἐμπυρίως**, *in a fiery manner, by fire* τὴν ἐ. καθαρτικὴν ἰδιότητα τοῖς σεραφὶμ…ἀνατέθεικεν Dion.Ar.*c.h*.13.4(M.3.305C).

***ἐμπυρόμαντις, ὁ**, *fire-diviner*, Cyr.*Juln*.6(6².198D).

ἔμπυρος, **1.** lit., *of fire, fiery*; of eternal punishments, Meth.*symp*. 11(p.135.13; M.18.212B); **2.** met., *ardent*; of faith, Gel.Cyz.*h.e*.2.1.1 (M.85.1224C); Thphn.*chron*.p.141(M.108.384A); of zeal, ‡Chrys. *pasch*.2(8.255B); of eye of God, *Orac.Sib*.6.28; in interpretation of name of seraphim, Chrys.*Is.interp*.6(6.66A) cit. s. σεραφίμ.

***ἐμπυρριχίζω**, *entangle oneself in* πυρρίχη (a war dance with elaborate figures); hence, met., *contort oneself* in arguments; of heretics, Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.234.13; M.45.932A).

***ἔμπυρσον, τό**, *spark*, met. ἔ. τοῦ πόθου †Jo.D.*creat*.6(p.136).

ἐμπύρως, *ardently* ἐ. … τὴν ἀγάπην…ἔχουσαι Mac.Aeg.*hom*.10.2 (M.34.541B); *ib*.44.7(784B).

ἐμπύρωσις, ἡ, *enkindling, conflagration*, met. δυσμενείας ἐ. Men. *exc.Rom*.3(p.183.32; M.113.872A).

[*]**ἐμπωλή**, = ἐμπολή, *sale*, Cyr.*ador*.12(1.467D).

***ἐμφαιδρύνομαι**, *rejoice, glory in*, Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.314.17; M.45.1028C); id.*Spir*.(M.46.701B); id.*v.Gr.Thaum*.(M.46.953C); *M. Thdot*.3(p.132.18).

ἐμφαίν-ω, *manifest*, ref. Jo.14:10 ἐν αὐτῷ [sc. τῷ υἱῷ] δὲ καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ ἑαυτὸν ∼ει [sc. ὁ πατήρ] Ath.*gent*.47(M.25.93D); ἀφανὴς ὢν [sc. Christ]…διὰ τῶν ἔργων ἐνέφαινε…ἑαυτόν id.*inc*.16.5(M.25. 125A); Chrys.*hom.15.1 in Jo*.(8.85B); ref. evidence of existence of God εὐτάκτως τοῖς ὅλοις ∼ομένης σοφίας Max.*ambig*.(M.91.1361B).

ἐμφανίζ-ω, *manifest*; **1.** ref. divine appearances in OT to patriarchs θεοῦ ⟨ἑαυτὸν⟩ ∼οντος τοῖς ἀξίοις Or.*Cels*.6.4(p.74.14; M.11. 1296A); ref. Ex.3:2 ∼όμενον τῷ προφήτῃ ‡Meth.*Sym.et Ann*.9(M.18. 369B); **2.** ref. Christ; after Resurrection ὥσπερ ὁ πατὴρ ∼ει ἑαυτόν, οὕτω καὶ ἐγὼ ἐν ἀληθείᾳ καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν Ammon.*Jo*.14:22 (M.85.1492B); Mac.Mgn.*apocr*.1.14(p.23.8); Nil.*epp*.3.120(M.79.437D); Gel.Cyz.*h.e*.2.24.28(M.85.1364D); exeg. Heb.9:24 ∼εται δὲ νῦν ὑπὲρ ἡμῶν τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ τίνα τρόπον; ἆρα οὐκ ἀεὶ…ὑπάρχων ἐμφανής;…∼εται δὲ νῦν…ἐν μορφῇ…τῇ καθ' ἡμᾶς Cyr.*Heb*.9:24(M. 74.985C); Thdt.*Heb*.9:24(3.603); Jo.D.*Heb*.9:24(M.95.973A); **3.** of God in spiritual life κατὰ καιρὸν ἑαυτὸν ∼ει τῇ καμούσῃ πλεῖστα παρὰ τὴν ζήτησιν τὴν αὐτοῦ Or.*schol.in Cant*.3:1–4(M.17.268D); *ib*. 2:16(265C); θεὸς…ἡμῖν πέμψαι αὐτὸν τὸν λόγον, ἑαυτὸν ∼οντα id. *Jo*.20.1(p.327.10; M.14.573A); κατὰ…τὴν προκοπὴν τῆς ψυχῆς καὶ τὸ θεῖον δῶρον τὴν ἑαυτοῦ ἐν τῷ νοῒ ∼ει χρηστότητα Diad.*perf*.78(p.96. 22).

ἐμφανιστικός, *making manifest, revealing*, ‡Chrys.*pasch*.2(8. 255C); Max.*qu.Theop*.(M.90.1393B).

ἐμφαντάζ-ω, **1.** *urge in imagination* λογισμῶν ἀνοικείων…∼όντων ἡμᾶς πρὸς ἃ μὴ θέλομεν Meth.*res*.2.2(p.333.12; M.41.1165C); Gr.Nyss. *Eun*.10(2 p.238.19; M.45.840D); **2.** *present to the imagination, present*, pass. παρὼν δὲ καὶ ∼όμενος ὁ λόγος, ἐπὰν παραδεχθῇ, ἀπειλεῖ τὸ ὑπάγειν Or.*Jo*.19.12(3; p.311.33; M.14.548B); †Bas.*Is*.254(1.573D; M.30.568A); Gr.Nyss.*virg*.10(p.290.17; M.46.361C).

ἔμφασις, ἡ, **1.** *image, reflection*; **a.** Trin., ref. Jo.12:50 etc. θεοπρεπῶς νοῶμεν θελήματος διάδοσιν οἷόν τινος μορφῆς ἔ. ἐν κατόπτρῳ, ἐκ πατρὸς εἰς υἱὸν ἀχρόνως διϊκνουμένην Bas.*Spir*.20(3.17E; M.32.104C, v.l. ἔνδοσιν); **b.** ref. divine names τὸν [sc. τρόπον] κατ' οὐσίαν, τὸν κατὰ κίνησιν, τὸν κατὰ διαφορὰν δι' ὧν ὁ θεὸς γνωστὸς τοῖς ἀνθρώποις γίνεται ἐκ τῶν ὄντων τὰς περὶ αὐτοῦ ἐμφάσεις συλλεγομένοις ὡς δημιουργοῦ καὶ προνοητοῦ καὶ κριτοῦ Max.*ambig*.(M.91.1133B); **c.** ref. OT types, Proc.G.*Is*.19:1–15(M.87.2145A); πᾶσαι αἱ διὰ τοῦ νόμου ἐ. πεπλήρωνται· ὅτι πλήρωμα νόμου Χριστός Eutych.*pasch*.4 (M.86.2396D); Max.*ambig*.(M.91.1141C); **d.** of thoughts, imaginings, Gr.Naz.*carm*.2.1.12.755(M.37.1221A); id.*ep*.215(M.37.352A); Jo.Mon. *hymn.Bas*.3(M.96.1372B) cit. s. ἔλλαμψις; **e.** as mere appearance κατ' ἔμφασιν…οἱ…παρ' Ἕλλησι φιλοσοφήσαντες διορῶσι τὸν θεόν Clem.*str*.1.19(p.61.2; M.8.812A); **2.** *meaning*; **a.** ref. divine names εὑρίσκομεν ἑκάστου τῶν ὀνομάτων ἰδιάζουσαν ἔ., πρέπουσαν περὶ τῆς θείας φύσεως νοεῖσθαι…οὐ μὲν ἐκεῖνο σημαίνουσαν, ὅ ἐστι κατ' οὐσίαν ἡ φύσις Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.121B); εἰ δὲ πάντα τὰ ὀνόματα τῇ θείᾳ φύσει ἐπιλεγόμενα ἰσοδυναμεῖ ἀλλήλοις…ἀλλὰ κατὰ ἄλλην ἔ. ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἡμῶν ὁδηγοῦντα id.*Trin*.5(p.76.9; M.32.689C); ἐν ἀνθρώποις τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα συνεζευγμένας ἔχει τινὰς ἐ., ὧν ἡ ἀκήρατος ἠλλοτρίωται φύσις id.*Eun*.3(2 p.27.31; M.45.593A); *ib*.(p.43. 4; 609D); **b.** of senses of scripture τῆς προχείρου κατὰ τὴν λέξιν ἐ. id.*hom.1 in Cant*.(M.44.756A); *ib*.(757C); πνευματικὴ ἔ. Ammon.*Ac*. 15:7(M.85.1549A); **c.** *concrete expression, word*, Bas.*Eun*.2.7(1.243D; M.29.585A); *ib*.2.24(1.260C; M.625B); **3.** *manifestation* θεοῦ…ἔ. ἑνὸς ἦν τοῦ παντοκράτορος παρὰ πᾶσι τοῖς εὖ φρονοῦσι πάντοτε φυσική Clem.*str*.5.18(p.383.21; M.9.128C); [sc. patriarchs and prophets] οἱ μὴ δι' ἀνθρώπων πρότερον μαθητευθέντες θεῷ, ἀρχῆθεν δεδύνηνται, ὡς καθαροί, χωρῆσαι τὰς ἐ. τοῦ πνεύματος †Bas.*Is*.198(1.526E; M.30. 460A); *ib*.proem.3(379D; M.121C); τὴν…τριάδα,…ἧς νῦν μετρίως δεδέγμεθα τὰς ἐ. Gr.Naz.*or*.43.82(M.36.605A); Eustrat.*v.Eutych*.102 (M.86.2389A); of visions, apparitions, id.*stat.anim*.20(p.501); χωρητικοῖς οὖσι [sc. saints] τῶν θείων ἐ. Areth.*Apoc*.10(M.106.568B).

***ἐμφεγγής**, *shining, bright*, ‡Chrys.*poenit*.4(9.852A).

ἐμφέρεια, ἡ, *likeness*; **1.** Trin.; **a.** of relation of Father and Son, cf.Jo.10:30 ὅπερ φησὶν ὁ κύριος, οὐ πατέρα ἑαυτὸν ἀναγορεύων…ἀλλ' ὅτι τὴν πατρικὴν ἐ. ἀκριβῶς πέφυκε σώζειν ὁ υἱὸς τοῦ πατρός, τὴν πάντα ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐκ φύσεως ἀπομαξάμενος Alex.Al.*ep.Alex*.9 (p.25.24; M.18.561B); τὴν ἐ. ὡς υἱός Ath.*syn*.52(p.276.8; M.26.785D); δεῖξαι θέλων ὁ Παῦλος τὴν πολλὴν ἐ., ἀπαύγασμα καλεῖ τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν Ammon.*Jo*.12:46(M.85.1480A); Cyr.*Jo*.8(4.712D); **b.** of Son

having no likeness to creatures in Arian sense, Eus.*ep.Caes.*7(p.46.1; M.20.1541C); ποία γὰρ ἐ. τῶν ἐξ οὐκ ὄντων πρὸς τὸν κτίσαντα, τὰ οὐκ ὄντα εἰς τὸ εἶναι; Ath.*Ar.*1.21(M.26.56A); *ib.*1.31(76A); **2.** of divine likeness in creatures' knowledge of God; human terms applied to God ἀποδεόντων...τῆς θεαρχικῆς πρὸς ἀλήθειαν ἐ. Dion.Ar.*c.h.*2.3(M.3.140C); of angels in gen. πρὸς τὴν θεαρχικὴν ἐ. ὑπερκοσμίως ὁρῶσαι *ib.*4.2(180A); dominations πρὸς τὴν αὐτῆς [sc. τῆς ὄντως κυριότητος] κυρίαν ἐ., ὡς ἐφικτόν, ἑαυτήν τε καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ἀγαθοειδῶς διαπλάττουσαν *ib.*8.1(237C).

ἐμφερής, *like*; **1.** ref. divine transcendence οὐδεμίαν...οὐσίαν, ἥτις ἀκριβῶς ἐ. ἐστι τῇ πάντων...αἰτίᾳ Dion.Ar.*d.n.*2.7(M.3.645B); of theol. allegories which are not like God, id.*c.h.*2.3(M.3.141B); **2.** Trin.; **a.** of relation of Son to Father τέλειον υἱόν, ἐ. τῷ πατρί Alex.Al.*ep.Alex.*47(p.27.14; M.18.565C); τὸ τῆς εἰκόνος ἐ. τῷ πατρὶ... κατά τε τὴν ἀρετήν, κατά τε τὴν δύναμιν καὶ τὴν οὐσίαν, κατά τε τὸν τῆς μονάδος καὶ ἑνάδος ἀριθμόν Eus.*d.e.*4.6(p.158.19; M.22.264C); τῆς οὐσίας αὐτοῦ...εἰκὼν ἐ. Cyr.*Jo.*9.14(4.779D); **b.** ref. difference of Son from creatures μὴ εἶναι αὐτὸν ποίημα τοῖς δι' αὐτοῦ γενομένοις ἐ. Eus.*ep.Caes.*6(p.45.18; M.20.1141B); id.*e.th.*1.8(p.66.24; M.24.837C); **3.** ref. Christ, of aspects of Word known before Inc. πάλαι μὲν εἰκόνες, οὐ πᾶσα δὲ ἐ. Clem.*prot.*12(p.85.8; M.8.41B); λέγοντες [sc. Eunomians] ἕτερον μὲν εἶναι τὸν ἐνδιάθετον ἐν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ λόγον, ἕτερον δέ τινα καὶ τῷ ἐνδιαθέτῳ λίαν ἐμφερέστατον...τὸν υἱὸν καὶ λόγον, δι' οὗ θεὸς τὰ πάντα ἐργάζεται Cyr.*Jo.*1.4(4.29E).

ἐμφέρ-ω, *bring in*, pass.; **1.** in books, Didym.*Trin.*2.5(M.39.504B); of theol. terms not mentioned in scripture, Bas.*fid.*1(2.224C; M.31.677C); ⟨τὸ⟩ ἀγέννητον...οὐκ ἀρνούμεθα, κἄν τε ἐν θείᾳ γραφῇ μὴ ~εται, ⟨ὅτι⟩ εὐσεβῶς [δὲ] ἐπινενόηται Epiph.*haer.*76.29(p.378.3; M.42.576A); Socr.*h.e.*1.19.8(M.67.225C); **2.** *be accepted* as canonical, of epistles of James and Jude μετὰ τῶν ἄλλων καθολικῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ~ομένας *cat.Jac.*1:1(p.2.7); **3.** *be in circulation* παρ' ὑμῖν ~ονται βίβλοι προφητῶν Epiph.*mens.*10(M.43.253A).

***ἔμφθαρτος,** *corruptible*, ‡Just.*qu.Gr.*15.20(M.6.1484C).

ἐμφθέγγομαι, *speak then* or *there*; of God at Creation, Bas.*hex.*2.7(1.19C; M.29.45B).

***ἐμφθείρομαι,** *perish in*, c. dat., Max.*ambig.*(M.91.1113D).

***ἐμφιβλόομαι,** *have fastened round one, wear*, Pall.*h.Laus.*21(p.66.8; M.34.1074C).

ἐμφιλόνεικος, *contentious, querulous* ἐ. ζητήσεις ‡Ath.*synops.*69(M.28.425C); Bas.*moral.*25(2.255E; M.31.744B); Gr.Nyss.*ep.can.*(M.45.225B); ἐ. ... ζῷον ὁ ἄνθρωπος Anast.S.*qu.et resp.*89(M.89.716B).

ἐμφιλονείκως, *querulously*, Justn.*conf.*(M.86.1029B; ἐνφ- p.104.36); Jo.D.*haer.*97(M.94.760A).

***ἐμφιλόπονος,** *well-worked, well-cultivated*, Ephr.2.6F.

ἐμφιλοσοφ-έω, **1.** *practise ascetical life in, meditate in* ἐπιτήδειον ~ῆσαι διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐρημίας ἡσυχίαν Bas.*ep.*210.1(3.313E; M.32.769A); Gr.Naz.*or.*26.7(M.35.1237A); Gr.Nyss.*hom.7 in Cant.*(M.44.924A); id.*v.Mos.*(M.44.333A); id.*v.Macr.*(p.395.25; M.46.981D); Chrys.*hom.15.4 in 1Tim.*(11.640A); **2.** *philosophize, speculate about* Εὐκλείδης...γραμμαῖς ~ῶν ταῖς οὐκ οὔσαις Gr.Naz.*or.*28.25(p.60.7; M.36.60D); **3.** *bear philosophically* ἐ. τοῖς πάθεσιν τοῦ σώματος Gr.Naz.*ep.*92(M.37.165C).

***ἐμφιλοσόφημα, τό,** *subject of study*, Gr.Naz.*or.*43.61(M.36.576C).

ἐμφιλόσοφος, **1.** *worthy of a philosopher*, i.e. *virtuous* εἰς βίον ἐ. τε καὶ ἐλεύθερον Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.344B); ἐ. πράξεις Nil.*epp.*2.83(M.79.240B); *ib.*3.293(528D); Eustrat.*stat.anim.*1(p.338); neut. as subst., Chrys.*hom.83.1 in Mt.*(7.791C); Thdr.Mops.*fr.inc.*(p.307.14; M.66.988D); **2.** *ascetical*, also *contemplative* ἡ τῆς παρθένου ζωὴ πρὸς τὴν ἐ. ... καὶ ἄϋλον τοῦ βίου διαγωγὴν Gr.Nyss.*v.Macr.*(p.381.20; M.46.969B); ἐ. ... μελέτην Euthal.Diac.*Ac.*proem.(M.85.632A); **3.** *pertaining to (Christian) teaching, theological* ἐ. δόγματα Chrys.*hom.9.2 in Col.*(11.393D).

ἐμφιλοσόφως, superl., *most eruditely*, Jo.VI H.*v.Jo.D.*14(M.94.453A).

***ἐμφιλοτιμέομαι,** *take pride in, glory in*, Gr.Nyss.*Eun.*5(2 p.115.25; M.45.696C).

ἐμφιλοχωρ-έω, **1.** *frequent by preference*, Eus.*p.e.*5.2(181B, v.l. φιλοχωροῦντες M.21.313C); Didym.*Trin.*1.27(M.39.396C); **2.** *resort to, study*; scripture, †Gregent.*disp.*(M.86.624C); **3.** *dwell in*; **a.** Trin. ~εῖν δὲ τῷ θεῷ...δεῖ τὸ ἅγιον πνεῦμα Dion.R.ap.Ath.*decr.*26(p.22.9; M.25.464A); ~εῖ μὲν γὰρ τῇ τοῦ πατρὸς φύσει μονονουχὶ ῥίζαν ἔχων αὐτὴν ὁ υἱός Cyr.*dial.Trin.*5(5^{1}.558E); id.*Heb.*1:3(p.367.16); id.ap.*cat.Heb.*1:3(p.301.24); **b.** of divine indwelling in creatures; **i.** in heaven τὸ δὲ ἐναναπαύεσθαι ταῖς ἁγίαις δυνάμεσι, καὶ οἷον ~εῖν Gr.Naz.*or.*31.5(p.172.17; M.36.157B); in heaven and Church (Sion) οἷον ~ῶν ἐν αὐτῇ Cyr.*Ps.*9:12(M.69.769A); Oecum.*Apoc.*4:6–8(p.73); **ii.** on earth τὸ μὲν οὖν ἅγιον πνεῦμα μόνοις ἁγίοις ~εῖν πέφυκεν Eus.*e.th.*3.6(p.163.30; M.24.1013B); of Christ as light οὐκ ~οῦν ταῖς μὴ φωτισθῆναι βουλομέναις ψυχαῖς Chrys.*hom.5.3 in Jo.*(8.40A); Cyr.*Jo.*2.4(4.177E); ἔδει γενόμενον ἄνθρωπον τὸ πνεῦμα λαβεῖν ἵν' ἐπείπερ ἐστὶν οὐκ εἰδὼς ἁμαρτίαν, ~οίη λοιπὸν ἐν αὐτῷ τὸ πνεῦμα id.ap.*cat.Heb.*2:11(p.402.22); τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ~οῦν ἐν δικαίων ψυχαῖς Jo.D.*hom.*11.13(M.96.776B); **c.** ref. spiritual life in gen. ὁ δὲ τούτοις [sc. knowledge and virtue] ~ῶν...σύνοικος γενήσεται αὐτῷ [sc. τῷ θεῷ] Or.*exp.in Pr.*7:19(M.17.176C); cf.Mt.21:13, of soul as den of thieves ὅταν ἀνελευθέρους...ἐπιθυμίας...~ῆσαι ταῖς ψυχαῖς τῶν νέων ἐάσωμεν Chrys.*Anna* 3.4(4.728A); **d.** diabolical, †Bas.*Is.*90(1.442A; M.30.265C); τῶν δαιμόνων τῶν τοῖς γηΐνοις ~ούντων Oecum.*Apoc.*6:10(p.92); **4.** *dwell on, linger over*, Gr.Naz.*or.*35.4(M.36.261C); Chrys.*Jud.*8.5(1.682A); ‡Chrys.*pasch.*6(8.272D); Pall.*h.Laus.*54(p.147.12; M.34.1227B); Cyr.*ador.*3(1.86C); κατὰ διάνοιάν τε ~οῦντες τοῖς ὑπὲρ αἴσθησιν ‡Proc.G.*Pr.*10:13(M.87.1316C); **5.** *follow* an opinion τοὺς τοῖς τῆς ἀληθείας ~οῦντας δόγμασιν Cyr.*Arcad.*2(p.63.1; 5^{2}.43D); id.*Juln.*2(6^{2}.47D); Oecum.*Apoc.*4:6–8(p.73); CCP(681)*ep.Agath.*(M.*PL.*87.1247D).

***ἐμφιλοχώρησις, ἡ,** *intimate indwelling* μηδὲ...τὰς πρώτας τῆς ζωοπλαστίας ἀρχὰς ἐσχηκέναι τὴν προσληφθεῖσαν φύσιν ἄνευ τῆς... φυσικῆς ἐ. τῆς προσλαβομένης αὐτὴν θεοῦ λόγου φύσεως Thdr.Raith.*praep.*(p.192.14; M.91.1492D).

***ἐμφλεγμαίνω,** *wax warm, grow excited over*, Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.47.8; M.45.276A).

ἐμφόβως, *with* (reverent) *fear* γραφαῖς...ἐ. ἀκολουθεῖν Eus.*e.th.*2.19(p.125.13; M.24.945D); *Symb.Ant.*(345)8(p.253.28; M.26.733A); ἐ. ...πιστεύομεν Ath.*syn.*23(p.250.3; M.26.724B).

ἐμφορ-έω, 1. *bring in*; hence *affirm*, Just.*1apol.*53.12(M.6.408B); **2.** *fill*; **a.** Christol. εἰ δὲ τὸν ἴδιον ἔχοντες ⟨ἦσαν⟩ σὺν τῷ τοῦ Χριστοῦ νῷ, ἀμφοτέρων ἐνεφοροῦντο...τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ Χριστοῦ γινωσκέτωσαν Epiph.*anc.*76(p.95.18; M.43.160A); **b.** ref. grace through union with God τὸ σῶμα αὐτοῦ πρόκειται νῦν ἡμῖν [i.e. at eucharist]...ὥστε καὶ φαγεῖν καὶ ~ηθῆναι Chrys.*hom.50.2 in Mt.*(7.516E); πάσης ~εῖς θυμηδίας τοὺς τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύοντας Thdt.*Ps.*103:29(1.1340); ἕκαστος...τῷ ἰδίῳ τάγματι...~εῖται τοῦ Ἰησοῦ Max.*ambig.*(M.91.1360D); **c.** ref. divine truth, ‡Meth.*Sym.et Ann.*2(M.18.349C); Cyr.*glaph.Ex.*2(1.291B); id.*Mich.*60(4.453C); ψυχῆς δὲ τροφή,...τὸ τῶν θείων ~εῖσθαι διηγημάτων Bas.Sel.*or.*16.1(M.85.204C); Max.*ambig.*(M.91.1364D); **d.** ref. sin and evil ὅσοι ὑπὸ ἀκαθάρτου πνεύματος ἐμπεφορημένοι Just.*dial.*93.1(M.6.697A); τῷ κακῷ...~ηθῆναι Or.*or.*29.13(p.388.9; M.11.540B); id.*princ.*3.1.17(p.226.14; M.11.284A); ἁμαρτήμασιν...ἐνεφόρησαν Ath.*inc.*12.6(M.25.118C); hence **3.** *gain satisfaction*, ref. perversion of human powers by evil spirits μὴ... ~ηθῶσιν οἱ δαίμονες ‡Proc.G.*Pr.*5:10(M.87.1264A).

ἔμφορος, ὁ, *one who satisfies*, Eus.Al.*serm.*21.3(M.86.425D).

***ἐμφορτικεύομαι,** *lay a burden upon*, Germ.CP *or.*2(M.98.245B).

***ἐμφορύνομαι,** *defile*, Gr.Nyss.*Eun.*12(1 p.375.28; M.45.1101C).

***ἐμφραγή, ἡ,** *obstacle*, Geo.Pis.*Herad.*2.186(M.92.1330A).

ἔμφραξις, ἡ, *obstruction, stoppage*; medic. τῷ τῆς ἐ. νοσήματι Socr.*h.e.*3.26.5(M.67.457A); met., *barrier*, of blood of paschal lamb ἐ. ... ἀπωλείας Chrys.*hom.27.1 in Heb.*(12.245D); of psychological depression πνεύματο ἐ. *ib.*29.4(276C).

***ἔμφρενος,** *sane*, Jo.Mal.*chron.*5 p.120(M.97.213C).

***ἔμφρικτος,** *terrifying, awful*, Andr.Cr.*or.*9(M.97.997A); *ib.*14(1108A).

***ἐμφρούριος,** *imprisoned*, Evagr.*h.e.*5.18(p.213.23; M.86.2828C).

***ἐμφυβλάστημα, τό,** s.v.l., *parasitic growth*, Cyr.*ador.*16(1.579A; ἐμφύτων βλαστημάτων M.68.1044D).

ἐμφυρ-ω, -άω, 1. *mix up*, hence *defile* τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν δικαίων... ἐνέφυρεν αἵμασι Eus.*v.C.*1.57(p.34.9; M.20.972A); Ath.*gent.*7(M.25.16B); **2.** pass., *be involved in* οἱ ἐν ταῖς πραγματείαις ἐμπεφυρμένοι Herm.*sim.*8.8.1; *ib.*9.20.1; ἐ. μοιχείαις Thphl.Ant.*Autol.*1.14(M.6.1045B); Or.*Jo.*13.42(p.268.10; M.14.473B); Chrys.*oppugn.*3.17(1.107A); ref. sexual intercourse, Clem.*prot.*4(v.l. συνεφύρετο p.42.29; M.8.149C); τῶν γυναικῶν σώμασιν ~όμενος Chrys.*hom.13.1 in Eph.*(11.95F).

ἐμφυσ-άω, 1. *breathe into, infuse*; **a.** ref. Creation; **i.** in gen. τὸν δὲ ἄνθρωπον δι' αὐτοῦ ἐχειρούργησεν καί τε αὐτῷ ἴδιον ἐνεφύσησεν Clem.*paed.*1.3(p.94.11; M.8.257A); Meth.*symp.*2.7(p.24.13; M.18.57C); Proc.G.*Lev.*17:3(M.87.752A); **ii.** Valent. πεποιηκέναι [sc. demiurge] καὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν χοϊκόν...καὶ εἰς τοῦτον ~ῆσαι τὸν ψυχικὸν διορίζονται Iren.*haer.*1.5.5(M.7.500A); Clem.*str.*4.13(p.288.17; M.8.1300A) cit. s. ζωή; **b.** ref. Jo.20:22 μετὰ τὴν ἀνάστασιν ~ῶν τὸ πνεῦμα τοῖς ἀποστόλοις id.*exc.Thdot.*3(p.106.11; M.9.656A); Ath.*inc.et c.Ar.*

9(M.26.997A); **c.** *breathe* a soul *into*, ref. Creation ἄνθρωπόν τινα ὑπὸ χειρῶν θεοῦ πλασσόμενόν τε καὶ ~ώμενον Cels.ap.Or.*Cels*.4.36(p.306.24; M.11.1084B); Epiph.*haer*.30.3(p.336.6; M.41.409A); cf. ψυχή; **2.** *breathe* (*on*) in exorcism; **a.** in gen., Ath.*v.Anton*.40(M.26.901A); ref. evil spirits ἡνίκα ~ήσω αὐτοῖς ἀφανεῖς γενήσονται Hesych.H.*Ps.tit*.17.94(M.27.79D); *Pers*.228a(p.26.3); **b.** before baptism, Ephr. 2.195E; Cyr.H.*procatech*.9; Dion.Ar.*e.h*.2.2.6(M.3.396B); ἐξορκίζομεν αὐτοὺς μετὰ τοῦ ~ᾶν τρίτον εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὰ ὦτα CCP(381) ‡*can*.7; **c.** ref. an evil spirit, *Contrad*.2(p.9).

ἐμφύσημα, τό, *inbreathing, infusion*; **1.** divine; of divine indwelling, Or.*Jo*.4.24(p.247.30; M.14.440A); ἡ γραφὴ...τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐ. τοῦ θεοῦ λέγει Ath.*inc.et c.Ar*.19(M.26.1020A); ref. H. Ghost and agst. existence of three Gods ὅσα δὲ κἀνταῦθα λέγεται ταπεινότερον, τὸ δίδοσθαι,...τὸ ἐ.,...ἐπὶ τὴν πρώτην αἰτίαν ἀνενεκτέον Gr.Naz.*or*.31.30(p.186.4; M.36.168C); **2.** ref. Gen.2:7; **a.** as cause of human soul ἐπειδὴ γὰρ πνεῦμα ἡ ψυχή, φύσις ἀόρατος, ἐ. θεῖον δημιουργικὸν αὐτῆς εἶναί φησιν Diod.*Gen*.2:7(M.33.1565B); Gr.Nyss. *hom.opif*.28(M.44.129C); Epiph.*haer*.1(p.172.7,13; M.41.177D,180A); εἰ ἐκ τοῦ θείου ἐ. γέγονεν ἡ ψυχή, ἐκ τῆς οὐσίας ἄρα τοῦ θεοῦ ἐστιν ἡ ψυχή; ἀσεβείας ἐσχάτης...ἡ τοιαύτη ἔννοια. τῆς γὰρ δημιουργίας τὴν εὐκολίαν ἔδειξε διὰ τοῦτο ἡ θεία γραφή Thdt.*qu.23 in Gen*.(1.39); οὐ τὸ ἐ. ψυχή, ἀλλὰ ἀθανάτου ψυχῆς ποιητικόν Proc.G.*Gen*.1:27(M.87.133A); **b.** as soul itself ἡ μὲν ψυχὴ ἐστιν ἄφθαρτον, μέρος οὖσα τοῦ θεοῦ καὶ ἐ. †Just.*fr.res*.8(p.46; M.6.1588A); ὡς ἐ. θεῖον Nil.*epp*.2.82(M.79.237B); **c.** effects; **i.** production of image of God, Gr.Naz.*or*.33.12(M.36.229A); Didym.*Trin*.2.12(M.39.680A) cit. s. εἰκών; **ii.** immortality, Justn.*Or*.(p.192.37; M.86.953B); ἀθάνατον αὐτὴν...κατασκευάσας τῷ ἀπ' ἀρχῆς πνεύματι θείῳ καὶ ἐ. ‡Jo.D.*Artem*.30(p.161.25; M.96.1280A); **iii.** sanctification, Clem.*str*.5.13(p.384.1; M.9.129A); Meth.*res*.2.6(p.339.15; M.41.1172C); τὴν γῆν ἣν ἰδίαις χερσὶν ἔπλασεν καὶ ἡγίασεν τῷ θείῳ ἐ.‡Eust.*Laz*.6(p.31.2); τὸ δοθὲν τοιγαροῦν ἐ. θεῖον τῷ πεπλασμένῳ...εἶναί φαμεν...τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος μετουσίαν ἐντεθεῖσαν ἐξ ἀρχῆς τῇ ἀνθρωπείᾳ ψυχῇ Cyr.*thes*.34(5^1.344E); **d.** heret.; **i.** Valent. ἔλαθεν οὖν, ὥς φασι, τὸν δημιουργὸν ὁ συγκατασπαρεὶς τῷ ἐ. αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Σοφίας πνευματικὸς ἄνθρωπων ἀρρήτῳ προνοίᾳ Iren.*haer*.1.5.6(M.7.501A); οὔτ' οὖν ἀπὸ τοῦ πνεύματος οὔτ' οὖν ἀπὸ τοῦ ἐ. σπείρει ὁ Ἀδάμ· θεῖα γὰρ ἄμφω Clem.*exc.Thdot*.55(p.125.10; M.9.685B); ἐπεὶ δὲ τὸ φαινόμενον αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἡ ἐξ μεσότητος ψυχή, ἔρχεται τὸ διαφέρον, καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ ἐ. τοῦ διαφέροντος πνεύματος id.*str*.4.13(p.288.3; M.8.1297B); **ii.** Marcionite τοῦ δημιουργοῦ ἐστιν ἡ ψυχὴ ἐ. Adam.*dial*.2.7(p.70.12; M.11.1769A); consequent difficulties discussed, *ib*.(p.70.21ff.; 1769B); *ib*.(p.72.14, 19; 1769D,1772A); **3.** ref. Jo.20:22; **a.** means of conferring H. Ghost, Ammon.*Jo*.20:24(M.85.1520A); τὸ ἴδιον αὐτοῖς πνεῦμα διδοὺς δι' ἐμφανοῦς ἐ. Cyr.*Jo*.12.1(4.1095B); Max.*schol.e.h*.7.3.7(M.4.181B); **b.** preparation for that gift τὸ μὲν ἐ. καθαρτικόν πως ἦν τῆς τῶν ἀποστόλων ψυχῆς, ἐπιτηδείους αὐτοὺς παρασκευάζον τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ὑποδοχῆς Eus.*e.th*.3.5(p.160.7; M.24.1008A); **c.** restoration of state of man before Fall, Ammon.*Jo*.20:22(M.85.1520A); πάλιν ἡμῖν ὁ σωτὴρ ὡς ἐν ἀπαρχῇ τῆς ἀνακαινιζομένης φύσεως τοῖς ἁγίοις μαθηταῖς δι' ἐ. ἐναργοῦς τὸ πνεῦμα χαρίζεται Cyr.*Jo*.12.1(4.1097E); Hesych.H.*fr.Ps*.52:3(M.93.1209D); **4.** in exorcisms τὸ ἁπλοῦν ἐ. τοῦ ἐπορκίζοντος, πῦρ γίνεται τῷ μὴ φαινομένῳ Cyr.H.*catech*.16.19; *ib*. 20.3.

ἐμφύσησις, ἡ, *inbreathing, insufflation*, ref. Jo.20:22 δίδωσι δέ [sc. Moses], οὐκ ἐμφυσήσει, καθάπερ ὁ Χριστός· ὅτι μὴ ἔστι πηγὴ τοῦ πνεύματος Iren.*fr*.19(M.7.1241A); πνεῦμα ζωοποιὸν ἔχοντες ἀπὸ τῆς ἐ. τοῦ κυρίου Or.*adnot.in Dt*.3:27(M.17.25A); Ammon.*Jo*.20:24(M.85.1520A); ref. Jo.20:22 and Gen.2:7 καὶ θεία φύσις [sc. τὸ πνεῦμα]...κατὰ τὴν ἐ. εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπεσταλμένη, καὶ κατὰ τὸν σωματικῶς ὑπὸ τοῦ κυρίου διδαχθέντα τύπον, αὖθις ὑπ' αὐτοῦ δι' ἐμφυσήσεως ἀποκαθισταμένη Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.303E; M.29.729A); ref. Gen. 2:7 τὴν ζωτικὴν...ἐ. Max.*ambig*.(M.91.1316D).

***ἐμφυσίωσις, ἡ,** *inflation, conceit*, Hipp.*haer*.4.7(p.39.17; M.16.3067D).

ἐμφυτεύ-ω, *implant*; met., ref. Sap.4:11 μεγαλοπρέπειαν τῆς σοφίας τοῖς κατὰ τὴν μάθησιν τέκνοις ~σάσης Clem.*str*.7.16(p.74.11; M.9.545A); of God at Creation τὴν ζωὴν ἐνεφύτευσεν Gr.Nyss.*or.catech*.6(p.31.8; M.45.28A); ref. Christ's miracles ἡ ἁγία σάρξ, ἣν αὐτὸς ἰδίαν ἐποιήσατο, θεοπρεπῆ τὴν δύναμιν ~σας αὐτῇ Cyr.*Lc*.4:38(M.72.552C); ref. Inc. ἑαυτὸν ἡμῖν ~σας Petr.Laod.*fr.in Lc*.22:19(M.86.3328D).

ἔμφυτος, 1. *inborn, natural*; **a.** theol.: agst. Marcell. μακρῷ διεστάναι...τὸν ἔ. ἐν ψυχῇ λόγον παρὰ τὸν ἔκ τινος γεννηθέντα...υἱόν Eus.*e.th*.2.16(p.120.7; M.24.937A); of second Person τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ θεοῦ δύναμιν, τὴν ἔ. αὐτοῦ Ast.Soph. *fr*.1(M.26.77B); ἣν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν,...ὡς ἔ. Cyr.*Jo*.1.4(4.30A); *ib*.(31E); ref. Father τοῦ ἐ. πνεύματος αὐτοῦ *Hom.Clem*.20.6; ref. Christ., *ib*.3.15; ὡς...θεός, ἔ. ἔχει τὴν βασιλείαν Thdt.*Ps*.2:6(1.620); **b.** of innate knowledge of God, *Lit*.ap.*Const.App*.8.12.18; ὁ δὲ νόμος ὁ ἐν ἡμῖν τῆς ἐ. θεογνωσίας Proc.G.*Gen*.4:2(M.87.236A); **c.** of knowledge of moral law, Just. *2apol*.8.1(M.6.457A); cf.*ib*.13.5(468A); Meth.*res*.2.6(p.340.8; M.18.304C); *ib*.2.7(p.341.2; 304D); ‡Ath.*synops*.59(M.28.413A); ὁ...νόμον δοὺς αὐτῷ [sc. τῷ ἀνθρώπῳ] ἔ. καὶ γραπτὸν πρὸς τὸ ζῆν αὐτὸν...ὡς λογικόν *Lit*.ap.*Const.App*.8.9.8; **d.** of moral faculties and tendencies τὴν ἔ. ἐκλογήν Clem.*str*.3.1(p.196.20; M.8.1104A); ὑπὸ τῆς ἐ. κακίας ἠναγκασμένος Eus.*h.e*.10.8.8(M.20.896D); cf.id.*m.P*.4.1(p.911.21; M.20.1472C); **2.** *implanted, engrafted*, met. ὁ...προφητείαν ἔ. ψυχῆς ἰδίαν ἔχων *Hom.Clem*.3.26; τὸ πηγάσαν [sc. body of BMV] τὴν ἔ. ἀθανασίαν...ἐν τῇ θνητῇ...ἡμῶν φύσει Mod.*dorm*.12(M.86.3308C); hence **3.** *deeply-rooted* ἔ. τῆς δωρεᾶς πνευματικῆς χάριν *Barn*.1.2; τὴν ἔ. σου ἀγάπην Ar.*ep.Eus*.2(p.1.5; M.42.209D); ref. S. Peter's confession ἔ. ... τῆς ἀληθείας τὴν εἴδησιν Isid.Pel.*epp*.1.57(M.78.220B); ἔ. τὴν εἰς τὸν...θεὸν...εὐσέβειαν Gel.Cyz.*h.e*.2.1.1(M.85.1224C).

***ἐμφώλευμα, τό,** *lurking-place, haunt*, Andr.Cr.*or*.19(M.97.1220C).

ἐμφωλεύ-ω, 1. *lurk, hide*; met.; **a.** of Inc. δυνάμεώς τινος ~ούσης τῇ ἀδυναμίᾳ τῆς ἡμετέρας φύσεως ἐδεόμεθα Leont.H.*Nest*.1.47(M.86.1505C); **b.** of natural endowments ἔνεστι γάρ τις ἔρως ~ων τῇ φύσει Chrys.*hom.20.1 in Eph*.(11.142E); τὴν φθορὰν...τὴν πάσῃ κτιστῆς φύσεως ~ουσαν Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3181A); **c.** of sin and evil tendencies ~οντας...λογισμοὺς πονηρούς Or.*hom.2 in Lc*.(p.16.16; M.17.316B); id.*comm.in Ex*.10:27(p.251.25; M.12.277A); τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας τὸν ἐν τοῖς μέλεσι ⟨τοῦ σώματος⟩ διὰ τῆς παραβάσεως ἐν ἡμῖν ~οντα Meth.*res*.2.8(p.343.5; M.18.305B); Bas.*jud*.3(2.215B; M.31.655D); ‡Gr.Nyss.*or.1 in Gen.1*:26(M.44.276D); **d.** ref. diabolical infestation; **i.** of places τοῖς ~ουσι τοῖς ξοάνοις...δαίμοσι πονηροῖς Eus.*l.C*.13(p.236.15; M.20.1397D); Socr.*h.e*.1.18.11(M.67.124B); Jo.D.*hom*.4.22(M.96.621A); id.*disp*.(M.96.1348B); **ii.** of persons, before baptism τοῖς μέλεσι τοῖς ὑμετέροις ἐνεφώλευον αἱ ἀντικείμεναι δυνάμεις Cyr.H.*catech*.20.2; of souls, Mac.Aeg.*hom*.11.11(M.34.553A); Chrys.*hom.10.6 in Rom*.(9.529C); Diad.*perf*.79(p.100.16) cit. s. ἐνάλλομαι; of Judas, Cyr.*Jo*.11.12(4.1012A); **2.** *enter stealthily*, met. μηδὲ πώποτε κἂν ἔννοιά τις ~ῃ τὸ σύνολον Serap.*ep.mon*.15(M.40.941A).

ἐμφωνέω, 1. *call out* to; in paraphrase of Jo.21:4f., Clem.*paed*.1.5(p.96.30; M.8.261B); **2.** *proclaim, pronounce*, ‡Sophr.H.*liturg*.13(M.87.3993B); **3.** met., *call forth, evoke*, Or.*fr.in Pr*.1:1(M.17.152B).

***ἐμφώτειος,** *baptismal* ἐ. ἐσθής Gr.Naz.*or*.40.25(M.36.393C).

***ἐμφώτια, τά,** *baptismal garments*, Germ.CP *syn.haer*.15(M.98.53C).

***ἐμφωτίζομαι,** *be set alight*, Clem.*str*.6.15(p.490.21; M.9.340C).

ἔμφωτον, τό, *interval, empty space* admitting light, Evagr.*h.e*. 4.31(p.181.7; M.86.2761A).

ἔμψηφος, *being a supporter* of χαρᾶ...ἀγάπης ἔ. †Nil.*vit*.3(M.79.1144A).

ἔμψυχος, 1. *animated, living*; **a.** of Christ ἔ. δὲ τυγχάνον τὸ ἀληθινὸν φῶς Or.*Cels*.6.67(p.137.18; M.11.1400C); ἔ. σοφία id.*Jo*.1.19(22; p.24.8; M.14.56C); λόγος ἔ. id.*Cels*.3.81(p.272.5; 1028B); Gr. Thaum.*pan.Or*.4(p.9.15; M.10.1061B); ἔ. ... εἰκὼν τοῦ ἰδίου πατρὸς ...ἐπειδὰν ᾖ τῷ πατρὶ ὁμοιότατος Eus.*Marcell*.1.4(p.25.16; M.24.764C); as νόμος ἔ. v. νόμος; **b.** of men as instruments of God's glory ἄγαλμα ἔ. ἡμᾶς τὸν ἄνθρωπον ἔπλασεν Clem.*prot*.10(p.71.22; M.8.212C); esp. 'gnostic', id.*str*.7.8(p.39.9; M.9.473C); Meth.*symp*.2.6(p.23.6; M.18.56D); of widows θεοῦ γὰρ εἰσιν ἔ. βωμός *ib*.5.8(p.62.21; 1112A); BMV ἔ. ναὲ τοῦ...ὑψίστου Mod.*dorm*.10(M.86.3301B); **c.** heret., Naassene καὶ γὰρ οἱ λίθοι, φησίν, εἰσὶν ἔ. Hipp.*haer*.5.7(p.81.11; M.16.3130C); Manich. πάντα δὲ νομίζουσιν ἔ., καὶ τὸ πῦρ, καὶ τὸ ὕδωρ Thdt.*haer*.1.26(4.321); **d.** neut. plur. as subst.; ref. abstinence from animal foods οἶνον...οὐκ ἔπιεν οὐδὲ ἔ. ἔφαγεν [sc. S. James] Heges.ap.Eus.*h.e*.2.23.5(M.20.197A); ὅρα δὲ καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ αἰτίου τῆς τῶν ἐ. ἀποχῆς τῶν ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τῶν ἐν ἡμῖν ἀσκητῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ διὰ τὸν περὶ ψυχῆς μετενσωματουμένης μῦθον ἐ. ἀπέχονται...ἡμεῖς δὲ κἂν τὸ τοιοῦτο πράττωμεν, ποιοῦμεν αὐτό, ἐπεὶ ὑπωπιάζομεν τὸ σῶμα Or.*Cels*.5.49(p.53.27; 1257C); by Gnostics and Marcionites τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῖς ἐ. ἀποχὴν εἰσηγήσαντο, ἀχαριστοῦντες τῷ πάντα πεποιηκότι θεῷ Iren.*haer*.1.28.1(M.7.690B); *ib*.1.24.2(675D); Ebionites ὅταν δὲ ἐρωτήσῃς ἕνα τῶν αὐτῶν, τίνος ἕνεκεν ἐ. οὐ μεταλαμβάνουσι,...λέγουσι διὰ τὸ ἐκ συνουσίας ...εἶναι αὐτὰ οὐ μεταλαμβάνομεν Epiph.*haer*.30.15(p.353.4; M.41.432B); Valesians, to avoid sexual stimulation, *ib*.58.1(p.358.16; 1012B); **2.** *having* a rational *soul*; **a.** of Christ, agst. Apoll. ἀδύνατον τὸν τῇ φύσει ἀπαθῆ παθεῖν...μὴ ἑνωθέντα σώματι ἐ., τῷ

δυναμένῳ παθεῖν ἑκουσίως ‡Ath.*dial.Trin.*4.2(M.28.1252C); θεότης σαρκὶ ἐ. κεχρημένη Bas.*ep.*236.1(3.361D; M.32.877C); εἰ δὲ ἔ. [sc. ὁ ἄνθρωπος], εἰ μὲν οὐ νοερός, πῶς καὶ ἄνθρωπος; Gr.Naz.*ep.*101(M.37.184A); Cyr.*Pulch.*(p.27.12; 5².129E) cit. s. θεοτόκος; Mod.*dorm.*5(M.86.3289C) cit. s. ἔννοος; Jo.D.*disp.*(M.96.1345A); Jo.V H.*icon.*7(M.96.1356A); witness of tradition that Christ is ἐ., Socr.*h.e.*3.7.5ff.(M.67.392A); **b.** ref. evil οὐχὶ οὐσία ζῶσα καὶ ἔ. Bas.*hex.*2.4(1.16C; M.29.37D).

***ἐμψυχοφαγία**, ἡ, *eating of animal food* Ἐγκρατῖται...πᾶσαν δὲ ἀπαγορεύοντες ἐ. Epiph.*anac.*47(p.211.6; M.41.845D); Jo.D.*haer.*47(M.94.705B).

ἐμψυχ-όω, perf. ptcpl. pass., *animate*; *possessed of a soul*; Christol.; **1.** usual formula τῆς σαρκός, ἧς ἥνωσεν ἑαυτῷ, τῆς ~ωμένης ψυχῇ λογικῇ Diod.*Ps.*71:8(M.33.1611B); Cyr.*ep.*4(p.26.27; 5².23B); Just.Imp.*edict.*(p.200.14; M.86.2800A); **2.** ref. Arian and Apollinarian controversies, ref. Mt.26:38, Lc.23:46 γέγονεν ἄνθρωπος ὁ μονογενής, οὐκ ἄψυχόν τε καὶ ἄνουν σῶμα λαβών, ~ωμένον δὲ μᾶλλον ψυχῇ λογικῇ Cyr.*Pulch.*(p.58.34; 5².176C); ref. Heb.2:14, id.*Heb.*2:14(p.463.14; M.74.964C); τὸν ἐνανθρωπήσαντα οὐ μόνον ἔνσαρκον ἀλλὰ καὶ ~ωμένον Socr.*h.e.*3.7.2(M.67.392A, v.l. ἐψυχωμένον); τῶν γὰρ Ἀρειανῶν παντάπασιν ἄψυχον λεγόντων τὴν τοῦ κυρίου σάρκα αὐτὸς ὁ Ἀπολινάριος ἔφη, ὅτι σάρκα μὲν ~ωμένην ψυχῇ ζωτικῇ ἀνέλαβεν ὁ κύριος, νοῦν δὲ τὸν ἡμέτερον οὐ προσήκατο Thdr.Raith.*praep.*(p.188.2; M.91.1488A).

ἐν, A. *in*; **1.** *in* a book ἐν τῷ νόμῳ φησίν Ath.*decr.*6(p.6.4; M.25.'433'(425)B); ἐν τῷ Ποιμένι γέγραπται *ib.*18(p.15.19; '456'(448)A); id.*syn.*38(p.264.23; M.26.760B); *in* [i.e. occupied by, immersed in] affairs, Thdt.*ep.*96(4.1167); **2.** *in* a spiritual condition ἐν γνώσει γενόμενος Clem.*ecl.*15(p.141.6; M.9.705A); ἐν τῇ τελειώσει τοῦ βαπτίσματος Ath.*Ar.*2.41(M.26.233A); τῶν ἐν πίστει opp. catechumens, Chrys.*hom.4.4 in Phil.*(11.218A); hence of union with God in Christian life ἵνα ὠφεληθῶσιν οἱ παρόντες λαοί...διὰ τοῦ μονογενοῦς...ἐν ἁγίῳ πνεύματι Serap.*euch.*1.4; ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν πατρὶ ἐσόμεθα, καὶ νομισθησόμεθα ἐν υἱῷ καὶ ἐν πατρὶ ἓν γεγενῆσθαι διὰ τὸ ἐν ἡμῖν εἶναι πνεῦμα, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ λόγῳ τῷ ὄντι ἐν τῷ πατρί Ath.*Ar.*3.25(M.26.376C); Bas.*Spir.*63(3.53B; M.32.184C) cit. s. μετά; exeg. Jo.17:11 ἐν τῷ ὀνόματί σου· τουτέστι διὰ τῆς σῆς βοηθείας Chrys.*hom.51.2 in Jo.*(8.480C); exeg. Jo.17:22 γίνεται...ἐν ἡμῖν ὁ υἱός, σωματικῶς μὲν ὡς ἄνθρωπος...πνευματικῶς δὲ...ὡς θεός, τῇ τοῦ ἰδίου πνεύματος ἐνεργείᾳ Cyr.*Jo.*11.12(4.1001E); but ἐν Χριστῷ used also to mean simply *Christian* τῆς ἐν Χριστῷ παιδείας *1Clem.*21.8; οἱ ἐν Χριστῷ πιστοί Ath.*inc.*21.1(M.25.132C); id.*h.Ar.*25(p.196.28; M.25.721C); and ἐν κυρίῳ used as epistolary formula of greetings, id.*ep.encycl.*(p.169.2; M.25.221A); Jul.Papa *ep.Dian.*ap.eund.*apol.sec.*35(p.113.25; M.25.308C); **3.** theol.; **a.** ref. relation of Persons of Trin.; **i.** abs. ἐν μόνῳ τῷ...πατρὶ ὅλος ὤν [sc. ὁ λόγος] Ath.*inc.*17.1(M.25.125B); μίαν...θεότητα, ἐμπεριέχουσαν δι' υἱοῦ ἐν πνεύματι ἁγίῳ τὰ πάντα Geo.Laod.*ep.dogm.*ap.Epiph.*haer.*73.16(p.289.1; M.42.433A); τριάς... πατὴρ ἐν υἱῷ, υἱὸς ἐν πατρί, σὺν ἁγίῳ πνεύματι CIllyr.*ep.*ap.Thdt.*h.e.*4.9.6(3.962); εἷς θεὸς ὁ πατὴρ ὁ ἐν υἱῷ καὶ...πνεύματι γνωριζόμενος, εἷς θεὸς ὁ υἱὸς ὁ ἐν πατρὶ καὶ...πνεύματι δοξαζόμενος, εἷς θεὸς τὸ πνεῦμα...ὁ ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ προσκυνούμενος *A.Barth.*7(p.144.25); ὁ πατὴρ...ἔστιν ἐν υἱῷ καὶ υἱὸς ἐν πατρί· οὐχ ὡς ταὐτὸν δὲ ὄντες, οὐδὲ ὡς ἓν ἀριθμῷ Cyr.ap.*cat.Heb.*1:8(p.354.6); ref. H. Ghost as in Father and Son, v. πνεῦμα; (Arian) ὁ υἱὸς μετοχῇ τοῦ πνεύματος καὶ βελτιώσει πράξεως γέγονε καὶ αὐτὸς ἐν τῷ πατρί Ath.*Ar.*3.24(M.26.376A); (Sabellian) ὡς ποιότητα εἶναι ἐν τῷ πατρὶ τὴν σοφίαν ‡Ath.*Ar.*4.4(p.48.12; M.26.473A); **ii.** in creation and preservation ἐν αὐτῷ [sc. τῷ λόγῳ] τὸν πατέρα δεδημιουργηκέναι τὴν κτίσιν Ath.*inc.*41.4(M.25.168C); πάντα ἐκ θεοῦ εἶναι, καὶ πάντα διὰ τοῦ μονογενοῦς καὶ ἐν αὐτῷ συνεστάναι Gr.Nyss.*ep.*24(M.46.1093B); ref. Col.1:16 (Eunomian) Παῦλος οὐ 'δι' αὐτοῦ' φησὶν ἀλλ' 'ἐν αὐτῷ' ἵνα τοῖς δι' αὐτοῦ γενομένοις καὶ αὐτὸς συμπαραληφθείς, πᾶσι γνωρίζῃ...τὴν τοῦ πατρὸς ἐνέργειαν Eun.*apol.*24(M.30.860D); **iii.** Father revealed in Son Χριστὸς...τὸ ἀψευδὲς στόμα ἐν ᾧ ὁ πατὴρ ἀληθῶς ἐλάλησεν Ign.*Rom.*8.2; τὸν λόγον ἰδών, ὁρᾷ ἐν αὐτῷ καὶ τὸν τοῦ λόγου πατέρα Ath.*gent.*2(M.25.8A); Sever.*Heb.*1:2(p.346.12); **iv.** in redemption δι' οὗ ταύτην [sc. κτίσιν] ἐδημιούργησεν ὁ πατήρ, ἐν αὐτῷ καὶ τὴν ταύτης σωτηρίαν εἰργάσατο Ath.*inc.*1.4(M.25.97C); ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἀνακαινισθῆναι id.*hom.in Mt.11*:27(M.25.212B); id.*Ar.*1.49(M.26.113C); δι' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ἐνεργεῖσθαι ἡμῖν τὴν χάριν ταύτην Bas.*Spir.*16(3.13C; M.32.93C); **b.** in doxologies; **i.** *in* the Son, *A.Thom.*A 132(p.239.26) cit. s. δόξα; δοξάζειν ἡμῶν τὸν κύριον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν CHier.(350)*ep.*(p.137.15; M.25.352C); ὥσπερ οὖν δι' αὐτοῦ ἀποκαλύπτεται ὁ θεὸς τοῖς γινώσκουσιν, οὕτως...ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ὁμολογεῖται τῷ πατρὶ δι' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ Ath.*ep.Serap.*2.6(M.26.617C); δόξα πατρὶ ἐν υἱῷ σὺν ἁγίῳ πνεύματι Epiph.*haer.*76.53(p.409.10; M.42.629B); but this later regarded as heret. οἱ μὲν πατέρα καὶ υἱὸν ὡς ὁμότιμον ἐδόξαζον· οἱ δὲ πατέρα ἐν υἱῷ, τῇ παρενθέσει τῆς προθέσεως, δευτερεύειν τὸν υἱὸν ἀποφαίνοντες Soz.*h.e.*3.20.8(M.67.1101A); **ii.** *in* H. Ghost τὴν εὐχὴν εἰς δοξολογίαν θεοῦ διὰ Χριστοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι καταπαυστέον Or.*or.*33.1(p.401.25; M.11.560A); *ib.*33.6(p.402.34; 562A) cit. s. δοξάζω; Serap.*euch.*5.11 cit. s. δόξα; Ath.*ep.Aeg.Lib.*23(M.25.593A); δοξασθήσεται ὁ θεὸς διὰ Χριστοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι *Can.App.*34; δόξα τῷ θεῷ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ *Const.App.*4.5.4; Bas.*Spir.*3(3.3D; M.32.72C) cit. s. μετά; explanation ἡ...δοξολογία...'ἐν τῷ πνεύματι' οὐχὶ τῆς ἐκείνου ἀξίας ὁμολογίαν ἔχει, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν ἀσθενείας ἐξομολόγησιν, δεικνύντων ὅτι οὔτε δοξάσαι ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐν τῷ πνεύματι *ib.*63(53B; M.184C); ὥσπερ ἐν τῷ υἱῷ ὁρᾶται ὁ πατήρ, οὕτως ὁ υἱὸς ἐν τῷ πνεύματι...ὥσπερ οὖν ἐν τῷ υἱῷ προσκύνησιν λέγομεν τὴν ὡς ἐν εἰκόνι τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, οὕτω καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὡς ἐν ἑαυτῷ δεικνύντι τὴν τοῦ κυρίου θεότητα *ib.*64(53D; M.185A); formula not found in scripture, *ib.*58(49C; M.176A); adopted by Arius δοξολογεῖν...διδάξας τὸν πατέρα διὰ τοῦ υἱοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι... δοξάζειν δὲ κατὰ τὸν τοῦ βαπτίσματος διεκώλυσε νόμον Thdt.*haer.*4.1(4.350); by Eunomians τῷ δὲ υἱῷ...ἀφώρισαν τὸ 'δι' οὗ', τῷ δὲ ἁγίῳ πνεύματι, τὸ 'ἐν ᾧ'· καί φασι μηδέποτε τὴν χρῆσιν ταύτην τῶν συλλαβῶν ἐπαμείβεσθαι. τὸ μὲν γὰρ 'ἐξ οὗ' τὸν δημιουργὸν σημαίνειν βούλονται· τὸ δὲ 'δι' οὗ' τὸν ὑπουργόν, ἢ τὸ ὄργανον· τὸ δὲ 'ἐν ᾧ' τὸν χρόνον δηλοῦν ἢ τὸν τόπον, ἵνα μηδὲν...τῆς ἀπὸ τόπου ἢ χρόνου συνεισφορᾶς εἰς τὰ ὄντα πλεῖον φαίνηται τὸ πνεῦμα...περιεχόμενον Bas.*Spir.*4(3.4C; M.73Bf.); οἱ λέγοντες 'δόξα πατρὶ δι' υἱοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι' οὐ δοξάζουσι τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ Didym.*Trin.*1.34(M.39.436B); οἱ λέγοντες δόξα πατρὶ δι' υἱοῦ ἐν...ἁγίῳ πνεύματι οἱ καὶ κτίσμα αὐτὸν εἶναι...δοξάζοντες *ib.*1.32(428B); τὸν Ἀντιοχείας Φλαβιανὸν...πρῶτον ἀναβοῆσαι 'δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι'. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ τοὺς μὲν 'δόξα πατρὶ δι' υἱοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι' λέγειν...τοὺς δὲ 'δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ ἐν ἁγίῳ πνεύματι' Philost.*h.e.*3.13(M.65.501B); and by Macedonians οἱ μὲν λέγοντες, 'δόξα πατρὶ δι' υἱοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι'· οἱ δὲ 'δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ ἐν ἁγίῳ πνεύματι'· καὶ οὕτως τὴν ἀδιαίρετον...θεότητα εἰς τριθεΐαν παραλαμβάνουσιν, μᾶλλον δὲ παραδιδόασι μέγαν καὶ σμικρὸν καὶ σμικρότερον Thdt.*Ps.*57:6(1.985); τοὺς μὲν τὸν 'καὶ' σύνδεσμον ἐπὶ τῆς τοῦ υἱοῦ δοξολογίας τιθέντας, τοὺς δὲ τὴν μὲν 'δι' οὗ' πρόθεσιν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ, τὴν δὲ 'ἐν' ἐπὶ τοῦ πνεύματος προσαρμόζοντας id.*h.e.*2.24.3(3.888); for comparison with σύν v.s.v.; **iii.** *in* Church αὐτῷ ἡ δόξα...ἅμα πατρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ Hipp.*Noët.*18(p.265.30; M.10.829B); cf.id.*trad.ap.*4.13; **4.** Christol. ἀνέστη οὐχ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ θεῷ CSard.*ep.cath.*ap.Thdt.*h.e.*2.8.49(3.847); (Apollinarian) οὐκ ἐγένετο ἄνθρωπος ὁ υἱὸς...ἀλλ' ἐν ἀνθρώπῳ ‡Ath.*dial.Trin.*4.8(M.28.1261C); for controversy over ἐκ δύο φύσεων and ἐν δυσὶ φύσεσι v. φύσις.

B. in pregnant constr., *into, on to*, phrase ἐν ἔργῳ χωρεῖν put *into* effect, Eus.*h.e.*10.8.19(M.20.901A); τὸν ἔλαιον κατέχεεν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτῆς *A.Thom.*A 121(p.230.22); or simply *to* ἦλθεν ἐν αὐτῷ [sc. τῷ σταυρῷ] *A.Andr.*B 4(p.60.12).

C. *in the form of* ἐν τετραγώνῳ ᾠκοδομεῖτο Herm.*vis.*3.2.5; Ath.*gent.*8(M.25.17A); *ib.*29(60A).

D. *by reason of* δέδεμαι ἐν τῷ ὀνόματι Ign.*Eph.*3.1; ἐν τούτῳ...ἀποροῦμαι Herm.*sim.*8.3.1; *as a result of* ἐκκλησίᾳ...ἀγαλλιωμένῃ ἐν τῷ πάθει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ign.*Philad.*proem.; τὰ ὦτά σου κωφὰ ἐν ἀλγήσει *A.Phil.*73(p.29.7); c. infin., *in that, inasmuch as* πιστὸς εὑρέθη ἐν τῷ αὐτὸν ὑπήκοον γενέσθαι *1Clem.*10.1; *ib.*3.4; κύριος ἦν...ἐν τῷ ποιεῖν αὐτά Ath.*hom.in Mt.11*:27(M.25.209B); id.*inc.*5.4(M.25.105B).

E. *for the purpose of* τί...οὐκ ἀπέδωκας ἡμᾶς ἐν ἄλλῃ παιδείᾳ; *Apoc.Bar.*1(p.85.13); *A.Thom.*A 32(p.149.15); hence simply *for* τὸν περὶ τῆς οἰκονομίας λόγον ἐν τῷ μετὰ τοῦτον φυλάξομεν λόγῳ Thdt.*haer.*4.8(4.363); also in expressions of time ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι... τηρῆσαι διδασκαλίαν Chrys.*hom.17.1 in Mt.*(7.222C).

F. *by means of, by* (cf. Hebr. בְּ) ἀδικήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ *T.Sym.*5.4; ἡγιασμένοις ἐν θελήματι θεοῦ *1Clem.*proem.; ἀναζωπυρήσαντες ἐν αἵματι θεοῦ Ign.*Eph.*1.1; *A.Mt.*18(p.240.7); ἐν λίθῳ...ὤλεσεν τὸν Γολιάθ ‡Petr.I Al.*phys.*22(p.54); 'ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος...' ἰδοὺ τό, ἐν, πάλαι, διά, ἐστι Chrys.*hom.4.2 in 2Thess.*(11.531E); τό, ἐν υἱῷ, διὰ τοῦ υἱοῦ, φησι id.*hom.1.1 in Heb.*(12.6B).

G. *at* a time, *Pss.Sal.*16.3; ἐν τῷ τῆς νυκτὸς παρελθεῖν *A.Barth.*4(p.134.25).

ἐναβρύν-ομαι (*ἐναμβρύνομαι), 1. *be conceited, plume oneself* ὑποκριτῶν...ἔργον ἐστὶ τὸ ~εσθαι ἐπ' εὐσεβείᾳ θέλειν Or.*or.*19(p.341.30; M.11.476C); τὴν εὐχὴν προφέρω μὴ ~όμενος μηδὲ ἐγκαυχώμενος,

ἀλλ' ὡς ταπεινοφρονῶν Eus.*d.e.*10.8(p.479.21; M.22.772A); Μωσῆς καὶ Ἠλίας...ἐφ' οἷς ἀναπαύεσθε καὶ ~εσθε Leont.B *mesopent.*(M.86.1981C); †Jo.D.*B.J.*33(M.96.480C); ἐναμβρύνομαι Or.*adnot.in Dt.*14:19(M.17.25B); Ephr.3.283B; **2.** *glory, exult,* Afric.*ep.Arist.*5(p.66.19; M.10.61A); Eus.*v.C.*1.9(p.11.10; M.20.921A); Chrys.*hom.1.5 in Rom.16:3*(3.179D); Δαυὶδ...τῇ κοινωνίᾳ τῶν παθημάτων [sc. of Christ] ~όμενος Thdr.Mops.*Ps.*54(M.66.677B); of S. Paul glorying in tribulations, Chrys.*comm.in Gal.*6:17(10.729D); Thdt.*Eph.*4:1(3.421); of glorying in Cross ~όμενος τῷ νικητικῷ τροπαίῳ Eus.*v.C.*3.2(p.78.6; 1056C); Cyr.H.*catech.*13.41; of Christ ὃς τοῖς τῆς...θεότητος ~εται θώκοις Cyr.*Nest.*4.6(p.89.24; 6^1.116D); id.*hom.pasch.*19(5^2.256E); ἐπὶ τὸ θεοπρεπὲς αὐτοῦ ἀνατρέχει ἀξίωμα ~όμενος τοῖς φυσικοῖς αὐτοῦ πλεονεκτήμασι διὰ τὸ χρήσιμον τῶν πιστῶν id.*Jo.*7(4.666E); οὐ...σωματικοῖς...καὶ τοπικοῖς ὑψώμασιν ~εσθαι τὸν υἱὸν ἐροῦμεν id.*thes.*32(5^1.320D); τοῖς φυσικοῖς ἀξιώμασι τοῦ γεννήσαντος ~εται *ib.*(328E).

***ἐναγαλλιάομαι,** *rejoice in,* Bas.*reg.fus.*6(2.345A; M.31.928A); †Bas.*Is.*166(1.498B; M.30.393B); †Diad.*Ar.*8(M.65.1164B).

***ἐναγάλλομαι,** = foreg., Eus.*e.th.*3.16(p.174.26; M.24.1033A); Nil.*Eulog.*17(M.79.1116B); ‡Proc.G.*Pr.*8:30(M.87.1297C).

ἐναγελάζ-ομαι, *assemble like a flock in* λαοὺς...μυριάνδρους ταῖς Χριστοῦ ποίμναις ~εσθαι Eus.*v.C.*4.8(p.120.32; M.20.1157A).

ἐναγής, 1. *polluted, accursed,* opp. holy θεὸς ἅγιον μόνον οἶδεν τὸ τοῦ δικαίου ἦθος, ὥσπερ ἐ. τὸ ἄδικον καὶ μοχθηρόν Clem.*str.*7.4(p.19.8; M.9.433B); of bloodshed, Chrys.*hom.33.3 in Mt.*(7.381A); id.*hom.85.3 in Jo.*(8.507D); of crime of Christ's death, Or.*Jo.*28.25(20; p.422.15; M.14.736B); *ib.*(p.422.21; 736C); Eus.*theoph.fr.*12(p.26*.23; M.24.644A); of Judas ὦ μιαρὲ...ἐ. καὶ βέβηλε Chrys.*hom.81.2 in Mt.*(775B); of impiety in gen., Eus.*v.C.*1.13(p.14.6; M.20.928A); esp. of pagan sacrifices, Const.*or.s.c.*16(p.176.28; M.20.1280C); Eus.*v.C.*3.26(p.89.34; 1085C); Thdt.*h.e.*1.16.5(3.791); of sin of Korah and similar contempt for priesthood, Chrys.*sac.*3.6(p.56.14; 1.384B); of heresy and schism, Const.ap.Eus.*v.C.*3.65(p.112.21; 1141B); Eust.*fr.in Pr.8:22*(M.18.681C); †Cyr.*hom.div.*10(5^2.378D); of the excommunicated, Synes.*ep.*72(M.66.1436D); cf.Dion.Ar.*d.n.*4.22(M.3.724C); of persecutors, Const.ap.Eus.*v.C.*3.52(p.99.24; 1113A); **2.** in gen.; *foul, abominable,* Chrys.*hom.7.5 in Rom.*(9.490C); *ib.4.3*(458C); id.*hom.42.4 in Jo.*(8.254A); Isid.Pel.*epp.*2.127(M.78.568C); Philost.*h.e.*2.11(p.24.6; M.65.476A); of Constantine in heathen polemic, ‡Jo.D.*Artem.*43(p.15.28; M.96.1292B); **3.** *impure, sinful* οὐ τολμῶ ὀφθαλμοῖς ἐ. ὁρᾶν τῶν ἁγίων τὰ ἅγια *cat.Lc.*15:20(p.119.25); of corruptible things of sense opp. things of the spirit, Dion.Ar.*myst.*1.3(M.3.1000C); id.*e.h.*6.3.6(M.3.537A); of passions, *ib.*3.3.11(441B); of prayers offered by unworthy priest, id.*ep.*8.2(M.3.1092C).

***ἐναγιάζω, 1.** *bind under a curse* τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, ὃ ἐνηγιάσμεθα ἀποτιννύναι Diod.*Ps.*68:5(M.33.1604A); **2.** *sanctify* οὐχὶ ἐνηγιάσθαι παρὰ τοῦ...πατρὸς ἑαυτὸν ἔφη...ὁ Ἐμμανουήλ Cyr.*ador.*11(1.388B); *ib.*(388C).

ἐναγκαλίζ-ομαι, 1. *take in one's arms, embrace*; in gen., *A.Xanthipp.*7(p.62.20); Bas.*hom.*21.9(2.170E; M.31.557B); Nil.*epp.*4.60(M.79.577A); of Symeon, Cyr.H.*catech.*12.32; Gr.Naz.*or.*39.14(M.36.349C); ἐ. κράτος ἀνεκδιήγητον ‡Meth.*Sym.et Ann.*7(M.18.364B); as gesture of reverence, Jo.D.*hom.*9.5(M.96.729D); of God πᾶσαν ἐγκόσμιόν τε καὶ ὑπερκόσμιον ἐνηγκάλισται κτίσιν Gr.Nyss.*or.dom.*3(p.52.3; M.44.1152C); **2.** met., *embrace, welcome* τὸν ἐναγκαλισάμενόν σου τὰς εὐχὰς καὶ...ὑπακούσαντα *A.Xanthipp.*13(p.66.34); τὴν μακροθυμίαν τῆς ἀγάπης ~ου Nil.*Eulog.*7(M.79.1104A); *Apophth.Patr.*(M.65.105B); †Bas.Sel.*or.*41(M.85.468A); **3.** *embrace, contain, ib.*(461D).

ἐναγλαΐζ-ω, 1. *adorn, illumine, glorify,* Gr.Nyss.*hom.4 in Cant.*(M.44.840A); ‡Nil.*fr.pasch.*2(M.79.1496D); ‡Meth.*Sym.et Ann.*7(M.18.364C); **2.** med.; **a.** *adorn oneself with,* met. ἀλλοτρίοις ~εσθαι πόνοις Isid.Pel.*epp.*3.183(M.78.873B); **b.** *glory in,* Cyr.*glaph.Gen.*1(1.18A); id.*Jo.*1.9(4.74B).

ἐναγρυπνέω, 1. *be vigilant in, devote oneself to,* Andr.Cr.*or.*19(M.97.1216A); **2.** *watch, be awake* καθεύδων...ἡ καρδία τούτου ἐνηγρύπνει Germ.CP *or.*1(M.98.241A).

***ἐνάγχω,** *strangle*; met., *press,* Chrys.*hom.1.3 in Rom.16:3*(3.176C).

ἐνάγ-ω, 1. *impel, urge* τοιαῦτα...φρονεῖν...ἡ αὐτοῦ περὶ τὸν θεὸν ἐνῆγεν ὁσία Eus.*v.C.*2.45(p.60.15; M.20.1021C); **2.** *lead into some habit* or *belief, initiate, instruct* Ἰουδαΐζοντας ἀνθρώπους ~ειν εἰς πίστιν Chrys.*comm.in Gal.*1:1(10.660E); αὐτός με ὁ νόμος ἐνήγαγεν εἰς τὸ μηκέτι προσέχειν αὐτῷ *ib.*2:19(692A); id.*hom.54.4 in Mt.*(7.551C); ἐδίδασκε ὁ Παῦλος, ἀλλ' ἐνάξει ὁ θεός. καὶ οὐκ εἶπεν 'ἐνάξει', ἀλλ' 'ἀποκαλύψει' id.*hom.12.2 in Phil.*(11.293B); of Christ οὐκ ἀγνοοῦντος ἡ ἐρώτησις, ἀλλ' ἐπὶ τὴν αἴσθησιν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ~οντος Thdr.Mops.*Mt.*15:34(M.66.709D); of education, Chrys.*hom.9.3 in Col.*(11.392E); **3.** *bring into court, prosecute, T.Jos.*13.4; οἱ...~οντες μὲν ἦσαν Ἰουδαῖοι, οἱ δὲ κρίνοντες Ῥωμαῖοι Mac.Mgn.*apocr.*2.17(p.29.12); μητροπολίτης...~όμενος παρὰ τῷ ἰδίῳ κρινέσθω πατριάρχῃ Ath.Scholast.*coll.*1.2(p.10); *accuse,* Eus.Nic.*libell.*(p.65.15; M.67.113A); Leo Mag.*ep.*44(p.26.5; M.*PL.*54.830A).

ἐναγωγή, ἡ, 1. *introduction, inception,* Cyr.*Joel.*15(3.214C, v.l. ἐπαγωγαῖς); **2.** *accusation, charge,* Dioscorus ap.CChalc.*act.*2(*ACO* 2.1.2 p.14.11; H.2.320C); Eus.Dor.*ib.*(p.14.37; H.321A); of Christ δέχεσθαί τε ἐ. ὑπὸ τῶν ἰδίων κτισμάτων Cosm.Ind.*top.*5(M.88.252D).

***ἐναγωγός, ὁ,** *litigant, opponent in law-suit,* Diad.*perf.*63(p.74.17) = Ant.Mon.*hom.*12(M.89.1465C).

***ἐναγωνιάω,** *be agonized,* Gr.Nyss.*v.Gr.Thaum.*(M.46.949A).

ἐναγώνιος, A. from ἀγών; **1.** *full of conflicts* or *labours* ἐ. ἀρεταῖς καθαρθέντες Didym.*Trin.*3.34(M.39.960Cn.); Mac.Mgn.*apocr.*2.7(p.4.3); ἐ. εἶναι χρὴ τὸν βίον τὸν ἡμέτερον Chrys.*hom.2.3 in 2Cor.*(10.432A); id.*comm.in Gal.*1:17(10.677A); id.*hom.5.4 in Heb.*(12.58C); **2.** *in conflict, struggling,* id.*hom.41.4 in 1Cor.*(10.392D); πάθος ἐ. Mac.Mgn.*apocr.*2.7(p.5.23); Nil.*exerc.*51(M.79.781C); **3.** *strenuous, ready for action,* Chrys.*hom.15.7 in Mt.*(7.195A); id.*hom.21.1 in Rom.*(9.664B); id.*stat.*16.5(2.168A); Diad.*perf.*62(p.72.19); **4.** *ready for fighting,* Synes.*ep.*67(M.66.1413A); *pugnacious*; of style, Isid.Pel.*epp.*2.146(M.78.592A).

B. from ἀγωνία; **1.** *in agony,* ref. Judgement πᾶσα ἡ κτίσις ἐ. ... καὶ οἱ δίκαιοι ἐ. ‡Gr.Nyss.*or.2 in Gen.1:26*(M.44.289A); of Christ in Gethsemane, Chrys.*hom.63.2 in Jo.*(8.377D); in gen., id.*hom.45.4 in Gen.*(4.462C); id.*hom.9.5 in Heb.*(12.99D); id.*hom.8.1 in Phil.*(11.257B); **2.** *anxious, careful,* id.*hom.11.3 in Mt.*(7.152E); id.*hom.4.4 in 2Cor.*(10.460B); ἄδηλον...τὸ μέλλον, ἵνα ἐ. διηνεκῶς ὦμεν id.*Laz.*2.3(1.730C); Soz.*h.e.*4.9.7(M.67.1129C); Rom.Mel.(*AS* 1 p.213).

***ἐναγῶς,** *impurely* τῶν ἐ. ἐνεργουμένων Dion.Ar.*e.h.*4.3.3(M.3.477A).

***ἐναδεφένδευτος,** *undefended,* Ath.Scholast.*coll.*13.3(p.146) prob. error for ἐὰν ἀδεφενδεύτους.

ἐναδιαφορέω, 1. *be indifferent* to, πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν Or.*Cels.*6.11(p.81.22; M.11.1308A); c. dat., Bas.*hom.*5.8(2.41D; M.31.257A); id.*ep.*289(3.428A; M.32.1028A); **2.** *use indifferently* ἐ. τοῖς ὀνόμασιν Leont.B.*arg.Sev.*(M.86.1925B).

ἐναδικός, *single* τὴν ἐ. οὐσίαν τῆς ἁπλῆς καὶ μοναδικῆς...θεότητος ‡Gr.Nyss.*hom.6.79 in Jo.*(p.226.2); neut. as subst. τὸ ἐ. ... τῆς πατρικῆς θεότητος Didym.*Trin.*1.15(M.39.313B).

***ἐναδρύν-ομαι,** *mature*; of embryo Melet.*nat.hom.*synops.(M.64.1084C); met., *mature in* ψυχῇ...τῇ θεωρίᾳ τοῦ ὄντος ~θεῖσα Gr.Nyss.*infant.*(M.46.180D).

ἐνάερος, *borne through the air,* Germ.CP *or.*8(M.98.368D).

[*]**ἐναθλεύω,** *struggle with,* c. dat., Gr.Naz.*or.*4.122(M.35.661B).

ἐναθλέω, *struggle bravely in* ἀγῶνα Eus.*p.e.*11.6(519A; M.21.860D); c. dat., id.*Ps.*127:2(M.24.21B); esp. under martyrdom, *bear up, suffer bravely,* id.*Is.*62:1–3(M24.497C); Bas.*hom.*18.2(2.143B; M.31.493B); Gr.Nyss.*v.Gr.Thaum.*(M.46.949A); id.*v.Macr.*(p.371.27; M.46.961A); Proc.G.*Is.*19:16–25(M.87.2153B).

ἔναθλος, *of the contest,* i.e. martyrdom, Andr.Cr.*or.*17(M.97.1192C).

ἐναθύρ-ω, *play with, make game of* τοῖς τῆς ἀληθείας ~οντες λόγοις Cyr.*hom.pasch.*16.5(5^2.219B); id.*glaph.Gen.*6(1.203E).

ἔναι, = ἐστί, εἰσί: ὁ θεῖός σου ἔναι πλούσιος Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1421D); *ib.*(1440B); τί ἔν' ἀδελφοί; Dam.*troph.*3.4(p.243.1).

ἔναιμος, neut. as subst., *vigour* τὸ ἔ. καὶ ζωτικόν Or.*schol.in Cant.*4:3(M.17.269D).

***ἐναίσθητος,** *endowed with sense* or *intelligence,* Thdr.Stud.*epp.*2.94(M.99.1345C).

***ἐνακολουθέω,** *follow, observe,* Anast.S.*haer.*(p.267).

***ἐνακροάομαι,** *listen to,* Bas.*renunt.*8(2.209B; M.31.641C).

ἐναλίσκομαι, 1. *be entangled, caught*; met., Gr.Nyss.*hom.opif.*21(M.44.201C); Cyr.*Abac.*24(3.538B); id.*glaph.Ex.*2(1.294A); θεὸς...μόνος ἐξέλοιτο ἂν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου χειρὸς τὸν ἐναλόντα νοῦν id.*ador.*1(1.13E); **2.** *be convicted in* ἰσορρόποις ἐναλῶναι δίκαις Cyr.*ador.*14(1.486D).

***ἐναλλάγεια, ἡ,** *change,* Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo.*22(M.87.3485A).

ἐναλλαγή, ἡ, 1. *interchange*; *crossing* of hands, ref. Gen.48:14 as type of Cross, Isid.Pel.*epp.*1.362(M.78.388B); **2.** *change*; of life, Clem.*str.*4.11(p.283.25; M.8.1288C); ὅταν...ἀκούσῃς καινὴν ζωήν, πολλὴν ζήτει τὴν ἐ. Chrys.*hom.10.4 in Rom.*(9.526B); ref. Transfiguration οὐ...τοῦ χαρακτῆρος μεταβολήν τινα προσδοκητέον ἐν τῇ βασιλείᾳ...

ἀλλὰ φωτὸς προσθήκην...καὶ ταύτην εἶναι τὴν ἐ., ἣν ὁ Παῦλός φησι Vict.*Mc*.9:3(p.353.15); of change of priesthood from Aaronic to that of Christ, Thdt.*Heb*.7:11(3.588); **3.** *perversion*, Bas.*hom*.1.9(2.9A; M.31.181A).

ἐνάλλαγμα, τό, *change, alteration,* ‡Hipp.*fr.13 in Pss*.(p.143.2; M.10.720A).

ἐναλλάκτης, ὁ, ? *cross-beam*; part of a bedstead, *Ev.Thom*.A 13 (p.152).

ἐναλλάσσω, 1. *alternate, vary,* Eus.*h.e*.8.3.1(M.20.748B); Chrys.*hom.49.3 in Mt*.(7.508B); id.*hom.29.3 in Rom*.(9.733E); pass., Eus.*m.P*.11(p.931.26; M.20.1441A); *cat.Jo*.6:35(p.249.29); **2.** *exchange,* Thdt.*eran*.1(4.26); *change* horses, id.*h.e*.2.32.2(3.911); **3.** *change, alter,* Clem.*paed*.2.7(p.190.26; M.8.457C); Χαλδαίων...μυστήρια τοῖς ὀνόμασιν ἐναλλάξαντες [sc. Gnostics] αἵρεσιν ἔνθεν συνεστήσαντο Hipp.*haer*.4.2(p.33.17; M.16.3059C); Meth.*arbitr*.15(p.185.5); Ath.*gent*.35(M.25.72A); **4.** *pervert* ἐνήλλαξαν τάξιν φύσεως αὐτῶν *T.Neph*.3.5; pass., Gr.Nyss.*ep.can*.(M.45.224D); **5.** pass., *be different,* Chrys.*hom.69.4 in Mt*.(7.685D); id.*hom.1.1 in 1Tim*.(11.550A); *V.Zos*.12(p.104.22); perf. ptcpl. pass., *preposterous* ἐνηλλαγμένῳ τρόπῳ ἀπὸ τῆς προεδρίας τῶν ἰδίων ἐκκλησιῶν ἐξωθοῦνται ἀθῷοι ἱερεῖς Innoc.*ep.cler*.(M.52.537); **6.** intrans., *alternate,* Eus.*h.e*.8.9.3(M.20.760B); id.*l.C*.11(p.229.8; M.20.1385A).

ἐναλλοιόω, *alter, change,* of Transfiguration τὴν δὲ θέαν εἴδομεν ἐνηλλοιωμένην *A.Thom*.A 143(p.250.8); Gr.Nyss.*virg*.11(p.295.7; M.46.365D).

ἐνάλλ-ομαι, 1. *leap on, into* τὰ...πονηρὰ πνεύματα...ταῖς αἰσθήσεσι τοῦ σώματος ~ονταί τε καὶ ἐμφωλεύουσι Diad.*perf*.79(p.100.16); **2.** *leap, trample upon,* Chrys.*hom.11.5 in Rom*.(9.537B); Synes.*ep*.73(M.66.1440A); id.*Dion* 10(p.261.6; M.66.1141C); **3.** *exult in* or *over* θανάτῳ...~όμενος διάβολος Ath.*inc*.27.3(M.25.144A); Chrys.*hom.23.3 in Mt*.(7.287B); **4.** *burst into, intrude upon,* Synes.*provid*.2.5 (p.123.5; M.66.1272C).

***ἐναμαρεύομαι,** *follow,* as water in a conduit, ‡Caes.Naz.*dial*.191 (M.38.1169).

***ἐναμάρτητος, 1.** *liable to sin, peccable* τὸν κύριον...τὴν ἐ. φύσιν ἀναμαρτήτως δεξάμενον Isid.Pel.*epp*.1.193(M.78.305C); *Disp.Phot*.(M.88.572C); **2.** *sinful* ἐ. ἡδονή Mod.*occurs*.(M.86.3276C).

ἐνάμαρτος, *sinful,* ‡Nil.*perist*.9.1(M.79.864D); ἐ. ψυχή Marc.Er.*opusc*.2.75(M.65.941A); Ant.Mon.*hom*.25(M.89.1509D); neut. as subst., Tat.*orat*.19(p.22.7; M.6.849C).

ἐναμβλύνω, *deaden*; pass., *grow dull, become complacent* in τῷ ἀλλοτρίῳ ἐ. ὡς σῷ Nil.*spir.mal*.18(M.79.1164A).

***ἐναμβλυωπέω,** *be dim-sighted,* Gr.Nyss.*hom.7 in Cant*.(M.44.920A).

[*]**ἐναμβρύνομαι,** variant of ἐναβρύνομαι q.v.

ἐναμείβω, *change,* Didym.*Trin*.2.24(M.39.745A).

***ἐναμηχαν-έω,** *be at a loss, lose one's way in* ταῖς πολυοδίαις τοῦ βίου τούτου ~οῦντες Gr.Nyss.*hom.6 in Eccl*.(M.44.701C).

ἐναμιλλάομαι, *contend in*; met., c. dat., of moral struggle, Jo.D.*f.o*.4.4(M.94.1109B).

***ἐνανακλίνομαι,** *lie down, rest in,* c. dat.; met., of God in soul, Gr.Nyss.*hom.3 in Cant*.(M.44.821B).

***ἐνανακρύπτω,** *hide oneself from,* c. dat., *A.Thadd*.4(p.275.2 not.).

***ἐναναπαύ-ομαι,** *rest, repose in,* met., ref. Jo.13:23 Ἰωάννης...τοῖς μυστικωτέροις ~όμενος Or.*fr.77 in Lc*.(p.271.14); Mac.Aeg.*elev*.13(M.34.901C); Bas.*hom.in Ps*.14(1.352B; M.29.252B).

ἐνανθρωπ-έω, A. *become man, become incarnate,* ref. Inc. as **1.** of θεός, ref. goats of day of atonement οἱ δὲ δύο τὴν μίαν περιεῖχον τοῦ ~ήσαντος θεοῦ οἰκονομίαν ‡Just.*fr*.(M.6.1596B); θεὸς ὁ ὑπὲρ πάντα τὰ γένητα ἐνηνθρώπησεν Or.*Jo*.2.34(28; p.92.2; M.14.173C); id.*princ*.4.1.2(p.296.4; M.11.345B); Petr.I Al.*fr*.(M.18.521C)ap.Justn.*monoph*.(p.29.22); θεὸς ὢν ἐνηνθρώπησα δι' ὑμᾶς *A.Thom*.B 52(p.40.35); ὁ θεὸς οὖν ὁ ~ήσας...ἄκτιστος θεὸς κτιστῇ περιβολῇ φανερούμενος Apoll.*corp.et div*.6(p.187.15; M.*PL*.8.873D); Gr.Naz.*or*.7.23(M.35.785C) cit. s. ἀνασῴζω; αὐτὸς γὰρ ὁμολογεῖ ἀληθὴς θεός...ὅταν δὲ περὶ ψυχῆς διηγεῖται, δείκνυσιν ἑαυτὸν ἀληθινῶς ~ήσαντα καὶ μὴ δοκήσει Epiph.*haer*.69.49(p.196.8; M.42.277B); τέλειος ἄνωθεν θεός, οὐκ ἐλθὼν κατοικῆσαι ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' αὐτὸς ὅλος ~ήσας...συμπεριειληφὼς...ἅμα τῇ θεότητι τὴν ἰδίαν ἐνανθρώπησιν id.*exp.fid*.15 (p.516.5; M.42.812A); οὔτε θεότητος ὄργανον οὔτε μὴν ἄνθρωπον ἁπλῶς θεοφοροῦντα..., θεὸν δὲ μᾶλλον μετὰ σαρκὸς ᾗ γοῦν ἐνηνθρωπηκότα Cyr.*ep*.1(p.19.30; 5^{2}.14D); id.*Pulch*.(p.43.31; 5^{2}.154A); Max.*opusc*.(M.91.36A); **2.** of υἱός [θεοῦ]: ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱός...εἰ καὶ νεωστὶ ἐνηνθρωπηκέναι ἔδοξεν, ἀλλ' οὔτι γε διὰ τοῦτο νέος ἐστί Or.*Cels*.5.37 (p.41.21; M.11.1240A); υἱὸν...ἀποσταλέντα...καὶ σαρκωθέντα ἐνηνθρωπηκέναι Hymen.*ep*.(p.329.1); Eus.*d.e*.9.4(p.413.8; M.22.665C); Cyr.H.*catech*.11.17; *Const.App*.7.43.2; Chrys.*hom.8 in Phil*.(11.349E); ‡Chrys.*Trin*.4(1.840A); ‡Cyr.*Trin*.28(6^{3}.34A; M.77.1173A) cit. s. ἐνάρετος; καὶ ὁ τὸ πρὶν ἁπλοῦς ὢν καὶ εἷς τῆς ἁγίας τριάδος, καὶ νῦν ὁ αὐτὸς εἷς ἐστι τῆς ἁγίας τριάδος σεσαρκωμένος, καὶ ~ήσας Jo.V H.*icon*.10(M.96.1357A); **3.** of λόγος [θεὸς λόγος, λόγος θεοῦ]: Hipp.*Noët*.4 (p.241.24; M.10.809A); Or.*Apoc*.7(p.24); μονογενοῦς παιδὸς αὐτοῦ, τοῦ πρωτοτόκου πάσης κτίσεως, τοῦ ~ήσαντος λόγου Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.7.6.6(M.20.648A); Meth.*symp*.1.5(p.13.17; M.18.45B); Eus.*Ps*.134:8(M.24.32B); αὐτὸς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος...ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν Ath.*inc*.54.3(M.25.192B); ‡Ath.*Ar*.4.6(p.50.19; M.26.476C); Cyr.H.*catech*.12.3; εἰ γὰρ ἐνηνθρώπησεν [sc. ὁ λόγος], οὐ μόνον σάρκα εἴληφεν ἀλλὰ καὶ ψυχήν Epiph.*haer*.44.4(p.195.33; M.41.828B); *ib*.62.5(p.394.16; 1057A); Cyr.*Jo*.4.4(4.388B); Χριστὸς...οὐ καθ' ἑαυτὸν ἄνθρωπος κοινῶς τε καὶ ἰδικῶς νοεῖται...~ήσας δὲ μᾶλλον ὁ ἐκ θεοῦ λόγος id.*Heb*.2:9(p.387.11); id.*thes*.15(5^{1}.171D); ὁ θεὸς λόγος...τῇ φύσει τὴν προτέραν εὐγένειαν ἀπέδωκεν, διὰ τοῦ τιμῆσαι τῷ ~ῆσαι τὴν ἐκ γῆς...διαπλασθεῖσαν φύσιν Procl.CP *Arm*.7(p.190.23; M.65.861D); Justn.*ep.Thdr.Mops*.(p.51.10; M.86.1051D); **4.** of Χριστός, Meth.*symp*.10.1(p.122.12; M.18.193A); Eus.*d.e*.4.16(p.185.28; M.22.309B); πιστεύομεν εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ παραγενόμενον καὶ ~ήσαντα Cyr.H.*catech*.12.13; Epiph.*haer*.24.9(p.265.23; M.41.317C); *ib*.(p.265.27; 317D); Cyr.*Ps*.9:13(M.69.769B); **5.** of Ἰησοῦς, Or.*Cels*.3.14(p.213.24; M.11.937A) cit. s. ἐνανθρώπησις; **6.** of ὁ κύριος: νύμφην...τὴν σάρκα...τοῦ κυρίου, ἧς χάριν καταλείψας τὸν πατέρα κατῆλθεν...καὶ προσεκολλήθη...~ήσας εἰς αὐτήν Meth.*symp*.7.8(p.78.19; M.18.136A); **7.** of the μία φύσις of Christ, Flav.CP *ep.Thds*.(p.35.21; M.65.892C) cit. s. φύσις; ἐὰν μίαν φύσιν εἴπῃς ἀπολελυμένως μετὰ τὴν ἕνωσιν, σύγχυσιν λέγεις καὶ σύγκρασιν· ἐὰν μέντοιγε προσθῇς σεσαρκωμένην καὶ ἐνανθρωπήσασαν καὶ νοήσῃς παραπλησίως τῷ...Κυρίλλῳ τὴν σάρκωσιν καὶ τὴν ἐνανθρώπησιν, τὰ αὐτὰ λέγεις [sc. Eutyches] ἡμῖν Bas.Sel.ap.CChalc.*act*.1(*ACO* 2.1.1 p.93.36; H.2.101C); **8.** in credal affirmations κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα, ~ήσαντα, παθόντα *Symb.Nic*.(325)(p.51; M.20.1540C); *Symb.Ant*.(341)3(p.250.13; M.26.724C); *ib*.4(p.251.6; M.26.725C); *Symb.Ant*.(345)1(p.251.27; M.26.728B); *ib*.6(p.253.10; 732B); cf. ἐκ παρθένου καὶ πνεύματος ἁγίου, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον ~ήσαντα Cyr.H.*catech*.12.3; *ib*.15.11; *Symb.Sirm*.1(p.254.22; M.26.736B); *Symb.Sel*.(p.258.12; M.26.745B); Photinus et al.ap.Epiph.*haer*.72.12(p.266.27; M.42.400A); *Symb.Nic.-CP*(p.80.8; H.2.288B); Cyr.*ep*.4(p.26.24; 5^{2}.23A); τῷ δέ, ~ήσαντα, τὴν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος ἐν αὐτῷ τῆς ἡμετέρας φύσεως συμπλήρωσιν παρεχόμενα CChalc.*ep*.(*ACO* 2.1.3 p.111.37; H.2.648A); εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν ἕνα τῆς ἁγίας τριάδος...σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ...Μαρίας, καὶ ~ήσαντα Cyrus Al.*cap*.2(H.3.1340E); **9.** of Inc. by H. Ghost and BMV; **a.** in credal definitions v.supra 8; **b.** in gen., Epiph.*haer*.62.5(p.394.16; M.41.1057A); cf.Jo.Mon.*hymn.Nic*.8(M.96.1389A); **10.** abs. μή τις ὑπολάβῃ ἕτερον εἶναι τὸν ἀόρατον...παρὰ τὸν ~ήσαντα Or.*Jo*.6.30(15; p.140.19; M.14.253A); Εἰρηναῖός τε καὶ Κλήμης, Ἀπολινάριός τε ὁ Ἱεραπολίτης καὶ Σαραπίων...ἔμψυχον τὸν ~ήσαντα...φάσκουσιν Socr.*h.e*.3.7.5(M.67.392A).

B. *be man, be incarnate*; **1.** of Christ's incarnate life in gen. τῆς θείας φύσεως ἀπαύγασμα...~ούσῃ ψυχῇ ἱερᾷ τῇ τοῦ Ἰησοῦ συνεπιδημήσει τῷ βίῳ Or.*Cels*.7.17(p.168.16; M.11.1445A); id.*Jo*.6.11(6; p.66.30; M.14.132A); Eus.*p.e*.1.3(7D; M.21.32D); τοῦ καθ' ὃ ἐνηνθρώπει σώματος id.*d.e*.4.13(p.171.4; M.22.285A); ἔδει αὐτὸν ~οῦντα ταπεινόφροσι λόγοις ἐμφαίνειν τὸ ἑαυτοῦ μέγεθος ‡Gr.Nyss.*Ar.et Sab*.11(M.45.1296C); **2.** ref. unauthorized or heret. doctrines of Inc.; **a.** Christ's dwelling in first Adam ἥρμοζε γὰρ τὸ πρωτόγονον τοῦ θεοῦ...τὴν σοφίαν τῷ πρωτοπλάστῳ...καὶ πρωτογόνῳ τῶν ἀνθρώπων ἀνθρώπῳ κερασθεῖσαν ἐνηνθρωπηκέναι. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ Χριστόν, ἄνθρωπον ἀκράτῳ θεότητι καὶ τελείᾳ πεπληρωμένον καὶ θεὸν ἐν ἀνθρώπῳ κεχωρημένον Meth.*symp*.3.4(p.30.22; M.18.68A); **b.** apparent incarnation of Father (Sabellian) ἀρχὴν μὲν ἔχων τοῦ γίνεσθαι υἱός, παυόμενος δὲ τοῦ λέγεσθαι πατήρ· καὶ ~ήσας μὲν ὀνόματι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ μηδὲ ἐπιδημήσας ‡Ath.*Ar*.4.25(p.73.8; M.26.505D); (Marcellan) τί τοίνυν ἦν τὸ κατελθὸν τοῦτο πρὸ τοῦ ~ῆσαι; πάντως πού φησιν· πνεῦμα· εἰ γάρ τι παρὰ τοῦτο ἐθέλοι λέγειν, οὐ συγχωρήσει αὐτῷ ὁ πρὸς τὴν παρθένον εἰρηκὼς ἄγγελος, πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε. εἰ δὲ πνεῦμα εἶναι φήσει, ἄκουε τοῦ σωτῆρος λέγοντος, πνεῦμα ὁ θεός. (Marcell.*fr*.49) σαφῶς ἐντεῦθεν τοῦ σωτῆρος περὶ τοῦ πατρὸς εἰρηκότος, πνεῦμα ὁ θεός, ἐλέγχεται Μάρκελλος αὐτὸν τὸν πατέρα ἐνηνθρωπηκέναι εἰπών Eus.*Marcell*.2.2(p.35.21; M.24.784C); cf.id.*e.th*.2.1(p.99.17; M.24.900B); εἰ δὴ οὖν ἓν καὶ ταὐτὸν ἦν ὁ θεὸς καὶ ὁ ἐν αὐτῷ λόγος, ὡς δοκεῖ Μαρκέλλῳ, ὁ ἐν τῇ...παρθένῳ γενόμενος καὶ...~ήσας...αὐτὸς ἦν ὁ ἐπὶ πάντων θεός· ὃ δὴ τολμήσαντα φάναι τὸν Σαβέλλιον ἡ ἐκκλησία...ἐν ἀθέοις κατέλεξεν *ib*.2.4(p.102.33;

905A); **c.** Logos not becoming Son until Inc. (Sabellian) αὐτὸν τὸν λόγον υἱὸν τότε γεγενῆσθαι, ὅτε ἐνηνθρώπησεν. ἀπὸ γὰρ λόγου... γέγονεν υἱός, οὐκ ὢν πρότερον υἱός, ἀλλὰ λόγος μόνον ‡Ath.*Ar*.4.15 (p.59.22; M.26.488C); *ib*.4.22(p.69.15; 501B); **d.** living among men but not truly man, cf. τὸν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντα καὶ ἐν ἀνθρώποις πολιτευσάμενον καὶ παθόντα *Symb.Caes*.(p.43.13; M.20.1537B); (Apollinarian) τὸ δ' αὐτὸ καὶ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως κακουργοῦσι φωνήν, τὸ ἐνηνθρώπησεν, οὐκ, ἐν ἀνθρώπῳ γέγονεν, ὃν ἑαυτῷ περιέπηξεν, ἐξηγούμενοι...ἀλλ', ἀνθρώποις ὡμίλησε, καὶ συνεπολιτεύσατο, λέγοντες Gr.Naz.*ep*.102(M.37.197B); Gr.Nyss.*Apoll*.22 (M.45.1167C); **e.** indwelling man, but not becoming man (Nestorian) καὶ τῆς συνεργίας ἡ ἀπόδειξις πρόδηλος· ὁ υἱὸς ἐνηνθρώπησεν, ὁ πατὴρ συνέστησεν, τὸ πνεῦμα σημείοις ἐσέμνυνε Nest.*fr*.D 6(p.355.8) ap.Cyr.*Nest*.4.2(p.78.39; 6[1].100C); Cyr.*ib*.(p.79.2; 6[1].100C); **f.** ref. monoph. view ἢ ἄνθρωπον ψιλὸν εἶναι τὸν κύριον,...ἢ θεὸν γυμνὸν καὶ μὴ ἐνηνθρωπηκότα εἶναι τὸν Χριστόν Thdr.Raith.*praep*.(p.199.12; M.91.1501B).

***ἐνανθρώπησις, ἡ,** *incarnation*;

A. of Inc. as an event; **1.** in gen., Hipp.*Dan*.4.39.4; Ἰησοῦς υἱὸς ὢν θεοῦ καὶ πρὶν ἐνανθρωπῆσαι καὶ ἐνανθρωπήσας ἀποδείκνυται. ἐγὼ δέ φημι ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐ. ἀεὶ εὑρίσκεται...πρὸς ἡμᾶς κατελθὼν Or.*Cels*.3.14(p.213.25; M.11.937A); ἐ., ὅτε σάρκα καὶ ὀστέα ἀναλαμβάνει ὁ τοῦ θεοῦ υἱός id.*Jo*.6.35(19; p.144.6; M.14.260A); ἔστι ...περὶ τοῦ ἀποστείλαντος τὸν Χριστὸν πνεύματος ἀπολογήσασθαι, οὐχ ὡς φύσει διαφέροντος ἀλλὰ διὰ τὴν γενομένην οἰκονομίαν τῆς ἐ. τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἐλαττωθέντος παρ' αὐτὸ τοῦ σωτῆρος *ib*.2.11(6; p.66.20; 129D); exeg. Jo.1:1 (ἦν), ἦν μὲν κυριώτερον...τὸ ἔστιν εἰπεῖν· ἀλλ' ἐπεὶ πρὸς διαφορὰν τῆς ἐ. γενομένης ἔν τινι καιρῷ ἐδήλου τὴν ὕπαρξιν τοῦ λόγου, ἀντὶ τοῦ ἔστιν τῷ ἦν...κέχρηται id.*fr.1 in Jo*.(p.483.17); ἀγνοῶν [sc. Devil] ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐνηνθρώπησεν—ἔλαθε γὰρ αὐτὸν ἡ ἀπόρρητος ἐ.—ὑπέλαβεν, ὅτι ἄνθρωπος ὢν ηὐδοκήθη τῷ θεῷ διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ id.*hom.29 in Lc*.(p.182.27); id.*Ps*.2:4(p.448); ὁ δοὺς ὕπνον ἀνεπαίσθητον τῷ δράκοντι πρὸς τὸ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτὸν τὴν ἐ. σου *A.Xanthipp*.12(p.65.38); Meth.*symp*.3.8(p.36.18; M.18.73C); τὸ μυστήριον τῆς ἐ. τοῦ λόγου *ib*.8.7(p.89.8; 149A); σωτῆρα, τὸν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεὸν θεὸν λόγον,...υἱὸν ἀνθρώπου διὰ τὴν ὑστάτην ἐ. αὐτοῦ Eus.*h.e*.1.2.26(M.20.68B); id.*d.e*.4.16(p.187.11; M.22.312C); τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐ. *ib*.6.11(p.260.21; 428D); id.*Is*.49:3(M.24.429C); ἐ. τοῦ σωτῆρος id.*e.th*.2.1(p.99.26; M.24.900C); ἐπειδὴ γὰρ ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους ὁ θάνατος ἐκράτησε, διὰ τοῦτο πάλιν διὰ τῆς ἐ. τοῦ θεοῦ λόγου ἡ τοῦ θανάτου κατάλυσις γέγονε Ath.*inc*.10.5(M.25.113C); id.*Ar*.1.44(M.26.101C); οὐ χρὴ ἕτερον μὲν τὸν λόγον, ἕτερον δὲ Χριστὸν νοεῖν, ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν διὰ τὴν ἕνωσιν τὴν πρὸς τὴν θείαν αὐτοῦ καὶ φιλάνθρωπον συγκατάβασίν τε καὶ ἐ. ‡Ath.*Ar*.4.31(p.80.10; M.26.516C); οὐ δοκήσει καὶ φαντασίᾳ τῆς ἐ. γενομένης, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ Cyr.H.*catech*.4.9; εἰ γὰρ φάντασμα ἦν ἡ ἐ., φάντασμα καὶ ἡ σωτηρία *ib*.; ἐ. ... τοῦ κυρίου Bas.*hom.in Ps*.32(1.133D; M.29.328C); Δανιὴλ...ἐ. θεοῦ προαγορευτής id.*renunt*.7(2.208D; M.31.641A); ref. 1Cor.2:12 περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐ. λέγων id.*Spir*.57(3.48D; M.32.173B); ἐν βραχεῖ τὴν χάριν παρασχόμενος τῆς ἐ., ταχεῖαν, καὶ οἱονεὶ παροδικὴν ποιεῖται τὴν ἐπιδημίαν †Bas.*Is*.247(1.567E; M.30.553B); Gr.Naz.*or*.30.14(p.131.2; M.36.121C); id.*carm*.1.2.34.189(M.37.959A); μέγα μυστήριον τῆς θείας ἐ. as source of redemption, Gr.Nyss.*or.catech*.26(p.101.2; M.45.69C); τὴν διὰ τῆς παρθένου ἐ. id.*ep*.2(M.46.1013B); ref. Arian argument from 'ἐν ᾧ εὐδόκησα': πρὸς τὴν ἐ. αὐτοῦ ὅλον νένευκε τὸ νόημα. ... ἐν τούτῳ, φησίν, εὐδόκησα διὰ τῆς ἐ. αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν ὑμῖν πορισθῆναι Didym.*Trin*.1.9(M.39.289A); *Const. App*.2.55.1; *ib*.7.43.2; ἡμεῖς δὲ καὶ θεὸν αὐτὸν λέγομεν...καὶ ἐν μήτρᾳ ...τὸν χρόνον...παραμεμενηκότα, ὅπως τελείως...τὴν ἔνσαρκον ἐ. ἑαυτῷ καὶ οἰκονομίαν οἰκονομήσῃ Epiph.*haer*.30.27(p.370.8; M.41.452C); ref. Christ's human weakness ταῦτα γὰρ οὐχ ἁμαρτίας εἶδος, ἀλλ' ἐ. ἀληθεστάτης γνώρισμα id.*inc*.3(p.230.20; M.41.277A); ἡ γὰρ τοῦ ψυχικοῦ...παράβασις τῆς τε ἐ. πρόφασις γέγονεν, καὶ τοῦ ἡνωθῆναι σώματι τὸν θεὸν λόγον Chrys.ap.*cat.1Cor*.15:46(p.324.16); Thdr.Mops.*Gen*.32:27(M.66.645A); σῶμα τοῦ κυριακοῦ...ἀνθρώπου, κρύπτοντος τοῦ θεοῦ λόγου τὴν ἐ. Nil.ap.Proc.G.*Cant*.2:9(M.87.1600B); τὰ οἰκονομικῶς εἰρημένα περὶ αὐτοῦ διὰ τὴν ἐ. Cyr.*glaph.Ex*.2 (1.272D); τὸν ἀποκεκρυμμένον καὶ οἱονεὶ μέσον τῆς ἐ. λόγον *ib*.(273A); id.*Is*.1.4(2.104B); ἐ. τοῦ μονογενοῦς *ib*.2.1(191C); *ib*.3.1(350A); id.*Os*.26(3.49C); εἴ τις θελήσει τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ῥήματα...γυμνῷ προσάπτειν τῷ θεῷ λόγῳ πρὸ τῆς ἐ., ἀσεβήσει μεγάλως id.*thes*.10(5[1].72E); δουλοπρεπῆ ῥήματα, οὐκ ἀναβαίνοντα μὲν πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ τῷ τῆς ἐ. προσώπῳ περικείμενα *ib*.9(72A); τὴν τοῦ μονογενοῦς σάρκωσίν τε καὶ ἐ. Thdt.*qu.19 in Gen*.(1.23); ἐ. τοῦ Χριστοῦ Philox.*ep*.20(p.171); ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος...ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ...; τῇ τῆς ἐ., ὅτε παρθένος οὐρανὸν ἐμιμήσατο· ὅτε ἐκ γαστρὸς ἐξεπήδησαν ἀκτῖνες Procl.CP *or*.2.6(M.65.700B); λόγου...φιλάνθρωπον ἐ. ‡Gr.Nyss.*hom.1.4 in Jo*.(p.94.17); *ib.1.35*(p.105.36); σωτηρίου ἐ. Oecum.*Apoc*.11(p.224); Call.*v.Hyp*.(p.78); ὡρισμένος ἦν ὁ καιρὸς καὶ τῆς θείας ἐ. δι' ἧς...κατέκρινε σατανᾶν Gr.Agr.*Eccl*.3.20(M.98.884D); αὔξειν λέγεται τῇ ἰδίᾳ σαρκί,...ὅπως δείξῃ κυρίως καὶ κατὰ ἀλήθειαν εἶναι τὴν ἐ. Jo.V H.*icon*.8(M.96.1356C); **2.** heret. opinions τὸν θεὸν ὁμολογοῦντες ἀναίνονται πάλιν τὸν ἄνθρωπον...ἀλλὰ δόκησίν τινα φασματώδη μᾶλλον γεγονέναι, οἷον ὥσπερ Μαρκίων καὶ Οὐαλεντῖνος καὶ οἱ γνωστικοί, τῆς σαρκὸς ἀποδιασπῶντες τὸν λόγον, τὸ ἓν τάλαντον ἀποβάλλονται, τὴν ἐ. Hipp.*fr.in Mt.25*:24(p.209.11; M.10.868B); Sabellian τὸν...ἀπαθῆ πατέρα χωρητὸν ἅμα καὶ παθητὸν διὰ τῆς ἐ. ὑποτίθενται *Symb.Ant*.(345)7(p.253.17; M.26.732C); Marcellan οὐ τοίνυν οὗτος ὁ ἁγιώτατος λόγος πρὸ τῆς ἐ. πρωτότοκος ἁπάσης κτίσεως ὠνόμαστο...ἀλλὰ τὸν πρῶτον καινὸν ἄνθρωπον...αἱ...γραφαὶ πρωτότοκον...ὀνομάζουσιν Marcell.*fr*.6 ap.Eus.*Marcell*.2.3(p.45.18; M.24.801A); εἰ δὲ διὰ τὴν ἐ. ἐπλατύνθη, καὶ γέγονε τότε τριάς, ἄρα πρὸ τῆς ἐ. οὔπω ἦν τριάς. φανήσεται δὲ ὁ πατὴρ καὶ γεγονὼς σάρξ ‡Ath.*Ar*.4.14 (p.58.20; M.26.488A); adoptionist, *Symb.Ant*.(345)4(p.252.29; 729C) cit. s. θεοποιέω; Apollinarian οἱ μὴ τελείαν τὴν Χριστοῦ ἐ. ὁμολογοῦντες Epiph.*anac*.77(p.415.6; M.42.873C); Jo.D.*haer*.77(M.94.728A); orthodox assertion against Nestorians εἶναί τε μετὰ τὴν ἐ. τὸν αὐτὸν θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον id.*haer.Nest*.38(M.95.209D); Arian ὡς ἐν ἐσχάτοις καὶ μόλις τοῖς τῆς ἐ. καιροῖς, πατέρα...γενέσθαι τὸν θεόν Cyr.*inc.unigen*.(5[1].685A); Christol. heresies contrasted with Arianism ἐκεῖναι μὲν γὰρ ἢ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ἐ. τοῦ κυρίου πλανῶνται...ἢ μηδόλως ἐπιδεδημηκέναι τὸν κύριον...νομίζοντες ἐπλανήθησαν· αὕτη δὲ...εἰς αὐτὴν τὴν θεότητα κατατετόλμηκε Ath.*ep.Aeg. Lib*.17(M.25.577C).

B. Christ's *incarnate life* as a whole τὰ ἐν τῇ ἐ. συμβησόμενα αὐτῷ Or.*sel.in Ps*.2:2(M.12.1104D); id.*fr.66 in Lc*.(p.265); μάρτυρες αὐτοῦ τῆς ἐ. καὶ τῶν παθημάτων *Const.App*.6.19.4; τῷ τέλει τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐ. Hesych.H.*fr.Ps*.108:1(M.93.1313C).

C. *incarnate nature, humanity*, of Christ τὸ ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία...εἰς τὴν ἐ. νόει Or.*fr.in Mt*.28:18–20(p.235; M.17.309C); τῷ ...μαθητῇ οὐκ εὐθὺς τὰ περὶ τῆς θεότητος τοῦ υἱοῦ...ἀνακοινοῦται, ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς ἐ. αὐτοῦ id.*fr.27 in Jo*.(p.504.15); τὰ δὲ περὶ τῆς θεότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἐ. εἰρημένα ῥήματα ἰδίαν καὶ κατάλληλον ἔχει πρὸς ἕκαστον τῶν λεγομένων τὴν ἑρμηνείαν Ath.*Dion*.9(p.52.16; M.25.493A); τῆς ἐ. αὐτοῦ διὰ τῆς ἀρχιερωσύνης μνημονεύει γράφων ὁ ἀπόστολος id.*Ar*.2.10(M.26.168B); ‡Ath.*Apoll*.2.19(M.26.1165A); μίμησις Χριστοῦ ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἐ. Bas.*reg.fus*.43.1(2.389E; M.31.1028B); ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία. ... εἰς τὴν ἐ. οὖν, καὶ οὐκ εἰς τὴν θεότητα ταῦτα νοεῖν δεῖ Didym.(‡Bas.)*Eun*.4(1.289B; M.29.693C); οὐχ ἡ θεότης ἡλικίαν ἐπιδεχομένη..., σοφίᾳ δὲ προέκοπτεν ἡ τοῦ σωτῆρος ἐ. Epiph.*anc*.78(p.98.23; M.43.165A); τῆς θεότητος συνούσης τῇ ἐ. id.*inc*.3(p.230.21; M.41.277A); ref. Lc.1:35 ἐν τῷ γὰρ εἰπεῖν, τὸ γεννώμενον, ἔδειξε μὲν τὴν σάρκα ἀπ' αὐτῆς ⟨εἶναι⟩ καὶ τὴν ἄλλην ἐ. id.*haer*.30.20(p.361.8; M.41.440C); *ib*.44.2(p.193.4; 824C); *ib*.44.4 (p.195.27; 828B); συνηνωμένη ἡ ἐ. αὐτοῦ εἰς μίαν ἀπάθειαν *ib*.69.42 (p.190.28; M.42.269A); συνηνωμένης τῆς ἐ. τῇ θεότητι *ib*.69.64(p.213.11; 305D); Eus.Al.*serm*.10(M.86.369B); ὁ υἱός...τῇ ἰδίᾳ ἐ. ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς Jo.V H.*icon*.10(M.96.1357A).

***ἐνανθρωπίζω,** *become man, be incarnate* μὴ ἄλλον ἀλλ' αὐτὸν τὸν θεὸν λόγον ἐνανθρωπίσαι (s.v.l.) Ath.ap.*cat.Heb*.2:11 suppl.(p.400.8); Mac.Mgn.*apocr*.2.9(p.12.13); Thdt.*Bar*.3:28(2.639); *Dial.Christ. et Jud*.18(p.82.36).

***ἐνανθρωπικός,** *manlike, human*, of Inc. τὰ μὲν τῆς πρώτης ἀφίξεως τῆς ἐνανθρωπικωτέρας Eus.*d.e*.9.17(p.440.14; M.22.709A).

***ἐνανθρωπότης, ἡ,** *adoption of human nature*; of Inc., Cyr.*ador*.11 (1.396A).

***ἐνανοῖξαι,** ἐ. τοῦ στόματος prob. for ἐν ἀνοίξει Sophr.H.*v.Cyr.et Jo*.7(M.87.3388D).

***ἐναντιάζομαι,** *oppose oneself to*, c. πρός et acc., Ephr.1.9F.

***ἐναντιοδοκῆται, οἱ,** *contradictory Docetists*, name applied to Nestorians and Eutychians οἱ μὲν γὰρ τὴν θεότητα, οἱ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα δοκήσει λέγουσιν εἶναι ἐν τῷ σωτῆρι Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1276A); id.*arg.Sev*.(M.86.1936C).

***ἐναντιοθελής,** *contrary to the will*, Thdr.Stud.*epp*.2.172(M.99.1540B).

ἐναντιολογ-έω, 1. c. dat., *contradict* one's own statement, Cyr.H.*catech*.5.12; **2.** *contradict oneself*, Chrys.*hom.50.1 in Jo*.(8.294D); *ib*.73.2(432C); med., id.*hom.19.2 in 2Cor*.(10.572D); **3.** *speak in contradictions, nonsensically* τάχα ἐξεστηκέναι ὑμῖν δοκῶ οὕτως ~ῶν *ib*.2.6(451C).

ἐναντιολογία, ἡ, *contradiction, contradictory statement*, Chrys.*hom.4.1 in 2Cor*.(10.454D); id.*hom.68.2 in Mt*.(7.671B); Isid.Pel.

epp.4.216(M.78.1309B); *nonsense* ὦ τῆς ἐ. Chrys.*hom*.*50.1 in Jo*.(8.294B).

ἐναντίος, *opposing, hostile*; **1.** adj., of evil passions, *T.Jud*.18.6; of powers of evil ἐ. ἄγγελοι Or.*Cels*.8.36(p.252.9; M.11.1572D); ἐ. ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας *A.Phil*.144(p.86.1); ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἐναντίας δυνάμεως τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων κατέλαβε Const.ap.Gel.Cyz.*h.e*.2.7.37(M.85.1241A); Mac.Aeg.*hom*.21.1(M.34.656B); Thdt.*qu.3 in Gen*.(1.31); **2.** as subst., of Devil βασανίζομαι ὑπὸ τοῦ ἐ. *A.Thom*.A 42(p.160.1); *ib*.157(p.267.15); Cels.ap.Or.*Cels*.6.42(p.110.22; M.11.1360B); Thdt.*Ezech*.32:31(2.953); ‡Ath.*v.Syncl*.85(M.28.1540A); plur. masc., of pagans, ‡Just.*qu.et resp*.55(M.6.1297B); neut., of false teaching ὁ τὰ ἐ. διδάσκων προφήτης Thdt.*qu.12 in Dt*.(1.270).

ἐναντιότης, ἡ, *opposition*; *contrariety, inconsistency*, Ath.*gent*.10(M.25.21C); id.*Ar*.3.7(M.26.336B); *power of adversary* [i.e. *Devil*] ἡ ἐ. ἐν τοῖς φανεροῖς καὶ ἐν τοῖς κρυπτοῖς ἀπὸ τῆς παραβάσεως τοῦ πρώτου ἀνθρώπου εἰς ἡμᾶς κατήντησεν Mac.Aeg.*hom*.21.2(M.34.656D); *ib*.21.4(657A).

ἐναντιοφανής, *appearing contradictory*, Max.*schol.c.h*.13.1(M.4.96A).

***ἐναντιοφορέω**, *move in opposite direction*, Or.*comm.in Gen*.ap.Eus.*p.e*.6.11(286B; M.12.61A).

***ἐναντιωματάρης**, ὁ, *bellicose opponent*; of Sev. Ant., Eust.Mon.*ep*.(M.86.912C).

ἐναντλ-έω, *pour into*, met. θεῷ...πᾶσι τὸ ζῆν...∼οῦντι *M.Apollon*.15(p.31.29).

***ἐναπαλάσσομαι**, prob. f.l. for ⟨ἐναποπλάσσομαι⟩, *portray* to, Nil.*epp*.1.26(M.79.93B).

***ἐναπατάομαι**, *be deceived by*, Jo.VI CP *ep*.(M.96.1428C).

***ἐνάπειρος**, = ἄπειρος, *infinite*, Or.*Ps*.18:8(p.474).

***ἐναπεμέω**, *spit upon*, met. κακίαν ἐ. ‡Proc.G.*Pr*.5:19(M.87.1265C).

ἐναπερείδ-ω, **1.** act.; **a.** *impress, set upon* Gr.Nyss.*virg*.3(p.256.17; M.46.325B); οἱ ἅγιοι...τὸν αἰῶνα τοῦτον διέβησαν, οὐδενὶ τῶν ἐν αὐτῷ τερπνῶν τὸ τῆς ψυχῆς ἴχνος ἐναπερείσαντες Max.*ambig*.(M.91.1204D); **b.** *rest upon*, Or.*Cels*.4.38(p.309.7; M.11.1088B); **c.** *inflict upon*, Chrys.*stat*.5.4(2.65A); **2.** med.; **a.** *impress oneself upon* ἀπάτη ...∼ομένη τῇ ψυχῇ Clem.*str*.2.20(p.174.2; M.8.1056B); Thdt.*eran*.(4.187); **b.** *stick into* καταλύεται τοῦ θανάτου τὸ κράτος, οὐκ ἔχοντος τίσι τὸ ἑαυτοῦ κέντρον ἐναπερείσηται Gr.Nyss.*virg*.14(p.307.1; M.46.380A).

***ἐναπέρεισμα**, τό, *impression*, Clem.*str*.2.20(p.173.7; M.8.1053C).

***ἐναπέρχομαι**, *depart, go*, implying *from* one place *to* another, *A.Thom*.B 46(p.39.21); Thdt.*provid*.6(4.579); ‡Jo.D.*Artem*.60(M.96.1308B).

***ἐναποβιόω**, *die in* ἐ. ταῖς ἁμαρτίαις Cyr.*Is*.4.5(2.698E).

ἐναποβλέπω, *have regard to, consider*, c. dat., Eus.*h.e*.4.15.14(M.20.348A); Ath.*gent*.45(M.25.89C).

***ἐναποβλύζω**, *spit, sputter into*, c. dat., Clem.*prot*.10(p.66.9; M.8.201A).

***ἐναπογράφομαι**, **1.** *be enrolled*, Bas.*hom*.13.7(2.120B; M.31.440A); in paraphrase of Heb.12:13, Clem.*prot*.9(p.62.27; M.8.193B); Tim.Ant.*descr.BMV* 6(M.28.952C); ref. book of life, Niceph.Ur.*v.Sym*.146(M.86.3124A); **2.** *be inscribed*; met., of law in the heart, Clem.*paed*.3.12(p.287.25; M.8.673A); Or.*exp.in Pr*.22:56(M.17.221A).

ἐναπόγραφος, **1.** *registered, enrolled*; of BMV, Tim.Ant.*descr. BMV* 1(M.28.945A); *ib*.6(953B); Geo.Pis.*hex*.1463(M.92.1546A); sc. in book of life, Areth.*Apoc*.28(M.106.644B); **2.** masc. as subst., *serf*, colonus δοῦλος ἢ ἐ. CChalc.*can*.4.

ἐναποδείκνυμι, *point out, indicate*, Clem.*str*.5.11(p.377.7; M.9.113B).

***ἐναπόδεικτος**, *explicit* τὰς ἐ. τοῦ δεσπότου φωνάς ‡Ath.*Apoll*.1.1(M.26.1093B); *ib*.1.3(1097A).

***ἐναπόθετος**, *stored up*, †Ath.*fr.Mt*.6:1(M.27.1372C); met. τὸ κάλλος...τὸ ἐ. Jo.D.*hom*.11.12(M.96.773D); neut. plur., †Nil.*vit*.3(M.79.1141D).

ἐναποθησαυρίζω, *store up*; met., Or.*mart*.13(p.13.25; M.11.581A); id.*or*.20.2(p.344.20; M.11.480B); Mac.Aeg.*hom*.5.8(M.34.513B).

ἐναποθλίβω, *impress*; met., divine image on soul, Cyr.*hom.pasch*.10(5^{2}.133B).

ἐναποθνήσκω, *die in* or *with* ὁ γὰρ μὴ βουλόμενος αὐτὸν [sc. 'old man'] θανατῶσαι διὰ τῆς πίστεως...ἐναποθανεῖται αὐτῷ Chrys.*hom*.*53.1 in Jo*.(8.311A); of Israel dying in the Mosaic types and shadows, Cyr.*Jo*.6.1(4.621D).

***ἐναποκαλύπτω**, *make a revelation*, Cyr.*Jo*.1 proem.(4.7B).

ἐναπόκει-μαι, **1.** *be stored up in, laid up in*, Tat.*orat*.6(p.7.2; M.6.820A); Or.*fr.26 in Lam*.(p.247.10; M.13.621C); λόγον...τὸν σπερματικὸν...καθ' ὃν δυνάμει τὰ μηδέπω φύντα ∼ται τοῖς σπέρμασιν Eus.*e.th*.2.13(p.114.17; M.24.925D); οὐ...∼μένη τῇ γῇ ἡ ψυχὴ τῶν ἀλόγων ἐξεφάνη, ἀλλ' ὁμοῦ τῷ προστάγματι συνυπέστη Bas.*hex*.9.3(1.82A; M.29.192B); Chrys.*hom.40.1 in Jo*.(8.236B); met. αἱ πρόδρομοι...φωναὶ ...αἰνίσσονται...τὴν ∼μένην σωτηρίαν Clem.*prot*.1(p.9.26; M.8.65B); ἡ πίστις τοῦ λήψεσθαι εἶδος εὐχῆς ∼μένης γνωστικῶς id.*str*.7.7(p.31.25; M.9.457B); τὸν ∼μενον τῆς πίστεως θησαυρὸν τῇ...ψυχῇ Sev.Ant.ap.*cat.Mt*.8:8(p.59.3); **2.** *be contained in* θεοῦ...γραφὴ ∼μένη τῇ πλακί Clem.*str*.6.16(p.499.18; ἐνυποκειμένη M.9.357C); Or.*princ*.4.17(p.304.6; M.11.356A); Chrys.*hom.7.2 in 1Cor*.(10.51E); θεὸν...τὸν ἀποκαλύπτοντα...τὴν ∼μένην τῇ...γραφῇ γνῶσιν δοξάσωμεν Proc.G.*Gen*.50:19(M.87.512B); theol. Χριστὸς...θεοῦ δύναμις...ὅλης τῆς πατρικῆς δυνάμεως ∼μένης αὐτῷ δηλονότι Bas.*Eun*.1.23(1.234D; M.29.564B); Eun.*apol*.26(M.30.860C).

ἐναπόκλειστος, *imprisoned*, Jo.Eub.*innoc*.2(M.96.1504A); Thphn.*chron*.p.330(M.108.796C); Thdr.Stud.*epp*.1.48(M.99.1073A).

ἐναποκλεί-ω, **1.** *shut up in, enclose in*, Chrys.*hom.5.4 in Col*.(11.363C); *Dial.Tim.et Aquil*.117 r°(p.90); of spirits in Hades, Cyr.*thes*.24(5^{1}.229E); met., Eus.*p.e*.7.10(314D; M.21.532C); Gr.Nyss.*or.catech*.10(p.57.1; M.45.41D); Chrys.*hom.3.2 in Ac.princ*.(3.73A); **2.** *limit, confine* τῶν ἐν ἀψύχῳ ὕλῃ ∼όντων τὸ θεῖον Eus.*d.e*.5 proem.(p.208.18; M.22.345C); Gr.Nyss.*Steph*.1(M.46.705A); of souls τῷ σπηλαίῳ τοῦ βίου ∼εσθε id.*hom.7 in Cant*.(M.44.916A); Cyr.*Jo*.2.4(4.184C); **3.** *comprise, include* τελευταῖον...κριτήριον...πάντας ἑαυτῷ ...τοὺς αἰῶνας ∼ον Max.*ep*.1(M.91.384A); ∼ειν γνώσει τινὶ τὸ ζητούμενον id.*ambig*.(M.91.1229D); **4.** s.v.l., *exclude* ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ τὸ ξύλον τῆς ἐπιθυμίας ἐναποκλεῖσαι *A.(Pass.)Andr*.(p.12.19).

ἐναποκλίνω, *sink down into*, met. εἰς...μέθας ἐ. ‡Jo.D.*Artem*.10(p.49.24; M.96.1261A).

ἐναποκλύζω, med., *wash...in* πρόσωπον Clem.*paed*.2.2(p.175.12; M.8.428A).

***ἐναποκρατέομαι**, *be contained within*, c. dat., Melet.*nat.hom. synops*.(M.64.1121B).

***ἐναποκρεμάννυμι**, *hang upon*, met. Ἕλληνες...πρὸς αὐτὰ [sc. stars] τὰς ἑαυτῶν ἐλπίδας ἐναπεκρέμασαν ‡Jo.D.*Artem*.42(p.163.6; M.96.1289C).

ἐναποκρύπτω, *conceal*, met. τὸ ἐνυπάρχον δὲ φῶς τῷ Μωσέως νόμῳ, καλύμματι ἐναποκεκρυμμένον συνέλαμψε τῇ Ἰησοῦ ἐπιδημίᾳ Or.*princ*.4.1.6(p.302.7; M.11.353A); cf.id.*Jo*.32.2(p.426.17; M.14.741B); Bas.*renunt*.2(2.204B; M.31.632A); Anast.S.*synax*.(M.89.840C).

***ἐναπόκρυφος**, **1.** *hidden*, *A.Thom*.A 123(p.232.11); **2.** *apocryphal* βιβλία ἐ. Epiph.*haer*.8.6(p.192.9; M.41.213B).

***ἐναποκτείνω**, *kill* (*within*), ‡Jo.D.*Artem*.69(p.101.27; M.96.1317B); met. ἁμαρτίαν...ἐ. τῇ ψυχῇ...νηστείᾳ Bas.*hom*.1.1(2.2B; M.31.165A).

ἐναπολαμβάν-ω, *confine*; met., ἐν μέσῳ δυοῖν ἐναπείλημμαι πραγμάτων ἀπορῶν Chrys.*hom.1.4 in Phil*.(11.200B); τὸν τῇ μνήμῃ ∼όμενον ἰὸν τῆς κακίας †Cyr.*coll.VT*(6^{4}.64E; M.77.1272C); pass., of being in straitened circumstances, *A.Thom*.B 54(p.41.17).

ἐναπολαύω, *enjoy*, c. genit., Thdt.*h.rel*.21(3.1238); Proc.G.*Is*.9:1–7(M.87.2001C); Jo.D.*hom*.1.14(M.96.568B).

***ἐναπολήγω**, *issue, end in*, c. dat., Gr.Nyss.*virg*.13(p.307.15; M.46.380B); id.*hom.5 in Cant*.(M.44.873D); id.*Eun*.1(1 p.72.26; M.45.301D).

ἐναπόλλυμαι, *perish in*, c. dat., Thdr.Mops.*Ps*.15:10(p.99.5; M.66.660A).

ἐναπομάσσ-ομαι, **1.** *impress*; **a.** lit., ref. Abgar's image of Christ ἐναπεμάξατο τῷ ἱματίῳ τὸ ἑαυτοῦ ἀπεικόνισμα Jo.D.*f.o*.4.16(M.94.1173A); ‡Jo.D.*ep.Thphl*.5(M.95.352B); **b.** met.; **i.** ref. divine activity; of Word in Creation τὰς ἀσωμάτους ἰδέας ταῖς τῶν σωμάτων ποιότησιν ∼όμενος Eus.*d.e*.4.13(p.171.8; M.22.285B); in baptism τὴν διὰ λουτροῦ σφραγῖδα...ἐναπομάξασθαι ‡Pion.*v.Polyc*.19; ref. Inc. ἐναπομάξασθαί τι τῶν ἰδίων αὐτῇ [sc. τῇ ἀνθρώπου φύσει] Cyr.*hom.pasch*.15(5^{2}.205A); **ii.** ref. Fall κηλῖδας ἐναπεμάξατο [sc. Adam] κακίας Meth.*res*.1.38(p.281.8; M.41.1105B); Proc.G.*Gen*.2:8–9(M.87.164C); and gen. diffusion of evil, of Simonians preaching heresy to Christians οἷς ἐναπομάξασθαι...ἰόν Eus.*h.e*.2.1.12(M.20.137C); of wicked soul τὴν κακίαν εἰς τὸ σῶμα ἐ. Chrys.*Laz*.1.8(1.718E); **2.** *express* ἐναπομέμακται...τὰ εἴδη τῶν ἀγαλμάτων τὴν διάθεσιν τῶν δαιμόνων Clem.*prot*.4(p.44.24; M.8.156A).

ἐναπομέν-ω, **1.** *dwell* on or in, ref. divine indwelling ὁ ἐν ἁγίῳ βαπτίζων πνεύματι, ᾧπερ ἂν ἐπιφοιτῆσαν ἐναπομείνῃ τὸ πνεῦμα Cyr.*Jo*.2.1(4.116D); of H. Ghost δι' οὗ...τῆς ἀγενήτου φύσεως ἐ. τὰ σήμαντρα id.*thes*.34(5^{1}.360B); ref. avoidance of dwelling on temporal things, Eus.*p.e*.11.6(520B; M.21.864A); μὴ ἐ. τῇ κτίσει, ἀλλὰ διὰ ταύτης τὸν δημιουργὸν θεωρεῖτε Chrys.*hom.5.2 in 1Cor*.(10.35D); id.*hom*.*43.2 in Jo*.(8.257A); Max.*ep*.12(M.91.505B); and sin ὁ δημιουργὸς

...κολάζει τοῖς πταίσμασιν ~οντας Bas.Sel.*or*.35.1(M.85.376B); †Jo. Jej.*serm*.(M.88.1964B); **2.** *be content with*, ref. imperfect forms of knowledge οὐκ...~ειν τῇ κοσμικῇ παιδείᾳ Clem.*str*.1.5(p.19.6; M.8. 721A); εἰ δὲ ἐν τάξει τοῦ πνεύματος ὁ νόμος ἦν..., οὐ μὴν διὰ τοῦτο ~ειν χρὴ τῷ παιδαγωγῷ Chrys.*comm.in Gal*.5:6(10.721C); Proc.G. *Cant*.7:13(M.87.1768C); Dion.Ar.*e.h*.2.5(3.145A); Max.*cap*.5.27(M.90. 1357C); ref. natural state opp. grace, of foolish virgins τῇ ἰδίᾳ φύσει ἐναπομείνασαι Mac.Aeg.*elev*.4(M.34.892D).

ἐναπομόργνυ-μι, *wipe off upon*; met., *impart* to, *impress* on, Synes.*insomn*.7(p.156.15; M.66.1293A); *ib*.19(p.185.7; 1316D); id.*ep*. 44(M.66.1373C); Dion.Ar.*ep*.9(M.3.1104B); Max.*ambig*.(M.91.1137B); μηδεὶς οὖν ἀμφιβολίαν ἐχέτω τὸ ἄφθαρτον...σῶμα καὶ αἷμα τοῦ κυρίου ...ἔλαττον τῶν...παραδειγμάτων τὰς οἰκείας ~σθαι δυνάμεις Eutych. *pasch*.3(M.86.2393D).

***ἐναπονεκρ-όομαι**, *be dead*, met. αἱ διὰ τὴν πονηρίαν ~ωθεῖσαι ψυχαί Bas.*hom.in Ps*.48(1.184B; M.29.448B).

***ἐναποξύομαι**, *be scraped out*; of tree trunk to allow insertion of bud in grafting, Clem.*str*.6.15(p.491.32; M.9.344A).

***ἐναποπήγνυμι**, *fix in*; pass., of thorns, *be stuck in*, Ath.*fug*.7 (p.73.2; M.25.652C); met. μνησικακία, ὥσπερ ἐναποπαγεῖσα τῇ ψυχῇ ‡Ath.*v.Syncl*.63(M.28.1524D); Gr.Nyss.*ep*.1(p.5.5, v.l. ἐναποπλαγεὶς M.46.1004B).

***ἐναποπλήσσομαι**, *be dumbfounded*, v. ἐναποπήγνυμι.

ἐναποπλύνω, *wash away in*; met., ref. Jo.4:10ff. τῶν τῆς ἀρᾶς λόγων ἐναποπλυνθέντων ὕδατι Cyr.*ador*.14(1.496A).

ἐναποπνίγ-ω, *suffocate*, *strangle*, *drown*; **1.** lit., *Ep.Lugd*.ap.Eus. *h.e*.5.1.59(M.20.432A); Philost.*h.e*.2.4(M.65.468B); Cyr.*Am*.49(3. 304A); **2.** met., of demon ~ειν τὸν νοῦν Evagr.Pont.*cap.pract*.A 25 (M.40.1228C); Cyr.*hom.pasch*.30(5².348E); Max.*ambig*.(M.91.1204C); ref. sin etc., Cyr.*Os*.90(3.121A); ~εσθαι τῷ τῆς ἀγνωσίας βύθῳ id.*Ps*. 68:13(M.69.1165A); Max.*ambig*.(1120C).

ἐναπορέω, *be in doubt*, Or.*Jo*.6.37(21; p.146.6; v.l. for ἐπη- M.14. 264B).

***ἐναπορρήγνυμι**, *sever*, ‡Jo.D.*Artem*.60(M.96.1308B).

ἐναπορρίπτ-ω, *cast aside*; met., lapsed, Eus.*h.e*.8.2.3(M.20.744C); sinners ὡς ἄχρηστον ~εται ῥάκος Gr.Nyss.*hom.in 1Cor.6:18*(M.46. 493B); Philost.*h.e*.7.15(p.103.11; M.65.553D).

ἐναποσβέννυμι, *quench*; pass., *wither away*; of life, Athenag.*leg*. 36.1(M.6.969C); Gr.Nyss.*Pulch*.(M.46.865B).

***ἐναποσβεστέον**, *one must suppress*, Clem.*paed*.2.7(p.193.19; M.8. 464C).

ἐναποσημαίν-ομαι, *impress*, *inscribe* κάλαμος...ταῖς δέλτοις ~εται τὰς τινων φωνάς Cyr.*Ps*.44:3(M.69.1029C); met. τῇ δικαίᾳ ψυχῇ θεία τις ἀγαθωσύνης δύναμις...~εταί τι Clem.*str*.6.12(p.484.17; M.9.325B); theol. τῆς ὅλης φύσεως τοῦ πατρὸς ἐναποσημανθείσης τῷ υἱῷ Bas. *Eun*.2.16(1.252A; M.29.605A).

***ἐναποσκιρρόομαι**, *become inveterate in*, c. dat., Chrys.*David* 1. 1(4.748A).

***ἐναποσκοπέω**, *gaze upon*, †Gregent.*disp*.(M.86.776D).

***ἐναποσμήχω**, *wipe off*; met., sin, Chrys.*ecl*.24(12.606B).

***ἐναποστίλβω**, *shine brightly*, Ant.Mon.*hom*.113(M.89.1785C).

***ἐναποστράπτω**, *make to shine out upon*, Cyr.*Lc*.9:41(p.84.18); Thdr.Stud.*cant*.16.3(p.371).

ἐναποσφραγίζω, **1.** lit., *stamp...upon*, Clem.*paed*.2.11(p.226.24; M.8.537A); Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.301E; M.29.724C); Gnost., Hipp. *haer*.8.9(p.228.24; M.16.3351D) cit. s. ἐκτύπωμα; **2.** met., med., *bear the impress of*, c. acc. ὅταν...ψυχὴ...ἐναποσφραγίσηται ψευδεῖς περὶ αὐτῆς δόξας Athenag.*leg*.27.2(M.6.953A); ταύτας τὰς...γραφὰς ἐναποσφραγισαμένους...τῇ ψυχῇ Clem.*prot*.10(p.76.27; M.8.224B); id. *str*.7.3(p.12.21; M.9.421A); †Bas.*Is*.233(1.556A; M.30.525D).

***ἐναποσφράγισμα, τό**, *impression* πάθη...οἷον ἐ. τῶν πνευματικῶν δυνάμεων Clem.*str*.2.20(p.173.8; M.8.1053C).

***ἐναποταμιεύω**, *store up in*, c. dat.; met., ‡Proc.G.*Pr*.7:1(M.87. 1280B).

***ἐναποτάσσομαι**, *be appointed*, *fixed*, Or.*sel.in Ezech*.8:12(M.13. 797C).

***ἐναποτείνω**, *stretch*, *strain towards*, met. πρὸς οὐρανὸν τὸν νοῦν ἐ. Jo.D.*hom*.1.1(M.96.545B); hence, med., *exaggerate*, Cels.ap.Or.*Cels*. 7.9(M.11.1433A; ἐπανετείνετο p.161.1).

***ἐναποτέλεσμα, τό**, *achievement*, Cyr.*Is*.4.2(2.596A).

ἐναποτελέω, *make complete*, *perfect*, *establish*, Thdr.Mops.*Os*. 7:1ff.(M.66.165C); †Gregent.*leg.Hom*.(M.86.584C).

***ἐναποτεφρόω**, *reduce to ashes in*, met. τὴν ἁγνείαν χωνείᾳ ἐ. Jo. Mon.*hymn.Chrys*.4(M.96.1380B).

ἐναποτίθεμαι, **1.** *put into*; ref. divine instilling of natural and supernatural blessings ἃ...βούλεται ὁ θεὸς ἐ. διανοίᾳ Diod.*Ps*.84:9 (M.33.1617B); Gr.Nyss.*hex*.12(M.44.73D); *ib*.13(76C); ἡ τοῦ πνεύματος χάρις...ταῖς τῶν ἁγίων ἐ. ψυχαῖς Chrys.*hom.68.5 in Mt*.(7.676E); of prophecy ἡ ἀποκάλυψις ἡ κατ' ἐνέργειαν τοῦ θεοῦ ἐναποτεθεῖσα Thdr. Mops.*Eph*.6:18–22(p.194.23; M.66.921A); **2.** *store up in* ἀπλήστοις κόλποις...ἐναποθώμεθα τὰ θεῖα χαρίσματα ‡Meth.*palm*.5(M.18.392D); merit, Gr.Naz.*or*.19.7(M.35.1049D); teachings of scripture, Chrys. *hom.25.1 in Jo*(8.143B).

ἐναποτίκτω, *engender in*; met., Chrys.*hom.11.3 in 1Thess*.(11. 506E); ‡Proc.G.*Pr*.24:21f.(M.87.1468B).

ἐναποτυπ-όω, *impress upon* ~ωθέντας ἐπὶ...χειρῶν τύλους Heges. ap.Eus.*h.e*.3.20.3(M.20.253A); τῷ μὲν ἀψύχῳ ζωὴν τῷ δὲ ἀμόρφῳ ὄντι καὶ ἀειδεῖ τὴν φύσιν μορφὴν ~ούμενος Eus.*d.e*.4.13(p.171.8; M.22. 285A); †Bas.*Is*.82(1.436B; M.30.253A); ‡Bas.*const*.4(2.547B; M.31. 1353A); Thdr.Mops.*Zach*.1:9(M.66.509A).

***ἐναποτυπωτέον**, *one must stamp on*, *engrave on*, Clem.*paed*.3.11 (p.270.11; M.8.633A).

***ἐναπουλόομαι**, *be cicatrized*, Cyr.*ador*.15(1.543B).

***ἐναπουρέω**, *pass urine on*, Philost.*h.e*.7.10(p.97.23; M.65.549A).

***ἐναποφράττω**, *block up*, met. ἐ. τῆς πονηρίας εἴσοδον ‡Sophr.H. *triod*.(M.87.3856D).

ἐναποψύχω, **1.** *expire*, *die* (*in*), Gr.Naz.*ep*.182(M.37.297A); Eustrat.*v.Eutych*.96(M.86.2381B); ‡Jo.D.*fid.dorm*.25(M.95.272B); ‡Jo.D.*Artem*.68(p.96.26; M.96.1316D); **2.** *chill*; pass., *be cold*, ‡Max. *cap.al*.89(M.90.1420C).

ἐνάργεια, ἡ, *self-evident truth*, Or.*Cels*.2.30(p.157.25; M.11.849B); τῷ Χριστῷ...μαρτυρουμένῳ ὑπὸ τῆς ἐ. καὶ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκβάσεως Eus.*d.e*.9.15(p.436.34; M.22.704C).

ἐνάρετος, **1.** *virtuous*; **a.** of Christ θεοῦ πρωτότοκον ἐ. φύσιν Eus. *d.e*.5 proem.(p.202.5; M.22.336A); ἐνηνθρώπησε ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ ἵνα...διδάξῃ...ἡμᾶς τὴν ἐ. πολιτείαν ‡Cyr.*Trin*.28(6².34A; M.77. 1173A); **b.** ὁ ἐ. βίος as implied aim of Christians, *1Clem*.62.1; Christians persecuted διὰ...τὸν ἐ. ... βίον αὐτῶν Eus.*fr.Lc*.6:20(M.24. 537A); not to lead to pride, Anast.S.*qu.et resp*.109(M.89.761C); **c.** causes of virtue ἡ φιλοσοφία ἐναρέτους ποιοῦσα Clem.*str*.6.17(p.513. 32; M.9.392B); τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἑλκόμενοι οἱ μὲν ἐ. *ib*.7.2(p.8.24; 413A); ἡμεῖς δὲ κατὰ μίμησιν γινόμεθα ἐ. καὶ υἱοί Ath.*Ar*.3.19(M.26. 364B); free will, producing τὸ...ἐ. γέννημα, Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44. 328C); Chrys.*hom.12.2 in Jo*.(8.69A); grace, *ib.76.1*(447B); reading of scripture, Euthal.Diac.*Ac*.(M.85.628A); **d.** effects τὸ δὲ ἐ. πᾶν ἀπ' ἀρετῆς τέ ἐστι καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀναφέρεται Clem.*str*.6.17(p.513.16; M.9.392A); cf.*ib*.7.2(p.9.31; 416B); οὐδεὶς...ἐ. παρὰ κακοῦ βλάπτεται Hipp.*fr.16 in Pr*.(p.162.21; M.10.620C); ὁ ἐ. ... πάντων ἐστὶ συνετώτερος Chrys.*hom.41.3 in Jo*.(8.247A); divine indwelling, Thdr.Mops. *fr.inc*.(p.295.40; M.66.976B); **e.** ref. practice of virtue in different states of life; ref. apostate monk πῶς ἐν τῷ πολυαμαρτήτῳ...βίῳ δυνήσεται κατορθῶσαί τι τῶν ἐ.; Bas.*renunt*.1(2.202E; M.31.628B); κοσμικὸν ἐ. ὑπὲρ μοναχὸν ἄπραγον Pall.*v.Chrys*.19(p.122.33; M.47. 69); **f.** ref. virtue like that of angels: through chastity, Clem.*fr*.1 (p.195.5; M.9.744D); in gen., Chrys.*hom.10.2 in Eph*.(11.76E); **g.** as title of CNic. ἐ. ... συνόδῳ Gel.Cyz.*h.e*.1 proem.2(M.85.1193A); *ib*. 1.10.2(1212B); **2.** *strong*, *excellent* τὰ θηρία...ἐ. Clem.*str*.7.11(p.47.23; M.9.492B); *Ev.Thom*.B 2(p.158); Jo.Mal.*chron*.2 p.32(M.97.101B).

ἐναρέτως, *excellently*, Or.*or*.29.15(p.390.1; M.11.541C).

ἔναρθρος, *articulate*; **1.** ref. voice of God in scripture, his words at Creation not ἔ., Bas.*hex*.3.2(1.23A; M.29.56A); on Sinai ἡ δὲ φωνὴ αὕτη ἔ. ἦν, θείᾳ δυνάμει Gr.Nyss.*v.Mos*.45(M.44.316C); of Father's voice in Jo.12:38, Chrys.*hom.67.2 in Jo*.(8.402C); **2.** ref. testimony of creation to God (Ps.18:4) ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ἐν τῇ κτίσει θεωρουμένη σοφία, λόγος ἐστί, κἂν μὴ ἔ. ᾖ Gr.Nyss.*hex*.11(M.44.73C); Cyr.*Ps*. 18:14(M.69.829B); **3.** Trin., of 'procession' of Word, acc. Marcellus κατὰ προφορὰν φωνῆς ἔ. Eus.*e.th*.2.9(p.109.10; M.24.917B).

ἐναρθρόω, **1.** *set* dislocated limb; met., Bas.*reg.br*.102(2.451D; M.31.1153B); **2.** *make articulate*, Epiph.*anc*.31(p.40.28; M.43.73B).

ἐνάρθρως, *with the article*, Cyr.*Chr.un*.(5¹.752D); τὸ εἰπεῖν, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ εἰπεῖν, υἱὸς θεοῦ, ἐ. σημαίνει αὐτόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὸν ἕνα, τὸν μονογενῆ Jo.D.*haer.Nest*.42(M.95.216B).

ἐναρμόνιος, *harmonious*, exeg. Ps.150:4 τὸ σῶμα λέγει τὸ ἡμέτερον, καὶ χορδὰς τὰ νεῦρα..., δι' ὧν ἐ. εἴληφε τὴν τάσιν Clem.*paed*. 2.4(p.182.27; M.8.441B); τὰ ἐ. ... μέλη τῶν ψαλμῶν Bas.*hom.in Ps*.1 (1.90D; M.29.212B); ref. a bed canopy ἐ. σύνθεσις Gr.Nyss.*hom.4 in Cant*.(M.44.840A); ἡ ἐ. τῶν σπονδύλων θέσις as image of Church, *ib.7* (933B).

ἐναρμονίως, *harmoniously*, *fittingly*; of Creation, Hipp.*haer*. 4.11(p.44.3; M.16.3075A); Dion.Ar.*d.n*.1.7(M.3.597A); of affections of the soul, id.*e.h*.3.3.5(M.3.432A); of grace of contemplation, id. *d.n*.1.2(M.3.589A).

ἔναρξις, ἡ, 1. *beginning*, Sophr.H.*v.Anast.*(M.92.1700B); Thphn. *chron.*p.243(M.108.612B); **2.** *aggression, breach of the peace*, *ib.*p.232 (585C); **3.** liturg., *preliminary part of liturgy* after end of *προσκομιδή* characterized by words of celebrant *εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος* during which psalms are sung in accordance with its preparatory character (celebrant representing Jo. Bapt. as forerunner), ‡Germ.CP *contempl.*(M.98. 401A); ‡Sophr.H.*liturg.*11(M.87.3992B); *ib.*(3992C); *εὐχὴ τῆς ἐ.* being said secretly by priest during it, and at censing in course of it *εὐχὴ τοῦ θυμιάματος τῆς εἰσόδου τῆς ἐ.* *Lit.Jac.*(Brightman p.32.15); *ib.*(p.32.3); **4.** *beginning* of each of three subdivisions of Psalter divided into twenty sections, *Const.Stud.*4(M.99.1705D).

***ἐνάρρησις, ἡ,** error for *ἀνάρρησις*, Isid.Pel.*epp.*3.90(M.78.796B).

***ἐναρχία, ἡ,** *principle of unity*, Dion.Ar.*d.n.*2.4(M.3.641A).

***ἐναρχικός,** *being the principle of unity* *ἐ. τριάδι* Dion.Ar.*d.n.*2.4 (M.3.641A); *ib.*3.5(641D); *ib.*4.4(700A).

ἔναρχος, 1. *original* *αὐτὸς* [sc. God] *ἐν ἑαυτῷ τῶν ἰδίων πλεονεκτημάτων...ἔ. ἀρχή* Cyr.*Jo.*10.2(4.861E); **2.** *having a beginning* opp. *τὸ ἄναρχον*, *Disp.Phot.*(M.88.560A).

ἑνάς, ἡ, *unity, oneness*; **1.** of God, i.e. divine nature in gen., *deus ...ex omni parte μονάς et ut ita dicam ἑ.* Or.*princ.*1.1.6(p.21.13; M.11. 125A); *ἑ. ἑνοποιὸς ἁπάσης ἑ.* Dion.Ar.*d.n.*1.1(M.3.588B); *μονάδα καὶ ἑ., διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ ἑνότητα τῆς ὑπερφυοῦς ἀμερίας* *ib.*1.4 (589D); ‡Gr.Nyss.*hom.6.1 in Jo.*(p.204.10,12); **2.** of Father and Son *εὐχώμεθα διὰ μὲν τοὺς τηροῦντες τὴν δυάδα, διὰ δὲ τοὺς ἐμποιοῦντες τὴν ἑ., καὶ οὕτως οὐδὲ εἰς τὴν γνώμην τῶν ἀποσχισθέντων ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας εἰς φαντασίαν μοναρχίας ἐμπίπτομεν...οὔτε εἰς ἄλλην ἀσεβῆ διδασκαλίαν...τὴν ἀρνουμένην τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ* Or.*dial.*4(p.126. 16); Eus.*d.e.*4.6(p.158.21; M.22.264C); unity of Persons denied, ref. Jo.10:30 *τί μὴ τηρήσας τῇ ἑ. τὸ πρέπον ἔφασκεν 'ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν εἰμι'*; Cyr.*Jo.*1.2(4.16E); unity of nature affirmed *τὸ τρισυπόστατον τῆς θείας ἑ.* ‡Meth.*Sym.et Ann.*2(M.18.352C); *υἱόν, τὸν ἄνω...τὴν παρθενίαν τῆς φυσικῆς ἑ. ἀμέριστον...φυλάξαντα* *ib.*3(353C); Jo.D. *trisag.*12(M.95.45B); dist. from *μονάς*: *μονάς ἐστι καὶ ἑ. τρισυπόστατος* Dion.Ar.*c.h.*7.4(M.3.212C); *αὐτός ἐστι μονάς, ἐπειδὴ τὸ θεῖον ἁπλοῦν καὶ ἀδιαίρετόν ἐστι...ἑ. δὲ διὰ τούτου, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἥνωται ἡ ἁγία τριὰς φυσικῶς* Evagr.Pont.ap.Max.*schol.c.h.*7.4(M.4. 77A); **3.** of angels *ἀγγελικῶν ἑνάδων ζωάς* Dion.Ar.*d.n.*8.5(M.3.892C); **4.** Origenist, of unity from which creatures are supposed to have fallen *τὸ ποικίλον τῆς ἀποπτώσεως τῶν οὐχ ὁμοίως τῆς ἑ. ἀπορρεόντων* Or.*princ.*2.1.1(p.107.5; M.11.182B); *ib.*2.8.3(p.159.5,16); *ib.*(p.160. 15); *εἴ τις λέγει, πάντων τῶν λογικῶν τὴν παραγωγὴν νόας ἀσωμάτους ...γεγονέναι δίχα παντὸς ἀριθμοῦ...ὡς ἑ. πάντων τούτων γενέσθαι τῇ ταυτότητι τῆς οὐσίας...καὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον ἑνώσει τε καὶ γνώσει πρὸς* [sc. *δὲ*] *τὸ χεῖρον τραπῆναι...καὶ εἰληφέναι σώματα...ἀ. ἔ.* CCP(543)*anath.*2(p.228; H.3.284C); *ib.*3; *ib.*6; *Χριστὸν...ἐλεήσαντα τὴν ὥς φασι γενομένην πολυσχιδῆ κατάπτωσιν τῶν τῆς αὐτῆς ἑ.* *ib.*7; cf. Origenist teaching on *ἀποκατάστασις*: *εἰς ἑ. μυθικὴν τὰς... διαφορὰς ἀναχέοντες* Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3184A); cf.Max.*ambig.* (M.91.1070A); **5.** Gnostic aeon, Val.Gn.ap.Epiph.*haer.*31.6(p.393. 13f.; M.41.484D).

ἐνασελγέω, *revel in*, c. dat., Nil.*exerc.*8(M.79.728B).

ἐνασθενέω, *be weak through*; met. *ἐ. τῇ διὰ τὸν σταυρὸν ἀπιστίᾳ* †Bas.*Is.*99(1.448B; M.30.280B).

***ἐνάσκησις, ἡ,** *training* in virtue, Niceph.Ur.*v.Sym.*proem.2(M. 86.2989A).

***ἐνάστειος,** *within the town*, Thphn.*chron.*p.355(M.108.853B).

ἐναστράπτ-ω, *shine in, illuminate, flash into*, met.; **1.** of God *ἡ τριὰς...τῷ φωτὶ μιᾶς θεότητος...ψυχαῖς ~ουσα* Gr.Naz.*or.*21.31(M.35. 1120A); Father and Son *τῷ ἑτέρῳ τὸν ἕτερον ~ειν* Cyr.*Jo.*1.2(4.15E); H. Ghost *~οντος αὐτοῖς τὴν γνῶσιν* id.*dogm.*7(p.562.13; 6^2.377B); id. *Os.*131(3.163E); Proc.G.*Gen.*2:2f.(M.87.148A); **2.** of virtue, Isid.Pel. *epp.*2.210(M.78.649C); *ἐ. γὰρ τοῖς τύποις τῆς εὐσεβείας ἡ μόρφωσις* Cyr.*Am.*22(3.272D); id.*hom.pasch.*10(5^2.136C); of grace, Gel.Cyz. *h.e.*2.22.16(M.85.1293B).

***ἐνασφαλίζομαι,** *confirm*, Epiph.*haer.*69.50(p.197.7; M.42.280B).

ἐνασχολ-έω, *occupy*; **1.** act.; in gen., †Bas.*Is.*165(1.496D; M.30. 389B); Gr.Naz.*ep.*33(M.37.75A); **2.** med.; c. *ἐν*, Men.*exc.Rom.*13 (p.201.16; M.113.897C); c. *ἐπί*, Thphn.*chron.*p.216(M.108.552C); of occupation of mind with spiritual sense of scripture *ἵνα τούτοις ~ούμενος τῶν χειρόνων ἀφέλκηται* †Bas.*Is.*6(1.382B; M.30.128C); of mind occupied with bodily things as prey to Devil, ‡Bas.*const.*17.1 (2.559D; M.31.1380B); Marc.Er.*opusc.*2.161(M.65.956B); of veteran monks *οἱ ~ούμενοι* opp. *οἱ μὴ ἀσκούμενοι*, ‡Epiph.*phys.*22(M.43.532D).

ἐνατενίζ-ω, 1. *contemplate*, c. dat. **a.** Trin. *ἃ ~ων τῷ πατρὶ ἀρχόμενος ὁ υἱὸς γινώσκει* Or.*Jo.*2.18(12; p.75.25; M.14.145D); Eus.*e.th.* 2.2(p.101.10; M.24.901D); *ib.*3.3(p.154.32; 997B); ref. Jo.5:19 *τοῖς τοῦ γεννήσαντος ἔργοις ~ειν ἑαυτὸν εἰρηκὼς ὁ υἱὸς οὐκ ἀσθενοῦντα δεικνύει, ζηλωτὴν δὲ μᾶλλον* Cyr.*Jo.*2.6(4.216C); **b.** ref. spiritual creatures *αὐτῶν* [sc. seraphim] *ζωὴ...κατὰ φύσιν, τῷ κάλλει τοῦ θεοῦ ~ειν* †Bas.*Is.*185(1.515E; M.30.433A); *οὐ δυναμέναις* [sc. demons] *~ειν τῷ κάλλει τοῦ προσώπου* [i.e. *τῆς ἐκκλησίας*] Or.*schol.in Cant.* 6:3(M.17.276C); **c.** of spiritual men *οἱ δὲ οὐκ ἠθέλησαν ἐ. πρὸς αὐτὸ* [sc. *τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν*] Or.*fr.94 in Jo.*(p.557.20); *μὴ τὸ παρὸν ὁρᾶν, ἀλλὰ τοῖς μικρὸν πορρωτέρῳ ταῖς ἐλπίσιν ~ειν* Bas.*ep.*240.1(3. 369D; M.32.896B); *οὔτε γὰρ ἀποστερεῖ τινα τῶν βουλομένων αὐτῷ* [sc. Christ] *~ειν* †Jo.D.*B.J.*15(M.96.996B); **d.** ref. God's knowledge of human heart, †Bas.*Is.*2(1.379C; M.30.121C); *πᾶσιν ἀκωλύτως ~οντος* Cyr.*thes.*32(5^1.293A); **2.** *examine* *ἐ. τῷ βουλήματι ἑκάστης ...λέξεως* Or.*Cels.*3.20(p.217.10; M.11.944A); ‡Max.*cap.al.*78(M.90. 1417B).

ἐνατένισις, ἡ, *fixed attention* *πρὸς τὸν θεὸν...ἐ.* †Bas.*Is.*proem.3 (1.380A; M.30.124A); *ib.*164(1.496B; M.389A); Nil.*epp.*3.283(M.79. 524C); Max.*ambig.*(M.91.1137A); *ἡ πρὸς τὸ...ὂν ἐ.* *Schol.* in Max. *opusc.*(M.91.37C).

***ἐνατενῶς,** *attentively*, *cat.Apoc.*7:9ff.(p.292.12).

ἔνατος (ἔννατος), *ninth*; **1.** of hour of prayer, v. *ὥρα*; **2.** neut. plur. as subst., *prayers* offered for dead *on the ninth day* after burial *ἐπιτελείσθω...ἔ. εἰς ὑπόμνησιν τῶν περιόντων καὶ τῶν κεκοιμημένων* *Const.App.*8.42.2; ‡Jo.D.*fid.dorm.*15(M.95.261C); **3.** neut. as subst., *ninth ward* of Alexandria, †Leont.B.*sect.*5.3(M.86.1229C); Justn. *monoph.*tit.(p.7.3; M.86.1104A); Jo.Mosch.*prat.*177(M.87.3048A); in CP, Thphn.*chron.*p.157(M.108.424C).

ἐναυγάζω, 1. *give light*, Gr.Nyss.*virg.*10(p.289.9; M.46.360D); **2.** *shed* light *into* *ψυχαῖς ἐ.* [sc. *υἱός*] *φέγγος* Eus.*e.th.*2.14(p.118.12; M.24.933B); **3.** pass., *be irradiated* *τὴν ἀκοὴν ταῖς ἀκτῖσι τοῦ φέγγους ἐναυγασθῆναι* Gr.Nyss.*v.Mos.*20(M.44.305C).

ἐναυγής, *bright*; of sky, Cyr.*glaph.Ex.*3(1.332C).

***ἐναυθεντέω,** *have full power, be master of*, c. dat., Bas.*reg.fus.*41. 2(2.388C; M.31.1024C); Gr.Naz.*or.*18.36(M.35.1033A).

ἐναυλίζομαι, A. *spend the night, bivouac*; fig., of those who die young *τοὺς μὲν διὰ πάντων τῶν τοῦ χρόνου διαστημάτων ὁδεύσαντας· τοὺς δὲ οὐδὲ τοῖς πρώτοις ἐναυλισθέντας τοῦ βίου σταθμοῖς* Bas.*hom.* 21.2(2.164E; M.31.544C).

B. *indwell, abide in*; **1.** of God in saints, Cyr.*Is.*5.3(2.809A); id. *Abac.*32(3.547C); **2.** of Logos; in virtuous actions, Nil.*epp.*3.190 (M.79.472D); in BMV, Cyr.*ador.*9(1.293B); in souls of saints, id. *glaph.Gen.*1(1.12B); **3.** of H. Ghost in men through faith, id.*Jo.*5.2 (4.474E).

ἐναύλιον, τό, *abode*; met., of heart as abode of words of God, Cyr.*ador.*14(1.500B).

***ἐναυλισμός, ὁ,** *indwelling*; of Christ in BMV, Cyr.*ador.*9(1. 137E).

ἔναυλος, ὁ, (*αὐλή*) *indwelling* *ἐκκλησία, Χριστὸν ἔ. ἔχουσα* Cyr. *ador.*10(1.332B); of God in men, id.*Ps.*32:14(M.69.880B).

ἔναυσις, ἡ, *kindling*; met., Clem.*str.*6.17(p.512.28; M.9.388C).

ἔναυσμα, τό, *spark*; met.; **1.** in gen.; of interest in a subject, Clem.*str.*6.17(p.509.9; M.9.381A); *ἔ. ... ἀγάπης* id.*paed.*2.1(p.157. 28; M.8.388B); *ἐ. ... τὰ ῥήματα* Gr.Nyss.*hom.3 in Cant.*(M.44.821B); *ἔ. πόθου* Proc.G.*Gen.*4:16(M.87.253A); **2.** theol.; of spark of H. Ghost in soul, Tat.*orat.*13(p.14.28; M.6.833C); vestige of Word in creatures, Gr.Nyss.*hom.1 in Cant.*(M.44.781D); spark of Word in Gr. philosophy *ἔ. τινα τοῦ λόγου τοῦ θείου λαβόντες Ἕλληνες* Clem. *prot.*7(p.57.8; M.8.184A); id.*paed.*2.1(p.166.24; M.8.405C); Thdt. *affect.*2(4.742); **3.** with neg. = *not even a vestige*, Thphl.Ant.*Autol.* 2.12(M.6.1069B); Cyr.*Jo.*11.2(4.942A).

ἐναφανίζ-ω, 1. pass., *disappear*, Hipp.*haer.*1.20(p.24.16; M.16. 3048A); *θεὸς...ᾧ ~εται πᾶσα κακίας ὕλη* Gr.Nyss.*Eun.*5(2 p.119.29; M.45.700D); **2.** *lose in*, met. *νεότητα ἐναφανίσας τῇ ματαιοπονίᾳ* Bas. *ep.*223.2(3.337B; M.32.824A); id.*hom.*12.17(2.112E; M.31.421B); Nil. *epp.*3.10(M.79.372C).

ἐναφίημι, 1. *leave behind*, †Bas.*Is.*136(1.474C; M.30.340B); Chrys. *hom.39.9 in 1Cor.*(10.377C); id.*hom.10.1 in Heb.*(12.103C); **2.** *shed, infuse into*, Or.*fr.94 in Jo.*(p.558.1); met. *ἀκτῖνα...τοῦ νοήματος ἐναφῶ σου τῇ ψυχῇ* Chrys.*hom.34.2 in 1Cor.*(10.311E); **3.** *introduce into* *μὴ ἐναφῶσι ταῖς ἐκκλησίαις τὰ σχίσματα* Bas.*ep.*69.2(3.163B; M. 32.433A); Philost.*h.e.*11.7(M.65.601B); **4.** *permit* *θεὸς...ἐναφιεὶς δὲ τοῖς πόνοις ἑτέρους ἐντρύχεσθαι* Cyr.*Nah.*18(3.497D).

***ἐνάφορμος,** *having a starting-point, reasonable*, Cyr.*Is.*5.1(2. 742C).

***ἐναφόρμως,** error for *εὐαφόρμως*, *opportunely*, Cyr.*Juln.*2(6^2. 38A).

***ἐναφραίνω**, *be foolish in*, c. dat., Cyr.*Jo*.6.1(4.600E).

***ἐνβάσανος**, *excruciating* τὸν ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου πόλεμον ἐ. (sic) Ammon.*Ac*.14:6(M.85.1545A) prob. f.l. for ⟨ἐκβάσανος⟩.

***ἔνβως**, s.v.l., *willingly*, Malchus *exc.Rom*.1(p.161.34; ἔμβως M. 113.768A).

***ἐνδαπαν-άω**, *consume, destroy (in)* τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως... ~ωμένης Bas.*hex*.6.9(1.59C; M.29.140B); *ib*.(59D; M.140C); Gr.Nyss. *hom.4 in Cant*.(M.44.832B); id.*v.Mos*.(M.44.336C); Pall.*v.Chrys*.20 (p.144.25; M.47.80); ‡Caes.Naz.*dial*.146(M.38.1097); theol., in Eunomius' theory of the natures of ἀγέννητος and μονογενής: ὡς ἀσύμβατον αὐτῶν...τὴν φύσιν καὶ ~ᾶσθαι τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον Gr.Nyss. *Eun*.7(2 p.167.9; M.45.757A).

ἐνδαψιλεύομαι, *be liberal, generous in*, Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.49.6; M.45.277B); iron., ref. Eun. τίς...τοσοῦτον ἐνεδαψιλεύσατο ταῖς ἀρνητικαῖς τοῦ κυρίου φωναῖς *ib*.10(2 p.239.29; 841C); v.l. for ἐνεστώσης Sev.Ant.*res*.(p.834.12).

ἐνδεής, **A.** *in need*; **1.** c. genit., *lacking, in need* of, ref. OT sacrifices διὰ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ ὑμῶν...ἀλλ' οὐ διὰ τὸ ἐ. εἶναι τῶν τοιούτων προσφορῶν Just.*dial*.22.1(M.6.521B); ref. Creation οὐχ ὕλης ἦν ἐ. *Const.App*.5.7.18; agst. idolatry ἐ. ἀεί ποτε ἡ ὕλη τῆς τέχνης Clem.*prot*.4(p.44.15; M.8.153B); agst. Arians οὐ γὰρ ἐ. ἦν πλατυσμοῦ ἡ μονάς ‡Ath.*Ar*.4.14(p.59.6; M.26.488B); ref. Christ ταύτας τὰς...τοῦ πνεύματος δυνάμεις [i.e. gifts of Is.11:1–3] οὐχ ὡς ἐνδεοῦς αὐτοῦ τούτων ὄντος...ἀλλ' ὡς ἐπ' ἐκεῖνον ἀνάπαυσιν μελλουσῶν ποιεῖσθαι,...τοῦ μηκέτι ἐν τῷ γένει ὑμῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος προφήτας γενήσεσθαι Just.*dial*.87.3(M.6.684B); *ib*.88.1(685B); ref. his baptism etc. οὐχ ὡς...ἐ. τούτων ὑπέμεινεν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ γένους τοῦ τῶν ἀνθρώπων *ib*.88.4(685C); ref. Jo.4:32 οὐκ ἄτοπόν γε λέγειν μὴ μόνον ἀνθρώπους καὶ ἀγγέλους ἐ. εἶναι τῶν νοητῶν τροφῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ· καὶ αὐτὸς γάρ, ἵν' οὕτως εἴπω, ἐπισκευάζεται ἀεὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ μόνου ἀνενδεοῦς...οὐκ ἄτοπον δὲ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα τρέφεσθαι λέγειν Or.*Jo*.13.34(p.259.18; M.14.457D); ref. the 'gnostic' οὔτε ἐ. ἐστι κατά γε τὴν ψυχὴν τῶν ἄλλων τινός Clem.*str*. 6.9(p.467.32; M.9.293B); of evil spirits θυμάτων καὶ θυμιαμάτων καὶ σπονδῶν, ὧν ἐ. γεγόνασι Just.*2apol*.5.4(M.6.544C); **2.** abs.; **a.** *in want* οὐκ ἐδύναντο δὲ εὐσεβεῖς ἐνταῦθα ἀποτελεσθῆναι, εἰ μὴ ἦσαν οἱ ἐ. οἷς ἐπικουρήσουσιν *Hom.Clem*.19.23; in anti-pagan apologetic ἐπενδεής ἐστιν [sc. Apollo]; ὅπερ οὐκ ἐνδέχεται θεὸν εἶναι ἐ. Arist. *apol*.11.1(M.96.1116C); and anti-Arian ὑπονοεῖν τὸν κύριον ἐνδεᾶ, ὅταν λέγῃ, 'ἐδόθη μοι' ‡Ath.*Ar*.4.6(p.50.5; M.26.476A); **b.** *deficient*, ref. Trin. γέγονεν δὲ [sc. generation of Logos] κατὰ μερισμόν, οὐ κατὰ ἀποκοπήν· τὸ γὰρ ἀποτμηθὲν τοῦ πρώτου κεχώρισται, τὸ δὲ μερισθὲν οἰκονομίας τὴν διαίρεσιν προσλαβὸν οὐκ ἐ. τὸν ὅθεν εἴληπται πεποίηκεν Tat.*orat*.5(p.5.26; M.6.816A); οὐ γὰρ ἐ. ὁ θεός, οὐδὲ διὰ χρείαν προσελάβετο τὸν υἱὸν εἰς βοήθειαν Ath.*hom.in Mt.11*:27(M. 25.209B); id.*Ar*.2.41(M.26.233C); Χριστιανῶν δὲ ἡ πίστις...οὔτε πλέον τι τῇ τριάδι προστίθησιν, οὔτε ἐ. πότε ταύτην γεγενῆσθαι λογίζεται *ib*.1.18(49B); **c.** *subject to need* ὁ θεὸς λόγος ἔλαβε...τὸ ἐ. [sc. σῶμα], τὸ θνητόν, κτλ.,...ὅπως τούτων πάντων αὐτὸ ἐλευθερώσῃ Anast.S.*hod*. 13(M.89.220D).

B. comp., *inferior*, ref. submission ἐνδεέστερον γίνεσθαι πάντων ἀνθρώπων Herm.*mand*.8.10.

ἔνδεια, ἡ, *want*; **1.** in gen.; caused by evil spirit Beliar, *T.Benj*. 7.2; not experienced by those who seek necessities of life from Father, Clem.*paed*.3.7(p.260.5; M.8.612A); relief of want a sign of charity, id.*str*.7.12(p.55.18; M.9.508A); τοῦ...ἔνδειαν...δι' ἡμᾶς ὑπομείναντος [sc. Christ] *Const.App*.3.19.4; ὁ ἐνδείας πληρωτής [sc. God] *ib*.7.35.10; Dion.Ar.*d.n*.2.10(M.3.648C); **2.** not found in God, ref. OT sacrifices δι' ἐ. ὁ θεὸς ἐνετείλατο ποιεῖν τοὺς πατέρας ὑμῶν, ἢ διὰ τὸ σκληροκάρδιον αὐτῶν...; Just.*dial*.67.8(M.6.632A); ἡ τῶν πάντων αἰτία...οὐδὲ...ἐν ἐ. ἐστὶ φωτός Dion.Ar.*myst*.4(M.3.1040D); **3.** ref. negative character of evil εἰ εἰσὶ δὲ πονηροί τινες, κατὰ ἔ. φρενῶν εἰσιν οὗτοι πονηροὶ καὶ οὐ κατὰ γένεσιν Meth.*symp*.8.16(p.107.12; M.18.169D); Dion.Ar.*d.n*.4.23(725B); **4.** esp. of hunger πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων φυγὴν ἡ ἔ. ... οἰκειότατόν ἐστι βοήθημα *Hom.Clem*. 9.10.

ἐνδείκτης, ὁ, **1.** *one who shows forth* ἀπόστολος...ἐ. τῆς ἀληθείας *A.Thom*.A 79(p.194.11); **2.** *informer*, Synes.*ep*.118(M.66.1497C); *ib*. 119(1500A); *ib*.131(1516A).

***ἐνδεικτιάω**, *make a show of*, Nil.*epp*.2.19(M.79.208C); v. sq.

***ἐνδεικτιῶνες**, Ephr.3.186C, f.l. for ἐνδεικτιῶντες.

***ἔνδεινα**, f.l. for ἔνδεια, Or.*Jo*.13.7(p.232.5; M.14.409B).

ἔνδειξις, ἡ, **1.** *display*, exeg. Rom.3:25 δικαιοσύνης ἔ., τὸ μὴ μόνον αὐτὸν εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑτέρους...δικαίους ποιεῖν Chrys. *hom.7.2 in Rom*.(9.485D); sign of goodwill, Synes.*ep*.23(M.66. 1356B); hence **2.** *proof*, Clem.*str*.7.4(p.16.19; M.9.428C); ref. Christ's miracles πρὸς ἔ. τῆς ἀνθρωπότητος καὶ φανέρωσιν τῆς θεότητος Or.*fr*. *53 in Jo*.(p.527.17); **3.** *accusation*, ref. Christ ᾧ ἔ. καὶ ἔρις πρὸς ἀνθρώπους οὐδέποτε οὐδεμία Didym.*Trin*.3.17(M.39.876B).

ἐνδεκαχῶς, *in eleven ways*, Jo.D.*dialect*.37(M.94.605A).

ἐνδελεχέω, **1.** *continue, persist (in)*, c. dat., *T.Gad* 5.1; Marc.Er. *opusc*.2.196(M.65.961A); Eustrat.*v.Eutych*.34(M.86.2313D); **2.** *be constantly present*, Ephr.2.104E; διάβολος...τοῖς μὲν γὰρ διὰ τῆς ἀπογνώσεως ἐ. ‡Ath.*v.Syncl*.85(M.28.1540A).

ἐνδελεχίζω, **1.** *persevere, persist in*, *Const.App*.2.36.6; *ib*.2.36.7; †Cyr.*hom.div*.14(5^2.413B); **2.** *be constantly present*, *Const.App*.2.59.1; Ant.Mon.*hom*.17(M.89.1481D); *ib*.18(1484B).

ἔνδεσις, ἡ, *binding* to, *union* with πρεσβυτέρα ἡ ψυχὴ τοῦ ἡλίου τῆς ἐ. αὐτοῦ τῆς εἰς τὸ σῶμα Or.*princ*.1.7.4(p.91.5; M.11.174A); Christol. τὴν πρώτην αὐτοῦ εἰς σάρκα ἔ. Eus.*d.e*.10.8(p.481.2; M.22. 773B).

ἔνδεσμος, ὁ, **1.** in architecture, *bonding*, cf.3Reg.6:10, Or.*Jo*.10. 40(24; p.218.5; M.14.385C v.l.); Cyr.*Abac*.26(2.540C); Thdt.*qu.24 in 3Reg*.(1.469); **2.** *bog*, Ephr.1.74D.

ἐνδημ-έω, **1.** *reside in, stay at*, *M.Carp*.1(p.11.4); Soz.*h.e*.3.3.2 (M.67.1037C); **2.** *stay in, at home*, Gr.Naz.*ep*.20(M.37.56A); **3.** *live with*, ref. 2Cor.5:8 οἱ ἐκδημοῦντες ἐκ τοῦ σώματος...~οῦσιν...τῷ κυρίῳ Or.*mart*.4(p.5.24; M.11.568B); Chrys.*hom.3.1 in Philm*.(11. 787C); Jo.D.*hom*.8.10(M.96.716C); **4.** of Christ; **a.** *live, dwell* on earth, *Narr.Jos*.4.3; ὅτε ἐνεδήμει τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει Epiph. *haer*.27.6(p.311.3; M.41.373C); abs. οὐκ ἄρα ἄνευ σαρκὸς ἐνεδήμησεν ὁ μονογενής *ib*.42.11(p.150.24; 765C); ~ῶν σαρκὶ ἐν ἀληθείᾳ *ib*.77.35 (p.447.25; M.42.693C); **b.** *indwell* φασὶν [sc. Ebionites]...ἐνδημήσαντα δὲ τὸν Χριστὸν ἐν τῷ Ἀδάμ id.*anac*.30(p.236.15; M.42.857C) = Jo.D. *haer*.30(M.94.696A); **5.** *invade*, Thphyl.*exc.Rom*.4(p.224.6; M.113. 932A); **6.** ? *have in mind, be disposed* to Ῥωμαῖοι τέως πρὸς τὸ συνοίσειν μὴ ἐνδημήσαντες *ib*.5(p.225.31; 933B).

ἐνδημία, ἡ, *sojourning, presence*; **1.** in gen., Pall.*v.Chrys*.19 (p.120.3; M.47.67); Nil.*Eulog*.2(M.79.1096C); of BMV in heaven οὐ θάνατον...σου μετάστασιν λέξομαι, ἀλλὰ...ἐ. Jo.D.*hom*.8.10(M.96.716C); **2.** of Christ incarnate on earth, necessitated by man's sin, Thdr. Heracl.*Is*.53:8(M.18.1357B); ἡ ἔνσαρκος ἐ. Ath.*fr.Pss.comm*.(M.27. 588C); Epiph.*haer*.51.25(p.295.13; οἰκονομίας M.41.933B); ἐ. τῆς ἐνσάρκου παρουσίας *ib*.77.24(p.437.9; M.42.676B); ἡ σωματωδῶς...ἐ. Jo.D.*carm.pent*.117(p.217; M.96.837C); abs., *Incarnation*, Epiph. *haer*.42.9(p.105.21; M.41.708D); *ib*.42.11(p.136.5; 744C); Thdr. Raith.*praep*.(p.192.17; M.91.1493A); **3.** *presence, advent*, of H. Ghost πυρὸς δὲ γλῶσσαι, πνεύματος ἐ. Gr.Naz.*carm*.1.2.34.241(M.37. 963); ἀναμένοντες τὴν ἐ. τοῦ πνεύματος Sev.Ant.*res*.(p.856.10; M.46. 652A).

ἐνδιαβάλλω, **1.** *calumniate, detract*, Iren.*haer*.4.20.12(M.7.1042C); Eus.*h.e*.6.19.2(διαβάλλειν M.20.561C); †Bas.*hom.in Ps*.37(1.370E; M.30.101C); **2.** *deride*, in sense of *cast doubt on* ἐκεῖνο ἐ. ὡς οὐδὲ γεγονός Chrys.*hom.63.1 in Jo*.(8.377B); cf.*cat.Jo*.11:36(p.311.15); Cyr.*Ps*.65:3(M.69.1433C); †Jo.D.*B.J*.24(M.96.1085C); **3.** *reprehend*, Maur. ap.CLater.*act*.2(H.3.732C).

ἐνδιάγ-ω, *pass one's life, continue in* τῷ θεῷ...ᾄδοντας [sc. Christians]...~οντας κελεύει Just.*dial*.74.3(M.6.649B).

***ἐνδιαδοχή, ἡ**, *succession*, Areth.*Apoc*.14(M.106.589A).

ἐνδιάθετος, **A.** *internal, immanent*; **1.** ἐ. λόγος *immanent reason*, opp. uttered speech (προφορικὸς λόγος), cf. *impossibile est autem logo praesente Sigen esse...si autem endiatheton Logon dixerint, endiathetos erit et Sige; et nihilominus solvetur ab endiatheto Logo*, Iren. *haer*.2.12.5(M.7.740A); λόγῳ τῷ ἐν ἡμῖν, εἴτε ἐ. εἴτε καὶ προφορικῷ... οὐκ ἔστιν ἐφικτὸς...ὁ θεός Or.*Cels*.6.65(p.135.19; M.11.1397A); τοῦ λόγου διπλῆ τις...ἔννοια. ὁ μὲν...ὁ διὰ τῆς φωνῆς προφερόμενος...ὁ δέ τίς ἐστιν ὁ ἐ., ἐνυπάρχων ἡμῶν ταῖς καρδίαις· ὁ ἐννοηματικός Bas. *hom*.16.3(2.136B; M.31.477A); ἐ. λόγος τὸ κίνημα τῆς ψυχῆς τὸ ἐν τῷ διαλογιστικῷ γινόμενον ἄνευ τινὸς ἐκφωνήσεως...ὁ δὲ προφορικὸς λόγος ἐν τῇ φωνῇ...τὴν ἐνέργειαν ἔχει Nemes.*nat.hom*.14(M.40.668A); for theol. application v. λόγος; **2.** *inward*, of prayer τὴν ἐ. ὁμιλίαν ὁ θεὸς ἀδιαλείπτως ἐπαίει Clem.*str*.7.7(p.30.17; M.9.456B); of divine law in the soul, Nil.*epp*.1.208(M.79.160C); Marc.Er.*opusc*.4(M.65. 1016B); **3.** *ingrained, deep-seated*, of affection etc. τῇ...τῶν τέκνων πρὸς τὸν πατέρα ἐ. τιμῇ *Hom.Clem*.3.19; φιλαδελφία ἐ. Bas.*reg.br*.242 (2.496E; M.31.1144C); ἡ ἀγάπη, ἡ πρὸς τὸ καταθύμιον ἐ. σχέσις Gr. Nyss.*anim.et res*.(M.46.93C); id.*hom.2 in Cant*.(M.44.800D); Chrys. *pan.Barl*.4(2.687B); Thdr.Mops.*fr.mir*.(p.339.17; M.66.1004D); τὸ μὲν πρόθυμον τὸ περὶ τὴν νύμφην καὶ τὸ ἐ. ἐπιδεικνύμεναι αἱ νεάνιδες Proc.G.*Cant*.8:8(M.87.1745A).

B. *covenanted*, hence, of scripture, *canonical* ποίαις γραφαῖς πείθῃ;...πάσαις ταῖς ἐ. πείθομαι Adam.*dial*.5.19(p.212.27; M.11.

1857D); τὰ ἐ. βιβλία Bas.*ascet.disc.*1(2.212C; M.31.649B); κατὰ τὰς ῥητὰς γραφὰς καὶ ἐ. Epiph.*haer.*55.2(p.326.1; M.41.973A); Pall.*v. Chrys.*7(p.39.20; M.47.24); Jo.D.*f.o.*4.17(M.94.1180A).

ἐνδιάθηκος, *covenantal*, hence of scriptures *canonical* τὰς ἐ. βίβλους, ὡς Ἑβραῖοι παραδιδόασιν, δύο καὶ εἴκοσι Or.ap.Eus.*h.e.* 6.25.1(M.20.580B); id.*or.*14(p.332.4; M.11.461C) cit. s. ἀντιλέγω; 2Petr. regarded by many as not ἐ., Eus.*h.e.*3.3.1(M.20.217A).

ἐνδιαθρύπτομαι, *give oneself airs*, Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.25.20; M. 45.253B); *ib.*(p.53.25; 281D).

ἐνδιαιτάομαι, *live, dwell in*, met. τῷ θεῷ...ἐ. δεῖ τὸ ἅγιον πνεῦμα Dion.Al.ap.Ath.*decr.*26(p.22.10; M.25.464A); of God indwelling men, Chrys.*pan.mart.*3.3(2.716D); Nil.*Magn.*24(M.79.1000C).

ἐνδιαίτημα, τό, A. *dwelling-place*; **1.** of heaven as ἀγγέλων ἐ. Cyr.H.*catech.*3.5; Cyr.*Ps.*64:2(M.69.1128A); id.*Os.*110(3.142E); of Christ, id.*Pulch.*(p.51.10; 5^{2}.165B); of paradise as τὸ ἀρχαῖον ἐ. Anast.Ant.*serm.*3.3(M.89.1389B); **2.** met., of parts of body as dwelling-place; **a.** of faculties ἐ. γὰρ ὥσπερ τοῦ ἐν ἡμῖν λογικοῦ, καρδία καὶ σπλάγχνα Cyr.*ador.*11(1.383D); νοῦ γὰρ ἐ. κεφαλή *ib.*15 (546B); *ib.*16(578E); **b.** of spiritual life τοῖς περὶ θεοῦ λόγοις...ἐ. διδοὺς τὴν καρδίαν *ib.*14(500B); ἐ. ... αὐτῷ [sc. Χριστῷ] φίλον τῶν ἁγίων νοῦς id.*Is.*2.1(2.203A); **3.** of BMV τοῦ θεοῦ ἐ. ‡Meth.*Sym.et Ann.*10 (M.18.373B).

B. medic., *regimen*, Bas.Sel.*or.*30.1(M.85.333A).

ἐνδιαμένω, *continue in*, c. dat., *Hom.Clem.*18.21.

ἐνδιάστροφος, *perverted, perverse*; **1.** in gen., Gr.Nyss.*virg.*22 (p.332.18; M.46.404D); **2.** of heresies ἐ. ... ἑτεροδοξία Acac.Caes.*fr. Marcell.*ap.Epiph.*haer.*72.8(p.263.3; M.42.393B); Bas.*hex.*5.7(1.47C; M.29.112B); Epiph.*haer.*73.1(p.268.7; M.42.401A); Jo.VI CP *ep.*(M. 96.1420A); and other contrary opinions, Chrys.*hom.4.1 in 1Tim.* (11.568B); of heretics οἱ τὴν ψυχὴν ἐ. Bas.*Eun.*1.4(1.213D; M.29. 513B); id.*Spir.*65(3.54C; M.32.188A); id.*ep.*20(3.98A; M.32.285B); **3.** morally, Sever.ap.*cat.Ac.*16:18(p.272.2); neut. as subst., Bas. *reg.fus.*27(2.371D; M.31.988B); Gr.Nyss.*hom.2 in Eccl.*(M.44.640C).

***ἐνδιαστρόφως**, *perversely*; ref. heret. dissensions, Const.ap.Eus. *h.e.*10.5.21(M.20.888C); heret. exegesis, Didym.*Trin.*2.8(M.39. 608C); Epiph.*haer.*42.12(p.182.2; διαστρόφως M.41.812A); morally ἐ. ἔχειν πρὸς μειράκιον Ephr.1.278A.

***ἐνδιασφίγγω**, *bind...to* ὁ θεὸς πάντα...ἀλλήλοις καὶ ἑαυτῷ ἐ. Max. *myst.*1(M.91.664D).

***ἐνδιάτακτος**, liturg., *prescribed, regular* τὸ ἐ. κάθισμα Andr.Cr. *can.BMV* suppl.(M.97.1329C).

ἐνδιατάσσω, *place within*, Clem.*str.*4.25(p.320.4; M.8.1372A).

***ἐνδιατελέω**, *continue in*, c. dat., *Hom.Clem.*3.31.

***ἐνδιατριβή, ἡ**, s.v.l., *delay*, Or.*Jo.*10.19(14; p.190.18; M.14. 340C).

***ἐνδιάτριψις, ἡ**, *occupation with*, ‡Proc.G.*Pr.*23:31(M.87.1457D).

***ἐνδιαχέω**, *diffuse in*, c. dat., ‡Gr.Nyss.*Ar.et Sab.*12(M.45. 1297D).

ἐνδιδύσκ-ω, A. *put on*; **1.** in gen., *A.Thom.*A 23(p.136.20); *M. Perp.*20(p.91.14); Clem.*paed.*3.11(p.271.20; M.8.637B); fig. ἐ. τὴν καλάμην ἀμιάντῳ Ath.*inc.*44.7(M.25.176B); **2.** met., Herm.*sim.*9.13. 5; in paraphrase of 1Cor.15:53, Eus.*d.e.*4.13(p.173.11; M.22.288D); οἱ...~όμενοι τὸν καινὸν ἄνθρωπον ‡Ath.*dial.Trin.*3.16(M.28.1228C); Ant.Mon.*hom.*74(M.89.1649B); **3.** theol. λόγος...ἐ. τὴν...σάρκα Ath. *Ar.*2.65(M.26.285A); *ib.*3.32(392A).

B. *clothe*, c. acc. pers., Chrys.*hom.11.4 in Heb.*(12.119B); Thdr. Stud.*epp.*2.57(M.99.1296A).

***ἐνδικαστήριος**, *taking place in court*; of legal processes, CChalc. *act.*13(*ACO* 2.1.1 p.55.40; H.2.564A).

ἐνδινέω, *revolve*, Gr.Nyss.*fat.*(M.45.149D).

***ἐνδιοδεύω**, *journey, traverse*, Gr.Nyss.*hom.1 in Eccl.*(M.44. 625C); id.*v.Gr.Thaum.*(M.46.933A); met., id.*hex.*14(M.44.77A); of God τῇ φύσει ἐ. id.*hom.2 in Cant.*(M.44.805D).

***ἔνδιψος**, *liable to thirst* τὸ σῶμα κυρίου...ἔ. Anast.S.*hod.*10(M.89. 169D); neut. as subst., *ib.*13(220D).

ἐνδομυχ-έω, *lurk, lie hidden*; met.; **1.** of various dispositions, Epiph.*anc.*74(p.94.3; M.43.156D); Synes.*insomn.*5(p.153.2; M.66. 1289C); ~οῦσαν διάθεσιν ‡Nil.*narr.*6(M.79.672B); Philox.*ep.*25(p.176); **2.** esp. of all kinds of evil; demons in souls, *Hom.Clem.*9.9; *ib.*9. 12; sin in gen., Hipp.*haer.*9.11(p.246.8; M.16.3379B); Or.*schol.in Lc.* 9:42(M.17.348A); Mac.Aeg.*elev.*13(M.34.901B); Nil.*epp.*2.209(M.79. 352B); special vices: wrath, †Jo.D.*B.J.*4(M.96.885A); envy, ‡Caes. Naz.*dial.*31(M.38.893); wrong beliefs, pagan, *Hom.Clem.*10.16; heret., Eus.*Marcell.*2.1(p.31.25; M.24.776B); ref. pagan gods ὁ τῇδε [sc. in temple] ἐ. οὐ δαίμων...πλάνος δέ τις ψυχῶν id.*v.C.*3.56(p.104. 3 M.20.1121B); insanity, Chrys.*hom.30.5 in 2Cor.*(10.648A); **3.** neut. ptcpl. as subst., of illness, Gr.Nyss.*or.catech.*29(p.108.12; M.45.76A); of sense of scripture, Cyr.*Jo.*12:1(4.1118E).

ἐνδόμυχος, *interior, being within* a house, Nonn.*par.Jo.*11:20(M. 43.841C); *ib.*20:24(912C); fig. τὸ τῆς ψυχῆς ἐ. ἄλγος Eus.*v.C.*4.65(p.144. 29; M.20.1220D); ἐ. ... πίστις Nonn.*par.Jo.*12:42(857B).

ἔνδον, 1. *within*; **a.** met., ref. spiritual life τὸ φίλτρον ἔ. ἐστὶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ Clem.*paed.*1.3(p.94.15; M.8.257B); id.*prot.*6(p.52.15; M. 8.173B); of indwelling of Christ, Or.*hom.5.6 in Jer.*(p.36.22; M.13. 304D); of sinful thoughts, *ib.1.14*(p.13.8; 272C); faith, Ath.*gent.*30 (M.25.60C); ὁ ἔ. ἄνθρωπος = reason, Clem.*paed.*3.1(p.236.5; 556A); = spiritually as opp. materially minded man, Hegem.*Arch.*5 (p.6.13; M.10.1433C); **b.** theol.; of Word ἔ. μένων ἐν ἡσυχάζοντι τῷ πατρί Eus.*Marcell.*1.1(p.4.15; M.24.717B); *ib.*2.1(p.31.32; 777A); id. *e.th.*1.20(p.91.14; M.24.884B); Μάρκελλος...ἀθετεῖ μὲν τὸν υἱόν, λόγον δέ φησιν ἔ. εἶναι ἐν αὐτῷ *ib.*3.3(p.157.4; 1001B), v. s. λόγος; of divine illumination μένει τε ἔ. ἑαυτῆς ἀραρότως Dion.Ar.*c.h.*1.2(M. 3.121B); **2.** τὰ ἔνδον or τἄνδον; **a.** *what are inside the house*, hence *possessions*, Chrys.*hom.13.4 in 2Cor.*(10.536D); **b.** *interior things*; of moral life, Or.*Cels.*8.75(p.292.19; M.11.1629C); **c.** *esoteric things*; Christian mysteries, Clem.*prot.*1(p.10.17; M.8.68A); **3.** comp. ἐνδοτέρω *more within, closer* to; **a.** met. ἐ. τῆς ἀληθείας Hipp.*haer.* 4.43(p.65.8; M.16.3106B); Clem.*q.d.s.*27(p.178.16; M.9.633B); *more deeply* ἐ. ... καταδῦναι Chrys.*hom.13.2 in 1Cor.*(10.111A); *ib.19.6* (167C); id.*comm.in Gal.*3:28(10.704C); **b.** of time, *within*, Tat.*orat.* 31(p.32.2; M.6.869B); **4.** ἐνδοτάτω *quite within*, met. τῆς διανοίας ἐ. Const.ap.Eus.*v.C.*2.29(p.53.20; M.20.1008A).

ἐνδοξάζ-ομαι, *be glorified, honoured*; **1.** in gen., *T.Sym.*6.5; †Jo. D.*B.J.*6(M.96.904C); **2.** of Son ὁ...μονογενὴς λόγος...πρωτείοις μὲν τῆς τῶν ὅλων ἀρχῆς δευτερείοις δὲ τῆς πατρικῆς βασιλείας ~όμενος Eus.*l.C.*1(p.198.27; M.20.1324A); but τὸν υἱὸν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς ~εσθαι Gr.Nyss.*Eun.*10(p.247.18; M.45.852A); id.*Maced.*22 (M.45.1329B).

ἔνδοξος, *glorious, wonderful*; **1.** of divine things, e.g. God's name, Herm.*vis.*3.3.5; *ib.*4.1.3; commandments, id.*mand.*12.3.4; id.*sim.*6.1.1; will, *1Clem.*9.1; Herm.*vis.*1.3.4; benefits, Const.ap. Gel.Cyz.*h.e.*2.7.38(M.85.1241A); **2.** of Christ's second advent opp. first, Just.*dial.*36.1(M.6.553A); δύο παρουσίαι τοῦ Χριστοῦ...μία μὲν ἐν ᾗ παθητός...ἡ δὲ ἑτέρα, ἐν ᾗ καὶ ἔ. ... ἐλεύσεται *ib.*49.2(584A); Dion. Al.ap.Eus.*h.e.*7.24.5(M.20.693C); Ath.*inc.*56.3(M.25.196A); and Transfiguration ἔδειξεν ἡμῖν τὴν ἔ. μορφήν Or.*Cels.*6.68(p.138.20; M. 11.1401C); *ib.*6.77(p.146.23; 1413D); **3.** of angels, Herm.*sim.*7.1; **4.** of Christians, Herm.*sim.*8.10.1 al.; *Barn.*1.2; esp. saints, Polyc. *ep.*3.2, etc.; **5.** of virtues, Meth.*symp.*1.1(p.7.9; M.18.36B) etc.; **6.** ref. external appearance ἀνήρ τις ἔ. ὄψει Herm.*vis.*5.1; **7.** neut. plur. as subst., *matters of conjecture* opp. truth, Clem.*str.*7.16(p.71. 1; M.9.540A); *ib.*8.3(p.84.4; 568B).

ἐνδόξως, 1. *gloriously, magnificently*, *Barn.*16.8; Clem.*str.*4.5 (p.257.11; M.8.1233A); Meth.*symp.*8.17(p.111.15; M.18.173C); of celebration of Easter, id.*res.*2.21(p.376.3; M.18.316A); Eus.*d.e.*7.2 (p.335.13; M.22.548A) etc.; ref. Christ's second advent, Chrys.*bapt.*2 (2.369C) cit. s. ἐπιφάνεια; **2.** *conspicuously*, *Barn.*12.6; **3.** ἐ. ἔχω *be marvellous*, Herm.*sim.*5.5.4.

ἐνδόσιμος, 1. neut. as subst., *signal*, hence *starting point, beginning*, e.g. of teaching, Clem.*q.d.s.*6(p.164.10; M.9.612A); Bas. *Spir.*20(3.17D; M.32.104B); Gr.Nyss.*fat.*(M.45.149A); διδόντος τὸ ἐ. τῇ παρὰ θεοῦ ἀφέσει Vict.*Mc.*11:26(p.396.9); Areth.*Apoc.*1(M.106. 513A); **2.** *yielding*; to emotions, Clem.*str.*7.7(p.34.10; M.9.465A); Gnost. πατὴρ...ἐ. ἑαυτὸν παρασχών id.*exc.Thdot.*30(p.116.28; M.9. 673C); neut. as subst., Niceph.Ur.*v.Sym.*44(M.86.3025B); *gentleness*, Gr.Naz.*or.*16.4(M.35.940A); **3.** neut. as subst.; **a.** *permission*, Thdr. Heracl.ap.*cat.Ac.*8:32(p.145.6); Gr.Ant.*exerc.*(p.229.18; M.88.1884B); Niceph.Ur.*v.Sym.*138(M.86.3113D); **b.** *interval, respite*, Evagr.*h.e.* 2.18(p.80.4); *ib.*(p.85.7; M.86.2576A); **4.** *engrafted* τὸ εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐ. ἐστι, ὁ...λόγος Leont.H.*Nest.*5.14(M.86.1736D).

ἔνδοσις, ἡ, 1. *imparting*; meton., of *impulse imparted*, Synes. *provid.*9(p.81.1; M.66.1228B); **2.** *interval* of time, CChalc.*can.*30; *Chron.Pasch.*p.299(M.92.752A).

***ἐνδοτέον**, *one must concede*, Clem.*paed.*2.10(p.221.13; M.8.525A).

ἐνδότερος, *inner* ἐ. οἴκῳ *Hom.Clem.*2.26; Chrys.*hom.14.4 in Mt.* (7.183E); id.*hom.8.4 in Eph.*(11.59C); Jo.Mosch.*prat.*78(M.87.2933C); met. ἡ λαμπὰς τοῦ ἐ. ἀνθρώπου Jo.Thess.*dorm.BMV* 2.8(p.418.31); Gnost.; of 'spiritual body', Epiph.*haer.*31.7(p.397.20; M.41.488C); = *more familiar*, Dion.Ar.*ep.*8.1(M.3.1089A); superl., myst., *innermost* φωτισμὸν τοῦ ἐ. ἀνθρώπου Call.*v.Hyp.*(p.102); *most intimate*, ἐκ τῶν ἐ. καὶ μακαρίων διατριβῶν Or.*schol.in Cant.*7:11f.(M.17.284D); τὰ...ἐ. τῶν θεοειδῶν ἀγαλμάτων Dion.Ar.*ep.*9.1(M.3.1108A); neut.

plur., *innermost parts*, met., of soul, Chrys.*hom.17.2 in Mt.*(7.224B); id.*hom.7.1 in Heb.*(12.71D).

***ἐνδότης**, ἡ, *inwardness* οὐδὲ...πώποτε τῆς οἰκείας ἑνικῆς ἐ. ἀπολείπεται [sc. ἡ τοῦ πατρὸς φωτοδοσία] Dion.Ar.*c.h.*1.2(M.3.121B, v.l. ἑνότητος); τῆς κατὰ νοῦν ἐ. ‡Proc.G.*Pr.*1:20(M.87.1229C).

ἐνδοτικός, *yielding*, met. τὴν καρδίαν...ἐ. ... τῷ θεῷ ποιεῖν Mac.Aeg.*libert.ment.*19(M.34.952D).

ἐνδοτικῶς, *gently, softly*; comp., Just.*dial.*79.2(M.6.661B).

***ἔνδοτος**, v. ἔκδοτος.

***ἐνδοχή**, ἡ, *hearing, attention*, ‡Chrys.*infant.*(10.751A).

ἐνδρανής, *active, strenuous*, *Fr.hist.*ap.Jo.Mal.*chron.*13 p.344(M.97.513A); *ib.*p.349(520C).

***ἔνδρυμος**, *dwelling in a wood*; of animals, ‡Caes.Naz.*dial.*110 (M.38.985).

ἐνδυάζω, *be in doubt*, †Dion.Al.*fr.Eccl.*2:15(p.221.12; M.10.1585A); Pall.*v.Chrys.*18(p.112.27; M.47.62); Thdt.*Abac.*proem.(2.1536).

ἐνδυασμός, ὁ, *uncertainty*, Pall.*h.Laus.*86(p.119.12; M.34.1193D); Jo.Thess.*mul.ung.*1(M.59.636).

[*]**ἐνδυαστῶς**, = ἐνδοι-, *in doubt*, Ath.*ep.Amun.*(M.26.1172C) al.

ἔνδυμα, τό, *garment*; **1.** lit., usu. plur., *robes, vestments*; of Jewish high priest, Or.*princ.*4.1.3(p.296.13; M.11.345C); *A.Phil.*14 (p.7.23); myst. significance φασὶ δὲ καὶ τὸ ἔ., τὸν ποδήρη, τὴν κατὰ σάρκα προφητεύειν οἰκονομίαν, δι' ἣν προσεχέστερον εἰς κόσμον ὤφθη [sc. Logos] Clem.*str.*5.6(p.353.6; M.9.65B); *habit* of a consecrated virgin, *M.Ner.et Ach.*9(p.9.2); of garments worn by newly baptized τὰ νεοφωτιστικὰ ἐ. Jo.Mosch.*prat.*207(M.87.3099B); symbolical interprn., Gr.Nyss.*bapt.diff.*(M.46.420C); Chrys.*hom.39.5 in Gen.*(4.403D); of Joseph's coat (exeg. Gen.37:23ff.) κατ' ἄλλο σημαινόμενον εἴη [δ'] ἂν ἐπιθυμία ⟨τὸ⟩ ποικίλον ἔ., εἰς ἀχανὲς ἀπάγουσα βάραθρον Clem.*str.*5.8(p.362.21; M.9.84C); **2.** met.; **a.** ἄνθρωπος οὐ δύναται εὑρεθῆναι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐὰν μὴ αὗται [sc. virgins, as powers of Son of God] αὐτὸν ἐνδύσωσι τὸ ἔ. αὐτῶν Herm.*sim.*9.13.2; of a body of Christians ἦν αὐτῶν ἓν πνεῦμα καὶ ἓν σῶμα [καὶ ἓν ἔ.] *ib.*9.13.7; (cf. μιᾷ χρόᾳ τῶν ἱματίων αὐτῶν *ib.*9.13.5); of resurrection bodies Ἰησοῦς...ἐνδῦσαι ἡμᾶς τὰ ἡτοιμασμένα ἐ., ἐὰν πράξωμεν αὐτοῦ τὰς ἐντολάς, ὑπέσχετο Just.*dial.*116.2(M.6.744C); τὰ ἐ. αὐτὰ τὰ ἐν οὐρανοῖς Meth.*res.*2.15(p.362.14; M.18.309C); **b.** of persons as ἐ. of H. Ghost, *Hom.Clem.*8.23 cit. s. πρόλημμα; **c.** of body as ἔ. of soul; in Brahman philosophy, Hipp.*haer.*1.24(p.28.5; M.16.3052A); Christian τῷ ἐ. ἐλαττουμένου [sc. τοῦ γνωστικοῦ] παρὰ τοὺς ἀγγέλους Clem.*str.*4.3(p.251.22; M.8.1221A); ἐπικαλύμματι τῆς γενέσεως ἡμῶν...τὰ ἐ. ταῖς ψυχαῖς ἐργαζομένη [sc. creative power of God at generation of each human being] Meth.*symp.*2.5(p.21.8; M.18.53C); **d.** ref. Inc.; of human body of Christ, Clem.*str.*5.6(p.353.6; M.9.65B); ὁ κύριος...ἔ. ἔχων τὸ ἀνθρώπινον σῶμα †Hipp.*theoph.*4 (p.259.11; M.10.856A); τὸν ἄνθρωπον ὄργανον γενονότα καὶ ἔ. τοῦ μονογενοῦς Meth.*symp.*3.7(p.33.17; M.18.69C); Ath.*inc.*44(M.25.176C); τὸ σῶμα τοῦ κυρίου...τοῦ λόγου γεγονὸς (? γέγονεν) ἔ. id.*ep.Adelph.*7(M.26.1081B); **e.** of soul (Gnost.) ref. resurrection τὰ πνευματικὰ...'ἐ. γάμων' τὰς ψυχὰς λαβόντα Clem.*exc.Thdot.*61(p.127.25; M.9.689A); ἡ...τῶν πνευματικῶν ἀνάπαυσις ἐν κυριακῇ...παρὰ τῇ μητρί, ἔχοντα τὰς ψυχάς, τὰ ἐ. ἄχρι συντελείας *ib.*63(p.128.10; 689B); **f.** of baptism, †Bas.*bapt.*1.2.27(2.648E; M.31.1572B); βάπτισμα...ἔ. φωτεινόν Cyr.H.*procatech.*16; ἔ. ... ὡς αἰσχύνης κάλυμμα Gr.Naz.*or.*40.4(M.36.364A); τὸ ἔ. τοῦ Χριστοῦ δι' αἰσχρῶν ἔργων...μὴ μολύναντας (cf. Gal.3:27) Bas.Sel.*v.Thecl.*1(M.85.485A); of divine power conferred at baptism τοῖς...καθαροῖς...ἐνοικεῖν καὶ τὸ ἅγιον δύναται πνεῦμα καὶ ἡ ὡς ἔ. ἐξ ὕψους δύναμις Or.*Jo.*32.7(6; p.436.23; M.14.760A); of spiritual regeneration ἅτινα [sc. ἀφθαρσία καὶ ἀθανασία] ὡς ἐ. τῷ ἐνδυσαμένῳ καὶ περιεχομένῳ τῶν τοιούτων ἐ. οὐκ ἐᾷ φθαρῆναι ἢ ἀποθανεῖν τὸν περικείμενον αὐτά (ref. 1Cor.15:53) id.*Cels.*7.32(p.183.19,20; M.11.1465D); ὃν ἐντὸς γενόμενον [sc. τὸν θεὸν λόγον] ἔ. ποιεῖται ἑαυτῆς ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν τοῦ ἀποστόλου ὑφήγησιν [Eph.4:24]...Ἰησοῦν δὲ λέγει τὸ ἔ. Gr.Nyss.*hom.11 in Cant.*(M.44.1005A); πάντες...τὸ τῆς ἀφθαρσίας ἔ. περιβαλοῦνται Thdt.*2Cor.*5:3 (3.313); **g.** ref. Jo.1:21ff. προφήτην μὲν καὶ Ἠλίαν ὁ σωτὴρ ἐπὰν αὐτὸν [sc. John the Baptist] λέγῃ, οὐκ αὐτὸν ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτόν, φησί [sc. Heracleon], διδάσκει·...τὰ περὶ αὐτὸν οἱονεὶ ἐ. ἦν ἕτερα αὐτοῦ Heracleon ap.Or.*Jo.*6.20(12; p.130.12; M.14.236D); πῶς γὰρ ἐνδύματα τὸ εἶναι τὸν Ἠλίαν τὸν μέλλοντα ἔρχεσθαί ἐστιν Ἰωάννου, οὐ πάνυ τι κατ' αὐτὸν [sc. Heracleon] θεωρῶ· τάχα καθ' ἡμᾶς, ὡς δεδυνήμεθα διηγησαμένους τὸ 'ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου' δυναμένου πῶς λέγεσθαι τοῦτο τὸ πνεῦμα Ἠλίου ἔ. εἶναι τῆς Ἰωάννου ψυχῆς Or.*ib.*(p.130.14,18; 236D,237A); **h.** of letters or ciphers as transient ἔ. of words or ideas, to which human body of Christ is compared εἰ γὰρ τῷ γράμματι, ὅ ἐστιν ἔ. λόγου, ὁ ἐμὸς λόγος οὐ συναναφανίζεται, ὁ θεὸς λόγος, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, τῇ σαρκὶ συναπέθνησκε; Sever.ap.Thdt.*eran.*3(4.254); acc. Origen, of lit. significance of scripture τὸ ἔ. τῶν πνευματικῶν, λέγω δὲ τὸ σωματικὸν τῶν γραφῶν Or.*princ.*4.2.8 (14; p.320.15; M.11.373A); cf. 'τὰ ἱμάτια' (Mt.17:2) τοῦ λόγου αἱ λέξεις εἰσὶ τῆς γραφῆς, ἔ. τῶν θείων νοημάτων τὰ ῥήματά ἐστι ταῦτα id.*Cels.*6.77(p.148.4); **i.** of abstracts, Herm.*mand.*12.1.2; τὸ τῆς αἰσχύνης ἔ. Clem.*str.*3.13(p.238.25; M.8.1193A); of calumnies against the Christians ῥυπαρὰ...ἐ., περιτεθέντα ὑφ' ὑμῶν [sc. Ἰουδαίων] πᾶσι τοῖς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ γενομένοις Χριστιανοῖς Just.*dial.*117.3(M.6.748A); **3.** met., *cloak, disguise* ἔ. τῆς ἀσεβείας ἐστὶν...ἡ φιλία τοῦ γράμματος Gr.Naz.*or.*31.3(p.147.9; M.36.136A).

[*]**ἐνδυμένεια (ἐνδυμενία)**, ἡ, *clothing*, Epiph.*anac.*15(M.42.845C; ἐνδυμενία p.167.15).

***ἐνδυναμία**, ἡ, *strengthening* τὴν πανοπλίαν...προβάλλειν ἑαυτῷ... εἰς θωρακισμὸν ἑαυτοῦ καὶ ἐ. Epiph.*haer.*66.46(p.83.21; M.42.100A).

ἐνδυναμ-όω, **1.** *strengthen*; **a.** in gen. τὰ σώματα...ταῖς...τροφαῖς ~οῦνται †Bas.*Is.*99(1.448C; M.30.280C); Chrys.*hom.4.1 in 2Tim.*(11.678E); οἱ πατέρες...~οῦσι τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν Dor.*doct.*13.9(M.88.1769D); **b.** esp. of God, Just.*dial.*88.5(M.6.685C); ἐν τοῖς ἁγίοις γινόμενος ὁ θεὸς ~οῖ αὐτούς Ath.*Ar.*3.1(M.26.324B); *Lit.*ap.*Const.App.*8.15.5; ἡ γῆ...ἐνδυναμώθη τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ Chrys.*hom.25.1 in Jo.*(8.144E); of Christ, Ign.*Smyrn.*4.2; ἡ δύναμις καὶ ἡ βούλησις τοῦ σωτῆρος ἐνεδυνάμωσεν τὴν σάρκα εἰς τὸ θεάσασθαι [i.e. at Transfiguration] Clem.*exc.Thdot.*5(p.107.7; M.9.656C); *M.Ariadn.*(p.131); of H. Ghost, Herm.*sim.*9.1.2; **2.** *ascribe strength to* (ref. 1Par.29:11) ἐνισχύσαντες καὶ ~ώσαντες θεοῦ τὴν δύναμιν ὡμολογήσαμεν Epiph.*haer.*69.62(p.211.6; M.42.301C).

***ἐνδυνάμωσις**, ἡ, *strengthening, invigoration*, Serap.*euch.*13.15; Thdr.Stud.*epp.*1.42(M.99.1064A).

ἐνδύνω, v. ἐνδύω.

***ἐνδυσία**, ἡ, *dress* σχήματα ἐθελοθρησκευτικὰ τῆς ἐ. Jo.D.*haer.*15 (M.94.688A).

***ἐνδυσμενία, τά**, s.v.l., *garments, clothing*, ‡Ath.*syntag.*4.5 (ἐνδυομεννυία M.28.840D; v. Batiffol *Studia Patristica* not. ad loc. p.129).

***ἐνδυτή**, ἡ, **1.** *garment*, Thphn.*chron.*p.379(M.108.908B); **2.** *altar-cloth*, also called ἅπλωμα or τραπεζόφορον laid above the κατασάρκα and beneath the εἰλητόν q.v., *Euchol.*(p.498).

ἐνδύ-ω (ἐνδύνω), [aor. 3 sg. ἐνέδυ Clem.*q.d.s.*37(p.184.5; M.9.641C); ptcpl. ἐνδύνας Cyr.H.*catech.*3.6]; **A.** usu. med.; **1.** *put on, clothe oneself in*; fig.; **a.** (Manichean) ref. creation of man τὸν πρῶτον ἄνθρωπον τὰ πέντε στοιχεῖα...~σάμενον ὡς πρὸς κατασκευὴν πολέμου Hegem.*Arch.*7(p.10.8; M.10.1437B); **b.** pass., *be clad* in (Origenist) ψυχὰς...σώμασι παχυτέροις τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐνδυθῆναι καὶ ἀνθρώπους ὀνομασθῆναι Or.*princ.*2.8.4(p.160.3); view anathematized, CCP(543)*anath.*4; **c.** (Basilidean) πνεῦμα ἅγιον...ἡ υἱότης ἐνδυσαμένη Hipp.*haer.*7.22(p.199.10; M.16.3307A); cf.*ib.*10.14 (p.275.9; 3430A); **d.** (Ebionite) ἐνδημήσαντα δὲ τὸν Χριστὸν ἐν τῷ Ἀδὰμ πρῶτον καὶ κατὰ καιρὸν ἐκδυόμενον αὐτὸν τὸν Ἀδὰμ καὶ πάλιν ~όμενον Epiph.*anac.*30(p.236.16; M.41.284C); but cf. τὸν Χριστὸν...κατὰ καιρὸν ~όμενον αὐτὸν τὸν Ἀδὰμ καὶ πάλιν ἐκδυόμενον *ib.*(M.42.857C); **e.** of act of Inc.; **i.** orthodox statements ὁ δι' ἡμᾶς ἄνθρωπον ~σάμενος Clem.*str.*4.21(p.305.23; M.8.1340B); ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἄσαρκος ὢν ἐνεδύσατο τὴν ἁγίαν σάρκα ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου Hipp.*antichr.*4(p.6.21; M.10.732B); διὰ τοῦτο εἰκότως ἐνεδύσατο σῶμα ὁ σωτήρ, ἵνα συμπλακέντος τοῦ σώματος τῇ ζωῇ μηκέτι ὡς θνητὸν ἀπομείνῃ ἐν τῷ θανάτῳ, ἀλλ' ὡς ἐνδυσάμενον τὴν ἀθανασίαν λοιπὸν ἀναστὰν ἀθάνατον διαμείνῃ. ἅπαξ γὰρ ~σάμενον φθορὰν οὐκ ἂν ἀνέστη εἰ μὴ ἐνεδύσατο τὴν ζωήν Ath.*inc.*44.6(M.25.176A); CSard.*ep.cath.*ap.Thdt.*h.e.*2.8.48(3.847) cit. s. ἄνθρωπος; Ath.*Ar.*2.9(M.26.165A); *ib.* infra(l.c.); τὸ κτιστὸν ~σάμενος γέγονεν ἡμῖν ὅμοιος κατὰ τὸ σῶμα *ib.*61(277A); τὸν γὰρ Ἀδὰμ ~σάμενος σὺν τοῖς παθήμασι κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας, τὸν κεκλημένον Ἰησοῦν, ἵνα δι' αὐτοῦ τὸ ἀπολόμενον πρόβατον προσάξῃ τῷ πατρί ‡Ath.*serm.fid.*15(p.10; M.26.1269D); Epiph.*haer.*62.5(p.394.16; M.41.1057A); ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ... σῶμα ~σάμενος ἔμψυχον, νοερόν, λογικόν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀνθρώπινον †Leont.B.*sect.*1.3(M.86.1197B); ἐνεδύσατο [sc. the human body of Christ] τὸν ἀσώματον τοῦ θεοῦ λόγον Ath.*inc.*44.8(176C); τὸ σῶμα... ~σάμενον δὲ τὸν ὑπὲρ ἄνθρωπον λόγον, γέγονεν ἄφθαρτον id.*ep.Adelph.*10(M.26.1068A); **ii.** heret. views: Gnost. σπέρμα...παρὰ τῆς τεκούσης ἐνεδύσατο [sc. Ἰησοῦς Χριστός], οὐ χωρισθείς, ἀλλὰ χωρήσας αὐτὸ δυνάμει...κατὰ δὲ τὸν Τόπον γενόμενος εὗρεν Ἰησοῦς Χριστὸν ~σασθαι τὸν προκεκηρυγμένον...ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ ψυχικὸς Χριστός, ὃν ἐνεδύσατο, ἀόρατος ἦν, ἔδει δὲ...αἰσθητοῦ σώματος ἀνέχεσθαι Clem.*exc.Thdot.*59(p.126.17,19,22; M.9.688A); Docetist ἐγεννήθη τὸ ἐξ αὐτῆς [sc. Μαρίας] ὡς γέγραπται. γεννηθὲν δὲ ἐνεδύσατο αὐτό, ἄνωθεν ἐλθὼν [sc. ὁ μονογενὴς παῖς] Hipp.*haer.*8.10(p.230.15; M.16.3355A); φάσκουσι...

ἐνδεδύσθαι δὲ τὸν Ἰησοῦν τὴν δύναμιν ἐκείνην τὴν μονογενῆ *ib*.10.16 (p.278.12; 3434C); ἐλούσατο εἰς τὸν Ἰορδάνην...τύπον καὶ σφράγισμα λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι τοῦ γεγεννημένου σώματος ἀπὸ τῆς παρθένου, ἵν' ὅταν ὁ ἄρχων κατακρίνῃ τὸ ἴδιον πλάσμα θανάτῳ...ψυχὴ ἐκείνη ἐν τῷ σώματι τραφεῖσα, ἀπεκδυσαμένη τὸ σῶμα...~σηται τὸ ἐν τῷ ὕδατι, ὅτε ἐβαπτίζετο, ἀντὶ τῆς σαρκὸς ἐκείνης ἐκτετυπωμένον σῶμα *ib*.8.10(p.230.22; 3355B); Arian ἵνα...τὸ ἑαυτοῦ [sc. τοῦ λόγου] ὁμοούσιον ~σηται Ath.*ep.Epict*.4(p.8.12; M.26.1057A); **f.** ref. Heb.1:1 πάντοτε ἄνθρωπον ὁ φιλάνθρωπος ~εται θεὸς εἰς τὴν ἀνθρώπων σωτηρίαν, πρότερον μὲν τοὺς προφήτας, νῦν δὲ τὴν ἐκκλησίαν Clem.*ecl*.23.3(p.143.9; M.9.708D); **g.** of spiritual gifts or qualities, *1Clem*.30.3; Herm.*vis*.3.12.2; Ath.*gent*.34(M.25.68C); id.*inc*.28.2(M.25.144C); τοὺς βιωτικαῖς ἐνδεδυμένους φροντίσι Chrys.*hom*.55.5 *in Mt*.(Gaume; ἐνδεδεμένους 7.562B); ref. Rom.13:14, Cyr.H.*catech*.19.10; ἵν' οὖν ταῦτα φύγωμεν ἅπαντα [sc. τὰ κακά] τὸν Χριστὸν ~σώμεθα...ἐπεὶ καὶ τοῦτό ἐστιν ~σασθαι, τὸ μηδέποτε αὐτοῦ ἀπολειφθῆναι, τὸ πάντοθεν αὐτὸν φαίνεσθαι ἐν ἡμῖν διὰ τῆς ἁγιωσύνης ἡμῶν, διὰ τῆς ἐπιεικείας...ὁ γὰρ ~σάμενος, ἐκεῖνο φαίνεται ὅπερ ἐνδέδυται Chrys.*hom*.26.4 *in Rom*.(9.699E); cf. οἱ φοροῦντες φῶς Χριστόν εἰσιν ἐνδεδυμένοι· καὶ οἱ ἐνδεδυμένοι Χριστὸν πατέρα ἐνδέδυνται Ath.*inc.et c.Ar*.15(M.26.1009C); ref. Eph.4:24 οὔτε δὲ ὁ Παῦλος κατ' οὐσίαν κτιζομένους ἐν τῷ κυρίῳ δύο τινὰς ἐδήλου, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλον τινὰ ~σασθαι ἡμᾶς ἄνθρωπον συνεβούλευεν· ἀλλὰ τὸν μὲν κατὰ θεὸν ἄνθρωπον, τὸν κατ' ἀρετὴν βίον ἔλεγε id.*Ar*.2.46(M.26.245A); **h.** in other contexts, Eus.*v.C*.1.1(p.7.17; M.20.912B); τὸ τῆς ἀρχῆς ~σασθαι ὄνομα *Hom.Clem*.3.63; ὦ καινῆς αἱρέσεως, ὅλον ~σαμένης τὸν διάβολον ἐν ἀσεβείᾳ καὶ πράξει Ath.*h.Ar*.66(p.219.11; M.25.772A); ἐν παντὶ...τὸ θεῖον, καὶ ~όμενον καὶ ἐμπεριέχον καὶ ἐγκαθημένον (cf. Ps.104:1,2) Gr.Nyss.*or.catech*.25(p.95.5, v.l. ἐνδύον μὲν M.45.65D); **2.** abs., *dress oneself*, Chrys.*hom*.25.1 *in Rom*.(9.695A); perf. ptcpl. pass., *be clad* or *dressed* τί γὰρ ἐλύπει ἐνδεδυμένον αὐτὸν νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν; Or.*Jo*.32.4(p.431.22; M.14.749C); Ath.*h.Ar*.25(p.196.32; M.25.721D); **3.** pass., of objects, *be plated with*, Chrys.*hom*.83.4 *in Mt*.(7.795E); **4.** c. genit., *cling closely to*, met. ὀδυνηρῶν...ὧν μᾶλλον ~εται καὶ ἐντυποῦται μνήμη Aen.*dial*.(M.85.901A); **5.** *enter*, met., ref. Ac.8:9 ~σάμενος ὁ διάβολος ὑπηρέτην αὐτοῦ *Const.App*.6.7.1.

B. causal, *put on* another, *clothe in*; **1.** met. τὰ σώματα...τῶν μὲν ἀξίων ~σει ἀφθαρσίαν [sc. ὁ κύριος] Just.*1apol*.52.3(M.6.405A); Ath.*inc*.9.2(M.25.112B); πάντας...ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι ἐνεδύσατο [sc. Son] ‡Ath.*serm.fid*.36(p.30; M.26.1289A); Didym.*Trin*.2.13(M.39.692B); **2.** *invest with authority*, Thphn.*chron*.p.37(M.108.148B); *ib*.p.56(193C).

ἐνεάζω, *be silent*, Pall.*h.Laus*.1(p.15.24; M.34.1010A).

ἐνεαρίζω, *spend the spring in*, c. dat. loci, Gr.Naz.*or*.44.10(M.36.620A).

***ἐνεγγυάω**, **1.** *promise, guarantee*, Chrys.*hom*.23.4 *in Mt*.(7.289A); *confirm* a statement, *ib*.40.2(440B); **2.** *stand sponsor to* [sc. at baptism], c. acc. pers., Jo.Mosch.*prat*.207(M.87.3100C).

ἐνέδρα, ἡ, *trickery, treachery* τὰς ἐ. τοῦ διαβόλου Ign.*Trall*.8.1; id.*Philad*.6.2; *Ep.Lugd*.ap.Eus.*h.e*.5.1.14(M.20.413B).

[*]ἐνεδρευστικός, prob. f.l. for ἐνεδρευτικός, *insidious*, Nil.*epp*.3.265(M.79.516C).

***ἐνεδρευτικῶς**, *insidiously*, Nil.*exerc*.29(M.79.757B).

ἐνεδρεύ-ω, **1.** of a council, *hold a session, meet*, Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3185A); **2.** *lie waiting*, med. ἀπαλλαγήσεσθαι τοῦ νοσήματος προσδοκῶν ἐνηδρεύετο Ammon.*Jo*.5:5(M.85.1429B); in bad sense, *lie in wait for, beset with snares*, met. ~ων [sc. ὁ διάβολος] τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης Hipp.*fr*.35 *in Gen*.(p.64.15); *Hom.Clem*.1.8; Max.*ambig*.(M.91.1124C); pass., *be ensnared* or *deceived*, *Hom.Clem*.2.7; *ib*.11.3; ὑπὸ τῶν προσκαίρων ἡδονῶν...~εσθε *ib*.11.17; Meth.*fr*.6 *in Job*(p.512.10); Ath.*apol.Const*.26(M.25.628A); of Devil, Meth.*symp*.8.10(p.92.7; M.18.153A); **3.** *defraud, deprive*; c. acc. pers., Chrys.*hom*.9.1 *in Heb*.(12.93A,B); **4.** *hinder*, pass. ~εσθαι ἔμελλε τὰ τῶν ἐκκλησιῶν Chrys.*hom*.10.2 *in 1Tim*.(11.600C).

***ἐνεδριοάω**, *occupy a seat*; fig., of bishops, Gr.Naz.*carm*.2.1.13.7(M.37.1228A).

ἐνεθίζω, *accustom to* a thing, Chrys.*hom*.2.4 *in 2Thess*.(11.521B).

***ἐνεῖδος, τό**, *that which has form* or *shape*, Gr.Naz.*carm*.1.1.4.20(M.37.417A).

ἐνειλινδ-έομαι, *be involved* or *immersed in* τὸ ~εῖσθαι συχναῖς...τύχαις καὶ πράξεσι Synes.*ep*.151(M.66.1552B).

ἐνείργω, *shut up in, confine within*; of relation between soul and body τοῦ σώματος ἐν ᾧ ἐνεῖρκται ἡ ψυχή Or.*exc.in Ps*.77:31(M.17.144 'A'); Meth.*res*.1.29(p.258.6; M.41.1136C).

ἐνείρω, *put* or *join together, engraft*; met., Ath.*gent*.9(M.25.20B); τὴν ἐμὴν διάνοιαν οἱόν τινα βραχὺν μόσχον τῇ ἰκμάδι τοῦ μεγάλου δένδρου, τῇ τοῦ διδασκάλου ἡμῶν σοφίᾳ, ἐνείρας Gr.Nyss.*hex*.2(M.44.64B); ‡Meth.*Sym.et Ann*.8(M.18.368D).

***ἐνέκβασις, ἡ**, *fulfilment*, Sophr.H.*or*.7.5(M.87.3328D).

***ἐνεκτικός**, *continuous* προσκαρτερητέον...τῇ ἐ. λατρείᾳ Nil.*epp*.3.274(M.79.520C).

***ἐνεμβατεύω**, *meditate upon* ὁ...νοῦς ἐ. ταῖς ἄνω θεωρίαις Nil.*Alb*.(M.79.708A).

ἐνεμπορεύομαι, *procure* or *gain by trading*, fig. ἀποδοῦναι αὐτῷ [sc. τῷ κυρίῳ] τὴν ἐμπορίαν ἣν ἐνημπορεύσω ἐκ τῶν αὐτοῦ ταλάντων Ephr.3.81D.

***ἐνενηκοντατέσσαρες** (*ἐνν-), *ninety-four*, Clem.*str*.1.21(p.90.17, v.l. ἐννενηκοντατέσσαρα M.8.885A).

***ἐνενηκοστούτης**, s.v.l., *ninety years old*, Hier.*v.Paul*.A 1(p.10.15).

***ἐνεπινοέομαι**, *be conceived in the mind*, Or.*Jo*.1.19(22; p.23.25; M.14.56B).

ἐνέργεια, ἡ, A. in gen.; **1.** *activity, operation*; **a.** defined and explained ἐ. φυσική ἐστιν ἡ πάσης οὐσίας ἔμφυτος κίνησις. ἐ. ἐστι φυσικὴ ἡ δηλωτικὴ πάσης οὐσίας δύναμις Eust.Ant.*fr*.81(p.97); ἐ. εἶναί φαμεν τὴν φυσικὴν ἑκάστης οὐσίας δύναμίν τε καὶ κίνησιν, ἧς χωρὶς οὔτε ἐστὶν οὔτε γινώσκεται φύσις. νοερῶν γάρ ἐστι νόησις, αἰσθητικῶν αἴσθησις... Gr.Nyss.*fr*.(*AP* p.14.4); ἐ. ἐστι κίνησις δραστική id.ap.*Doct.Patr*.33(p.258.6; M.91.281A); cf. ἀεικίνητος; λέγεται γὰρ ἐ. τὸ πρῶτον ἐν ἡμῖν συνιστάμενον νόημα...λέγεται πάλιν ἐ. ἡ διὰ τῆς προφορᾶς τοῦ λόγου φανέρωσις καὶ ἐξάπλωσις τῶν νενοημένων. ... ἐ. τίς ἐστι καὶ αὐτὸ πάλιν τὸ ἀποτελούμενον ὁμοίως Anast.Ant.*fr*.ap.*Doct.Patr*.13.1(p.78.22ff.); various definitions, Max.*opusc*.(M.91.280Bff.); Jo.D.*f.o*.3.15(M.94.1048A); opp. οὐσία and πρᾶξις, Ath.*gent*.16(M.25.33C); opp. οὐσία, Clem.*str*.8.4(p.85.3ff.; M.9.569ff.); argument from identity of ἐνέργεια to identity of οὐσία, Cyr.ap.Max.*opusc*.(M.91.284C); v. B infra; opp. δύναμις: ταῖς φυσικαῖς ...δυνάμεσι καὶ ταῖς ἐκ τούτων ἐ. Athenag.*res*.24(p.77.27; M.6.1021A); Dion.Ar.*c.h*.13.3(M.3.301C); *ib*.15.9(340A); opp. ἕξις, Clem.*str*.7.11(p.47.18; M.9.492A); Dion.Ar.*c.h*.7.4(212B); id.*e.h*.1.1.1(M.3.372B); opp. συγχώρησις, Chrys.*hom*.20.1 *in Rom*.(9.643A); opp. πάθος: ἐ. μὲν γάρ ἐστι κατὰ φύσιν κίνησις, πάθος δὲ παρὰ φύσιν Nemes.*nat.hom*.16(M.40.673C); opp. πρᾶξις, Hipp.*haer*.4.27(p.54.4; M.16.3090A); of mental *process* or *activity*, Dion.Ar.*d.n*.1.4(M.3.592D); ἡ ψυχὴ ταῖς νοεραῖς ἐ. ἐπὶ τὰ νοητὰ κινεῖται *ib*.4.11(708D); of Christian life and faith ὁ βίος ὁ Χριστιανῶν...ἐστι...ἀδιάπτωτος ἐ. ἣν δὴ πίστιν κεκλήκαμεν Clem.*paed*.1.13(p.151.26; M.8.376A); Ath.*v.Anton*.77(M.26.952A); of forces of Nature, id.*gent*.16(M.25.33C); *ib*.29(57C); *ib*.45(89D); of πίστις, φόβος, ἐγκράτεια, Herm.*mand*.6.1.1; c. genit. obj. μετὰ...ἐνεργείας ἀγαθῶν Clem.*str*.4.17(p.296.16; M.8.1317A); **b.** *use, meaning, significance* of a word, Cyr.H.*catech*.7.7; **c.** *force* of a command, Clem.*str*.3.2(p.199.29; M.8.1109B); **d.** of specific action τῆς εἰς παιδοποιΐαν χρησίμου...ἐ. Or.*or*.8.1(p.316.23; M.11.441A); Const.ap.Thdt.*h.e*.1.20.10(3.800); plur., *acts*, Meth.*arbitr*.8(p.168.2; M.18.256C); **e.** *process, effect* of drugs, *Hom.Clem*.19.15; **2.** *performance, accomplishment*; esp. of miracles, Eus.*l.C*.16(p.252.16); πᾶσα σημείων ἐ. *Const.App*.8.1.17; Thdt.*h.rel*.1(3.1111A); *production* κτίζων δὲ πνεῦμα εἰς ἐ. ὑετῶν Epiph.*anc*.5(p.11.8; M.43.24C); meton. of thing effected ἐ. δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἡ οἰκία καὶ τὸ πλοῖον Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.142.10; M.45.381B); **3.** *actuality* (opp. potentiality), Athenag.*leg*.10.3(M.6.909A); of actual *physical form* a thing takes or in which it exists ὁ κρύσταλλος ὑδατώδης...ἡ ὑπόστασις καὶ λιθώδης ἡ ἐ. ... τὸ ὕδωρ...μονοειδὴς ἡ φύσις, καὶ πολυδύναμος ἡ ἐ. Cyr.H.*catech*.9.9; cf.Anast.S.*hod*.2(M.89.65D); esp. κατ' ἐνέργειαν, Or.*fr*.9 *in Jo*.(p.491.4); ἀπὸ τῆς κατ' ἐ. ἁμαρτίας καθαρισθήσομαι, ἥτις μεγάλη ἐστὶν ὡς πρὸς σύγκρισιν τῆς κατὰ διάνοιαν Cyr.*Ps*.19:14(M.69.833B); cf.Leont.B.*Nest.et Eut*.2(M.86.1332C); and ἐνεργείᾳ: ταῦτα ὄψει καὶ ἐ. ὁρῶμεν τελειούμενα Just.*dial*.35.2(M.6.549C); εἰ δὲ χρὴ κατ' ἀλήθειαν ἐ. καὶ πράγματι πατέρα νοεῖσθαι θεόν Cyr.*thes*.32(5^1.330B); opp. δύναμις v.s.v.; ἐνεργείᾳ opp. ἐπινοίᾳ, κατ' ἐνέργειαν opp. κατ' ἐπίνοιαν in Christol. controversy with monophysites v. ἐπίνοια.

B. of divine *activity* or *operation*; **1.** Trin.; **a.** in gen. θέλησις καὶ ἐ. θεοῦ ἐστιν ἡ παντὸς χρόνου καὶ τόπου καὶ αἰῶνος καὶ πάσης φύσεως ποιητική τε καὶ προνοητικὴ αἰτία Iren.*fr*.5(M.7.1232B); θεοπρεπεῖς δὲ ἐ. εἰσι τὸ δημιουργικόν, τὸ προνοητικόν...καὶ τὰ τούτοις ἐοικότα. ἡ τοίνυν ἀθανασία καὶ ἡ ἀφθαρσία καὶ ἡ ἀπάθεια ἐπὶ τοῦ λόγου καὶ ποιότητές εἰσι φυσικαὶ καὶ πάλιν ἐ. ... καθὸ...εἰς τοὺς ἔξω πρόεισι παρ' αὐτοῦ, νοοῖντ' ἂν αὐτοῦ ὡς ἐ. Gr.Nyss.ap.*Doct.Patr*.14.10(p.90.8ff.); οὐσιώδης ἐ. ἐστι θεοῦ, τὸ μηδαμοῦ εἶναι· οὐ τῷ μὴ εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὑπερεῖναι τόπου καὶ χρόνου καὶ φύσεως Chrys.ap.Max.*opusc*.(M.91.281B); Cyr.*ib*.(281C); ὁ θεὸς...μένον (l. μένων) ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκείας ταυτότητος ἀνεκφοιτήτως κατ' ἐ. μίαν Dion.Ar.*d.n*.9.5(M.3.

912D); παρεῖναι [sc. τὸν θεόν] πᾶσι τῇ πάντων ἀσχέτῳ περιοχῇ, καὶ ταῖς ἐπὶ τὰ ὄντα πάντα προνοητικαῖς προόδοις καὶ ἐ. *ib.*9.9(916C); cf. τὴν...πρόοδον τῶν ἐ. *ib.* infra; known from his creatures ὁ ἐπιστήμων γνωρίζει...διὰ τῶν κτισμάτων τὴν ἐ., δι' ἧς αὖθις τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, προσκυνεῖ Clem.*str.*7.14(p.61.25; M.9.520C); Cyr.H.*catech.*9.14; opp. or dist. from οὐσία: τὴν γνῶσιν...ποτὲ μὲν τῆς οὐσίας ψιλῶς ἀγνοουμένων [δὲ] τῶν ἔργων αὐτῆς...ἀμφοτέρων...τῆς τε οὐσίας τῆς τε ἐ., τὰς ἐπινοίας...λαβόντες οὕτως ἐπὶ τὴν ζήτησιν ἐρχόμεθα. ἔστιν δὲ ὧν καὶ τὰς ἐ. εἰδότες ἅμα ταῖς οὐσίαις ἀγνοοῦμεν τὰ παθήματα Clem.*str.* 8.4(p.85.4ff.; M.9.569Bf.); οὔτε γὰρ οὐσία κατὰ φύσιν ἄνευ ἐ. οὔτε ἐ. χωρὶς οὐσίας ποτέ, μᾶλλον δὲ τὴν οὐσίαν διὰ τῆς ἐ. γνωρίζομεν, αὐτὴν τὴν ἐ. δεῖγμα τῆς οὐσίας πρὸς πίστωσιν ἔχοντες. οὐσίαν γὰρ οὐδεπώποτέ τις εἶδε θεοῦ, διὰ δὲ τῆς ἐ. ὅμως τὴν οὐσίαν πιστούμεθα Bas.ap.*Doct.Patr.*14.9(p.88.19ff.); αἱ μὲν ἐ. ποικίλαι, ἡ δὲ οὐσία ἁπλῆ. ἡμεῖς δὲ ἐκ μὲν τῶν ἐ. γνωρίζειν λέγομεν τὸν θεὸν ἡμῶν, τῇ δὲ οὐσίᾳ αὐτῇ προσεγγίζειν οὐχ ὑπισχνούμεθα. αἱ μὲν γὰρ ἐ. αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς καταβαίνουσιν, ἡ δὲ οὐσία αὐτοῦ μένει ἀπρόσιτος id.*ep.*234.1(3.357D; M.32.869A); ταῦτα πάντα [sc. the heavenly powers] οὐκ ἂν ὁ λελογισμένος εἰς οὐσιῶν διαφορὰς ἀπαγάγοι, προδήλως τῆς ἐ. ὑφ' ἑκάστου τῶν ὀνομάτων σημαινομένης Gr.Nyss.*Eun.*7(2 p.173.29; M. 45.765A); οὐκ οὐσίας ἐστὶ ταῦτα παραστατικὰ τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἐνεργείας Chrys.*hom.32.1 in Jo.*(8.183D); id.*hom.6.1 in Phil.*(11. 234D) cit. s. ἐνυπόστατος; τὸ μὲν γὰρ πῦρ φύσεως ὄνομα, τὸ δὲ καῦμα οὐκέτι οὐσία, ἀλλὰ πυρὸς ἐ. Thdt.*Dan.*3:59ff.(2.1124); **b.** one ἐ. of Trin., Ath.*ep.Serap.*1.28(M.26.596A); ἐὰν ἴδωμεν διαφερούσας ἀλλήλων τὰς ἐ. τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐνεργουμένας, διαφόρους εἶναι καὶ τὰς ἐνεργούσας φύσεις ἐκ τῆς ἑτερότητος τῶν ἐ. στοχασόμεθα...ἐὰν δὲ μίαν νοήσωμεν τὴν ἐ. ... ἀνάγκη τῇ ταυτότητι τῆς ἐ. τὸ ἡνωμένον τῆς φύσεως συλλογίζεσθαι Gr. Nyss.*Trin.*6(p.77.22ff.; M.32.692Dff.); μήτε φύσεως μήτε ἐ. ἐνθεωρεῖσθαί τινα διαφορὰν τῇ θεότητι id.*tres dii*(M.45.133A); id.*comm.not.* (M.45.180C); ὧν αἱ αὐταὶ ἐ. τούτων καὶ ἡ οὐσία μία. ἐ. δὲ πατρὸς καὶ υἱοῦ μία [citing Gen.1:26 and Jo.5:19]...ἄρα καὶ οὐσία μία πατρὸς καὶ υἱοῦ Didym.(‡Bas.)*Eun.*4(1.280C; M.29.676A); Sever.*1Cor.*6:11 (p.246.23); οὐκ ἄρα ἐλάττων ἐστὶν ὁ τὴν αὐτὴν ἔχων ἐ. τῷ τελείῳ πατρί Cyr.*Jo.*1.3(4.22B); ὅπου γὰρ φύσεως ταυτότης ἐν ἀπαραλλάκτοις ὁρᾶται λόγοις, ἐκεῖ τὸ τῆς ἐ. οὐ μεμερισμένον, κἂν ποικίλως τε καὶ διαφόρως ἐνεργεῖσθαι τυχὸν νοοῖτό τινι *ib.*10.2(859D); ‡Cyr.*Trin.*10(6[2].16B; M. 77.1144C); ἡ θεία ἔλλαμψις καὶ ἐ., μία οὖσα καὶ ἁπλῆ, καὶ ἀμερής, καὶ ἀγαθοειδῶς ἐν τοῖς μεριστοῖς ποικιλλομένη καὶ τοῖς πᾶσι τὰ τῆς οἰκείας φύσεως συστατικὰ νέμουσα, μένει ἁπλῆ Jo.D.*f.o.*1.14(M.94. 860C); ἐκ τῆς ταυτότητος τῆς τε ἐ. καὶ τοῦ θελήματος, τὴν ταυτότητα τῆς φύσεως ἐπιγινώσκομεν *ib.*3.14(1033C); denied by Anomoeans ἕτερον τὴν φύσιν, εἰ δὲ τὴν φύσιν, καὶ τὴν θέλησιν δηλονότι καὶ τὴν ἐ. Aët.*fr.*ap.*Doct.Patr.*41.30(p.311.22); εἰ δὲ φύσει παθητὸς [sc. ὁ υἱός], καὶ τὴν ἐ. ἔχει πάσχουσαν *ib.*(p.311.15); τοῦ μὲν ἀγεννήτου τὸν υἱὸν εὑρίσκων ποίημα, τοῦ δὲ μονογενοῦς τὸν παράκλητον, κἀκ τῆς τοῦ μονογενοῦς ὑπεροχῆς τὴν τῆς ἐ. διαφορὰν πιστούμενος, ἀναμφισβήτητον λαμβάνει καὶ τῆς κατ' οὐσίαν παραλλαγῆς τὴν ἀπόδειξιν Eun.*apol.*20 (M.30.856C); τῶν αὐτῶν ἐ. τὴν ταυτότητα τῶν ἔργων ἀποτελουσῶν, καὶ τῶν παρηλλαγμένων ἔργων, παρηλλαγμένας καὶ τὰς ἐ. ἀποφαινόντων id.ap.Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.133.15,17; M.45.372A,B); doctrine proved self-contradictory by Bas.*Eun.*1.24(1.235B,C; M.29.565A); opposed also by Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.133.22ff.; 372B); ἐπειδὴ οὐδεὶς τρόπος τῆς τῶν ἐ. παραλλαγῆς ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ θεωρεῖται, καὶ τὸ μηδεμίαν ἐν ταῖς οὐσίαις τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος εἶναι διάστασιν, ἐν τῇ ταυτότητι τῆς ὑποστησαμένης δυνάμεως ἐπιδείκνυται...ὥστε εἰ ταυτότης ἐπιτελεῖται τῶν ἔργων ἐν τῇ τῶν ἐ. ὁμοιότητι, ἔργον δὲ κατ' αὐτοὺς τοῦ μὲν πατρὸς ὁ υἱός, τούτου δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ἡ ὁμοιοτροπία τῆς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ἐ. τὴν ταυτότητα πάντως τῆς ἀποτελεσθείσης οὐσίας ἐνδείξεται *ib.*(p.136.2ff.; 373C,D); εἰ...ταῖς ἐ., ὡς σὺ φῄς, αἱ οὐσίαι καταλαμβάνονται, ἀκατάληπτον εἶναι τὴν τοῦ πνεύματος φύσιν ὁμολογήσεις...εἰ γὰρ ἐκ τῆς προσεχοῦς ἐ. ἡ οὐσία γνωρίζεται κατὰ τὸν ἡμέτερον λόγον, ἐ. δὲ οὐσιώδης τοῦ πνεύματος οὐδεμία...ἀνεπίγνωστος πάντως ἡ τοῦ πνεύματος φύσις *ib.*(p.143.26ff.; 384A,B); likeness to Father predicated of Son πρὸς τὴν ἐ. but not πρὸς τὴν οὐσίαν: γεννήσαντα καὶ ποιήσαντα [sc. Father] πρὸ πάντων μονογενῆ θεόν... εἰκόνα καὶ σφραγῖδα τῆς ἰδίας δυνάμεως καὶ ἐ. Eun.*apol.*26(M.30. 864A); *ib.*28(868A); οὐκοῦν εἰ τὴν μὲν βούλησιν ἀπέδειξεν ὁ λόγος ἐνέργειαν, οὐκ οὐσίαν δὲ τὴν ἐ., ὑπέστη δὲ βουλήσει τοῦ πατρὸς ὁ μονογενής, οὐ πρὸς τὴν οὐσίαν, πρὸς δὲ τὴν ἐ., ἥτις ἐστὶ καὶ βούλησις, ἀποσῴζειν τὴν ὁμοιότητα τὸν υἱὸν ἀναγκαῖον. ... [citing Col.1:15–16] ...τὴν δὲ ἐ., δι' ἧς ὁ υἱός, ἐν ᾧ τὰ πάντα, οὐ πρὸς τὴν οὐσίαν φέροι ἂν ἡ εἰκὼν τὴν ὁμοιότητα, πρὸς δὲ τὴν ἐ. ἐναποκειμένην ἀγεννήτως τῇ προγνώσει, καὶ πρὸ τῆς πρωτοτόκου συστάσεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κτισθέντων. τίς γὰρ...πάντα τὰ δι' αὐτοῦ [sc. the Son] γενόμενα καταμαθών, οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν αὐτῷ θεωρεῖσθαι πᾶσαν τὴν τοῦ πατρὸς δύναμιν; *ib.*24(860B,C); doctrine opposed by Geo.Laod.*ep. dogm.*ap.Epiph.*haer.*73.15(p.288.9ff.; M.42.432ff.); and by Bas. εἰ μὲν κατ' ἐ. λέγουσιν, ἀνάγκη καὶ κατ' οὐσίαν λέγειν· τῶν γὰρ ἑτερουσίων οὐκ ἂν εἴη ἡ ἐ. ὁμοία Didym.(‡Bas.)*Eun.*4(1.282D; M.29.680C); identity of ἐνέργεια bet. Word and intelligent creation denied, CCP (543)*anath.*13 cit. s. δύναμις; cf.Or.*princ.*2.8(p.159.7); **c.** of rel. of Son to Father; **i.** in gen. ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ λόγος τοῦ πατρὸς ἐν ἰδέᾳ καὶ ἐ. Athenag.*leg.*10.2(M.6.908B); πᾶσα δὲ ἡ τοῦ κυρίου ἐ. ἐπὶ τὸν παντοκράτορα τὴν ἀναφορὰν ἔχει, καὶ ἔστιν ὡς εἰπεῖν πατρική τις ἐ. ὁ υἱός Clem.*str.*7.2(p.7.22; M.9.412B); γεννήσαντος μὲν τοῦ πατρὸς τὸν υἱὸν ὡς ζῶσαν ἐ. καὶ ἐνυπόστατον, ἐνεργοῦντα τὰ πάντα ἐν πᾶσιν Hymen.*ep.*(p.326.10); ζῶσα καὶ οὐσιώδης ἐ. ... τοῦ πατρός Cyr. *thes.*32(5[1].305B); ὁ πατήρ...οὐσίας ἢ ἐ. ὄνομα;...οὔτε οὐσίας ὄνομα... οὔτε ἐ., σχέσεως δὲ καὶ τοῦ πῶς ἔχει πρὸς τὸν υἱὸν ὁ πατήρ Gr.Naz.*or.* 29.16(p.97.11ff.; M.36.93C); of God's words as ἐ. λεκτικαί, opp. Word as οὐσία, Geo.Laod.*ep.dogm.*ap.Epiph.*haer.*73.12(p.285.22; M.42. 428C); Μάρκελλος καὶ Φωτεῖνος...τὸν λόγον ἐ. εἶναί φασι...οὐκ οὐσίαν ἐνυπόστατον Chrys.*hom.6.1 in Phil.*(11.234D); of Son in creation, ref. Sap.7:25, cf. *sed et 'speculum immaculatum* ἐνεργείας' *(id est inoperationis) dei esse sapientia nominatur. ergo inoperatio virtutis dei quae sit, prius intelligenda est; quae est vigor quidam...per quem inoperatur pater, vel cum creat vel cum providet vel cum judicat,* Or. *princ.*1.2.12(p.45.10; M.11.143A); ref. Jo.1:3 τὴν δι' υἱοῦ ἐ. δηλοῖ Clem.*str.*6.16(p.506.21; M.9.376B); 'πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο', κατὰ τὴν προσεχῆ ἐ. τοῦ ἐν ταυτότητι λόγου, τά τε πνευματικὰ καὶ νοητὰ καὶ αἰσθητά id.*exc.Thdot.*8(p.108.22; M.9.657C); anti-Arian in gen. εἰ δὲ μὴ καρπογόνος ἐστὶν αὐτὴ ἡ θεία οὐσία, ἀλλ' ἔρημος, κατ' αὐτούς... πῶς δημιουργικὴν ἐ. ἔχειν αὐτὸν οὐκ αἰσχύνονται; Ath.*Ar.*2.2(M.26. 149C); αὐτός ἐστιν ἡ τοῦ πατρὸς ζῶσα βουλὴ καὶ ἐνούσιος ἐ. *ib.*(152A); acc. Eunomius τὸ πνεῦμα...ἐποίησεν [sc. Father] ἐξουσίᾳ μὲν ἰδίᾳ καὶ προστάγματι, ἐ. δὲ καὶ δυνάμει τοῦ υἱοῦ Eun.*apol.*28(M.30.868B); cf. ἔργον ὀνομάζει τῆς τῷ υἱῷ παρεπομένης ἐ. [sc. τὸ πνεῦμα] Gr.Nyss. *Eun.*1(1 p.143.15; M.45.384A); **ii.** ref. coming into being of creative Logos, acc. Marcellus τὴν μονάδα φησὶν Μάρκελλος ἐνεργείᾳ πλατύνεσθαι Eus.*e.th.*2.6(p.103.19; M.24.908A); ἐνεργείας ἡ τοῦ κόσμου γένεσις ἐδεῖτο δραστικῆς· καὶ διὰ τοῦτο μηδενὸς ὄντος ἑτέρου πλὴν τοῦ θεοῦ...τότε ὁ λόγος προελθὼν ἐγίνετο τοῦ κόσμου ποιητής Marcell. *fr.*54 ap.eund.*Marcell.*2.2(p.42.27; M.24.796B); προῆλθεν ὁ λόγος δραστικῇ ἐ. *ib.*108(p.42.23; 796A); Eus.*e.th.*2.9(p.109.7; M.24.917C); πόθεν Μαρκέλλῳ ἐπῆλθεν περιορίσαι χρόνον τῇ τοῦ λόγου ἐ. τὸν τῆς συντελείας, καθ' ὃν ἔσεσθαι φάσκει τὸν λόγον ἐν τῷ θεῷ ὥσπερ καὶ πρότερον ἦν; *ib.*(p.109.23; 917C); **d.** of H. Ghost; symbolized by whip fashioned by Christ at cleansing of Temple (Jo.2:15), Heracleon ap.Or.*Jo.*10.33(19; p.207.11; M.14.368A) cit. s. δύναμις; ὡς ἡ δύναμις τοῦ ὁρᾶν ἐν τῷ ὑγιαίνοντι ὀφθαλμῷ, οὕτως ἡ ἐ. τοῦ πνεύματος ἐν τῇ κεκαθαρμένῃ ψυχῇ [cf.Eph.1:17,18] Bas.*Spir.*61(3.51D; M.32.180C); αἱ δὲ ἐ. τίνες; ἄρρητοι μὲν διὰ τὸ μέγεθος, ἀνεξαρίθμητοι διὰ τὸ πλῆθος. ... ἐὰν δὲ τὴν κτίσιν ἐνθυμηθῇς, ἐστερεώθησαν αἱ τῶν οὐρανῶν δυνάμεις παρὰ τοῦ πνεύματος·...Χριστοῦ ἐνδημία· καὶ τὸ πνεῦμα προτρέχει. ἔνσαρκος παρουσία· καὶ τὸ πνεῦμα ἀχώριστον. ... ἡ ἐκ νεκρῶν ἐξανάστασις, τῇ ἐ. τοῦ πνεύματος *ib.*49(41Aff.; M.156ff.); one with Father and Son, *ib.*37(31A; M.133B); one with Son, Gr. Nyss.*or.dom.*3(p.62.24; M.44.1160B); acc. the scriptures (Ps.32:6 Jo.14:26, 1Cor.12:4–6, etc.), Bas.*Eun.*3.4(1.275Aff.; M.29.661Bff.); cf.Gr.Naz.*or.*31.6(p.151.13; M.36.140A); Chrys.*hom.32.1 in Jo.*(8. 183D); exeg. 'μάχαιραν...τοῦ πνεύματος' εἶπε τὴν τιμωρητικὴν ἐ. τοῦ πνεύματος Sever.*Eph.*6:17(p.312.23); cf.Thdt.*Eph.*6:17(3.440); καλῶς τὸ 'ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ', εἰς παράστασιν τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐ. τοῦ πνεύματος· ῥῆμα γὰρ θεοῦ λέγει ἀντὶ τοῦ θεοῦ ἐ. [cf.Ps.32:6]...κἀνταῦθα τοίνυν θεοῦ ῥῆμα τὴν τοῦ πνεύματος ἐκάλεσεν ἐ. Thdr.Mops. *Eph.*6:17(p.193.16ff.; M.66.920D); of H. Ghost as οὐσία ἐνεργητική (opp. ἐνέργεια), Or.*fr.37 in Jo.*(p.513.13); cf.Gr.Naz.*or.*31.6(p.151. 13; M.36.140A); **2.** Christol.; **a.** in gen. τὴν τελευταίαν τοῦ σωτῆρος εἰς ἡμᾶς ἐ., τὴν προσεχῆ, λέγει τὴν διὰ τῆς παρουσίας, ἐπικρυπτομένην τῷ τῆς προφητείας αἰνίγματι Clem.*str.*5.8(p.363.20; M.9.85C); Ἰησοῦν Χριστὸν ἕνα λέγομεν ἵνα μὴ τὸ πολυώνυμον τῆς ἐ. εἰς πολλοὺς υἱοὺς ἐκχέῃς δυσσεβῶς. λέγεται γὰρ θύρα...ὁδὸς...πρόβατον...ποιμήν Cyr. H.*catech.*10.3; **b.** of operation of Logos incarnate τὸ ἀνθρώπινον... ὄργανον αὐτῆς [sc. τῆς σοφίας] πρὸς τὴν ἐ. τῆς θεότητος καὶ τὴν ἔκλαμψιν αὐτῆς γινόμενον καὶ φαινόμενον πᾶσι Ath.*Ar.*3.53(M.26. 436A); ‡Ath.*Ar.*4.36(p.86.20; 524D); **c.** the ἐνέργεια of Christ one with God, ‡Paul.Sam.*fr.*1(p.339.5); *ib.*3(p.339.15) cit. s. προκοπή; σχέσει φιλίας...καθ' ἣν τῷ θεῷ συναφθεὶς ὁ σωτὴρ οὐδέποτε δέχεται μερισμὸν εἰς τοὺς αἰῶνας, μίαν αὐτῷ καὶ τὴν αὐτὴν ἔχων θέλησιν καὶ ἐ. ἀεὶ κινουμένην τῇ φανερώσει τῶν ἀγαθῶν *ib.*5(p.339.27); **d.** Apoll.

condemned orthodox for attribution of ἐ. ἀνθρωπίνη to Christ, *quod un.Chr.*3(p.296.6; M.28.124C) cit. s. σύνθεσις; **e.** in orthodox statements, one *process* or *practical result of action* (sc. of incarnate Word), but two *modes of action* (sc. acc. the divine and human natures) ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τῶν συναφθεισῶν φύσεων διάφορος ἡ ἐ. τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς θεότητος...περὶ δὲ τὴν ἐλεημοσύνην συντρέχει τὰ τῆς διπλῆς ἐ.· ὁ γὰρ ἄνωθεν ἐκ τῶν χερουβὶμ βραβεύων τοῖς ἐλεήμοσιν, οὗτος πρὸ τοῦ γαζοφυλακίου καθημένος δοκιμάζει τοὺς φιλανθρώπους Chrys.ap.*Doct.Patr.*15.1(p.92.3ff.; H.3.885A); Thdr.Mops.*ep.Domn.*(p.339.5; M.66.1013A) cit. s. ἕνωσις; acc. Nestorians, Nest.*fr.*B 9 (p.224.7)ap.CLater.*act.*5(H.3.896C) cit. s. συνάπτω; *ib.*B 6(p.219.20) ap.*Doct.Patr.*41.9(p.305.1ff.) cit. s. ἕνωσις; CLater.*act.*4(849E); esp. ref. working of miracles by Christ ἐσπούδασε [sc. ὁ Χριστός]...δεῖξαι καὶ τῆς θεότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ τρανὰς τὰς ἐ.· ἵνα μήτε ἡ θεία δύναμις ἀμβλυνθῇ, μήτε ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀπιστηθῇ Cyr.H.*fr.*1(M.33.1181A); ἐθαυματούργησεν, ἔδειξε τὴν διπλῆν ἐ. πάσχων μὲν ὡς ἄνθρωπος, ἐνεργῶν δὲ ὡς θεὸς ὁ αὐτός *ib.*2(1181B) = Cyr.*fr.*15(p.474.21); ref. Lc.8:54 ζωοποιῶν μὲν ὡς θεὸς τῷ παντουργῷ προστάγματι, ζωοποιῶν δὲ αὖ πάλιν καὶ διὰ τῆς ἀφῆς τῆς ἁγίας σαρκός, μίαν τε καὶ συγγενῆ δι' ἀμφοῖν ἐπιδείκνυσι τὴν ἐ. Cyr.*Jo.*4.2(4.361D); παρέστησε [sc. Cyr., l.c.] ταύτας [sc. ἐ.] ἡνωμένας διόλου τῇ πρὸς ἀλλήλας συμφυΐᾳ καὶ περιχωρήσει, ὡς μίαν διὰ τὴν ἕνωσιν αὐτοῦ τε τοῦ λόγου καὶ τῆς παναγίας αὐτοῦ σαρκὸς δείκνυσθαι τὴν ἐ., οὐ φυσικήν, οὐχ ὑποστατικήν...ἀλλὰ συγγενῆ τοῖς μέρεσι Max.*opusc.*(M.91.88A); cf.*ib.*(124C–125C); οὐ κατὰ θεὸν τὰ θεῖα δράσας, οὐ τὰ ἀνθρώπεια κατὰ ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀνδρωθέντος θεοῦ καινήν τινα τὴν θεανδρικὴν ἐ. ἡμῖν πεπολιτευμένος Dion.Ar.*ep.*4(M.3.1072C); ὥσπερ οὖν ἄλλη μὲν ψυχῆς ἐ. νοερᾶς, ἄλλη δὲ σώματος, τὸ δὲ ἐκ τούτων κοινὸν τοῦ ἐξ ἑκατέρων ἐστὶ συνεστῶτος ἀνθρώπου, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ σωτῆρος ἡμῶν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος θεοῦ· λόγου νοοῦμεν, θείας μὲν ἐ. τὰς θείας ὁρῶντες...ἀνθρωπείας δέ, τὴν ζωὴν αὐτὴν λέγω τὴν κατὰ ἄνθρωπον. ... ταῦτα θεωρήσαντες ὥσπερ καὶ τὰς φύσεις, ὅθεν προΐασιν αἱ ἐ., καὶ ἑνώσαντες αὐτὰς ἀλλήλαις, ὥσπερ ἐκ τῶν συνελθουσῶν φύσεων μίαν ἐθεωρήσαμεν ὑπόστασιν ἀδιαίρετόν τε καὶ ἀσύγχυτον οὕτω καὶ ἐκ τῶν διαφόρων ἐ. τὸ ἀποτέλεσμα ἕν· καὶ ἑνὸς Χριστοῦ θεωροῦμεν Anast. Ant.*fr.*ap.*Doct.Patr.*13.1(p.79.16ff.); in anti-monophysite writings, two ἐνέργειαι because two φύσεις, Eust.Mon.*ep.*(M.86.909B); ἐ. τε πρὸς τούτοις ἄλλην μὲν σαρκὸς ἑτέραν δὲ θεότητος, πάθος τε περὶ τὸ σῶμα ἀπάθειαν περὶ τὸν λόγον ὁμολογούντων [sc. followers of Julian], ἀντιπεριχωρεῖν ταύτας δεδώκασι, καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι θατέρου, διὰ τὴν ἐν θατέρῳ ταὐτοῦ ἐπαλλάττουσαν ἰδιότητα· τὰ δὲ νῦν...τῷ ἀφθάρτῳ προσθεμένων Leont.B.*Nest.et Eut.*2(M.86.1320A,B); σεσαρκωμένον θεὸν λόγον ἐνηργηκέναι τὴν τοιαύτην ἐ. [i.e. walking on water] ὁμολογοῦντες, τὸ μὲν ἀκολούθως φαμὲν πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς γεγενῆσθαι φύσιν. τὰ δὲ διὰ τὴν τῆς θεότητος ὑπερφυᾶ φύσιν· ὥστε καὶ ἐνταῦθα δύο ἐνεργείας Ephr.Ant.*fr.*(M.86.2105B); Jo.Scyth.*fr.*ap.*Doct.Patr.*13.13(p.86.8; H.3.1240B); Eulog.*fr.Trin.*6.8(p.374); τοῦτο [sc. Inc.] τῆς θείας φύσεως καὶ δυνάμεως ἔργον ἥγουν ἐ. εἶτα ηὐξήθη...ἐν τῇ νηδύϊ τὸ θεόπλαστον σῶμα. τοῦτο ἀνθρωπίνη ἐ. ἐν Χριστῷ *ib.*7.1(p.375); *ib.*7.7(p.377); δύο τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ τὰς ἐ. συμφυῶς ἡνωμένας, θείαν καὶ ἀνθρωπίνην, διὰ τὸ καθ' ἑκατέραν φύσιν CLater.*can.*11; refutation of monothelite theory of μία θεανδρικὴ ἐ., v. θεανδρικός; τὸ γοῦν ἀποτέλεσμα...αὐτῶν δύο τῶν ἐμφύτων ἐ., ἤγουν τὴν πρᾶξιν, ὡς ἀμφοτέρας καθ' ἕνωσιν αὐτῶν συλλαβοῦσαν, ἐκ τοῦ κατ' αὐτὰς προσαγορεύσας ὀνόματος ὁ διδάσκαλος [sc. Anast. Ant.] μίαν εἶπεν ἐ. διὰ τὸ μηδὲν θεῖον ἢ ἀνθρώπινον κεχωρισμένως ἐπιτελεῖσθαι ἀλλ' ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συμφυῶς ἅμα καὶ ἡνωμένως προάγεσθαι Max.*opusc.*(232A); id.*Pyrr.*(M.91.345D); Jo.D.*volunt.*42(M.95.181C) cit. s. αὐτεξουσίως; repudiation by Max. of accusation [sc. by monothelites] that he was postulating three ἐνέργειαι in Christ, Max.*opusc.*(113Cff.); denial that ἐνέργειαι of Christ are ὑποστατικαί: ἀλλότριον τοῦ πατρὸς κατ' ἐ. αὐτὸν ὁ τοιοῦτος ἀποφαίνει λόγος, εἴπερ ὑποστατικὴν καὶ οὐ φυσικὴν ἔχει παρὰ τὸν πατέρα ἐ. *ib.*(85B); cf.*ib.*(36B,76A); φυσικὰ γὰρ καὶ οὐχ ὑποστατικά φαμεν τὰ θελήματα καὶ τὰς ἐ. Jo.D.*f.o.*3.14(M.94.1036A); two ἐνέργειαι in Christ affirmed, Max.*opusc.*(M.91.36C) cit. s. κίνησις; *Symb.CP*(681)(H.3.1400E); Thdr.Stud.*epp.*2.199(M.99.1601B); *CIG* 8964; corresponding to οὐσίαι: ἐπειδὴ δὲ τῶν οὐσιῶν ἐστιν ὁμολογουμένη ἡ ἐ., ἀνάγκη θεωρεῖν σὺν ταῖς οὐσίαις καὶ τὰς ἐ. Sophr.H.*schol.*ap.*Doct.Patr.*14.9(p.89.15; M.87.4012B); εἰ οὖν καὶ αἱ δύο προσηγορίαι τῶν οὐσιῶν τοῦ Χριστοῦ, λέγω δή, τὸ θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἐκ τῶν φυσικῶν αὐτῶν ἐ. τὰ ὀνόματα ἔχουσι, πῶς οὐκ αἰσχύνονταί τινες, ἀπαρνούμενοι τὰς δύο λέγειν ἐπ' αὐτοῦ ἐ.; Anast.S.*hod.*2(M.89.68B,C); or to φύσεις, Jo.D.*f.o.*3.14(M.94.1033B); two in Christ, the divine remaining even after crucifixion and death, Anast.S.*hod.*1(M.89.45B); **f.** in monoph. and monothelite thought, esp. of one *mode of action* or *initiative or impulse to action*, acc. one composite nature of Christ in monoph. theory, but acc. divine nature (to which his humanity was subordinated) in theories of Apoll. and monothelites τὸ σῶμα σταυρώσαντες τὸν θεὸν ἐσταύρωσαν, καὶ οὐδεμία διαίρεσις τοῦ λόγου καὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἐν ταῖς θείαις προφέρεται γραφαῖς, ἀλλ' ἔστι μία φύσις, μία ὑπόστασις, μία ἐ., ἓν πρόσωπον, ὅλος θεός, ὅλος ἄνθρωπος ὁ αὐτός Apoll.*fid.inc.*6(p.199.17); id.*fr.*2(p.204.6,14)ap.Anast.S.*monoph.*(M.89.1181Dff.) cit. s. θελητικός; μίαν αὐτοῦ τὴν ἐ. ἐν διαφόροις θαύμασι καὶ παθήμασι τῆς μιᾶς αὐτοῦ φύσεως προϊοῦσαν *ib.*108(p.232.30)ap.Max.*opusc.*(M.91.169C); *ib.*151(p.248.7); id.*fid.sec.pt.*30(p.178.14; M.10.1117A); in monoph. teaching ἀναθεματίζομεν δὲ καὶ...τοὺς λέγοντας...ἐν δύο φύσεσι τὸν ἕνα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ τὴν...ἕνωσιν, καὶ τούτων ἀκολούθως ἐ. ἢ ἰδιότητας Sev.Ant.ap.CLater.*act.*5(H.3.893A); id.ap. CCP(681)*act.*10(H.3.1241D); Paul.CP *ep.Thdr.*(M.*PL.*87.91E); εἰ γὰρ μία ἐστὶν ὑπόστασις καὶ μία φύσις τοῦ θεοῦ, ὥσπεροῦν καὶ ἔστιν, ἀναμφιβόλως καὶ ἓν θέλημα καὶ μία ἐ. Anth.CP *fr.*(H.3.1240E); [citing Cyr.*Jo.*4.2(4.361D)] *ib.* infra; *ib.*(1301E); ἀλλ' οὐκ αὐτοῦ δύο γνώσεις...ἢ δύο ἐ. φαμέν· μία γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ τοῦ σαρκωθέντος λόγου ἐ. τε καὶ γνῶσις, καὶ ἑνὸς ἴσμεν τὰ πάντα Χριστοῦ, κἂν τὰ μὲν θεοπρεπῶς γινώσκῃ καὶ ἐνεργῇ διὰ τῆς ἰδίας σαρκός, τὰ δὲ ἀνθρωπίνως Them.*fr.*(H.3.1240C); cf.*ib.*(1241C); *ib.*(893E); divinity of ἐνέργεια of Christ asserted, Coll.*fr.*(H.3.897E); Thdr.Pharan.*fr.*(H.3.768E); v. κίνησις; in terms of reunion between Cyrus and the monophysites v. θεανδρικός; ηὕρομεν δύο ἐ. ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰρηκότας· εἰ δέ τις...δεῖξαι δυνηθείη τινὰς τῶν ἐκκρίτων...πατέρων...δύο ἐ. ἐπὶ Χριστοῦ λέγειν παραδιδόντας, δεῖ πάντως ἀκολουθῆσαι Serg.*ep.*2(H.3.1309D); reply of Sergius to Cyrus(*ep.*2) approving terms of reunion τὸν αὐτὸν ἕνα Χριστὸν ἐνεργεῖν τὰ θεοπρεπῆ καὶ ἀνθρώπινα μιᾷ ἐ.· πᾶσα γὰρ θεία τε καὶ ἀνθρωπίνη ἐ. ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σεσαρκωμένου λόγου προήρχετο *ib.*1(H.3.777D); use of controversial terms to be avoided μηκέτι τοῦ λοιποῦ τινι συγχωρεῖν μίαν ἢ δύο προφέρειν ἐ. ἐπὶ Χριστοῦ...ἀλλὰ μᾶλλον καθάπερ αἱ ἅγιαι καὶ οἰκουμενικαὶ παραδεδώκασι σύνοδοι ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱόν...ἐνεργεῖν τά τε θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, καὶ πᾶσαν θεοπρεπῆ καὶ ἀνθρωποπρεπῆ ἐ. ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σεσαρκωμένου θεοῦ λόγου ἀδιαιρέτως προϊέναι·...διὰ τὸ τὴν μὲν μιᾶς ἐ. φωνήν, εἰ καί τισι τῶν ἁγίων εἴρηται πατέρων, ὅμως ξενίζειν καὶ θορυβεῖν τάς τινων ἀκοάς, ὑπολαμβανόντων ἐπ' ἀναιρέσει ταύτην προφέρεσθαι τῶν...δύο φύσεων,...ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν τῶν δύο ἐ. ῥῆσιν πολλοὺς σκανδαλίζειν id.*ep.*3(H.3.1316C); *ib.*(1317B); προτρέποντες ὑμᾶς ἵνα τὴν εἰσαχθεῖσαν προσηγορίαν τῆς νέας φωνῆς τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύο ἐ. ἐκφεύγοντες, ἕνα μεθ' ἡμῶν τὸν κύριον...ἐν δύο φύσεσιν ἐνεργοῦντα τὰ τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὀρθοδόξῳ πίστει καὶ ἑνότητι καθολικῇ κηρύξητε *ib.*(1324C); οἱ γὰρ ταῦτα [sc. μίαν ἢ διπλῆν ἐ.] λέγοντες τί ἕτερον ὑπονοοῦσιν ἢ καθ' ὁμοιότητα τῆς προσηγορίας τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύο φύσεων Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὕτω καὶ μίαν ἢ δύο ἐ.; περὶ οὗ λαμπρῶς ἡ θεία γραφὴ διαγορεύει· μιᾶς δὲ ἐ. ἢ δύο εἶναι ἢ γεγονέναι τὸν Χριστὸν νοεῖν ἢ προφέρειν πάνυ μάταιον Honor.*ep.Serg.*2(H.3.1352E); καὶ ἀντὶ τῶν δύο ἐ., ἐξαιρεθείσης τῆς προσηγορίας τῆς διπλῆς ἐ., αὐτὰς μᾶλλον τὰς δύο φύσεις μεθ' ἡμῶν κηρύξωσι...ἀσυγχύτως ἀδιαιρέτως ἀτρέπτως ἐνεργούσας τὰ ἴδια *ib.*(1353B); discussion of problem of one or two ἐ. forbidden, Heracl.*ecth.*(H.3.796A); Constans *typ.*(H.3.824D); this *typus* anathematized, CLater.*can.*18; **g.** ref. act of Inc.; **i.** in gen. γέγονε γὰρ ταῦτα ἐ. μὲν τοῦ γεννήματος, εὐδοκίᾳ δὲ τοῦ γεννήτορος Gr.Naz.*or.*30.3(p.112.9; M.36.108A); **ii.** theory of Marcellus, Word took flesh ἦν [sc. τὴν σάρκα] ἐ. μονῇ φησὶν [sc. Marcellus] ἀνειληφέναι τὸν ἐν τῷ θεῷ λόγον Eus.*Marcell.*2.2(p.43.22; M.24.797A); εἴποι ἂν ἴσως ἐ. μόνῃ οὐχὶ δὲ οὐσίας ὑποστάσει καὶ ἐν σώματι γεγονέναι· δραστικῇ γὰρ ἐ. μόνῃ, φησί, τῇ σαρκὶ συνών...οὐσίᾳ τῷ θεῷ συνῆπτο *ib.*4(p.57.12; 821A); anathematized, Justn.*conf.*4(p.90.29; M.86.1015A).

C. of supernatural, *influence, agency* or *activity*; **1.** of power of pagan god or image, Athenag.*leg.*18.1(M.6.925B); *ib.*23.1(941B); *ib.*25.3(949B); of Apollo, *M.Thdot.*1 23(p.75); cf.Or.*Cels.*7.6(p.157.27; M.11.1428C); **2.** of angels, Herm.*mand.*6.2.2; τῶν θεομιμήτων ἐ. Dion.Ar.*c.h.*13.4(M.3.305A); *ib.*(305C); **3.** of divine ἐνέργεια in man πᾶσιν αὐτοῦ τῆς ἐ. μεταδιδόντες,...ἅπαντα γὰρ ὑπ' αὐτοῦ δυναμοῦται Thdr.Mops.*fr.inc.*(p.294.24; M.66.973A); μίαν καὶ μόνην διὰ πάντων ἐ. τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀξίων θεοῦ Max.*ambig.*(M.91.1076C); operating miracles, Or.*Cels.*2.51(p.174.2; M.11.877A); received at baptism τότε Χριστοῦ προσηγορίαν λάβητε καὶ ἐ. θείων πραγμάτων Cyr.H.*procatech.*15; esp. of *inspiration* of prophets, Clem.*str.*6.7(p.462.18; M.9.284A); of Moses, Just.*1apol.*60.3(M.6.417A) cit. s. ἐπίπνοια; of Nicene fathers, Bas.*ep.*114(3.207C; M.32.529A); of apostles at Pentecost, *Const.App.*5.20.4; οὔτε γὰρ τὸ δαίμονας ἐκβάλλειν ἡμέτερον κέρδος, ἀλλὰ τῶν ἐ. Χριστοῦ καθαιρομένων *ib.*8.1.3; Thdt.*Jer.*32:1 (2.553A); **4.** of diabolical *influence* or *possession*, Just.*1apol.*44.12

(M.6.396B); id.*2apol.*7.3(M.6.456B); Clem.*str.*2.20(p.176.4; M.8.1060B); *ib.*6.12(p.481.6; M.9.320A); Or.*Cels.*1.60(p.111.5; M.11.769C); Eus. *l.C.*13(p.239.22; M.20.1405A); *Const.App.*6.9.2; abs. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κατ' ἐ. ἐστράφη ὀπίσω *Apophth.Patr.*(M.65.321A); **5.** of *agency* or *influence* of stars, Clem.*ecl.*55.2(p.152.18; M.9.724B); **6.** of *effect* or *result* of spells or magic, Or.*Cels.*1.22(p.73.1; M.11. 700A); **7.** *evil spirit* εἰσὶ γὰρ ἐ. ἐν τῷ ἀέρι κωλύουσαι τοὺς ἀνθρώπους Ammonas *ep.*2(p.436.13).

D. *action characteristic of an office, function* καθέδρας μὲν μετέχειν, τῶν δὲ λοιπῶν ἐ. ἀπέχεσθαι Bas.*ep.*199 *can.*27(3.294A; M.32.724C); Chrys.*hom.86.4 in Jo.*(8.517C); divine ἐνέργειαι reflected in *functions* of three orders of ministry, Dion.Ar.*e.h.*5.1.7(M.3.508C,D; 509A); CChalc.*act.*3 ap.Evagr.*h.e.*2.4(p.47.10; M.86.2505A).

E. *capacity for action* πέντε αἰσθήσεις ἔχον [sc. τὸ σῶμα] καὶ πέντε ἐ. ψυχῆς Ath.*exp.Ps.*143:9(M.27.1238A); ὧν αἱ ἐ. ἐφ' ἡμῖν, τούτων καὶ αἱ πράξεις αἱ κατὰ τὴν ἐ. ἐφ' ἡμῖν Nemes.*nat.hom.*39(M.40.764C).

[*]**ἐνεργετικῶς,** = ἐνεργητικῶς, *actively* τὴν ἐμὴν [sc. θεωρίαν]... τὴν ἐ. διὰ τῆς χάριτος γενομένην Philox.*ep.*40(p.186).

ἐνεργ-έω, I. gen.;

A. intrans.; **1.** *be in action* or *activity, operate,* abs., Clem.*str.* 8.9(p.96.9,10; M.9.593A); of desires or passions, Herm.*mand.*5. 9.1; Clem.*str.*3.9(p.225.21; M.8.1168A); τὰς διὰ σαρκῶν ~ούσας 'πνευματικὰς ἐξουσίας' ἐμπαθῶν παθῶν *ib.*7.3(p.14.28; M.9.425A); of divine or supernatural action; **a.** of images of pagan gods, Athenag. *leg.*23.1(M.6.941A); *ib.*26.4(952C); *Hom.Clem.*9.15; *ib.*10.24; **b.** of demons, Athenag.*leg.*26.2(M.6.952B); Clem.*exc.Thdot.*77.3(p.131.13; M.9.693D); of the Devil διὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μάγων ἐνήργησε Just. *dial.*69.1(M.6.636C); **c.** of God πανταχόθεν...~εῖ *Hom.Clem.*17.7; Dion.Ar.*d.n.*9.3(M.3.912A); exeg. οὐκ ἐπειδὴ καὶ ἄκοντας βιάζεται, ἀλλ' ὅτι προθυμίαν εὑρίσκων αὔξει ταύτην διὰ τῆς χάριτος Thdt.*Phil.* 2:13(3.457); ref. divine inspiration of prophets διὰ στόματος ἀνθρωπίνου κύριος ~ῶν Clem.*str.*7.11(p.44.16; M.9.485B); cf.Socr. *h.e.*5.17.11(M.67.609B); τοῦτο τὸ πῦρ ἐνήργησεν ἐν τοῖς ἀποστόλοις [i.e. at Pentecost] Mac.Aeg.*hom.*25.9(M.34.673B); in Valentinian theory καὶ πάλιν σὰρξ ἐγένετο διὰ προφητῶν ~ήσας [sc. ὁ λόγος] Clem.*exc. Thdot.*19(p.112.30; M.9.665D); **2.** c. infin., *contrive, achieve* εἰ... ~εῖς παραλυτικὸν ἀναστῆσαι Epiph.*haer.*30.34(p.381.19; M.41.472B); **3.** c. εἰς; **a.** *be conducive to, result in* τὸ ψεῦδος αὐτὸ...οὐκ ἀργός ἐστι λόγος, ἀλλ' εἰς κακίαν ~εῖ Clem.*str.*7.9(p.40.8; M.9.477A); **b.** *be effective of* δύναμιν...τοῦ σωτῆρος...τὴν ~ήσασαν εἰς τυφλοὺς ἀναβλέψαι Or.*Jo.*13.56(55; p.286.22; M.14.505A); *be effective* as regards τῶν δικαίων αἱ προσευχαὶ...εἰς τοὺς ἀξίους ~οῦσι μόνον Dion.Ar.*e.h.*7.6 (M.3.561A).

B. trans.; **1.** *effect, contrive, bring to pass* φαύλων δαιμονίων ~ούντων λοιμοὺς Or.*Cels.*1.31(p.82.29; M.11.720A); ἡ 'Ιησοῦ δύναμίς ἐστιν ~οῦσα τὴν ἐπιστροφὴν καὶ τὴν βελτίωσιν ἐν τοῖς πιστεύουσι δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ *ib.*1.43(p.94.9; 741B); εἰ...τὰς τῶν θνητῶν συμφορὰς... ~εῖ [sc. τὰ ἄστρα] Meth.*symp.*8.15(p.104.7; M.18.168B); τοῦ τὰ πάντα ~ήσαντος [sc. τοῦ θεοῦ] *Hom.Clem.*5.24; c. acc. cogn. ἐνεργείας ~εῖ Or.*Cels.*7.35(p.186.8; M.11.1469D); pass. μαγείαν καὶ γοητείαν ~ουμένην ὑπὸ πονηρῶν δαιμόνων *ib.*2.51(p.174.12; 877B); μετὰ τὴν ~ουμένην κοσμοποιΐαν *ib.*6.61(p.131.8; 1392A); c. acc. et infin., Just.*dial.*27.5(M.6.533C); *ib.*94.1(700B); Or.*Cels.*3.31(p.228. 17; M.11.960B); hence *cause to be fabricated* evil reports, Just. *1apol.*24.3(M.6.364B); c. dat. pers., *bring* disease *upon, strike* with disease, *Hom.Clem.*8.11; **2.** ptcpl. pass. neut. plur. as subst., *operations,* sc. of God at Creation, *1Clem.*60.1; cf. ὧν τὰ καθ' ἕκαστα βλέποντες ~ούμενα [sc. past, present, and future], καθὼς ἐλάλησεν *Barn.*1.7; **3.** c. acc. pers., *influence, inspire, possess*; of demons, Just.*1apol.*62.1(M.6.421B); pass.; **a.** *be possessed* by demons, *ib.* 26.4(368B); Anon.ap.Eus.*h.e.*5.16.8(M.20.468A); ὁ θεῷ ἡνωμένος οὐκ ~ηθήσεται ὑπὸ ἀκαθάρτου πνεύματος Max.*schol.e.h.*3.3.6(M.4.141D); abs. ~ηθεὶς ὁ ἀδελφὸς Jo.Mosch.*prat.*211(M.87.3101D); ptcpl. as subst. τὸν ~ούμενον Ath.*v.Anton.*64(M.26.933A); prayers offered on their behalf, *Lit.*ap.*Const.App.*8.7.2; Chrys.*hom.18.3 in 2Cor.*(10. 568C); excluded from celebration of eucharist, Dion.Ar.*e.h.*3.1.2(M. 3.425C); but present at singing of psalms and reading of scriptures, *ib.*3.3.6(432C); special position assigned in church, *ib.*3.3.7(433B); **b.** *be influenced* or *affected* by passions, Mac.Aeg.*ep.*2(M.34.412B); ὑπὸ τῆς σκοτομήνης ~ούμεθα id.*hom.*25.4(M.34.669B); ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐ. Marc.Er.*opusc.*4(M.65.988D); **c.** *be inspired* by God ἀπ' αὐτοῦ ἐ. *Hom.Clem.*11.8; οὐδὲν εἰκῇ καὶ μάτην ὑπὸ τοῦ θείου πνεύματος ~ούμενον λέγεται Thdt.*Cant.*proem.(2.21); Gnost., of human nature controlled or moved by God, Clem.*exc.Thdot.*27(p.116.16; M.9. 673B) cit. s. θεοφόρος; c. acc. rei, of prophets inspired by the H. Ghost ἃ ἐνηργοῦντο ἐξεφώνησαν Athenag.*leg.*9.1(M.6.908A); οἱ τὰ τοιαῦτα [sc. visions] ~ούμενοι Gr.Naz.*or.*28.19(p.51.7; M.36.52B); **4.** *carry out* commands τὴν διδασκαλίαν ἐ. Bas.*moral.*72.4(M.31. 849A); τὴν ἐντολὴν ἐ. Gr.Naz.*or.*14.35(M.35.905A).

II. in certain theol. controversies, *be in action* or *activity, operate*; see also s. ἐνέργεια; **1.** Trin. οὐδὲν δέ ἐστιν ὃ μὴ δι' υἱοῦ ~εῖ ὁ πατὴρ Ath.*Ar.*3.12(M.26.345B); εἷς θεὸς ὁ πατὴρ...ἐν τῷ πνεύματι δὲ κατὰ τὸ ἐν ἅπασι διὰ τοῦ λόγου ἐν αὐτῷ ~εῖν *ib.*3.15 (353B); λόγος ὢν τοῦ θεοῦ, αὐτὸς διὰ τοῦ πνεύματος ~εῖ τὰ πάντα id. *ep.Serap.*4.20(M.26.669C); εἰ δὲ ᾧ τρόπῳ ~εῖ ὁ πατήρ, πάντα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.135.15; M.45.373B); ~εῖ...ὁ πατήρ, ἀλλὰ δι' υἱοῦ ἐν πνεύματι· ~εῖ καὶ ὁ υἱός, ἀλλ' ὡς δύναμις τοῦ πατρός, ἐξ αὐτοῦ τε καὶ ἐν αὐτῷ νοούμενος καθ' ὕπαρξιν ἰδικήν. ~εῖ καὶ τὸ πνεῦμα· πνεῦμα γάρ ἐστι τοῦ πατρός, καὶ τοῦ υἱοῦ, τὸ παντουργικόν Cyr.*dial.Trin.*6(5^1.618Eff.); of the λόγος acc. Marcellus μηκέτ' εἶναι αὐτόν, οἷος ἦν ἐν τῷ σιωπῶντι τῷ θεῷ πρότερον ἡσυχάζων [sc. ὁ λόγος], ἀλλ' ~εῖν προερχόμενον τοῦ θεοῦ Eus.*e.th.*2.9(p.109.8; M.24. 917B); denied by Eus., *ib.*2.6(p.103.21,22; 908A) cit. s. πλατύνω; **2.** Christol.; **a.** orthodox ~εῖ γὰρ ἑκατέρα μορφὴ μετὰ τῆς θατέρου κοινωνίας ὅπερ ἴδιον ἔσχηκεν Leo.Mag.*ep.*28.4(p.14.27; M.*PL.*54. 768B); ref. the healing of the leper (Lc.5:12–13) θαυμάσεις ἐν τούτοις θεϊκῶς τε ἅμα καὶ σωματικῶς ~οῦντα Χριστόν· θεϊκὸν μὲν οὖν τὸ θέλειν, ἀνθρώπινον δὲ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα Cyr.*Pulch.*(p.111.34,36; 5^2.116D); ὑπὲρ ἄνθρωπον ~εῖ τὰ ἀνθρώπου Max.*ambig.*(M.91.1053B); **b.** in Apollinarian theory θεὸς ἀναλαβὼν ὄργανον καὶ θεός ἐστι καθὸ ~εῖ καὶ ἄνθρωπος κατὰ τὸ ὄργανον Apoll.*fr.*117(p.235.24)ap.CCP(681) *act.*10(H.3.1248D); **c.** in anti-Nestorian statement εἴ τίς φησιν ὡς ἄνθρωπος ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ θεοῦ λόγου τὸν 'Ιησοῦν καὶ τὴν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξίαν περιῆφθαι, ὡς ἑτέρῳ παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι, ἀνάθεμα ἔστω Cyr.*ep.*17 *anath.*7(p.41.11; 5^2.76D); **d.** in monoph. doctrine μίαν φύσιν...~οῦσαν τὰ θεοπρεπῆ καὶ ἀνθρώπινα· καὶ οὐ κατὰ τὸν Λέοντος τόμον ~ούσας δύο φύσεις...κοινωνούσας ἀλλήλαις κατὰ συνάφειαν σχετικὴν Sev.Ant.*ep.*ap.CCP(681)*act.*10(H.3. 1244A).

ἐνέργημα, τό, 1. *action, activity, operation,* opp. ἐνέργεια, Max.*ep.* 19(M.91.596B); = *miracle* πόσα εἰσὶ...τὰ ἐν πνεύματι ἐ.; 'Ηλίας ἑπτὰ πεποίηκεν ἐ. Anast.S.*qu.et resp.*47(M.89.601D); of divine or supernatural action ὅπως καταλαμβάνωσι μὲν διὰ τῶν θείων ἐ., ὡς ἐδύναντο, τὴν δύναμιν αὐτου Clem.*str.*6.16(p.501.12; M.9.361B); Christol. ἀνθρώπινον μὲν τὸ τεθνάναι πάθος, ἐ. δὲ θεϊκὸν τὸ ἀναβιῶναι δεικνὺς Cyr.*inc.unigen.*(5^1.713A); of demons, Or.*Jo.*20.36(29; p.376. 35; M.14.660A); of Devil, *Const.App.*2.18.3; Epiph.*ep.Arab.*(p.473. 16; M.42.736C); **2.** of that which befalls a person, *accident, event* τὰ δὲ συμβαίνοντά σοι ἐ. ὡς ἀγαθὰ προσδέξῃ *Did.*3.10.

ἐνεργής, *active, effective, effectual*; of pagan images, Clem.*prot.*4 (p.39.12; M.8.141C); of God ὁ πατὴρ...πότε οὐκ ἦν ἐ.; εἰ δὲ παρ' αὐτοῦ τὰ πάντα...ἀεὶ ἐ. ‡Gr.Nyss.*Ar.et Sab.*5(M.45.1288A,B); of Son or Logos (cf. Heb.4:12) τὸν τοῦ...θεοῦ...ζῶντα καὶ ἐ. θεὸν αὐτολόγον Ath.*gent.*40(M.25.81A); id.*inc.*31.3(M.25.149C); λόγον δὲ ἐ. ἐξ οὐρανοῦ ...ἐν αὐτῷ [sc. τῷ Χριστῷ] ὁμολογεῖ [sc. Paul. Sam.] ‡Ath.*Apoll.*1.20 (M.26.1128B); of an *active* life, Just.*dial.*88.8(M.6.688B); of faith, Ath.*v.Anton.*78(M.26.952B); of discipline, Clem.*paed.*1.1(p.91.17; M.8.252B); of prayer, *fervent, earnest,* Or.*exc.in Ps.*9:38(M.17. 108A); Pall.*h.Laus.*28(p.73.20; M.34.1083B); of a curse, Just.*dial.* 96.2(704A); fig., *active* or *positive* ὅπως καὶ τὸ διὰ 'Ησαίου εἰρημένον καρπὸν ἐ. ἔχῃ *ib.*102.5(713D); neut. as subst., *effectual* or *active character,* Chrys.*hom.5.3 in Eph.*(11.35C).

***ἐνεργητέον,** *one must do* or *perform,* Clem.*str.*6.12(p.483.25; M.9.324C).

ἐνεργητικός, *active*; theol., Eus.*e.th.*1.20(p.88.23; M.24.877D) cit. s. ἐνοικέω; συνθησόμεθα...ἐ. εἶναι...τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ Cyr.*thes.*5 (5^1.42A); Χριστὸς γενόμενος...ἐν δύο φύσεσι νοεραῖς, θελητικαῖς τε καὶ ἐ. †Jo.D.*B.J.*19(M.96.1029A); c. genit., *productive* of τὸ ἐμφύσημα... ἐ. τῆς μεταδόσεως τοῦ...πνεύματος Eus.*e.th.*3.5(p.160.17; 1008B); τῇ θείᾳ γραφῇ ὡς...οὐκ ἐ. τῶν ὠφελεῖσθαι δυναμένων †Bas.*Is.*proem.6 (1.381E; M.30.128B); τὸ πνεῦμα...ἐ. γενόμενον τῆς συλλήψεως τῆς ἐνσάρκου Χριστοῦ παρουσίας Epiph.*haer.*30.31(p.376.17; M.41.461A); neut. as subst., *ib.*66.17(p.40.21; M.42.53B).

ἐνεργολαβέω, *toil over*; c. dat., Or.*Cels.*2.55(p.178.11; M.11. 885A).

ἐνεργός, *active, effectual,* met. ἐ. τὴν πίστιν διὰ τῆς ἀγάπης ποιησάμενοι Clem.*str.*1.1(p.4.25; M.8.689C); πιστὸς...ἔργῳ βεβαίῳ καὶ λόγῳ ἐ. *ib.*7.11(p.45.11; M.9.488A); of Word (cf. Heb.4:12) λόγος δὲ θεοῦ καὶ ῥῆμα ζῶν καὶ ἐ. Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.304E; M.29.732A); Jo.D.*f.o.*1.7(M.94.805A); theol. (acc. Paul. Sam.) λόγον δὲ ἐ. ἐξ οὐρανοῦ [sc. ἐν τῷ Χριστῷ] ‡Ath.*Apoll.*2.3(M.26.1136B); τρία ἐ., τρία συνεργά Epiph.*anc.*67(p.82.3; M.43.137C); c. genit., *productive* τὸν

τῆς φύσεως δημιουργὸν τῆς ἁμαρτίας εἶναι ἐ. ‡Ath.*Apoll.*2.9(1145C); c. εἰς, Clem.*exc.Thdot.*55(p.125.12; M.9.685B).

ἐνεργῶς, *practically, actually*, opp. μυστικῶς, Marc.Er.*opusc.*4(M.65.488C); Chrysipp.*enc.in Thdr.*(p.57.5).

***ἐνερημόω**, *live in as a hermit*; c. dat. loci, Cyr.*ep.Calos.*(6^2.365D).

***ἐνέρπ-ω**, *creep in*, met. κατὰ ἴχνος ∼οντος τοῦ θανάτου *Hom.Clem.*2.14.

***ἐνευδοκέω**, *acquiesce in*; c. dat., Cyr.*Ps.*36:7(M.69.928B).

ἐνευκαιρ-έω, **1.** of persons, *occupy oneself in*, c. dat., Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.26.21; M.45.253D); *ib.*7(2 p.158.27; 748B); Nil.*Magn.*21(M.79.997A); **2.** of thoughts or desires, *flourish within* τῶν ὀθνείων ἐνθυμημάτων ∼ούντων ἐν ἡμῖν Meth.*res.*2.3(p.334.5; M.41.1165D).

***ἐνευμενής**, *benignant*, Thdr.Stud.*epp.*2.207(M.99.1628A).

ἐνευπαθέω, *delight*, Gr.Nyss.*Thdr.*(M.46.740A).

***ἐνευρύν-ομαι**, *increase, extend*, Nil.*Eulog.*13(M.79.1109C); Cyr.*Joel.*16(3.214E); met., of persons in time of prosperity, *flourish, prosper* ἡ πληθὺς...∼ομένη ταῖς παρὰ θεοῦ φιλοτιμίαις id.*ador.*1(1.14E); id.*Joel.*9(207E).

***ἐνευτρεπής**, *prepared, held in readiness*, Heracl.*ep.*(M.92.1024D).

ἐνευφραίν-ομαι, *rejoice in* ὁ πατὴρ...∼όμενος τῷ...κάλλει αὐτῆς [sc. τῆς σοφίας] Or.*Jo.*1.9(11; p.14.28; M.14.40D); τῇ Χριστοῦ...ἐνευφρανθῆμεν εἰρήνῃ Dion.Al.*ep.*ap.Eus.*h.e.*7.22.5(M.20.688B); τὸ...∼εσθαι τῷ θεῷ Bas.*reg.fus.*6.2(2.345A; M.31.928A).

ἐνευωχέομαι, *rejoice* or *delight in*; c. dat., Synes.*ep.*44(M.66.1369C); Nil.ap.Proc.G.*Cant.*2:3(M.87.1581B); ‡Nil.*perist.*8.1(M.79.861D).

[*]**ἐνέχειρον, τό**, Serap.*Man.*53(M.18.1256B) prob. f.l. for ἐνέχυρον, *pledge* (p.76).

***ἐνεχυραστέον**, *one must accept as a pledge*, Proc.G.*Dt.*24:5(M.87.937A).

ἐνεχυριάζω, *take as a pledge*, pass., Synes.*ep.*4(M.66.1336A).

***ἐνεχυρίασμα, τό**, = ἐνεχύρασμα, *pledge*, *A.Phil.*115(p.46.3).

ἐνεχυριασμός, ὁ, *taking* property *in pledge*, Ath.Scholast.*coll.*6.1(p.80).

***ἐνεχυρίζω**, *guarantee*, Ast.Am.*hom.*10(M.40.325B).

ἐνέχω, [perf. pass. ἐνισχῆσθε Cyr.*Juln.*5(6^2.177C)]; **1.** *be at enmity with, attack*; c. dat. pers., *T.Gad* 5.11; Epiph.*haer.*29.9(p.332.5; M.41.405A); **2.** pass., *be bound by the marriage bond*, Clem.*str.*3.9(p.226.28; M.8.1169A).

***ἐνζήτησις, ἡ**, *inquiry, investigation*; prob. f.l. for ζήτησις, Or.*Cels.*1.55(p.106.4; M.11.761B).

***ἔνζυμος**, *leavened*, neut. as subst. τὴν ἀναφορὰν τῶν ἐ. ‡Jo.D.*azym.*1(M.95.392C).

ἐνζωγραφ-έω, *paint in* or *on*, fig. αἱ...τῆς...ἀρετῆς ἀκτῖνες...τῷ ἡμετέρῳ κατόπτρῳ ∼οῦσαι τὸν ἥλιον Gr.Nyss.*hom.3 in Cant.*(M.44.824C); pass., id.*Eun.*2(2 p.302.8; M.45.473A).

***ἐνζώγραφος**, *painted*, Epiph.*haer.*27.6(p.310.14; M.41.373C).

ἔνηβος, *in the prime of youth*, Geo.Pis.*hex.*662(M.92.1487A).

ἐνήδονος, *delightful, pleasurable*, *A.Andr.fr.*17(p.45.9); Diad.*perf.*52(p.58.1); †Jo.D.*B.J.*25(M.96.1092A).

***ἐνηδόνως**, *with delight* or *pleasure*, Jo.Clim.*scal.*15(M.88.901C); *ib.*22(972A); *ib.*30(1156C).

ἐνηδύνω, **1.** pass., *be beguiled*, Ephr.1.15F; Mac.Aeg.*hom.*42.2(M.34.769D); **2.** med.; *find pleasure in*, c. dat. rei, ‡Nil.*vit.cog.*(M.79.1437C); †Jo.D.*B.J.*5(M.96.892C); *ib.*19(1037B).

ἐνηδυπαθέω, med., *delight in, luxuriate in*; c. dat., Chrys.*hom.in Mt.7:14*(3.26D).

***ἐνηθρόνησε**, prob. f.l. for ἐνεθρόνισε, Nest.ap.Cyr.*Nest.*4.2(6^1.100C; συνέστησεν p.78.39)=Nest.*fr.*D 6(conj. ἐνεθρόνισε p.355.9).

***ἐνηκόως**, *attentively*, Just.*dial.*137.4(v.l. ἀνηκόως M.6.792B).

ἐνηλ-όω, *nail to*; med. met., *cling to* χαμαιζήλοις πράγμασιν ∼ούμενοι ‡Ammon.*Mt.*24:28(M.85.1385C).

***ἐνηνείη, ἡ**, *clemency*, Gr.Naz.*carm.*2.1.50.67(M.37.1390A); *ib.*2.1.50.114(1393A).

***ἐνηρέμησις, ἡ**, *cessation*, †Bas.*Is.*179(1.510A; M.30.420C).

ἐνηχ-έω, **1.** *ring in the ears of, resound*; **a.** fig. θείας φωνῆς ἐμοὶ ...σφοδρῶς ∼ούσης Gr.Naz.*or.*39.2(M.36.336B); Chrys.*hom.11.4 in 1Cor.*(10.92B); **b.** med. ἄνεμος ὁ ἐν ἡμῖν ∼ούμενος Epiph.*haer.*66.46(p.83.24; M.42.100A); id.*anc.*5(p.11.7; M.43.24C); Chrys.*hom.19.2 in Jo.*(8.113B); **c.** pass.; of persons, *be stunned with sound*, Mac.Mgn.*apocr.*2.17(p.30.13); of the Lesson, *be read*, Chrys.*hom.65.3 in Mt.*(7.647B); id.*hom.2.5 in 2Cor.*(10.436B); id.*hom.12.4 in Heb.*(12.126A); **2.** *make to resound*, Ath.*gent.*32(M.25.64C); Thdr.Stud.*epp.*1.22(M.99.976D); **3. a.** *teach* τὰ ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς αὐτοῖς ∼οῦντες Chrys.*hom.4.5 in Gen.*(4.28C); id.*hom.4.1 in Jo.*(8.26C); Eus.Al.*serm.*16.3(M.86.417C); pass., with play on κατηχέω: κατηχούμενος ἐλέγου, ἔξωθεν περιηχούμενος...οὐκ ἔτι περιηχῇ, ἀλλ' ἐνηχῇ Cyr.H.*procatech.*6; Chrys.*hom.1.2 in Ac.*(9.3C); τῆς καρδίας διὰ τῆς τῶν λογισμῶν δόξης ∼ουμένης Nil.*Eulog.*34(M.79.1137D); *cat.2Cor.*2:17(p.364.16); **b.** pass., c. acc., *be informed about*, Epiph.*haer.*26.17(p.297.17; M.41.360B); *ib.*60.1(p.379.12; 1037D); Sophr.H.*v.Anast.*(M.92.1685B); **4.** *inspire* ἡ τοῦ πνεύματος ∼εῖ χάρις Chrys.*hom.68.4 in Mt.*(7.675B); θεὸς...εἰς νοῦν ∼εῖ τὴν παντὸς εἴδησιν ἀγαθοῦ Cyr.*Ps.*44:2(M.69.1028C); *Lit.Jac.*(p.174.26); pass., *be inspired*, Eust.*fr.*13(M.18.696B); ‡Ath.*haer.*1(M.28.504A); Thdt.*eran.*1(4.48); **5.** pass., of persons, *be urged* ∼ούμενοι καταπολεμῆσαι τὸν ὑπεραιρόμενον Petr.I Al.*ep.can.*11(M.18.496B).

ἐνήχησις, ἡ, **1.** *sound, noise*, Chrys.*hom.1.2 in Is.6:1*(6.98A); **2.** *a sounding in* one's ear, esp. of report or rumour ἐ. πονηρᾶς Epiph.*haer.*9.4(p.202.12; M.41.229C); *ib.*31.2(p.384.7; 476A); *ib.*66.19(p.43.19; M.42.57C).

ἐνθαλαμεύομαι, *be entombed*, Germ.CP *or.*2(M.98.277B).

ἐνθαλασσεύ-ω, *be at sea*, met. ὁ νοῦς...∼ων Clem.*paed.*2.2(p.173.19; M.8.424A).

ἐνθάλλω, *ripen*, Cyr.*Is.*1.1(2.9A).

***ἐνθανάτιος**, *at the moment of death*, Anast.S.*Ps.*6(M.89.1112C).

ἐνθάπτ-ω, *bury in*, met. ἐν πάσῃ ἀνομίᾳ...τὴν διάνοιαν ἐ. Epiph.*haer.*76.22(p.369.7; M.42.560C); med. μαλακοῖς ∼όμενος στρώμασιν Chrys.*hom.21.5 in 1Cor.*(10.187A, v.l. ἐνθαλπόμενος); ref. Rom.6:4 τῷ μυστικῷ ὕδατι διὰ τοῦ βαπτίσματος ∼όμενοι Gr.Nyss.*Apoll.*55(M.45.1260B).

ἔνθεμα, τό, *ornament*, cf.Cant.4:9 ἐν τῷ ἐ. τοῦ τραχήλου σου τὸν τοῦ Χριστοῦ ὁρῶμεν ζυγόν Gr.Nyss.*hom.8 in Cant.*(M.44.952C); met. χαρὰ...ἀποταγῆς ἔ. [sc. ἐστιν] †Nil.*vit.*3(M.79.1144A).

ἐνθεματίζω, *plant*; met., Epiph.*haer.*76.26(p.374.19; M.42.569A).

***ἐνθεματισμός, ὁ**, *putting in, insertion*, Clem.*paed.*1.10(p.146.6; M.8.364A).

***ἐνθεμελι-όομαι**, *have the foundations laid in*, met., ref. 1Cor.3:11 Χριστὸς δέ ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ᾗ ∼οῦνται αἱ κνῆμαι Gr.Nyss.*hom.14 in Cant.*(M.44.1077B).

ἔνθεος, A. *full of God, godly, pious*, Clem.*str.*7.7(p.34.6; M.9.465A); *ib.*(p.35.32; 468B); τῶν ἐ. καὶ σωτηρίων λογισμῶν Or.*or.*30.3(p.395.10; M.11.550A); ἐ. ζωῆς Euthal.Diac.*epp.Paul.*(M.85.765B); Nil.*serm.*2(M.79.1265C); ἔ. πολιτείαν ‡Proc.G.*Pr.*9:18(M.87.1309B); in prayer for catechumens ἵνα αὐτοῖς δοίη νοῦν ἔ. Chrys.*hom.2.6 in 2Cor.*(10.437A); explained as ἵνα ὁ θεὸς οἰκῇ ἐν αὐτῷ *ib.*

B. *inspired, being of divine origin*; **1.** of OT prophecy, Or.*Cels.*6.46(p.117.27; M.11.1369D); *ib.*7.11(p.162.24; 1436C); ἐ. νομοθεσίᾳ *ib.*3.7(p.208.10; 929A); *ib.*7.10(p.161.24; 1433C); τὸ τῶν προφητικῶν λόγων ἔ. id.*princ.*4.1.6(p.301.14; M.11.352B); id.*fr.12 in Jo.*(p.494.19); **2.** of NT τὴν ἐ. διδασκαλίαν [sc. of Christ] Clem.*str.*4.4(p.254.14; M.8.1228A); Ath.*inc.*3.1(M.25.100D); Epiph.*haer.*51.4(p.252.2; M.41.893A); **3.** iron., of pagans οἱ κατὰ Κέλσον ἄνδρες ἐ., Ἡσίοδος καὶ ἄλλοι Or.*Cels.*4.36(p.307.8; M.11.1084C); Celsus censured for calling depraved pagan nations ἔ. and withholding this epithet from Jews, *ib.*6.80(p.151.20ff.; 1420B,C); **4.** of persons: prophets πνεύματι ἐ. ἐκπεφωνήκασι Athenag.*leg.*7.2(M.6.904C); οὐ δύναμαι κατέχειν τὴν ἡδονήν, ἔ. γίνομαι Gr.Naz.*or.*39.14(M.36.349C); of S. Paul, Chrys.*hom.15.3 in Rom.*(9.598B); id.*hom.3.7 in 2Cor.*(10.454B); of false prophet ὁ ἔνθους καὶ μαινόμενος Cyr.*Os.*99(3.131C); of S. Peter, Jo.D.*hom.*1.16(M.96.569A).

C. *divine*; **1.** in gen. ἐ. λατρείας Eus.*v.C.*4.71(p.147.3; M.20.1225B); πνεύματος ἐ. id.*l.C.*11(p.224.12; M.20.1376B); ἐ. δυνάμεως *ib.*15(p.247.16; 1417A); ἐ. τρυφῆς id.*h.e.*1.2.18(M.20.61C); ἔ. σωτηρίαν Max.*ep.*20(M.91.600A); neut. as subst. τὸ ἔ. ... τῆς καθ' ἡμᾶς ἀληθείας Eus.*d.e.*1.1(p.6.6; M.22.20D); **2.** of Christ; **a.** in gen. τὴν εἰς οὐρανοὺς ἔ. ἀποκατάστασιν αὐτοῦ προκηρυττούσαις Eus.*h.e.*1.2.23(M.20.65B); τῆς δ' εἰς αὐτὸν γενομένης...ἐ. χρίσεως *ib.*1.3.19(76A); ἐ. προγνώσει id.*p.e.*1.3(7D; M.21.32D); τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐ. τελειότητος Epiph.*haer.*69.13(p.163.18; M.42.224A); ἵνα μὴ διορίσῃ τὴν ἔνσαρκον τελείωσιν ἀπὸ τῆς ἐ. τελειώσεως *ib.*69.75(p.223.1; 324B); **b.** Apollinarian contention παρὰ τοῖς ἀπίστοις καὶ ταῖς αἱρέσεσι προτεθρύληται τὸ μὴ δυνατὸν εἶναι θεὸν ἄνθρωπον γενέσθαι καὶ πάθεσιν ὁμιλῆσαι, ὃ καὶ παρὰ ταῖς αἱρέσεσιν ἐπὶ σχήματι πίστεως εἰσάγεται ἄνθρωπον ἔ. διὰ τὴν ἐκ γυναικὸς γέννησιν καὶ διὰ τὰ πάθη λεγούσαις τὸν Χριστόν Apoll.*fr.*14(p.209.1)ap.Gr.Nyss.*Apoll.*4(M.45.1129C); rejected τίνας...οἶδεν αἱρέσεις, αἱ τὸν Χριστὸν ἔ. ἄνθρωπον λέγουσιν, αὐτὸς ἂν εἰδείη, καὶ εἴ τις τὰ ἐκείνου πεπαίδευται· ἡμεῖς δὲ πολλοῖς ἐπιδεδημηκότες τόποις, καὶ κατὰ σπουδὴν τοῖς τε κοινωνοῦσι τοῦ δόγματος, τοῖς τε ἀφεστηκόσι περὶ τῶν κατὰ τὸν λόγον ζητουμένων, καθομιλήσαντες, οὔπω τινὸς ἀκηκόαμεν τὴν τοιαύτην ῥήξαντος περὶ τοῦ

μυστηρίου φωνήν, ὅτι ἄνθρωπος ἔ. ὁ Χριστὸς ἦν...ἢ τοίνυν δειξάτω τὸν εἰρηκότα μὴ θεὸν ἐν σαρκὶ πεφανερῶσθαι, ἀλλ' ἔ. ἄνθρωπον τὸν Χριστόν, εἶτα καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ, ὡς οὐ μάτην πεποιημένον παραδεξόμεθα· ἢ ἕως ἂν ἡ τοιαύτη μὴ εὑρίσκηται νόσος, μάταιον εἶναι πάντες ὁμολογήσουσι τὸ τοῖς μὴ οὖσι συμπλέκεσθαι Gr.Nyss.*ib.*(M.45.1129D–1132A); *ib.*6(1133C); *ib.*25(1177B).

ἔνθεσμος, 1. *lawful, according to law*; of marriage, Cyr.H.*catech.* 4.25; Isid.Pel.*epp.*1.413(M.78.412C); Jo.D.*haer.*80(M.94.733C); hence of persons lawfully married τῶν παλλάκων τούτων...καὶ οὐκ οὐσῶν ἐ. γυναικῶν...τὰ αὐτῶν τέκνα τῶν οὐκ οὐσῶν ἐ. Epiph.*haer.*80.10 (p.495.7,16; M.42.772Bf.); of moral life ἀμήχανον τὴν ἐ. ... διαμεῖναι ζωὴν ἄνευ τοῦ πνεύματος Bas.*Spir.*38(3.33B; M.32.140A); Pall.*h. Laus.*111(p.144.16; M.34.1212C); of worship, Eus.*v.C.*2.2(p.40.19; M.20.980B); Const.ap.Gel.Cyz.*h.e.*3.19.9(M.85.1348A); ‡Jo.D.*ep. Thphl.*21(M.95.372D); of Church ἡ ἐ. ἐκκλησία τὴν προσήκουσαν τάξιν λαβοῦσα CCP(360)*ep.*ap.Thdt.*h.e.*2.28.8(3.901); neut. as subst., *ordinance*, Or.*enarr.in Job* 3:1(M.17.69A); **2.** of a soldier, *regular, professional*, Isid.Pel.*epp.*1.326(M.78.372A); **3.** *skilled in canon law*, Pall.*v.Chrys.*9(p.54.9; M.47.31).

ἐνθέσμως, *lawfully, according to law* or *canon*, Epiph.*haer.*80.4 (p.489.23; M.42.764A); Pall.*v.Chrys.*15(p.91.10; M.47.51); *Chron. Pasch.*p.2(M.92.73A).

***ἐνθεσπίζ-ω,** *prophesy* ~οντος ἐν αὐτῷ θείου πνεύματος Eus.*d.e.* 6.15(p.269.16; M.22.444A).

ἐνθεωρ-έω, *observe in* ἐπίτασίν τινα τῆς ἐλαττώσεως παρὰ τὸν υἱὸν ~εῖν τῷ ἁγίῳ πνεύματι Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.95.25; M.45.328D); usu. pass. πάντα δὲ τὰ τοῦ υἱοῦ ἀγαθὰ ~εῖται τῷ πνεύματι id.*ep.*25(M.46. 1092C); id.*or.catech.*proem.(p.4.9; M.45.12B); Jo.D.*Man.*2(M.96. 1325B); c. dat., *be seen to possess* ἐκεῖνο δὲ ὑγρᾷ τινι ~εῖται ποιότητι Gr.Nyss.*or.catech.*33(p.125.3; 84C).

ἐνθέως, 1. *piously, in saintly fashion* ἐπὶ τὸν ὕπνον ἰέναι ἡμᾶς ἐ. Clem.*paed.*2.4(p.184.7; M.8.445A); Or.*Cels.*7.30(p.181.12; M.11. 1464B); **2.** *by inspiration, divinely*; of Sibyl, Clem.*prot.*8(p.59.26; M. 8.188B); of scripture, id.*str.*1.5(p.18.10; M.8.720A); ἐ. καὶ προφητικῶς *ib.*3.8(p.224.18; 1164C); Or.*Cels.*7.41(p.192.11; M.11.1480C); **3.** *as befits the Godhead* ἀγνοεῖν...πῶς ἡ μονὰς τριάζεθ', ἡ τριὰς πάλιν ἑνίζετ', ἀμφοῖν ἐ. νοουμένη Gr.Naz.*carm.*2.1.11.659(M.37.1074).

ἐνθήκη, ἡ, 1. *cargo*, Epiph.*haer.*61.4(p.384.21; M.41.1045A); **2.** of money, *investment*, †Cyr.*hom.div.*14(5².414D); met. οἵας γὰρ ἐ. ἔχει, τοιαύτας καὶ προσθήκας ἐπιζητεῖ Marc.Er.*opusc.*1.278(M.65.928A); **3.** *keepsake*, *M.Perp.*21(p.93.19).

***ἐνθηκιάζω,** *store up*, Mac.Aeg.*hom.*32.2(M.34.736A); ‡Chrys. *Marth.*(10.758A).

***ἐνθηκόω,** *deposit, implant within* τὴν ὀγδοάδα τῆς ἀνοίας τῶν πονηρῶν πνευμάτων εἰς αὐτοὺς ἐνεθήκωσε Iren.*haer.*1.16.3(M.7. 636B).

***ἐνθησαυρίζ-ομαι,** *treasure in*, Chrysipp.*enc.in Thdr.*(p.73.18); id.*enc.in BMV* 2(p.337.19); τῇ μνήμῃ ~εται Jo.D.*imag.*1.11(M.94. 1241B).

ἐνθλίβ-ω, *impress* τοὺς οἰκείους ἡμῖν χαρακτῆρας ~οντος [sc. τοῦ πνεύματος] Cyr.*Jo.*2.1(4.148A); id.*thes.*34(5¹.360B).

ἐνθουσιασταί, οἱ, *persons inspired* or *possessed*; alternative name for *Μασσαλιανοί* q.v. ἐ. γὰρ καλοῦνται, δαίμονός τινος ἐνέργειαν εἰσδεχόμενοι καὶ πνεύματος ἁγίου παρουσίαν ταύτην ὑπολαμβάνοντες Thdt.*h.e.*4.11.1(3.964); Tim.CP *haer.*(M.86.48A); Thphn.*chron.*p.54 (M.108.189A).

[*]**ἐνθουσίωσις, ἡ,** *religious frenzy*, Epiph.*exp.fid.*11(M.42.801B; ἐνθουσιάσεις p.511.17).

ἐνθρηνέω, *lament*; med., *Apophth.Mac.Aeg.*(M.34.228A).

***ἐνθρονιάζομαι, 1.** *be enthroned*; of a bishop, Leont.N.*v.Jo. Eleem.*2(p.7.18); *ib.*(p.9.5); of a church, *be consecrated* or *dedicated*, Thdr.Stud.*epp.*1.49(M.99.1089D); **2.** *be presided over* by a bishop τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐνθρονιασθείσῃ ἐκκλησίᾳ *ib.*1.40(1057A).

***ἐνθρονίασις, ἡ, 1.** *dedication, consecration* of a church, ‡Jo.D. *ep.Thphl.*4(M.95.352A); **2.** *enthronement* of a bishop, Steph.Diac. *v.Steph.*(M.100.1077A).

***ἐνθρονιασμός, ὁ, 1.** *enthronement* of a bishop, v. ἐνθρονισμός; **2.** *consecration* of a church, *Schol.* in CCarth.*can.*6(*Mon.*2 p.650).

ἐνθρονιαστικός, *inaugural, upon enthronement* τῶν ἐ. αὐτοῦ [sc. τοῦ ἀρχιεπισκόπου] λόγων Jo.D.*jej.*(M.95.76B).

ἐνθρονίζ-ω, 1. *establish*, Pall.*h.Laus.*89(p.136.17; M.34.1196A); Jo. Mal.*chron.*10 p.242(M.97.372B); met. ~εται [sc. ὁ λογισμός] ἐν ἐγκεφάλῳ Clem.*paed.*1.2(p.92.17; M.8.253B); Melet.*nat.hom.*synops. (M.64.1109D); **2.** *enthrone*; **a.** esp. of enthronement of bishop, Pall. *v.Chrys.*15(p.92.6; M.47.52); Socr.*h.e.*2.43.7(M.67.353B); Jo.Mal. *chron.*10 p.252(M.97.383B); pass., Pall.*v.Chrys.*7(p.40.9; M.47.24); **b.** *dedicate* a church, †Jo.D.*B.J.*33(M.96.1177B); **c.** of God ἐν οἷς [sc. τοῖς ἁγίοις] ~εται Areth.*Apoc.*64(M.104.757C); of Christ σκῆνος, εἰς ὃ ἐνθρονισθεὶς ὁ...Χριστὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸν βίον Hipp.*fr.in Is.*19:1 (p.180.6; M.10.632A); ἐν οὐρανῷ κριτὴς ~εται Bas.Sel.*ascens.*1(M.28. 1093A); ‡Nil.*fr.ascens.*3(M.79.1501C); of man through Inc. 'ἐκ δεξιῶν' ἐνθρονισθῆναι τοῦ παντοκράτορος Meth.*symp.*7.9(p.79.20; M. 18.136C).

ἐνθρονισμός, ὁ, *enthronement* of a bishop, CBeryt.(449)*act.*(*ACO* 2.1.3 p.30.1, v.l. ἐνθρονιασμόν II.2.525C); CChalc.*act.*11(*ACO* 2.1.3 p.49.22, v.l. ἐνθρονιασμός H.2.553B).

***ἐνθρονιστής, ὁ,** *one who enthrones* a bishop; plur., Gr.Naz.*carm.* 2.1.11.1814(M.37.1156A); *ib.*2.1.11.1933(1164A).

***ἐνθρονιστικός,** *upon enthronement, inaugural* ἐ. συλλαβαῖς Evagr. *h.e.*4.4(p.154.25; M.86.2708A).

***ἔνθρονος,** *on a throne* τὴν πατρὸς ἔ. βασιλείας ἵδρυσιν [sc. of Christ] Eus.*d.e.*1.1(p.4.10; M.22.17B).

ἐνθύμησις, ἡ, *idea, conception*, of God; acc. Marcellus τὸν λόγον... εἶναι...τὸν ἔνδον ἐν τῷ πατρὶ ὡς ἐν διαλογισμῷ καὶ ἐ. τὸν οὐρανὸν ἡτοιμακότα Eus.*e.th.*3.3(p.156.14, v.l. ἐν θυμήσει M.24.1000C); Gnost. ὁ πατὴρ...διὰ τῆς ἐ. τῆς ἑαυτοῦ προέβαλε τὸν μονογενῆ Clem.*exc. Thdot.*7(p.108.2; M.9.657B); οἱ δὲ ἀπὸ Οὐαλεντίνου τὸ πνεῦμα τῆς ἐ. τοῦ πατρός [sc. φασιν τὴν περιστεράν] *ib.*16(p.112.6; 665A); as an aeon χωρισθείσης γὰρ τῆς ἐ. ἀπ' αὐτῆς [sc. τῆς Σοφίας] αὐτὴν μὲν ἐντὸς πληρώματος εἶναι· τὴν δὲ ἐ. αὐτῆς, σὺν τῷ πάθει, ὑπὸ τοῦ Ὅρου ἀφορισθῆναι, καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ γενομένην, εἶναι μὲν πνευματικὴν οὐσίαν, φυσικήν τινα Αἰῶνος ὁρμὴν τυγχάνουσαν, ἄμορφον δὲ καὶ ἀνείδεον διὰ τὸ μηδὲν καταλαβεῖν. καὶ διὰ τοῦτο καρπὸν ἀσθενῆ καὶ θῆλυν αὐτὸν λέγουσι Iren.*haer.*1.2.4(M.7.460Af.); *ib.*1.2.2(456A).

***ἐνθυμιάω,** *fumigate*, Synes.*ep.*122(M.66.1500C).

ἐνθύμιος, *conceived in the mind*; neut. as subst., *thought, concept*, Bas.*Spir.*5(3.5B; M.32.76B); Nil.*Magn.*53(M.79.1037D); ‡Nil.*perist.* 11.21(M.79.933D); hence *judgement, conscience* εὐπαρρησίαστος κατὰ τὸ ἴδιον ἐ. πᾶς ὁ προσιὼν τῷ θεῷ Dion.Al.*ep.can.*4(p.104.9; M.10. 1288C).

ἐνθυσιάζω, *sacrifice*, *Orac.Sib.*5.355.

ἐνθωκεύω, v. *ἐνθωπεύω.

***ἐνθωπεύ-ω,** *lurk* or *lie within*, met. 'ῥίζαν' ~ουσαν 'πικρίας' Meth.*res.*1.42(p.288.12; M.41.1112B); τῆς ἐπιθυμίας ~ούσης *ib.*2.6 (p.340.6, v.l. ἐμφωλευούσης M.18.304C); id.*symp.*3.10(p.38.18, v.l. ἐνθωκεύοντα M.18.76D).

ἑνιαῖος, *single, unitary*; **1.** Trin. τῆς τρισσοφαοῦς ἑ. θεότητος Or.*exp.in Pr.*18(M.17.204A); ‡Gr.Nyss.*hom.1 in Jo.*(p.110.3) al.; Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3153D); neut. as subst., *unity*, Didym.*Trin.* 2.5(M.39.496A); ἀχώρητον γάρ ἐστι τῷ πλήθει τὸ ἑ. τοῦ θείου καὶ ἑνὸς ἔρωτος Dion.Ar.*d.n.*4.12(M.3.709C); id.*c.h.*13.4(M.3.305B); Jo.D. *hom.*11.3(M.96.765A) cit. s. ἅμπαξ; **2.** Christol. τὸ ἑ. τῆς ὑποστάσεως ‡Gr.Nyss.*hom.9.47 in Jo.*(p.295.24); *Lit.Jac.*(*NBP* 10² p.106).

ἑνιαίως, *singly* τὸ πνεῦμα ἓν καὶ μόνον εἶναι γέγραπται, διά τε τὸ ἑ. καὶ μόνως αὐτὸ ἐκ τῆς ὑποστάσεως τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἐκπορευθῆναι Didym.*Trin.*2.5(M.39.492A); οὐδεμία γὰρ ὀφθήσεται ἑτερότης, ἀλλὰ μόνον ταυτότητα αὐτῆς [sc. relation of Father to Son] ἑ. ἴσμεν Leont. H.*Nest.*7.4(M.86.1768D).

ἐνιαυσιαῖος, 1. *of a year, one year old*; of holy Innocents, Jo. Eub.*innoc.*3(M.96.1505B); of Saul (1Reg.13:1, SM) interpreted as signifying τὴν ἁπλότητα τῆς ψυχῆς, ἣν εἶχεν...ἡνίκα τῆς βασιλείας τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο Thdt.*qu.26 in 1Reg.*(1.372); **2.** *annual*; of festivals, Thdt.*Gal.*4:1(3.381); **3.** *lasting one year*, Gr.Nyss.*anim.et res.*(M.46.101A); hence *of annual appointment*, of Jewish high priests (cf. Jo.11:49), Chrys.*hom.79.3 in Mt.*(7.761D); v. ἀρχιερεύς; **4.** *comprising a year* ἐ. χρόνον *M.Ner.et Ach.*19(p.18.9); Gr.Nyss. *ep.can.*(M.45.221B); Olymp.*Job* 3:6(M.93.57B).

ἐνιαύσιος, *annual*, neut. plur. as subst., *anniversary observance*, commemorating dead ἐ. ὑπὲρ μνείας αὐτοῦ *Const.App.*8.42.4.

***ἐνιαχόθι,** *here and there*, Philost.*h.e.*11.7(M.65.601B).

***ἐνιάχω,** *shout, cry aloud*, Nonn.*par.Jo.*6:14(M.43.796B); *ib.*11:36 (845A).

***ἔνιδρος,** *liable to sweat* τοῦ Ἀδὰμ τὸ σῶμα ἐνεδύσατο [sc. ὁ λόγος] ...τὸ ἔ. (cf. Gen.3:19) Eulog.*fr.Trin.*3.4(p.366).

ἐνιδρόω, *sweat* or *toil over*: c. dat., Nil.*epp.*2.1(M.79.204A); Cyr. *Ps.*35:5(M.69.916D); Germ.CP *vit.term.*16(M.98.120C).

ἐνίδρυσις, ἡ, *setting up, establishing*, Chrys.*hom.7.3 in Eph.* (11.49C).

***ἐνίδρυτος,** *set* or *established* in a place, met. τὸ ἐ. καὶ τὸ ἐνιδρυόμενον Clem.*str.*7.5(p.22.2; M.9.440A).

ἐνιδρύ-ω, 1. *set in, establish in*, of God τὴν ἀλήθειαν...~σε...ταῖς καρδίαις *Diogn.*7.2; Chrys.*hom.4.3 in Tit.*(11.753E); ~σάμενος τῇ ψυχῇ

τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ Bas.*renunt*.5(2.207A; M.31.637A); δυνάμεως ...~ούσης τὰ καταδεέστερα...τοῖς ὑπερτέροις Dion.Ar.*d.n*.4.12(M.3.709D); pass. ψυχή, ἐν ᾗ ~εται ὁ πάντων ἡγεμών Clem.*str*.7.3(p.12.17; M.9.421A); Dion.Al.ap.Ath.*Dion*.23(p.63.20; M.25.513C); Bas.*hex*.7.4(1.67A; M.29.157A); **2.** *dwell in* δαίμονες ἐνιδρυμένοι τισὶν ἀγάλμασι Or.*Cels*.8.41(p.256.12; M.11.1577C).

ἐνιζάν-ω, 1. intrans.; *settle in* or *on*; esp. of bees, Chrys.*hom.15.1 in Eph*.(11.109D); Cyr.*Os*.49(3.80A); Thdt.*ep*.62(4.1114); met. τὸ κακὸν...~ει...ἐν τῇ σαρκί μου Meth.*res*.2.2(p.333.5; M.41.1165B); Chrys.*hom.68.4 in Mt*.(7.676C); Cyr.*ador*.15(1.536A); of eternal punishment ~ει αὐτῷ διηνεκῶς Chrys.*hom.31.1 in Jo*.(8.175E); **2.** trans., *cause to remain*, Cyr.*Jo*.11.12(4.1013A); met. ἡ τῶν τοιούτων λόγων μνήμη...κακίαν...ὑμῶν ~ουσα τῇ διανοίᾳ Chrys.*hom.8.4 in 1Thess*.(11.485A); Cyr.*Jo*.6(4.565D); Dion.Ar.*c.h*.2.2(M.3.137C).

***ἐνίζημα, τό,** *seat*; met., of relation of body to soul τὰ δὲ σώματα ...ὄργανα δὲ ὧν μὲν ἐ., ὧν δὲ ὀχήματα Clem.*str*.6.18(p.516.13; M.9.396C).

ἐνίζησις, ἡ, *sitting in, resting in*, of Son τῆς ἐν κόλποις τοῖς πατρικοῖς ἐ. Jo.D.*hom*.1.4(M.96.552B).

ἐνίζ-ω, 1. *sit in* or *on*, met. οὐκ ἔδει ταῖς τῶν εἰδωλολατρούντων γλώσσαις ~ῆσαι τὴν ἀλήθειαν Cyr.*Is*.2.3(2.291A); Ἰδουμαίαν τὴν Ἰουδαίαν ἀποκαλεῖ, ὡς οὐκ εἰδυῖαν τὰ ἄνω φρονεῖν, ~ήσασαν δὲ μᾶλλον τοῖς ἐπιγείοις πράγμασιν *ib*.3.3(467E); **2.** *occupy* a country; c. dat., id.*Is*.2.3(2.261C).

ἐνίζ-ω, *unite, make one*, ref. Inc. τὸ φύραμα κατὰ χάριν ἐ. Max.*opusc*.(M.91.76D); *ib*.(96D); pass., of men τῆς ὑπερφυοῦς ἀμερίας ἐξ ἧς ὡς ἑνοποιοῦ δυνάμεως ~όμεθα Dion.Ar.*d.n*.1.4(M.3.589D); Trin. μίαν...μορφὴν...τῷ ἀπαραλλάκτῳ τῆς θεότητος ~ομένην Bas.*Spir*.45(3.38B, v.l. ἐνεικονιζομένην M.32.149B); Gr.Naz.*or*.40.41(M.36.417C); id.*carm*.2.1.11.659(M.37.1074A); *ib*.2.1.12.310(1188A).

ἑνικός, A. in gen.; **1.** *single*, of soul εἰς ἑαυτὴν εἰσιοῦσα καὶ ἑ. νοερότητι κινουμένη Dion.Ar.*d.n*.4.9(M.3.705B); of universe ὁ θεὸς... μήτε συστελλόμενος...μήτε συστέλλων κατὰ τὴν μίαν πάντων ἑ. ὁλότητα τὰς τῶν ὄντων διαφοράς, ἀλλὰ πάντα ἐν πᾶσίν ἐστιν ἀληθῶς Max.*ambig*.(M.91.1257B); comp., of sentiments, *more truly one* i.e. in agreement, *ib*.(1036A); **2.** *individual* ἐντολαὶ δέ τινες περιεκτικώτεραι τυγχάνουσι, πολλὰ τῶν ἑ. ἐν ἑαυταῖς περιέχουσαι Marc.Er.*opusc*.3.6(M.65.973D); *ib*.4(1004C).

B. theol.; **1.** *single, one*, of God τῶν μὲν πάντη διαιρετῶν ἑνικωτέρα [sc. divine being], τῶν δὲ τελείως μοναδικῶν ἀφθονωτέρα Gr.Naz.*or*.34.8(M.36.249A); ὑμνήσομεν πῶς ἡ θεία...φύσις ἑ. λέγεται, πῶς τριαδική Dion.Ar.*myst*.3(M.3.1033A); τῆς οἰκείας ἑ. ἑνδότητος id.*c.h*.1.2(M.3.121B); neut. as subst., *unity* ἵνα μὴ τὸ ἑ. πολυώνυμον ἀποφήνωσι μηδὲ τῶν τριῶν τὸν ἀριθμὸν ἀποκρύψωσιν Epiph.*anc*.10(p.18.5; M.43.36A); διαφεύγον...τῷ ἑ. τῆς θεότητος τὴν ἀρίθμησιν Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3156B); **2.** Christol., comp., *more strictly single* τὴν μίαν ὑπόστασιν τῶν δύο φύσεων ὧν οὐδὲν ἑνικώτερον ἢ συμφυέστερον Leont.B.*Nest. et Eut*.3.41(M.86.1380B); ἡ τοιαύτη ἕνωσις, τῶν μὲν πάντη διαιρετῶν ἑνικωτέρα, τῶν δὲ πάντη συγχυτικῶν πλουσιωτέρα id.*arg.Sev*.(M.86.1941B); αὐτοῦ γὰρ ἑνὸς ὄντος οὐδὲν ἑνικώτερον, οὐδ' αὐτοῦ πάλιν τῶν ἑαυτοῦ παντελῶς ἑνικώτερον Max.*ambig*.(M.91.1045A); **3.** *unique, sole* πνεῦμα ἅγιον...οὐδενὶ ἐξισούμενον, οὐκ ἀγγέλῳ, οὐ πνεύματι ἑτέρῳ, ἀλλ' ἑ. Epiph.*haer*.74.11(p.329.8; M.42.496C); ὁ θεὸς...κατὰ τὴν αὐτὴν ἑ. αἰτίαν οἴσεται πάντα ὡς ἐξ ἑαυτοῦ ὄντα Dion.Ar.*d.n*.7.2(M.3.869B); *ib*.9.4(912C).

ἑνικῶς, 1. *individually, separately* τὸ ἓν...ἑ. ἐστι πάντων τῶν πολλῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἴτιον Dion.Ar.*d.n*.4.7(M.3.704B); *ib*.13.3(980C); πρὸς πάντων ἑ. μετέχεται *ib*.5.9(825A); ἐν ᾗ [sc. θεϊκῇ ἑνότητι] πάντα ἑ. συνῆκται *ib*.13.3(980B); πᾶν γενικὸν...ὅλον ὅλοις ἀδιαιρέτως τοῖς ὑπ' αὐτὸ ἑ. ἐνυπάρχει Max.*ambig*.(M.91.1312D); **2.** *while remaining a unity* τὴν μίαν θεότητα...ἐν τοῖς τρισὶν εὑρισκομένην ἑ., καὶ τὰ τρία συλλαμβάνουσαν μεριστῶς Gr.Naz.*or*.40.41(M.36.417B); [sc. ἡ διάκρισις θεία] δωρουμένη...πᾶσι τοῖς οὖσι...ἡνωμένως μὲν διακρίνεται, πληθύνεται δὲ ἑ. καὶ πολλαπλασιάζεται ἐκ τοῦ ἑνὸς ἀνεκφοιτήτως Dion.Ar.*d.n*.2.11(M.3.649B).

ἐνιλλώπτω, *wink, ogle*, Clem.*paed*.3.11(p.274.25; M.8.645A).

***ἐνισκάζομαι,** *find reflected*, Ast.Am.*hom*.7(M.40.256B).

***ἐνιστορέω,** *examine, investigate*, Hipp.*antichr*.49(p.33.11; M.10.769B).

ἐνισχυρίζομαι, *be confident*, *A.Andr.et Mt*.3(p.67.9).

***ἐνίσχυσις, ἡ,** *strengthening*, Epiph.*haer*.69.62(p.210.26; M.42.301B).

ἐνισχύ-ω, 1. intrans., *gain strength*, Meth.*symp*.10.3(p.124.24; M.18.196D); c. infin., ‡Meth.*Sym.et Ann*.10(M.18.373A); c. ἐκ, *recover* from illness, Gr.Mag.*dial*.(tr.Zach.)1.10(M.*PL*.77.210B); **2.** trans.; **a.** *strengthen* φρόνησις...τὸ γῆρας ~ει Clem.*paed*.3.3(p.247.13; M.8.581A); Gr.Nyss.*or.catech*.32(p.122.2; M.45.81D); *Lit.Jac*.(p.160.17); pass., Chrys.*hom.84.1 in Mt*.(7.789D); Cyr.*Ps*.7:11(M.69.753A); **b.** *urge* ταῦτα ὑποβαλλόντων καὶ ~όντων *M.Polyc*.17.2.

ἐνλ-, v. ἐλλ-

***ἐνλογισμός, ὁ,** error for εὐλογισμός, *A.Mt*.28(p.259.7).

***ἐννάγιος,** *nine times holy, containing trisagion three times* ἵνα μὴ ἐ. τὴν ἁγίαν τριάδα ἀποφηνώμεθα Jo.D.*trisag*.4(M.95.32B).

***ἐννάγραμμος,** *composed of nine letters*, Jo.Mal.*chron*.4 p.85 (M.97.168B).

ἐνναέτης, *of nine years*, Gr.Nyss.*ep.can*.(M.45.232A).

ἐνναετία, ἡ, *period of nine years*, Pall.*h.Laus*.18(p.47.24; M.34.1050A).

[*]ἐννακισχίλιοι, = ἐνακισχίλιοι, *nine thousand*, Heges.ap.Eus.*h.e*.3.20.2(M.20.253A).

[*]ἐνναμηνιαῖος, v. ἐννεαμηνιαῖος.

[*]ἐννάμηνος, = ἐννεά-, *of* or *in nine months*; neut. as subst., Clem.*str*.6.11(M.9.308A; ἐννεάμηνα p.474.20).

[*]ἐννάς, ἡ, = ἐννεάς, *set* or *group of nine* ἐ. τῶν ἐτῶν Gr.Nyss.*ep.can*.4(M.45.232A); οὕτω γὰρ ἂν ἐ. ἔσται ἡ θεότης καὶ οὐ τριάς Jo.D.*trisag*.2(M.95.25D).

ἔννατος, v. ἔνατος.

***ἐνναυαγέω,** *suffer shipwreck in*, fig. τὴν ψυχὴν...τῷ βυθῷ τῆς κακίας ἐνναυαγήσασαν Gr.Nyss.*v.Mos*.13(M.44.304A).

ἐννεαδικός, *based on* or *calculated by division by nine*, Hipp.*haer*.4.14(p.46.31ff.; M.16.3079Aff.).

***ἐννεακαιεικάς,** *twenty-ninth*, Cyr.*hom.pasch*.21(5^2.269A).

ἐννεαμηνιαῖος ([*]ἐνναμηνιαῖος), *of* or *in nine months*, Chrys.*hom.9.2 in 1Thess*.(11.488D); ἐνναμηνιαῖος τόκος ‡Chrys.*nat.Jo.Bapt*.(10.815E); Mod.*dorm*.3(M.86.3285B); *Chron.Pasch*.p.201(M.92.493D).

ἐννεάπηχυς, *nine cubits high*, Clem.*prot*.4(p.36.12; M.8.136B).

***ἐννεαχῇ,** *in nine parts*, Gr.Nyss.*v.Macr*.(p.393.12; M.46.980D).

ἐννεκρόομαι, pass., *be done to death in*, met. ὡς ζησόμενος βαπτισθῆναι καὶ ἐννεκρωθῆναι τῷ ὕδατι Gr.Naz.*or*.33.17(M.36.236C).

***ἐννενηκοντατέσσαρες,** v. *ἐνεν-.

[*]ἐννενηκοστοτέταρτος, s.v.l., = ἐνεν-, *ninety-fourth*, Afric.*chron*.3(M.10.92A) conj. ἐννενηκοστὰ τέταρτα.

ἐννεός, = ἐνεός, *dumbfounded, amazed*, Jo.Mosch.*prat*.176(M.87.3045B); *ib*.178(3048C).

§ἐννέω, = ἐνναίω, *dwell in, inhabit*, Didym.*Trin*.2.10(M.39.645B,648B).

ἐννοέω, in gen., *think of, form a notion* or *concept of*; of God at Creation, Just.*1apol*.64.3(M.6.425C) cit. s. ἔννοια; Gr.Naz.*or*.45.5 (M.36.629A) cit. s. ἐννόημα.

ἐννόημα, τό, *mental concept*, of God at Creation ἐννοεῖ τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ οὐρανίους· καὶ τὸ ἐ. ἔργον ἦν, λόγῳ συμπληρούμενον καὶ πνεύματι τελειούμενον Gr.Naz.*or*.45.5(M.36.629A).

ἐννοηματικός, *mental, in the mind*, Bas.*hom*.16.3(2.136B; M.31.477A) cit. s. ἐνδιάθετος; ‡Just.*qu.et resp*.76(M.6.1317C); neut. as subst., Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1296C).

ἐννόησις, ἡ, *thought, conceiving in the mind* ἡ ἐ. καὶ ἡ βλασφημία αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν κύριον *A.(Pass.)Petr.et Paul*.57(p.168.1).

ἐννοητέον, *one must consider*, Clem.*str*.5.11(p.374.16; M.9.109A).

***ἐννοητής, ὁ,** *thoughtful person*, Hipp.*haer*.4.20(p.51.25; M.16.3086C).

ἐννοητικός, *in the mind, mental*, Clem.*str*.2.2(p.117.13, v.l. ἑνωτικήν M.8.940A); ‡Just.*qu.et resp*.77(M.6.1317D).

ἔννοια, ἡ, 1. *thought, idea, concept*; in gen.; **a.** of pagan account of birth of Athene ἐννοηθέντα τὸν θεὸν διὰ λόγου τὸν κόσμον ποιῆσαι ἔγνωσαν, ὡς τὴν πρώτην ἐ. ἔφασαν τὴν Ἀθηνᾶν Just.*1apol*.64.3 (M.6.425D); **b.** as Valent. aeon Ἔ., ἣν δὴ καὶ Χάριν καὶ Σιγὴν ὀνομάζουσι Iren.*haer*.1.1.1(M.7.445A); *ib*.(448B); οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον δύο συζύγους αὐτὸν [sc. τὸν Βυθόν] ἔχειν λέγουσιν,...Ἔ. καὶ Θέλησιν· πρῶτον γὰρ ἐνενοήθη τι προβαλεῖν...ἔπειτα ἠθέλησε Hipp.*haer*.6.38(p.169.14ff.; M.16.3255Aff.); cf.Iren.*haer*.1.12.1(572A); cf.Epiph.*haer*.33.1(p.448.12; M.41.556Bff.); Ath.*Ar*.3.60(M.26.449A); Epiph.*haer*.31.5(p.390.9ff.; 481B); τὸν Χριστὸν ἐξ ἐ. προελθόντα τῆς Σοφίας Clem.*exc.Thdot*.32(p.117.17; M.9.676A); τὸν Ἀδὰμ ὁ Δημιουργὸς Ἐννοίᾳ προσχὼν ἐπὶ τέλει τῆς δημιουργίας αὐτὸν προήγαγεν *ib*.41(p.119.30; 680A); **c.** Christol. τῇ δὲ ἐ. ... εἰ διαιρεῖς...οὐκοῦν λύεις τὴν ἕνωσιν Thdot.Anc.*hom*.1.5(p.84.1; M.77.1356C); *ib*.1.12(p.89.29; 1368C); **2.** *sense* or *meaning* of a word, phrase, or passage, Or.*Jo*.1.26(24; p.33.22; M.14.72C); Ath.*ep.Epict*.8(M.26.1064A, v.l. διάνοιαν p.13.7); Gr.Nyss.*v.Mos*.14(M.44.304B); **3.** *wisdom*; as complimentary address to church of Alexandria, Const.ap.Ath.*apol.sec*.87(p.166.13; M.25.405B).

***ἐννοιάζομαι**, *be worried* or *anxious*, Barth.Edess.*Agar*.(M.104.1429D).

ἔννομος, 1. *according to law, lawful*, superl. ἐννομώτατος βασιλεὺς Ῥωμαίων Thphn.*chron*.p.426(M.108.1008C); 2. *subject to the law* (cf. 1Cor.9:21), Didym.*Trin*.1.1(M.39.272A).

ἔννοος, *having mind* or *intellect*; of Christ's humanity, Cyr.*Pulch*.(p.27.12; 5^{2}.129E) cit. s. θεοτόκος; ὁ ἐκ...τῆς ἀειπαρθένου σάρκα ἐνδυσάμενος ἔμψυχον καὶ ἔ. ἐκ πνεύματος ἁγίου Mod.*dorm*.5 (M.86.3289C); Jo.D.*disp*.(M.96.1345A); Jo.V H.*icon*.7(M.96.1356A).

***ἐννυστάζω**, *sleep in*, c. dat., Cyr.*Juln*.10(6^{2}.341D).

ἐννυχέω, *pass the night*, *A.Thom*.A 101(p.213.23).

ἐννύχιος, neut. as adv., *at night*, Nonn.*par.Jo*.21:3(M.43.916A).

***ἐνογκωδής**, *boastful* ἐ. λόγους Geo.Pis.*hex*.562(M.92.1479A).

ἐνόδιος, *for the journey*; neut. as subst., Marc.Diac.*v.Porph*.14.

***ἐνοδύνως**, *sadly, in sorrow*; prob. error for ἐνωδύνως, Jo.Clim.*scal*.7(M.88.813D).

ἑνοειδής, 1. *of single form, one only*; theol. τὴν ἑ. δόσιν [sc. of Father and Son] Ath.*Ar*.3.12(M.26.346B); ἑ. δὲ καὶ θείαν ζωὴν Max.*schol.e.h*.1.1(M.4.116B); neut. as subst. τὸ ἑ. τῆς ἐρωτικῆς θεωνυμίας Dion.Ar.*d.n*.4.12(M.3.709B); 2. *indicating unity* τὴν τοῦ σωτῆρος ἑ. φωνὴν 'ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν' Ath.*syn*.45(p.270.12; M.26.773A); *ib*.49(p.273.11; 780B).

***ἐνοικείωσις, ἡ**, *indwelling*; of God in man, Jo.Clim.*scal*.25 (M.88.989A).

ἐνοικ-έω, *indwell*;

A. of God indwelling man, cf. πνεῦμα; 1. in gen. σχῆμα τοῦτ' ἔστιν ἔξωθεν ἡμῖν περιβεβλημένον...ἀλλ' ἔνδον κρυπτὸς ~εῖ ὁ πατὴρ καὶ ὁ τούτου παῖς Clem.*q.d.s*.33(p.182.15; M.9.640B); of Christ ὃν ~οῦντα ᾔδειμεν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν αὐτὸν λωβᾶσθαι τετολμήκειμεν id.*paed*.3.3(p.248.4; M.8.581C); Or.*Jo*.2.7(4; p.61.10; M.14.120D); of H. Ghost, *ib*.32.7(6; p.436.22; 757Dff.) cit. s. ἔνδυμα; of Logos, Ath.*inc*.9.2(M.25.112B); id.*Ar*.3.10(M.26.344A); Thdr.Mops.*fr.inc*.7(p.294.26; M.66.973A); ~ήσαντος τοῦ θεοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις Cyr.*deip.BMV* 7 (p.22.5; M.76.264B); 2. exeg.; a. Rom.8:11 ~ήσαντος πνεύματος ἁγίου καὶ τῆς ἁμαρτίας νεκρωθείσης Diod.*Rom*.8:11(p.92.6); οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς αὐτὸ εἶπεν οἰκεῖν πρὸς βραχύ, ἀλλ' ~εῖν διηνεκῶς. διὰ τοῦτο οὐκ εἶπε, τὸ ~ῆσαν πνεῦμα, ἀλλά, τὸ ~οῦν, τὴν διόλου μονὴν ἐνδεικνύμενος Chrys.*hom.13.9 in Rom*.(9.571C); b. Col.3:16 ~είτω, φησίν, ἐν ὑμῖν πλουσίως, μὴ ἁπλῶς, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς τῆς περιουσίας id.*hom.9.1 in Col*.(11.390C); c. 2Tim.1:14 εἰ τοίνυν ~εῖ [sc. H. Ghost] ...τίς χρεία παραγγελίας; ἵνα αὐτὸ...κατέχωμεν,...καὶ μὴ διώκωμεν διὰ τῶν φαύλων πράξεων id.*hom.3.1 in 2Tim*.(11.673A); d. Apoc.1:13 εἰ γὰρ αὐτὸς ὁ κύριος ἐπαγγέλλεται ~ήσειν...ταῖς τῶν δεξαμένων αὐτὸν ψυχαῖς, πῶς οὐκ ἂν ἐν μέσῳ τῶν λυχνιῶν ἐθεωρήθη; Oecum.*Apoc*.1:13 (p.40).

B. of demons in men, Val.Gn.ap.Clem.*str*.2.20(p.175.4; M.8.1057B); ‡Just.*qu.et resp*.40(M.6.1285B); of sin, Meth.*res*.2.4(p.337.16, v.l. οἰκοῦσαν M.41.1169C).

C. Christol. τὸ σῶμα παραθέσει τοῦ ~οῦντος αὐτῷ Heracleon ap. Or.*Jo*.6.60(38; p.168.35; M.14.304C); τὸ ~ῆσαι ἐν αὐτῷ τὴν σοφίαν λέγειν ὡς ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ Paul.Sam.*fr*.9(p.332.13; M.86.1393A); οὐκέτι Σαβελλιανός, Παυλιανὸς δ' ἡμῖν ἔσται...εἰ δὲ τὸν ἐν τῷ θεῷ φαίη λόγον ~ῆσαι τῇ σαρκὶ οὐδὲν ἕτερον ὄντα ἢ λόγον καὶ λόγον σημαντικὸν καὶ ἐνεργητικόν Eus.*e.th*.1.20(p.88.22; M.24.887D); οἱ μὲν ψιλὸν ἄνθρωπον...οἱ δ'...~ῆσαι τὸν...θεὸν τῷ σώματι δογματίσαντες *ib*.1.7 (p.65.18; 836B); κατασκευάζει ἑαυτῷ ναὸν τὸ σῶμα...ἐν αὐτῷ...~ῶν Ath.*inc*.8.3(M.25.109C); id.*Ar*.2.56(M.26.265C); οὐδὲ ἄνθρωπον ἁπλῶς πλάσας ἐνῴκησεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τῆς κυήσεως ἠνέσχετο Chrys.*Is.interp*.7.6(6.83B); ὡς ἐν υἱῷ...εὐδοκήσας ἐνῴκησεν...ὥστε ~ήσας ὅλον μὲν ἑαυτῷ τὸν λαμβανόμενον ἥνωσεν, παρεσκεύασεν δὲ αὐτὸν συμμετασχεῖν αὐτῷ πάσης τῆς τιμῆς ἧς αὐτὸς ὁ ~ῶν, υἱὸς ὢν φύσει, μετέχει, ὡς συντελεῖν μὲν εἰς ἓν πρόσωπον κτλ. Thdr.Mops.*fr.inc*.7 (p.296.2ff.; M.66.976B); μήτε τὸν ναὸν ἀντ' ~ουμένου τὸν ~οῦντα νομίζωμεν Nest.*hom.in Heb*.3:1(p.242.17; M.64.492B); acc. Nestorius θεὸς γὰρ ἦν ὁ λόγος, ἀνθρώπῳ τε συνημμένος καὶ ~ῶν αὐτῷ Cyr.*Nest*.1.2(p.20.2; 6^{1}.12B); βλασφημία μὴ γεγενῆσθαι τὸν λόγον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐν ἀνθρώπῳ γεννηθέντι ἐκ γυναικὸς ἐνῳκηκέναι λέγουσα Cyr.*deip.BMV* 2(p.19.27; M.76.257B); but cf. ναὸς...οὐκ ἂν λέγοιτό τι κυρίως καὶ ἀληθῶς μὴ ~οῦντος ἐν αὐτῷ τοῦ θεοῦ· ὥσπερ οὖν καὶ ἐφ' ἡμῶν...τὸ σῶμα ναὸν τῆς ~ούσης ἐν αὐτῷ ψυχῆς id.*thes*.32(5^{1}.317D); συνενούμενοι καὶ ἡμεῖς αὐτῇ [sc. τῇ σαρκὶ τοῦ σωτῆρος] καθάπερ οὖν αὐτῇ τῷ ~ήσαντι λόγῳ id.*Jo*.4.2(4.361C); Philost.*h.e*.8.13(M.65.565B).

ἐνοίκησις, ἡ, *indwelling, inhabitation*; 1. of God in man, esp. of H. Ghost σωτὴρ...τοῖς ἀνθρώποις...τὴν τοῦ πνεύματος ἐ. ... κατασκευάσῃ Ath.*Ar*.1.46(M.26.108B); τὴν τοῦ πνεύματος ἐ. ἀποφαίνοντος Χριστοῦ Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.302C; M.29.725B); Oecum.*1Cor*.7:32ff.(p.437.29); but also in gen. εὐχὴ δὲ καλή, ἡ ἐναργῆ ἐμποιοῦσα τοῦ θεοῦ ἔννοιαν τῇ ψυχῇ. καὶ τοῦτό ἐστι θεοῦ ἐ., τὸ διὰ τῆς μνήμης ἐνιδρυμένον ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τὸν θεόν Bas.*ep*.2.4(3.73D; M.32.229D); οὔτε οὐσίᾳ λέγειν οὔτε μὴν ἐνεργείᾳ οἷόν τε ποιεῖσθαι τὸν θεὸν τὴν ἐ. ... δῆλον οὖν ὡς εὐδοκίᾳ λέγειν γίνεσθαι τὴν ἐ. προσήκει· εὐδοκία δὲ λέγεται ἡ ἀρίστη...θέλησις τοῦ θεοῦ ἣν ἂν ποιήσηται ἀρεσθεὶς τοῖς ἀνακεῖσθαι αὐτῷ ἐσπουδακόσιν Thdr.Mops.*fr.inc*.7(p.294.29ff.; M.66.973A); discussion of modes of divine indwelling in creatures, *ib*.(p.293.29ff.; 972Aff.); ἡ γραφὴ...τοὺς μὴ ἐπιγινώσκοντας τὴν ἐ. τοῦ Χριστοῦ, τούτους ἀδοκίμους εἴρηκεν Marc.Er.*opusc*.1.25(M.65.908D); Cyr.*deip.BMV* 7(p.22.3; M.76.264B); 2. Christol. τοῦτο γὰρ τὸν μὲν τρόπον τῆς ἐ. τὸν αὐτὸν δηλοῖ [sc. as in other men], μέτρῳ δὲ καὶ πλήθει ὑπερφέρειν Paul.Sam.*fr*.9(p.332.14; M.86.1393A); ref. Diodorus, Apoll.*quod un.Chr*.3(p.296.5; M.28.124C) cit. s. σύνθεσις; τὸ δὲ σῶμα τῇ ἐ. τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὴν θεϊκὴν ἀξίαν μετεποιήθη Gr.Nyss.*or.catech*.37(p.149.1; M.45.96D); καταβέβηκεν μὲν τῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐ. ἔστιν δὲ ἐν οὐρανῷ τῷ ἀπεριγράφῳ τῆς φύσεως πᾶσιν παρών Thdr.Mops.*fr.inc*.10(p.301.25; M.66.984C); in Nestorian controversy εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν τοῦ κυρίου σάρκα...ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς...μόνην θείαν ἐ. ἐσχηκότος...ἀ. ἔ. Cyr.*expl.xii cap*.11(p.24.27; 6^{1}.156B); ἐ. οὐκ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν...ἁγίων λέγεται id.*deip.BMV* 7(p.22.3; M.76.264B); εἰ ὅλως ἀποδέχῃ...θεοῦ ἐν ἀνθρώπῳ θείαν ἐ., παῦσαι θεοῦ καὶ σαρκὸς δογματίζων τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν· ἀλλήλων γάρ εἰσιν ἀναιρετικαὶ ἡ ἐ. καὶ ἡ καθ' ὑπόστασιν φυσικὴ ἕνωσις. εἰ ὑποστατικὴ λέγοιτο καὶ ἡ ἐ. ἤγουν ὡς ὑποστάσεως εἰς ὑπόστασιν ἐνοικούσης, ὄντως φής...εἰ δὲ οὐσιακῇ ἑνώσει καθορῶμεν τὴν ἐ. ὥσπερ ὁ λέγων περὶ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ὅτι ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας, πῶς κωλύεται ἡ καθ' ὑπόστασιν ἕνωσις ἐπὶ Ἐζεκίου νοεῖσθαι, φύσεως φύσει ἐνοικούσης; ἄνθρωπος δὲ καὶ σὰρξ ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ πῶς λέγεται, τῷ τῆς ἐ. ἁπλῶς λόγῳ; ὁ γὰρ ἐνοικῶν, οὐ τῆς τοῦ ἐνοικουμένου προσηγορίας εὑρίσκεται κύριος Leont.H.*Nest*.1.46(M.86.1504D–1505A).

***ἐνοικιάζ-ομαι**, *be valued* or *assessed* οἰκήματα...~όμενα καλῶς †Gregent.*leg.Hom*.57(M.86.612B).

ἐνοικίδιος, *domestic*, Clem.*paed*.2.3(p.179.14; M.8.436A).

ἐνοικίζ-ω, 1. *cause to dwell in* σωματικῶς ἡμῖν ~ουσα τὸν Χριστὸν τῇ μεθέξει καὶ κοινωνίᾳ τῆς ἁγίας αὐτοῦ σαρκός Cyr.*Jo*.10.2(4.862D); 2. *house, receive in a house* ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν ~ειν Euthal.Diac.*epp.cath*.(M.85.688B); 3. *inhabit, take up one's abode in*, Christol. τὴν ἡμετέραν ἐνεδύσατο φύσιν καὶ ἐνῴκισεν ἐν ἡμῖν Nest.*fr*.C 14(p.287.19); usu. med. and pass., in gen. ᾔτησεν γὰρ ἐπανελθεῖν τὴν ψυχὴν [sc. of Lazarus] καὶ ἐνοικισθῆναι πάλιν τῷ σώματι Or.*Jo*.28.6(5; p.396.10; M.14.692A); τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον...ἀχράντοις καὶ καθαραῖς ψυχαῖς ~εται id.*fr.20 in Jo*.(p.501.9); οὐδὲν κτίσμα μεθεκτόν ἐστι τῇ λογικῇ ψυχῇ, ὡς ~εσθαι αὐτῇ οὐσιωδῶς Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.297A; M.29.713A) ∞ id.*Trin*.2.7(M.39.529A); Cyr.*thes*.32(5^{1}.317D).

ἔνοικος, *indwelling*; of God in men, Platonic τὸν θεὸν τὸν ἔ. αὐτοῖς, τὸν λόγον Clem.*paed*.2.10(p.217.22; M.8.517B); Christian ἐπολέμουν...πρὸς τὸν ἔ. αὐτῶν [sc. martyrs] θεόν Chrys.*pan.Aeg*.1 (2.701A); ref. Holy Communion, Thdt.*1Cor*.11:33(3.240); of Devil, id.*h.e*.4.11.7(3.966); Christol., view attributed to Marcellus τὴν σάρκα μόνον εἰσάγειν δίχα παντὸς ἔ. Eus.*e.th*.1.20(p.88.10; M.24.877C); ναὸς ἦν θεὸν ἔ. ἔχων Thdt.ap.Cyr.*apol.Thdt*.1(p.109.26; 6^{1}.205A).

ἐνολισθαίν-ω, 1. *move unsteadily upon* τοῖς σπονδύλοις ~ουσα [sc. ἡ κεφαλή] Bas.*hom*.14.4(2.126C; M.31.453A); 2. *slip, walk unsteadily in* τυφλὸς...βόθροις ~ων Chrys.*ecl*.23(12.591A); 3. *skid, slide* ἐν...τῷ πηλῷ τοῦ τρόχου...~οντος Gr.Nyss.*ep*.6(M.46.1033B); c. dat., id.*Eun*.12(1 p.238.10; M.45.936C); 4. *slip* or *fall into*, met. ψευδολατρείαις ἐνωλισθηκότες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ Cyr.*glaph.Ex*.3(1.317A).

***ἐνόλισθος**, *prone to slip*, met., neut. as subst. τὸ ἐ. ... πρὸς ἁμαρτίαν Cyr.*inc.unigen*.(5^{1}.692A).

***ἐνολκέομαι**, *be hauled up on the beach*; of a vessel, *M.Areth*.(p.45, v.l. ἐνολκισθῆναι).

***ἐνολολύζ-ω**, *utter a cry within* βαρύ τι καὶ δυσαχθὲς ~ειν τῇ καρδίᾳ Cyr.*Nah*.21(3.500B).

ἔνομβρος, *of rain* ἔ. ... ὕδωρ *rain-water*, Geo.Pis.*hex*.268(M.92.1455A).

ἐνομιλ-έω, 1. *associate with*, Meth.*res*.1.37(p.278.12, v.l. ὁμιλήσαντες M.18.293B); met., Bas.Sel.*or*.30.2(M.85.337A); 2. *be well-acquainted with* οἱ ψιλοῖς καὶ μόνοις ~οῦντες τοῖς τύποις Cyr.*Juln*.10 (6^{2}.326A).

ἐνομόργνυμι, *inject*, Gr.Naz.*carm*.2.1.1.238(M.37.988A).

***ἐνομότως**, *with an oath*, Thphn.*chron*.p.312(M.108.757C).

***ἐνοξίζω**, *turn sour*, Ign.*Magn*.10.2.

ἐνοποι-έω, *unite, make one* ἑαυτὸν ~εῖ τῷ 'θείῳ χορῷ' Clem.*str*.7.7 (p.37.6; M.9.469B); id.*exc.Thdot*.1(p.105.14; M.9.653A); τοῦ θεοῦ... τὴν γενομένην παρ' ἐμοῦ τούτων ~οῦντος...διάστασιν Max.*ambig*.(M.91.1348D); theol. ἵνα τὸν θεὸν ἕνα τὰ τρία νοήσῃς πρόσωπα· οὐ τὰς ὑποστάσεις ~ῶν ‡Bas.*struct.hom*.1.3(1.325D; M.30.13C).

***ἐνοποιητικός,** *uniting*, Max.*ambig*.(M.91.1249B).

***ἐνοπτεύ-ω,** *gaze upon* τῆς...δόξης τὸ φῶς ~οντες ‡Bas.*h.myst*.62 (p.397.16).

ἐνοπτρίζ-ω, **1.** act.; *reflect* as a mirror, met. ψυχὴ...προβάλλει... τὰ προσήκοντα καὶ ~ει τὴν προστασίαν δι' ἧς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἐκεῖ μενόντων ἔχει τὸ ζῶον Synes.*insomn*.3(p.150.6; M.66.1288B); **2.** usu. med.; *see as in a mirror, look* or *gaze upon, contemplate* διὰ τούτου [sc. Ἰησοῦ] ~όμεθα τὴν ἄμωμον ὄψιν αὐτοῦ *1Clem*.36.2; Or.*fr.103 in Jo*.(p.560.9); †Bas.*parad*.3.12(1.351E; M.30.72B); τὰ αἰώνια ἀγαθὰ ~εσθαι διὰ τὴν μετουσίαν τοῦ πνεύματος Mac.Aeg.*hom*.5.4(M.34. 497B); †Jo.D.*B.J*.20(M.96.1040C); c. dat., Clem.*paed*.3.3(p.250.3; M.8.588A); abs., *A.Phil*.124(p.53.21); theol. ἔχαιρέν τε ὁ πατὴρ...εἰς αὐτὸν ἀφοριῶν τὸν υἱὸν καὶ ὥσπερ ἐν εἰκόνι ἑαυτὸν ~όμενος ἐν αὐτῷ Eus.*e.th*.3.3(p.156.1; M.24.1000B).

ἐνόρασις, ἡ, *observing*, Clem.*str*.6.17(p.512.23; M.9.388C).

***ἐνορατικός,** *observing, of observation* τὴν ἐ. δύναμιν τοῦ θεοῦ Or. *sel.in Ezech*.8:18(M.13.800B).

***ἐνόρδινος,** (Lat. *in ordine*) *regular, in order*, Thphn.*chron*.p.303 (M.108.740B).

***ἐνορδίνως,** *in succession*, Leont.N.*v.Sym*.54(M.93.1736D); *Didasc.Jac*.4.7(p.69.23).

ἐνορία, ἡ, *district, region*, Gr.Nyss.*ep*.1(M.46.1001A); Epiph.*haer*. 40.1(p.81.4; M.41.677C); Cyr.*ep*.77(p.67.14; 5[2].209C).

ἐνορκίζω, *adjure*, *A.Jo*.25(p.164.31); *ib*.68(p.185.6); *A.(Pass.) Andr*.14(p.32.16, v.l. ἐνορκωσάμενος M.2.1244B); med., *A.Phil*.23 (p.12.21).

***ἐνορκισμός, ὁ,** *adjuration*, Synes.*ep*.68(M.66.1413B).

ἐνορκόω, *adjure*, Jo.Mosch.*prat*.176(M.87.3045A); med., *A.(Pass.) Andr*.14(M.2.1244B; p.32.13 ὁρκίσας).

ἐνορμάομαι, ? error for ἐνορμοῦσθαι, *be placed* or *fixed* τὸ 'ἔνθεμα' εἴρηται παρὰ τὸ ἐντίθεσθαι καὶ ἐνορμᾶσθαι τῷ τραχήλῳ τῆς νύμφης Or. *schol.in Cant*.4:9(M.17.272C).

ἐνορύσσω, *engrave in*; pass., Cyr.*ador*.11(1.380C).

ἑνότης, ἡ, *unity, union*; **1.** in gen.; **a.** *unity*; of any being, Tit. Bost.*Man*.2.38(M.18.1205C); of Christ who can appear as an old or young man πολυπρόσωπον ἑ. *A.Jo*.91(p.196.8); of individuals forming one species ἡ ἑ. τῶν ἀτόμων ἤγουν ταυτότης τῆς φύσεως τὸ καθόλου ποιεῖ Pamph.H.*panopl*.1.2(p.598); **b.** *union*; of moral union, of Christians one with another ἡ δὲ ἑ. γίνεται δι' ἀγάπης καὶ ἀληθείας καὶ προαιρέσεως ἀγαθῆς Or.*fr.28 in Jer*.27:17(p.212.28; M.13.596B); **c.** *uniformity*, Iren.*haer*.1.9.1(M.7.540A); **2.** Gnost.; **a.** as characteristic of first-created angels ἡ ὁμοιότης τῶν πραγμάτων ἑ. καὶ ἰσότητα καὶ ὁμοιότητα ἐνδείκνυται Clem.*exc. Thdot*.10(p.109.28; M.9.660C); **b.** as name of an aeon, Iren.*haer*. 1.11.3(M.7.565A); Epiph.*haer*.31.2(p.386.5; M.41.477A); **3.** of unity of Christians; **a.** one with another as children of God ἐν τῇ ἀνθρωπήσει υἱὸς καὶ οἱ μαθηταὶ ἕν, προσαγομένων τῶν...μαθητῶν ...εἰς μίαν ἑ. υἱοθεσίας διὰ τὴν τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος εὐδοκίαν Epiph.*haer*.69.69(p.218.6; M.42.313D); *ib*.(p.217. 22; 313B); in unity of Christ ἐσώθησαν, ἐν ἑ. Ἰησοῦ Χριστοῦ ὄντες Ign.*Philad*.5.2; **b.** of unity of Jews and gentiles in Christ (ref. Eph.2:14), Cyr.*Mich*.48(3.438A); *ib*.72(473B) cit. s. ἀνακίρνημι; **c.** of union with God in Christ ἵνα γεννήσῃ τὸν λαὸν ἡ νοητὴ Σιὼν... εἰς τὴν ἑ. τοῦ κυρίου καταντήσαντα Meth.*symp*.8.7(p.90.2; M.18. 149B); τὸ πνεῦμα...τὸ τοὺς ἁγίους ἀναγεννῶν εἰς ἑ. τὴν πρὸς θεόν Cyr. *thes*.34(5[1].349B); μενοῦμεν...ἐν Χριστῷ...δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ πρὸς ἑ. τὴν πνευματικὴν συνδούμενοι id.*Nah*.13(3.491D); **4.** of divine unity; **a.** in Trin. ὄντος δὲ τοῦ υἱοῦ ἐν πατρὶ καὶ πατρὸς ἐν υἱῷ ἑ. καὶ δυνάμει πνεύματος Athenag.*leg*.10.2(M.6.909A); *ib*.12.2(913B); Gr.Naz.*or*.21.2 (M.35.1084C); ἵνα εἰς μίαν ἑ. ἀγάγῃ τὴν τριάδος ὀνομασίαν Epiph.*haer*. 62.7(p.397.14; M.41.1061A); ἑνότητος ἑνὰς ἁγνά, μονάδων μονάς τε πρώτη Synes.*hymn*.1.58(p.60; M.66.1589); ‡Gr.Nyss.*hom.1.6 in Jo*. (p.95.7); its nature ἀμιγῆ μὲν αὐτὴν [sc. τὴν τριάδα]...τῶν γενητῶν, ἀδιαίρετον δὲ τὴν ἑ. τῆς θεότητος αὐτῆς Ath.*Ar*.1.18(M.26.49B); διαφορὰ...δι' ἧς τὸ ἑκατέρου πρόσωπον εἰσφέρεται ἐν ἰδιαζούσῃ μὲν ὑποστάσει κείμενον, εἰς ἑ. δὲ θεότητος διὰ ταυτότητος φυσικῆς σφιγγόμενον Cyr.*thes*.11(5[1].85C); as ground of Christians' mutual unity, Epiph.*haer*.57.10(p.356.15; 1009B); **b.** of Word with Father ἀχώριστον ἔχων [sc. ὁ υἱός] πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ τὴν ἑ. τῆς θεότητος Ath.*Ar*.2.41(233A); exeg. Heb.1:3 τὴν ἑ. ἡμῖν παρίστησι τῆς θεότητος Bas.*hom*.24.4(2.193A; M.31.608B); τῆς φυσικῆς ἑ. τῆς ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ νοουμένης Cyr.*Jo*.11.9(4.972B); *ib*.1.3(21C); Euthal.Diac.*epp. cath*.(M.85.685A); ref. Jo.10:30 ἀνάγκη...κατὰ τὴν οὐσίαν νοεῖν καὶ τὴν υἱοῦ καὶ πατρὸς ἑ. Ath.*syn*.48(p.273.7; M.26.780A); τήν τε τῆς ὁμοιώσεως ἑ. τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα οὐκ ἔλεγον [sc. Arians] κατὰ τὴν οὐσίαν...ἀλλὰ διὰ τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων *ib*.45(p.270.30; 773C); *ib*.52(p.275.32; 785C); ἔδειξε διὰ τῶν εἰρημένων [Jo.1:1] καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν...ὑποστάσεων καὶ τῆς φύσεως τὴν ἑ. ‡Gr.Nyss. *hom.1.6 in Jo*.(p.95.7); τῆς κατὰ φύσιν ἑ. Jo.D.*f.o*.1.7(M.94.805C); cf. περὶ...τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ...τῆς πρὸς τὸν πατέρα ἑ. αὐτοῦ Ath.*Ar*.2.39(229B); **c.** of H. Ghost with Son and Father τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ τὴν αὐτὴν ἔχον ἑ. πρὸς τὸν υἱόν, ἣν αὐτὸς ἔχει πρὸς τὸν πατέρα id.*ep.Serap*.1.2(M.26.533A); **5.** Christol.; ἀνέστη... καὶ συνήνωσεν αὐτὸ [sc. τὸ πνεῦμα] εἰς ἑαυτὸν...εἰς μίαν ἑ. ... εἰς μίαν ἑαυτοῦ θεότητα Epiph.*exp.fid*.17(p.518.15; M.42.817A); αὐτὸ τὸ σῶμα...ἐνδυναμώσας καὶ ἑνώσας εἰς μίαν ἑ. εἰς μίαν θεότητα id.*inc*.3 (p.230.10; M.41.276D); exeg. Ps.92:1 τὸ 'διεζώσατο' συνενώσας τὴν αὐτοῦ σάρκα εἰς μίαν θεότητα, εἰς μίαν ἑ. id.*haer*.69.67(p.215.21; M.42. 309C); οὐδὲ Χριστοὺς ἐροῦμεν δύο κἂν ἐξ ἀνθρώπου τελείου καὶ ἐκ θεοῦ λόγου τὴν εἰς ἑ. συνδρομὴν πέπραχθαι πιστεύωμεν τοῦ Ἐμμανουήλ Cyr.*inc.unigen*.(5[1].690B); id.*ep*.1(p.15.32; 5[2].9B) cit. s. ἀνακίρνημι; *ib*.4(p.27.5; 5[2].23C) cit. s. ἀνθρωπότης; τὸ ἐργαστήριον τῆς ἑ. τῶν φύσεων Procl.CP *or.laud.BMV* 1(p.103.13, v.l. ἑνώσεως M.65.681A); Apollinarian τὰ ἔνδοξα τῷ σώματι προσάπτομεν ἐκ τῆς θείας συλλήψεως καὶ τῆς πρὸς θεὸν ἑ. Apoll.*corp.et div*.3(p.186.9; M.*PL*.8. 873B); πρὸς ἑνότητα θεῷ συνῆπται *ib*.2(p.186.6; 873B); *ib*.5(p.187.7; 873C) cit. s. ἄκτιστος; δοκεῖ δὲ μὴν ἑτέροις...μὴ...ἔτι καὶ ἐμψυχῶσθαι ...τὴν ἀναληφθεῖσαν σάρκα ψυχῇ λογικῇ καὶ νοῦν ἐχούσῃ τὸν καθ' ἡμᾶς, εἰς ἑ. δὲ τὴν εἰσάπαν...κατασφίγγοντες τόν τε ἐκ θεοῦ λόγον, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ναόν Cyr.*inc.unigen*.(5[1].679D); ἀλλ' ἴσως ἐροῦσιν οὐκ ἀποφοιτῆσαι μὲν ὁλοτρόπως τὴν σάρκα τοῦ εἶναι ὃ ἦν, ἀνακραθῆναι δὲ ὥσπερ τῷ θεῷ λόγῳ πρὸς ἑ. φυσικήν id.*synous*.10 (p.485.26; cf.M.76.1432D).

***ἑνοτήσιος,** *uniting*, Synes.*hymn*.2.31(p.44; M.66.1592).

***ἐνουλισμός, ὁ,** *curling*, Clem.*paed*.3.2(p.238.16; M.8.560C).

ἐνουράνιος, *heavenly* λόγον ἐ. Iren.*fr*.29(M.7.1245A).

***ἐνουσία, ἡ,** *existence in another, inherence* οὐ γὰρ ἐνέργεια θεότητος, ἣν ἐ. τίκτει, τὸν ναὸν ἐκεῖνον ἐκυβέρνα τὸν ἄχραντον, ἀλλ' οὐσία μυρίας ἐνεργείας ἔχουσα Isid.Pel.*epp*.4.166(M.78.1256B).

ἐνούσιος, *essential, substantial*; **1.** = ἐνυπόστατος opp. ἀνούσιος, *existing as a substance, really existing* φύσις ἐστὶν ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια ἢ τούτων τὸ ἐ. Clem.*fr*.37(p.219.20; M.9.752A); Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.312D; M.29.749B) cit. s. ἀνυπόστατος; τὸ τοιῶσδε εἶναι, καὶ τοιοῦδέ τινος μετειληφέναι τινά, πολλάκις μὲν ἐ., πολλάκις δὲ καὶ ἀνυποστάτου τινός, υἱὸν τοῦδε ἀληθῶς εἶναι καὶ λέγεσθαι αὐτὸν ποιεῖ Leont.H.*Nest*.4.16(M.86.1681B); implying existence as an entity, *substantive*, esp. of Persons of Trin.; opp. προφορικός, ‡Ath.*disp*.25(M.28.469A) cit. s. λόγος; // ζῶν: αὐτός ἐστιν ἡ τοῦ πατρὸς ζῶσα βουλή, καὶ ἐ. ἐνέργεια, καὶ λόγος ἀληθινός Ath.*Ar*.2. 2(M.26.152A); ζῶντα λόγον καὶ ἐ. σοφίαν id.*syn*.41(p.267.26; M.26. 768A); αὐτὸς [sc. ὁ υἱός] ἄρα ἐστὶν ἡ ἐ. καὶ ζῶσα τοῦ πατρὸς βούλησις Cyr.*thes*.15(5[1].153B); οὐκ ἀνυπόστατος [sc. ὁ λόγος] ὥσπερ ὁ ἀνθρώπινος, ἀλλ' ἐ. τε καὶ ζῶν ὡς ἰδίαν ἔχων...μετὰ πατρὸς τὴν ὕπαρξιν id. *Jo*.5.5(4.527D); with intrans. ptcpls. of ὑφίστημι: τριάδα...ἀληθῶς οὖσαν καὶ ὑφεστῶσαν, πατέρα τε ἀληθῶς ὄντα καὶ ὑφεστῶτα, καὶ υἱὸν ἀληθῶς ἐ. ὄντα καὶ ὑφεστῶτα, καὶ πνεῦμα ἅγιον ὑφεστὸς καὶ ὑπάρχον οἴδαμεν Ath.*tom*.5(M.26.801B); ἐ. δύναμιν ὁμολογεῖ τὸν υἱὸν ὁπωσοῦν ὑποστάντα Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.76.4; M.45.305D); // οὐσιώδης, ‡Ath. *Ar*.4.1(p.45.4; M.26.469A); opp. ἁπλῶς, *ib*.4.2(p.45.5; 469A) citt. s. οὐσιώδης; // ἐνυπόστατος: ὥσπερ οὐ προφορικὸς λόγος ἐν τῷ θεῷ, ἀλλὰ ζῶν καὶ ὑφεστηκὼς...οὕτως ἐν τῷ θεῷ οὐ πνεῦμα διαχεόμενον...ἀλλὰ δύναμις ἁγιαστική, ἐ., ἐνύπαρκτος, ἐνυπόστατος Didym.(‡Bas.)*Eun*.5 (1.297C; M.29.713B); ἐ. λόγον καὶ ἐνυπόστατον πνεῦμα...ἐν τῷ πατρί Thdt.*affect*.2(p.65.22; 4.757); also of divine Word in Christ ψιλὸν οὐ λέγει [sc. ὁ Νεστόριος] ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν...ὡς οὐδαμοῦ τὴν τοῦ θεοῦ λόγου ὑπόστασιν ἀναιρεῖ, ἀλλὰ πανταχοῦ ἐνυπόστατον αὐτὸν ὁμολογεῖ καὶ ἐ. Socr.*h.e*.7.32.19(M.67.812B); **2.** opp. ἑτερογενής, *of the same substance* τοῖς ἐν οὐσίᾳ καὶ ὑποστάσει πρὸς τὰ ἐ. τε καὶ ἐνυπόστατα ἡ ὁμοιότης ἢ κατὰ τοῦτο σώζεται, οὐ πρὸς τὰ ἑτερογενῆ, καὶ ἐν ἑτέροις ἔχοντα τὸ εἶναι Cyr.*thes*.8(5[1].62A); **3.** opp. ὑπερούσιος, *cosmic, in created form*, πᾶν ἐ. opp. τὸ θεῖον, ‡Just.*qu.Gr*.2(M.6.1469C); Synes. *hymn*.2.37(p.44; M.66.1592); **4.** *being in essence, having a nature*; of attributes, qualities, *inherent in the nature, proper to the essence*, not as // ἐνυπόστατος (except in this sense only); neut. as subst., opp. οὐσία, *that which manifests abstract essence in a concrete instance*; **a.** defined and described οὐ ταὐτὸν...ὑπόστασις καὶ ἐνυπόστατον, ὥσπερ ἕτερον οὐσία καὶ ἐ. Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1277D); ἐ. ἐστι

τὸ μὴ μόνον ἐνθεωρούμενον ἔχον ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ τῶν ἰδιωμάτων ἄθροισμα ...ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸν τῆς οὐσίας πραγματικῶς κεκτημένον Max.*opusc.*(M.91.152A); ἐ. λέγομεν ἢ αὐτὸ τὸ ὄν, ἢ τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ γνωριζόμενον ἰδίωμα· οἷον, ἐ. ἐστι τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογιστικὸν καὶ τὸ φθαρτόν Anast.S.*hod.*2(M.89.61B); οὐ ταὐτὸν οὐσία τε καὶ ἐ. ... ἕτερον γάρ ἐστι τὸ ἔν τινι, καὶ ἕτερον τὸ ἐν ᾧ· ἐ. μὲν γάρ ἐστι τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ θεωρούμενον, τουτέστι τὸ τῶν συμβεβηκότων ἄθροισμα, ὃ δηλοῖ τὴν ὑπόστασιν, οὐκ αὐτὴν τὴν οὐσίαν Jo.D.*Jacob.*11(M.94.1441B); **b.** theol. πάντοτε...ἐνεργόν καὶ ἐ. καὶ ἐνυπόστατον τῇ ἀϊδίῳ φύσει τὸ...ἀΐδιον ἐνθεωρεῖται θέλημα Gr.Nyss.*Eun.*8(2 p.181.26; M.45.776A); esp. of Persons of Trin. μία οὐσία ἡ αὐτή· εἰ καὶ ἕκαστον τῶν προσώπων λέγεται, καὶ ἐ. καὶ θεός Gr.Nyss.*comm.not.*(M.45.177A,B); οἱ Ἀρειανοὶ...ταῖς ὑποστάσεσιν ἐ. οὔσαις, τὰς οὐσίας ἐπεφήμιζον Leont.B.*arg.Sev.*(M.86.1921A); οὐ λέγομεν πρὸς ταῖς τρισὶν ὑποστάσεσι, καὶ τρεῖς οὐσίας· καίπερ ἐ. ἐπιστάμενοι...ἑκάστην Leont.H.*Nest.*2.13(M.86.1560A); ἡ θεοφόρος σάρξ, ἢ ἐ. ἐστιν ἤτοι ἔχει φύσιν, ἢ φύσεως ἄμοιρος Pamph.H.*panopl.*6.2(p.616); ὁ ἐ. λόγος τοῦ πατρός, ἑνωθεὶς τῇ...οὐσίᾳ τῆς μητρός Eulog.*palm.*7(M.86.2924C); τὸ μὴ ἀνούσιον, οὐκ οὐσίαν ποιεῖ τὴν ὑπόστασιν, ἀλλ' ἐ. παριστᾷ, ἵνα μὴ ψιλὸν ἰδίωμα ταύτην, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐν ᾧ τὸ ἰδίωμα κυρίως γνωρίζωμεν Max.*opusc.*(M.91.205B); ἡ τριὰς...ἐ. ὕπαρξις τρισυποστάτου μονάδος id.*ambig.*(M.91.1036C); ἐ. προσώπου θεοῦ παρουσίαν καταγγέλλουσι [sc. οἱ προφῆται] i.e. opp. incarnation of whole Deity, Anast.S.*hod.*8(M.89.133D); οὐ ταὐτόν φαμεν ἐνυπόστατον καὶ ὑπόστασιν, οὔτε μὴν οὐσίαν τε καὶ ἐ.· ἀλλ' ἐ. μέν, τὴν ὑπόστασιν, ἐνυπόστατον δέ, τὴν οὐσίαν. τὴν...οὐσίαν τῆς... θεότητος ἐνυπόστατον ἴσμεν· ἐν ταῖς τρισὶ γάρ ἐστιν ὑποστάσεσι· καὶ ἑκάστην τῶν ὑποστάσεων ὡσαύτως ἐ. Jo.D.*Jacob.*12(M.94.1441D); **c.** Christol. εἰ μὲν ἀνούσια [sc. τὰ μέρη τῆς Χριστοῦ ὑποστάσεως ὁμοουσίου τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί], πῶς ὁμοούσια τοῖς ἐ.; εἰ δὲ ἐ., πῶς οὐκ οὐσίας μέρη καθέστηκε; πᾶν γὰρ μέρος ἐ., οὐσίας μέρος κυρίως, καὶ οὐχ ὑποστάσεως...μέρη φαμὲν ὑποστάσεως, ὡς ἐκ πλειόνων οὔσης οὐσιῶν, τὰς οὐσίας, καὶ ἐ. ταῦτα, ἤγουν οὐσίας, λέγομεν ἐπὶ Χριστῷ Leont.H.*Nest.*2.4(M.86.1537Bf.); ἡ ὑπόστασις... οὐχ ὡς ὑπόστασις, ἀλλ' ὡς ἐ. λέγεται οἷς λέγεται ὁμοούσιος ἢ ἑτεροούσιος *ib.*2.5(1544B); **5.** of persons, *wealthy*, Thphn.*chron.*p.273(M.108.676A); of things, *sumptuous, costly*, *ib.*p.320(776A).

ἐνουσιόω, *bring into being, give substance to*, ‡Hipp.*Ber.Hel.*8 ap. *Doct.Patr.*44.8(p.326.1; M.10.840A).

ἐνουσίως, *from the point of view of substance, essentially*, opp. personally ἐ. τε κατὰ τὸ κοινόν, καὶ ἐνυποστάτως κατὰ τὸ ἰδικόν Leont.H.*Nest.*7.1(M.86.1760B).

***ἐνοφθάλμισμα, τό**, *grafting*, Synes.*ep.*159(M.66.1560C).

ἐνοχοποιέω, *pledge*, Ath.Scholast.*coll.*15.14(p.158).

ἑνόω, *unite*;

A. in gen.; **1.** *unify*, pass. intrans.; **a.** of solids, *form one solid block, consist of one piece* ἡ...οἰκοδομὴ ⟨τοῦ⟩ διαβόλου...ἐπ' οὐδενὶ... ἐστήρικται ἑδραίῳ...καὶ ἡνωμένῳ Or.*hom.1.15 in Jer.*(p.13.27; M.13.273A); τὰ ἡνωμένα opp. τὰ ἐκ πλειόνων συγκείμενα, Bas.*hom. in Ps.*61(1.195B; M.29.473C); **b.** of liquids, *commingle, mix*, of *commixtio* ἥνωται...εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος *Lit.Jac.*(p.230.1); **c.** met., *unite* so as to become identified with αἱ... ἐκ παίδων μαθήσεις συναύξουσαι τῇ ψυχῇ ἑνοῦνται αὐτῇ Iren.*ep.Flor.* ap.Eus.*h.e.*5.20.6(M.20.483A); ἡ γὰρ καθόλου καὶ γεώδης ψυχή... αὐτὴ μὲν ὡς συγγενεῖ ἑνοῦται τῷ πνεύματι, ὅπερ ἐστὶν ἀνθρώπου ψυχή, τὸ δὲ τῆς τροφῆς ὑλῶδες τῷ σώματι ἑνωθὲν ὡς δεινὸς αὐτοῦ ὑπολείπεται ἰός *Hom.Clem.*9.12; of God and matter εἰ μὲν οὖν ἡνῶσθαί τις αὐτὸν εἰπεῖν ἐθέλοι, ἓν τὸ ἀγένητον λέξει. ἕκαστον γὰρ τούτων μέρος ἔσται τοῦ πλησίον Meth.*arbitr.*5(p.157.10; M.18.249B); *be unified* hence *be one, simple*; of divine truth, Dion.Ar.*d.n.*1.4(M.3.592C); **2.** *unite*; **a.** pass., *be joined* or *combine* so as to form a unity τὸ γὰρ εἶναι ἢ μὴ εἶναι σῶμα ἐκ τοῦ ἡνῶσθαι ἢ μὴ ἡνῶσθαι γίνεται Chrys.*hom.30.2 in 1Cor.*(10.271D); ὁ ἄρτος ἐκ πολλῶν συγκείμενος κόκκων ἥνωται *ib.24.2*(213E); ἡνῶσθαι δεῖ τῇ πίστει, ὡς τὸ κλῆμα τῇ ἀμπέλῳ id.*hom.76.1 in Jo.*(8.447A); Dion.Ar.*d.n.*2.4(M.3.641B); **b.** human body, soul, and spirit in Christ τὰ τρία ταῦτα παρὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάθους διηρέθη, τὰ τρία ταῦτα παρὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναστάσεως ἡνώθη Or.*dial.*7(p.138.3); soul and body in man ἀσυγχύτως ἥνωται τῷ σώματι ἡ ψυχή Nemes.*nat.hom.*3(M.40.596A); act. trans., ref. creation of man τῷ γηΐνῳ...τὴν ψυχὴν ἥνωσε Meth.*res.*2.24(p.380.5; M.18.329C); **c.** met., in possession of a common nature, Tit.Bost. *Man.*1.16(M.18.1089B); of a study in still life, *form a unity, compose* into a picture, Gr.Nyss.*hom.4 in Cant.*(M.44.849A); **d.** pass., *be united* in marriage, Cyr.*Mal.*28(3.846B); ‡Nil.*narr.*2(M.79.604A); Petr. Laod.*fr.in Mt.*19:11(M.86.3324B); Anast.S.*qu.et resp.*96(M.89.748B); **e.** of union of thing known with knower as symbolic of union of believer with God, Didym.*Ps.*17:45(M.39.1264B), Max.*schol.d.n.*7.4 (M.4.353Cf.) citt. s. γινώσκω; **3. a.** act., *join, add* ἑνώσας τὴν γνῶσιν, πίστιν, ἀγάπην Clem.*str.*3.10(p.227.20; M.8.1172A); ἵνα...ἑνώσῃ καὶ ἐγκαταριθμήσῃ αὐτοὺς τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ποιμνίῳ *Lit.*ap.*Const.App.* 8.6.6; **b.** pass., *be joined to, form one group with, associate with* Ἀβραὰμ μετὰ τῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν προφητῶν ἑνωθείς [i.e. in Hades] *A.Pil.*B 18.1(p.324); exeg. Ps.1:5 οἱ ἤδη κατεγνωσμένοι εἰς τὸ μὴ ἑνωθῆναι τοῖς ἀπταίστως βεβιωκόσιν Clem.*str.*2.15(p.149.27; M.8.1008B); Chrys.*hom.57.2 in Jo.*(8.335C); ἑνωθῆτε τοῖς πολεμοῦσιν ὑμῖν id.*hom.46.2 in Mt.*(7.483C); of souls of saints ὅσοι τῷ τῶν ἀγγέλων ἡνώθησαν χορῷ Eustrat.*stat.anim.*15(p.445); *be sociable, lead one's life in society* or *community* opp. isolation τὸ...ἀπεσχισμένον καὶ ἰδιάζον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἡνωμένου τοῖς πολλοῖς προτιμότερον Bas.*hex.*8.7(1.77D; M.29.181B); τὸ ἡνωμένον τῆς ζωῆς τῶν ἀδελφῶν id.*reg.fus.*38(2.385B; M.31.1017B); **4.** of moral union, *unite*; **a.** act. πνεῦμα καὶ ψυχὴν ἑνώσει κατὰ τὴν τοῦ λόγου ὑπακοήν Clem. *str.*3.13(p.239.2; M.8.1193A); **b.** pass., in obedience κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα ἡνωμένοις πάσῃ ἐντολῇ αὐτοῦ Ign.*Rom.*proem.; in suffering κοινῷ στεναγμῷ ἑνωθέντες *M.Perp.*15(p.85.7); in self-identification, Or.*mart.*10(p.10.21; M.11.576C) cit. s. ἀνακιρνάω; τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτὸν καὶ ἡμᾶς ἡνῶσθαι Ath.*apol.sec.*57.4(p.137.10; M.25.352C); θεῷ περισπούδαστον...τὸ ἡνῶσθαι...ἡμᾶς ἀλλήλοις Chrys. *hom.16.8 in Mt.*(7.216A); ἵνα...ἑνωθῶμεν ἀλλήλοις τῷ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης συνδέσμῳ *Lit.Jac.*(p.182.24); of a bishop and his flock τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης ἑνωθησόμεθα Bas.*ep.*28.3(3.108E; M.32.309C); **c.** *be in concord (with)*; of nations, Eus.*d.e.*9.17(p.441.25; M.22.712A); of individuals σπουδάσατε ἑνωθῆναι ἀλλήλοις· ὅσος γὰρ ἑνοῦταί τι τῷ πλησίον, τοσοῦτον ἑνοῦται τῷ θεῷ Dor.*doct.*6.8(M.88.1696B); exeg. Gen.2:23 ἥνωσεν ἡμῖν τὰς ψυχὰς ὁ διαστήσας τὰ σώματα Bas.Sel.*or.*2.4(M.85.48B); **5.** *bring into* or *restore to communion with (one another)*; **a.** act. ἕνωσον [sc. τοὺς κατηχουμένους] τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ *Lit.*ap.*Const.App.*8.6.13; τὸ ἑνῶσαι τὰς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας Jo.Ant.*ep.Cyr.*2(p.8.5; M.77.172A); ἵνα τῆς συνόδου παραγενομένης τὴν...ἐκκλησίαν ὁ Χριστὸς ἑνώσῃ Thal.CP *Thds.*4(p.9.10; M.91.1476C); ἕνωσον αὐτὸν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1897C); **b.** pass., Arsen.Hyps.*ep.*(p.148.2; M.25.372D); περὶ τῆς ἑνωθείσης τῷ ἀποστολικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας Horm.*ep.Epiph.*(p.57.16; M.*PL.*63.518B); ἡνώθη...τούτῳ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρόεδρος Ἀκάκιος Evagr.*h.e.*3.16(p.114.28; M.86.2628A).

B. theol.; **1.** act.; **a.** in human thought, *unite, conceive as a unity* μὴ σχίζων τὴν προσκύνησιν, ἀλλ' ἑνῶν τὴν θεότητα ‡Bas.*struct.hom.*1.2(1.325C; M.30.13B); θεός, ὁ τοὺς ἑνοῦντας αὐτὸν ἑνῶν Gr.Naz.*or.*23.4(M.35.1153D); τὰ θεῖα καὶ ἑνοῦν τῷ λόγῳ καὶ διακρίνειν σπεύδομεν, ὡς αὐτὰ τὰ θεῖα καὶ ἥνωται καὶ διακέκριται Dion.Ar.*d.n.*2.6(M.3.644C); **b.** heret. (Gnost.) πρότερον διαστείλας [sc. Ἰωάννης] τὰ τρία, θεόν, καὶ ἀρχήν, καὶ λόγον, πάλιν αὐτὰ ἑνοῖ Iren.*haer.*1.8.5(M.7.533A); Eunomian ἑνούντων [sc. Greeks] τῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν, καὶ διὰ τοῦθ' ἅμα μὲν τῷ θεῷ τὸν κόσμον ἀποφαινομένων Eun.*apol.*22(M.30.857C); *ib.*23(860A); **2.** pass., *be one*; Trin. τίς ἡ τῶν τοσούτων ἕνωσις καὶ διαίρεσις ἑνουμένων; Athenag.*leg.*12.2(M.6.913C); Didym.(‡Bas.) *Eun.*5(1.310E; M.29.745B) cit. s. ἀχώριστος; ἑνοῦνται...οὐχ ὥστε συγχεῖσθαι, ἀλλ' ὥστε ἔχεσθαι ἀλλήλων ‡Cyr.*Trin.*10(6[2].16A; M.77.1144B); in power θεόν...καὶ υἱόν...καὶ πνεῦμα ἅγιον, ἑνούμενα μὲν κατὰ δύναμιν...ὅτι νοῦς, λόγος, σοφία ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς καὶ ἀπόρροια ὡς φῶς...τὸ πνεῦμα...οὐχ ὡς μέρους ὄντος, ἀλλ' ὡς κατ' ἀνάγκην συνόντος παρακολουθήματος, ἡνωμένου καὶ συγκεχρωσμένου Athenag. *leg.*24.1,2(M.6.945B); in nature ἑνούσης τῆς προσηγορίας τὰ ἡνωμένα ἐκ φύσεως Gr.Naz.*or.*23.10(M.35.1161C); ἡ δὲ φύσις μία ἐστίν, αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν ἡνωμένη Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.120B); id.*Trin.*6(p.78.8; M.32.693A); ὁ...υἱὸς τῇ τοῦ πατρὸς θεότητι κατὰ φύσιν ἑνούμενος Cyr. *thes.*7(5[1].55D); in substance ἡνωμένον μέν ἐστι τῇ ἐναρχικῇ τριάδι, καὶ κοινὸν ἡ...ὕπαρξις, ἡ...θεότης... Dion.Ar.*d.n.*2.4(M.3.641A); *ib.*2.5(644A); in attributes, *ib.*2.2(640A); τὰ μὲν ἡνωμένα τῆς ὅλης θεότητός ἐστιν *ib.*2.3(640B); of Son with Father ἑνοῦται τὰ δύο, τῷ μὴ διαλλάττειν, μηδὲ καθ' ἕτερον εἶδος...νοεῖσθαι τὸν υἱόν Bas.*hom.*24.4(2.193A; M.31.608B); οὐχὶ συγκρίνοντος ἑαυτόν ἐστι τὸ ῥῆμα... ἑνοῦντος μὲν οὖν...καὶ τὸ τῆς φύσεως ἀπαράλλακτον παριστῶντος ἐντεῦθεν Bas.*Eun.*1.2(1.237E; M.29.572A); after Inc. μετὰ...τὴν ἀνάστασιν συνέφαγεν αὐτοῖς...ὡς σαρκικός, καίπερ πνευματικῶς ἡνωμένος τῷ πατρί Ign.*Smyrn.*3.3; not to be conceived ὡς μέρος ἢ μέλος, ἀγενήτως ἡνωμένον ἀεὶ πρότερον, ἔπειτα δὲ διαστὰν...τὸν υἱὸν ἀπὸ τοῦ πατρός Eus.*d.e.*5.1(p.212.18; M.22.352D); heret. ἡ...σοφία ᾗ ὥσπερ ἰδίῳ πνεύματι αὐτὸς ἀεὶ συνέχαιρεν, ἥνωται μὲν ὡς ψυχὴ τῷ θεῷ *Hom.Clem.*16.12.

C. Christol.; **1.** act., of act of Word; **a.** in uniting human nature to himself δι' ἡμᾶς ἥνωσεν ἑαυτῷ τὴν κτιστὴν σάρκα Didym.*Heb.*

1:6(p.45.5); in 'Nestorian' interpretation ὅλον μὲν ἑαυτῷ τὸν λαμβανόμενον ἥνωσεν Thdr.Mops.*fr.inc.*7(p.296.3; M.66.976B); εἶχέν τε καὶ ῥοπὴν οὐ τὴν τυχοῦσαν πρὸς τὰ κρείττω τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον ἑνώσει, ἧς ἠξίωτο κατὰ πρόγνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου ἄνωθεν αὐτὸν ἑνώσαντος ἑαυτῷ *ib.*(p.296.33; 977B); *ib.*(p.298.3; 980B); Apollinarian τὸν...θεὸν λόγον...σάρκα ἐξ ἁγίας παρθένου ἑνώσαντα ἑαυτῷ... ὑπόστασιν μίαν σύνθετον Job.Ep.*symb.*(p.286.21; M.86.3320C); ἀσύγκριτα...ὑπῆρχε τὰ πράγματα πρὶν [ἢ] ἑνώσει αὐτὰ ἐν ἑαυτῷ ὁ τεχνίτης Isid.Pel.*epp.*1.248(M.78.333B); ἑνώσας ἑαυτῷ καθ' ὑπόστασιν τὸ ἀνθρώπινον Cyr.*ep.*4(p.27.10; 5^{2}.23D); id.*Nest.*2.8(p.44.33; 6^{1}.48D); εἷς ...Χριστὸς ὡς ἑνώσαντος μὲν ἑαυτῷ τοῦ...λόγου τὸ ἀνθρώπινον, μεμενηκότος δὲ καὶ οὕτως ὅπερ ἦν id.*Pulch.*(p.30.24; 5^{2}.134D); id. *Arcad.*(p.81.2; 5^{2}.70E); Bas.Sel.ap.CCP(448)ap.CChalc.*act.*1(*ACO* 2.1.1 p.117.24; H.2.132E) cit. s. φύσις; ὁ...λόγος ἑαυτῷ ἥνωσε τὴν ἡμετέραν σωματέμψυχον φύσιν, οὐκ ἄψυχον κατὰ τοὺς αἱρετικούς Eulog.*fr.Trin.*3.1(p.365); **b.** in uniting himself to human nature ὁ... λόγος ἥνωσεν ἑαυτὸν τῇ γηΐνῃ...σαρκί Cyr.ap.*cat.Heb.*2:15(p.159.11); *ib.*suppl.2:15(p.408:4); cf.Thdot.Anc.*exp.symb.*7(M.77.1324C) cit. s. διαιρέω; **2.** *unite* in human thought on Person of Christ χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἑνῶ τὴν προσκύνησιν Nest.*fr.*C 9(p.262.6)ap. CEph.(341)(H.1.1413D); id.ap.Cyr.*ep.*50(p.100.5; 5^{2}.170C) cit. s. διαιρέω; **3.** pass.; **a.** of human nature of Christ as being united in him to Godhead, Or.*or.*26(p.362.3; M.11.504A) cit. s. ἀνακίρνημι; ἐχρῆν γὰρ [i.e. if what Apollinarius says is true] ἐπειδὴ θεότης ἥνωται διαιρεῖσθαι τὴν ἀνθρωπότητα Gr.Naz.*or.*22.13(M.35.1145B); Gr.Nyss.*Eun.*5(2 p.117.6; M.45.697B) cit. s. δεξιός; ἀνελήφθη μετὰ τῆς ἑνωθείσης αὐτῷ σαρκός Cyr.*resp.*6(p.587.7; 6^{2}.391A); Ammon. *Jo.*1:4(M.85.1393C); not pre-existent, Marc.Er.*opusc.*10.4(M.65.1121D); not divinized, Cyr.*resp.*(p.591.11; 6^{2}.392C); but united hypostatically, Max.*ambig.*(M.91.1048D); Apollinarian εἰ πρὸς τὸν πατέρα, φησίν, ἥνωται Χριστὸς πρὸ ἀναστάσεως, πῶς πρὸς τὸν ἐν αὐτῷ θεὸν οὐχ ἥνωται; Apoll.*fr.*100(p.230.27f.)ap.Gr.Nyss.*Apoll.*58 (M.45.1265C); οὐδὲν οὕτως ἥνωται πρὸς θεὸν ὡς ἡ σὰρξ ἡ προσληφθεῖσα· τὰ μὴ οὕτως ἡνωμένα οὐδ' οὕτως προσκυνητά *ib.*84(p.225.1f.; M.45.1228A); εἰ ἄνθρωπον οἴεταί τις ἑνοῦσθαι θεῷ παρὰ πάντας ἀνθρώπους... ποιήσει μὴ αὐτεξουσίους...τοὺς ἀνθρώπους...οὐκ ἄρα ἑνοῦται ὁ ἄνθρωπος θεῷ *ib.*87(p.226.1ff.; M.45.1232A,B); ὁμοούσιον θεῷ κατὰ τὴν... θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἀνθρώποις κατὰ τὴν...ἡνωμένην αὐτῷ σάρκα... ἄκρως γὰρ ἡνωμένη ἡ σὰρξ τῷ λόγῳ Job.Ep.*symb.*(p.286.26ff; M.86.3320B); *ib.*(p.287.3; 3320C); Apoll.*inc.*3(p.305.23; M.28.93B); in teaching of Thdr.Mops.*fr.mir.*(p.339.14; M.66.1004D) cit. s. ἄνθρωπος; **b.** of divine and human natures as mutually united in Christ, Cyr.*ep.*44(p.36.11; 5^{2}.134A) cit. s. φύσις; Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.87.1305B) cit. s. συγχέω; ὁ ἕτερος [sc. Nestorius] μὴ θέλων τὴν παρθένον...θεοῦ εἶναι γεννητρίαν, ἅπερ ἐν τῷ κυρίῳ ἡμῶν εἰσιν ἡνωμένα, διαιρεῖ Horm.*ep.cler.*(p.55.6; M.*PL.*63.419B); Thdr.Raith.*praep.*(p.191.8; M.91.1492A) cit. s. οὐσιωδῶς; μίαν ὑπόστασιν Χριστοῦ ὁμολογοῦμεν ἐν δύο φύσεσιν ἡνωμέναις ἀδιαιρέτως Thal.*cent.*2.96(M.91.1448A); compared with unity in Trin., Max.*opusc.*(M.91.265C); not of two persons δύο...φύσεις ἡμεῖς ἐν Χριστῷ ἀδιαιρέτους τὰ δύο αὐτοῦ γένη ἤγουν τὰ ἑνωθέντα δύο πράγματα ὁμολογοῦμεν καὶ οὐδὲ εἰς δύο πρόσωπα τὸν Χριστὸν μερίζομεν Eulog.*fr.Trin.*4.3(p.370); Max. *ambig.*(M.91.1060A); *Lit.Jac.*(*NBP* 10^{2} p.37) cit. s. διαιρέω; cf. εἰ δέ τις...λέγει...δύο πρόσωπα ⟨τέλεια⟩ ἑνωθέντα, γινωσκέτω τῆς θείας ἐλπίδος ἀλλότριος ὢν Tim.Beryt.*ep.Prosd.*3(p.285.3); Apollinarian ἑνοῦται ἄρα τὰ τοῦ θεοῦ καὶ σώματος Apoll.*fr.*125(p.238.1)ap.Thdt. *eran.*2(4.170); θεῷ ὁμοούσιος κατὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἀόρατον, συμπεριλαμβανομένης τῷ ὀνόματι καὶ τῆς σαρκός, ὅτι πρὸς τὸν θεῷ ὁμοούσιον ἥνωται, καὶ πάλιν ἀνθρώποις ὁμοούσιος, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς θεότητος τῷ σώματι, ὅτι πρὸς τὸ ἡμῖν ὁμοούσιον ἡνώθη id.*corp.et div.*8(p.188.12ff.; M.*PL.*8.874A); *ib.*17(p.192.16; 875D); Eunomian λέγεται...παρὰ...τοῖς Εὐνομιανοῖς, ἡνῶσθαι τὸν θεὸν λόγον τῷ σώματι, οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἑκατέρου δυνάμεις. οὐ γὰρ εἶναι τὰς οὐσίας τὰς ἑνωθείσας ἢ κραθείσας, ἀλλὰ τὰς δυνάμεις...συγκεκρᾶσθαι Nemes.*nat.hom.*3(M.40.605A); **c.** of Word as united to man in Christ οὐ τραπεὶς [sc. ὁ λόγος] εἰς ἄνθρωπον ἀλλ' ἑνωθεὶς καθ' ὑπόστασιν Marc.Er.*Nest.*21(p.104.18); *ib.*10(p.96.15); ὁ ἡνωμένος θεὸς τῇ εὐτελείᾳ τῆς...σαρκός Isid.Pel.*epp.*1.59(M.78.221A); *ib.*1.124(265A); ἡνῶσθαι...σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν...τὸν λόγον Cyr.*ep.*17(p.35.26; 5^{2}.70B); id.*apol.Thdt.*anath.2(p.114.6; 6^{1}.208A); id.*Arcad.*(p.110.28; 5^{2}.115A); id.*Ps.*49:2(M.69.1076A); ποῦ γὰρ...ψιλὸς ἄνθρωπος ὁ Χριστός; πότε δὲ δίχα τοῦ ἑνωθέντος αὐτῷ νοεῖται λόγου; id.*Heb.*2:9(p.390.3); ἄπιστόν σοι φαίνεται εἰ ὁ ἀθάνατος θεὸς...ἑνοῦται σώματι; Procl.CP *or.*6.13(M.65.745C); ἐπιπλήσσει τῇ σαρκὶ...ἥτις μὴ ἐνεγκοῦσα τὸ τῆς ἑνωθείσης αὐτῷ θεότητος κίνημα Ammon.*Jo.*11:33(M.85.1468C); †Leont.B.*sect.*1.3(M.86.1197B); Oecum.*Apoc.*19:16(p.210); *ib.*3:12(p.62); Eulog.*palm.*7(M.86.2924C); ἡ ἀνθρωπότης τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τῆς ἡνωμένης αὐτῇ...θεότητος ἐπιτρέπεται Cosm.Ind.*top.*5(M.88.265A); ἐκ τῶν...θεομήτορος...αἱμάτων οἷς...ἑνωθεὶς ὁ λόγος γέγονε σὰρξ μὴ ἐκστὰς τοῦ εἶναι κατ' οὐσίαν θεός Max.*opusc.*(M.91.60A); ‡Caes.Naz.*dial.*25(M.38.885); *ib.*29(888); οὐχ ὑπάρχειν, ἀλλὰ γίνεσθαι ...ἡνωμένον ψυχῇ τε καὶ σώματι τοῖς ἡμετέροις...δι' ἐμὲ...τοῖς ἐμοῖς ὁ λόγος ἥνωται *ib.*169(1132f.); οὐ μὲν δὲ λέγειν ἀναγκασθησόμεθα πάσας τὰς ὑποστάσεις τῆς ἁγίας θεότητος...καθ' ὑπόστασιν ἡνῶσθαι... πάσῃ...τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει φαμὲν ἑνωθῆναι πᾶσαν τὴν τῆς θεότητος οὐσίαν...ὅλος ὅλῳ ἡνώθη, ἵνα ὅλῳ τὴν σωτηρίαν χαρίσηται Jo.D.*f.o.*3.6(M.94.1005A); id.*Jacob.*53(M.94.1464C); equated with σαρκοῦμαι, id.*f.o.*3.11(M.94.1025B); its correct interpretation ἑνωθεὶς [sc. ὁ λόγος] κατὰ φύσιν καὶ οὐκ εἰς σάρκα τραπεὶς Cyr.*ep.*17(p.36.11; 5^{2}.70E); ἡνῶσθαι...σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν ὁμολογοῦντες τὸν λόγον, ἕνα προσκυνοῦμεν υἱόν *ib.*(p.35.26; 70B); οὐκ ἔξωθεν ἡ δόξα τῷ σώματι... ἀλλ' ἔνδοθεν ἐκ τῆς...ἡνωμένης αὐτοῦ καθ' ὑπόστασιν...θεότητος Jo.D. *hom.*1.2(M.96.548D); Apollinarian ὁ προϋπάρχων υἱὸς ἑνωθεὶς σαρκὶ ἐκ Μαρίας κατέστη, τέλειον...ἄνθρωπον συνιστὰς ἑαυτόν Apoll.*fid.sec. pt.*36(p.181.11; M.10.1120A); οὐ κατὰ τὴν σάρκα ὁμοούσιος τῷ θεῷ, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἡνωμένον τῇ σαρκί id.*fr.*41(p.213.35)ap.Gr. Nyss.*Apoll.*19(M.45.1161C); **4.** ? of Ascension πῶς πρὶν ἑνωθῆναι καὶ ἀποθεωθῆναι λέγει 'ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν'; *ib.*98(p.230.5; M.45.1261C); **5.** ref. will of Christ, Max.*opusc.*(M.91.53C) cit. s. θέλημα; **6.** of eucharistic bread ὁ...ζωοποιὸς...λόγος ἑνώσας αὐτὸν τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ...ζωοποιὸν ἀπέφηνεν αὐτήν Petr.Laod.*Mc.*14:22(M.86.3328A).

D. of union of God with creation; **1.** act. and pass., *unite*, of God's action on the world εἷς...ὢν ὁ θεός, ἐν ἑκάστῳ γινόμενος ἑνοῖ τοὺς πάντας Evagr.Pont.*ep.*7(M.32.260B); τῇ...τριάδι τῇ ἑνούσῃ καὶ ἁγιαζούσῃ ἡμᾶς δι' ἑαυτῆς *Lit.Jac.*(p.160.7); of work of Christ ἑνῶν ἑαυτὸν ἡμῖν, ἡμᾶς τε αὐτῷ Eus.*d.e.*10.1(p.450.26; M.22.725A); τοὺς... κτισθέντας ἐν ἑαυτῷ ἥνωσε Ath.*Ar.*2.55(M.26.265A); τότε κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον, νῦν αὐτῷ τῷ θεῷ ἥνωσε Chrys. *hom.25.2 in Jo.*(8.145C); id.*hom.8.4 in 1Cor.*(10.70C); ὁ θεός... σαρκωθείς, πάσῃ τῇ κτίσει διὰ τῆς σαρκὸς ἡνώθη Thal.*cent.*1.97(M.91.1436D); as Good Shepherd ἄρνα ἐπ' ὤμου λαβὼν σῇ ποίμνῃ ἕνωσας *Pap.Chr.*(p.497); of work of H. Ghost διὰ...τοῦτο τὸ πνεῦμα ἐδόθη ἵνα τοὺς...διεστηκότας ἑνώσῃ Chrys.*hom.9.3 in Eph.*(11.71E); εἰ...ἓν πνεῦμα ἡμᾶς...διεστῶτας ἥνωσε id.*hom.30.2 in 1Cor.*(10.271B); ἑνούμεθα...τῷ θεῷ ἐν πνεύματι Cyr.*Os.*28(3.52D); apprehended by faith (exeg. 1Cor.1:28) οἱ τῷ θεῷ τῷ ὄντι μὴ ἡνωμένοι κατὰ τὴν πίστιν...'μὴ ὄντες' προσηγορεύθησαν Bas.*Eun.*2.19(1.254E; M.29.612C); οὕτω...ἡ τοῦ νόμου δικαίωσις ἐν ἡμῖν κατορθοῦται διὰ πίστεως ἡμῶν ἑνουμένων αὐτῷ, καὶ 'πνευματικῶν' ἀντὶ 'σαρκικῶν' γινομένων Gennad.*fr.Rom.*8:3 (p.375.30; M.85.1689B); **2.** pass., *unite together, be mutually united*; **a.** of prayers in God ἐπιδέομαι...τῆς ἡνωμένης ὑμῶν ἐν θεῷ προσευχῆς καὶ ἀγάπης Ign.*Magn.*14.1; **b.** of powers in Son κύκλος γὰρ [sc. ὁ υἱός]...πασῶν τῶν δυνάμεων εἰς ἓν...ἑνουμένων...διὸ δὴ καὶ τὸ εἰς αὐτὸν...πιστεῦσαι μοναδικόν ἐστι γενέσθαι, ἀπερισπάστως ἑνούμενον ἐν αὐτῷ Clem.*str.*4.25(p.318.2ff.; M.8.1365B) = Or.*Apoc.*5(p.22); **c.** of all created things in God τῷ καλῷ τὰ πάντα ἥνωται Dion.Ar. *d.n.*4.7(M.3.704A); *ib.*8.5(892C); ἐν τῷ θεῷ...ἑνοῦται πᾶσα ἡ κτίσις ‡Caes.Naz.*dial.*160(M.38.1120); from seraphim downwards, united in themselves, to each other, and to God, Dion.Ar.*d.n.*11.1(949A); broken by sin ἡ ἔχθρα τὸ μεσότοιχον...κωλύον τοῦ ἑνοῦσθαι τὴν ἀνθρώπων φύσιν τῇ μακαριότητι τῶν κρειττόνων [sc. δυνάμεων] Or. *Eph.*2:14(p.406); **d.** of Christians ἡνωμένην καὶ ἐκλεγμένην [sc. ἐκκλησίαν] ἐν πάθει ἀληθινῷ Ign.*Eph.*proem.; ἑνώθητε τῷ ἐπισκόπῳ id. *Magn.*6.2; ἐν τελείῳ σώματι ἡνωμένοι καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου βασταζόμενοι Hipp.*Dan.*4.37.2; σὺ δὲ οὐδὲ τῷ ἀδελφῷ ἀξιοῖς ἡνῶσθαι Chrys.*hom.24.2 in 1Cor.*(10.214A); of Jews and gentiles, *ib.30.2* (270D); in fellowship of H. Ghost; of Church of East and West, Bas.*ep.*90.1(3.181E; M.32.474B); in eucharist, Chrys.*hom.24.2 in 1Cor.*(213C); **3.** of union of individual with God, in Church ἵνα... ἑνωθῶσι τῷ...θεῷ διὰ τοῦ ἑνοῦντος αὐτῷ υἱοῦ Or.*Cels.*8.75(p.292.23; M.11.1632A); rendered impossible by sin, ‡Ath.*serm.Ant.*4(M.28.596A); τὸ ἀπαλλαγῆναι τῶν πονηρῶν, τὸ ἑνωθῆναι θεῷ Chrys.*hom. 13.3 in 2Cor.*(10.534C); ἑνοῖ τῷ θεῷ...τὰ δάκρυα id.*hom.6.5 in Mt.*(7.95A); Nil.*epp.*2.327(M.79.360D); ἑνῶσαι ἑαυτοὺς τῷ θεῷ Dor.*doct.*1.9(M.88.1628C); in eucharist ὁ...Χριστὸς...σε...ἑαυτῷ ἥνωσε Chrys. *hom.24.2 in 1Cor.*(10.214A); *Lit.Praesanct.*(p.349.15); ἑνωθεὶς ἑαυτῷ τε καὶ σοί. τῇ...μετουσίᾳ τοῦ παναγίου αὐτοῦ σώματος...τὰς σάρκας τὰς ἑνωθείσας σοι *Lit.Jac.*(*NBP* 10^{2} p.109); myst., of prophets οὗτοι...πνεύματι προφητικῷ...κατηρτισμένοι...ὀργάνων δίκην ἑαυτοῖς ἡνωμένοι ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς ἀεὶ τὸν λόγον ὡς πλῆκτρον Hipp.*antichr.*2 (p.4.23; M.10.729A); in gen., Mac.Aeg.*hom.*19.10(M.34.641A) cit. s. ἀνακεράννυμι; διψήσαντες ἑνωθῆναι καὶ εὐαρεστῆσαι τῇ θείᾳ...οὐσίᾳ

‡Tit.Bost.*palm*.4(M.18.1269C); of soul as bride ἀπὸ δὲ ἀμαθοῦς ἔμφρων...ὡς ἐκεῖνος ᾧ ἥνωται, τοῖς πᾶσιν ἀναδειχθῇ †Bas.Anc.*virg*.50 (M.30.769A); perfect detachment as condition for union with God, Dion.Ar.*d.n*.7.3(M.3.872B); τῷ παντελῶς...ἀγνώστῳ τῆς πάσης γνώσεως ἀνενεργησίᾳ, κατὰ τὸ κρεῖττον ἑνούμενος, καὶ τὸ μηδὲν γινώσκειν, ὑπὲρ νοῦν γινώσκων id.*myst*.1.3(M.3.1001A); ὁ θεῷ τελείως τὰς αἰσθήσεις ἑνώσας τοὺς λόγους αὐτοῦ μυσταγωγεῖται ὑπ' αὐτοῦ Jo.Clim.*scal*.30(M.88.1157C).

***ἐνσαββατίζω**, *keep sabbath*, Gr.Nyss.*res*.4(M.46.681B).

***ἐνσαλεύομαι**, *be shaken to and fro*, Gr.Nyss.*laud.Bas*.13(M.46.801B).

ἔνσαρκος, *of flesh, incarnate*; **1.** in gen. τῆς ἐ. ζωῆς Eus.*p.e*.7.2 (299D; M.21.509A); ταῖς ἐ. ἡμῶν σκηναῖς Meth.*Porph*.1(p.503.10; M.18.397C); περιτομὴν...τὴν ἔ. (opp. τὴν ἐν πνεύματι) Epiph.*haer*. 30.27(p.371.5; M.41.453B); *ib*.30.28(p.372.9; 456A); *ib*.30.33(p.379.24; 469A); Mac.Mgn.*apocr*.4.2(p.159.10); ὁ ἐπὶ γῆς ἔ. ἄγγελος [i.e. Symeon Stylites] Evagr.*h.e*.1.14(p.24.12; M.86.2461A); τὸν ἔ. ᾅδην [i.e. Chosroes] Sophr.H.*v.Anast*.(M.92.1685A); **2.** of Inc. τῆς ἐ. οἰκονομίας Or.*exp.in Pr*.12(M.17.192D); Nil.*epp*.1.259(M.79.177D); Cyr.*thes*.15(5^{1}.172C); esp. τὴν ἔ. παρουσίαν Or.*hom.1 in Lc*.(p.7.8; M.17.313D); Ath.*Ar*.1.8(M.26.28B); Cyr.H.*catech*.3.11; Chrys.*hom.36.4 in Mt*.(7.412A); τῆς ἐ. πολιτείας Eus.*h.e*.1.4.1(M.20.76C); τὴν ἔ. ἐπιδημίαν τοῦ λόγου Ath.*Ar*.1.59(133C); id.*fr.Pss.comm*.(M.27.588C); τὴν ἔ. ἐνανθρώπησιν Epiph.*haer*.30.27(p.370.7; M.41.452C); *ib*.69.24 (p.174.1; M.42.240A); εἰ κατὰ τὴν ἄσαρκον ὑπόστασιν ὁμοούσιος ὁ λόγος τῷ πατρί, δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ἔ. ὑπόστασιν ἑτερούσιος ὁ λόγος τῷ πατρί Leont.H.*Nest*.1.34(M.86.1497C); τὴν...ἔ. φύσιν Geo.Pis. *carm*.61^{c}.1; τῆς ἐ. ... μορφώσεως Jo.V H.*icon*.2(M.96.1352A); of events of Inc. τῆς ἐ. γενέσεως Eus.*v.C*.3.41(p.95.7; M.20.1101A) al.; Epiph.*haer*.26.12(p.292.3; M.41.352B); Jo.V H.*icon*.5(1353C); τὸ ἔ. πάθος Epiph.*haer*.9.4(p.201.5; 228D); τὴν ἔ. εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνάληψιν Iren.*haer*.1.10.1(M.7.549A); Mac.Mgn.*apocr*.4.18(p.197.11); in other contexts τὴν γενεαλογίαν τὴν ἔ. Epiph.*haer*.28.5(p.317.11; 384A); ἵνα μὴ διορίσῃ τὴν ἔ. τελείωσιν ἀπὸ τῆς ἐνθέου τελειώσεως *ib*.69.75 (p.223.1; M.42.324A); τὴν τοῦ θεοῦ λόγου ἔ. δοξολογίαν καὶ τελείαν θεότητα *ib*.69.36(p.184.12; 257B); abs. καὶ πάλιν [i.e. after Resurrection] αὐτὸς ἔ. ... δείκνυσιν †Hipp.*theoph*.3(p.5*.14); πᾶσι μὲν οὖν ὁμοίως ἔ. ὢν ἐσταυρώθη Cyr.H.*catech*.13.4; Apoll. οὐ γὰρ ἂν ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γεγονὼς εἴη, εἰ μὴ τυγχάνοι καθάπερ ἄνθρωπος νοῦς ἔ. ὤν Apoll.*fr*.69(p.220.24)ap.Gr.Nyss.*Apoll*.35(M.45.1201B); *ib*.70(p.220.28; M.45.1204D) cit. s. ἐπιδημία; θεὸς ἔ. πρὸ αἰώνων, ὀστώδης καὶ δέρματι...διειλημμένος Gr.Nyss.*ib*.15(1152C); νοῦν ἔ. ὄντα τὸν υἱὸν ἐκ γυναικὸς τεχθῆναι *ib*.23(1173B).

***ἐνσάρκωσις**, ἡ, *incarnation*, Epiph.*haer*.51.23(M.41.932A, v.l. for ἐνσάρκου p.292.6); Chrys.*hom.75.1 in Jo*.(8.439E).

***ἐνσατυρίζω**, *sport in*; met., Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.269.21; M.45.976A).

ἐνσεμνύνομαι, *be proud of*, Eus.*d.e*.3.6(p.135.2; M.22.228C).

ἐνσηκάζω** (ἐνσηκέω**), *shut up in a pen* or *fold*, met. τὰ πρόβατα ταῖς ἰδίαις αὐλαῖς ἐνσηκεῖ [sc. ὁ σωτήρ] Cyr.*Jo*.6.1(4.656E); med., id.*glaph.Gen*.5(1.151E); pass., *ib*.4(124A); id.*ador*.8(1.253C); id.*Ps*. 22:2(M.69.840C).

***ἐνσημάντρως**, *significantly*, ‡Meth.*Sym.et Ann*.11(M.18.376B).

ἐνσήπ-ομαι, *putrefy within*, met. αὐτῇ ~εσθαι τῇ ἁμαρτίᾳ Chrys. *hom.42.3 in 1Cor*.(10.399A).

***ἐνσιελίζω**, *spit into*; c. dat., Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.390.19; M.45.1120D).

***ἐνσκάζω**, *limp in*, met. ἐ. τῇ ἀσαφείᾳ τῶν θείων λόγων Max.*qu.Thal*.22(M.90.320B); id.*ambig*.(M.91.1141B).

***ἐνσκαίρ-ω**, *leap* or *frisk in*, ‡Caes.Naz.*dial*.70(M.38.937); τὰ μὲν [sc. βρέφη] διαφθείρεται...τὰ δὲ ζωογονεῖται, καὶ περιέπεται ἐν τοῖς ἀνόμοις κόλποις τὰ κακὰ ~οντα *ib*.109(981).

***ἐνσκεδάννυμι**, *scatter in*, met. τοῖς ἀποστόλοις ταύτης ἐνσκεδασθείσης τῆς χάριτος Gr.Nyss.*Steph*.1(M.46.705A).

ἐνσκην-όω, *encamp*, met. ἵνα...ὁ λόγος τοῦ θεοῦ...ἐν αὐτοῖς ~ώσῃ *A.Thom*.A 88(p.203.8).

ἐνσκήπτ-ω, **1.** trans.; **a.** *hurl* or *make to fall in* or *on*, met. φιλίας ἡμῖν κέντρον ἐνέσκηψεν Gr.Thaum.*pan.Or*.6(p.16.16; M.10.1069D); theol. οὔτε ἐν τῷ κτίζειν εἰς τὸν υἱὸν πάθος ἐνσκήψει [sc. ὁ ἀπαθὴς θεός] Epiph.*haer*.69.26(p.176.18; M.42.244D); ἀπὸ τῆς ἰδίας [sc. κεφαλῆς] εἰς Χριστὸν ~ει τὸ τῆς χλεύης ἔργον *ib*.80.7(p.492.21; 768A); **b.** *utter*, *ib*.78.11(p.462.23; 716C); *ib*.78.5(p.455.32; 706C); **2.** intrans.; **a.** *fall in* or *on* φόβος ἐνέσκηψε τοῖς τῆς διανοίας κόλποις Bas.*ep*.45.1(3.133A; M.32.365A); Gr.Thaum.*pan.Or*.6(p.17.1; M.10.1072A); **b.** *fall upon, affect, do harm to*, c. prep. οὐδὲν...~ουσιν εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀληθείας Epiph.*haer*.69.33(p.182.15; M.42.253D); *ib*.69.35(p.183.22; 256D); *ib*.77.28(p.440.31; 681C); c. dat. τὸ πάθος τῇ θεότητι...οὐκ ἐνέσκηψεν *ib*.77.33(p.444.21; 689C); *ib*.69.24(p.174.16; 240D); abs., *ib*. 76.48(p.402.19; 612C); **c.** *attack* ὅλος ὁ διάβολος ἐνέσκηψεν αὐτῷ Meth. *fr.Job* 14(p.515.6); Eus.*h.e*.5.1.5(M.20.409A); hence *find fault with*, Thdt.*rect.conf*.7(M.6.1217C).

***ἐνσκιάζω**, *overshadow*, Gr.Nyss.*Apoll*.6(M.45.1136C) cit. s. ἐμμορφόω.

***ἐνσκιρτάω**, **1.** *dance upon*, Bas.Sel.*v.Thecl*.2.10(M.85.581B); **2.** *leap within*, ‡Chrys.*praecurs*.1.2(2.807C); **3.** *exult* or *rejoice in*; c. dat., Bas.*hom*.18.2(2.140B; M.31.485C).

***ἐνσκοτίζομαι**, *be in darkness*; met., Gr.Nyss.*hom.2 in Eccl*.(M.44.636C).

ἐνσπαργανόω, *wrap in swaddling clothes*; pass., of Christ, ‡Gr.Naz.*Chr.pat*.1464(M.38.253A).

***ἐνσπαταλ-άω** (-έω), *luxuriate in* θείοις ~ῶντες λόγοις Cyr.*hom.pasch*.15.1(5^{2}.198E); id.*Joel*.12(3.311E); id.*ador*.1(1.14E); τὰ θρέμματα τοῖς τῆς γραφῆς ~οῦντα λόγοις id.*Ps*.67:16(M.69.1152B).

ἐνσπείρ-ω, *sow in, implant, impregnate*; ‡Meth.*Sym.et Ann*.4 (M.18.356B); met., *T.Reub*.5.3; ἡ τῶν ἀγγέλων πρὸς τὸ ~εσθαι ψυχὰς σώμασιν λειτουργία Or.*Jo*.13.50(49; p.277.23; M.14.489A); τοῖς ἀνηκόοις ~ων τὸ θεῖον κήρυγμα Isid.Pel.*epp*.3.176(M.78.865D); ἡδονὰς ~ων αἰσχράς Cyr.*Ps*.36:32(M.69.948A); of Christ, *A.Thom*.A 144 (p.251.4); τοῖς πεπιστευκόσι τῇ οἰκονομίᾳ τῆς χάριτος ἑαυτὸν ~ει διὰ τῆς σαρκός Gr.Nyss.*or.catech*.37(p.152.3; M.45.97B); ὡς ἀγαθὰς γεννῶσα πράξεις [i.e. the Church as bride]...διὰ τοῦ ~οντος ἐν αὐτῇ Χριστοῦ Ammon.*Jo*.3:25(M.85.1413D); Gnost. ἐν τοῖς τρισὶ στοιχείοις τὸ πῦρ...ἐνέσπαρται καὶ ἐμφωλεύει Clem.*exc.Thdot*.48(p.122.17; M.9.681C); οὗτος ⟨ὁ⟩ 'κατ' εἰκόνα' ἄνθρωπος. ὁ δὲ 'καθ' ὁμοίωσιν' τὴν αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ ἐκεῖνός ἐστιν, ὃν εἰς τοῦτον 'ἐνεφύσησέν' τε καὶ ἐνέσπειρεν *ib*.50(p.123.13; 684A); ἔσχεν δὲ ὁ Ἀδὰμ ἀδήλως αὐτῷ ὑπὸ τῆς Σοφίας ἐνσπαρὲν τὸ σπέρμα τὸ πνευματικὸν εἰς τὴν ψυχήν *ib*.53 (p.124.18; 684C).

***ἐνσπερματίζω**, *sow in*, Epiph.*haer*.76.26(p.374.20; M.42.569A).

ἔνστασις, ἡ, **1.** *constancy, resolution*, Just.*dial*.112.5(M.6.736A); τὴν ἀκίνητον ἔ. τῆς ψυχῆς Meth.*symp*.11(p.139.27; M.18.217C); ἐνστάσεις πρὸς τὰς ἀλγηδόνας Eus.*h.e*.4.15.4(M.20.344A); **2.** *bearing, mien* βλέμματος ἔ. Bas.*ascet*.1.5(2.323B; M.31.880C); φοβερὸς ἦν τὴν ἔ. *cat.Lc*.7:24(p.59.21); **3.** *opposition, hostility* πολέμων...ἔ. Epiph. *haer*.8.9(p.197.2; M.41.224A); Thdt.*Dan*.8:25(2.1223); Anast.S.*Ps*. 6(M.89.1089C).

ἐνστατικῶς, *stubbornly, obstinately*, Const.ap.Eus.*h.e*.10.5.21(M.20.889A); comp., Ephr.1.261C.

***ἐνσταυρόω**, *crucify upon*, c. dat., Alex.Lyc.*Man*.4(p.7.19; M.18.416D); *ib*.24(p.35.22; 444D).

ἐνστέλλω, med. ἐ. τὴν πορείαν *make a journey*, Epiph.*haer*.78.11 (M.42.716B; στειλαμένου p.462.5).

***ἐνστενόομαι**, *be confined within*, ‡Caes.Naz.*dial*.140(M.38.1048).

***ἐνστενοχωρ-έω**, *be confined within* ὅλος σοι χωρητὸς γίνεται [sc. ὁ θεός],...καὶ οὐκ ~εῖ πάσῃ τῇ φύσει ἐνδιοδεύων Gr.Nyss.*hom.2 in Cant*. (M.44.805D).

***ἐνστερνίζομαι**, **1.** *draw to one's breast, embrace*, Bas.*renunt*.5(2.206D; M.31.636C); met. τὸν σωτῆρα ἐ. Clem.*paed*.1.6(p.115.28; M.8.301A); ‡Ath.*qu.script*.30(M.28.720D); Chrys.*hom.12.2 in Eph*.(11.179E); theol. ὅλου μὲν τοῦ πατρὸς ἐνεστερνισμένου τὸν υἱόν *Symb.Ant*. (345)9(p.253.38; M.26.733B); **2.** *lie on one's breast*, of S. John at Last Supper (cf. Jo.13:23), *Const.App*.5.14.3; **3.** *bear* or *cherish in one's heart* τοὺς λόγους...ἐ. *1Clem*.2.1; Eus.*l.C*.5(p.205.2; M.20.1337A); *Const.App*.1 proem.

***ἐνστερνισμένως**, *with an embrace*, Thdr.Stud.*epp*.2.90(M.99.1341A).

***ἐνστηθίζω**, *commit to memory*, ‡Ath.*def*.1(M.28.533A).

***ἐνστηλιτεύ-ομαι**, **1.** *be engraved upon*, Gr.Nyss.*Pss.titt*.A 14 (M.44.576B); met. ἐνεστηλιτευμένα τῇ ψυχῇ Bas.*hom.in Ps*.59(1.191A; M.29.464C); Gr.Nyss.*Pss.titt*.A 4(501C); *ib*.16(597D); **2.** *record* τὸ ἀμαθὲς αὐτοῦ...διὰ μέσου τῶν ἐμῶν λόγων ~εσθαι id.*Eun*.7(2 p.159.3; M.45.748B).

ἐνστίζ-ω, *imprint, impress* τὰ φάλαρα, οἷς ~ουσι καὶ τοῦ ἀργυρίου τὴν καθαρότητα Gr.Nyss.*hom.3 in Cant*.(M.44.817D); met. οὐχ ἥλιον ἔχοντες ἐνεστιγμένον τῷ σώματι...ἀλλὰ τὸ ἡλίου...δεσπότην Chrys. *hom.8.7 in Rom*.(9.508A).

***ἐνστίλβω**, *shine in*, c. dat., Gr.Nyss.*hom.3 in Eccl*.(M.44.657A).

ἐνστομίζομαι, *devour*, Sophr.H.*v.Anast*.(M.92.1728B).

***ἐνστράπτω**, *flash upon*, fig. ἐνέστραψεν ταῖς ἁπάντων καρδίαις τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας τὸ φῶς Cyr.*Ps*.49:4(M.69.1077C).

ἐνστρέφ-ω, *turn in*; **1.** act., *sift* or *riddle in* τοῦ ἐχθροῦ...ψυχὴν... ὡς σῖτόν τινι σινίῳ ~οντος Mac.Aeg.*pat*.20(M.34.881B); **2.** med.;

a. of words, *be in use*, Bas.*fid*.2(2.225D; M.31.681A); **b.** of persons, *be addicted to* τῶν τούτοις [sc. τοῖς βιωτικοῖς] ~ομένων Chrys.*hom*.9.3 *in 2Tim*.(11.718D); Hadr.*introd*.47.

***ἐνστρογγυλόομαι,** *be rounded*, Philost.*h.e*.3.11(M.65.497B).

***ἐνσυμφυΐα, ἡ,** *affinity* or *unity of nature within* [sc. Trin.], Melet.*nat.hom*.1(M.64.1149D).

***ἐνσυνέχομαι,** *heap together*; met., Gr.Nyss.*Apoll*.59(M.45.1269A).

ἐνσφηκόω, *inlay*, Paul.Sil.*ambo*.264(M.86.2261B).

ἐνσφραγίζ-ω, *stamp, impress as with a seal, confirm* ἐπὶ δύο... μαρτύρων ~ει τὰ ἑαυτοῦ κακά Hipp.*haer*.9.15(p.253.22; M.16.3391A).

***ἐνσχεδιάζομαι,** *arise suddenly*, Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.288.12; M.45.997A).

ἐνσώματος, 1. *incarnate*; **a.** of Jo. Bapt. as ἐ. ἄγγελος Sophr.H.*or*.7.19(M.87.3352B); **b.** in gen. οὐκ ἐ., εἰ πνεῦμά ἐστιν [sc. ὁ θεός] Cyr.*ep.Calos*.(6^2.364A); esp. ref. Inc. τὴν ἐ. παρουσίαν Ath.*Ar*.1.53(M.26.124A); *ib*.2.66(285C); τοῦ...υἱοῦ ἐ. ⟨γενομένου⟩ Epiph.*haer*.69.64(p.213.32; M.42.308B); πρὸ μὲν τῆς ἐνανθρωπήσεως ὡς ἄσαρκος ἔτι λόγος, μετὰ δὲ τὴν ἐνανθρώπησιν ἔτι ὁ αὐτὸς ἐ. Cyr.*expl.xii cap*.2(p.18.6; 6^1.148C); id.*inc.unigen*.(5^1.707E); παρῆλθεν ἐ. id.*Chr.un*.(5^1.769B); id.*ep.Calos*.(364A); **2.** *corporeal*, in title of work by Melito περὶ τοῦ ἐ. εἶναι τὸν θεόν. μέλη γὰρ θεοῦ ὀνομαζόμενα εὑρίσκοντες... Or.*sel.in Gen*.1:26(M.12.93A); ὁ 'περὶ ἐ. θεοῦ' Eus.*h.e*.4.26.2(M.20.392B); Hier.*vir.ill*.24(p.24.13; M.*PL*.23.644B); **3.** *characteristic of* or *belonging to the body*; of sin, Clem.*str*.4.25(p.318.18; M.8.1368A); ἴδιον... τῆς ἐ. φύσεως τὸ διὰ ῥημάτων ἐξαγγέλλειν τὰ...νοήματα Gr.Nyss.*Eun*.12(2 p.273.10; M.45.980B); τῆς παχυτέρας...καὶ ἐ. ζωῆς Cyr.*ador*.16(1.562A).

ἐνσωματ-όω, *set in a body* τὴν ψυχήν Hermias *irris*.2(M.6.1169B); pass., ref. Inc. τοῦ πρωτοτόκου πάσης κτίσεως ~ουμένου Or.*Jo*.2.31(25; p.88.13; M.14.168C).

ἐνσωμάτωσις, ἡ, *incarnation, embodiment*, of Inc. τὸ μυστήριον τῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἐ. Or.*Jo*.6.5(2; p.112.29; M.14.208B); τῆς... ἐκείνου ἐ. ἡμεῖς γεγόναμεν ὑπόθεσις Ath.*inc*.4.3(M.25.104A); Bas.*hom. in Ps*.29(1.124D; M.29.305C) cit. s. ἐγκαινισμός; ἡ δι' ἡμᾶς ἐ. τοῦ θεοῦ Nemes.*nat.hom*.42(M.40.781B); τῆς ταπεινώσεως, τουτέστι τῆς ἐ. Cyr.*Jo*.1.9(4.78C); βούλεται...ἀεὶ καὶ ἐν πᾶσιν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος τῆς αὐτοῦ ἐ. ἐνεργεῖσθαι τὸ μυστήριον Max.*ambig*.(M.91.1084D).

ἔνσωμος, *possessing a body, embodied*; of Christ after Resurrection, Eus.*d.e*.3.4(p.115.8; M.22.197A); id.*theoph.fr*.3(p.5*.14).

ἐνσωρεύ-ω, *heap on* or *in*; pass., Cyr.*Is*.4.4(2.709A); met., id.*Nest*.1(p.14.34; 6^1.4A); δογματικῆς ἀκριβείας ~εται γνῶσις id.*Juln*.7(6^2.233E); *ib*.10(330A).

ἐνταλαιπωρέομαι, *pass one's life wretchedly in*, Chrys.*ep*.3.13(3.568D).

***ἐνταλαμένος,** s.v.l., ? *in a frenzy*, Barth.Edess.*Agar*.(M.104.1428B).

ἔνταλμα, τό, *command, precept* τῶν τοῦ κυρίου ἐ. *2Clem*.17.3; Just.*dial*.46.5(M.6.576A); ἐ. ἀνθρώπων Clem.*str*.3.12(p.237.25; M.8.1192A).

***ἔνταλσις, ἡ,** *order, command*, Thdr.Stud.*epp*.1.10(M.99.941B).

***ἐνταλτικῶς,** *by way of command*, ‡Just.*qu.et resp*.92(M.6.1333B).

***ἐντάραχος,** *agitated, disturbed*; of persons, *A.Thom*.A 43(p.160.8); *ib*.105(p.218.7).

***ἐνταράχως,** *with much disturbance*, Arc.C.*v.Sym*.(M.94.1396A).

ἐντάσσ-ω, 1. *insert, include*, Const.*or.s.c*.19(p.181.17; M.20.1292A); Gel.Cyz.*h.e*.2.29.4(M.85.1313A); *ib*.2.31.10(1319C); pass., Epiph.*haer*.76.22(p.369.26; M.42.561A); *ib*.77.14(p.428.1; 660C); Chrys.*hom.in Philm*.proem.(11.774B); **2.** *store away* gifts, Eus.*v.C*.4.7(p.120.22; M.20.1156C); **3.** pass.; **a.** of persons, *be entered* or *enrolled* in εἰς Λευιτικὴν ~όμενος φυλήν Clem.*str*.5.6(p.353.18; M.9.65C); met. ἐντεταγμένος...εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σῳζομένων *1Clem*.58.2; Clem.*str*.7.7(p.37.7; 469B); **b.** *be mentioned* in οὐκ ἐντέτακται τὸ πνεῦμα...ἐν τοῖς προοιμίοις τῶν ἐπιστολῶν Chrys.*hom*.30.2 *in 2Cor*.(10.651C); **c.** *be assigned* to ἑκάστῳ ἐντετάχθαι τὴν αὐτῷ πρέπουσαν λειτουργίαν Cyr.*ador*.13(1.455D).

ἐνταφιάζω, *bury*, *A.Andr.et Mt*.23(p.98.14); *A.Pil*.B 11.5(p.314); Jo.Thess.*dorm.BMV* 2.14(p.435.39).

ἐνταφίασις, ἡ, *burial*, Steph.Diac.*v.Steph*.(M.100.1093C).

ἐνταφιασμός, ὁ, *laying out for burial*, Gr.Nyss.*hom*.6 *in Cant*.(M.44.897C); of Christ, ‡Just.*qu.et resp*.117(M.6.1368A); ‡Bas.*h.myst*.50(p.391.9); Eutych.*pasch*.1(M.86.2392B).

***ἐντειλίσσω,** ? *roll up, fold*, *Exorc*.(p.345).

ἐντεκταίνομαι, *build* or *fix in* τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, ἃς...ὁ δημιουργὸς ἡμῖν ἐνετεκτήνατο Gr.Nyss.*virg*.18(p.318.2; M.46.389C); id.*hom*.7 *in Cant*.(M.44.933A); id.*beat*.5(M.44.1256B).

ἐντέλεια, ἡ, *completeness, perfection*, Max.*opusc*.(M.91.93A); Areth.*Apoc*.2(M.106.516C).

***ἐντελειόομαι,** *be completed*, Pall.*h.Laus*.43(M.34.1210D; τελειωθέντος p.130.22).

[*]ἐντελεχέω, = ἐνδελεχέω, *continue* or *persist in*, †Bas.Sel.*or*.41(M.85.464B).

[*]ἐντελεχισμός, ὁ, = ἐνδελεχισμός, *persistence, continual desire* or *urge* ὁ ἐ. τῆς σαρκός Ant.Mon.*hom*.17(M.89.1481B).

ἐντελεχῶς, *continually*, Nil.*epp*.2.161(M.79.277A).

ἐντέλλομαι, *enjoin* upon, *urge*, τί τινι; of God, *Barn*.14.6; Just.*dial*.22.1(M.6.521B); Hegem.*Arch*.11(p.19.5; M.10.1445B); of Christ, Just.*1apol*.66.3(M.6.429A); Clem.*exc.Thdot*.76(p.131.5; M.9.693C); †Jo.D.*B.J*.8(M.96.920A); pass., of commands, *be enjoined* upon ἐντέταλται τῷ Ἰσραὴλ προσφέρειν δάμαλιν τοὺς ἄνδρας *Barn*.8.1; φύλακες τῶν ἐντεταλμένων Just.*1apol*.65.1(M.6.428A); Cosm.Ind.*top*.proem.2(M.88.53D).

ἐντεροειδής, *like intestines*, Melet.*nat.hom*.10(M.64.1197C).

***ἐντερόμαντις, ὁ,** *haruspex*, Thdt.*qu*.29 *in Lev*.(1.207).

***ἐντευκτέον, 1.** *one must appeal to*; God in prayer, Or.*or*.14.6(p.333.21; M.11.464C); a doctor, Bas.*ep*.84(3.177A; M.32.461D); **2.** *one must read*, Clem.*str*.5.14(p.420.27; M.9.205A).

ἐντευκτικός, *petitionary*, Pall.*v.Chrys*.2(p.7.24; M.47.8); *ib*.7(p.42.7; M.47.25); CSyr.*act*.(*ACO* 3 p.102.20; H.2.1381B).

ἔντευξις, ἡ, 1. *appeal, entreaty*; **a.** in gen., *1Clem*.63.2; Just.*1apol*.1(M.6.329A); Chrys.*sac*.3.16(p.86.6; 1.396E); **b.** of appeal to God in prayer, def. ἡγοῦμαι...ἔ. δὲ τὴν ὑπὸ παρρησίαν τινὰ πλείονα ἔχοντος περί τινων ἀξίωσιν πρὸς θεόν Or.*or*.14.2(p.331.7; M.11.461A); ἔ. δὲ [sc. ἐστί] κατηγορία τῶν ἀδικούντων Thdt.*1Tim*.2:1(3.646); ἔ. ἐστι παράκλησις ὑπὸ μείζονος προσαγομένη θεῷ περὶ σωτηρίας ἑτέρων Evagr.ap.*Doct.Patr*.33(p.258.10); its conditions ἐὰν...μιγῇ ἡ ὀξυχολία τῇ μακροθυμίᾳ...οὐκ εὔχρηστος τῷ θεῷ ἡ ἔ. αὐτοῦ Herm.*mand*.5.1.6; *ib*.10.3.2; πᾶσαν...ἔ. ἀναπεμπτέον τῷ...θεῷ διὰ τοῦ ἐπὶ πάντων ἀγγέλων ἀρχιερέως Or.*Cels*.5.4(p.4.24; M.11.1185B); in eucharist, of prayer of consecration ὁ ἄρτος...ἁγιάζεται διὰ θεοῦ λόγου καὶ ἐ. Gr.Nyss.*or.catech*.37(p.150.1; M.45.97A); through baptism εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπανάγεσθαι ἀξίωμα, δι' ἐ. δηλαδὴ καὶ τῆς σωτηρίου ἐπικλήσεως ἐπιφοιτῶντος τοῦ πνεύματος †Jo.D.*B.J*.8(M.96.920A); **2.** *reading* ἐντεύξεις τῶν γραφῶν Clem.*str*.7.7(p.37.4; M.9.469B); Eus.*h.e*.2.15.2(M.20.172C); *ib*.6.2.9(525A); **3.** *discourse, treatise*, id.*p.e*.11.5(514A; M.21.852D); **4.** *character*, sc. of a person, Thphn.*chron*.p.240(M.108.605A); **5.** *outer covering* or *shell* καρυΐνου... ἡ πρώτη ἔ. πικρά Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.428D).

ἐντεχνής, *skilled*, neut. as subst., Cyr.*Juln*.7(6^2.231C).

***ἐντεχνία, ἡ,** *skill*, Cyr.*Os*.127(3.160A).

ἔντεχνος, *artistic*; neut. as subst.; **1.** *elaboration*, Clem.*paed*.3.10(p.266.1; M.8.624B); **2.** *skill* τὸ ἔ. τῆς δημιουργίας *Hom.Clem*.6.19; Bas.*ep*.139(3.230D; M.32.581B).

ἐντέχνως, *skilfully*, Tat.*orat*.34(p.36.18; M.6.877A); *Orac.Sib*.1.58; Clem.*str*.1.2(p.14.9; M.8.709C).

***ἐντιθασσεύομαι,** *become* or *be made gentle*, Cyr.*hom.pasch*.9(5^2.115B).

ἐντίναγμα, τό, *shaking*, Serap.*euch*.29.2; Gr.Naz.*carm*.1.2.25.18(M.37.814A).

ἐντινάσσω, 1. *hurl against*; pass., *be slammed against* ἐντιναχθήσονταί σοι αἱ θύραι ‡Nil.*Epict*.49(M.79.1304D); **2.** *drive* τὰ πρόβατα...ἐ. εἰς τοὺς ἀλώπεκας *Apoc.En*.89.43; **3.** pass., *be thrust into* ξύλῳ ἐντιναγῆναι Just.ap.Eus.*h.e*.4.16.3(M.20.365A) but *2apol*.3.1(M.6.448A) reads ἐμπαγῆναι.

ἐντοίχιος, *within the walls* ἐ. πόλεμος ‡Chrys.*meretr*.2(10.762A).

ἔντοκος, *bearing interest*, Ast.Am.*hom*.4(M.40.220C); Gr.Nyss.*usur*.(M.46.436C); *ib*.(452C).

ἐντολεύς, ὁ, 1. *representative, delegate, attorney*, Eus.Dor.ap.CChalc.*act*.4(*ACO* 2.1.2 p.113.15; H.2.420A); μηδεὶς ἐπίσκοπος...ἐ. δίκης...γινέσθω Ath.Scholast.*coll*.1.2(p.6); Jo.D.*parall*.tit.16(M.95.1053); **2.** *one who gives commands*, of God τὸν ἐ. τοῦ νόμου κύριον *T.Aser* 2.6.

ἐντολή, ἡ, 1. *injunction, command, commandment*; divine; **a.** in gen., esp. of moral precepts ἐὰν...πορευώμεθα ἐν ταῖς ἐ. αὐτοῦ Polyc.*ep*.2.2; Or.*princ*.3.1.19(p.233.10; M.11.292B); Meth.*res*.1.29(p.260.1; M.41.1137B); Chrys.*hom*.60.6 *in Jo*.(8.360C); **b.** at Creation τὴν πρὸ τῆς ἐ. ἡμῶν ἐν τῷ πρωτοπλάστῳ διαγωγὴν πρὸ σώματος Meth.*res*.1.57(p.317.18; M.41.1152C); ἡμεῖς οἱ ἐξ οὐκ ὄντων κατ' ἐντολὴν ὑπάρχοντες ‡Ath.*dial.Trin*.2.23(M.28.1193A); φῶς μὲν ἦν καὶ ἡ τῷ πρωτογόνῳ δοθεῖσα πρωτόγονος ἐ., ἐπειδὴ λύχνος ἐ. νόμος καὶ φῶς (Ps.117:105) Gr.Naz.*or*.40.6(M.36.364D); opp. generation of Son ὑποστάσει γεννᾷ [sc. Father] καὶ ἐ. κτίζει. ἡ γὰρ ἐ., σύνδρομον ἔχουσα

τὴν δύναμιν, παρίστησιν ὃ βούλεται ὁ ἐντειλάμενος· ὑποστάσει δὲ γεννῶν, οὐκ ἀνέχεται ἐντολήν, ἵνα μηδὲν μέσον ᾖ τοῦ γεννῶντος πατρὸς καὶ τοῦ γεννωμένου υἱοῦ ‡Ath.*dial.Trin.*1.4(1121C); *ib.*1.6(1125A) cit. s. δημιουργικῶς; acc. Macedonians ὁ ἐνυπόστατος λόγος ἐστὶν ὁ τὸν οὐρανὸν στερεώσας ἢ ὁ προφορικός; [Macedonius]: τὸν προφορικὸν λέγω, τὴν ἐ. αὐτοῦ [Ps.148:5] εἶπε δὲ καὶ ἐνετείλατο τῷ υἱῷ, ἐνυποστάτῳ λόγῳ· ὁ δὲ τὴν ἐ. λαβὼν υἱὸς ἔκτισεν *ib.*3.23(1240A); **c.** given to Adam, Eus.*h.e.*1.2.18(M.20.61C); μὴ διὰ φωνῆς αἰσθητικῆς δέδωκε τῷ Ἀδὰμ τὴν ἐ. ὁ θεός, ἀλλ' ὥστε ἐντυπῶσαι μὲν αὐτῷ κατὰ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν τήν τε γνῶσιν τοῦ νόμου καὶ τὴν ἀκοήν Diod.*Gen.*2:7(M.33.1567C); νόμῳ τῷ τῆς ἐ. μόνῳ κρατούμενον [sc. Adam] Gr.Naz.*or.*14.25 (M.35.892A); *Hom.Clem.*16.6; τὸ δοῦναι τὴν ἐ. μείζονος κηδεμονίας ἐστὶν ἢ τὸ μὴ δοῦναι Chrys.*Stag.*1.5(1.166A); Gel.Cyz.*h.e.*2.24.5(M.85.1300B); Proc.G.*Gen.*3:7(M.87.197A,B); ref. Rom.7:12 δοθείσης γὰρ τῆς ἐ. ἔσχε λαβὴν διὰ τῆς ἐ. ὁ διάβολος κατεργάσασθαι ἐν ἐμοὶ τὴν ἐπιθυμίαν Meth.*res.*2.2(p.331.7; M.41.1164B); νόμον τὸν Μωσαϊκὸν καλεῖ, ἐ. δὲ τὴν τῷ Ἀδὰμ δεδομένην Thdt.*Rom.*7:12(3.73) but v. νόμος; οἱ γὰρ ῥαθυμίᾳ συζῶντες...τοῦ θεοῦ...κατηγοροῦσιν, ὡς τεθεικότος τὴν ἐ. ... εἰ...προορῶν τὴν παράβασιν, τέθεικε τὴν ἐ., αὐτὸς τῆς παραβάσεως αἴτιος·...διά τοι τοῦτο τέθεικε τὴν ἐ. ὁ θεός, ἵνα καὶ τὴν οἰκείαν φύσιν ἐπιγινώσκῃ, καὶ τὸν νομοθέτην δειμαίνῃ *ib.*(l.c.); **d.** given to Moses, Just.*dial.*92.2(M.6.696A); αἱ ἐ. κατὰ νόμον opp. ⟨αἱ⟩ πρὸ τοῦ νόμου Clem.*str.*7.2(p.8.29; M.9.413B); τὰς ἐ. [ἃς] ἔδωκεν τάς τε προτέρας τάς τε δευτέρας ἐκ μιᾶς ἀρυτόμενος πηγῆς ὁ κύριος, οὔτε τοὺς πρὸ τοῦ νόμου ἀνόμους εἶναι ὑπεριδὼν οὔτ' αὖ τοὺς μὴ ἐπαΐοντας τῆς βαρβάρου φιλοσοφίας ἀφηνιάσαι συγχωρήσας *ib.*(p.9.11; 413C); Cyr.*Jo.*9(4.749E); of one of decalogue τὴν ἐν τῷ νόμῳ κειμένην ἐ. Chrys.*hom.21.1 in Eph.*(11.158E); exeg. Eph.6:2 οὐ τῇ τάξει εἶπεν αὐτὴν πρώτην, ἀλλὰ τῇ ἐπαγγελίᾳ *ib.*(159A); εἰσὶν ἄλλαι πρὸ ταύτης ἐ., ἀλλ' ἐκείναις οὐ συνέζευξεν ἐπαγγελίαν ὁ νομοθέτης. ... ἔδειξεν ὁ...ἀπόστολος, ὡς τὰ περιττὰ τοῦ νόμου μετὰ τὴν τοῦ νομοθέτου παρουσίαν ἐπαύσατο, τὰ δέ γε φυσικῶς προηγορευμένα καὶ μετὰ τὴν καινὴν διαθήκην κρατεῖ Thdt.*Eph.*6:2(3.436); **e.** in both OT and NT, Clem.*str.*5.1(p.327.25; M.9.12C); **f.** of Father to Christ, exeg. Jo. 12:50 ὥσπερ γὰρ τοὺς ἐ. δεχομένους ἀδύνατον ἄλλο τι ποιεῖν ἢ λέγειν, ἢ ὅσα οἱ πέμψαντες βούλονται, ἕως ἂν ἐ. πληρῶσι...οὕτως οὐδὲ ἐμὲ ἄλλο τι πρᾶξαι ἢ εἰπεῖν δυνατόν, ἀλλ' ἢ ἅπερ ὁ πατὴρ βούλεται Chrys.*hom. 69.2 in Jo.*(8.411A); αὐτὸς γὰρ ὢν ὁ...λόγος τοῦ θεοῦ...ἀναγκαίως διερμηνεύει τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ ὡς ἐν θελήσει δοκοῦν τῷ ἰδίῳ γεννήτορι ἐξάγων εἰς φῶς ὡς ἐντολῆς δύναμιν εἰληφέναι φησίν·...οὐδὲν...εἰς τὸν τῆς οὐσίας λόγον, ἤτοι τῆς ἀξίας ὑπομενεῖ τὸ βλάβος ὁ μονογενής, κἂν ἐ. εἰληφέναι λέγεται παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός Cyr.*Jo.*9(4.718A,C); exeg. Jo.12:49–50,14:31 τὴν λεγομένην 'ἐ.' μὴ λόγον προστατικὸν διὰ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων ἐξαγγελλόμενον ἐκδεχώμεθα περὶ τῶν ποιητέων τῷ υἱῷ ὡς ὑπηκόῳ νομοθετοῦντα, ἀλλὰ θεοπρεπῶς νοῶμεν θελήματος διάδοσιν Bas.*Spir.*20(3.17E; M.32.104B); **g.** of Christ κεκοσμημένοι ἐν ταῖς ἐ. Ἰησοῦ Χριστοῦ Ign.*Eph.*9.2; ἔχουσι τὰς ἐ. ... τοῦ...Χριστοῦ ἐν ταῖς καρδίαις κεχαραγμένας Arist.*apol.*15.3(p.111. 1); Clem.*paed.*1.3(p.95.22; M.8.260B); *ib.*1.13(p.151.27; 376A); προσέχωμεν...ταῖς ἐ. ταύταις, ἵνα 'τέκνα φωτὸς' εὑρεθῶμεν πράσσοντες αὐτάς *Const.App.*1.2.4; κατ' ἐντολὴν Χριστοῦ ζῶν *ib.*2.46.2; of the counsels τῶν ἐ. αἱ μέν εἰσιν ἐπιτεταγμέναι, αἱ δὲ οὐκ ἐπιτεταγμέναι ἀλλ' αὐτεξούσιοι καὶ τῇ προαιρέσει ἐπιτετραμμέναι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὧν οὐκ ἔστιν ἄνευ σωθῆναι, αὗταί εἰσιν αἱ προστεταγμέναι· αἱ δὲ μείζονες τῶν προστεταγμένων, ἃς κἂν μὴ ποιήσωμεν σωζόμεθα, οὐκ εἰσὶν ἐπίταγμα τοῦ θεοῦ Or.*comm.in 1Cor.*7:25(*JTS* 9 p.508); opp. νόμος: ἐν τῇ χάριτί εἰσιν τοῦ σωτῆρος αἱ ἐ.—οὐ νόμοι —ἀλλὰ τῇ προαιρέσει καταλιμπανόμεναι Sever.*1Tim.*1:8–9(p.336.14); exeg. Jo.13:34 πῶς δὲ αὐτὴν [sc. τὴν ἐ.] λέγει καινὴν καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ [sc. διαθήκῃ] κειμένην; αὐτὸς αὐτὴν ἐποίησε καινὴν τῷ τρόπῳ· ἐπήγαγε γοῦν, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς Chrys.*hom.72.3 in Jo.*(8.427A); Cyr.*Jo.* 9(4.751A); καινόν ἐστι τὸ εἶδος τῆς ἐ. ταύτης καὶ ὑπὲρ νόμον τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὑπὲρ ἑαυτόν. οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγαπᾶν ἐκείνους οὓς χρεωστεῖτε, ἀλλ' οἷς οὐκ ὀφείλετε· καὶ γὰρ κἀγὼ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκω, οἷς οὐδὲν ἐποφείλω Ammon.*Jo.*13:34(M.85.1485A); but cf. *quoniam 'caritas numquam cadit' nec mandatum caritatis aliquando veterascit, hoc ...semper novum esse pronuntiat,* Or.*hom.9.4 in Num.*(p.59.18; M. 12.629A); of Christ's promise to apostles τὴν δεσποτικὴν ἐ. πληροῦντες τὴν λέγουσαν· 'ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφεων κτλ.' Thdt.*Ezech.*31:12(2.940); **2.** *alms, Const.App.*8.43 tit.(M.1.1060D); χεῖρας...κέκτησο...εἰς ἐ. καὶ εὐποιΐας Chrys.*hom.11.5 in Phil.*(11. 281B); Call.*v.Hyp.*(p.20); ἔλαβες...ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου ἐντολήν; Leont.N.*v.Jo.Eleem.*22(p.41.5).

ἐντολικάριος, ὁ, *mandatory, delegate,* CEph.(431)*act.*(*ACO* 1.1.3 p.35 not.; H.1.1612B); Thphn.*chron.*p.236(M.108.593B).

ἐντολικός, *of* or *for a command*; neut. as subst., *Cod.Afr.*85, 92; CEph.Orient.*ep.*(*ACO* 1.1.3 p.37.15; H.1.1561D); Thdt.*ep.*170(4. 1354).

***ἔντολμος,** *bold* εἰς τὸ...ἔργον ἔντολμοι Epiph.*haer.*58.3(M.41. 1013A; εὔτολμοι p.359.25).

***ἐντολοποιέω,** *keep the commandments,* Thdr.Stud.*epp.*2.122(M. 99.1400D).

ἐντομή, ἡ, *groove, notch,* Clem.*paed.*2.9(p.205.23; M.8.492C).

ἐντομίς, ἡ, *cut, gash*; ref. pagan rites of mourning, Chrys.*fr. in Jer.*16:5(M.64.912A); Cyr.*Is.*2.3(2.249D).

ἔντονος, *vigorous, eager*; neut. as subst., Cyr.*Ps.*27:2(M.69. 853D).

ἐντορεύω, *engrave,* ‡Caes.Naz.*dial.*47(M.38.917).

ἐντορνεύ-ω, *turn by the lathe*; pass., Cyr.*Is.*4.2(2.588A); met., *shape, produce* ἐκ τῆς περιττῆς...φροντίδος ὅτι καὶ λύπας ~ουσιν ὑποταράττοντες τὸ ἡγεμονικόν Nil.*Eulog.*30(M.79.1133B); τὸ τῆς ἀληθείας ἐντετόρνευται κάλλος Cyr.*Is.*5.5(872B).

ἐντοσθίδιον, τό, *inside, inner part*; opp. ἡ δορά, Gr.Nyss.*Apoll.*16 (M.45.1153A).

ἐντρεπτικός, *fit to put to shame, shaming*; esp. of words, Chrys. *hom.45.2 in Jo.*(8.264B); *ib.72.1*(423E); σφόδρα ταῦτα ἐ. πρὸς τὸ ποιεῖν αὐτό id.*hom.6.1 in 1Thess.*(11.466D); Cyr.*Mich.*53(3.444D); comp., Chrys.*hom.14.1 in Eph.*(11.103C); id.*hom.14.2 in Phil.*(11. 299A).

ἐντρεπτικῶς, *so as to put to shame, reproachfully,* Or.*hom.3.2 in Jer.*(p.21 not.); Chrys.*hom.84.1 in Jo.*(8.499A); Thdt.*Ezech.*36:32 (2.992); comp., †Bas.*bapt.*1.1.2(2.625E; M.31.1517B); Chrys.*hom. 18.6 in Mt.*(7.242C); Cosm.Ind.*top.*2(M.88.133B).

ἐντρέπ-ω, med. and pass.; **1.** *reverence* τὸν κύριον Ἰησοῦν... ἐντραπῶμεν *1Clem.*21.6; τὴν δὲ Ἀχαμὼθ ἐντραπεῖσαν αὐτόν [sc. τὸν θεόν] Iren.*haer.*1.4.5(M.7.488); clergy, Ign.*Smyrn.*8.1; id.*Trall.* 3.1,2; Clem.*str.*4.17(p.295.27; M.8.1316A); met. ~όμενός τε αὐτὸν [sc. τὸν Χριστόν] μετὰ αἰδοῦς ὁ τῶν λουτρῶν πάροχος Ἰορδάνης Const.*or. s.c.*11(p.169.1; M.20.1265B); **2.** *feel respect* or *regard for,* Chrys.*hom. 45.4 in Ac.*(9.344D); **3.** *feel shame, be ashamed*; abs., Ign.*Magn.* 12.1; Cyr.*Ps.*17:46(M.69.820B); Proc.G.*Is.*16:7(M.87.2113A); c. dat. ἐντραπῆναι τοῖς ἁμαρτήμασι id.*Gen.*4:2(273D); c. ἐπί, Jo.Mosch.*prat.* 118(M.87.2981D); **4.** *show modesty,* Chrys.*hom.26.5 in 1Cor.*(10. 234B); **5.** pass., *be turned about*; met., of one worsted, Meth.*fr.Job* 25 (p.519.6); οἱ Σαδδουκαῖοι...ἐνετράπησαν παρὰ τοῦ σωτῆρος Ath.*ep. Aeg.Lib.*9(M.25.568A); **6.** *be influenced* or *persuaded,* Meth.*symp.*11 (p.134.14; M.18.209D).

***ἐντρεχεστέρως,** v. ἐντρεχής.

ἐντρεχής, 1. *quick witted, ready of mind*; comp. ἐντρεχέστερος ...ποιεῖν γενόμενος Dion.Al.*fr.*(p.164.1) v.l. ἐντρεχεστέρως ap.Leont. et Jo.*sacr.*2(M.86.2097C); **2.** *ready, willing* ἐ. πρὸς τὴν τοῦ διαβόλου ὑπουργίαν *M.Seb.*1(p.170.7); **3.** *nimble, swift,* Nil.*exerc.*64(M.79. 797C); neut. as subst. τὴν τοῦ ἀετοῦ [sc. μορφήν]...τὸ πρὸς τὴν τροφὴν ὀξὺ καὶ...ἐ. Dion.Ar.*c.h.*15.8(M.3.337A).

ἐντρεχῶς, 1. *intelligently,* Or.*Cels.*1.50(p.101.31; M.11.753C); **2.** *skilfully,* Isid.Pel.*epp.*2.213(M.78.656A).

ἐντριβής, 1. of persons, *skilled, practised in*; comp., Clem.*str.* 6.17(p.514.28; M.9.393A); neut. as subst. τὸ ἐν λόγοις...ἐ. Cyr.*Is.* 3.4(2.478A); **2.** *established, familiar*; of a custom, id.*ador.*8(1.255C); id.*Os.*4(3.19E); id.*Abac.*17(3.532C); of a word or phrase, id.*apol. orient.*3(p.37.19; 6[1].163C); id.*Lc.*24:36(M.72.945C).

ἐντρίβω, 1. act., *reprove,* Mac.Mgn.*apocr.*3.27(p.118.5); **2.** med., *come into contact with,* c. dat. pers., Epiph.*haer.*42.7(p.102.23; M.41. 704C); **3.** pass., *be conquered,* Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.325C).

***ἐντριπτέον,** *one must smear,* Clem.*paed.*3.11(p.272.1; M.8. 640A).

ἔντριτος, 1. *of three strands,* met. βαβαὶ τῆς ἐ. ἀγαπῆς [i.e. of Mary, Martha, Lazarus for Christ] τὸ ἀρραγὲς σπαρτίον ‡Eust.*Laz.* 16(p.40.6); of faith, hope, love, Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3149C); **2.** *threefold* ἐ. ἐπιξενωθεὶς τῷ πατριάρχῃ (ref. Gen.18:2) ‡Caes.Naz. *dial.*31(M.38.896).

***ἐντρίχινος,** *made of hair* ἐ. στιχάριον †Gregent.*leg.Hom.*(M.86. 572B).

***ἐντρομή, ἡ,** *trembling* Gr.Nyss.*anim.et res.*(M.46.137C).

***ἐντρόμως,** *tremblingly, with trembling,* Thdot.Anc.*hom.BMV et Sym.*8(M.77.1401A); ‡Meth.*palm.*5(M.18.393B).

ἐντροπαλίζομαι, *turn round,* Nonn.*par.Jo.*1:38(M.43.756C); met. ἀπὸ τῆς πίστεως εἰς ἀκολασίαν...ἐ. Meth.*symp.*6.4(p.68.14; M.18. 117D).

ἐντροπή, ἡ, 1. *respect, reverence* πᾶσαν ἐ. αὐτῷ [sc. τῷ ἐπισκόπῳ] ἀπονέμειν Ign.*Magn.*3.1; Iren.*ep.Vict.*ap.Eus.*h.e.*5.24.17(M.20. 508A); Clem.*str.*7.7(p.27.19; M.9.449C); **2.** *putting to shame, reproach*;

c. genit., *ib.*1.14(p.38.1; M.8.757C); *ib.*3.12(p.237.4; 1189B); c. adj. εἰς...ἐ. ἡμετέραν Bas.*jud.*3(2.215E; M.31.657C); abs., Clem.*str.*4.16 (p.293.7; 1308B); Chrys.*hom.26.5 in 1Cor.*(10.235D); Jo.Mosch.*prat.* 118(M.87.2981D).

***ἐντροπίας,** *οἶνος turned* (i.e. *sour*) *wine*, ‡Dion.Al.*fr.in Lc.22:42* (p.240.5; M.10.1592B).

***ἐντροπικῶς,** v. ἐπιστρεπτικῶς.

***ἐντρόχιος, ὁ,** vox nihili, Germ.CP *or.*2(M.98.252D), perh. for ⟨ἐντρόχιον⟩, ? *drag.*

ἐντρύφημα, τό, 1. *choice thing* ἀπαρχὰς...προσφέρειν ἐντρυφημάτων *T.Jud.*21.5; **2.** *delight, thing to take pleasure in* ἡ...δημιουργηθεῖσα κτίσις, τὸ κοινὸν ἐ. Gr.Naz.*or.*16.5(M.35.940B); ταῦτά σοι τῆς ἐνταῦθα πανδαισίας [i.e. eucharist] τὰ ἐ. †Cyr.*hom.div.*10(5².371E); hence, of persons, *joy, pride* οὗτοι...τὸ ἐμὸν ἀγαθὸν ἐ. Gr.Naz.*or.*6.3(724C).

ἐντρύχομαι, *waste away*, Cyr.*Nah.*18(3.497D) cit. s. ἐναφίημι.

[*]ἐντύβιον, τό, = ἔντυβον, *endive*, Cosm.Ind.*top.*tab.4(M.88.469).

ἐντυγχάν-ω, A. *converse*; **1.** with God θεῷ...ἐντευξόμεθα, νῦν μὲν ὀλίγα, μικρὸν δὲ ὕστερον ἴσως τελεώτερον ἐν...Χριστῷ Gr.Naz.*or.*27. 10(p.20.9; M.36.25A); **2.** *intercede, make appeal*; **a.** abs., to men, Epiph.*haer.*68.5(p.145.18; M.42.192B); to God βοῶσιν αἱ ψυχαὶ τῶν τετελευτηκότων καὶ ~ουσιν *Apoc.En.*9.10; of Christ (Rom.8:34) τὸ ~ειν μὴ ἐλαττώσεως ἀλλ' ἀγάπης φαίνεται μόνης ὄν Chrys.*hom.16.3 in Rom.*(9.597D); ‡Chrys.*inc.*6(8.224C); of H. Ghost (Rom.8:27) ὑπερεντυγχάνει καὶ ~ει τὸ πνεῦμα, ἡμεῖς δὲ προσευχόμεθα Or.*or.*14.5 (p.332.24; M.11.464A); **b.** c. dat., *intercede with, appeal to*, *M.Polyc.* 17.2; *Pet.Ar.*3(M.26.821C); in prayer to God, Herm.*mand.*10.3.2; Clem.*paed.*1.6(p.118.19; M.8.305C); τοῦ Ἄβελ...τὸ αἷμα ~ον τῷ θεῷ Meth.*res.*2.3(p.335.2; M.18.301A); τὴν ψυχὴν τὴν ~ουσαν τῷ θεῷ καὶ στενάζουσαν Chrys.*exp.in Ps.*4(5.9B); **c.** c. περί, ὑπέρ *intercede for* or *on behalf of* ἐ. περὶ τῶν ἔν τινι παραπτώματι ὑπαρχόντων *1Clem.*56.1; τὰς χήρας ~ούσας...περὶ πάντων Polyc.*ep.*4.3; of Christ ὃς καὶ ~ει ὑπὲρ ἡμῶν ‡Ath.*serm.fid.*3(p.5; M.26.1265C); ref. Heb.7:25 τὸ... ~ειν οὐχ, ὡς ἡ τῶν πολλῶν συνήθεια, τὸ ζητεῖν ἐκδίκησιν ἔχει...ἀλλὰ τὸ πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν τῷ λόγῳ τῆς μεσιτείας· ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ὑπὲρ ἡμῶν ~ειν λέγεται Gr.Naz.*or.*30.14(p.130.10; M.36.121C); c. dat. ὁ πένης...ἐπιχορηγούμενος ὑπὸ τοῦ πλουσίου ~ει αὐτῷ Herm.*sim.*2.6; **d.** c. κατά, *plead against* τότε ἡ γῆ ἐνέτυχεν κατὰ τῶν ἀνόμων *Apoc. En.*7.6; μὴ ἄρα...ἐντύχωσιν καθ' ἡμῶν ὡς τυραννούντων *T.Job* 17 (p.114.4); οὐ κατ' αὐτῶν ἐνέτυχε τῷ θεῷ Bas.*mor.*17.3(3.565B; M.32. 1332B); but id.*hom.*10.3(2.85E; M.31.360B) reads κατενέτυχε; med. μὴ θλῖβε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον...μήποτε ἐντεύξηται [κατὰ σοῦ] τῷ θεῷ Herm.*mand.*10.2.5; **e.** pass., *be appealed to*, of emperor, Eus.*h.e.* 4.12(M.20.333A); *ib.*7.30.19(720A); **3.** *appeal to, call to witness*; c. dat., Chrys.*hom.6.6 in Rom.*(9.470B).

B. *read, peruse* a letter or book, c. dat. rei, Just.*1apol.*26.8(M.6. 369B); Tat.*orat.*29(p.30.5; M.6.868A); Clem.*str.*7.16(p.69.7; M.9. 536A); abs., Arist.*apol.*15(p.110.23); Dion.Al.ap.Eus.*h.e.*7.7.1(M.20. 648B); Ath.*decr.*32(p.28.20; M.25.476B); ἐκεῖσε...ἐντευξόμεθα ταῖς ἐπιστολαῖς Synes.*ep.*55(M.66.1381A); ptcpl. act. as subst., *reader*, Hipp.*haer.*1 proem.(p.3.22; M.16.3021A); Eus.*h.e.*2.5.6(M.20.149A); Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.424D); also ptcpl. med., Clem.*ecl.*27(p.145.4; M.9.712C); Or.*Cels.*1.42(p.93.6; M.11.737C); Cyr.*Jo.*proem.(4.5D).

***ἐντύμβευσις, ἡ,** *entombment, sepulture*, Andr.Cr.*or.*13(M.97. 1088A).

ἔντυπος, esp. ἔ. ἀρχή, applied to initial letter of a proper name ὥστε τριηκοσίης κεραίης λάχεν ἔ. ἀρχήν [sc. Trajan] *Orac.Sib.*5.42; *ib.*12.148; *ib.*14.227; = either 'initial *the same as the sign of* the number 300' or 'the *stamped* initial of the number 300'.

ἐντυπ-όω, A. *impress, imprint, engrave*; **1.** *stamp*; **a.** of a die or seal βασιλέως ἐντετυπωμένην εἰκόνα τοῦ δηναρίου τὸ χάραγμα σημαίνει Or.*schol.in Lc.*13:29(M.17.360C); id.*Jo.*19.7(2; p.307.2; M.14.537D); αἵτινές εἰσιν ἐντετυπωμέναι τῇ ἐπιστολῇ ταυτῇ ἑπτὰ σφραγῖσιν *Ep. Chr.*(p.281.16); Gr.Naz.*or.*40.26(M.36.396C); **b.** fig., *A.Thadd.*3 (p.274.17); of making sign of cross οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς τῷ δακτύλῳ ἐγχαράττειν αὐτὸν δεῖ, ἀλλὰ πρότερον τῇ προαιρέσει μετὰ πολλῆς τῆς πίστεως. κἂν οὕτως ἐντυπώσῃς αὐτὸν τῇ ὄψει Chrys.*hom.54.4 in Mt.*(7.551D); cf.id.*ecl.*38(12.720B); τῇ χειρὶ παιδεύετε σφραγίζειν τὸ μέτωπον· καὶ πρὶν ἢ δυνηθῆναι τῇ χειρὶ τοῦτο ποιεῖν, αὐτοὶ ~οῦτε αὐτοῖς τὸν σταυρόν id.*hom.12.7 in 1Cor.*(10.108B); **2.** *engrave* πλαξὶν ~ουμένου νόμου Gr.Naz.*carm.*1.2.6.45(M.37.646A); Gr.Nyss.*hom.14 in Cant.*(M.44.1073A); fig. πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἕως συντελείας ἐντετυπωμένων τῇ ἀξίᾳ βίβλῳ τοῦ θεοῦ τῷ οὐρανῷ Or.*comm.in Gen.* ap.*philoc.*23.20(p.209.15; M.12.84B); **3.** met., *impress* on, of image of Father stamped on Son τὴν μόρφωσιν δηλοῖ τοῦ θεοῦ, ἣν ἐνετύπωσεν τῷ σώμα⟨τι⟩ ἐν τῷ παρθένῳ Clem.*exc.Thdot.*60(p.127.3; M.9. 688B); τοῦτον ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεὸς ὅλον αὐτῷ ἑαυτὸν ἐντυπώσας Bas.*Spir.*15(3.12A; M.32.92A); of gifts impressed on first man, Diod. *Gen.*2:7(M.33.1567C) cit. s. ἐντολή; τοῦ πρωτοκτίστου ἀνθρώπου...ἐν ᾧ τὴν εἰλικρινῆ αὐτοῦ ἀγάπην ἐνετύπωσεν ὁ θεός Gel.Cyz.*h.e.*2.17.27 (M.85.1272A); of resurrection body τὴν...ἑκάστου μορφὴν...ἐν ἑτέρῳ πνευματικῷ ἐντετυπωμένην ἀναστήσεσθαι σώματι Meth.*res.*3.3(p.391. 3; M.18.317B); τὸ δὲ σῶμα, ἐν ᾧ ἦν τὸ εἶδος ἐντετυπωμένον διαφθείρεσθαι *ib.*3.6(p.397.21; 321C); on the mind, *inculcate* ἡ αὐτοαλήθεια...ἀφ' ἧς ἀληθείας οἱονεὶ εἰκόνες ἐκείνης ἐντετύπωνται τοῖς φρονοῦσι τὴν ἀλήθειαν Or.*Jo.*6.6(3; p.114.24; M.14.212A); id.*sel.in Ps.*1 ap. *philoc.*2.3(p.41.2; M.12.1084A); id.*princ.*4.1.7(p.305.5; M.11.356B); Gr.Thaum.*pan.Or.*8(p.22.19; M.10.1077C); Meth.*symp.*1.4(p.13.5; M.18.45A); Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.340B); χαράγματα ἅπερ ὁ διάβολος ἐνετύπωσέ σου τῇ ψυχῇ Chrys.*hom.11.7 in Mt.*(7.158C); λύπης ἴχνος ~ῶν τῇ ψυχῇ Max.*or.dom.*(M.90.893C); **4.** *give form to, form* τὰ ὑποκείμενα πράγματα, ἀφ' ὧν ἡμῖν τὰ νοήματα ~οῦνται Clem.*str.*8.8 (p.94.12; M.9.589A); τοὺς πονηροὺς δαίμονας ἐν σχήμασι πλείοσιν ~ουμένους Eus.*p.e.*4.21(171A; M.21.297C); *ib.*3.3(90D; M.168B); τῶν ἰδιωμάτων ἃ περὶ αὐτὸν θεωρεῖται τὴν ἔννοιαν ~ούμεθα Bas.*Eun.*2.4 (1.240D; M.29.577C); *ib.*2.15(250E; M.601C); ἡ γὰρ ἔννοια οὐδὲν ἐδέξατο οὐδὲ ἐνετύπωσεν ἑαυτῇ· κἂν γὰρ ἀνατυπώσῃ εἰς φύσιν ἔρχεται Chrys. *hom.5.3 in Col.*(11.362A); ταῖς ἰδέαις καὶ τῷ ποικίλῳ τῶν εἰδῶν κάλλει χώραν διδοὺς ὥστε τῇ φθορᾷ καὶ τῇ γενέσει πολλάκις ~οῦσθαι Aen. *dial.*(M.85.969A); **5.** met., med., *impress oneself on*, hence *loiter* ἐντετύπωται δὲ ἀεὶ ἐν ταῖς τῶν δυνατῶν θύραις καὶ προέστηκεν αὐταῖς πλείω καιρὸν ἢ οἱ θυρωροί Hierocles ap.Eus.*Hierocl.*33(532C; M.22. 844A); **6.** pass., ? *conform to* οἵδε τοῖς Ἰακώβου φρονήμασι προκατειλημμένοι ἐνετυπώθησαν ἀβασανίστως Leont.H.*monoph.*(M.86. 1901A).

B. *appoint*, hence οἱ ἐντετυπωμένοι *praepositi* of a monastery εἴ τις εὑρεθῇ εἰς τὸν κῆπον λαλῶν μετά τινος...ἐκτὸς τῶν ἐργαζομένων ἢ τῶν ἐντετυπωμένων, γενέσθω ἀπευλογίας ‡Bas.*poen.mon.*47(2.529D; M.31.1312C); *ib.*50(530A; M.1313A).

ἐντύπωμα, τό, *intaglio* ὁ τῶν ἐν ταῖς σφραγῖσιν ἐ. τορευτικός Clem. *str.*1.4(p.17.10; M.8.717A); prob. f.l. for ἐκτύπωμα, Meth.*symp.*1.4 (p.13.8; M.18.45A).

***ἔντυφος,** *proud, arrogant*, Tat.*orat.*3(p.3.10; M.6.812A); Ast.Am. *hom.*7(M.40.257D).

ἐντύφω, pass., *smoulder*, Meth.*symp.*3.10(p.38.17; M.18.76D); id. *res.*2.23(p.378.3; M.18.288A); Chrys.*hom.10.3 in Eph.*(11.78D).

ἐντυχία, ἡ, 1. *petition, appeal*; to God, Eus.*Ps.*25:1(M.23.232C); Ath.*ep.Marcell.*14(M.27.25D); ἡ τοῦ σωτῆρος...οἰκονομία ἐ. ὑπὲρ ἡμῶν ὑπάρχει Nil.*epp.*1.114(M.79.132D); **2.** *accusation* or *charge*; **a.** before a court etc., Alex.Al.*ep.Alex.*1(p.20.14; M.18.549B); ἐ. γενομένη ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἰωβιανῷ βασιλεῖ, παρὰ Λουκίου...κατὰ Ἀθανασίου *Pet.Ar.*1 tit.(M.26.820A); Pall.*v.Chrys.*7(p.39.4; M.47. 24); before God at Judgement, Areth.ap.*cat.Apoc.*10:3(p.327.33); **b.** of appeal to God against a person, Chrys.*exp.in Ps.*48(5.220D); ἐ. λέγεται, ὅταν τις κατὰ τῶν ἀδικούντων ἐντυγχάνῃ τῷ θεῷ προκαλούμενος αὐτὸν εἰς ἐκδίκησιν ‡Chrys.*inc.*6(8.224D); **3.** = Lat. *libellus*, *written appeal* or *petition*, met., of an appeal to God ὥσπερ ἡμεῖς ἐ. τῷ δικαστῇ ἀναπτύξαντες, ἐὰν ἐν τῷ χάρτῃ πολλὰ ἐμφέρεται τὰ κεφάλαια...οὕτως ὁ προφήτης [Ps.5:1] Ast.Soph.*hom.1 in Ps.5*(M.40. 400B).

***ἐντυχῖται, οἱ,** heret. sect, offshoot of Simonians, so-called because of common belief that promiscuous sexual intercourse was practised at nightly meetings of Carpocratians and other heretics, Clem.*str.*7.17(p.76.29, v.l. ἐντυχιταί M.9.554A); also called εὐτυχῖται.

ἔνυγρος, 1. *watery, of the nature of water* ἀπὸ...τῶν δακρύων αὐτῆς [i.e. Sophia] γεγονέναι πᾶσαν ἔ. οὐσίαν Iren.*haer.*1.4.2(M.7.484A); **2.** *full of water*; comp., of clouds, Hipp.*haer.*1.7(p.12.25; M.16. 3032B); **3.** *vaporous* ἀστραπὴν...ἐκ τῶν ἐνύγρων ἐκτρέχειν πυρεκβόλων Geo.Pis.*hex.*516(M.92.1475A).

***ἐνυδρόχερσος,** *amphibious*, Cosm.Mel.*schol.*(M.38.635) in Gr. Naz.*carm.*1.2.1.538–9.

***ἐνύπαρξις, ἡ,** *real existence, existence as a substance* ὁ τρόπος τῆς ἑκουσίου ἑνώσεως τὴν ἐ. οὐκ ἀναιρεῖ· εἰ μὴ γὰρ ἐνυπάρχει, οὐδὲ ἥνωται. ἀλλὰ ἡ κατὰ τὴν τῶν φύσεων εἰς ἀλλήλας ἑκούσιον ἕνωσιν ἐ., ἐν δυάδι ὑποστάσεων ποτὲ οὐχ ὑπάρχει, ὡς ἐνοικοῦντος καὶ ἐνοικουμένου Leont. H.*Nest.*7.3(M.86.1756A); (s.v.l.) Clem.*str.*3.4(M.8.1140B; ἐν ὑπάρξει p.212.6).

ἐνυπάρχ-ω, 1. *exist in* τὰς τοῦ ~οντος πνεύματος συμβουλίας Or. *Jo.*2.11(6; p.66.16; M.14.129C); τοῖς ὑπηκόοις θεοῦ...εἰς νόμος ~ει *Const.App.*1.1.7; Trin. τὸν ἐνδιάθετον καὶ ~οντα τῷ θεῷ κατὰ φύσιν λόγον Cyr.*thes.*19(5¹.187D); **2.** *inhere* τοῖς φύσει σωζομένοις...~ειν βούλονται [sc. τὴν γνῶσιν, opp. πίστιν] Clem.*str.*2.3(p.118.16; M.8. 941B); Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.312D; M.29.749B) cit. s. ἀνυπόστατος;

hence *exist as attributes only* δέος...μὴ τὸν πατέρα μὲν οὐσιώσωμεν, τἆλλα δὲ [sc. Persons] μὴ ὑποστήσωμεν, ἀλλὰ δυνάμεις θεοῦ ποιήσωμεν ~ούσας, οὐχ ὑφεστώσας Gr.Naz.*or*.31.32(p.188.2; M.36.169B); opp. συνυπάρχω, of that which is not native to and inseparable from another thing but transient, Bas.*Spir*.63(3.53A; M.32.184B) cit. s. συνυπάρχω; **3.** *be surrounded by* ἐν ἐπαίνῳ μείζονι καὶ τιμῇ παρὰ πᾶσιν ...~ει Epiph.*haer*.59.4(p.368.16; M.41.1024C); **4.** *be, exist really* ὁ ὑπὲρ τοὺς...ἀγγέλους ~ων σωτὴρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων Or.*Cels*.1.60(p.111.25; M.11.772B); Bas.*ep*.204.1(3.303A; M.32.745A); ἀμφότεροί τε λέγοντες ἐνυπόστατόν τε καὶ ~οντα τὸν υἱὸν εἶναι τοῦ θεοῦ... ἀλλήλοις οὐκ οἶδ' ὅπως συμφωνῆσαι οὐκ ἴσχυον Socr.*h.e*.1.23.8(M.67.144A).

***ἐνυπνία**, ἡ, *dream*, *Exorc*.(p.333).

ἐνυπνιάζ-ομαι, **1.** *dream*; met., *be deluded*, Ath.*ep.Serap*.1.30(M.26.600A); **2.** *be incontinent during sleep*, Epiph.*haer*.26.13(p.293.7; M.41.353A); ‡Pall.*h.mon*.22(p.82.9; M.34.1172B); Anast.S.*qu.et resp*.98(M.89.752C); exeg. Judae 8 οὐκ εἶπεν...'Ιούδας...περὶ ~ομένων ἐν σώμασιν'...περὶ τῶν ~ομένων λέγει τῶν λαλούντων ὡς δι' ὀνειράτων τὰ αὐτῶν ῥήματα Epiph.*haer*.26.13(p.293.18ff.; 353B).

***ἐνυπνίασις**, ἡ, *incontinence during sleep*, Epiph.*haer*.26.13(p.293.26; M.41.353C).

***ἐνυπνιασμός**, ὁ, = foreg., Cyr.H.*catech*.6.33; Nil.*epp*.2.216(M.79.312D); Anast.S.*qu.et resp*.8(M.89.389D).

ἐνυπνιαστής, ὁ, *dreamer, visionary*, of monks οἱ ἐ. οἱ τὰς ἐκ τῶν ὀνείρων ἀπάτας πιστοτέρας τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων ποιούμενοι Gr.Nyss.*virg*.21(p.337.14; M.46.409B); iron., of Eunomius, id.*Eun*.1(1 p.139.6; M.45.377C).

ἔνυπνος, *sleeping*; of persons, Geo.Pis.*hex*.1109(M.92.1519A).

***ἐνυπογράφομαι**, *append one's signature to, sign*, c. dat., *V.Chrys*.97(p.351.15).

ἐνυπόγραφος, *executed and signed*, Leont.N.*v.Jo.Eleem*.3(p.9.13); Agath.Diac.*epilog*.(H.3.1833B).

***ἐνυπόθηκος**, *secured by bail* ἐ. ὁμολογίαν Ath.Scholast.*coll*.1.2(p.10); Phot.*nomoc*.9.1(M.104.709B).

ἐνυπόκειμαι, **1.** *be set out in* θεοῦ...γραφὴ καὶ εἰδοποιία ἐνυποκειμένη τῇ πλακὶ δημιουργία τοῦ κόσμου τυγχάνει Clem.*str*.6.16(M.9.357C; ἐναποκειμένη p.499.18); **2.** *lie upon*, Germ.CP *or*.2(M.98.257A).

ἐνυπόκριτος, *interrogative*, Areth.ap.*cat.Apoc*.13:2(pp.369.29, 371.1).

***ἐνυπομάζιος**, *at the breast* βρέφος ἐ. Gr.Nyss.*v.Gr.Thaum*.(M.46.928B) perh. for ἐν ὑπομαζίῳ.

***ἐνυπομυχεύ-ω**, *lurk in the inmost parts*, met. τὴν ~ουσαν ἁμαρτίαν ‡Chrys.*serm.jej*.1(10.846C).

***ἐνυποστατικός**, *conceived as real* or *concrete, objectified* τὰς 'Εβραϊστὶ καλῶς εἰρημένας λέξεις καὶ 'Ελληνιστὶ καλῶς ἑρμηνευθείσας ...εἰς εἰδωλοποιΐας τε καὶ εἰς μορφὰς καὶ εἰς ἐ. ἀρχὰς...ἀνατυποῦσιν Epiph.*haer*.25.4(p.271.16; M.41.325A).

ἐνυπόστατος, *subsistent, substantial* or simply, *existent*; def. τὸ ἐ. ἤτοι ὑπόστασις δύο σημαίνει. σημαίνει γὰρ τὸ ἁπλῶς ὄν· καθ' ὃ σημαινόμενον λέγομεν καὶ τὰ συμβεβηκότα ἐ., εἰ καὶ ἐν ἑτέροις ἔχουσι τὸ εἶναι. σημαίνει καὶ τὸ καθ' ἑαυτὸ ὄν, ὡς τὰ ἄτομα τῶν οὐσιῶν· ὥστε συμβαίνει τὸ καθ' ἑαυτὸ ἐ. διχῶς λέγεσθαι ἐ. †Leont.B.*sect*.7.2(M.86.1240Cf.) ∞ †Leont.B.*fr*.(M.86.2009Df.); cf. τὸ...ἐ., τὸ μὴ εἶναι αὐτὸ συμβεβηκὸς δηλοῖ Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1277D); ἀνυπόστατος φύσις τουτέστιν οὐσία, οὐκ ἂν εἴη ποτέ, ἀλλ' ἐ., τουτέστι πρᾶγμα ὑφεστὼς ἐν ἑαυτῷ θεωρούμενον Pamph.H.*panopl*.7.1(p.623); cf.Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1280A); ἐ., ἤτοι ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει ὑπάρχον ‡Cyr.*Trin*.9(6^{2}.13D; M.77.1140C); ἐ. ἐστι, τὸ κατὰ τὴν οὐσίαν κοινόν, ἤγουν τὸ εἶδος, τὸ ἐν τοῖς ὑπ' αὐτὸ ἀτόμοις πραγματικῶς ὑφιστάμενον, καὶ οὐκ ἐπινοίᾳ ψιλῇ θεωρούμενον. ἄλλως, ἢ πάλιν ἐ. ἐστι, τὸ ἄλλῳ διαφόρῳ κατὰ τὴν οὐσίαν εἰς ἑνὸς σύστασιν προσώπου καὶ μιᾶς γένεσιν ὑποστάσεως, συγκείμενόν τε καὶ συνυφιστάμενον, καὶ οὐδαμῶς καθ' αὐτὸ γνωριζόμενον Max.*opusc*.(M.91.149Bf.); τὸ ἐ. κατὰ δύο τρόπους λέγεται, ἢ τὸ κατ' ἀλήθειαν ὑπάρχον, ἢ τὸ ἐν τῇ ὑποστάσει ἰδίωμα, ὡς ἐν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τὸ ἀγέννητον ἐν δὲ τῷ υἱῷ τὸ γεννητόν Anast.S.*hod*.2(M.89.61B); τὸ ἐ. ... ποτὲ μὲν τὴν ἁπλῶς ὕπαρξιν σημαίνει· καθ' ὃ σημαινόμενον, οὐ μόνον τὴν ἁπλῶς οὐσίαν ἐ. λέγομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ συμβεβηκός· ὅπερ κυρίως οὐκ ἐ. ἐστι, ἀλλ' ἑτεροϋπόστατον· ποτὲ δὲ καὶ τὴν καθ' ἑαυτὸ ὑπόστασιν, ἤγουν τὸ ἄτομον δηλοῖ· ὅπερ κυρίως οὐκ ἐ., ἀλλ' ὑπόστασίς ἐστί τε καὶ λέγεται. κυρίως...ἐ. ἐστιν, ἢ τὸ καθ' ἑαυτὸ μὲν μὴ ὑφιστάμενον, ἀλλ' ἐν ταῖς ὑποστάσεσι θεωρούμενον...ἢ τὸ σὺν ἄλλῳ διαφόρῳ κατὰ τὴν οὐσίαν εἰς ὅλου τινὸς γένεσιν συντιθέμενον, καὶ μίαν ἀποτελοῦν ὑπόστασιν σύνθετον Jo.D.*dialect*.44(M.94.616A), latter half ap.Melet.*nat.hom*.31(M.64.1309B); τὸ...ἐ., ποτὲ μὲν τὴν οὐσίαν σημαίνει, ὡς ἐν ὑποστάσεσι θεωρουμένην· ποτὲ δὲ ἕκαστον τῶν εἰς σύνθεσιν μιᾶς ὑποστάσεως συνερχομένων· ὡς ἐπὶ ψυχῆς καὶ σώματος Jo.D.*nat*.6(M.95.120C).

A. 1. *being a hypostasis, having independent existence, substantive* οὐδεμία...ἐνέργεια ἐ. Didym.(‡Bas.)*Eun*.4(1.287B; M.29.689C); οὐκέτι δύο ὑποστάσεις ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν μιᾷ συναγόμεναι ὑποστάσει, οὐκέτι ἐ. μόνη ψυχὴ καὶ ἐ. τὸ σῶμα, ἀλλ' εὑρήκαμεν λοιπὸν τέσσαρα Epiph.*anc*.77(p.97.3f.; M.43.161C); εἰ ἄλλο τὸ ἐ., καὶ ἄλλο τὸ ἀνυπόστατον· καὶ θεὸς μὲν ἐκεῖνο, τὸ βούλεσθαι δὲ τοῦτο ‡Just.*qu.Chr*.3.1(M.6.1432D); οὐκ ἐ. τι καὶ ὑπάρχον ἰδίως οἰόμεθά ποτε τὴν οὕτω νοουμένην εἰρήνην, ἀλλ' ἐν ἕξει τῇ τῶν ἀγαπώντων Cyr.*Jo*.10(4.840A); Thdt.*Is*.14:9(p.71.4; 2.267); †Leont.B.*sect*.7.2(M.86.1241Af.); opp. ἀνυπόστατος, *Disp.Phot*.(M.88.548A); Eulog.*fr.dogm*.(M.86.2953Bf.) cit. infra 7; met., *self-contained* ἕν τι γίνεται ὁ σατανᾶς μετὰ τῆς ψυχῆς...πλὴν ἐν ἄλλῃ ὥρᾳ καθ' ἑαυτήν ἐστιν ἡ ψυχὴ ἐ., μεταμελουμένη ἐφ' οἷς ἔπραξε Mac.Aeg.*hom*.16.2(M.34.613C) cf. A.6; **2.** *real, concrete, actual* οὐδὲ ἐ. θεὸς ἄλλος, μὴ γένοιτο Epiph.*haer*.66.68(p.109.15; M.42.137A); ἡ...τοῦ θεοῦ τέχνη ἔκτισεν ἐκ μὴ ὄντων παχύτερα καὶ λεπτότερα καὶ ἁπαλώτερα σώματα ἐ. τῷ θελήματι αὐτοῦ Mac.Aeg.*hom*.4.11(M.34.840D); Chrys.*hom*.9.3 *in 1Cor*.(10.77B); Marc.Er.*opusc*.1.65(M.65.913B); οὐδὲν ἐ. ἔλαβεν 'Ιακὼβ ἐν μισθῷ, ἀλλ' ἐλπίδα Proc.G.*Gen*.30:32(M.87.441B); ξύλον ἔτι ἄχρυσον τὴν φύσιν, τὸ τὴν ἐ. φύσιν αὐτοῦ κεχρυσωμένον· καὶ ἀνὴρ ἔτι ἀσίδηρος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκ ψιλοῦ τετριχωμένος τὴν φύσιν, ὁ τὴν φυσικὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ σεσιδηρωμένος ὁπλίτης, ἢ ἐν ἀκμῇ λασιούμενος Leont.H.*Nest*.4.36(M.86.1704D); Pamph.H.*panopl*.16.2(p.643); ὁ κόσμος πρεσβύτερα τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ στοιχεῖα ἔχων ἐ. CCP(543)*anath*.6(p.228; H.3.285A); ἡ...ἐπίκλησις τῆς δοθησομένης ἐ. τε καὶ ἐνυπάρκτου κατὰ...χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος υἱοθεσίας ἐστὶ σύμβολον ‡Bas.*h.myst*.61(p.397.1); opp. φαντασιώδης etc., Chrys.*hom*.4.7 *in Ac.princ*.(3.91D); and // οὐσιώδης κατὰ ἀλήθειαν, Eust.Mon.*ep*.(M.86.909D); οὐκ ἐπὶ φαντασίας ἀλλ' ἐπὶ ἐ. πραγμάτων Eustrat.*stat.anim*.13(p.418); not of evil οὐ γάρ ἐστιν ὑφεστὼς...ἡ πονηρία· οὔτε οὐσίαν αὐτῆς ἐ. παραστῆσαι ἔχομεν Bas.*hom*.9.5(2.78A; M.31.341B); οὐκ ἔστιν ἐκ θεοῦ τὸ κακὸν κατὰ τοὺς λέγοντας ἐ. τὴν κακίαν Didym.*Ps*.5:6(M.39.1169C); Epiph.*haer*.24.6(p.263.6; M.41.316A); Mac.Aeg.*hom*.16.1(613B); **3.** *being the embodiment of*, '*incarnate*' τὴν μὲν ψυχὴν...ὀνομάζοντες...ἁμαρτίαν ἐ. ‡Ath.*Apoll*.1.21(M.26.1129B); **4.** *being, existing in an hypostasis, enhypostatic* τὸ ἐ. opp. ὑπόστασις: ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασις τὸν τινὰ δηλοῖ, τὸ δὲ ἐ. τὴν οὐσίαν· καὶ ἡ μὲν ὑπόστασις, πρόσωπον ἀφορίζει τοῖς χαρακτηριστικοῖς ἰδιώμασι· τὸ δὲ ἐ., τὸ μὴ εἶναι αὐτὸ συμβεβηκὸς δηλοῖ, ὃ ἐν ἑτέρῳ ἔχει τὸ εἶναι, καὶ οὐκ ἐν ἑαυτῷ θεωρεῖται Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1277Cf.) ∞ Jo.D.*Jacob*.11(M.94.1441B); Leont.H.*Nest*.5.28(M.86.1748D); Pamph.H.*panopl*.7.1(p.623); κατὰ τὴν τῶν ἁγίων παράδοσιν, καθ' ἣν τὸ μὴ ἀνυπόστατον, οὐχ ὑπόστασιν εἶναι τὴν φύσιν ποιεῖ, ἀλλ' ἐ. ... τὸ ἐ. δηλοῖ τὸ ἐνύπαρκτον, ἐνύπαρκτον δέ ἐστι τὸ οὐσιώδους καὶ φυσικῆς μετέχον ὑπάρξεως Max.*opusc*.(M.91.205Af.); ἐν ὑποστάσεσι μὲν ἡ οὐσία θεωρεῖται, διὸ καὶ ἐ. ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ὑπόστασις. οὐκ ἀνάγκη τοίνυν τὸ ἐ. ὑπόστασιν λέγεσθαι Jo.D.*nat*.6(M.95.120C); **5.** *subsistent in, established in the very nature, inherent*, Gr.Nyss.*Eun*.8(2 p.181.26; M.45.776A) cit. s. ἐνούσιος; ἐκ τῶν ἐντός σου...δι' ἐ. πραγμάτων ‡Gr.Nyss.*imag*.(M.44.1340C); εἰ γὰρ φύσει τὸ κακὸν καὶ ἐ. ἐστιν [sc. τῷ ἀνθρώπῳ] Cyr.*Is*.1.1(2.23A); ἐ. σημεῖα Leont.H.*Nest*.2.1(M.86.1528D); Hier.H.*bapt*.(M.40.865B); Anast.S.*hod*.2(M.89.61B); **6.** *interior* ἀναχωρεῖ μὲν ὁ πλάνος τοῦ δόλου, εἰς πόλεμον δὲ λοιπὸν ἐ. ἐξάπτεται τῆς ψυχῆς Diad.*perf*.31(p.34.26); **7.** *existent* πῶς λέγετε... τὸ ἐ.;...περὶ τοῦ σημαίνοντος τὸ ὂν ἁπλῶς...[ἢ] περὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸ ὑπάρχοντος †Leont.B.*sect*.7.2(M.86.1241Af.); εἰ οὖν τις ἐ. κατὰ τοῦτον τὸν λόγον εἴποι τὰς οὐσίας, ὅ ἐστιν ὑπαρχούσας, οὐδὲ ἡμεῖς ἀρνηθείημεν ...οὐ κατὰ τοῦτο οὖν φαμεν τὴν ἡμετέραν ἐν Χριστῷ οὐσίαν ἐ. εἶναι, οἷον ὑπόστασιν καθ' ἑαυτὴν χαρακτηριστικὴν καὶ πρόσωπον οὖσαν Eulog.*fr.dogm*.(M.86.2953Bf.).

B. Trin.; **1.** of Persons; *being an hypostasis* or *Person*; **a.** of second Person τὸν μὲν Μωυσῆν ὡς νόμον...λαμβάνειν, 'Ιησοῦν [i.e. Joshua] δὲ ὡς λόγον, καὶ τοῦ ἐ. λόγου τύπον Iren.*fr*.19(M.7.1240C); Or.*exp.in Pr*.9:1(M.17.185B); τὴν σοφίαν θεοῦ καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐ. Cyr.H.*catech*.4.7; τῆς δόξης αὐτοῦ ἐ. αὔγασμα Didym.*Trin*.1.26(M.39.384C); *ib*.2.2(461D); Epiph.*haer*.69.21(p.171.3; M.42.236A); *ib*.76.35(p.385.22; 588D) cit. s. διαστολή; ‡Ath.*dial.Trin*.2.2(M.28.1160C); [Mt.7:24] εἰ...ὁ λόγος λόγους ἔχει, οὐκ ἔστιν ἀνυπόστατος· ἀλλ' ἐ. Isid.Pel.*epp*.3.141(M.78.837C); Cyr.*thes*.8(5^{1}.61Df.) cit. s. βούλησις; id.*ep*.31(p.72.15; 5^{2}.95E); *ib*.1(p.15.9; 8B) cit. s. ἄναρχος; id.*Jo*.5.5(4.527D) cit. s. βουλή; id.*Juln*.7(6^{2}.241D); τῆς ἐ. καὶ θεαρχικῆς σοφίας Gr.Agr.*Eccl*.2.12(M.98.837B); Jo.D.*f.o*.1.8(M.94.816C); of Christ, Or.*adnot.in Dt*.16:19f.(M.17.28B); [1Cor.1:24] δύναμις οὐκ ἀνυπόστατος, ἀλλ' ἐ. Isid.Pel.*epp*.2.143(M.78.585D); ‡Gr.Nyss.*hom*.5.5 *in Jo*.(p.175.22) cit. s. οὐσιώδης; esp. agst. Paul.

Sam., Hymen.*ep.*(p.326.10) cit. s. ἐνέργεια; λόγος...ἀνθρώπου καὶ σοφία καὶ δύναμις καὶ μορφὴ ἀνυπόστατα μέρη τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου θεωρεῖται...ἡ δὲ μορφὴ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ λόγος μετ' αὐτοῦ θεὸς καὶ υἱὸς θεοῦ ἐ. λόγος ἐστὶν τοῦ πατρός ‡Dion.Al.*ep.Paul.Sam.*(p.5); φάσκει... μὴ εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἐ. ἀλλὰ ἐν αὐτῷ τῷ θεῷ Epiph.*haer.*65.1 (p.3.11; M.42.13A); and Marcellus τὸν λόγον ἐνέργειαν εἶναί φασι [sc. Marcellans]...οὐκ οὐσίαν ἐ. Chrys.*hom.6.1 in Phil.*(11.234D); hence in repudiation τρία πρόσωπα ἀπερίγραφα καὶ ἐ. καὶ ὁμοούσια Photinus et al.*ep.*ap.Epiph.*haer.*72.11(p.266.4; 397B); opp. προφορικός: λόγον οὐ προφορικὸν ἀλλὰ λόγον ἐ. ... καὶ ἐν ὑποστάσει γεννηθέντα Cyr.H. *catech.*11.10; ‡Ath.*dial.Trin.*3.23(M.28.1240A); οὐκ ἦν προφορικός, ἀλλ' ἐ.· καὶ οὐ μόνον ἐ., ἀλλὰ καὶ θεός Ammon.*Jo.*1:1(M.85.1392C); πατὴρ λόγον γεννήσας, οὐ προφορικόν, οὐδ' αὖ ἐνδιάθετον, ἀλλ' οὐσιώδη τε καὶ ἐ. Zach.Mit.*opif.*(M.85.1116C); **b.** of H. Ghost τὸ... πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἀπὸ στόματος...πατρὸς ἢ υἱοῦ λαλούμενον...ἀλλ' ἐ. Cyr.H.*catech.*17.5; Didym.*Trin.*2.1,10(M.39.452B,648A); id.(‡Bas.) *Eun.*5(1.297C,322C; M.29.713B,772C); πνεῦμα...ἐξ αὐτοῦ προϊόν, ἐ. τε καὶ ζῶν καὶ ἀεὶ ὄν, ὅτι τοῦ ΟΝΤΟΣ ἐστί Cyr.*Juln.*8(6².275C); Thdt. *affect.*2(p.65.22; 4.757) cit. s. ἐνούσιος; ‡Cyr.*Trin.*9(6².13D; M.77. 1140C); **c.** of all three Persons, Photinus et al.*ep.*ap.Epiph.*haer.*72. 11(p.266.4; M.42.397B) cit. s. a; ἐ. ὁ πατήρ, ἐ. ὁ υἱός, ἐ. τὸ ἅγιον πνεῦμα Epiph.*haer.*62.3,6(pp.392.2,394.28; M.41.1053B,1057B); cf. *tres hypostases ut tria enhypostata, hoc est, tres subsistentes personas,* Hier.*ep.*15.3(M.*PL.*22.356); Sophr.H.*or.*2.2(M.87.3220A); Jo.D. *trisag.*28(M.95.60D); **2.** of the divine being, *being, existing in hypostases, enhypostatic* μονὰς...ἀληθῶς ἡ μονάς· οὐ γάρ ἐστιν ἀρχὴ τῶν μετ' αὐτήν, κατὰ διαστολῆς συστολήν...ἀλλ' ἐ. ὀντότης ὁμοουσίου τριάδος Max.*ambig.*(M.91.1036B); Jo.D.*Jacob.*12(M.94.1441C) cit. s. ἐνούσιος.

C. Christol.; **1.** *subsisting, having independent existence, being an hypostasis* or *person* οὐδεὶς...εἴποι ἄν, ὅτι, ὥσπερ ὁ λόγος τέλειος ὢν καὶ ἐ., οὐ προσέδειτο σαρκός, ἵνα θεὸς τέλειος γένηται, οὕτως οὐδὲ τὸ σῶμα τοῦ λόγου ἐχρῄζεν, ἵνα τέλειος καὶ ἐ. ἄνθρωπος γένηται Apoll. *quod un.Chr.*10(p.301.4,6; M.28.129B); τὸ γὰρ αὐτὸ ἓν πρόσωπον αὐτοῦ [sc. Χριστοῦ] ἐ., ἐν ὑποστάτοις δύο προσώποις [sc. Father and David] ὁμοούσιον κατὰ θάτερον λόγον καὶ ἑτεροούσιον αὐτὸν ἀπαγγέλλειν δύναται Leont.H.*Nest.*2.5(M.86.1544B); **2.** *being, existing in an hypostasis* or *Person, enhypostatic*; **a.** of natures of Christ τὰς...δύο φύσεις ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποστάσει λέγομεν ὑφίστασθαι...οὕτως κατὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ὑπόστασιν ἑκατέρας ἐ. οὔσης Leont.H.*Nest.*2.13 (M.86.1561B); εἰ τοίνυν ἔστι λέγειν, φαμέν, τρεῖς ὑποστάσεις ἐνουσίους ἐν μιᾷ οὐσίᾳ, ἐνδέχεται δηλονότι καὶ φύσεις λέγειν ἐ. δύο ἐν μιᾷ ὑποστάσει *ib.*(1560B); Eust.Mon.*ep.*(M.86.908B); ἐπὶ τῆς...τοῦ κυρίου οἰκονομίας, ἐνούσιον μέν φαμεν τὴν ὑπόστασιν...ἐ. δὲ ἑκάστην τῶν οὐσιῶν αὐτοῦ Jo.D.*Jacob.*12(M.94.1441D); id.*nat.*6(M.95.120C); cf. Socr.*h.e.*7.32.19(M.67.812B) cit. s. ἐνούσιος; esp. of human nature as ἐ. in second Person of Trin. ὁ θεὸς λόγος...ναὸν ἑαυτῷ τέλειον ἄνθρωπον ἐδημιούργησε, τουτέστιν οὐσίαν, ἐ. τι μέρος λαβὼν τῆς ἐκείνης φύσεως καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν οὐσιώσας, καὶ οὕτως ἡμῖν ἐξ αὐτῆς προῆλθε, θεὸς ὢν ὁ αὐτὸς φύσει, καὶ ἄνθρωπος φύσει· εἰ οὖν μὴ ὑπόστασιν ἀνέλαβεν, ἀλλ' οὐσίαν ἀνθρωπίνην ἐ.· οὐδὲ γὰρ...πρὸ τῆς ἑνώσεως τὸ ἀνθρώπινον τοῦ κυρίου ἰδιοσυστάτως καὶ καθ' ἑαυτὸ ὑπῆρχεν Pamph.H.*panopl.*7:3(p.625); Eulog.*fr.dogm.*(M.86.2953C) cit. s. A.7; Anast.S.*hod.*2(M.89.71B); οὐ γὰρ ἰδιοσυστάτως ὑπέστη ἡ τοῦ θεοῦ λόγου σάρξ, οὐδὲ ἑτέρα ὑπόστασις γέγονε παρὰ τὴν τοῦ θεοῦ λόγου ὑπόστασιν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ ὑποστᾶσα, ἐ. μᾶλλον Jo.D.*f.o.*3.9(M.94.1017B); **b.** of the union ἡ κατ' οὐσίαν τε καὶ οὐσιώδης καὶ ἐ. ἕνωσις Leont.B. *Nest.et Eut.*1(M.86.1300A) = id.*fr.*(M.86.2005D); αὐτοῦ μὲν γὰρ τῇ φύσει τὰ θεῖα, αὐτοῦ δὲ διὰ τὴν ἐ. ἕνωσιν τὰ ἀνθρώπινα, οὐ γὰρ ἐν ἑτέρῳ ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἡ ἰδικὴ αὐτοῦ ὑπέστη σάρξ Eulog.*fr.dogm.*(2953A).

***ἐνυποστάτως**, **1.** *personally, as a Person* ἐ. εἶναι τὴν σοφίαν αὐτοῦ Didym.*Trin.*3.37(M.39.972B); τὸ πνεῦμα...ἐκ τῆς πατρικῆς ἐ. ἐκλάμψαν πηγῆς *ib.*2.1(452A); ἐνουσίως τε κατὰ τὸ κοινόν, καὶ ἐ. κατὰ τὸ ἰδικόν Leont.H.*Nest.*7.1(M.86.1760B); (Messalian) συνοικεῖ τῷ ἀνθρώπῳ ἐ. ὁ σατανᾶς Jo.D.*haer.*80(M.94.729A); **2.** *in virtue of the person* σῶμα...ἔμψυχον λέγεται ἐφ' ᾧ ἐ. τὸ τῆς ψυχῆς φέρεται ὄνομα. σῶμα δὲ ἀνθρώπου σῶμα λέγεται, καὶ οὐ ψυχή· καὶ ψυχή...οὐ σῶμα, ἕτερον πρὸς ἕτερον ὄν ‡Ath.*Apoll.*1.20(M.26.1128B); **3.** *really, substantially* ὢν...ἐνταῦθα κατὰ τὴν παροῦσαν ζωήν, διὰ τῆς ἐν πίστει χάριτος, πιστεύομεν μετειληφέναι δωρεῶν τοῦ ἁγίου πνεύματος, τούτων ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι κατὰ ἀλήθειαν ἐ. αὐτῷ τῷ πράγματι... πιστεύομεν καταλήψεσθαι Max.*myst.*(M.91.704D).

ἔνυστρον, τό, *fourth stomach of ruminating animals,* Cyr.*ador.*13 (1.464C).

***ἐνυφήκουρας**, prob. f.l. for ἐν ὕφει κουρᾶς Proc.G.*1Reg.*6:6(M.87. 1089B).

***ἐνυφιζάνω**, *sink to a lower level among,* Cyr.*ador.*17(1.625D); *ib.* (628B).

ἐνυφίστημι, **1.** act. trans., *give subsistence to* something *within* or *in relation to* ἵνα...γένηται τὰ πάντα ἐν πᾶσιν...ὁ θεός, πάντα περιλαβὼν καὶ ἐνυποστήσας ἑαυτῷ Max.*ambig.*(M.91.1092C); Christol. ὁ λόγος...ἑαυτῷ σάρκα περιβαλὼν αὐτῇ τῇ ἰδίᾳ ὑποστάσει οὐκ ἀνθρώπου ψιλοῦ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν ἐνυπέστησεν Leont.H.*Nest.*5.28(M.86. 1748D); **2.** act. intrans. and pass., *subsist in* εἰ καὶ μὴ ἀΐδιον...ἔχειν ὑπόστασιν τὴν ὑπόχρονον φύσιν δυνατόν, ἀλλὰ ὑπὸ χρόνον κτήσασθαι, καὶ ἐνυποστῆναι τῇ ἀϊδίῳ ὑποστάσει τὴν ὑπὸ χρόνον φύσιν, δυνατόν... οὕτω...καὶ πᾶς ὁ κόσμος γενητὸς ὢν τῷ ἀγενήτῳ κοσμοποιῷ θεῷ ἐνυφέστηκεν *ib.*2.23(1585A); ἡ πρόθεσις τῆς σαρκὸς αὐτῷ προσείληπται, ἐνυποστᾶσα τῷ ἀπαθεῖ αὐτῷ ἡ παθητή *ib.*7.6(1768ᵈC).

***ἐνωδυνηρός**, *sad*; comp., Jo.Clim.*scal.*5(M.88.773A).

***ἐνώδυνος**, **1.** *suffering pain,* Jo.Clim.*scal.*7(M.88.801C); *ib.*(813B); Thdr.Stud.*epp.*2.109(M.99.1369D); **2.** *painful* τὴν ἐ. σαρκὸς ἡδονήν Andr.Cr.*can.mag.*(M.97.1357A).

***ἐνωδύνως**, *sadly, in sorrow,* Jo.Clim.*scal.*5(M.88.773A,C); v. ἐνοδύνως.

ἑνωθ-έω, *unite*; **1.** theol. τὸ ὑποταγήσεσθαι τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἀντὶ τοῦ ~ήσεσθαι τῷ θεῷ τὸν λόγον Eus.*e.th.*3.14(p.171.27; M.24.1028B); **2.** Christol. τὴν θείαν τοῦ μονογενοῦς ὑπόστασιν ~ησομένην καὶ συμπλακησομένην τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ‡Gr.Nyss.*hom.9.21 in Jo.*(p.288.27).

ἐνώμοτος, *confirmed by an oath,* ‡Just.*qu.et resp.*58(M.6.1300B); Cyr.*Lc.*22:61(M.72.928B).

ἐνωμότως, **1.** *according to oath,* Dion.Al.ap.Eus.*p.e.*14.25(777C; M.21.1280A); **2.** *on oath,* Soz.*h.e.*2.17.4(M.67.977A); Gel.Cyz.*h.e.* 3.13.17; Heracl.*ep.*(M.92.993B).

ἐνωπαδόν, **1.** adv., *face to face, openly,* †Apoll.*met.Ps.*21:28(M. 33.1341A); **2.** prep. c. genit., *in the presence of,* *ib.*40:13(1369B).

ἐνωπίως, *face to face,* ‡Thdt.*nativ.Jo.Bapt.*(5.88); ἐ. ἐνωπίῳ λαλοῦσιν Jo.Clim.*scal.*27(M.88.1100B).

ἐνωραΐζομαι, *glory in*; c. dat. rei, Ath.ap.Leont.et Jo.*sacr.*2(M. 86.2041B); Gr.Nyss.*virg.*2(p.253.24; M.46.321D); id.*hom.4 in Cant.* (M.44.849A); abs., Areth.*Apoc.*6(M.106.540B); in bad sense, Gr. Nyss.*Eun.*12(1 p.259.24; M.45.964A).

ἕνωσις, ἡ, *union, unity,* etym. ἕ. ... εἴρηται διὰ τὸ εἰς ἓν ὦσαι Anast.S.*hod.*2(M.89.69C); its different modes τὸ τῆς ἑ. χρῆμα κατὰ πολλοὺς ἐπιτελεῖται τρόπους...κατὰ σύμβασιν φιλικήν, ἐκ μέσου τιθέντες τὰς διαφοράς...τὰ ἀλλήλοις κολλώμενα ἤγουν συνηγμένα καθ' ἑτέρους τρόπους, ἢ κατὰ παράθεσιν, ἢ μίξιν, ἢ κρᾶσιν Cyr.*schol.inc.*8 (p.220.13; 5¹.782A,B); ἕ. μέν ἐστι διεστώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομή...πενταχῶς δὲ λέγεται ἡ ἕ. συγχυτική, ὡς ἡ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος· διαιρετική, ὡς ἡ ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον· σχετική, ὡς χρυσὸς πρὸς χρυσόν. ἡ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἕ. ὑπὲρ πάσας ταύτας καθ' ὑπόστασιν εἴρηται. καθ' ὑπόστασιν δὲ ἕ. ἐστιν ἡ ἀμφύπαρκτος...τῶν δύο φύσεων συνδρομή Anast.S.*hod.*2(M.89.69C) ∞ ‡Ath.*def.*5(M.28. 544C f. reading αὐθύπαρκτος); ἡ κατὰ...φυρμὸν γίνεται...ἢ κατὰ κόλλησιν...ἢ κατὰ ἁρμονίαν...ἢ κατὰ σύγχυσιν...ἢ κατὰ ἀνάκρασιν... κατὰ συναλοιφήν...ἡ δὲ κατὰ σύνθεσιν ἕ. ἐστιν ἡ εἰς ἄλληλα τῶν μερῶν χωρὶς ἀφανισμοῦ περιχώρησις...ἥντινα ἕ. τινες σύγκρασιν ἐκάλεσαν, ἤγουν συμφυΐαν...αὕτη δέ ἐστιν ἡ καθ' ὑπόστασιν ἕ., ἡ κατὰ σύνθεσιν... ἔστιν ἕ. καὶ ἡ κατὰ παράθεσιν· ἔοικε δὲ τῇ κατὰ ἁρμονίαν. πάλιν ἕ. λέγεται προσωπική...καὶ...σχετική...ὁ δὲ Νεστόριος ἄλλας ἐπενόει ἑ., κατὰ τὴν ἀξίαν φημί, καὶ ὁμοτιμίαν, καὶ ταυτοβουλίαν, καὶ εὐδοκίαν, καὶ ὁμωνυμίαν Jo.D.*dialect.*65(M.94.661B–664B); Christol. τοῦτο γάρ ἐστιν ἕ., τὸ τὰ ἴδια τῶν ἑνωθέντων εἰς ἓν ξυνελθεῖν Thdot.Anc.*exp.symb.*13 (M.77.1332D); ἕ. ... δύο τινῶν σύνοδος, καὶ εἰς ταὐτὸν συνέλευσις Jo.D. *Jacob.*53(M.94.1464C); opp. ἑνότης, Max.*schol.d.n.*11.3(M.4.396C).

A. in gen.; **1.** *unity* ἐκ πάντων ἕνωσιν εἰσηγεῖται...τῆς...θείας ἑνότητος τὴν ὁμοίωσιν ἐν ἡμῖν καταυγάζεσθαι βουλόμενος Jo.D.*Eph.* 4:5f.(M.95.840D); **a.** in material sphere τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου πολυμερὲς ὂν...πρὸς πάντα τὰ μέλη ἀδιάρρηκτον ἕ. ἔχον Arist.*apol.* 13.5; μνημείῳ...οὐκ ἐκ λογάδων λίθων οἰκοδομηθέντι καὶ τὴν ἕ. οὐ φυσικὴν ἔχοντι, ἀλλ' ἐν μιᾷ καὶ δι' ὅλων ἡνωμένῃ πέτρᾳ λατομητῇ Or. *Cels.*2.69(p.191.15; M.11.905A); Gr.Nyss.*or.catech.*16(p.71.4; M.45. 52B); **b.** philos., *unity, simplicity,* of essence κατὰ τὴν τῆς μοναδικῆς οὐσίας ἕ. Clem.*prot.*9(p.65.29; M.8.200B); not to be found in matter οὐδὲν γὰρ ἓν τῆς ὕλης καὶ τῶν σωμάτων, ἀλλ' ἕκαστον...διῄρηται εἰς πλείονα, τὴν ἕ. ἀπολωλεκός· ἓν γὰρ τὸ ἀγαθόν, πολλὰ δὲ τὰ αἰσχρά Or. *or.*21.2(p.345.19; M.11.481A); **c.** logical *coherence,* systematic *unity,* e.g. of a school of thought ἐπειδὰν ἔν τινι τῶν ἀποφάσεων μέρει διαφωνῶσιν [sc. οἱ φιλόσοφοι]...τῇ μέντοι τοῦ δόγματος ἑ. πάλιν εἰς ἀλλήλους συμπνέουσιν Const.ap.Eus.*v.C.*2.71(p.69.29; M.20.1044C); **d.** corporate *unity,* of [members of] Church τὴν ἕ. ἀγαπᾶτε· τοὺς μερισμοὺς φεύγετε Ign.*Philad.*7.2; ἐμέρισαν τὴν ἕ. τῆς ἐκκλησίας

Heges.ap.Eus.h.e.4.22.6(M.20.381A); ὁ...Βίκτωρ...τῆς Ἀσίας πάσης ...τὰς παροικίας ἀποτέμνειν...τῆς κοινῆς ἑ. πειρᾶται Eus.h.e.5.24.9 (M.20.497B); [1Cor.15:28] συνάφειάν τινα πάντων καὶ ἕ. σημαίνειν, εἰ πάντα μέλλοι ὁ θεὸς ἐν πᾶσιν εἶναι id.e.th.3.15(p.172.5; M.24.1028C); Thds.Imp.ep.Jo.Ant.(p.5.3; M.77.1461C); ἕ. ⟨γενέσθαι⟩ τῆς...ἐκκλησίας συναφθῆναί τε τὰ μέλη τοῖς μέλεσιν Zeno henot.(p.53.11; M.86.2621B); **2.** union, coming together; **a.** in gen. ὡς...ἡ γωνία δύο τοίχων ἕ. γίνεται...οὕτως...ἡ ἁγία ἐκκλησία τῶν δύο λαῶν γέγονεν ἕ. καθ' ἕνα πίστεως λόγον ‡Ammon.Mt.23:42(M.85.1385A,B); τὴν γοῦν ἕ. τῶν θείων νοημάτων καὶ τῶν ἐπιγείων λόγων κρᾶσιν οὐκ ἀπεικότως ἐκάλεσε Isid.Pel.epp.2.3(M.78.460A); Sophr.H.mir.Cyr.et Jo.21(M.87.3481D); **b.** marriage union μετὰ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου τὴν ἕ. ποιεῖσθαι, ἵνα ὁ γάμος ᾖ κατὰ κύριον καὶ μὴ κατ' ἐπιθυμίαν Ign.Polyc. 5.2; Athenag.leg.33.2(M.6.968A); **c.** of body and soul in man, ‡Just. qu.et resp.75(M.6.1317A); Nemes.nat.hom.3(M.40.592A) et passim; **d.** moral union αἱ διάφοροι φύσεις...ἕνα καὶ μόνον ἑνώσεως ἔχουσι τρόπον τὴν κατ' ἐνέργειαν ‡Paul.Sam.fr.2(p.339.9); Proc.G.Lev.19:28 (M.87.761B); of married persons ὑπόλειμμα τοίνυν πνεύματος τοῦ ἀνδρὸς τὴν γυναῖκα καλεῖ, καὶ οἱονεὶ μέρος τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, διά τε τὴν ἕ., τὴν ὡς ἔν γε φημὶ τῇ κατὰ τὴν ἀγάπην ὁμοψυχίᾳ Cyr.Mal.28(3.846A); of Christians in a common obedience ἡ...ἐκ πολλῶν ἕ. ... μία γίνεται συμφωνία ἑνὶ χορευτῇ καὶ διδασκάλῳ τῷ λόγῳ ἑπομένη Clem. prot.9(p.65.31; M.8.200C); id.str.3.13(p.239.5; M.8.1193B); in love, Bas.ep.204.1(3.303A; M.32.745A); Chrys.hom.1.1 in 1Cor.(10.4B) cit. s. ἐκκλησία; Cyr.Mal.25(3.841D); as work of Pentecost ὧδε δὲ ἀποκατάστασις καὶ ἕ. τῶν γνωμῶν Cyr.H.catech.17.17; of pre-existent rational beings with Logos ὡς ἑνάδα πάντων τούτων γενέσθαι τῇ ταυτότητι τῆς οὐσίας...καὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον ἑ. τε καὶ γνώσει CCP(543)anath.2(p.228; H.3.284C); **e.** concord, agreement, hence state of being in communion with ἱκανὸν δὲ γνώρισμα τῆς ἑκάστου ὀρθῆς προαιρέσεως ἔσται ἡ πρὸς τοῦτον [sc. Athanasius] ἕ. Constantius Imp.ap.Ath.apol.sec.54.5(p.135.14; M.25.348C); ib.70.2 (p.148.19; 373B); πρὸς δὲ τελείαν τῶν...ἐκκλησιῶν ἕ. καὶ κοινὴν ὁμόνοιαν Constans typ.(H.3.825A); **3.** mixture, commingling, of mixed chalice εὐλόγησον δέσποτα τὴν ἁγίαν ἕ. Lit.Chrys.(p.357.23); of commixtio ἕ. τοῦ παναγίου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ κυρίου Lit.Jac.(p.228.25).

B. theol., unity of divine Persons, Athenag.leg.10.3(M.6.909B) cit. s. διαίρεσις; ib.12.2(913B); ref. 1Cor.15:28 τὴν...'ὑποταγὴν' τοῦ υἱοῦ ἑ. ἑρμηνεύει τοῦ λόγου, ἓν καὶ ταὐτὸν γενησομένου τῷ πατρὶ καθ' ἃ καὶ πρότερον ἦν Eus.e.th.3.15(p.172.6; M.24.1028C); τὰ γὰρ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια πέφυκε τὴν ἕ. ἔχειν...διὰ τοῦτο ἐκεῖνος [sc. ὁ λόγος] μέν ἐστι...ἓν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ πατρός Ath.Ar.3.20(M.26.365A); ὃ οὖν ἐστιν ἐνταῦθα μιμητικῶς ἡ εἰκών, τοῦτο ἐκεῖ φυσικῶς ὁ υἱός. καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν τεχνικῶν κατὰ τὴν μορφὴν ἡ ὁμοίωσις, οὕτως ἐπὶ τῆς θείας καὶ ἀσυνθέτου φύσεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς θεότητός ἐστιν ἡ ἕ. Bas.Spir.45 (3.38C; M.32.149C); τὸ ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἔχει πρὸς τὸ συγκείμενον οὐχ ἧττον ἢ πρὸς ἑαυτό, τῷ ταὐτῷ τῆς οὐσίας καὶ τῆς δυνάμεως. καὶ οὗτος ὁ τῆς ἑ. λόγος Gr.Naz.or.31.16(p.165.12; M.36.152B); ib.39.11(348A) cit. s. διαίρεσις; ib.42.15(476B); τὴν τοῦ νοητοῦ πρὸς τὸ νοητὸν διὰ τῆς ταυτότητος τῶν θελημάτων ἕ. τε καὶ ἀνάκρασιν Gr.Nyss.Eun.12(1 p.275.20; M.45.981C); περὶ τοῦ πνεύματος οἴεται [sc. Eunomius] ὡς ἀπεξενωμένου τῆς τε πρὸς τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἑ. ib.1(1 p.140.31; 380C); ib.6(2 p.147.24; 733B) cit. s. ἐξομοίωσις; οὐ...τρεῖς θεοὺς... ἀλλὰ τῆς τριάδος τὴν ἕ. ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ὀνομάτων ἐπιγνωστέον Didym.(‡Bas.)Eun.5(3.310D; M.29.744D); ὅταν ἀκούσωμεν ἕ. πατρὸς καὶ υἱοῦ, τὴν φυσικὴν νοοῦμεν Ammon.Jo.14:23(M.85.1492C); ἐπὶ τῆς ἑ. τῆς θείας...ἡνωμένον μέν ἐστι τῇ ἐναρχικῇ τριάδι, καὶ κοινὸν ἡ ὑπερούσιος ὕπαρξις Dion.Ar.d.n.2.4(M.3.641A); ib.2.11(652A); transcending unity of all creatures ὅπου γε καὶ τὴν ὑπερούσιον ἕ. ὑπεριδρῦσθαί φαμεν, οὐ τῶν ἐν σώμασι μόνον ἑ., ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ψυχαῖς αὐταῖς καὶ ἐν αὐτοῖς νόοις ib.2.4(641C); καλῶς οὖν ἡμῖν εἴρηται, ἕ. μὲν ὑποστάσεων ἐν μιᾷ φύσει ἐπὶ τῆς ἁγίας καὶ ὑπερουσίου τριάδος, ἕ. δὲ τῶν φύσεων ἐν μιᾷ ὑποστάσει ἐπὶ τῆς ἁγίας καὶ ἀφράστου σαρκώσεως τοῦ λόγου Leont.H.monoph.18(M.86.1780C,D); Max.opusc.(M.91. 148A) cit. s. διαφορά; heret. ἵνα καὶ τὴν προβολὴν ἑκατέρων αὐτῶν δείξῃ, τοῦ τε υἱοῦ καὶ τοῦ λόγου, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἅμα καὶ τὴν πρὸς τὸν πατέρα ἕ. Val.Gn.ap.Iren.haer.1.8.5(M.7.533A).

C. Christol.; **1.** union (term denotes both act of union in Inc. and the state of being in union of two natures in Christ) οἱ τὸν ἐκ τῆς παρθένου Ἐμμανουὴλ κηρύττοντες, τὴν ἕ. τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ πλάσμα αὐτοῦ ἐδήλουν Iren.haer.4.33.11(M.7.1080B); οὕτω τοῦ θεοῦ λόγου ἑνώσει, τῇ καθ' ὑπόστασιν φυσικῇ, ἑνωθέντος τῇ σαρκί id.fr.26 (M.7.1244C) but cf. haer.5.17.4(1171Cf.) where Christol. passage is absent; μονογενῆ...τὴν ἰδίαν ψυχὴν εἶπεν, ὡς...μόνη...εἶχε τοῦ θεοῦ λόγου τὴν ἕ. Or.Ps.21:21(p.477); id.Cels.3.41(p.237.8; M.11.973A) cit. infra C.3.a; αὐτῷ τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι προσθήκη μεγάλη γέγονεν ἐκ τῆς τοῦ λόγου πρὸς αὐτὸ κοινωνίας τε καὶ ἑ. Ath.ep.Epict.9(p.15.8; M. 26.1065B); exeg. Jo.3:13 etc. νομιστέον λέγεσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸν οὐράνιον ἕ. Gr.Naz.ep.101(M.37.181C); ib.102(201B); θείας φύσεως ἕ. τινα...κατανοήσαντας πρὸς τὸ ἀνθρώπινον Gr.Nyss.or.catech.10 (p.57.2; M.45.41D); τὸν τῆς ἑ. οὐκ ἐπιγινώσκομεν τρόπον ib.11(p.57. 13; 44B); id.Eun.5(2 p.126.5; M.45.708C); ib.(2 p.123.17; 705A); εἰ... καὶ διττὴ ἡ φύσις, ἀλλ' οὖν ἀδιαίρετος καὶ ἀδιάσπαστος ἡ ἕ. ‡Chrys.ep. Caes.(3.746A); συνῆλθον αἱ φύσεις, καὶ ἀσύγχυτος ἔμεινεν ἡ ἕ. Procl. CP or.laud.BMV 8(p.107.4; M.65.689B); ἀνθ' ὅτου δὲ δὴ παρέντες τὴν ἕ., καίτοι...ἐκ τῶν ἁγίων πατέρων καταβαίνουσαν εἰς ἡμᾶς, συνάφειαν ὀνομάζουσι; καίτοι συγχεῖ μὲν ἡ ἕ. οὐδαμῶς τὰ καθ' ὧν ἂν λέγοιτο, διαδείκνυσι δὲ μᾶλλον τὴν εἰς ἕν τι συνδρομὴν τῶν ἡνῶσθαι νοουμένων Cyr.Chr.un.(5^1.733A); καθ' ἕ. ἀπερινόητον καὶ ἀσύγχυτον καὶ ἄφραστον id.ep.50(p.91.23; 5^2.159E); in 'formula of concord' ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· δύο γὰρ φύσεων ἕ. γέγονεν· δι' ὃ ἕνα Χριστὸν...ὁμολογοῦμεν. κατὰ ταύτην τῆς ἀσυγχύτου ἑ. ἔννοιαν ὁμολογοῦμεν... ib.39(p.17.14; 106B); Symb.Chalc.(p.129.32; H.2.456C) cit. s. φύσις; Leont.H.Nest.3.1(M. 86.1604B) cit. s. υἱότης; τὴν τοίνυν ἰδιότητα τοῦ σώματος οὐκ ἐκ τῆς τοῦ λόγου γνωρίζειν ἔστιν ἑ. ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦ πνεύματος δυνάμεως...τὴν δὲ ἀναμαρτησίαν...ἡ τοῦ λόγου συμφυὴς ἕ. κατειργάσατο...ὥστε τὴν μὲν σύστασιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ σώματος, ἐκ τῆς ἐνεργείας γενέσθαι τοῦ πνεύματος ἔγνωμεν· τὴν δὲ ἕ. οὐκ ἐκ τῆς τοῦ λόγου ψιλῆς ἐνεργείας, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ λόγου οὐσιώδους ἀνακράσεως Leont.B.Nest.et Eut.2(M.86. 1353Af.); οὐδενὶ...ᾧ πέφυκεν εἶναι διὰ τὴν μίαν οὐσίαν πατρὶ καὶ πνεύματι ταὐτὸν ὁ υἱός, γέγονε ταὐτὸν τῇ σαρκὶ διὰ τὴν ἕ., κἂν πεποίηκεν αὐτὴν ζωοποιὸν ἑνώσει τῇ πρὸς αὐτόν Max.ambig.(M.91.1057C); **2.** the issue, μετὰ τὴν ἕ. and kindred expressions; **a.** pre-Chalcedonian: ἕτερον γάρ ἐστιν ἰδιότης καὶ ἕτερον ἕ. ἕ. δὲ λέγομεν μυστικὴν καὶ ἀσύγχυτον Marc.Er.Nest.30(p.113.4); οὐκέτι οὖν μετὰ τὴν ἕ. θεὸν πρὸς ἄνθρωπον δύο πράγματα νοήσαντες οἱ πατέρες, εἰκότως Ἰησοῦν λέγοντες, τὸν θεὸν λόγον σημαίνουσι, καὶ μετὰ τοῦ θεολόγου φράζοντες λόγον τὸν ὁρώμενον Ἰησοῦν ἑρμηνεύουσιν Thdot.Anc.exp.symb.13(M.77.1332C); ὡς ἕν τι νοῇ...καὶ τὸν...λόγον καὶ τὸν...ληφθέντα ναόν, οὐχ ὅτι τῆς αὐτῆς οὐσίας εἰσίν, ἀλλ' ὅτι μετὰ τὴν...ἕ. ὁ τοῦ διακόπτειν λόγος οὐκ εὐσεβής Cyr.Jo.9(4.747E); id.ep.40(p.26.8; 5^2.115D) cit. s. φύσις; cf. ταὐτὸ μὲν πρᾶγμα σημαίνουσι σάρκωσίς τε καὶ ἕ.· μία δὲ ἄρα φύσις πρὸ τῆς ἑ. ἤγουν σαρκώσεως ἦν, μετὰ δέ γε τὴν ἕ. δύο λέγειν προσήκει, τήν τε λαβοῦσαν καὶ τὴν ληφθεῖσαν Thdt.eran.2(4.101A); **b.** CChalc. and after: ὥσπερ γὰρ μετὰ τὴν ἕ. ... εἷς ἥλιος τὸ φῶς μετὰ τοῦ σώματος λέγεται· οὕτως ἐπὶ τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, καὶ τοῦ παναγίου σώματος, οὐκ ἄν τις εἴποι μετὰ τὴν ἕ., τὸν μὲν κεχωρισμένως υἱὸν τὸν θεῖον λόγον, τὸν δὲ υἱὸν τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἑκάτερα νοήσει Thdt.rect. conf.12(M.6.1229C); μένει ἡ δυὰς καὶ μετὰ τὴν ἕ. Eust.Mon.ep.(M.86. 912C); εἴ τις λέγει κατὰ χάριν ἢ κατὰ ἐνέργειαν...ἢ σχέσιν ἢ δύναμιν τὴν ἕ. ... ἢ κατὰ εὐδοκίαν...ἢ κατὰ ὁμωνυμίαν...ἀλλ' οὐχ ὁμολογεῖ τὴν ἕ. ... κατὰ σύνθεσιν ἤγουν καθ' ὑπόστασιν γεγενῆσθαι...ἀ. ἔ. CCP(553) anath.4(pp.168f.; H.3.196Aff.); εἷς...ὁ Χριστὸς...μετὰ τὴν σάρκωσιν... ἀδιαίρετον...λόγου καὶ σαρκὸς δοξάζομεν ἕ., ἀδιαίρετον ὑπὲρ ἕνωσιν ψυχῆς καὶ σώματος, πυρὸς καὶ σιδήρου, πορφύρας βαφῆς καὶ βύσσου Eulog.fr.Trin.4.7(p.371); οὔτε τὴν αὐτὴν...ἐνέργειαν μετὰ τὴν ἕ. τὴν φυσικὴν καὶ ἀσύγχυτον, τουτέστι τὴν...καθ' ὑπόστασιν ἔχουσιν Sophr. H.ep.syn.(M.87.3172A); CLater.can.7, having reference to unity of person, not of nature, Max.ep.15(M.91.556B,C) citt. s. διαφορά; ὁ... ὁμολογῶν τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕ. κἂν λέγῃ δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἕ. ἡνωμένας διαιρέτως...τῆς ἀληθείας...οὐ διαμαρτάνει ib.12 (484A); relation to διαφορά discussed, id.opusc.(M.91.253C–256B); v. φύσις; **c.** in view of Apoll. (with whom ἕ. is a favourite word) διαπαίζεις τὴν ἄκραν ἕ. καὶ λέγεις [sc. Diod.] οὐκέτι μένει τὰ ἴδια τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ἴδια τῆς σαρκὸς ἐὰν ἕ. ᾖ Apoll.fr.140(p.241.10)ap.Leont.B. Apoll.(M.86.1965C); id.quod un.Chr.3(p.296.6; M.28.124C) cit. s. σύνθεσις; ἓν...καὶ ταὐτὸν τὸ σῶμα καὶ ὁ θεὸς οὗ τὸ σῶμα, οὐ μεταβληθείσης τῆς σαρκὸς εἰς τὸ ἀσώματον, ἀλλ' ἐχούσης καὶ τὸ ἴδιον τὸ ἐξ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν καὶ τὸ ὑπὲρ ἡμᾶς κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ λόγου [σύγκρασιν ἤτοι] ἕ. id.fid.inc.7(p.199.27; M.PL.8.877D); πνεῦμα ὤν, εἰ καὶ σὰρξ κατὰ τὴν ἕ. τῆς σαρκὸς ἀποδέδεικται id.corp.et div.6(p.187. 18; M.PL.8.873D); ἐν τῇ πρὸς τὸν θεῷ ὁμοούσιον ἑνώσει ib.(p.188.15; 874B); ὁ δὲ καὶ τὰ ἴδια γινώσκων καὶ τὴν ἕ. φυλάσσων οὔτε τὴν φύσιν ψεύσεται οὔτε τὴν ἕ. ἀγνοήσει ib.17(p.193.1; 875D); εἰ ὁ λόγος σὰρξ ὀνόμασται διὰ τὴν ἕ., ἕπεται καὶ τὴν σάρκα λόγον ὀνομάζεσθαι διὰ τὴν ἕ. id. fr.145(p.242.14f.)ap.Leont.B.Apoll.(1968C); ib.161(p.254.26; 1960C); ib.140(p.241.7; 1965C); ib.148(p.247.1; 1965B); cf.id.ep.Dion.8,9 (pp.259f.; M.PL.8.934B); **d.** of Thdr. Mops. ἔσχεν μὲν γὰρ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ κατὰ τὴν μήτραν διαπλάσει τὴν πρὸς αὐτὸν [sc. τὸν λόγον] ἕ. Thdr.Mops.fr.inc.7(p.296.20; M.66.976D); οὐ φυσικῶς ἐκ τοῦ πατρὸς

γεγεννημένος, ἔχων μέντοι παρὰ τοὺς λοιποὺς τὴν ὑπεροχήν, ὅτι τῇ πρὸς αὐτὸν ἑ. κέκτηται τὴν υἱότητα *ib*.12.7(p.306.6; 988A); cf.*ib*.7(p.296.5,32; 976C,977B); *ib*.12.2(p.304.4; 985B) cit. s. διαίρεσις; cf.*ib*.8(p.299.18; 981B); ὁ τῆς κατ' οὐσίαν ἑ. ἐπὶ μόνων τῶν ὁμοουσίων ἠλήθευται λόγος... ὁ δὲ τῆς κατ' εὐδοκίαν ἑ. τρόπος ἀσυγχύτους φυλάττων τὰς φύσεις καὶ ἀδιαιρέτως ἓν ἀμφοτέρων τὸ πρόσωπον δείκνυσιν, καὶ μίαν τὴν θέλησιν καὶ μίαν τὴν ἐνέργειαν id.*ep.Domn.*(p.339.1ff.; M.66.1013A); **e.** to Nest. ἑ. φυσική bears a force // ἑ. καθ' ὑπόστασιν and means a union into one φύσις, si donc Dieu le Verbe...est uni dans une union naturelle...en dehors d'elle (de la nature) il n'existe pas, puisque c'est en elle et par elle qu'il est uni et qu'il s'unit...ainsi...le corps et l'âme, Nest.*Heracl.*45(p.34); ἡ δὲ κατὰ τὴν θέλησιν ἑ. καὶ τὴν ἐνέργειαν, ἀτρέπτους αὐτὰς [sc. τὰς φύσεις] τηρεῖ καὶ ἀδιαιρέτους...ἡ καθ' ὑπόστασιν καὶ φύσιν ἑ. ξένον ἐπάγεται πρὸς τὸ τοῦ Χριστοῦ μυστήριον τὸν λόγον...ἡ δὲ κατ' εὐδοκίαν ἑ. μίαν τῶν ἡνωμένων ἀποσώζουσα θέλησιν καὶ ἐνέργειαν ἀντενδεικνύν τι τοῦ μὴ φαινομένου ποιεῖ τὸ φαινόμενον id.*fr.*B 6(p.219.20ff.)ap.*Doct.Patr.*41.9f.(p.305.1,6); τὰ τῶν φύσεων χωρίζοντες ἴδια, τὴν τῆς ἑ. ἀξίαν συνάπτωμεν *ib*.C 5(p.242.15); interpreted as equivalent of συνάφεια, Jo.Ant.*hom.*(p.84.20), Cyr.*ep.* 17 *anath.*3(p.40.30; 5².76B) citt. s. συνάφεια; Cyril has no objection κἂν λέγῃ δύο φύσεις τὴν διαφορὰν σημαίνων τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ θεοῦ λόγου...ἀλλ' οὐκέτι τὴν ἑ. ὁμολογεῖ μεθ' ἡμῶν *ib*.44(p.35.12; 5².133A); *ib*.11a(p.171.16; M.77.85C) cit. s. συνάφεια; Leont.B.*Nest.et Eut.*1 (M.86.1297D,1300B); Νεστόριος λέγει δύο φύσεις, οὐκ ἔλεγε δὲ αὐτὰς δέξασθαι ἕνωσιν, ἀλλὰ σχέσιν πολλὴν ἔχειν τὸν ἐκεῖνον πρὸς τὸν υἱόν †Leont.B.*sect.*1(M.86.1200A); cf. Paul the Nestorian ap.Max.*opusc.* (M.91.173Bf.); **f.** of Sev. Ant. καί ἐστι μία φύσις τε καὶ ὑπόστασις ἡ τοῦ λόγου σεσαρκωμένη· καὶ οὐκ ἐκ τούτου περικλειόμεθα, πρὸς τὸ καὶ ἐκ δύο προσώπων λέγειν τὴν ἑ. Sev.Ant.ap.Eust.Mon.*ep.*(M.86.921A); cf. ἡμῶν...οὐχ ὑποστάσεων ἕνωσιν ἀλλὰ φύσεων πρεσβευόντων Leont. B.*arg.Sev.*(M.86.1933D); μήτις ἐγράψατο τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον δύο φύσεις εἰποῦσαν τὸν Χριστόν; μὴ γένοιτο· ἀλλ' ὅτι τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. καὶ τὴν 'ἐκ δύο' φωνὴν εἰπεῖν παρῃτήσατο Sev.Ant.ap.Eust.Mon. *ep.*(908D); id.ap.Leont.H.*monoph.*(M.86.1848A) cit. s. σύνθεσις; *ib.* (1848C) cit. s. δυάς; ὥστε τὰ δύο τὰ ἐξ ὧν ἡ ἑ. ἐν τῷ συντεθεῖσθαι τῷ νῷ μόνον ἀπ' ἀλλήλων συνθέτως διακρινόμενα id.ap.Eust.Mon.*ep.*(936D); entailing a *communicatio idiomatum* πᾶν γάρ, ὅπερ ὑπάρξαι τῇ σαρκὶ φαμεν, εἴτε τὸ ἰᾶσθαι τοὺς ἐν ἀρρωστίαις...εἴτε τὸ ὑπὲρ φύσιν ἀναστῆναι, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον ἑ. αὐτῇ τοῦτο ὑπάρξαι φαμέν id.*fr.*ap. *Doct.Patr.*20.9(p.128.26); Max.*opusc.*(M.91.40A) cit. s. διαίρεσις; *ib.* (41A,B,44B); **g.** of Julianists Γαιανῖται, ἤτοι Ἰουλιανισταί· οἵτινες λέγουσιν, ἐξ αὐτῆς τῆς ἑ. τὸ τοῦ κυρίου σῶμα κατὰ πάντα τρόπον ἄφθαρτον εἶναι Tim.CP *haer.*(M.86.44B); **3.** in combination with other words, *Schol.* in *Max.opusc.*(M.91.213f.); **a.** ἀνάκρασις and κρᾶσις: τὸ δὲ θνητὸν αὐτοῦ σῶμα καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἐν αὐτῷ ψυχὴν τῇ πρὸς ἐκεῖνον οὐ μόνον κοινωνίᾳ ἀλλὰ καὶ ἑ. καὶ ἀνακράσει τὰ μέγιστά φαμεν προσειληφέναι Or.*Cels.*3.41(p.237.8; M.11.973A); Gr. Nyss.*or.catech.*11(p.57.13,16; M.45.44A,B); Leont.B.*Nest.et Eut.*2(M. 86.1353B) cit. s. C.1; cf.Gr.Nyss.*Eun.*5(2 p.123.17ff.; M.45.705A,B); *ib.*(2 p.117.6f.; 697B); with κρᾶσις, Nemes.*nat.hom.*3(M.40.601B) cit. s. κρᾶσις; cf.*ib.*(605A); **b.** // σύγκρασις, Jo.D.*dialect.*65(M. 94.664A) cit. s.v.; **c.** with σύμβασις v.s.v.; cf. συμβῆναι δέ φαμεν καθ' ἑ. ἀδιάσπαστον...τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον Cyr.*Nest.*1.3(p.22.11; 6¹.15C); **d.** with συνάφεια, rare in orthodox sense, v.s.v.; opp. συνάφεια v.s.v.; **e.** ἑ. κατὰ σύνθεσιν v.s.v.; **f.** with σύνοδος v.s.v.; cf.Cyr.*ep.*44(p.36.8; 5².133E) cit. s. σύνοδος; Sophr.H.*ep.syn.*(M.87. 3165B) cit. s. φυσικός; Max.*ep.*12(M.91.484A) cit. s. k infra; **g.** ἑ. φυσική: δεδόξασται [sc. τὸ σῶμα] τῇ πρὸς ἄκτιστον ἑ. φυσικῇ Apoll.*fr.* 148(p.247.1)ap.Leont.B.*Apoll.*(M.86.1965B); for meaning in Apoll. v. eund.*ep.Dion.*8,9(pp.259f.; M.*PL*.8.934B); τῇ ἀσυγχύτῳ φυσικῇ ἑ. τοῦ λόγου πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γενομένην σάρκα ‡Ath.*Apoll.*1.10(M.26. 1109B); cf. ἰδία οὐχ ὁμοούσιος οὖσα ἡ σὰρξ τῆς τοῦ λόγου θεότητος... ἀλλ' ἰδία κατὰ φύσιν γενομένη, καὶ ἀδιαίρετος κατὰ ἑ. *ib.*1.12(1113B); variously explained συνῆφθαί φασιν αὐτὸν τῷ ἐκ θεοῦ πατρὸς φύντι λόγῳ κατὰ μόνην τὴν ἀξίαν...οὐ καθ' ἑ. φυσικήν, τουτέστιν ἀληθῆ...οὕτω γάρ πού φησιν καὶ ἡ θεία γραφὴ [Eph.2:3] τὸ φύσει ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς λαμβάνουσα Cyr.*expl.xii cap.*3(p.19.2f.; 6¹.149D); id.*apol.orient.*3 (p.40.20; 6¹.167B); id.*ep.*17 *anath.*3(p.40.30; 5².76B) cit. s. συνάφεια; φυσικὴ λέγεσθαι παρ' ἡμῶν ἡ ἑ., τὴν οὐκ ἀληθῆ καὶ σχετικὴν ἐκβάλλουσα ...ἀλλ' οὐχ ὑποτίθησιν ἀνάγκαις καὶ πλεονεξίαις φυσικαῖς τὸν ἀπαθῆ καὶ ἐλεύθερον τοῦ θεοῦ λόγον id.*apol.Thdt.*3(p.120.2; 6¹.213C); *ib.*(p.118. 24ff.; 212C); λέγεται [sc. ἑ.]...φυσική, ἡ ὡς κατὰ λόγον φύσεως οὖσα τῷδέ τινι...λέγεται φυσικὴ καὶ ἡ ὡς φύσεών τινων ἁπλῶς ἢ φύσεως οὖσα καὶ οὐ συμβεβηκότων...φυσικὴν μὲν οὖν φαμεν ἡμεῖς τὴν ἑ. ἐπὶ Χριστοῦ, ὡς φύσεων ἡνωμένων κατ' αὐτόν...καὶ ὑποστατικὴν δέ φαμεν τὴν ἑ. ἐπὶ Χριστοῦ· ἀνάπαλιν μέντοι τῷ σημαινομένῳ ἡμῖν κατὰ τὴν φυσικήν· οὐ γὰρ ὡς ὑποστάσεων, ἀλλ' ὡς τοῦ λόγου οὖσαν τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ Leont.H.*Nest.*1.50(M.86.1512Cff.); ἑτέρα...λέγεται φυσικὴ ἑ., ἡ κατὰ τὸ φυσικὸν εἶδος τῶν διαφόρων ὑποστάσεων ὁμοίωσις ...ἑτέρα δέ ἐστι φυσικὴ ἑ., ἡ διαφόρων φύσεων εἰς φύσεως γέννησιν καινοτέρας συνέλευσις...ἥτις καὶ λέγεται δημιουργική. ἄλλη δὲ λέγεται φυσικὴ ἑ., ἡ καθ' ὑπόστασιν μίαν πλειόνων φύσεων συνδρομὴ καὶ εἰς φύσιν μίαν ...καὶ τοῦ πυρὸς καὶ σιδήρου ἑ. φυσικὴ λεγομένη, ὡς κατὰ τὰς φύσεις αὐτῶν καὶ οὐ κατά τινα συμβεβηκότα αὐτοῖς οὖσα ἑ. αὐτῶν *ib.*1.22 (1488Df.); οὐδεμία...πρόφασις ἔνεστιν, ὡς ὑπέστη ποτὲ καθ' ἑαυτὴν [sc. σὰρξ Χριστοῦ] καὶ...οὕτως τῷ λόγῳ καὶ θεῷ πρὸς ἑ. φυσικὴν συνελήλυθε. τὰ γὰρ ἀνὰ μέρος ὄντα, καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἐν χωρισμῷ θεωρούμενα, οὐδέποτε φυσικὴν ἢ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. δέχεται. ὅπου δὲ ἑ. φυσικὴ μὴ προέρχεται, μηδ' ἡ καθ' ὑπόστασιν γίνεται σύνθεσις Sophr.H.*or.*2.46 (M.87.3280A); Max.*ep.*15(M.91.556C); as understood by Nest. v. 3.e supra; used by Thdt. of union of soul and body in man, Thdt. *eran.*2(4.77) so understood as forming one nature τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. εἰσάγει [sc. Cyr.] καὶ σύνοδον καθ' ἑ. φυσικήν, κρᾶσίν τινα καὶ σύγχυσιν διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων γεγενῆσθαι διδάσκων id.*ep.*151(4. 1292); and as implying physical necessity εἰ τοίνυν φυσικὴ γέγονεν... ἡ ἑ., ὑπ' ἀνάγκης τινὸς βιαζόμενος, ἀλλ' οὐ φιλανθρωπίᾳ κεχρημένος ὁ θεὸς λόγος συνήφθη τῇ τοῦ δούλου μορφῇ Thdt.ap.Cyr.*apol.Thdt.*3 (p.117.4; 6¹.210D); **h.** ἑ. οἰκονομική v. s. οἰκονομικός; **i.** οὐσιώδης ἑ. and ἡ κατ' οὐσίαν ἑ.; in Apoll. denotes a union into one οὐσία: τὸ δὲ ἀχωρίστως θεῷ συναφθὲν καὶ ταὐτὸν ἐκείνῳ διὰ τὴν ἑ. τὴν οὐσιώδη γενόμενον Apoll.*fr.*12(p.208.6)ap.Leont.B.*Apoll.*(M.86.1964A) cf. s. οὐσία; in this sense, but not in Christol. context οὐσιώδης...ἑ. ἐστιν, ἡ τὰς διαφόρους κατ' ἀριθμὸν καὶ πολλὰς ὑποστάσεις εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν συνάγουσα Max.*opusc.*(M.91.149D); opp. moral or accidental, *involving essence, substantial, real,* rejected by Eunomius, cf.Nemes.*nat.hom.*3(M.40.605A) cit. s. ἑνόω; and by Thdr. Mops.*ep.Domn.*(p.339.1ff.; M.66.1013A) cit. supra 2.d; οἱ τὴν ἑ. μὴ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν, ἢ εὐδοκίαν, ἢ ἄλλην...σχέσιν δογματίσαντες Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.86.1300B); opp. κατὰ γνώμην, *ib.* (1297D); *ib.*(1300A) cit. s. ἐνυπόστατος; *ib.*2(1352D); *ib.*3(1380B) = id.*fr.* (M.86.2009B); id.*arg.Sev.*(M.86.1941A); Pamph.H.*panopl.*6.5(p.618) cit. s. ἐπίνοια; ‡Gr.Nyss.*hom.1.15 in Jo.*(p.98.12); *ib.*2.4(p.112.24); v. s. οὐσιώδης, οὐδιωδῶς; **j.** other expressions ἑ. πνευματική, Epiph. *haer.*69.67(p.215.28; M.42.309D); ἑ. ὑποστατική, v. ὑποστατικός; **k.** ἑ. καθ' ὑπόστασιν: ἐὰν δὲ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. ... παραιτώμεθα ...ἐμπίπτομεν εἰς τὸ δύο λέγειν υἱούς Cyr.*ep.*4(p.28.7; 5².24C); CCP (553)*anath.*4(p.169; H.3.196B) cit. supra s. 2.b; ἐνανθρωπῆσαι τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. *CIG* 8961.15; rejected by Nestorius, Nest.*fr.*B 6 (pp.219.20,220.1)ap.*Doct.Patr.*41.9f.(p.305.1,6) cit. supra 2.e; and by Theodoret περιττὴ τοίνυν ἡ καθ' ὑπόστασιν ἑ. ἣν ἀντὶ κράσεως ἡμῖν... προβάλλεται· ἀρκεῖ δὲ λέγειν τὴν ἑ. Thdt.ap.Cyr.*apol.Thdt.*2(p.115. 1ff.; 6¹.208E); *ib.*(p.114.11ff.; 208Bf.); explained and defined τοῖς ἐκείνου [sc. Νεστορίου] μαχόμενοι τὴν καθ' ὑπόστασιν ἑ. γενέσθαι φαμέν, τοῦ καθ' ὑπόστασιν οὐδὲν ἕτερον ὑποφαίνοντος πλὴν ὅτι μόνον ἡ τοῦ λόγου φύσις ἢ γοῦν ὑπόστασις ὅ ἐστιν...ὁ λόγος...ἀνθρωπείᾳ φύσει κατὰ ἀλήθειαν ἑνωθεὶς τροπῆς τινος δίχα καὶ συγχύσεως...εἷς νοεῖται καὶ ἔστι Χριστός, ὁ αὐτὸς θεὸς καὶ ἄνθρωπος Cyr.*ib.*(p.115.12ff.; 209B); why favoured by Cyril, †Leont.B.*sect.*8(M.86.1152Bf.); ἐκ τῆς θείας φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, τῆς ἑ. καθ' ὑπόστασιν γενομένης, εἷς Χριστὸς ἀπετελέσθη...οὐκ ἀνάχυσίν τινα τὴν εἰς ἀλλήλους τῶν φύσεων πεπρᾶχθαί φαμεν CCP(553)*anath.*8(p.170; H.3.197B); ἡ δὲ καθ' ὑπόστασιν ἑ. δηλοῖ, ὅτι ὁ θεὸς λόγος...οὐ προϋποστάντι ἀνθρώπῳ ἡνώθη, ἀλλ' ἐν τῇ γαστρὶ τῆς...παρθένου ἐδημιούργησεν ἑαυτῷ ἐξ αὐτῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ ὑποστάσει σάρκα ἐμψυχωμένην...ὅπερ ἐστὶ φύσις ἀνθρωπίνη Justn.*conf.*(p.74.24; M.86.997B); καθ' ὑπόστασιν μὲν οὖν ἑ. ἐστι...ἡ τῶν ἑτέρων οὐσιῶν εἰς μίαν ὑπόστασιν σύνοδος, θατέρου τῶν κατ' αὐτὴν συγκειμένων, πρὸς τὸν ἕτερον τὴν φυσικὴν ἰδιότητα ἀνόθευτόν τε καὶ ἀμετάβλητον ἔχουσα καὶ ἀδιαίρετον Max.*ep.*12(M.91. 484A); ‡Cyr.*Trin.*18(6³.24B; M.77.1157A); Jo.D.*dialect.*65(M.94. 664A); *ib.*66(665–9); as test of orthodoxy εἴ τις λέγει κατὰ χάριν, ἢ κατ' ἐνέργειαν, ἢ κατ' ἀξίαν...ἢ σχέσιν, ἢ δύναμιν, τὴν ἑ. τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον γεγενῆσθαι...ἢ εἴ τις λέγει κατ' εὐδοκίαν τὴν ἑ. ... ὡς ἀρεσθέντος τοῦ θεοῦ λόγου τῷ ἀνθρώπῳ...οὐχὶ καθ' ὑπόστασιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὴν σάρκα...τὴν ἑ. ὁμολογεῖ καὶ διὰ τοῦτο μίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν σύνθετον, ὁ τοιοῦτος ἀ. ἔ. Justn.*conf.anath.*4(p.90. 30ff.; M.86.1015A,B); CLater.*can.*8 cit. s. σύνθεσις; contrasted with ἑ. σχετική, Max.*ep.*12(484A,B); ref. BMV ἡ...νυμφὼν τῆς καθ' ὑπόστασιν ἑ. τῶν φύσεων Χριστοῦ Mod.*dorm.*3(M.86.3288A); **4.** *union* of ἐνέργειαι in Christ τὴν...τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν...συμφυΐαν καὶ ἑ. Max.*opusc.*(M.91.101A); id.*ambig.*(M.91.1052C).

D. spiritual *union*; **1.** of Christ with Church ᾄδω τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἑ. εὔχομαι σαρκὸς καὶ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ Ign.*Magn.*1.2;

οὐ δύναται οὖν κεφαλὴ χωρὶς γεννηθῆναι ἄνευ μελῶν, τοῦ θεοῦ ἕνωσιν ἐπαγγελλομένου, ὅ ἐστιν αὐτός id.*Trall.*11.2; and of Christians with one another, modelled on that between Christ and Father and effected by obedience to bishop, id.*Magn.*13.2; bishop being focus of union, id.*Philad.*8.1; ref. Eph.5:32 τὸ μέγα μυστήριον εἶναι λέγει τῆς τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἑ. Gr.Nyss.*hom.4 in Cant.*(M.44.836D); κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας ὁ Χριστὸς...λαβεῖν δὲ ἕ. ἀκριβῆ...καὶ γὰρ ἡ ἕ. ἀσφαλεστέρα Chrys.*hom.26.3 in 1Cor.*(10.231B); id.*hom.1.4 in Eph.*(11.8E); perfected only in next life, Max.*myst.*21(M.91.696D) cit. s. συναγωγή; of members with one another τοὺς τοσούτῳ τῷ πλήθει τῶν τόπων διῃρημένους τῇ διὰ τῆς ἀγάπης ἑ. καθορᾶν εἰς μίαν μελῶν ἁρμονίαν ἐν σώματι Χριστοῦ δεδέσθαι Bas.*ep.*70(3.163E; M.32.433C); Chrys.*hom.30.2 in 1Cor.*(10.270E); which is effected by faith, id.*hom.15.3 in Jo.*(8.88E); τηρεῖσθαι γεμὴν ἐν τῇ καθ' ὁμόνοιάν τε καὶ ταυτοβουλίαν ἑ. βούλεται τοὺς μαθητὰς ἀνακιρναμένους ὥσπερ ἀλλήλοις ψυχῇ καὶ πνεύματι καὶ τῷ τῆς εἰρήνης καὶ φιλαλληλίας θεσμῷ...ὡς μέχρι τοσούτου προελθεῖν τὴν ἕ., ὥστε καὶ εἰκόνα τῆς φυσικῆς ἑνότητος, τῆς ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ νοουμένης Cyr.*Jo.*11.9(4.972A,B); **2.** eucharistic, Ign.*Philad.*4.1 cit. s. εὐχαριστία; ‡Bas.*h. myst.*63(p.397.25) cit. s. κοινωνία; leading to immortality διὰ τοῦτο κατέμιξεν ἑαυτὸν τῇ ἐπικήρῳ φύσει, ἵνα τῇ τῆς θεότητος κοινωνίᾳ συναποθεωθῇ τὸ ἀνθρώπινον, τούτου χάριν πᾶσι τοῖς πεπιστευκόσι τῇ οἰκονομίᾳ τῆς χάριτος ἑαυτὸν ἐνσπείρει διὰ τῆς σαρκός, ἧς ἡ σύστασις ἐξ οἴνου τε καὶ ἄρτου ἐστί, τοῖς σώμασι τῶν πεπιστευκότων κατακιρνάμενος, ὡς ἂν τῇ πρὸς τὸ ἀθάνατον ἑ. καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀφθαρσίας μέτοχος γένοιτο Gr.Nyss.*or.catech.*37(p.152.5; M.45.97B); signifying mystic union ἐπιτεθέντων τῷ θυσιαστηρίῳ τῶν συμβόλων...πάρεστιν ...ἡ τῶν ἁγίων ἀπογραφή, τὸ συνεζευγμένον αὐτῶν ἀδιαιρέτως ἐμφαίνουσα τῆς πρὸς αὐτὸν ἑ. Dion.Ar.*e.h.*3.3.9(M.3.437C); cf.*ib.*3.3.13(444C); *Lit.Jac.*(*NBP* 10[2] p.109) cit. s. σύγκρασις; **3.** mystical; **a.** typified by matrimonial union, †Bas.Anc.*virg.*50(3.633E; M.30.768C); **b.** its essence, prayer, v. εὐχή, προσευχή; 'deification', Dion.Ar.*e.h.*1.3 (M.3.376A); **c.** means to it, on side of God οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ νόμος συνάψαι θεῷ τελείως τε καὶ καθαρῶς· πρόσιμεν δὲ αὐτῷ δι' υἱοῦ, καὶ τῶν δι' αὐτοῦ θεσπισμάτων, τουτέστι τῶν εὐαγγελικῶν, ἃ καὶ πνευματικὴν ἔχει τὴν ἑ. ἤτοι συνάφειαν Cyr.*Os.*28(3.52D); εὐπρέπεια τοῖς νεάζουσι τῇ καινοποιῷ τοῦ πνεύματος χάριτι, ἡ τοῦ νοῦ ἐστι πρὸς θεὸν ἄτμητος ἕ. ‡Proc.G.*Pr.*20:29(M.87.1429A); on side of man: prayer and recollection, Dion.Ar.*d.n.*3.1(M.3.680B) ∞ Ant.Mon.*hom.*106 (M.89.1756B); Jo.D.*hom.*1.10(M.96.561B) cit. s. ἐκδημία; following Christ Χριστῷ...συνακολουθοῦντες κερδαίνομεν τὴν συνάφειαν τὴν πρὸς θεόν, καὶ τὴν ἕ. τὴν σωτήριον καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ, καθ' ὁμοίωσιν τῆς θείας ἑ. [sc. within Trin.] †Ath.*fr.*(M.26.1244C); immaterial knowledge αἱ ψυχαὶ...προβαίνουσιν...διὰ τῆς ἀΰλου καὶ ἀμεροῦς νοήσεως ἐπὶ τὴν ὑπὲρ νόησιν ἕ. Dion.Ar.*d.n.*11.2(949D); ἡ θειοτάτη τοῦ θεοῦ γνῶσις, ἡ δι' ἀγνωσίας γινωσκομένη, κατὰ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἕ. *ib.*7.3 (872B); οὐ μόνον μαθών, ἀλλὰ καὶ παθὼν τὰ θεῖα· κἀκ τῆς πρὸς αὐτὰ συμπαθείας...πρὸς τὴν ἀδίδακτον αὐτῶν καὶ μυστικὴν ἀποτελεσθεὶς ἕ. καὶ πίστιν *ib.*2.9(648B); charity ἡ ἐρωτικὴ κίνησις τοῦ ἀγαθοῦ προϋπάρχουσα ἐν τῷ ἀγαθῷ...αὖθις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπιστρέφει...ὅπερ δηλοῖ τὴν ἡμῶν ἀεικίνητον ἔφεσιν πρὸς τὸ θεῖον καὶ ἕ. ἡ γὰρ πρὸς θεὸν ἀγαπητικὴ ἕ., πάσης ἐξῄρηται καὶ ὑπέρκειται ἑ. Max.*cap.*5.89(M.90.1385C–1388A); cf.id.*schol.d.n.*4.14(M.4.268A); **d.** effects; illumination, Cyr.*Ps.*17:9(M.69.821D); αἱ νοεραὶ δυνάμεις, ὅταν ἡ ψυχὴ θεοειδὴς γινομένη, δι' ἑ. ἀγνώστου ταῖς τοῦ ἀπροσίτου φωτὸς ἀκτῖσιν ἐπιβάλλῃ, ταῖς ἀνομμάτοις ἐπιβολαῖς Dion.Ar.*d.n.*4.11(M.3.708D); **e.** diabolic attempts to disturb it, Andr.Caes.*Apoc.*72(M.106.456C) cit. s. σπέρμα; **4.** angelic σκοπὸς οὖν ἱεραρχίας ἐστίν, ἡ πρὸς θεόν, ὡς ἐφικτόν, ἀφομοίωσίς τε καὶ ἕ. Dion.Ar.*c.h.*3.2(M.3.165A); *ib.*9.2(260B); ἀγγελοπρεπεῖς ἑ. id.*d.n.*1.5(M.3.593B); ref. fallen angels ἀποστάντες δὲ [sc. ἄγγελοι] κατὰ τὴν γενομένην νέαν γραφὴν τῆς τοῦ θεοῦ ἑ. Or.*princ.*1.8.1(p.97.12); **5.** of blessed in heaven ὅταν ἄφθαρτοι καὶ ἀθάνατοι γενώμεθα...μετέχοντες...τῆς ὑπὲρ νοῦν ἑ. Dion.Ar.*d.n.*1.4(592C); **6.** Gnost., in baptismal formula εἰς ὄνομα ἀγνώστου πατρὸς...εἰς ἕ. καὶ ἀπολύτρωσιν καὶ κοινωνίαν τῶν δυνάμεων Iren.*haer.*1.21.3(M.7.661A); ἐγειρόμεθα οὖν ἡμεῖς, ἰσάγγελοι τοῖς ἄρρεσιν ἀποκατασταθέντες, τοῖς μέλεσι τὰ μέλη, εἰς ἕ. Clem.*exc.Thdot.*22(p.114.5; M.9.669A).

E. Valent. aeon, Iren.*haer.*1.1.2(M.7.449A); Epiph.*haer.*31.2 (p.386.5; M.41.477A).

ἐνωτίζομαι, *give ear (to), listen attentively (to)*; c. acc. rei or abs., *T.Jos.*1.2; Arist.*apol.*17.1(not.); τὸ 'ἐνωτίζου' (Is.1:2) ἀπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἀκοῆς τῶν ὤτων προσηγόρευσεν, τὰ σαρκικὰ τοῖς προσανέχουσι τοῖς αἰσθητοῖς ἀπονείμας Clem.*str.*4.26(p.323.17; M.8.1377B); def., Chrys.*exp.in Ps.*48(5.203E); Cyr.*Is.*4.1(2.555D); opp. ἀκούω, †Bas.*Is.*23(1.397C; M.30.164B); Proc.G.*Gen.*4:23–24(M.87.256B).

ἐνωτικός, *serving to unite*; *unifying*; **1.** ref. created things δύο... ἀρχικὰς δυνάμεις, φιλίαν τε καὶ νεῖκος, ὧν ἡ μέν ἐστιν ἑ., τὸ δὲ διαιρετικόν ‡Just.*coh.Gr.*4(M.6.249A); of tendency of all created things to unite in God πάντα...ἀδιαιρέτως ἡνωμένα...οὐδὲ ἀπαμβλύνοντά τι τῆς ἑ. ἀκριβείας καὶ καθαρότητος Dion.Ar.*d.n.*11.2(M.3.949C); of knowledge, *ib.*7.4(872C) = Max.*cap.*5.91(M.90.1388A) cit. s. γνῶσις; Max.*ambig.*(M.91.1223D); of love τὸν ἔρωτα εἴτε θεῖον εἴτε...νοερὸν... εἴτε φυσικὸν...ἑ. τινα id.*cap.*5.90(M.90.1388A); Clem.*str.*2.2 v. s. ἐννοητικός; **2.** ref. God; **a.** of God τὴν ἑ. φύσιν Serap.*Man.*34(p.51; M.18.1129C); τὴν θείαν...εἰρήνην...ἡ πάντων ἑ. Dion.Ar.*d.n.*11.1(M.3.948D); ἡ τοῦ νοητοῦ φωτὸς παρουσία, συναγωγὸς καὶ ἑ. τῶν φωτιζομένων ἐστὶ *ib.*4.6(701B) = Max.*cap.*5.82(M.90.1384A); **b.** of relation between divine Persons ὅσας γὰρ ἂν ἑνώσεις εἴπῃς τοῦ κτιστοῦ πρὸς τὸ ἄκτιστον, οὐκ οἶμαι εἶναι ταύτας ἑνωτικωτέρας τῆς σὺν ἀλλήλοις ὑπάρξεως τῶν ὁμοφυῶν καὶ ἀΰλων ὑποστάσεων τοῦ θεοῦ Anast.S.*hod.* 20(M.89.273C); **3.** Christol. τρεῖς...αἱ...δόξαι περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Χριστῷ φύσεων κατεβλήθησαν· διαιρετική, συγχυτική, καὶ ἡ κυρίως ἑ. λεγομένη Leont.B.*arg.Sev.*(M.86.1940C); **4.** partic., the *Henoticon* of Zeno, †Leont.B.*sect.*5.2(M.86.1228D); Evagr.*h.e.*3.12,14 tit.(pp.110.13,111.1; M.86.2620A,B); ἀκέφαλοι...τῷ ἑ. Ζήνωνος...μὴ ἀρεσθέντες Tim.CP *haer.*(M.86.45A); τὸ ἑ. γράμμα Paul.CP *fr.ep.Jac.*(H.3.1245B); Thdr.Pharan.*fr.*(H.3.1245E).

***ἐνώτιος**, *of ear-rings*, Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.396C); ‡Proc.G.*Pr.* 11:22(M.87.1332A).

ἐνώτισις, ἡ, *observation, attention*, ‡Proc.G.*Pr.*11:22(M.87.1332A).

ἕξ, *six*; **1.** as number of perfection, Or.*Jo.*28.1(p.389.1; M.14.680B) cit. s. τέλειος; *ib.*10.39(23; p.216.28; 384A); θεῖος ὁ ὕμνος τυγχάνων, τῷ δὲ καὶ πράξεις δηλοῦν τοῦ σωτῆρος καὶ θεωρίαν αὐτῶν μεγίστην, ἐν ϛς' τέτακται ἀριθμῷ, τελείῳ τυγχάνοντι καὶ ἐν μονάσι καὶ ἐν δεκάσι id.*sel.in Ps.*66:2(M.12.1504B); **2.** as number of Creation, ref. Jo.2:6 ἓξ ὑδρίαι εὐλόγως εἰσὶ τοῖς ἐν κόσμῳ καθαριζομένοις, γεγενημένῳ ἐν ἓξ ἡμέραις, ἀριθμῷ τελείῳ id.*princ.*4.2.5(p.315.1; M.11.368A); cf.Epiph.*exp.fid.*4(p.500.14; M.42.780C); τὸν ϛ' ἀριθμὸν...τὴν ὕλην, τουτέστιν τὸ πλάσμα Heracleon ap.Or.*Jo.*10.38(22; p.214.32; M.14.380B); ἔοικεν οὖν ὁ μὲν ἓξ ἀριθμὸς ἐργαστικός τις εἶναι καὶ ἐπίπονος, ὁ δὲ ἑπτὰ περιέχειν ἀνάπαυσιν Or.*comm.in Mt.*14.5(p.283.4; M.13.1193A); Max.*qu.Thal.*49(M.90.456D).

***ἐξαγγελεύς, ὁ,** *messenger*, Cyr.*Is.*5.2(2.776A); υἱὸς ὡς ἑ. id.*thes.*25 (5[1].240C); Andr.Caes.*Apoc.*58(M.106.401C).

ἐξαγγελία, ἡ, 1. *report, announcement*, Just.*dial.*114.2(M.6.740A); **2.** *confession* of sins, Ephr.3.406B; οἱ τὰς ἑ. δεχόμενοι Sophr.H.*conf.*(M.87.3365B); *Const.Stud.*22(M.99.1712B).

ἐξαγγέλλ-ω, *confess* φορτικὸν...ὡς ἐν θεάτρῳ ὑπὸ μάρτυρι τῷ πλήθει τῆς ἐκκλησίας, τὰς ἁμαρτίας ~ειν Soz.*h.e.*7.16.2(M.67.1460A); †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1896C,1912A); usu. abs., *make confession* μὴ θέλοντα ὁμολογῆσαι...μὴ ἔχοντα συνήθειαν τοῦ ~ειν Dor.*doct.*5.3 (M.88.1680B); Sophr.H.*conf.*(M.87.3368A); ἐνδέχεται εἰς μοναχὸν ἱερωσύνην μὴ ἔχοντα ~ειν ἡμᾶς ‡Jo.D.*conf.*11(M.95.296A); ἐάν τις ἔχῃ ἀνεξάγγελτόν τι, ἢ καὶ ἄνευ τῶν ὡρισμένων ~ῃ τινί Thdr.Stud.*poen.*1. 25(M.99.1736C).

***ἐξάγγελμα, τό,** *message*, Sophr.H.*or.*7(M.87.3329D).

***ἐξαγγελόω,** *make angelic*, ‡Chrys.*pasch.*6.4(p.167.4; 8.270C).

ἐξάγγελσις, ἡ, *expression*, Max.*schol.c.h.*2.1(M.4.36B).

ἐξαγγελτικός, *expressive*, Gr.Nyss.*hom.13 in Cant.*(M.44.1056A); εἶναι ἀγγέλους ὥσπερ ἑ. τῆς θείας σιγῆς Dion.Ar.*d.n.*4.2(M.3.696B); Max.*schol.c.h.*4.2(M.4.53D); of Son ἑ. τῶν παρ' αὐτοῦ [sc. πατρός] λαλουμένων Cyr.*thes.*19(5[1].189D); neut. as subst. λόγος δὲ ὅτι οὕτως ἔχει πρὸς τὸν πατέρα ὡς πρὸς νοῦν λόγος...διὰ...τὸ ἑ. Gr.Naz.*or.*30.20 (p.139.6; M.36.129A).

ἐξαγιάζω, *test*, Pall.*v.Chrys.*4(p.27.28; M.47.18).

***ἐξάγκωνα,** *with hands behind* one's *back* ἄλλους...ἑ. δήσαντες Thphn.*chron.*p.316(M.108.768B).

***ἐξαγνίζω,** *dedicate*, Gr.Naz.*carm.*2.1.11.196(M.37.1043).

ἐξαγοράζ-ω, 1. *buy, bribe* a person, *A.Thom.*A 32(p.149.17); Leont.N.*v.Jo.Eleem.*4(p.10.13); **2.** *buy back*, *redeem*, Arist.*apol.*11.3; ἐννόησόν μοί τινα οἰκίαν ἔχοντα λαμπράν, εἶτά τινας ἐπεισερχομένους ὥστε αὐτὸν ἀνελεῖν, κἀκεῖνον πολλὰ διδόντα...τότε λέγομεν ὅτι ἐξηγόρασεν ἑαυτὸν Chrys.*hom.19.1 in Eph.*(11.134C); fig., Jo.Mal.*chron.* 10 p.233(M.97.360C); of Christ ὁ τὰς ἀσθενείας ἡμῶν φέρων...ἵνα ἐξαγοράσῃ ἡμᾶς...ὡς καὶ ἀπὸ τῆς κατάρας τοῦ νόμου Or.*schol.in Cant.* 2:17(M.17.268A); Gr.Nyss.*Eun.*4(2 p.98.19; M.45.676B); πωλεῖται... ἀλλ' ~ει κόσμον...τοῦ ἰδίου αἵματος Gr.Naz.*or.*29.20(p.105.7; M.36.101A); med. with act. sense ἀληθῶς σάρκα καὶ αἷμα ἐσχηκώς, δι' ὧν ἡμᾶς ἐξηγοράσατο Iren.*haer.*5.1.2(M.7.1122C); **3.** med., *buy up* time, ref. Eph.5:16, Or.*comm. in Eph.*5:16(p.564); οὐκ ἔστιν ὑμέτερος ὁ καιρός· νῦν πάροικοί ἐστε...μὴ ζητεῖτε τιμάς...πάντα φέρετε, καὶ τούτῳ τὸν καιρὸν ~εσθε Chrys.*hom.19.1 in Eph.*(11.134B); ὁ ~όμενος τὸν

ἀλλότριον δοῦλον ~εται καὶ κτᾶται αὐτόν. ἐπεὶ οὖν ὁ καιρὸς ὁ παρὼν δουλεύει τοῖς πονηροῖς, ἐξαγοράσασθε αὐτόν, ὥστε καταχρήσασθαι αὐτῷ πρὸς εὐσέβειαν Sever.*Eph*.5:16(p.311.21); **4.** med., *buy oneself off from* τῶν κοσμικῶν κατεφρόνουν βασάνων, διὰ μιᾶς ὥρας τὴν αἰώνιον κόλασιν ~όμενοι *M.Polyc*.2.3.

***ἐξαγόρασις**, ἡ, *redemption*, Tit.Bost.*Lc*.2:21(F. Ducaeus, *Bibl. Patr.Vett*.2.775A); Dam.*troph*.1.1(p.194.5).

ἐξαγορεία (-ία), ἡ, *confession*, †Cyr.*coll.VT*(6^2.75B; M.77.1288C); Max.*ep*.38(M.91.632C).

ἐξαγόρευσις, ἡ, **A.** *declaration, public statement* τότε καιρὸς...τῆς σιωπῆς...νῦν τῆς ἐ. Gr.Naz.*or*.8.16(M.35.809A); Anast.Ant.*redit*. (p.256).

B. *confession*; **1.** in gen., Gr.Naz.*or*.5.2(M.35.665B); ἐ. ἁμαρτάδος ἄνδρ' ἐσάωσε μούνη id.*carm*.2.2(poem.)3.118(M.37.1488A); ἐ. ... ἐστὶ χρεῶν ὁμολογία εἴτουν ἐπίγνωσις σφαλμάτων καὶ ἀφροσύνης ἰδίας ἤγουν πτωχείας κατάγνωσις ‡Jo.D.*conf*.3(M.95.285A); **2.** to God συμπληρωθείσης...τῆς ἡμέρας...τῶν παρεθέντων ἡ ἐ. Bas.*reg.fus*.37.4 (2.384A; M.31.1016A); Gr.Naz.*or*.40.9(M.36.369A); εἰπεῖν τῷ θεῷ ὅτι, γενηθήτω καὶ ἐν ἐμοὶ τὸ θέλημά σου, ἀνάγκη πᾶσα πρότερον κατειπεῖν ἐκεῖνον τοῦ βίου ὃς ἔξω τοῦ θείου βουλήματος ἦν, καὶ ταῦτα ἐν τῇ ἐ. διεξελθεῖν Gr.Nyss.*or.dom*.4(p.70.19; M.44.1164A); cf.Oecum.*Apoc*. 3:18(p.66); προσάγειν αὐτῷ [sc. τῷ θεῷ] ὀφείλομεν...ἐ. τῶν ἁμαρτημάτων ἄπαυστον Diad.*perf*.87(p.120.15); τὴν χάριν ἀνανεοῦσθαι τοῦ βαπτίσματος δι' ἐ., διὰ βίου καθαρότητος, διὰ δακρύων χύσεων, καὶ διὰ μετανοίας *Euchol*.(p.405); in OT ἡ λύσις δι' ἐ. τε καὶ μὴν τῆς ἀμνάδος ἤ τοι προβάτου σφαγῆς Cyr.*ador*.15(1.531C); public, among the brethren οἱ...ἐλέγχοντες καὶ φρατριοῦντες δι' ἐξαγορεύσεως τὰς ἑαυτῶν πράξεις καὶ τὰς τοῦ βελτίονος νοῦ ἐνθυμήσεις Or.*exp.in Pr*. 24(M.17.232A); private (sacramental) ἡ ἐ. τῶν ἁμαρτημάτων γίνεσθαι ὀφείλει ἐπὶ τῶν δυναμένων θεραπεύειν Bas.*reg.br*.229(2.492C; M.31. 1236A); εὐσχημονέστερον...μετὰ τῆς πρεσβυτέρας πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἡ ἐ. γενήσεται *ib*.110(453C; M.1157A); Gr.Nyss.*Eun*.11(2 p.271.2; M. 45.880C); id.*ep.can*.4(M.45.229A); ὁ...δι' ἐξαγορεύσεως τὸ πλημμέλημα ...τῷ ἱερεῖ φανερώσας *ib*.6(233C); οἱ τὴν ἐ. δεχόμενοι †Jo.Jej.*serm*. (M.88.1929D); οὐκ ἔρχονται πρὸς τὸ φῶς τῆς ἐ., ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτῶν Anast.S.*qu.et resp*.6(M.89.372D); οἱ ἀμύητοι, οἱ ἀβάπτιστοι καὶ οἱ ἐν ἐπιτιμίοις δι' ἐξαγορεύσεως ‡Germ.CP *contempl*. (M.98.417B).

ἐξαγορεύ-ω, *confess* Χριστιανῶν ἀνθωμολογεῖτο θεῷ καὶ τὰς οἰκείας ἐξηγόρευε θεομαχίας Eus.*v.C*.1.59(p.35.25; M.20.973B); to God, Ath. *exp.Ps*.85:12(M.27.376B); Chrys.*ecl*.35(12.708D) etc.; publicly ἐὰν ...μὴ ~σωσιν ἑαυτῶν τὰς ἁμαρτίας, φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους, ὑποσκελισθήσονται Or.*exp.in Pr*.30(M.17.249B); εἴ τις... ἀνεπαισχύντως ~ει τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης Bas.*reg.fus*.10.2(2.353A; M.31.945B); id.*ep*.217 *can*.56(3.326B; M.32.797A) cit. s. προσκλαίω; cf.id.*reg.br*.229 cit. infra; privately ~σαι μὴ αἰδεσθήτω τὸ ἀληθὲς [sc. τῷ ἐπισκόπῳ τῷ ἱερεῖ] Meth.*lepr*.6(p.459.8); εἰ χρὴ τὰς ἀπηγορευμένας πράξεις...~ειν πᾶσιν ἢ τισί Bas.*reg.br*.229 tit.(2.492B; M.31. 1236A); τὰς μοιχευθείσας γυναῖκας καὶ ~ούσας δι' εὐλάβειαν id.*ep*.199 *can*.34(3.295B; M.32.728A); at baptism μὴ...ἀπαξιώσῃς ~εῦσαί σου τὴν ἁμαρτίαν Gr.Naz.*or*.40.27(M.36.397A); μὴ ἀναμάρτητόν τινα ὁ Χριστός σοι ἐπηγγείλατο τοῦ ~ειν, ἢ ἄγγελον ἢ δίκαιον καὶ ἀνέπαφον, ἵνα τὴν ἑαυτοῦ ἀποτομίαν δειλιάσῃς, ἀλλὰ ἄνθρωπον ἁμαρτωλὸν καὶ ὁμοιοπαθῆ σου †Jo.Jej.*serm*.(M.88.1921B); ‡Germ.CP *contempl*.(M. 98.417B); med., †Jo.Jej.*serm*.(1921C) cit. s. μετάνοια.

***ἐξαγράμματος**, *composed of six letters*, of name Ἰησοῦς, Iren. *haer*.1.15.2(M.7.620A).

***ἐξάγραμμος**, *containing six grammes* or *scruples*, *Chron.Pasch*. p.386(M.92.989B).

ἐξαγριαίνω, **1.** *enrage, make savage*, Cyr.*Rom*.14:20(p.246.25); **2.** intrans., *rage*, Or.*Cels*.8.64(p.280.17; M.11.1613A).

ἐξάγ-ω, **1.** *bring out of*, *release* τρυφῆς...καὶ πάσης ἀκοσμίας ἡμᾶς ὁ νόμος ~ειν προῄρηται Clem.*str*.3.6(p.217.11; M.8.1149A); πρέπει... τῷ θεῷ...~ειν ἐκ τῶν μνημείων ἡμᾶς ἐζωοποιημένους Meth.*res*.1.23 (p.248.6; M.41.1093B); soul from life, *Ep.Lugd*.ap.Eus.*h.e*.5.1.18(M. 20.416B); of suicide ~ειν ἑαυτοὺς [i.e. those who court martyrdom] ἀμαρτύρως λέγομεν, κἂν δημοσίᾳ κολάζωνται Clem.*str*.4.4(p.256. 14; M.8.1229C); **2.** *draw off* moisture; of sun, Bas.*hex*.7.4(1.67A; M. 29.157B); **3.** *prolong* a discussion, Meth.*symp*.8.17(p.110.17; M.18. 173B); **4.** *extend* the application of an idea προσέθηκε δὲ 'τῷ εὐαγγελίῳ'...κωλύων πανταχοῦ τὸ πρᾶγμα ~ειν Chrys.*hom.22.2 in 1Cor*. (10.194C); **5.** *bring forth, produce* ὁ θεὸς ἄτηκτον καὶ ἄθραυστον [sc. the Second Adam] ἐξήγαγεν εἰς τὸν βίον Meth.*symp*.3.5(p.31.21; M. 18.68B); Thdt.*qu.12 in Dt*.(1.270); οὐσίας...οὔσης τῆς ἀγεννησίας... καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξαγαγούσης τὸ ἅγιον πνεῦμα, ἀλλ' οὐκ ἐξ οὐκ ὄντων Epiph.*haer*.76.45(p.399.12; M.42.612D); **6.** *set forth*, Chrys.*hom.65.4 in Mt*.(7.649A); ἐξήγαγον τὴν ἀντίρρησιν Thdt.*ep*.150(4.1290); **7.** c. infin., *drive, compel*; pass., Const.ap.Gel.Cyz.*h.e*.3.19.24(M.85. 1352A); *bring about that*, Areth.*Apoc*.51(M.106.709B).

ἐξαγωγή, ἡ, **1.** *leading forth*, in Empedocles' philosophy τῆς...ἐκ τοῦ κόσμου τῶν γεγονότων ἐξαγωγῆς ... καὶ εἰς τὸ ἓν ἀποκαταστάσεως Hipp.*haer*.7.29(p.211.19; M.16.3326B); **2.** *bringing to light, exposure, exhibition* εἰς ἀποτροπὴν μὲν τῶν ἀκουόντων, εἰς ἐ. δὲ τῶν πραττόντων Epiph.*haer*.26.14(p.294.25; αἰσχύνην M.41.356B); διὰ τί...ἐξαγωγὴν ἡμᾶς ποιεῖς ἔμπροσθεν τῶν ξένων; Jo.Mosch.*prat*.126(M.87.2988C); **3.** *casting forth*, hence *rejected body* (a play on words) τὴν ἀχάριστον συναγωγήν, μᾶλλον δὲ ἐ. τῶν Ἰουδαίων ‡Ath.*nativ.Chr*.3(M. 28.964D); **4.** *spending* of one's life, hence *life, existence* τὸ...ἀμετάθετον τῆς τοῦ θεοῦ ἐ. Bas.ap.*cat.Ac*.7:55–56(p.129.7).

***ἐξαγωνιαῖος**, *hexagonal*; neut. as subst., *hexagon*, Epiph.*exp. fid*.4(p.500.22,23; M.42.781A).

ἐξαγωνίζομαι, **1.** *struggle*; c. infin., *V.Pach.Φ* 9(p.7.9); **2.** trans., *overcome*, Euthal.Diac.*epp.Paul*.proem.(M.85.700A).

ἐξαγώνιος, *who has abandoned the contest*, Nil.*exerc*.65(M.79. 800B).

ἐξάγωνος, *hexagonal*, neut. as subst., of cell of honeycomb τὰ ἐ. καὶ ⟨τὰ⟩ τῶν μελισσῶν ἔργα Or.*Cels*.4.82(p.352.13; τὰ ἐ. τῶν M.11. 1156A).

ἐξάδελφος, ὁ, **1.** *first cousin*, *Chron.Pasch*.p.340(M.92.885B); **2.** fem. ἐξαδέλφη; **a.** *first cousin*, †Jo.Jej.*poenit*.(M.88.1893D); CTrull.*can*.54; **b.** *niece*, Just.*dial*.49.4(M.6.584C).

ἐξαδικός, *consisting of six* or *sixes*, Max.*qu.Thal*.49(M.90.456C); διὰ τῶν ἐν σοὶ [i.e. τῷ σταυρῷ] ἐξαδικῶν διαστάσεων τὸ παντοκρατορικὸν ὑπέφηνε [sc. Χριστός] παραδόξως, ὅτι κυριεύει τῶν ἄνω καὶ οὐρανίων, τῶν κάτω καὶ ἐπιγείων,...καὶ ὑποχθονίων..., τῶν δεξιῶν, τῶν ἀριστερῶν, τῶν δικαίων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν Germ.CP *or*.1(M.98. 244A).

ἐξᾴδω, *sing over and over again, repeat*, Const.ap.Gel.Cyz.*h.e*.3.19. 15(M.85.1348D).

***ἐξάερον**, τό, **1.** *open air*, Jo.Mal.*chron*.12 p.286(M.97.432C); plur., Thphn.*chron*.p.392(M.108.933C); **2.** *narthex*, *Mir.Cosm.Dam*.12 (p.129); *ib*.12(p.131).

ἐξαέρωσις, ἡ, *evaporation*, Anast.Ant.*serm*.1.7(M.89.1372D).

ἐξαήμερος, *of six days*; ref. Creation, Cyr.H.*catech*.3.5; τῆς ἐ. δημιουργίας Cosm.Ind.*top*.10(M.88.428B); τὸν ἐν ἓξ ἡμέραις τὸν ἐ. κόσμον τευξάμενον Sophr.H.*or*.7.13(M.87.3341C); as fem. subst. (sc. περίοδος) the *six days* of Creation, Thphl.Ant.*Autol*.2.12(M.6. 1069B); Hipp.*Dan*.2.27.8; Meth.*symp*.7.5(p.76.11; M.18.132A).

***ἐξαθετέω**, *annul*, ‡Jo.D.*Artem*.43(p.14.28; M.96.1292A).

ἔξαθλος, **1.** *who has abandoned the contest*; fig., Clem.*q.d.s*.40 (p.186.16; M.9.645B); **2.** *disqualified*, ‡Just.*ep.Zen.et Ser*.14(M.6. 1200B).

***ἐξαθώωσις**, ἡ, ἐ. ἑαυτοῦ *clearing* oneself *from a charge*, Areth. *Apoc*.1(M.106.501D bis).

***ἔξαιμα**, τό, *descendant* τοῖς ἐ. τοῦ Λευί Cyr.*Is*.2.4(2.293C).

ἐξαιμάσσ-ω, *make bloody*, esp. with spurs; fig., *spur on* ὅταν... ~ηται [sc. ἡ ψυχή] πρὸς σπουδὰς μανιώδεις Clem.*q.d.s*.25(p.176.12; M. 9.629C).

ἐξαιματ-όω, **1.** *turn into blood*; fig., pass., of moon, Eus.Al.*serm*. 22.2(M.86.456A); **2.** *make bloody* ~ῶν τὸν ἵππον...κέντρῳ παντὶ χρώμενος Synes.*ep*.104(M.66.1480D) conj. ἐξαιμάττων.

ἐξαίνυμαι, *take out* or *away*, Synes.*hymn*.8.44(p.52; M.66.1613).

ἐξαίρεσις, ἡ, **1.** *expulsion*, Gr.Naz.*carm*.1.2.34.236(M.37.962A); **2.** *exception* οὐδενὸς ὑπολειπομένου κατὰ ἐξαίρεσιν Clem.*str*.6.17(p.509. 29; M.9.381C).

ἐξαιρετέον, *one must remove, detach* ἐ. τὸν γνωστικὸν...ἀπὸ παντὸς ψυχικοῦ πάθους Clem.*str*.6.9(p.468.27; M.9.296A).

ἐξαίρετος, **A.** *picked out, selected, chosen* σέβειν δὲ δεῖν...τὸν λόγον ...οὐκ ἐν ἐ. ἡμέραις...ἀλλὰ συνεχῶς τὸν ὅλον βίον Clem.*str*.7.7(p.27.11; M.9.449B); Meth.*res*.1.55(p.313.7; M.41.1148B) cit. s. παράδεισος; τὸ μὲν ἐ. μου ὄνομα Χριστιανός εἰμι, τὸ δὲ ἐκ γονέων ἐπιτεθέν μοι Δάσιος καλοῦμαι *M.Das*.6(p.93.26); Cyr.*Os*.4(3.21A); προαίρεσις ἐ. *deliberate* choice, id.*Jo*.5.5(4.530D).

B. *remarkable* συνάγοντες ἀπὸ τῶν λόγων τῶν προφητικῶν τὰ ἐ. τῆς προφητείας αὐτῶν Or.*hom.15.1 in Jer*.(p.125.13; M.13.428D); καταφρονεῖται...τὰ ἐ. τῶν πραγμάτων, ὅταν μὴ σπανίζῃ παρά τισιν Cyr.*Lc*.4:23(M.72.444B); hence, **1.** of persons, *distinguished*, Or.*fr.116 in Lam*.(p.276.4; M.13.657C); Const.*or.s.c*.22(p.188.33; M.20. 1305B); **2.** *special* ἐ. τι ἔχει τὸ εὐαγγέλιον, τὴν παρουσίαν τοῦ σωτῆρος ...τὸ πάθος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάστασιν Ign.*Philad*.9.2; ὁ κατὰ εἷς τῶν προφητῶν ἔσχεν πνεῦμα ἐ. εἰς διακονίαν, τοῦτο ἐπὶ πάντας τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἐξεχύθη Clem.*exc.Thdot*.24(p.115.4; M.9.672A); Or.*Jo*.32.

20(13; p.461.25; M.14.800A); Const.or.s.c.22(p.188.30; M.20.1305A); μόνῳ τῷ μονογενεῖ...τὴν ἐ. καὶ πατρικὴν...δόξαν Eus.e.th.3.16(p.175.32; M.24.1036B); ib.1.12(p.72.28; 849B); τὸ θεὸς ὀνομάζεσθαι, ὥς τι ἐ. καὶ πρέπον τῇ ἑαυτοῦ μεγαλειότητι Bas.Eun.1.13(1.225E; M.29.541C); κατ' ἐ. λόγον *in a special sense*, Gennad.fr.Gen.6:3(M.85.1641A); *private* property ζητῶν τὰ ἀλλότρια ὡς ἐ. Ast.Am.hom.2(M.40.184A); **3.** c. genit., *peculiar to* τὴν πρὸς τὸ νεκροῦσθαι δύναμιν, ἣ τῆς ἀλόγου φύσεως ἐ. ἦν Gr.Nyss.or.catech.8(p.43.11; M.45.33C); Didym.Trin.1.8(M.39.276C); ἃ ἦν τῶν πιστῶν ἐ. μόνον...τὸν σταυρὸν καὶ τὸ βάπτισμα καὶ τὰ ἐκ τούτων ἀγαθὰ Chrys.hom.3.2 in 1Cor.(10.17B); id.hom.1.3 in 2Cor.(10.421B); τὸ ἐ. τῆς θείας φύσεως ἀξίωμα λαχὼν [sc. Son] Cyr.Jo.5.5(4.531B); **4.** *distinct from*, c. παρά et acc. ἐ. [sc. τὸν λόγον τοῦ κυρίου] παρὰ τὸ εἰρημένον πρὸς λοιποὺς προφήτας Or.hom.1.5 in Jer.(p.3.27; M.13.260A); id.Jo.13.48(46; p.275.32; M.14.485C); c. genit. διὰ τοῦ ἄρθρου τὸν ἕνα σημαίνει τῶν ἄλλων ἐ. Vict.Mc.1:24(p.276.1); **5.** neut. as subst.; **a.** *distinguishing mark* τὸ ἐ. τῆς γνώσεως ἔχων...δι' αὐτὸ τὸ εἶναι γνωστικός Clem.str.7.13(p.58.17; M.9.513A); Or.Jo.2.26(21; p.83.2; M.14.160B); Bas.hex.6.7(1.57B; M.29.133C); of circumcision τὸ τῶν Ἰουδαίων ἐ. Diod.Gen.17:14(M.33.1574A); Chrys.hom.30.2 in 1Cor.(10.271B); **b.** *distinctive character* παραστῆσαι βουλόμενον [sc. Ἰησοῦν] τοῖς μαθηταῖς τὸ ἐ. τῆς ἐντεῦθεν αὐτοῦ ἀπαλλαγῆς Or.Jo.19.16(4; p.316.15; M.14.556B); τὸ ἐ. καὶ ἰδιάζον τῆς τοῦ πατρὸς ἀγενήτου καὶ θεϊκῆς ζωῆς Eus.e.th.1.20(p.86.20; M.24.876A); ib.2.14(p.117.26; 932D); **c.** κατ' ἐξαίρετον *specially, in particular* ἰδίως πρὸς τὸν Ἰσραὴλ κατ' ἐ. λεχθῆναι Or.hom.3.1 in Jer.(p.20.22; M.13.281D); τῶν τοῦ θεοῦ δωρημάτων τὰ μὲν...ἴδια κατ' ἐ. δεδομένα οἷς δέδοται Pall.v.Chrys.1(p.3.13; M.47.5); Proc.G.Dt.18:11(M.87.917A); τὴν ἑκάστης φύσεως κατ' ἐ. ἰδιότητα Max.Pyrr.(M.91.345A); *by way of distinction*, Vict.Mc.14:54(p.430.14); *as one's own*, Ast.Am.hom.2(M.40.184B); c. genit., *in distinction from* οὐ γὰρ φύσει καὶ κατ' ἐ. τῶν ἄλλων υἱῶν ἔχοντά τι Alex.Al.ep.Alex.3(p.21.20; M.18.552C); **d.** ἐν ἐ. *in particular*, Thphn.chron.p.196(M.108.505C).

ἐξαιρέτως, **1.** *specially, in a special degree*, Ign.Trall.12.2; Clem.str.7.2(p.7.1; M.9.409C); Meth.symp.9.4(p.119.16; M.18.188A); ἐ. ὅτι Const.or.s.c.1(p.155.1; M.20.1236A); **2.** *exclusively*, Clem.str.8.6(p.93.12; M.9.388A); Or.Jo.10.1(p.171.3; M.14.308A); Bas.hex.2.6(1.18B; M.29.44A); ref. Jo.5:18, Chrys.hom.49.2 in Jo.(8.290C).

ἐξαιρ-έω, **1.** *remove*; pass., *be removed from*, hence *transcend* οὐσίας ὁ θεὸς ἐξῄρηται, καὶ ἔστιν ὑπερουσίως Dion.Ar.d.n.4.20(M.3.720B); perf. ptcpl. pass., *transcendent*, Cyr.ador.1(1.27E); τῇ πάντων ἐξῃρημένῃ κατὰ πᾶσαν ὑπεροχὴν αἰτίᾳ Dion.Ar.d.n.2.7(M.3.645B); ib.4.14(712C); ‡Cyr.Trin.7(6³.8C; M.77.1132B) = Jo.D.f.o.1.8(M.94.808D); neut. as subst., *transcendence* ἐθέλει ὁ θεὸς πατὴρ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συντάττεσθαι αὐτῷ...καὶ τὸ ἐ. αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κτίσεως καὶ ὑπερέχον ἀσφαλίζεται Didym.Trin.2.4(M.39.481A); *detachment* from things of this life, Jo.Mosch.prat.171(M.87.3040B); **2.** med., *set free, deliver*, from eternal punishment τὸ βάπτισμα αὐτοῦ πυρὸς ἡμᾶς ἐξείλετο, καὶ τὸ πάθος πάθους Clem.exc.Thdot.76(p.131.1; M.9.693B); ὑμᾶς...οὐδεὶς ἐξαιρήσεται τῆς γεέννης Chrys.hom.27.3 in Jo.(8.158A); of Christ's redemptive work τοῦ δι' ἀγαθότητα πάλιν ἡμᾶς εἰς ἐλευθερίαν ~ουμένου Gr.Nyss.or.catech.22(23; p.85.16; M.45.61A); Cyr.Ps.7:7(M.69.749C).

ἐξαίρ-ω, **1.** *exalt* τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθῶν...τὰ τῆς Σαμαρείτιδος δόξης ~ειν Or.fr.54 in Jo.(p.527.27); **2.** *root out, get rid of*, Apoc.En.1; 1Clem.48.1; ἢ διορθωσάσθω ἢ ἐξαρθήτω Bas.reg.br.281(2.514B; M.31.1280B); ~ειν τὸ νόσημα Chrys.hom.29.3 in Mt.(7.346B); *erase* from diptychs, Thphn.chron.p.114(M.108.324B); **3.** *except* πάντες· οὐκ ἔνι γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἐξῄρτό τις Chrys.hom.4.1 in Eph.(11.26D); senses 2 and 3 prob. by confusion with ἐξαιρέω.

ἐξαίσιος, *extraordinary, remarkable* νεώς, ἔργον ἐ. Eus.v.C.3.36(p.93.29; M.20.1096B); ἐ. ἀρετάς [i.e. of Daniel] Const.or.s.c.17(p.178.19; M.20.1284C); ib.11(p.167.25); τὴν...ἐ. τε καὶ ὑπερφυᾶ...τοῦ τεκόντος βουλὴν Cyr.Jo.9.7(4.964C); neut. as subst., *extraordinary quality* or *property* τῶν παραγγελμάτων τὸ ἐ. [i.e. of Jewish scriptures] Tat.orat.29(p.30.10; M.6.868A); ref. Job 9:8 τὸ ἐ. θεοῦ τοῦτ' εἶναι Mac.Mgn.apocr.3.13(p.87.17).

ἐξαισίως, *exceedingly*, Const.or.s.c.14(p.174.6; M.20.1276B).

ἐξαίσσω, *rush forth*; met., *rush* into a course of action, Chrys.hom.15.5 in Phil.(11.318A, v.l. ἐξέβη Gaume).

ἐξαιτ-έω, **1.** *ask*; c. ἵνα CNic.(787)act.4(H.4.321C); **2.** *beg off* τῆς κολάσεως αὐτοὺς...ἐξῄτησε Chrys.hom.14.4 in Ac.(9.117D); **3.** med., *ask for oneself; demand the surrender of* ὁ διάβολος...τοὺς ἐχθροὺς ~ούμενος Didym.Job 1:7(M.39.1121C).

ἐξαιχμαλωτεύω, *make captive*, Cyr.H.catech.2.17.

***ἐξαιχμαλωτίζω**, *make captive, enslave*, Chrys.hom.22.4 in Eph.(11.171D); id.hom.5.5 in 2Cor.(10.471E); id.kal.1(1.698D); of S. Paul and altar of unknown God ἐξῃχμαλώτισε τὸ ἐπίγραμμα, οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν γραψάντων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν καὶ προνοίᾳ id.hom.1.4 in Ac.princ.(3.56B).

***ἐξακανθέω**, *put out thorns* ἐξακανθησάσῃ ‡Ath.qu.Ant.59(M.28.632D, vv.ll. ἀκανθώδους, ἀκανθησάσῃ).

ἐξακανθόομαι, *become prickly*, Gr.Nyss.ep.28(p.83.10; M.32.1088B).

***Ἐξακιονίτης, *Ἐξωκιονίτης, ὁ**, (perh. corruption of ἐξουκόντιος) name given to Arians Ἐ. προσαγορεύονται ἀπὸ τοῦ τόπου τὴν ὀνομασίαν δεξάμενοι, ἐν ᾧ ποιεῖσθαι εἰώθασι τὴν συνέλευσιν Thdt.haer.4.3(4.358); Jo.Mal.chron.13 p.325(M.97.485B); ib.14 p.372(553B); ib.15 p.385(572A); Chron.Pasch.p.323(M.92.828A), ib.p.327(845A) reading Ἐξωκιονίτης in corresponding passages.

***ἐξακισχιλιοστός**, *six-thousandth*, in interprn. of days of Creation as epochs of history ἐ. ἄρ' ἔτος φασὶν ἀπὸ Ἀδὰμ εἰς δεῦρο συντείνειν· τῇ γὰρ ἑβδομάδι τῷ ἑπτακισχιλιοστῷ ἔτει κρίσιν ἀφίξεσθαί φασιν Meth.creat.12(p.499.28; M.18.344B); as year of Christ's birth, ‡Amph.v.Bas.2(p.164B); Jo.Mal.chron.10 p.229(M.97.353C); neut. as subst., *six-thousandth part*, cat.Mt.10:29(p.80.10).

***ἐξακολούθησις, ἡ**, **1.** c. dat., *following after, pursuit of*, Clem.str.2.15(p.149.13; M.8.1008A); **2.** abs., *putting into effect, carrying out* of a resolution, Cod.Afr.53(Lat. *prosecutio*).

ἐξακοντίζ-ω, **1.** *hurl forth*; pass., of Satan cast from heaven, Nil.epp.2.172(M.79.288B); *thrust forth* οὐκ ἔχων...ὁ παράλυτος τὸν εἰς τὸ ὕδωρ ~οντα Cyr.Jo.2.5(4.208B); **2.** met., *drive out beyond*, Isid.Pel.epp.2.190(M.78.640C); *hurry* someone *on* in thought, Chrys.hom.7.2 in 2Cor.(10.482A); intrans., *burst out* ἐ. εἰς ἔριν καὶ στάσεις 1Clem.14.2.

ἐξακουστέον, *one must understand*, Clem.paed.1.5(p.101.28; M.8.273A); id.str.1.29(p.110.23; M.8.928A); ib.5.14(p.420.19; M.9.205A).

ἐξάκουστος, **1.** *heard; audible*, neut. as subst. εἰς ἐ. πᾶσιν *in the hearing* of all, *for* all *to hear*, Eus.l.C.10(p.222.24; M.20.1373A); id.theoph.fr.7(p.21*.11; M.24.629B); Bas.ep.46.5(3.138C; M.32.380B); **2.** *heard of, noised abroad* ἐ. ... ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ τὸ θαῦμα Vict.Mc.1:29(p.277.16); ib.3:8(p.296.1); of persons, *famous*, Bas.hom.9.5(2.77C; M.31.341A); ‡Jo.D.fid.dorm.16(M.95.261D); *notorious* ἐπὶ πονηρίαν...ἐ. Nil.epp.1.33(M.79.97D).

ἐξακού-ω, **1.** *understand* in a certain sense ὅσα...περὶ ὕπνου λέγουσιν τὰ αὐτὰ χρὴ καὶ περὶ θανάτου ~ειν Clem.str.4.22(p.310.19; M.8.1352A); ἐ. καθολικώτερον ib.1.17(p.52.1; 796B); μαργαρίτας τὰ...θεῖα μαθήματα...~ειν Meth.creat.1(p.493.10; M.18.332A); Eus.d.e.6.15(p.270.6; M.22.444C); c. genit., Or.Jo.2.14(8; p.70.25; M.14.137C); τὴν τῶν πολλῶν ἄγνοιαν ἀνθρωπικῶς ~όντων τῆς γεννήσεως τοῦ υἱοῦ Bas.Eun.2.14(1.249A; M.29.597B); **2.** *understand* a word needed to complete the sense, Eus.d.e.8.2(p.369.1; M.22.600B); μὴ γὰρ οὕτως ~ομένου [sc. τοῦ 'ὅς']...ἡ φράσις ἀχρειωθήσεται Areth.Apoc.1(M.106.508D).

ἐξακριβάζ-ομαι, **1.** *inquire accurately*, Herm.mand.4.2.3; ib.4.3.3; **2.** *examine accurately* εἰ...τις ἐξακριβάσαιτο τὸν ἀληθῆ νοῦν τῆς...γραφῆς Eus.e.th.3.2(p.141.31, v.l. -βώσαιτο M.24.976C); abs., Hipp.antichr.43(p.27.14; ἐξηκριβωμένους M.10.760D); **3.** *know exactly*, Eus.d.e.8.1(p.354.24; M.22.577A); ib.(p.364.33; 592D).

ἐξακριβ-όω, **1.** *state accurately, express definitely*, Eus.Marcell.1.1(p.6.23; M.24.724B); τοῦ ναὶ...τὸ ἀμετάπτωτον τῶν εἰρημένων ~οῦντος Areth.Apoc.1(M.106.512B); med., Eus.d.e.1.3(p.16.26; M.22.37B); **2.** *study carefully*, Eus.v.C.4.43(p.135.23; M.20.1193B); v. foreg.; **3.** *understand clearly*, Eus.Marcell.1.1(p.8.33; M.24.729A).

ἐξάκυκλος, *sixfold*, of Creation τὴν τῆς ἐξακύκλου ἕλικος πραγματείαν Hipp.haer.4.43(p.66.2; M.16.3106C).

ἐξαλαόω, *blind, put in darkness*; fig., Eus.d.e.5 proem.(p.208.2; cod. ἐξήπλου M.22.345A); met., *extinguish*, †Apoll.met.Ps.151:7(M.33.1537C).

***ἐξαλειπτήριος**, *which wipes out*, ‡Chrys.poenit.4(9.852C); Evagr.h.e.4.26(p.173.16; M.86.2745B).

ἐξαλείπτης, ὁ, *destroyer*, A.Thom.A 80(p.196.12).

ἐξάλειπτρον, τό, *that which wipes away*; fig., of BMV μόνον τῆς λύπης ἐ. Jo.D.hom.9.16(M.96.745A).

ἐξάλειψις, ἡ, *blotting out, destruction*, Eus.h.e.9.8.5(M.20.816C); Thdr.Heracl.Is.28:5(M.18.1316D); Cyr.Os.130(3.163B); met., of sin, Iren.haer.5.29.2(M.7.1202A); ὧν ἠδικήκαμεν γάρ, οὐχ ὧν πταίομεν, τὸ λουτρὸν ἐ. Gr.Naz.carm.2.1.12.475(M.37.1200A); Lit.Jac.(p.192.20).

***ἐξάλιθος**, *of six stones*, Ephr.3.464A.

ἐξαλλαγή, ἡ, **1.** *difference*, Didym.Trin.1.15(M.39.328B); ib.2.19(549A); **2.** *change*; denied of natures of Christ, Leont.B.Nest.et Eut.2(M.86.1557C); **3.** *exchange* of gifts, Const.App.2.42.1.

ἐξαλλάσσ-ω, 1. *change*; perf. ptcpl. pass., *different*, Eus.*d.e.*1.6 (p.34.12; M.22.65D); Didym.*Trin.*2.4(M.39.517C); Chrys.*hom.1.4 in Mt.*(7.9C); neut. as subst., *difference*, Cyr.*thes.*32(5¹.287B); 2. *differ from* ἡ...ἄνω γέννησις ἀκατάληπτος...καὶ πᾶσαν ~ουσα γέννησιν Didym.*Trin.*1.15(M.39.309C); 3. *withdraw* μὴ ~ειν τῆς τοῦ πατρὸς θεότητος...τὸν ἀληθινὸν υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα *ib.*1.34(437A).

ἐξάλλ-ομαι, 1. *leap forth*; fig., of dreams darting out of the future, Synes.*insomn.*15(p.178.5; M.66.1309D); *leap up*, of a wrestler from a throw; fig., of S. Peter after his denial, Rom.Mel.(*AS* 1 p.113); 2. met., *dart away*; of foolish thoughts, Rom.Mel.(*ib.*p.90); c. genit., *elude*, Cyr.*Jo.*5.4(4.510A); c. acc., *transcend*, *ib.*3.4(277D); θεός, ὁ...πάντα...νοῦν καὶ σοφίαν ~όμενος id.*thes.*32(5¹.287D); οὐκ ἴσος ἄρα ἐκεῖνος τῷ τοσοῦτον ~ομένῳ καὶ ἀναβαίνοντι *ib.*11(97B).

ἔξαλλος, 1. *special, distinguishing*; of clothes, Hipp.*haer.*5.9 (p.99.9; M.16.3154C); hence *distinguished, specially beautiful*, Ephr. 1.205B; στολὴν ἔ., τουτέστι ποικίλην ἐνδεδυμένος Proc.G.*2Reg.*5:14(M. 87.1128B); 2. *strange, outrageous*, Just.*dial.*110.2(M.6.729B).

ἔξαλμα, τό, 1. *leaping*, Gr.Naz.*or.*43.16(M.36.516C); Andr.Cr.*or.* 19(M.97.1225C); 2. met., *burst, outburst*, Trin. τὸ ἓν ἔ. τῆς λαμπρότητος Gr.Naz.*or.*40.5(M.36.364B); ‡Ath.*Trin.*(M.28.1604C); ἓν...ἔ. καὶ μία κίνησις τῶν τριῶν ὑποστάσεων Jo.D.*f.o.*1.14(M.94.860B); ‡Cyr. *Trin.*10(6³.15C; M.77.1141D).

ἐξαλμίζω, *make completely salt*; pass., ‡Chrys.*decoll.*2(8.4B).

***ἔξαμα,** *at one and the same time*, *Mir.Geo.*4(p.34.18).

ἐξαμαρτάνω, *sin*, aor. act. ἐξαμάρτοσαν Meth.*res.*1.54(p.311.2; M.41.1145A).

ἐξαμβλίσκω, *cause to miscarry*, Clem.*paed.*2.10(p.215.5; conj. for ἐξαναλίσκουσιν M.8.512B).

ἐξάμβλωσις, ἡ, 1. *miscarriage*, met. φρενῶν ἐ. Andr.Cr.*or.*15(M. 97.1124D); 2. *woman who suffers a miscarriage*, Diod.*Ex.*21:22(M.33. 1584A).

ἐξαμέλγω, *suck out*, met. τῆς γραφῆς...ἐ. ... τὰ ῥήματα Geo.Pis. *Sev.*173(M.92.1636A).

***ἐξαμφωτίζω,** *enlighten*, *Contrad.*2(p.8).

ἐξαναβαίνω, *go up to the top*, *Orac.Sib.*5.408.

***ἐξαναβαπτίζομαι,** *be rebaptized*; fig., of reception of monastic habit, Leont.N.*v.Sym.*12(M.93.1685B).

***ἐξαναδίδωμι,** *make restoration*, Thphn.*chron.*p.412(M.108.977C).

ἐξαναλύω, *loosen* or *remove completely*, Didym.*Trin.*2.14(M.39. 700C).

ἐξανάπτω, *join* battle, Geo.Pis.*Pers.*3.62(M.92.1239A).

***ἐξανάρπαστος,** *arrested*, Isch.*libell.*(p.215.1; H.2.328E).

ἐξανάστασις, ἡ, 1. arrogant *setting up* of oneself against others, Chrys.*hom.10.1 in Eph.*(11.76B); 2. *raising up* of a new generation, ref. Gen.4:25, Or.*Jo.*6.11(7; p.121.3; M.14.221B); 3. *resurrection* τῶν σπερμάτων καὶ καρπῶν...ἐ. Thphl.Ant.*Autol.*1.13(M.6.1044A); of dead, Meth.*symp.*4.5(p.51.15; M.18.93C); Isid.Pel.*epp.*1.239(M.78. 329B); Thdt.*Trin.*28(M.75.1189A).

***ἐξανάστροφα,** *back to front, facing backwards*, Thphn.*chron.* p.342(M.108.824B); *ib.*p.372(889B).

ἐξαναφύω, *spring up*, *Orac.Sib.*11.105; *ib.*11.246; *ib.*14.281.

ἐξαναχωρ-έω, *withdraw, recede*, met. ἡ τούτων μάθησις...δυσάλωτόν τι χρῆμα...~οῦν ἀεὶ καὶ πόρρω ἀφιστάμενον τοῦ διώκοντος Clem. *str.*2.2(p.115.20; M.8.936A); *ib.*5.6(p.349.2; M.9.60A).

ἐξανδραποδίζω, 1. *reduce to utter slavery*; met., *enslave* to one's own views Ἄρειος...ἐξηνδραπόδιζεν ὅσους ἴσχυεν Thdt.*h.e.*1.2.11(3. 726); 2. *carry off as a prisoner*, Dion.Al.ap.Eus.*h.e.*6.40.4(M.20. 604A).

***ἐξάνεσις, ἡ,** *setting forth*, Max.*opusc.*(M.91.112A).

ἐξανθίζω, 1. *make to blossom* or *deck as with blossoms*; met., pass., *Schol.Clem.paed.*(p.338.34); 2. med., *gather flowers*; met., *select, compile an anthology*, Clem.*str.*6.1(p.423.2; M.9.209A); Eus.*d.e.*5 proem.(p.209.25; M.22.348B); of Marcion, Epiph.*haer.*42.10(p.106. 12; M.41.709A); perf. ptcpl. pass., *choice* ὡραῖον...τὸ χωρίον καὶ τῇ φράσει ἐξηνθισμένον *Schol.Clem.paed.*(p.331.4).

***ἐξανθιστέον,** *one must deck with bright colours*, Clem.*paed.*2.10 (p.223.28; M.8.529C).

ἐξανθρωπίζω, *bring down to human level* μή τις υἱὸν ἀκούσας ἐξανθρωπίσῃ τὸ θεῖον δι' ἐμπαθοῦς ὑπολήψεως Gr.Nyss.*Eun.*4(2 p.54. 9; M.45.624C); id.*or.catech.*4(p.18.13; M.45.20B); *regard* a king *as an ordinary man*, Synes.*regn.*14(p.29.16; M.66.1076D).

ἐξανίστημι, A. trans.; 1. *raise up* from a sick bed, *1Clem.*59.4; 2. *drive away, remove*, Thdt.*h.e.*4.11.4(3.965).

B. intrans.; 1. *rise* from the dead ἐξαναστάντων αὐτοῖς [sc. τοῖς ἁγίοις] τῶν σωμάτων Meth.*symp.*6.4(p.68.26; M.18.120A); 2. *rise up* in hostility, *Apoc.En.*15; δείσας μή τις αὐτῷ...ἐπαναστаίη τύραννος κατὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐξανιστάμενος ‡Jo.D.*Artem.*12(p.51.25; M. 96.1261C); 3. *set oneself up* in arrogance, Chrys.*hom.4.6 in 2Cor.* (10.464B).

ἐξανοίγω, *open*; of doors etc., Diad.*perf.*70(p.86.10); Geo.Pis.*hex.* 172(M.92.1445A).

ἐξάντης, 1. *healed*; morally *reformed*, Eus.*p.e.*4.16(161D; M.21. 284B); 2. *harmless* ὕπνος...ἐ. τὴν νόσον ἐποίησεν Synes.*insomn.*4 (p.151.5; M.66.1288B).

ἐξαντλ-έω, 1. *draw out, drain off*, fig. and met. ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐ. τὴν πονηρίαν Chrys.*hom.15.2 in Eph.*(11.111D); id.*hom.28.1 in 1Cor.*(10.250D); Sev.Ant.ap.*cat.Mt.*8:8(p.59.7); τούτου σῶμα...θαυμάτων ὑπολέλειπται...ταμεῖον, ἀεὶ μὲν ~ούμενον, οὐδέ ποτε δὲ κενούμενον Niceph.Ur.*v.Sym.*250(M.86.3216A); *draw from*, fig. πηγὴν ἀγαθῶν ~οῦντες Thdt.*Is.*1:3(p.4.8; 2.169); 2. *empty out* contents of a store, Chrys.*hom.39.8 in 1Cor.*(10.375C); met., *lavish* πλοῦτον... τοῖς μοναχοῖς ἐ. Nil.*epp.*2.157(M.79.273D); Diad.*perf.*66(p.80.12).

ἐξάνυσις, ἡ, *full accomplishment*, Isid.Pel.*epp.*1.92(M.78.245C).

***ἐξανυστέος,** *to be fully dealt with*, *Cod.Afr.*56(Lat. *peragendus*).

***ἐξαπάγω,** *lead away*; met., Gr.Nyss.*Eun.*6(2 p.127.3, v.l. ἐπαναγούσης M.45.709A); pass., Gel.Cyz.*h.e.*2.14.1(M.85.1256B).

***ἐξαπαίτησις, ἡ,** *exaction*, Thdr.Stud.*epp.*1.7(M.99.932D).

ἐξάπαντος, 1. *in every way, altogether*, Didym.*Trin.*2.6(M.39. 520C); 2. *assuredly, certainly*, CNic.(325)*can.*12; *ib.*15,19; 3. *at any rate*, *ib.*4.

ἐξαπατάω, *deceive*; c. genit., *seduce, lead away* from, Meth. *symp.*8.13(p.99.7; M.18.161B).

ἐξαπάτη, ἡ, *deception*, of paganism ἐ. δαιμόνων Thdt.*Is.*10:34 (p.59.7; 2.249); id.*h.e.*4.24.3(3.1001); *ib.*5.21.2(1055); of heresy τῆς ...Ἀρειανικῆς ἐ. *ib.*4.12.4(968); *ib.*5.13.1(1041); of Judaism, id.*Phil.* proem.(3.444).

ἐξαπάτησις, ἡ, = foreg. πρὸς ἐ. καὶ ἀπώλειαν τῶν μὴ εὔτονον τὴν πίστιν...φυλασσόντων Iren.*haer.*1.13.4(M.7.585B).

ἐξάπινα, = ἐξαπίνης, *suddenly*, *Pss.Sal.*1.2; Herm.*mand.*9.7.6; Ephr.1.26F.

***ἐξαπινέως,** = foreg., Thdt.*h.e.*2.30.5(3.904).

***ἐξαπλάζω,** *multiply by six*, Jo.Mosch.*prat.*185(M.87.3061C).

***ἐξάπλοκος,** = ἐξαπλοῦς, ref. Eccl.4:12, Oecum.*Apoc.*proem. (p.30).

ἐξαπλοῦς, *sixfold*; neut. as subst., of Origen's *six-column* edition of OT; sing., Didym.*Ps.*23:1(M.39.1293D); *ib.*26:1(1304B) = Thdt. *Ps.*26:1(1.767); *Schol.* in Cyr.*Ps.*13:3(M.69.801D); plur., Eus.*h.e.* 6.16.4(M.20.557A); Epiph.*haer.*64.3(p.408.7; M.41.1076A); id.*mens.*7 (M.43.248A).

ἐξαπλ-όω, 1. *unfold*; a. *stretch out* μὴ ~οῦν τῷ κόσμῳ τὰ μέλη τῶν αὐτῆς [sc. καρδίας] λογισμῶν Mac.Aeg.*elev.*3(M.34.892C); b. *extend* τὴν ἐξ ἐθνῶν ἐκκλησίαν καθ' ὅλης τῆς οἰκουμένης ἐξηπλωμένην Eus. *d.e.*3.2(p.107.31; M.22.185B); τὰς τοῦ πατρὸς χάριτας...ἐ. εἰς πάντας id.*l.C.*3(p.202.10; M.20.1332B); Cyr.*Jo.*2.5(4.193B); c. *extend* into ἐκεῖνοι [sc. Stoics]...αὐτὸν τὸν θεὸν ~οῦσιν εἰς τὰ πάντα Ath.*Ar.*2.11 (M.26.169C); d. pass., of teaching, *be disseminated*, Chrys.*hom.46.2 in Mt.*(7.483B); e. *shed* light *upon*, c. dat., Bas.Sel.*or.*9.3(M.85. 136D); Dion.Ar.*d.n.*4.4(M.3.697D); f. med., *extend, increase*, Thdr. Heracl.*Is.*61:11(M.18.1365D); 2. met., *explain*; hence *express*, ref. Jo.10:50 εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν τὸ σημαινόμενον ~οῖ Cyr.*Jo.*1.2(4. 16E); *display* wide knowledge, Eus.*h.e.*6.13.5(M.20.548B).

ἐξαπλόω, *multiply by six*, Max.*comput.*16(M.19.1233A); *ib.*11 tit. (1228B).

ἐξάπλωσις, ἡ, 1. *unfolding*; a. *flattening out* σφαιρικῆς ἐπιφανείας ἐ., ταυτότητα λόγων ἐν ἑτερότητι τῶν σχημάτων τηροῦσαν Synes. *astrolab.*5(p.138.18; M.66.1584B); *ib.*(p.140.1; 1584D); b. *extension* τὴν καθ' ὅλης τῆς...οἰκουμένης ἐ. τῆς ἐκκλησίας Eus.*d.e.*6.18(p.279. 17; M.22.460A); Thdr.Mops.*Rom.*5:16(p.120.4; M.66.797D); ἐ. τῆς διδασκαλίας ἐν πάσῃ τῇ γῇ Cosm.Ind.*top.*5(M.88.272C); 2. *explanation*, Eun.*apol.*6(M.30.841A); Andr.Cr.*or.*15(M.97.1116A); Jo.D.*f.o.* 3.15(M.94.1048C); 3. *expansion* of an idea, Gr.Naz.*or.*20.9(M.35. 1076B); κατ' ἐ. *in expanded form*, Areth.ap.*cat.Apoc.*7:10(p.293.3).

***ἐξάπλωσις, ἡ,** *multiplication by six*, Max.*comput.*11(M.19.1228B).

ἐξαπορ-έω, *be in great doubt* or *difficulty*; trans., *disconcert, put to confusion*, ref. Mt.15:24 οὐκ ἂν ἐξηπόρησε τοῦτο τὸ τότε ῥηθέν; Chrys. *hom.52.2 in Mt.*(7.531A); *ib.26.1*(313E); pass., *ib.32.6*(373C); ref. Mt.26:8 οὐδὲ...ἔδει ὑπὲρ τοσαύτης σπουδῆς ~ηθῆναι τὴν γυναῖκα *ib.80.2*(767C).

***ἐξαπόρησις, ἡ,** *perplexity, confusion*, Or.*engast.*2(p.284.25; M.12. 1016A); Chrys.*hom.52.2 in Mt.*(7.531C).

***ἐξαπόριμα, τό,** *puzzle*, Dam.*troph.*suppl.(p.283.13).

***ἐξάπορος,** *helpless*, Jo.Clim.*scal.*7(M.88.809B).

***ἐξαποστειλάριον, τό,** troparion sung at end of matins, perh. so called from ἐξαπόστειλον, a word occurring in many of them, Andr. Cr.*can.Ann.*(M.97.1316C); id.*can.BMV*(M.97.1329A); *Const.Stud.*8 (M.99.1708A); τὸ ἀναστάσιμον ἐ. *Euchol.*(p.43).

ἐξαποστέλλ-ω, 1. *send, send forth* τῷ θεῷ...τῷ ἐξαποστείλαντι ἡμῖν τὸν σωτῆρα 2*Clem.*20.5; Herm.*sim.*9.14.3; Or.*hom.1.3 in Jer.*(p.2.24); ἔξεστιν...τινα εἶναι ἀπόστολον Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνὶ μόνῳ ἐξαποσταλέντα id.*Jo.*32.17(10; p.454.2; M.14.788A); τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐξαποστεῖλαι ἐπὶ τὰ προκείμενα, ἵνα ποιήσῃ τὸν ἄρτον σῶμα Χριστοῦ Cyr.H.*catech.*23.7; *Lit.Jac.*(p.204.22); ‡Meth.*Sym.et Ann.*8(M.18.365C); with non-personal object ὅταν ἐξαποσταλῇ λιμὸς ἐπὶ τὴν γῆν Or.*hom.28 in Lc.*(p.176.12); **2.** *send away, divorce*; fig., of Israel, id. *hom.4.1 in Jer.*(p.23.19; M.13.285C); *allow to depart*, ref. Ex.5:1, id.*princ.*3.1.8(7; p.206.11; M.11.261A); **3.** intrans., *proceed from* φαντασίαν ∼ουσαν τοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τιμητικοῦ id.*Jo.*32.8(6; p.438.10; M.14.761A).

ἐξαποτίνω, abs., *pay the full penalty*, *Orac.Sib.*1.102,180.

ἐξαπτέρυγος, *six-winged*; of seraphim, Clem.*str.*5.6(p.350.2; M.9.61A); Or.*princ.*1.3.4(p.52.17; M.11.143C); Gr.Naz.*or.*28.19(p.50.16; M.36.52A); as subst., Rom.Mel.(*AS* I p.26).

***ἐξαπτικός,** *exciting*, Max.*qu.Thal.*46(M.90.424D).

ἐξάπτ-ω, A. *fasten*; **1.** act., met. μηδ' ἀλκῇ σωμάτων τὰς ἑαυτῶν ∼ειν ἐλπίδας Eus.*v.C.*4.19(p.124.27; M.20.1168A); **2.** med., *be attached to, cleave to* ἐξημμένην τοῦ ὑποκειμένου τὴν φλόγα Gr.Nyss.*or.catech.*10(p.56.10; M.45.41D); fig. and met. σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδῶμεν κυρίῳ, τὸν βεβαιότατον τῆς πίστεως αὐτοῦ ἐξαψάμενοι κάλων Clem.*paed.*1.4 (p.95.27; M.8.260C); εὐθύμους καὶ ἱλαροὺς τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας ἐξῆφθαι πρέπει Cyr.*ador.*11(1.403D); *take up, be interested in* τῆς ἰατρικῆς ἐ. Philost.*h.e.*3.15(M.65.508B); **3.** *have attached to oneself*; hence, met., *be endowed with, possess* θεὸς...τοῦ παντὸς ἐξημμένος τὸ κράτος Gr.Nyss.*fat.*(M.45.152A); **4.** pass., *be dependent on* ὁ... λόγος...μόνος μὲν τῆς τοῦ πατρὸς θεότητος ἐξημμένος Eus.*l.C.*4(p.202.33; M.20.1333A); Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.125D) cit. s. ζωή.

B. *set fire to*; of combustible material feeding the flame τὴν τὸ πῦρ ∼ουσαν ὕλην Gr.Nyss.*or.catech.*10(p.56.4; M.45.41D); fig. and met., *kindle*, Athenag.*res.*12(p.62.12; M.6.997B); ἄσβεστον ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς πίστεως ἐξάψαντας τὸν λύχνον Meth.*symp.*5.3(p.55.17; M.18.100C); ref. Rom.8:4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ...νόμου φανερωθῇ ἐξαφθέν id.*res.*2.8(p.344.14; M.18.308A); τῆς πονηρίας αὐτοῖς ἡ δεινότης...ἐξήπτετο Eus.*v.C.*2.49(p.62.12; M.20.1028A); τῆς χάριτος μυστήριον ἐξήφθη *A.Andr.fr.*18(p.45.14); med. and pass., *blaze up* in anger, *be inflamed*, *A.Andr.*B 3(p.59.28); Ephr.1.4B; *be upset* οἱ ὀλιγόψυχοι ὑπὸ μικρᾶς ὀλιγωρίας ταχέως ∼ονται Jo.Mosch.*prat.*164 (M.87.3032B).

ἐξαργυρίζ-ω, 1. *turn into money, sell up*, Clem.*q.d.s.*19(p.172.9; M.9.624B); Chrys.*hom.in 1Cor.11:19*(3.244B); Socr.*h.e.*2.17.2(M.67.217C); **2.** *calculate the cash value of*, ‡Just.*qu.et resp.*108(M.6.1356C); ἀδωροδόκητον...κριτήν, οὐκ ∼οντα δώροις τὰ πταίσματα Bas.Sel.*or.*40.2(M.85.456A); Socr.*h.e.*4.34.5(M.67.553C); **3.** med., *plunder*, Iren.*haer.*2.32.4(M.7.830A).

ἐξαρεσκεύομαι, *tempt, allure*, Clem.*paed.*3.1(p.236.10; M.8.556B).

ἐξάρθρημα, τό, *dislocation*, Gr.Naz.*carm.*1.2.8.127(M.37.658A).

ἐξαρθρόω, *dislocate*, Cyr.*Ps.*6:3(M.69.744C); fig., Bas.*reg.br.*102 (2.451D; M.31.1153B); τὴν ψυχὴν ταῖς ἁμαρτίαις ἐξήρθρωτο Amph. *mesopent.*(M.39.124D).

ἐξάρθρωμα, τό, = ἐξάρθρημα, Gr.Naz.*carm.*1.2.10.716(M.37.732A).

ἐξάρθρωσις, ἡ, = foreg., Melet.*nat.hom.*28(M.64.1260C).

ἐξαριθμ-έω, *enumerate, give an account of* τίς ∼ήσειε τὸν πατέρα; Ath.*gent.*47(M.25.93C).

ἐξαρκέω, 1. *suffice*; abs., *be strong*, Meth.*symp.*8.15(p.103.17; M.18.168A); **2.** pass., *be satisfied*, *Hom.Clem.*19.25; **3.** c. dat., *assist, supply the needs of*, *T.Zab.*6.7.

ἐξαρμόζω, *dislocate*; pass., Cyr.*Ps.*37:4(M.69.656B).

ἐξαρνέομαι, *deny utterly, repudiate*, Thdt.*affect.*9(p.229.18; 3.935); id.*ep.*147(3.1276).

ἐξάρνησις, ἡ, *denial*, Iren.*haer.*1.21.1(M.7.657B); *Ep.Lugd.*ap. Eus.*h.e.*5.1.33(M.20.421A).

ἐξαρπάζω, *snatch away*, ptcpl. pass., *bereft of* τὸν νοῦν ἐξαρπασθέντες Hegem.*Arch.*9(p.14.6; M.10.1441A).

***ἐξαρπάκτωρ, ὁ,** *plunderer*, of Jo. Bapt. τὸν τῆς γεέννης ἐ. Chrysipp.*enc.in Jo.Bapt.*3(p.33.16).

ἔξαρσις, ἡ, *destruction*, Clem.*str.*6.14(p.507.18; M.9.377B).

ἐξάρτημα, τό, *attachment, appendage*; plur., Tat.*orat.*17(p.18.24; M.6.844A).

ἐξάρτησις, ἡ, 1. *stretching out* of Christ's body on Cross, *A.Jo.*101(p.201.25); **2.** *fitting out, equipping* of ships, Thphn.*chron.*p.287 (M.108.704C) conj. ἐξάρτισις or ἐξάρτυσις; hence a place of this name in Constantinople, ‡Jo.D.*ep.Thphl.*18(M.95.368D).

ἐξαρτίζω, *equip*; *furnish with information, inform*, *A.*(*Pass.*) *Andr.*3(p.7.21).

ἐξαρύω, *drain dry of*; fig., *Orac.Sib.*3.640.

***ἐξαρχῆθεν,** *from the earliest times*, Ph.Carp.*Cant.*177(M.40.117A).

***ἐξαρχία, ἡ,** *province*, ‡Jo.D.*Const.*21(M.95.337C).

ἔξαρχος, ὁ, A. subst.; **1.** *originator, founder, author*; of a festival, Gr.Naz.*or.*39.14(M.36.349B); of a heresy, Ath.*ep.Aeg.Lib.*18(M.25.580C); ἐ. τῆς ἀταξίας καὶ παρανομίας Thdt.*ep.*155(4.1320); Sophr.H. *ep.syn.*(M.87.3196B); ref. old covenant; of Moses, Jo.D.*hom.*1.2(M.96.548A); of God ἐ. τῶν τῆς ἀριστείας ἔργων ἁπάντων *Pap.Chr.*(p.447); *precentor* τοὺς κληρικοὺς ψάλλειν κελεύομεν· καὶ καταζητεῖσθαι αὐτοὺς παρὰ τῶν κατὰ καιρὸν...ἐπισκόπων καὶ δύο πρωτοπρεσβυτέρων ἑκάστης ἐκκλησίας καὶ τοῦ καλουμένου ἄρχοντος ἤτοι ἐ. καὶ τοῦ ἐκδίκου ἑκάστης...ἐκκλησίας Justn.*cod.*1.3.41(p.28); **2.** *leader, chief* ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἔ. σκήπτρων ἐν Ἰσραὴλ ἐσόμεθα *T.Jud.*25.1; Ath.*apol.sec.*46(p.122.14; M.25.333A); of thirty 'apostles' of Simon Magus, *Hom.Clem.*2.23; S. Peter, Isid.Pel.*epp.*1.356(M.78.385B); ταύτης τῆς ὑπονλίας ἔ. ὁ Νικομηδείας Εὐσέβιος Gel.Cyz.*h.e.*2.27.13 (M.85.1309B); τὸν τῆς πρώτης καθέδρας ἐπίσκοπον μὴ λέγεσθαι ἐ. τῶν ἱερέων *Cod.Afr.*39, v. infra 4; of Devil, *T.Sal.*3.6(M.122.1320D); hence *president, moderator*, Thdt.*ep.*147(4.1277); ἐ. [sc. τῆς συνόδου] Evagr.*h.e.*1.10(p.17.19; M.86.2443B); **3.** *exarch, viceroy*, with civil and military powers, *Chron.Pasch.*p.386(M.92.989C); *ib.*p.396 (1013B); Thphn.*chron.*p.193(M.108.501B); **4.** eccl., *primate* τοῦ ἐ. τῆς ἐπαρχίας, λέγω δὲ τοῦ ἐπισκόπου τῆς μητροπόλεως CSard.*can.*6; CChalc.*can.*9 cit. s. διοίκησις; CChalc.*act.*10(*ACO* 2.1.3; p.30.33; H.2.528A); οὐδὲν ἔτι διερρωγὸς μεῖναι, ἀλλὰ τούς τε ἑκάστης διοικήσεως πατριάρχας ἀλλήλοις συμβαίνειν, τούς τε τῶν πόλεων ἐπισκόπους τοῖς ἰδίοις ἐ. ἕπεσθαι Evagr.*h.e.*4.11(p.161.30; M.86.2724A); ἐ. διοικήσεως καλεῖ τὸν πατριάρχην ἑκάστης διοικήσεως, ὑφ' ὃν οἱ τῆς ἐκείνης ἐπαρχίας τελοῦσι μητροπολῖται *Schol.* in CChalc.*can.*9(*Mon.*2 p.645); **5.** *senior* of a number of heads of religious houses τῶν χωρεπισκόπων καὶ...τοῦ ἐ. τῶν παρ' ἡμῖν μοναζόντων Thdt.*ep.*113(4.1192); ἐ. τῆς... ταύτης πόλεως εὐαγῶν μοναστηρίων CCP(536)*act.*1(*ACO* 3 p.128.3; H.2.1189C); Cyr.S.*v.Sab.*30(p.115.17); Justn.*nov.*133.4(p.671.30); Thdr.Stud.*ep.*140,205(pp.125,177); **6.** *archdeacon* Θεοφύλακτος... διάκονος καὶ ἐ. καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ θρόνου Σταυροπόλεως CNic.(787)*act.*7(H.4.457E); **7.** an official in S. Sophia ὁ ἐ. ἵσταται πλησίον τοῦ δευτερεύοντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. γυρεύει δὲ καὶ πᾶν σκεῦος, καὶ ἀλλαγὰς τῆς περιοχῆς τῆς ἐπισκοπῆς· ἀναθεωρεῖ δὲ καὶ τὰς κρίσεις τῆς ἁγίας ἐκκλησίας, εἰ ἐκρίθησαν δικαίως, καὶ γράφει τὰ ἀντιμίνσια· ἀναγυρεύει δὲ καὶ τῶν ἀνδρογύνων τὰ κωλύματα *Euchol.*(p.225).

B. as adj., *that takes the lead* τῆς ἐ. θείας ἱερωσύνης Max.*ep.*19(M.91.592B).

ἐξάρχω, *take the lead in, initiate*; *excel*, c. genit., Clem.*str.*4.19 (p.301.1; M.8.1329A).

ἑξάς, ἡ, the number *six*; *group of six*, ref. Mt.25:35–36 τὴν ἑ. τῶν ἐντολῶν Gr.Nyss.*hom.15 in Cant.*(M.44.1113C); μόνη τελέως ἡ ἀγάπη διὰ τῆς ἑ. τῶν οἰκείων μερῶν κατορθωθεῖσα συνίστησι Andr.Cr.*or.*7 (M.97.941B); of a group of aeons, Val.Gn.ap.Epiph.*haer.*31.6(p.393.7; M.41.484C).

ἐξασθεν-έω, 1. *be utterly weak*; met., Ign.*Philad.*6.2; ἐν τοῖς ἔργοις ἐ. Clem.*str.*7.16(p.72.2; M.9.541A); *be incapable of* ἐ. εἰς τὸ... ἐφαρμόσαι Eus.*d.e.*1.3(p.18.17; M.22.40D); *be ineffective* ἵνα...τοῦ ὄφεως ἡ ἀπάτη ∼ήσῃ Ath.*Ar.*1.51(M.26.117C); **2.** trans., *weaken*, Chrys.*hom.7.4 in Heb.*(12.79C); pass., *ib.22.1*(201C).

ἐξασκ-έω, A. *adorn, equip* δέλεαρ ἡδονῆς ἐξησκημέναι [sc. γυναῖκες] Clem.*paed.*3.11(p.274.1; M.8.644A); ref. tricks of speech ἄττα...μάλα ἀκριβῶς ἐξησκημένα Const.ap.Gel.Cyz.*h.e.*3.19.8(M.85.1345D); *prepare, dress* stone, Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.322B); *construct* as adornments προπύλαια...καὶ προτεμενίσματα ἐξήσκηται Clem.*paed.*3.2 (p.238.1; M.8.560A).

B. *train*; **1.** of education πάσης Ἑλληνικῆς παιδείας ἐξησκημένος *Hom.Clem.*4.7; Ἑλληνικῇ παιδείᾳ πάνυ ἐξασκήσας ἑαυτόν *ib.*2.22; ἐξησκήθη τοῖς λόγοις πρὸς διακονίαν τῶν θείων λογίων Pall.*v.Chrys.*5 (p.28.4; M.47.18); στόμα ἐξησκημένον ἐν θείοις λογίοις *ib.*13(p.80.28; M.47.46); *ib.*(p.79.20; M.47.45); τῇ ῥητορικῇ τὴν γλῶσσαν ἐξήσκημαι Jo.VI H.*v.Jo.D.*9(M.94.441C); **2.** *practise*, Isid.Pel.*epp.*4.16(M.78.1064C); Cyr.*Am.*17(3.267C); Socr.*h.e.*7.41.4(M.67.832A); Jo.VI H.*v.Jo.D.*8(M.94.441B); abs., *practise asceticism*, Pall.*v.Chrys.*20(p.125.26; M.47.70); med., Epiph.*haer.*13.1(p.206.5; M.41.237A); perf. ptcpl. pass., *disciplined* ἐξησκημένον βίον Cyr.*Jo.*3.4(4.294D); **3.** *put into practice* τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰς τιμωρίας...ἐ. Pall.*v.Chrys.*16(p.97.25;

M.47.55); **4.** *study, learn*, Gr.Naz.*or*.7.7(M.35.761C); Ὑπατίαν...παρὰ ...τοῦ πατρὸς ~ῆσαι...τὰ μαθήματα Philost.*h.e.*8.9(M.65.504B); **5.** *profess, hold* a belief τὴν πολυκοιρανίην μᾶλλον ἤπερ τὴν μοναρχίαν ἐξῃσκήσατε Tat.*orat.*14(p.15.9; M.6.836B).

*ἔξασπρος, *white, shining white, snow-white*, *A.Barth.*2(p.131.23); ‡Chrys.*hom.suppl.*3.5(M.64.437C); Procl.CP *or*.9.2(M.65.773C).

ἑξάστερος (*ἔξαστρος), *having six stars* ὁ Μαζουρὼθ ὁ λεγόμενος ἑ. Eus.Al.*serm.*22.1(M.86.453B); τῆς ἑξάστρου φωταυγίας Steph.Diac. *v.Steph.*(M.100.1097B).

ἐξαστράπτ-ω, **1.** *flash like lightning, be brilliant, dazzle*; of gold and jewels, Eus.*v.C.*3.36(p.94.10; M.20.1096C); *ib.*4.50(p.137.31; 1200C); *T.Sal.*21.2(M.122.1352A); of a statue, ‡Jo.D.*Artem.*52(p.87.26; M.96.1300B); at Transfiguration ἐξαστράψαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ Eus.*e.th.*3.10(p.166.5; M.24.1017B); Ἰησοῦς...ἐμφανισθείς μοι [i.e. in a vision] ὅλος ~ων *A.Mt.*17(p.238.5); τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον μεσούσης ἡμέρας, ὑπὲρ τὸν ἥλιον ~ον ‡Jo.D.*Artem.*45(p.7.18; 1293B); in heaven τοὺς...ἱερουμένους...τοῖς τῆς ἀναστάσεως ἀφθάρτοις σώμασιν ~οντας Eus.*e.th.*3.16(p.175.13; 1033C); ψυχὴν...φωτὸς ~ούσῃ στολῇ καταλαμπομένην id.*v.C.*1.2(p.8.1; M.20.912C); c. acc. cogn. φῶς ~ων ὁ καταβὰς οὐρανόθεν ἄγγελος *ib.*3.26(p.89.21; 1085B); fig. ἔχουσα [sc. ἡ ἐκκλησία]...Χριστὸν...διάδημα περικείμενον τῇ χρυσαυγεῖ ~ων (l. ~ον) λαμπρότητι *M.Ner.et Ach.*8(p.7.24); met. ὁ βίῳ καὶ λόγῳ ~ων Jo.D.*imag.*2.12(M.94.1297A); **2.** trans., *make to flash, shine forth*; fig., Meth.*symp.*6.4(p.68.15; M.18.117D); *ib.*7.2(p.73.4; 128A); of BMV ἐξαστράψασα τὴν τελείαν αὐτοῦ θεότητα ἐν σώματι Mod.*dorm.*3(M.86.3285A).

*ἔξαστρος, v. ἑξάστερος.

*ἐξάτμημα, τό, *exhalation*, Jo.D.*hom.*9.1(M.96.724A).

*ἐξάτμησις, ἡ, *exhalation*, Const.Diac.*laud.*24(M.88.508B).

ἐξατμίζ-ω, *draw out like vapour*, met. τὴν ψυχὴν...χωριζομένην τοῦ σώματος ἐν τῷ ὕπνῳ...~ουσαν αὐτῷ τὴν ζωήν Nemes.*nat.hom.*3(M.40.596B).

ἐξατον-έω, **1.** *be tired out, flag* ὁδοιποροῦντες...~οῦσαν τὴν ψυχὴν...ἔχομεν Anast.S.*qu.et resp.*127(M.89.777D); **2.** *be weakened* οὐκ ἔστιν ἡμᾶς ὑποπτεῦσαι τὴν αὐτοῦ [sc. τοῦ θεοῦ] ~ῆσαι δύναμιν Cyr.*Ps.*43:5(M.69.1020C); morally and spiritually, †Bas.*hom.in Ps.*37(1.368C; M.30.97A); Nil.*epp.*3.243(M.79.501A); **3.** *become powerless, lose one's power*, *A.(Pass.)Andr.*14(p.32.7); Ath.*v.Anton.*39(M.26.901A); ‡Meth.*Sym.et Ann.*13(M.18.380C); **4.** c. genit., *be weary of*, Cosm.Mel.*schol.*(M.38.352).

*ἐξαυγάζομαι, *shine brilliantly*, Philost.*h.e.*10.9(M.65.589B).

*ἐξαυγεία, ἡ, *brilliance*; plur., *brilliant beams*, Andr.Cr.*or.*17(M.97.1172A); fig., ‡Meth.*Sym.et Ann.*6(M.18.361C).

*ἐξαυθεντέω, *arrogate authority*, Thdr.Stud.*epp.*1.33(M.99.1020C).

*ἐξαυθέντησις, ἡ, *exercise of full authority*, Thdr.Stud.*test.*(M.99.1820A); τὰ πάντα τὰ ἐν τῇ ἀδελφότητι κοινὰ εἶναι...καὶ μηδὲν κατὰ μέρος τοῦ καθέκαστον εἰς ἐ. id.*epp.*1.10(M.99.941A).

ἐξαυλέομαι, *hear the sound of the flute*, Synes.*Dion* 18(p.278.8; M.66.1161C).

ἐξαυλίζομαι, *go out of camp*, fig. ἀλλογενεῖς καὶ τῆς ἐξ Ἰσραὴλ ἀγέλης ἐξηυλισμένοι Cyr.*glaph.Num.*(1.380E).

ἐξαφανίζ-ω, **1.** *cause to disappear utterly* τὸν εὐχόμενον...τὸ τῆς ὀργῆς πάθος ἐξαφανίσαντα ἀπὸ τῆς ψυχῆς Or.*or.*9.1(p.318.1; M.11.444A); Gr.Nyss.*or.dom.*4(p.88.18; M.44.1176B); **2.** *destroy, obliterate* ὁ λόγος...ἀπαθὴς...διαμένει, μὴ βλαπτόμενος ἀπὸ τούτων [i.e. τῶν ἰδίων τῆς σαρκός] ἀλλὰ μᾶλλον ~ων καὶ ἀπολλύων αὐτά Ath.*Ar.*3.34(M.26.396C); id.*ep.Epict.*6(M.26.1061A, v.l. ἀφ- p.11.1); Pall.*v.Chrys.*12(p.72.14; M.47.41); ἀχαριστία τὰς εὐεργεσίας ἐ. Isid.Pel.*epp.*1.105(M.78.253C); hence **3.** *kill*, *Orac.Sib.*8.103; πρόρριζος ἐξηφανίσθη Dion.Al.ap.Eus.*h.e.*7.23.1(M.20.692A); **4.** *destroy* morally, *corrupt* τὴν ἀστρολογικὴν μάθησιν...~ειν ψυχήν Hipp.*haer.*4.2(p.33.13; M.16.3059B); *ib.*6.41(p.172.17; 3259B); γυναῖκας ἐ. *A.Thom.*A 79(p.194.18); **5.** *rout, drive right away* τὸν διάβολον...ἐ. *V.Pach.A* 4(p.127.11).

*ἐξαφανισμός, ὁ, *destruction*, Or.*Jo.*20.4(p.332.1; M.14.581C); met., of passions, Nil.*epp.*3.142(M.79.449A).

ἐξαφίημι, **1.** *send forth*; *dispatch, kill*; aor. subj. in form ἐξαφήσωμεν Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1436A); met., *reject* ἐ. τὰς προφητείας τῶν προφητῶν *Ascens.Is.*A 3.31(p.95); **2.** *let loose* οἱ πυλωροὶ τοῦ ᾅδου...ἐξαφῆκαν τὸν ᾅδην Ath.*Ar.*3.56(M.26.441A).

*ἐξαφορίζω, *separate*, Iren.*haer.*4.21.12(M.7.1043A).

ἐξαφρίζω, *remove as foam*, †Bas.Anc.*virg.*61(M.30.796A); pass., Bas.*hex.*3.8(1.30D; M.29.73B).

*ἐξαφρισμός, ὁ, *frothing up*, Clem.*paed.*1.6(p.114.8; M.8.297B).

ἐξαφρόομαι, *become foam*, Clem.*paed.*1.6(p.119.5; M.8.308A).

*ἐξαχνίζω, *cover with foam*, Gr.Naz.*carm.*1.2.25.114(M.37.821A).

*ἐξαχρει-όω, **1.** *render useless*, Areth.*Apoc.*51(M.106.709B); τὸν νοερὸν ὀφθαλμὸν ἐξηχρειωμένοι id.ap.*cat.Apoc.*5:4(p.251.10); **2.** *reckon as useless, valueless* τὴν πρόσκαιρον...~ῶν ζωήν Diad.*perf.*58(p.64.16).

*ἑξάψαλμος, ὁ, *six psalms* read at matins [3, 37, 42, 87, 102, and 142], Andr.Cr.*can.mag.*rubric(M.97.1329C); not on Easter Day, *Const.Stud.*2(M.99.1705B); *Euchol.*(p.6); τὸ ἑ. *Const.Stud.*3(1705B).

ἔξαψις, ἡ, *kindling*; *fire*, Chrysipp.*enc.in Thdr.*12(p.76.2); plur., *bonfires*, Jo.Mal.*chron.*8 p.206(M.97.321B).

*ἑξαωρία, ἡ, *first six hours* of the day, Pall.*h.Laus.*108(M.34.1211D; ἑκτὴν ὥραν p.143.12).

*ἐξεάω, *let go, let drop*, *A.Petr.et Paul.*77(p.211.8); *Vaticin.*2(p.57).

ἐξεγείρ-ω, *awaken*; met., *arouse, uplift* τὸ...ταπεινὸν τῆς ψυχῆς...~ων καὶ ἀνορθῶν μαθήμασιν ἑτέροις Gr.Thaum.*pan.Or.*8(p.22.5; M.10.1077B); Meth.*res.*2.4(p.336.5; M.41.1168D); *ib.*2.6(p.340.9; M.18.304C).

*ἐξεγερτικός, *capable of raising* ἐ. ... νεκρῶν...ἡ δύναμις τοῦ κυρίου Leont.H.*Nest.*5.2(M.86.1725B).

ἐξεδαφίζω, **1.** *beat flat and hard*, Or.*exp.in Pr.*28(M.17.241D); *level* one's enemies *with the ground*, Thphn.*chron.*p.316(M.108.765C); pass., of a city, *Orac.Sib.*8.39; **2.** *dash to the ground*, Jo.Eub.*innoc.*3(M.96.1505A).

*ἐξεικόνησις, v. ἐξεικόνισις.

ἐξεικονίζ-ω, **1.** *shape* or *form fully* Χριστὸν τὸν...ἐξεικονίσαντα καὶ ἐκτυπώσαντα ἑαυτὸν εἰς τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν αὐτοῦ Agath.*v.Gr.Ill.*42(p.24); pass. ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου ἐὰν ἐξεικονισθῇ καὶ τὴν ἑαυτοῦ μορφὴν ἀπολάβῃ Hipp.*haer.*6.9(p.137.12; M.16.3210C); Bas.*Eun.*2.8(1.244A; M.29.585C); *Const.App.*7.3.2; Thdt.*qu.48 in Ex.*(1.156); **2.** *express the image of, represent* τὰ τέσσαρα στοιχεῖα...ἀκριβῶς ~ειν τὴν ὀγδοάδα Iren.*haer.*1.17.1(M.7.637A); ὥσπερ ἡ σκιὰ τῷ σώματι, οὕτω ταῖς ψυχαῖς αἱ ἁμαρτίαι παρέπονται, ἐναργῶς τὰς πράξεις ~ουσαι Bas.*hom.*7.6(2.58C; M.31.296C); Cyr.*thes.*6(5^{1}.48B); Trin. οὐ τῆς οὐσίας τῆς αὐτοσοφίας καὶ μονογενοῦς...ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐξεικονισθείσης Ath.*Ar.*2.79(M.26.313C); ~ει [sc. τὸ πνεῦμα]...ἐν πᾶσιν τὸν θεόν Didym.*Trin.*1.15(M.39.317A); ὁ πατήρ, ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει ὤν, ~εται ἐν τῷ μονογενεῖ *ib.*2.5(504B); εἰκὼν ἀληθὴς...θεοῦ...τὸ πνεῦμα...οὐκ ἐξ εἰκόνος θείας, καθάπερ ἡμεῖς. διὰ τοῦτο γὰρ ~ον οὐκ ~εται Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.302D; M.29.725B) v. infra 3; Cyr.*Jo.*1.3(4.27B); ref. Mt.3:17 οὗτός ἐστιν ὁ τὴν ἐμὴν ὑπόστασιν ~ων σαφῶς Gr.Ant.*bapt.*2.2(M.88.1873A); **3.** *form in the image of*; pass., ref. Gen.1:26 εἰκών ἐστι τὸ πνεῦμα τὸ ἐπιφερόμενον ἐπάνω τοῦ ὕδατος, ὃ ἐὰν μὴ ἐξεικονισθῇ [sc. ἄνθρωπος] μετὰ τοῦ κόσμου ἀπολεῖται Hipp.*haer.*6.14(p.140.1; M.16.3214C); Didym.(‡Bas.)*Eun.*5, v. supra 2; συμμορφούμεθα τῷ θανάτῳ αὐτοῦ· ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ~όμεθα Chrys.*hom.11.2 in Phil.*(11.286D); **4.** *image forth, portray in a picture* συνερείσας τοὺς πόδας καὶ συγκολλήσας καὶ τὰς χεῖρας ἑκατέρωθεν πετάσας εἰς τὸν ἀέρα, τοῦ σταυροῦ τὸ πάθος ἀκριβῶς ~ει τῷ σχήματι ἀκίνητος μένων Ast.Am.*phar.*(p.117.19); Anast.S.ap.Jo.D.*imag.*3 suppl.(M.94.1416C); πῶς...πιστευθήσεται ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου ἀνειληφέναι [sc. τὸν Χριστὸν] τὴν σάρκα, εἰ μὴ ἐπ' ἴσης ἡμῖν ~οιτο; Thdr.Stud.*ref.*4(M.99.445A); **5.** met., *represent, typify*, of threefold immersion in baptism τὴν τριήμερον...τῆς ἀναστάσεως χάριν ~ομεν Gr.Nyss.*bapt.Chr.*(M.46.585B); ~εται...ἡμῖν ὡς ἐν τοῖς κατὰ τὸν θεσπέσιον Ἰωνᾶν τὸ Χριστοῦ μυστήριον Cyr.*Jon.*proem.(3.365C); id.*glaph.Gen.*3(1.97A); Jo.D.*hom.*1.17(M.96.572C); **6.** *imagine*, pass. αἱ παλαιαὶ ἁμαρτίαι...ἀλύπως ἐξεικονισθεῖσαι τὸν παλαιὸν μολυσμὸν ἐναποτίθενται Marc.Er.*opusc.*2.139(M.65.952B).

*ἐξεικόνισις (-ησις), ἡ, **1.** *exact portrayal*, Jo.D.*haer.Nest.*37(M.95.209C); **2.** *pictorial representation*, Thdr.Stud.*ref.*6(M.99.449C); in form ἐξεικόνησις *ib.*4(445B).

*ἐξεικόνισμα, τό, *image* τὰ τῶν Ἑλλήνων γλυπτὰ...δαιμόνων ἐ. Jo.D.*f.o.*4.16(M.94.1169B).

*ἐξεικονισμός, ὁ, **1.** *complete formation*; ref. Ex.21:22, Max.*ambig.*(M.91.1340D); **2.** *image, likeness* προσδοκῶντες τὴν θείαν ἐπαμφιέννυσθαι δόξαν, ἧς τύπος μὲν ἐν Μωυσεῖ, ἀλήθεια δὲ ἐν Χριστῷ, ἐ. δὲ εἰς ἡμᾶς Apoll.*Rom.*5:2(p.62.20); γενόμενος [sc. ὁ Χριστὸς] καθ' ἡμᾶς, ἵνα καὶ ἡμεῖς κατ' αὐτόν, εἰς τὸν διὰ χάριτος ἐ. ... ἀναμορφούμενοι Cyr.*hom.pasch.*10(5^{2}.138E); τὸν θεῖον ἐ. *ib.*(133B); id.*resp.*14(p.599.17; 6^{2}.371B); **3.** *type*, id.*Abac.*33(3.548A); **4.** *imagining* γαστριμαργία...ἐ. βρωμάτων †Nil.*vit.*2(M.79.1141B).

ἐξειλεγμένως, **1.** *with discrimination*, Bas.*reg.fus.*45.2(2.392D; M.31.1033B); **2.** *by special choice*, Cyr.*Joel.*35(3.226D).

ἐξειλ-έω, **1.** *wriggle out*, fig. ἡ γνώμη τούτων ἔκδηλος ἔσται πᾶσι, κἂν μυριάκις ὡς ἐγχέλυες ~εῖν ἐπιχειρῶσι Ath.*ep.Aeg.Lib.*8(M.25.556A); **2.** *escape*, Ephr.1.180E; id.2.331A; Dor.*doct.*12.7(M.88.1760D); *Chron.Pasch.*p.396(M.92.1013D); ἐξηλῆσαι prob. error for ἐξειλῆσαι Dor.*doct.*8.3(1709C).

ἔξειμι (A) 1. *go forth, depart* this life ἐ. τὸν βίον Gel.Cyz.*h.e.*2.17.17(M.85.1269A); 2. *come about, come to pass* εἰ...μὴ ἐξήει τὰ λεγόμενα Chrys.*hom.24.2 in Jo.*(8.139D).

ἔξειμι (B), only in impers. forms, ἔξεστι *it is possible, lawful,* etc., *LS*; tautologous form ἐξόν ἐστι Ign.*Smyrn.*8.2; *M.Polyc.*12.2; Just.*1apol.*66.1(M.6.428B).

ἐξεῖπον, aor. of ἐξαγορεύω; 1. *tell out, declare*; hence *confess*, Dor.*doct.*5.3(M.88.1680C); 2. reflex., *denounce oneself*, Gr.Thaum. *ep.can.*9(p.565; M.10.1044D).

ἐξείρω, *put forth, expel*, Ast.Am.*hom.*2(M.40.184A).

***ἐξεισήγησις**, ἡ, *proposal, motion*, CLater.*act.*4(H.3.816B).

ἐξεκκλησιάζω, *call out to an assembly*, Gr.Nyss.*laud.Bas.*(M.46.793B).

[*]**ἐξελαστέον**, *one must expel*, Clem.*paed.*2.5(p.184.29; M.8.445C).

***ἐξελαστικός**, *that can be rowed*, Thphn.*chron.*p.333(M.108.804C).

ἐξελαύν-ω, 1. *drive out, expel* τοῦ βιοῦ ἐ. Philost.*h.e.*11.7(M.65.601C); met., *exclude*, ref. 1Cor.6:10 τοὺς λοιδορίᾳ χρωμένους ὁ ἀπόστολος ~ει τῆς βασιλείας Thdt.*eran.*1(4.31); 2. *drive forward, urge on*, fig. μάστιγι δαιμόνων...~όμενοι Just.*1apol.*5.1(M.6.336A).

***ἐξελαφρύνω**, *make light*, Gr.Nyss.*ep.*3.2(M.46.1016C).

***ἐξελεγκτέον**, *one must refute*, Euther.*confut.*2(M.28.1314A).

ἐξέλευσις, ἡ, *going forth* κατάβασιν καὶ ἐ. τοῦ ἀγαπητοῦ ἐκ τοῦ ἑβδόμου οὐρανοῦ *Ascens.Is.*B 1.2(p.341) ∞ *Ascens.Is.*A 3.13(p.92); hence *decease*, *A.Phil.*137(p.69.14); met., *expression, utterance*, ‡Proc.G.*Pr.*1:20(M.87.1229C).

ἐξελίσσ-ω, *follow* a course; of heavenly bodies, *1Clem.*20.3; met. οὐδὲ οἱ ἄγγελοι παρὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς οὐδὲν ἕτερον ~ουσιν *Sent.App.*2(p.85).

ἐξέλκ-ω, 1. lit., *drag out*; a. *rescue* from slavery, Or.*Jo.*6.2(p.107.28; M.14.200B); b. *drag off, flay off* τῶν δερμάτων τῶν ἀπὸ τῶν... ἱερείων ~ομένων Chrys.*hom.7.1 in Heb.*(12.72B); 2. met., *drag out* τὴν ἐμὴν πίστιν ἀπὸ τῆς ἐμῆς ~ειν ψυχῆς Const.ap.Gel.Cyz.*h.e.*2.7.29(M.85.1237D); *draw forth, attract, entice* τοὺς ~οντας ἡμᾶς εἰς πάθη Meth.*res.*2.5(p.338.4; M.18.301C); *ib.*2.7(p.341.4; 305A); Chrys.*hom.9.4 in Eph.*(11.74C).

***ἐξέλκωμα**, τό, *ulcer*, Isid.Pel.*epp.*1.391(M.78.404A).

ἐξελληνίζω, 1. *turn into Greek*, Gr.Nyss.*hom.13 in Cant.*(M.44.1056A); *cat.Apoc.*8:3(p.300.21); 2. *put into a Greek form* ὀνόματα Or. *Jo.*2.33(27; p.90.20; M.14.172C); Thdt.*qu.61 in Gen.*(1.74); Proc.G. *Ex.*12:2(M.87.561B); 3. *call by a Greek name* ἐξελληνισθέντα τὸν τόπον id.*Is.*6:13(M.87.1948D).

***ἐξέμεσις**, ἡ, *vomiting*; of heresy, Epiph.*haer.*76.2(p.342.12; M.42.517D).

ἐξεμ-έω, *vomit forth*; fig., of teaching heresy, Ath.*Ar.*1.10(M.26.32A); Epiph.*haer.*64.5(p.413.13; M.41.1077C); Cyr.*Jo.*9.1(4.798C); μὴ πέραν τῆς [ἑαυτῶν] ~οῦντες, τὰς ὑγιαινούσας...χώρας τοῖς λοιμικοῖς τρόποις αὐτῶν διαφθείρειν Isid.Pel.*epp.*1.484(M.78.445C); *disgorge*, fig. ἵνα ἀποπνιχθεὶς ὁ θὴρ...ζῶντας ἐξεμέσῃ *Ep.Lugd.*ap.Eus.*h.e.*5.2.6(M.20.436B).

***ἐξέμημα**, τό, *vomit*; fig., ref. 2Petr.2:22 ἐ. τῆς ἀσεβείας CLater. *act.*1(H.3.700C).

***ἐξεμπλάριον**, τό, (Lat. *exemplarium*) 1. *sample, token* τὸ ἐ. ἀγάπης ὑμῶν ἔλαβον...ἐν τῷ ἐπισκόπῳ ὑμῶν Ign.*Trall.*3.2; id.*Eph.*2.1; 2. *example, pattern* ὄφελον πάντες αὐτὸν ἐμιμοῦντο, ὄντα ἐ. θεοῦ διακονίας id.*Smyrn.*12.1; of Christ ἑαυτὸν ἑτοιμάσας τοῖς πιστοῖς λαοῖς ἀγαθὸν ἀρετῆς ἐ. Max.*qu.Thal.*65(M.90.769A); of Christians τὸν οἰκεῖον βίον πρὸς μίμησιν παρέχοντες...ἐξαίρετον ἀρετῆς ἐ. id.*cap.*4.86(M.90.1341C); 3. *type* πῶλος, τὸ τῶν ἀλογίστων ἐθνῶν τὸ πρὶν ἀλόγιστον ἐξεμβλάριον (sic) ‡Meth.*palm.*2(M.18.388A).

***ἔξεμπλον**, τό, *copy of a document*, *Cod.Afr.*134(Lat. *exemplum*).

***ἐξενδύομαι**, *take off*, *Mir.Geo.*6(p.69.19).

ἐξεόω, v. ἐξωθέω.

***ἐξεπίγονος**, *born, produced later*, ‡Chrys.*pasch.*6.3(8.268B; conj. ἐπίγονα p.147.6).

***ἐξέπροσεν**, (cf. modern Greek ξέσπροξε from ξεσπρόχνω) *thrust away*, *Dial.Tim.et Aquil.*97 r°.

***ἐξεπωθέω**, *drive out*, met. ἀκηδίαν ἐξεπώσωμεν †Cyr.*hom.div.*14 (5^2.415C).

ἐξέραμα, τό, *vomit*; of Arianism, Ath.*h.Ar.*80(p.228.13; M.25.792A); id.*decr.*4(p.3.29; M.25.421B); id.*Ar.*2.1(M.26.148A).

***ἐξεράνησις**, ἡ, v. ἐξερεύνησις.

ἐξεράω, 1. *vomit forth*; fig., of heretics, Ath.*apol.sec.*59(p.139.17; M.25.357A); 2. *take out*, Synes.*ep.*130(M.66.1513B).

ἐξεργάζ-ομαι, 1. *make* ἀγαθὸν...ἑαυτὸν ἐ. Clem.*str.*7.7(p.36.29; M.9.469A); Meth.*symp.*8.17(p.111.1; M.18.173B); id.*res.*1.42(p.289.8; M.41.1112C); pass. αἰγὸς...εἰς ἀσκὸν ἐξεργασθέντος ‡Caes.Naz.*dial.*103 (M.38.969); 2. pass., *be worked* or *developed*, of a building site τόπου ~εσθαι μέλλοντος Didym.*Trin.*3.1(M.39.781C).

ἐξεργασία, ἡ, 1. *execution, performance* ἐ. τῶν πρὸς ἀρετὴν... συντεινόντων Clem.*str.*6.17(p.513.14; M.9.392A); 2. *production* τῆς τροφῆς ἐ. ‡Caes.Naz.*dial.*139(M.38.1045); 3. *operation, activity*, Clem.*str.*6.17(p.511.32; M.9.388A); 4. *working* χρυσίου ἐ. *wrought gold*, id.*paed.*2.10(p.219.21; M.8.521A); 5. *elaboration* of a theme, Bas.*ep.*125.2(3.216B; M.32.549A).

ἐξεργαστικός, *productive* ἡ πολυαρχία...πολέμων ἐ. *Hom.Clem.*9.2; Gr.Nyss.*hex.*7(M.44.69A).

ἐξερεύγ-ομαι, *vomit forth, belch forth*; fig., of Devil θάνατον ~ομένου Eus.*h.e.*10.4.14(M.20.853B); met., *utter*; of emission of Logos, Thphl.Ant.*Autol.*2.10(M.6.1064C); Const.*ep.*ap.Gel.Cyz.*h.e.*3.19.4(M.85.1345B); Jo.VI H.*v.Jo.D.*32(M.94.473B).

ἐξερευνάω, *seek*, Thphyl.*exc.gent.*14(p.487.27; M.113.949D).

ἐξερεύνησις, ἡ, *investigation*, Bas.*Eun.*1.14(1.227A; M.29.545A); in form ἐξεράνησις, Jo.D.*haer.*suppl.(M.94.780A).

ἐξέρευξις, ἡ, *belching forth*; fig., Epiph.*haer.*25.4(p.271.7; M.41.325A).

ἐξερημόω, *lay waste*, Philost.*h.e.*11.8(M.65.604A,C).

***ἐξέρκετον**, τό, (Lat. *exercitus*) *army*, Jo.Mal.*chron.*16 p.394 (M.97.581C); Maur.*ep.*(M.*PL.*87.103B); *Chron.Pasch.*p.306(M.92.777A).

ἐξέρπ-ω, 1. *creep forth*; hence, of H. Ghost, *proceed* τὸ πνεῦμα... τῆς ἀνωτάτω πασῶν ~ον οὐσίας Cyr.*thes.*34(5^1.353E); 2. *swarm*, SM Ex.1:7 ap.Proc.G.ad loc.(M.87.513A); trans., *swarm with*, Epiph. *haer.*13.1(p.206.15; M.41.237B).

ἐξέρχομαι, 1. *go* or *come out*; from secular life τῷ βίῳ ἀποταξάμενος ἐξέλθῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς Ephr.1.315F; from church during liturgy μετ' αὐτῶν [sc. τῶν ἀκροωμένων ὁ ἀκοινώνητος] ἐξελεύσεται Bas.*ep.*217 *can.*56(3.326B; M.32.797A); *depart* this life ἐ. τοῦ βίου Marc.Diac.*v.Porph.*11; or world, *2Clem.*5.1; ἐ. ἐκ τοῦ σκηνώματος αὐτοῦ Hegem.*Arch.*10(p.16.4; M.10.1444A); τὸν βίον ἐ. Or.*Cels.*5.27 (p.28.7; M.11.1221B); Meth.*fr.14 in Job*(p.515.13); Chrys.*hom.4.5 in Heb.*(12.47D); abs. τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐξελθόντος Iren.*haer.*1.21.5(M.7.165B); Or.*hom.2.3 in Jer.*(p.20.7; M.13.281B); ἐὰν ἐξέλθῃ ἡ ψυχὴ μὴ γνοῦσα τὴν ἀλήθειαν Hegem.*Arch.*11(p.18.10; 1445A); 2. *issue forth*, Or.*Jo.*1.36(41; p.46.16; M.14.96A); of procession of H. Ghost, Epiph.*haer.*76.3(p.343.19; M.42.520D); 3. *burst forth* εἰς ἑτέραν κακίαν ἐ. Chrys.*hom.60.1 in Mt.*(7.605E); *transgress*, Meth.*symp.*4.4(p.50.3; M.18.92B); 4. *digress*, Thdt.*Dan.*11:37(2.1289); 5. trans., *go through, describe, recount*, Gr.Thaum.*pan.Or.*13(p.29.1; M.10.1088A); Men. *exc.Rom.*3(p.177.12; M.113.860D); 6. of speech, *proceed forth*, *Barn.*11.8; *ib.*19.4.

ἐξετάζ-ω, 1. *scrutinize*; pass., *be under scrutiny* ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐξετασθήσονται ἐν μετανοίᾳ Petr.I Al.*ep.can.*7(M.18.480A); 2. *examine, approve* τὸν ἐν...εὐσεβείᾳ ~όμενον Clem.*str.*7.8(p.37.19; M.9.472A); Const.*or.s.c.*4(p.157.29; M.20.1241C); *try* a criminal; of judgement after death, Anast.*mort.*(*Mon.*2 p.287); 3. *question* ἐ. τί τινος Const.*ep.*ap.Gel.Cyz.*h.e.*3.19.5(M.85.1345B); ἐ. τινά τι Chrys. *hom.2.5 in Mt.*(7.29C); abs., *conduct an inquiry* περὶ τοῦ Φαραὼ ἐ. Or.*princ.*3.1.17(p.225.14; M.11.284A); 4. pass., *be counted among*; hence *be found*, Meth.*arbitr.*13(p.179.3; M.18.261C); Const.ap.Eus. *v.C.*3.18(p.86.14; M.20.1077A); τοὺς τῶν ἀποστόλων ἐξετασθέντας ἐν συζυγίαις Eus.*h.e.*3.30.1(M.20.277C); τοὺς πρὸ σοῦ ἐν ταῖς ὁμοίαις περιφανείαις ἐξετασθέντας Bas.*hom.*3.5(2.21D; M.31.209D); Thdt.*Is.*53:8(2.360).

ἐξέτασις, ἡ, 1. *test* διὰ πυρὸς ἐ. Thdr.Mops.*1Cor.*3:14–15(p.175.24; M.66.880C); 2. *insight* τὸν προφήτην πάσῃ τῇ προφητικῇ ἐ. δοκιμάσαντα *Hom.Clem.*1.19; 3. *exactitude, precision*, *Ev.Thom.*A 6 (p.145).

ἐξεταστήριον, τό, *test*, Or.*mart.*6(p.8.1; M.11.572A).

ἐξεταστής, ὁ, *examiner, investigator* ἀκροαταὶ καὶ ἐ. [sc. παραδοξοτέρων λόγων] Just.*dial.*38.2(M.6.557B); τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ πλησίον ...ἐ. Chrys.*hom.11.1 in 1Cor.*(10.87B); id.*hom.9.5 in Phil.*(11.272D); of God ὁ τῆς ἀληθείας ἐ. Euthal.Diac.*Ac.*proem.(M.85.697A); of Christ ὁ τῶν ἡμετέρων διανοιῶν ἐ. Sev.Ant.*cat.Lc.*23:43 (p.170.13).

ἐξεταστικός, 1. *capable of investigating* κρίσις ἐ. τῶν πράξεων καὶ τοῦ φρονήματος ⟨ἐξ⟩ ἑκάστου Or.*fr.42 in Jo.*(p.516.26); θεῖον δικαστήριον οὐ ῥημάτων πραγμάτων οὐδὲ ῥημάτων ἀλλὰ καὶ ἐννοιῶν ἐ. Isid. Pel.*epp.*5.186(M.78.1444A); abs., *given to inquiry, inquisitive*, Gr. Naz.*or.*23.6(M.35.1157C); Max.*ambig.*(M.91.1077C); comp., Areth. *Apoc.*71(M.106.784A); superl., Gr.Thaum.*pan.Or.*14(p.31.10; M.10.1089C); 2. *investigatory* κατὰ τὸν ἀκριβῆ καὶ ἐ. λόγον τὴν κρίσιν ποιήσασθαι Just.*1apol.*2.3(M.6.329B); *Hom.Clem.*1.20; 3. neut. as

subst., *investigation*, Or.*princ*.3.1.17(p.227.13; M.11.285A); Gr.Naz. *or*.43.11(M.36.508C).

ἐξεταστικῶς, 1. *with diligent search*, Or.*Jo*.13.46(p.272.30; M.14. 481A); **2.** *by the method of inquiry* Σωκράτης...ἐ. ταῦτα εἰς φανερὸν ἐπειρᾶτο φέρειν Just.*1apol*.5.3(M.6.336B).

***ἐξετεροτροπέω,** *be thoroughly different in disposition*, Cyr.*Jo*.5.5 (4.550B).

ἐξέτορε, for ἐξέθορε (ἐκθρώσκω, *come forth*), Cyr.*glaph.Gen*.2(1.31E).

ἐξευγενίζ-ω, 1. *make free*, ‡Ath.*diab*.6(p.7.26) cit. s. ἀνεκτίθημι; **2.** *make noble, ennoble*, Jo.Mal.*chron*.4 p.71(M.97.152A); morally and spiritually, Or.*Cels*.3.54(p.249.17; M.11.992A); id.*or*.16.1(p.336. 17; M.11.468C); Ῥοὺθ...ἐπὶ τοσοῦτον ∼ομένης ὡς...τὸν κύριον ἡμῶν ἀπ' αὐτῆς ἀνατεῖλαι †Bas.*Is*.290(1.601A; M.30.629C); τοῦ ∼οντος ἡμᾶς Χριστοῦ Pall.*h.Laus*.49(p.143.20; M.34.1212A); of things ἐπίφθονος γλῶττα, ἣν ἐν τοῖς ἔξωθεν παιδευθεῖσαν λόγοις, τοῖς θείοις ἐξηυγενίσαμεν Gr.Naz.*or*.36.4(M.36.269B); *ib*.36.11(277D); *Schol*.11 in Max.*qu. Thal*.25(M.90.337D); fig. ἡ ταῖς ἀκάνθαις χερσωθεῖσα γῆ διὰ τῆς τοῦ λόγου ἐπιδημίας ∼εται Abr.Eph.*annunt*.3(p.444.26).

ἐξευμενίζ-ω, more often med.; **1.** *propitiate* ἀγαθοεργίαις ∼ειν τὸ θεῖον Bas.*renunt*.1(2.202D; M.31.628B); *Const.App*.2.12.3; ∼οντες τὸν δίκαιον Chrys.*hom.52.4 in Gen*.(4.511E); τῇ φιλανθρωπίᾳ μίαν ἔχοντας θρησκείαν οὕτως ∼εσθαι τὸ θεῖον *M.Ariadn*.4(p.125.5); by a church formerly a pagan temple νῦν θεὸς ∼εται *CIG* 8627; ref. Lc. 23:34 Ἰησοῦν...τὸν πατέρα ὑπὲρ αὐτῶν ∼όμενον Nil.*epp*.3.108(M.79. 436A); διὰ σωματικῆς ᾤοντο νηστείας ∼εσθαι τὸν θεόν Proc.G.*Is*.58:3 (M.87.2587D); Jo.Jej.*poenit.cont.virg*.(M.88.1957C); **2.** *make peace between* two parties, Or.*Cels*.8.63(p.279.26; M.11.1611C); *Lit*.ap. *Const.App*.8.12.31; abs., *make propitiation*, *Pers.capt*.(M.86.3257C); **3.** *offer as propitiation*, Or.*comm.in 1Cor*.7:23(*JTS* 9 p.508); **4.** *make propitious* τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ...πάντα ∼ούσης αὐτῷ Chrys. *hom.4.6 in Ac*.9:1(3.140A).

ἐξευμενισμός, ὁ, *propitiation*, Or.*Cels*.8.65(p.280.23; M.11.1613B).

ἐξευμενιστέον, *one must propitiate*, Or.*Cels*.8.64(p.280.1; M.11. 1612C).

[*]**ἐξεύρεμα, τό,** *invention*, Ath.*Ar*.2.39(M.26.229C) conj. -ημα.

ἐξευρετέον, *one ought to find out*, Clem.*str*.4.2(p.250.2, v.l. ἐξευρητέον M.8.1217B).

***ἐξευρύνομαι,** *extend*, Cyr.*Os*.114(3.145B).

ἐξευτελίζω, *undervalue, depreciate*, Meth.*res*.2.24(p.379.15; M.18. 289B); met., *disparage, despise*, Or.*hom.19.12 in Jer*.(p.168.14; M. 13.488B); †Bas.*Is*.122(1.464A; M.30.316C); Gr.Nyss.*bapt.Chr*.(M.46. 581C); Aug.ap.Thdt.*eran*.2(4.165); Isid.Pel.*epp*.2.52(M.78.496A); ἑαυτὸν ἐξηυτέλιζεν τοσαύτην ταπεινοφροσύνην...κεκτημένος ‡Pall.*h. mon*.26(p.86.3; M.65.450B); med., *cheapen oneself*, Chrys.*hom.23.3 in Rom*.(9.689D).

***ἐξεφημερία, ἡ,** *turn for daily duty*, Tim.Ant.*nativ.Jo.Bapt*.1(M. 28.908C).

***ἐξεχθρός,** *utterly hateful* ἐ. θεῷ...τὸ ἄτακτον Sophr.H.*or*.8.2(M. 87.3357A).

ἔξηβος, *past one's youth*; met., *on the wane* ἐ. ... ὀργαῖς Cyr.*Jo*. 3.4(4.271B).

ἐξηγ-έομαι, A. *rule*; **1.** in gen., pres. ptcpl., *superior* in a monastery, Mac.Aeg.*perf*.9(M.34.848B); *ib*.8(848A); **2.** *lead the way*, met. τῷ πρὸς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ∼ουμένῳ Gr.Nyss.*or.catech*.35(p.131.11; M.45.88A).

B. *expound*, esp. scripture; *interpret as* (*referring to*) ὅπου ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος εἴρηται, οὐχὶ τὸν μετ' ἐκεῖνον μέλλοντα ἀλλὰ τὸν διὰ Μωυσέως ∼εῖσθε Just.*dial*.34.1(M.6.548A); τοῦτον τὸν ψαλμὸν ὅτι εἰς τὸν Ἑζεκίαν...εἰρῆσθαι ∼εῖσθαι τολμᾶτε *ib*.33.1(545B); abs., *compile a commentary*, Vict.*Mc*.proem.(p.263.6); *teach*, Jo.Mosch. *prat*.171(M.87.3040A); *preach*, Thphn.*chron*.p.76(M.108.236B).

C. *tell, narrate*, Chrys.*hom.85.3 in Jo*.(8.508A).

ἐξήγησις, ἡ, 1. *statement*; *telling, expression* τῆς τελειότητος αὐτῆς [sc. ἀγάπης] οὐκ ἔστιν ἐ. *1Clem*.50.1; **2.** *interpretation, exposition*; hence *version* ἐν τῇ τῶν ἑβδομήκοντα ἐ. Just.*dial*.124.3(M.6. 765A); *commentary*, Eus.*h.e*.4.23.6(M.20.385B); Ἐφραῖμ...ἐν ταῖς αὐτοῦ ἐ. Epiph.*haer*.51.22(p.284.19).

ἐξηγητικός, 1. *given to exposition*, †Bas.*ep*.42(3.127A; M.32.352A); **2.** neut. plur. as subst., *expository works, commentaries*, Clem.*str*.4. 12(p.284.5; M.8.1289A); Or.*Jo*.20.44(33; p.388.31; M.14.677D); Vict. *Mc*.1:1(p.266.13).

ἐξηγορία, ἡ, *confession*, *Pss.Sal*.9:12; Olymp.*Job* 22:22(M.93. 249A).

ἑξηκοστός, *sixtieth*; neut. as subst., *minute* or *second* κατὰ ποῖον ἑ. ... καὶ κατὰ ποῖον ἑ. τοῦ ἑ. Or.*comm.in Gen*.ap.Eus.*p.e*.6.11(294A; M.12.77B); τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον ἑ. *ib*.(294B; M.80A).

ἐξηλιάζω, *hang up in the sun*, ref. 2Reg.21:9, †Cyr.*coll.VT*(6[4]. 54A; M.77.1256C); Thdt.*qu.42 in 2Reg*.(1.445).

***ἐξηλιασμός, ὁ,** *exposure to, hanging up in the sun*, †Cyr.*coll.VT* (6[4].54B; M.77.1256C).

***ἐξῆλιξ,** prob. *beyond youth, elderly* πρωτοτόκους καὶ ἀρτιτόκους, ...ἐ. καὶ ἀφήλικας Didym.*Trin*.2.14(M.39.708B).

ἐξηλλαγμένως, *quite differently*, Chrys.*hom.26.3 in 1Cor*.(10. 231A); Cyr.*hom.pasch*.6(5[2].63C).

ἐξηλόω, *unfasten, detach*; met., Gr.Agr.*Eccl*.9.5(M.98.1092A); τῶν παθῶν ἐ. ... τὰς αἰσθήσεις Max.*qu.Thal*.48(M.90.441A); *ib*.6(280D).

ἐξημαρτημένως, *wrongly, perversely*, Clem.*str*.7.17(p.74.30; M.9. 545C).

ἐξημερ-όω, 1. *tame, humanize*; med., Clem.*str*.7.3(p.12.13; M.9. 420C); **2.** *placate, pacify* ἐ. ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν λυτρωτήν Cyr.*Os*.72(3. 107C); *ib*.105(Pusey p.198.21; Aubert om.); ∼οῖ [sc. νηστεία] τὸν δεσπότην, κατευνάζει τὴν ὀργήν id.*Joel*.27(3.219A).

ἐξήνιος, *unbridled*; met., *unrestrained, headstrong* τὴν ἀπειθῆ καὶ ἐ. καὶ κυριοκτόνον τῶν Ἰουδαίων πληθύν Cyr.*Os*.5(3.25B); ἐ. καὶ τῶν θείων ἐνταλμάτων καταφρονηταί *ib*.24(47A); cf.id.*Jo*.2.5(4.209A); masc. as subst., id.*Nah*.3(3.478D); neut. as subst., *unruliness, lawlessness, lack of restraint*, id.*glaph.Num*.(1.393E); id.*Is*.1.4(2.110B); *ib*.(120A); id.*Ps*.94:1(M.69.1240B).

ἐξηπλωμένως, *fully, largely*, Olymp.*Job* 22:4(M.93.240A).

ἐξῃρημένως, *transcendently* υἱὸς...ὁμοούσιος ἐ. παρὰ πάντα καὶ ἰδιαζόντως Apoll.*ep.Bas*.1(M.32.1104D); Dion.Ar.*d.n*.4.1(M.3.693B).

***ἐξησκημένως,** *after training*, Cyr.*ador*.4(1.107C).

ἐξηχ-έω, 1. *sound forth, utter*, intrans. τὸ κήρυγμα...τὸ εὐαγγελικὸν εἰς πᾶσαν ∼ησαν τὴν οἰκουμένην Eus.*d.e*.6.1(p.253.32; M.22.417A); **2.** *deafen*, Clem.*paed*.2.4(p.181.24; M.8.440B); *ib*.2.7(p.193.13; 464C); fig., *stupefy, bewilder* ∼εῖ με, οὐ παρακολουθήσω τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ *Ev.Thom*.A 7(p.147); pass., Hipp.*haer*.5.23(p.125.16; M.16.3191B); *make to resound*, pass. τὰς ἐκκλησίας ἁπάσας τῆς Μακεδονίας... ∼εῖσθαι μαθούσας τὰ κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν Chrys.*hom.2.2 in 2Thess*. (11.516E); **3.** *utter senseless sounds*; med., *V.Dan*.3(p.60.12).

ἐξήχησις, ἡ, *loud sound* γέλωτος ἐ. Olymp.*Eccl*.7:7(M.93.561C).

ἐξηχία, ἡ, *madness, insanity*, *T.Sal*.10.3(M.122.1332A); Mac.Mgn. *apocr*.4.2(p.160.4); Jo.Mal.*chron*.5 p.134(M.97.229D).

***ἐξηχόομαι,** *be made mad, driven insane*, Leont.N.*v.Sym*.48(M. 93.1729B).

ἔξηχος, *stupefied*, Jo.Mal.*chron*.5 p.95(M.97.181B); *stupid, foolish*, Jo.Clim.*scal*.4(M.88.721C); Leont.N.*v.Sym*.33(M.93.1712B).

ἐξι-άομαι, *heal completely*; of spiritual healing, by Christ, Gr. Nyss.*ep*.1(M.46.1005A); Max.*ambig*.(M.91.1317A,1321A); of man by sorrow for sins of others, Bas.*hom*.5.9(2.42D; M.31.257D); ἡ... Ματθαίου ψυχὴ...∼ωμένη διὰ τοῦ εὐαγγελίου τοὺς τῇ καρδίᾳ τυφλώττοντας Andr.Caes.*Apoc*.67(M.106.436D).

***ἐξιατρεύω,** = foreg., Isid.Pel.*epp*.1.437(M.78.424A).

ἐξιδιάζ-ω, *be peculiar* to κατατολμῶν εἰς ∼ουσαν ἑαυτῇ θείαν ἐνέργειαν ἑκάστην ὑπόστασιν τῶν τριῶν μεταχωροῦσαν παραληρεῖν Areth.*Apoc*.1(M.106.508B); οὐδὲν ἐπὶ τῆς...τριάδος ∼όμενον ὁρᾶται, πλὴν τῆς ἰδιοποιούσης ἐν αὐτῇ προσώπων ὑπάρξεως *ib*.7(548D); *ib*. (553A).

ἐξιδιόομαι, 1. *appropriate to oneself*, ‡Eust.*hex*.(M.18.756B); **2.** *be peculiar* to, Areth.*Apoc*.1(M.106.508A).

***ἐξιδίωσις, ἡ,** *peculiar characteristic*, Areth.ap.*cat.Apoc*.13:8 (p.377.6).

ἐξίημι, perf. intrans., *have departed*, Epiph.*haer*.59.10(p.376.2; M. 41.1033B); met., *have diverged* from a pattern, Cyr.*ador*.2(1.61B).

ἐξικνέομαι, *reach, attain*; c. infin., *be able*, Thdt.*provid*.3(4.520).

ἐξιλάσκ-ομαι, *propitiate*; *atone for*, Gr.Nyss.*ep.can*.6(M.45.233C); ‡Chrys.*eleem*.3(9.835C); *make atonement* οἱ ἄγγελοι...∼όμενοι πρὸς κύριον ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀγνοίαις τῶν δικαίων *T.Lev*.3.5.

ἐξίλασμα, τό, *atonement, propitiatory offering*, Gr.Naz.*carm*.1.2. 34.140(M.37.955A); Isid.Pel.*epp*.1.411(M.78.412A); Jo.D.*imag*.2.1(M. 94.1284B); of eucharist ἐ. τῶν ἡμετέρων πλημμελημάτων *Lit.Jac*. (p.194.15).

ἐξιλασμός, ὁ, *atonement, propitiation*, Afric.*chron*.15(M.10.80B); of Christ's baptism τοῦ σώματος ὑπὲρ ἡμῶν ἐ. ‡Ath.*serm.fid*.24(p.20; M.26.1277C); ἐ. τῶν ἡμαρτημένων Bas.*hom.in Ps*.29(1.127C; M.29. 313A); Gr.Nyss.*mart*.1.2(M.46.765C).

***ἐξιλαστέον,** *one must avert by propitiation* ἐ. τῇ παραυτίκα τίσει τὰς κάτω ποινάς Synes.*ep*.44(M.66.1369D).

ἐξιλε-όω, A. act., *propitiate*, Chrys.*hom.14.3 in 2Cor*.(10.541E); id.*hom.13.4 in Jo*.(8.77B).

B. med.; **1.** *propitiate*, Or.*enarr.in Job* 2:9(M.17.61B); εὐχαῖς καὶ λιτανείαις...∼οῦσθαι τὸν Χριστὸν ἡμῖν Const.*or.s.c*.26(p.192.29;

M.20.1316B); διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως ἐξιλεωθείη [sc. ὁ κύριος] παρ' ἡμῶν ‡Bas.*struct.hom.*2.8(1.342D; M.30.52A); ὁ νηστεύων ἐ. τὸν θεόν Chrys.*hom.57.4 in Mt.*(7.581B); ἐ. τὸν κριτὴν τῇ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ φυλακῇ Thdt.*Is.*16:14(p.78.27; 2.278); Max.*ambig.*(M.91.1152B); **2.** *expiate* φόνῳ τὸν φόνον ἐ. Ammon.*1Petr.3:19–20* (M.85.1609A); Chrys.*hom.52.5 in Mt.*(7.536E); Dor.*doct.*15.1(M.88.1788B); **3.** *purge from guilt* τὸν Ἰσραὴλ διὰ τοῦ αἵματος ~ούμενος Chrysipp.*enc.in Jo.Bapt.*2(p.32.4); Jo.Mal.*chron.*5 p.135(M.97.232A); in form ἐξιλευόμενοι Cyr.H.*catech.*23.10(p.386; ed. and M. ~ούμενοι).

***ἐξιλεύω**, v. foreg.

***ἐξιλεωτικός**, *appeasable*; neut. as subst., *readiness to be propitiated*, Hadr.*introd.*20(M.98.1280A); ὦτα καὶ ἀκοὴν τὸ ἐ. αὐτοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας δεκτικὸν δεήσεως ‡Cyr.*Trin.*12(6³.18B; M.77.1148A) = Jo.D.*f.o.*1.11(M.94.841B).

ἐξιππάζομαι, *ride out*, Synes.*ep.*132(M.66.1516D); s.v.l., *gallop forth* ἐξιππάσονται οἱ ἵπποι Abac.1:8 cit. by Thdr.Mops.ad loc.(M.66.429C; LXX ἱππεῖς).

ἐξίπτ-αμαι, *fly out* or *away*, met. κακία...τὸ εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἣ ποιεῖ τὰς νέων ~ασθαι καρδίας Or.*exp.in Pr.*7:6(M.17.181A); [sc. παρθενίᾳ] τὸ τῆς ψυχῆς...πτέρωμα τῶν ἀνθρωπίνων ~ασθαι...ἐθιζόμενον σπουδασμάτων Meth.*symp.*8.1(p.81.9; M.18.140A).

ἕξις, ἡ, *having*; *habit*; def., Jo.D.*dialect.*58(M.94.646B); **1.** *having, being in possession*; ? met., *tenacity* πρόσεσχέ μοι ὁ γέρων μετὰ ἕ. καὶ λύπης *Apophth.Patr.*(M.65.192D); **2.** *being in a certain state, permanent condition*; **a.** *state* of body, *estate*, ref. Jo.21:5 τοὺς ἤδη ἐν ἕ. τῶν γνωρίμων παῖδας προσειπών Clem.*paed.*1.5(p.97.1; M.8.261B); ref. 1Cor.13:11 νηπίου μὲν ἕξει τὴν παροῦσαν γνῶσιν, ἀνδρὸς δὲ τελείου γνῶσιν τὴν μέλλουσαν παραβάλλων Chrys.*incomprehens.*1.3 (1.447A); hence abs., *developed state, maturity* τὴν πρώτην τῶν ἄρτι στοιχειουμένων εἰσαγωγὴν...τὴν τῶν ἐν ἕ. ... ἀκρόασιν Eus.*h.e.*6.15 (M.20.553B); id.*d.e.*1.8(p.39.6; M.22.76B); ὅταν ἐν ἑ. γένηται, ἀφίσταται ὁ παιδαγωγός Chrys.*comm.in Gal.*3:24(10.703D); id.*hom.12.7 in 1Cor.*(10.107D); **b.** natural *state* ἀνατρεπτικὴ τοῦ ταῦτα [sc. θεὸν καὶ ὕλην] συνυπάρχειν...ἡ τῆς ἐναντίας ἕ. διαφορά Dion.Al.ap.Eus.*p.e.*7.19 (334A; M.21.564B); ἐν τῷ ἰδίῳ τῆς ἕ. αὐτοῦ τύπῳ τῶν γενητῶν ἕκαστον μένειν Meth.*res.*1.49(p.303.9; M.18.280A); Chrys.*hom.46.2 in Mt.*(7.483D); *system* γῆς ἀναρπαζομένης ἀεὶ εἰς τὴν ἕ. τοῦ ξύλου Meth.*res.*2.9(p.347.20; M.18.308C); **3.** *state* or *habit of mind*, ref. 1Cor.7:34 λέγει...τὴν μὲν ἕ. 'πνεῦμα', τὴν δὲ πρακτικὴν ἐνέργειαν 'σῶμα' Didym.*Trin.*2.6(M.39.528A); Eus.*e.th.*3.2(p.139.19; M.24.972D); Bas.*Eun.*2.17(1.252B; M.29.605B) cit. s. ἐπιτηδειότης; *good state of mind, state of intelligence* μὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν ἀποκάμωμεν τοῦ διηγήματος...ἂν ἐν ἕ. γενώμεθα, ταχέως πρὸς τὸ τέλος ἥξομεν Chrys.*hom.8.2 in Ac.*(9.66A); **4.** *acquired habit, skill, ability, capacity* πολλῶν...θαυμαζόντων μὲν τὸν Ἰησοῦν ἐπὰν ἐνορῶσιν τῇ περὶ αὐτοῦ ἱστορίᾳ, μηκέτι δὲ πιστευόντων ἐπὰν βαθύτερος καὶ μείζων τῆς ἕ. αὐτῶν αὐτοῖς ἀναπτύσσηται λόγος Or.*Jo.*20.30(24; p.368.6; M.14.644C); *ib.*5.8(4; p.105.22; 196B); Ὠριγένην...μεγίστην ἤδη συλλεξάμενον ἐκ τῆς μακρᾶς παρασκευῆς ἕξιν Eus.*h.e.*6.36.1(M.20.596C); fig. τοῦ πρακτικοῦ γυναῖκά φησιν εἶναι τὴν ἕ. ὡς τῶν κατ' ἀρετὴν τρόπων γεννητικήν *Schol.*11 in Max.*qu.Thal.*25(M.90.337D).

ἐξισάζ-ω, **1.** trans., *make equal*, Chrys.*ecl.*30(12.667D); *make the same for both* ἐ. τὸ ἔγκλημα id.*hom.35.3 in 1Cor.*(10.324C); abs., *put oneself on the same level*, *ib.39.1*(362B); med., *make oneself equal* τοῖς κατὰ σοφίαν ~εσθαι κρείττοσι Meth.*symp.*6.1(p.64.5; M.18.113A); **2.** intrans., *be equal to* περὶ τῆς τοῦ πνεύματος γνώσεως...εἰπών, καὶ διδάξας ὅτι οὕτως ~ει πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν ὡς ἡ ἀνθρώπου γνῶσις αὐτὴ πρὸς ἑαυτήν Chrys.*hom.7.4 in 1Cor.*(10.55B); *correspond, be equivalent*, ref. Pr.8:12ff., Col.1:15ff. πάντων πρὸς λέξιν ~όντων ⟨τῶν⟩ ἀποστολικῶν πρὸς τὰ παρὰ τῆς σοφίας CAnc.(358)*ep.syn.*ap. Epiph.*haer.*73.7(p.277.16; M.42.416C); Gennad.*fr.Gen.*33:8(M.85.1653A); med., Melet.*nat.hom.*epit.(M.64.1077A).

ἐξισ-όω, **1.** *make equal, put on a level with*, Athenag.*leg.*15.3(M.6.920B); πρωτότοκος τῆς κτίσεως...οὐχ ὡς ~ούμενος τοῖς κτίσμασι Ath.*Ar.*2.62(M.26.277C); *ib.*3.19(364A); τὸ λέγειν ἑαυτὸν ἀνάστασιν εἶναι καὶ ζωήν,...~οῦντός ἐστι τῷ γεγεννηκότι ἑαυτόν Chrys.*hom.64.1 in Jo.*(8.383C); med., *rival* μάγοι...~οῦσθαι τῇ δυνάμει τῇ ἐνεργουμένῃ διὰ...Μωϋσέως Just.*dial.*79.4(M.6.664A); pass., *be on an equality* ὁ θεῖος λόγος...ὁ τῷ δεσπότῃ τῶν ὅλων ἐξισωθείς Clem.*prot.*10 (p.78.13; M.8.228A); ἐάν τις εἴπῃ κελευόμενον διὰ τοῦ λόγου τὸν Χριστὸν ἐργάσασθαι τὰ πάντα...οὐκ ἐξισωθήσεται τῷ κτίσαντι [v.l. κτίσματι] αὐτό Apoll.*fid.sec.pt.*(p.170.2; M.10.1108B); id.*fr.*11(p.207.26); c. genit., Agath.*v.Gr.Ill.*85(p.44); *match* ἐξισωθήσεσθαι τὴν εὐχαριστίαν ταῖς εὐεργεσίαις Gr.Thaum.*pan.Or.*3(p.7.6; M.10.1057D); **2.** *bring to the level of*, Meth.*Porph.*3(p.506.25; M.18.401B); **3.** *make level* γῆ...ἐξισώθη καὶ πέδιον γέγονε Agath.*v.Gr.Ill.*112(p.57); **4.** *apportion equally*, hence *assess* tribute, Bas.*ep.*98.1(3.191E; M.32.496A).

ἐξιστάν-ω, (= ἐξίστημι) *amaze, throw into ecstasy* κύριός ἐστιν ὁ ~ων καρδίας ἀνθρώπων Mont.*fr.*ap.Epiph.*haer.*48.4(p.225.1; ἐκστάνων (v.l. ἐτάζων) M.41.861A); med., *change, degenerate* τὸ ἀθάνατον...μὴ...~όμενον εἰς τὴν...θνητὴν φύσιν Meth.*res.*1.36(p.275.16, v.l. ἐξανιστανόμενον; ἐξανιστάμενον M.41.1101A).

ἐξιστάω, = foreg., Epiph.*haer.*48.4(p.225.8; M.41.861A).

ἐξίστη-μι, A. trans.; **1.** *remove, drive away*, met. ~σι τὴν ὀργὴν ἡ χάρις, λύουσα τὰ ἐγκλήματα Cyr.*Abac.*19(3.534C); *drive* from the right path, Hipp.*haer.*9.11(p.245.21; M.16.3379A); *dislodge* from one's opinion, Just.*dial.*67.3(M.6.629B); **2.** *change utterly* οὔτε γὰρ πάθος ὅλως αὐτὸν ἐξέστησεν, οὔτε θάνατος ἐλυμήνατο Meth.*Porph.*3 (p.507.3; M.18.401C); χαλεπὴ τῆς φιλαργυρίας ἡ τυραννίς, δεινὴ ψυχὴν ἐκστῆσαι Chrys.*hom.6.5 in Phil.*(11.241B).

B. intrans.; **1.** *cease from, abandon, let slip*, *Pers.*(p.31.24); **2.** *be amazed at*, Petr.II Al.*encycl.*(M.33.1277B)ap.Thdt.*h.e.*4.22.6; *be taken out of oneself*, Dion.Ar.*d.n.*4.13(M.3.712A) cit. s. ἐραστής; *fall into a trance*, ref. Gen.2:21, Meth.*symp.*2.2(p.16.14; M.18.49A); τοῦ λόγου συγκαταβαίνοντος ἡμῖν καὶ...ἐξισταμένου κατὰ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πάθους *ib.*3.8(p.35.22; 73B); **3.** *change one's position*, met. οὐ γὰρ ἐξίσταταί ποτε τῆς αὐτοῦ περιωπῆς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ Clem.*str.*7.2(p.5.26; M.9.408B); abs., Cyr.*Jo.*3.4(4.271B).

***ἐξιστορητέον**, *one must investigate*, Clem.*str.*4.1(p.248.18; M.8.1216B).

ἐξισχναίν-ω, *cause to wither away, refine away*, met. πᾶν...ἀμβλὺ καὶ νόθον τῆς ψυχῆς...παροξύνων καὶ ~ων τοῖς λεπτοῖς...λόγοις Gr.Thaum.*pan.Or.*7(p.20.17; M.10.1076B).

ἐξισχύω, *put forth strength, be very strong*, Meth.*symp.*8.13(p.98.13, v.l. ὑπερισχύω M.18.160C).

ἐξίσωσις, ἡ, **1.** *equalization, equating* γενητῶν μὲν ἐ. πρὸς τὸ ἀγένητον Ath.*Ar.*1.31(M.26.76C); **2.** *equality* ὁ υἱός...οὐ πρὸς τὰ κτίσματα ἐ. ἔχει *ib.*2.27(304C); ref. Jo.17:21 τὸ 'καθὼς' οὐκ ἀκριβοῦς ἐξισώσεως ἐπ' αὐτῶν Chrys.*hom.82.2 in Jo.*(8.484E); **3.** (Lat. *peraequatio*) *assessment* for taxes, Eus.*v.C.*4.3 tit.(p.114.4; M.20.1152B); Bas.*ep.*36(3.114D; M.32.324A); *ib.*281(423E; M.1017B).

ἐξισωτής, ὁ, **1.** *one who makes equal, equalizer* τὰ ἔθνη...μέλλοντα ἐξισοῦσθαι τῷ Ἰσραὴλ διὰ τὸν πάντων ἐ., Χριστόν Proc.G.*Lev.*19:32 (M.87.764B); **2.** (Lat. *peraequator*) *assessor* of taxes, Eus.*v.C.*4.3 (p.119.3; M.20.1152C); Bas.*ep.*198(3.289C; M.32.713B); v.l. ap.Gr. Naz.*carm.*2.2(poem.)1 tit.,2 tit.(M.37.1451A,1477A); cf.Cosm.Mel. *schol.*ad loc.(M.38.469,473).

ἐξιτηλία, ἡ, **1.** *vanity, folly*; of worldly pride and pleasure, Cyr. *Ps.*36:35(M.69.949B); id.*Is.*1.3(2.68A); Olymp.*Job* 38 proem.(M.93.393B); of idolatry, Cyr.*Is.*4.3(2.640D); id.*Mal.*proem.(3.817E); of heresy, id.*Nest.*5.1(p.93.25; 6¹.122E); **2.** c. εἰς, *wasting one's energies* on, *abandonment* to worthless activities, id.*ador.*14(1.496E).

ἐξίτηλος, **1.** *evanescent, ready to vanish away* τοῦτο τὸ σαρκίον [sc. σῶμα] νεκροῦντας ἤδη καὶ ἐ. ἀποφαίνοντας ἀποχῇ τῆς πονηρίας Clem.*exc.Thdot.*52(p.124.12; M.9.684C); Cyr.*ador.*12(1.434A); *temporary*, Meth.*symp.*9.1(p.114.3; M.18.177A); of light *that fades*, Bas. *Eun.*2.28(1.264E; M.29.636C); of persons, *ready to die*, id.*ep.*162(3.253B; M.32.632C); **2.** *lacking* or *having lost power* or *value*, *feeble*, Ast.Am.*hom.*14(M.40.381B); βαλανεῖα...καὶ δεῖπνα...συνεχῶς γιγνόμενα τὸ σῶμα ἐ. ἐργάζεται Chrys.*hom.18.4 in Jo.*(8.109A); id.*hom.29.3 in Heb.*(12.276A); of crops, *poor, meagre*, Thdt.*qu.23 in Dt.*(1.276); of a distant view, *faint* ἐνδαπανηθεῖσα τῷ ἀέρι ἡ ὄψις, καὶ ἐ. γενομένη ‡Eust.*hex.*(M.18.724A); esp. *vain, worthless, foolish*; of heret. opinions, Isid.Pel.*epp.*1.159(M.78.293B); Cyr.*ador.*2(1.54C); *ib.*7(251A); id.*apol.orient.*(p.60.4; 6¹.193E); of Pharisaic tradition, ref. Mt.15:3 εἰς ἐ. τινα καὶ οὐχὶ τῷ νόμῳ διεγνωσμένον μεθορμισάμενοι βίον id.*ador.*16(572E); of idolatry, id.*Is.*4.3(2.651B); *ib.*5.6(895C); of worldly pleasures τὴν θεομισῆ καὶ ἐ. βδελυρίαν, κώμους δὴ λέγω id.*hom.pasch.*11(5².150B); id.*Am.*34(3.287D); id.*Is.*3.2(428A); cf. τὸ ἐ. εἰς τρυφάς *vain pursuit* of, *abandonment* to pleasure, *ib.*1.3(87C); **3.** *vain, proud, boastful* ὁ θρασὺς καὶ ὑπέροπτος καὶ τὸ μέγα καὶ ἐ. ἐκεῖνο βοῶν *ib.*2.1(2.188A); ἐ. ὀφρύν *ib.*3.3(470A); ἐ. ... καὶ ὑβριστής id.*Os.*139(3.172A).

***ἐξιτήλως**, **1.** *lightly, cursorily* ἐπιπόνως ἀλλὰ μὴ ἐ. ταῖς θείαις ἐντετυχηκὼς γραφαῖς Eus.*e.th.*3.3(p.148.30; M.24.988B); **2.** *for vain worldly ends*, ref. Is.3:18 ἐν ἐνδείᾳ καὶ ἀποβολῇ πάντων ἔσονται τῶν ἐ. ἐξηυρημένων Cyr.*Is.*1.3(2.69D); id.*Am.*59(3.316B); id.*Os.*21(3.44C); **3.** *foolishly* ἀποσκιρτήσαντα ἐ. τὸν ἄνθρωπον δουλείας τῆς ὑπὸ θεοῦ Or. *sel.in Ps.*2:8(M.12.1108B).

ἐξιτήριος, *at parting* ἐ. δῶρον Bas.*ep.*203.1(3.299E; M.32.737B); ἐ.

λόγος Gr.Naz.*or*.43.24(M.36.529A); ἐ. εὐλογίαις Thdt.*h.e.*1.18.9(3.796); Jo.D.*hom*.9.9(M.96.730B); as subst., *parting gift*, Mac.Mgn.*apocr*.4.14(p.182.7); Bas.*Spir*.73(p.145.7, v.l. ἀλεξητήριον 3.62C; M.32.205A); *parting message*, Anast.Ant.*redit*.(p.251).

ἐξιχνευτέον, *one must trace, search out*, Clem.*prot*.6(p.51.28; M.8.172C); met., *one must examine, discover the meaning of* ἐ. τοῦ ἀποστόλου τὴν φωνήν Meth.*symp*.3.12(p.40.21; M.18.80A).

ἐξιχνεύω, *trace*; met., *trace out the meaning of, examine*, Meth.*symp*.9.1(p.115.2; M.18.180A).

ἐξιχνιάζω, *search out*, Eus.*Ps*.138:1(M.24.40C); ἀδύνατα γὰρ αὐτῷ [sc. τῷ υἱῷ] τὸν πατέρα τε ἐξιχνιάσαι, ὅς ἐστιν ἐφ' ἑαυτοῦ Ar.*Thal.fr.2* (p.257; M.26.708B); Bas.*hex*.6.1(1.50E; M.29.120A); ref. Rom.11:33, Gr.Nyss.*Eun*.3(2 p.36.18; M.45.604B).

ἑξκαιδέκατος, *sixteenth*, Eutych.*pasch*.4(M.86.2396B).

***ἐξκουσεύω**, v. *ἐκκουσσεύω.

ἐξογκόω, *cause to swell up*, Chrys.*hom.7.4 in Col.*(11.376B); met., *exaggerate* συμφορὰν...ἐ. id.*hom.28.4 in 1Cor.*(10.285B); id.*hom.76.1 in Mt.*(7.732E); pass., Isid.Pel.*epp*.5.77(M.78.1372C).

ἐξοδεύω, **1.** *depart* ἐ. τοῦ βίου Gr.Nyss.*ep.can*.5(M.45.232C); abs., *depart this life*, CNic.(325)*can*.13; Bas.*ep*.243.4(3.375D; M.32.909B); Epiph.*haer*.76.1(p.341.17; M.42.517A); in form ἐξωδηκυῖαν τὴν Ἑλλήνων θρησκείαν ‡Jo.D.*Artem*.48(M.96.1296D); **2.** trans., *lead out*; met., *lead away, seduce*, *Clem.ep.Petr*.1(M.2.25B); τὴν ἰδίαν ἐ. ζωήν *lead* one's life, Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.92A); **3.** = ἐξηγέομαι, *expound, interpret*, Proc.G.*Lev*.proem.(M.87.692A).

ἐξοδιάζ-ω, **1.** *expend* λόγον...τῶν ~ομένων Chrys.*hom.14.4 in 1Tim.*(11.630E); Gr.Mag.*dial*.(tr. Zach.)4.22(M.*PL*.77.354C); **2.** *carry out* for burial; pass., Jo.Clim.*scal*.5(M.88.772C).

***ἐξοδιακός**, adj., *funeral* ἐ. κραββάτῳ CCP(681)*act*.14(H.3.1376D).

***ἐξοδίασις**, ἡ, *expedition* στρατιωτῶν ἐ. Thdt.*h.e.*2.16.28(3.869).

***ἐξοδιαστικός**, *funeral*; neut. as subst., Jo.D.*hymn.exod*.tit.(M.96.1368B); *Euchol*.(p.423).

***ἐξοδίζω**, s.v.l., = ἐξοδιάζω 2, pass., Jo.Mosch.*prat*.77(M.87.2932B).

ἐξοδικός, *expressive* τὸν ἐγκείμενον τῇ φύσει τῆς κτίσεως λόγον διὰ τῆς ἐ. ταύτης ἐνδείκνυται ῥήσεως Gr.Nyss.*hex*.26(M.44.888D); Max.*schol.c.h.*1.3(M.4.36A).

ἐξόδιος, **1.** *belonging to an exit* or *departure*; **a.** *parting* ἐ. ῥήματα Gr.Naz.*or*.8.22(M.35.816A); *ib*.40.11(M.36.373A); Niceph.Ur.*v.Sym*.45(M.86.3028B); **b.** *funeral* ᾠδὴν ἐ. Germ.CP *or*.2(M.98.284A); Jo.D.*carm.dorm.BMV* 8,156(pp.229,232; M.96.1364A,1368A); ref. Holy Saturday κυρίῳ...ἑορτὴν ἐ. Jo.D.*hom*.4.39(M.96.644A); of the Dormition ἑορτὴν ἐ. τῇ μητρὶ τοῦ θεοῦ ἑορτάσωμεν *ib*.9.15(741C); **2.** neut. as subst.; **a.** *going out* τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας...ἐ. ὀνομάζει, ὡς ἤδη τῶν ἔργων τῶν ἐν ἀγροῖς ἐκκεχωρηκότων εἰς πέρας Cyr.*Zach*.111(3.810B); τῆς ὀγδόης· ἣν ἐπίσχεσιν ὀνομάζει, μὴ ἔχουσαν ἐ. ἀλλὰ ἀνάπαυσιν παντελῆ Proc.G.*Num*.28:18(M.87.877C); **b.** *death* παρεστῶτος τοῦ ἐ. Gr.Naz.*or*.40.12(M.36.373B); **c.** *funeral* τὴν ἐκκομιδὴν ἤτοι τὸ ἐ. *Schol*. in CCarth.*can*.41(*Mon*.2 p.650); πάντες οἱ ἀδελφοὶ τῆς μονῆς ψάλλοντες ἐν τῷ ἐ. *V.Pach.Γ*(p.437); Jo.Mosch.*prat*.77(M.87.2932B); Jo.Clim.*scal*.26(M.88.1065D); **d.** of the feast of Tabernacles, *commemoration of Exodus*, ref. Ps.28, Gr.Nyss.*Pss.titt.* B 1(M.44.488B); τὸ ἐ. τὸ τέλος σημαίνει τῶν ἑορτῶν...τοῦτο γὰρ ὁ νομοθετῶν ἔφη ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου Thdt.*qu.32 in Lev.*(1.210); but cf.Cyr.*Zach*.111 supra.

ἔξοδος, ἡ, **1.** *going out* τὴν τῶν κατηχουμένων καὶ τὴν τῶν μετανοούντων ἔ. *Const.App*.2.57.14; *exile*, Thdt.*h.e.*1.22.2(3.803); *going forth*, of Son αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ δύο ἔ., ἤγουν πρόοδοι· ἡ μὲν πρωΐας, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἐκ πατρὸς γενομένη...ἡ δὲ ἑσπέρας, ἡ ἐκ παρθένου Ath.*fr.Pss.comm*.64:9(M.27.580A); ὁ...Χριστὸς ἔ. τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν εἰκότως καλεῖ. ἔξω γὰρ ἦμεν τοῦ θεοῦ *cat.Heb*.1:4 suppl.(p.319.32); τὸν τῆς οἰκονομίας λόγον...καὶ τὴν ἔ. τοῦ θεοῦ λόγου τὴν τοῦ πατρός...ἰδιαίτερον τῆς ἑαυτοῦ μόνης ὑποστάσεως ἐποιήσατο ἔ. Anast.S.*hod*.24(M.89.308B); ref. Mt.26:13 τὴν εἰς τὰ ἔθνη ἔ. Chrys.*hom.80.1 in Mt.*(7.767A); **2.** *Exodus* τῷ κακῷ θεῷ ἀνατιθέασιν [sc. Manicheans]...τὴν ἀπὸ Αἰγύπτου ἔ. τῶν Ἰσραηλιτῶν. οὐκ ἔστι γάρ, φασί, τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ τὸ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἀπὸ Αἰγύπτου †Leont.B.*sect*.3.2(M.86.1213B); hence *Book of Exodus*, freq.; **3.** *departure*; of death, Clem.*str*.3.9(p.226.9; M.8.1168B); τὴν τῆς σαρκὸς ἔ. id.*exc.Thdot*.4(p.106.17; M.9.656A); ἔ. ἀπὸ τοῦ βίου Meth.*symp*.6.4(p.68.22; M.18.120A); id.*res*.2.8(p.343.16; M.41.1176A); *Const.App*.2.13.2; ἐ. ψυχῆς *Poen.App*.2.14(p.156); abs., *decease*, *Ep.Lugd*.ap.Eus.*h.e.*5.1.36(M.20.421B); Or.*hom.2.3 in Jer.*(p.20.6; M.13.281A); **4.** *end, outcome*, Herm.*vis*.3.4.3; **5.** *issue, dispensing* καταγραφὴ τῆς ἐ. τοῦ σίτου Eustrat.*v.Eutych*.17(M.86.2293D).

ἐξόζ-ω, *smell* of; met., c. genit. ἀβελτερίας τῆς...ἐσχάτης ~οντας ...λόγους Cyr.*ep*.50(p.97.31; 5^{2}.167D); c. acc. ἐ. μοιχείαν Meth.*symp*.1.1(p.9.1; M.18.37C).

ἐξοιδαίνω, *swell up*; met., †Bas.*Is*.118(1.461C; M.30.309B).

ἐξοιδέω = foreg., met. τὸ φλεγμαῖνον τῶν παθῶν καὶ ἐξῳδηκός ‡Nil.*perist*.2.5(M.79.821B).

ἐξοικει-όω, **1.** *make like, assimilate* to; pass., Clem.*ecl*.50(p.151.4; M.9.721A); χρὴ ~οῦσθαι ἡμᾶς αὐτῷ [sc. τῷ θεῷ] δι' ἀγάπης τῆς θείας id.*str*.5.1(p.334.19; M.9.28B); Eus.*Is*.13:16(M.24.188D); *adapt*, Dion.Al.ap.Eus.*p.e.*7.19(334B; M.21.564B); **2.** med.; **a.** *appropriate* τῆς Ἑβραίων γραφῆς...ὁ Πλάτων ~οῦται τὸ δόγμα Eus.*p.e.*11.9(524B; M.869A); τὰς ἡμετέρας ἁμαρτίας ~ούμενος [sc. Χριστός] διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην id.*d.e.*10.1(p.450.3; M.22.724C); *ib*.10.8(p.478.9; M.769A); **b.** *win as a friend, make a friend of*, Clem.*str*.2.19(p.166.16; M.8.1041A); οὐ μόνον τοὺς δώδεκα ἀποστόλους οὐδὲ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς ἐξῳκειωμένος Eus.*d.e.*3.5(p.131.4; M.22.721B); τίνος δ' ἂν ὑστεροῖτο ⟨ὁ τὸν τῶν ὄντως ἀγαθῶν⟩ δημιουργὸν ἐξῳκειωμένος; id. *p.e.*1.1(2D); ὁ τῶν ἀγαθῶν τὸν δημιουργὸν ἐξοικειούμενος M.21.24C); Nil.*epp*.4.22(M.79.560D); **3.** med., *alienate* from τὸ κεφάλαιον τῆς συμφορᾶς ἡμῶν...τὸ ἐξῳκειωθῆναι τοῦ ἀγαθοῦ πατρὸς τὸ ἀνθρώπινον Gr.Nyss.*Eun*.12(2 p.278.11; M.45.889A).

ἐξοικίζ-ω, *remove from home, banish*, met. θρόμβοι ἱδρῶτος αὐτοῦ παραδόξως οἷα σταγόνες αἵματος ἀπέρρεον, ἵνα τῆς ἡμετέρας φύσεως... ἐξοικίσῃ τὴν τῆς δειλίας πηγήν ‡Dion.Al.*fr.in Lc.22:44*(p.243.7; M.10.1593A); Gr.Nyss.*hom.4 in Eccl.*(M.44.676C); φιλοσοφίας ἐξῳκισμένης Synes.*ep*.136(M.66.1524C); hence *remove, separate*, Cyr.*ador*.10(1.360E); ἐν ἠθῶν καταστάσει, τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος ἐξῳκισμένη *ib*.1(46E); id.*Jo*.2.5(4.192A); med., *go from home, depart*; of migrating birds, Synes.*ep*.138(1528C); ὅπου δὲ ὀργὴ καὶ θυμὸς...τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον...~εται *ib*.67(1421B).

ἐξοικισμός, ὁ, *expulsion, banishment*, Cyr.*Zach*.78(3.760A).

***ἐξοικιστέον**, *one must banish*, Clem.*paed*.2.5(p.185.5; M.8.445C).

ἔξοικος, *homeless, turned out of doors*, Cyr.*Is*.5.2(2.761E); id.*Nah*.13 (ἔ. ὁ 3.491B, v.l. ἐξ οἴκου Aubert); met. τὴν ἀδελφοκτόνον ὀργὴν ἔ. τῆς ἑαυτῶν διανοίας ποιησώμεθα id.*hom.pasch*.7(5^{2}.86E); *ib*.6(72B).

ἐξοιστρέω (-άω), **1.** *goad on*; fig.; **a.** *infuriate, madden*, Eus.*d.e.*6.10(p.164.29; M.22.270A); Bas.*hom*.14.4(2.125C; M.31.452A); Nemes.*nat.hom*.30(M.40.724A); Pall.*v.Chrys*.20(p.145.10; M.47.81); **b.** *make mad, silly*, Iren.*haer*.1.13.2(M.7.581A); **2.** intrans., *rush madly forth* οὐχ...οἷός τε ὑπάρχει εἰς οὐρανοὺς ἀναβαίνειν ὁ ἐκεῖθεν ἐξοιστρήσας διάβολος ‡Caes.Naz.*dial*.49(M.38.920); in form ἐξοιστράω, Synes.*provid*.15(p.97.9; M.66.1245C).

***ἐξοιστριάζω**, *be mad* ἐξοιστριάσας ἐν ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἡρῳδίαδος *A.Jo.Bapt*.8(p.536.2, v.l. ἐξοιστρήσας).

ἐξοίχομαι, *be gone out*, met. εἰς πλατὺ ζητημάτων ἐ. πέλαγος Cyr.*ador*.1(1.3D).

ἐξοκέλλω, **1.** *run aground*; met.; **a.** *drift* into; c. εἰς, *LS*; ἐ. πρὸς κακίαν Clem.*q.d.s.*40(p.186.14; M.9.645B); ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐ. Rhod.ap.Eus.*h.e.*5.13.4(M.20.460C); ποῦ οὐκ ἂν ἐξώκειλαν ἀσεβείας; Chrys.*hom.5.4 in Mt.*(7.80A); **b.** c. gen., *drift away, stray* from, *miss* οἱ Ἰουδαῖοι τῆς ἐλπίδος τῶν μελλόντων ἐξώκειλαν ἀγαθῶν Meth.*symp*.9.2(p.115.24; M.18.180C); ἐ. τῇ ἀληθείᾳ [conj. τῆς ἀληθείας] Epiph.*haer*.80.7(p.493.3; M.42.768C); Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3153C); ἐ. τοῦ φρονεῖν καὶ κηρύττειν ὀρθῶς τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον Anast.S.*haer*.(p.265); **c.** abs., *suffer shipwreck, come to grief*, Meth.*symp*.7.5(p.76.14; M.18.132B); Ammon.*1Petr.3:19–20*(M.85.1608D); Epiph.*anc*.105(p.127.2; M.43.208B); Chrys.*hom.1.1 in Mt.*(7.2B); **2.** trans., *drive on the rocks*; met., *drive headlong* δεινὴ γὰρ ἡ τρυφὴ εἰς κόρον ἐξοκείλασα Clem.*paed*.3.11(p.266.29; M.8.625C); reflex., *get off one's course* παρ' ὀλίγου αὐτὸν ἐξώκειλε τῆς προθέσεως Pall.*h.Laus*.16(p.41.13; M.34.1042A).

ἐξολεθρεύω, = ἐξολοθρεύω, *Pap.Chr.*(p.440); *CG–Cl* 1.15.

ἐξολιγωρέω, *value lightly*, Meth.*res*.2.24(p.379.12; M.18.289A).

ἐξολισθαίνω, **1.** *slip away*, met. ἐ. τῆς ἀληθείας Meth.*symp*.5.2(p.54.11; M.18.100A); *ib*.8.3(p.84.17; 144A); εἰ ἐν ψιλῷ καὶ μόνῳ τῷ ὀνόματι διακέκριται θεὸς ὁ υἱός...ἐξολισθήσειεν αὐτοῦ...τὸ χάρισμα Didym.*Trin*.3.10(M.39.856C); εἰς πονηρίαν ἐ. Chrys.*hom.63.4 in Jo.*(8.380A); id.*hom.7.3 in Mt.*(7.107C); Cyr.*Ps*.36:19(M.69.936B); **2.** *slip, stumble*, fig. ὁ...ἐχθρὸς ἀεὶ...προσεδρεύει, καταπιεῖν ἕτοιμος εἴ πού τις ἐξολισθήσειε Chrys.*sac*.3.17(p.89.10; 1.398C); **3.** *slip down, sink down* τῷ βόθρῳ ὑπεκλίθη τοῦ ᾅδου ὁ ποιμὴν ὁ καλός, διὰ τὸ ἐξωλισθηκὸς ἐκεῖ πρόβατον Germ.CP *or*.2(M.98.285A); Men.*exc.Rom*.20(p.220.19; M.113.925C).

***ἐξολίσθησις**, ἡ, *falling away*, Const.ap.Eus.*h.e.*10.7.2(M.20.893B).

***ἐξόλισθος**, *slippery* ἐ. ἡ κατάβασις †Anast.S.*relat*.8(p.65.12).

***ἐξολοθρεύσιον**, τό, *utter destruction*, *A.Xanthipp*.9(p.64.18).

***ἐξολοθρευτής**, ὁ, *destroyer*, Ath.*exp.Ps*.78:50(M.27.356A); †Cyr. *hom.div*.11(5^2.380B).

ἐξολοθρεύ-ω, *destroy utterly*, *exterminate*, Just.*dial*.131.5(M.6.781B); Eus.*h.e*.1.6.11(M.20.89A); ἐλέει θεοῦ ~θήσονται οἱ ἐχθροί, οὐ κατ' οὐσίαν φθειρόμενοι...ἀλλὰ τὴν ἕξιν ἀποβαλόντες δι' ἣν ἐχθροὶ τοῦ δικαίου...τυγχάνουσιν id.*Ps*.142:11(M.24.52B); Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.48.22; M.45.277A); ref. Gen.17:14 περιτεμνώμεθα πᾶν σαρκικὸν φρόνημα καὶ λόγον καὶ ἔργον παράνομον, ἵνα μὴ ~θῶμεν Nil.*epp*.1.13 (M.79.88B).

***ἐξολοκλήρου**, *fully*, *completely*, *Cod.Afr*.93(Lat. *ex integro*).

***ἐξόλου**, *at all* τὸ ἐ. μὴ εἶναι θεούς Thphl.Ant.*Autol*.3.7(M.6.1129C).

***ἐξομαλέω**, = ἐξομαλίζω 1, Nil.ap.Proc.G.*Cant*.2:1(M.87.1577A).

ἐξομαλίζ-ω, **1.** *make quite smooth*, *smooth out*, fig. and met. ἐ. [τῷ λαῷ θεοῦ] τὴν ὁδὸν τῆς θεοσεβείας Eus.*Is*.57:14(M.24.476C); ἐ. τὴν ἐπιδημίαν τῷ κυρίῳ †Bas.*hom.in Ps*.28(1.360B; M.30.77C); ἀρετῆς...τὰς ἀνωμαλίας τῶν πραγμάτων διὰ τῆς ἑαυτῆς φιλοσοφίας ~ούσης Isid.Pel.*epp*.2.89(M.78.533B); *Lit.Chrys*.(p.340.25); esp. *smooth out* difficulties of interpretation, *explain*, Or.*sel.in Ps*.50 proem.ap. *philoc*.1.29(p.34.22; M.17.453B); id.*Jo*.20.12(p.342.28; M.14.328C); Eus.*d.e*.10.2(p.456.22; M.22.733D); ‡Ath.*dial.Trin*.3.26(M.28.1244C); Max.*schol.d.n*.7.1(M.4.341C); medic., *smooth away*, *reduce*, fig. ὁ ὀνειδισμὸς...τὰς ὑπερσαρκώσεις τοῦ τύφου ἐ. Clem.*paed*.1.8(p.128.11; M.8.328C); *Const.App*.2.41.6; **2.** *make even*, *maintain consistently*, Bas.*reg.br*.16(2.420B; M.31.1092D); τοὺς προκόπτοντας μὴ ~ειν τὰς πράξεις †Bas.*Is*.35(1.408C; M.30.189A); Diod.*fat*.(M.103.860D); **3.** *make to agree* ταῖς θεωρίαις τὰς ἱστορίας ἐ. Didym.*Job* 5:18(M.39.1133C).

***ἐξομαλισμός**, ὁ, *smoothing out of difficulties*, *explanation*, †Bas. *Is*.256(1.574E; M.30.569B) ∞ Proc.G.*Is*.13:2(M.87.2069D); *harmonization* κινεῖν...τὰ δόγματα τοῦ χρόνου πολλοῦ...χρῄζοντα πρὸς ἐ. πρέποντα τῇ δικαιοσύνῃ θεοῦ ‡Nil.*narr*.2(M.79.609C).

ἐξομβρ-έω, *pour out like rain*, ref. 1Cor.10:4 τὸ ἀποστολικὸν πόμα...~εῖ Eus.*Is*.48:20(M.24.428C); Cosm.Ind.*top*.12(M.88.456D).

***ἐξομβρίζω**, = foreg. ὦ μετάνοια...σὺ...τοῖς...Νινευΐταις πηγὰς ζωῆς...ἐξώμβρισας ‡Chrys.*poenit*.4(9.852C).

ἐξομιλέω, *be familiar with*, ‡Jo.D.*Artem*.34(p.162.15; M.96.1281D).

ἐξόμνυμι, **1.** *deny upon oath*; fig., Synes.*ep*.154(M.66.1556A); **2.** *forswear*, *renounce*, Clem.*paed*.2.1(p.155.4; M.8.380B); Ath.*inc*. 37.5(M.25.161A); **3.** *swear a solemn oath*, *Dorm.BMV* 10(p.98).

ἐξομοι-όω, **1.** *make quite like* θεοσέβεια ~οῦσα τῷ θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν τὸν ἄνθρωπον Clem.*prot*.9(p.64.31; M.8.197C); id.*paed*.1.2 (p.91.26; M.8.252C); ὁ δὲ θεὸς ταύτην [sc. τὴν ψυχὴν] δι' ὅλου περιλαβὼν μετὰ τοῦ συμπεφυκότος αὐτῇ σώματος ἀναλόγως αὐτὰ ~οῖ ἑαυτῷ Max.*ambig*.(M.91.1249C); pass., *become* or *be like*; c. genit., Or.*exp. in Pr*.7:22(M.17.184A); **2.** *imitate*, Gr.Thaum.*pan.Or*.11 (p.26.11; M.10.1084A).

ἐξομοίωσις, ἡ, **1.** *assimilation*, ref. Phil.2:9 τὴν τοῦ ἀναληφθέντος ἀνθρώπου πρὸς τὸ ὕψος τῆς θείας φύσεως ἐ. τε καὶ ἕνωσιν Gr.Nyss. *Eun*.6(2 p.147.24; M.45.733B); **2.** *becoming like* ἡ πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον ...ἐ. Clem.*str*.2.22(p.187.8; M.8.1084A); ἐ. ... τῷ θεῷ *ib*.(p.188.20; 1085B); Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.776B); *imitation* τὴν ἐν παισὶν ἁπλότητα εἰς ἐ. παρακατατιθέμενος ἡμῖν Clem.*paed*.1.5(p.97.8; M.8.264A); **3.** *likeness* ἀνερμήνευτος οὐσία καὶ φύσις, οὐκ ἔχουσα παρὰ βροτοῖς ἐξομοίωσιν ‡Jo.D.*Artem*.28(p.160.20; M.96.1277B).

ἐξομοιωτικός, *able to make like*, Clem.*str*.1.11(p.34.12; M.8.749C).

ἐξομολογ-έομαι, **1.** *confess*; **a.** in gen. ὁ δεσπότης...οὐδὲν οὐδενὸς χρῄζει εἰ μὴ τὸ ~εῖσθαι αὐτῷ *1Clem*.52.1; περὶ παραπτωμάτων *ib*.51.3; ἐπὶ ἁμαρτίαις *Barn*.19.12; τῶν ἐν μετανοίᾳ ~ουμένων Clem.*str*.2.13 (p.144.27; M.8.997A); Or.*hom.1.4 in Jer*.(p.12.3; M.13.272A); ἐνάτῃ ὥρᾳ...~ουμένη τὰ παραπτώματά σου...ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ κύριος... ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα Ath.*virg*.12(p.46.13; M.28.265B); διὰ τί...ὁ Κάϊν καὶ ὁ Λάμεχ φόνον δράσαντες οὐχ ὁμοίως ἐκολάσθησαν;...ὁ μὲν ἐλεγχόμενος ἠρνήσατο· ὁ δὲ μὴ ἐλεγχόμενος ἐξωμολογήσατο Isid.Pel. *epp*.4.8(M.78.1056C); Diad.*perf*.100(p.148.21); ἔθη πολλάκις τοῖς δαίμοσιν...μὴ ~εῖσθαι ἡμᾶς ὑποβάλλειν Jo.Clim.*scal*.4(M.88.709A); οὐδέποτέ τις εὑρίσκεται...~ούμενος, εἰ μὴ...σχῇ ἐλπίδα ὅτι ἐὰν ~ήσωμαι...γενήσεταί μοι ἄφεσις Thdr.Stud.*resp*.3(M.99.1732C); **b.** in public penance, *Did*.4.14 cit. s. παράπτωμα; αἱ μὲν καὶ εἰς φανερὸν ~οῦνται, αἱ δὲ...εἰς τὸ παντελὲς ἀπέστησαν Iren.*haer*.1.13.7(M.7.592A); ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀποδυρόμενος καὶ ~ούμενος τὸ ἑαυτοῦ ἁμάρτημα, ᾧ καὶ ἐκοινωνήσαμεν λαϊκῷ Corn.ap.Eus.*h.e*.6.43.10 (M.20.620B); hence *be a penitent* τὸν ἅπαντα χρόνον ~ουμένη διετέλεσε, πενθοῦσα καὶ θρηνοῦσα Iren.*haer*.1.13.5(588B); Κέρδων...εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐλθὼν καὶ ~ούμενος οὕτως διετέλεσε, ποτὲ μὲν λαθροδιδασκαλῶν, ποτὲ δὲ...~ούμενος *ib*.3.4.3(857A); of emperor Philip, Eus.*h.e*.6.34(M.20.596A); ὁ γοητείαν καὶ φαρμακείαν ἐξαγορεύων τὸν τοῦ φονέως χρόνον ~ηθήσεται †CCP(381)*can*.10; public confession not essential to obtain God's forgiveness, Chrys.*incomprehens*.5.7(1.490C); id.*catech*.5.4(2.240B); v. μετάνοια; **c.** sacramentally ἀναγκαῖον τοὺς πεπιστευμένους τὴν οἰκονομίαν τῶν μυστηρίων τοῦ θεοῦ ~εῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα Bas.*reg.br*.288(2.516E; M.31.1285A); Socr.*h.e*.5.19.2(M.67.616A) cit. s. μετάνοια; regulations, †Jo.Jej.*poenit*.(M.88.1889Aff.); Anast.S.*synax*.(M.89.833C); cf. ἐὰν οὖν εὕρῃς ἄνδρα πνευματικόν, ἔμπειρον, δυνάμενόν σε ἰατρεῦσαι...~ησαι αὐτῷ id.*qu.et resp*.6(M.89.372A); cf. ἁμαρτία; **d.** liturg. ~ούμεθά σοι, φιλάνθρωπε θεέ, καὶ προσπίπτομεν, ἑαυτῶν τὰς ἀσθενείας Serap.*euch*.5.1; ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει παρ' ἡμῖν ὁ λαὸς ἐπὶ τὸν οἶκον τῆς προσευχῆς, καὶ ἐν...συνοχῇ δακρύων ~ούμενοι τῷ θεῷ, τελευταῖον ἐξαναστάντες τῶν προσευχῶν, εἰς τὴν ψαλμῳδίαν καθίστανται Bas.*ep*.207.3(3.311B; M.32.764A); **e.** of confession of faults in religious communities ἦλθεν ~ούμενος ταῦτα πάντα τοῖς πατράσιν Pall.*h.Laus*.26(p.82.16; M.34.1092A); *ib*.34(p.99.20; 1107B); *ib*.70(p.166.19; 1243A); Jo.Clim.*scal*.4(M.88.681D); **2.** *confess*, *acknowledge*; **a.** one's faults to other men, Or.*Jo*.32.19(12; p.458.29; M.14.793D); ~οῦμαι ὑμῖν, ἐγὼ μάγος, ἐγὼ πλάνος *Hom. Clem*.20.19; **b.** a fact, Clem.*str*.4.8(p.274.5; M.8.1219A); *ib*.7.6(p.7.19; M.9.412B); ref. Phil.2:11 πᾶσαν...τὴν κτίσιν...~ουμένην, ὅτι καὶ τὸ γενέσθαι σάρκα τὸν λόγον, καὶ θάνατον ὑπομεῖναι σαρκί Ath.*Ar*. 1.42(M.26.100A); Ammonas *opusc*.2.18(p.470.9); **3.** *make grateful acknowledgement*, *give thanks*, *1Clem*.61.3; Or.*hom.17.7 in Jer*. (p.140.4; M.13.449A); Ath.*exp.Ps*.30:24(M.27.161A); εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ ~ούμενοι ἐφ' οἷς εὐηργέτησεν ἡμᾶς ὁ θεός *Const.App*.7.30.1; Chrys.*exp.in Ps*.141(5.446B).

ἐξομολόγησις, ἡ, *confession*, def. διπλοῦν τὸ τῆς ἐ. εἶδός ἐστιν. ἢ γὰρ τῶν οἰκείων ἁμαρτημάτων ἐστὶ κατάγνωσις, ἢ εὐχαριστία εἰς τὸν θεόν Chrys.*exp.in Ps*.9(5.93B); †Cyr.*coll.VT*(6^4.75B; M.77.1288B); *exomologesis. ...Latine confessio interpretatur, cujus nominis duplex significatio est. aut enim in laude intellegitur confessio sicut est* [cit. Mt.11:25]*; aut dum quisque confitetur sua peccata...cujus indeficiens est misericordia*, Isid.H.*etym*.6.19.75; **1.** *confession* of sins; **a.** to God, cf. *exomologesis est qua delictum domino nostro confitemur; non quidem ut ignaro, sed quatenus satisfactio confessione disponitur, confessione poenitentia nascitur, poenitentia deus mitigatur. itaque exomologesis...humilificandi hominis disciplina est*, Tert.*de poenitentia* 9(M.*PL*.1.1243B); τὰ μὲν τῶν ἀδελφῶν ἁμαρτήματα μερίσασθαι εὐχόμενος εἰς ἐ. καὶ ἐπιστροφὴν τῶν συγγενῶν Clem.*str*. 7.12(p.57.8; M.9.509C); ref. Ps.50 τῷ ψαλμῷ τῆς ἐ. Or.*hom.8.1 in Jer*.(p.56.3; M.13.336C); ref. Novatianist teaching on lapsed μηκέτι οὔσης αὐτοῖς σωτηρίας ἐλπίδος μηδ' εἰ πάντα τὰ εἰς ἐπιστροφὴν γνησίαν καὶ καθαρὰν ἐ. ἐπιτελοῖεν Eus.*h.e*.6.43.1(M.20.616B); ἀρχὴ τῆς σωτηρίας ἡ ἐ. Ath.*exp.Ps*.118:7(M.27.481A); πολλάκις δὲ γίνεται τὸν μὲν πολλὰ ἐπταικότα δι' ἐξομολογήσεως ἀπαλλαγῆναι, τὸν δὲ ὀλίγα ἡμαρτηκότα δι' ὑπερηφανίαν μὴ προσελθεῖν τῷ φαρμάκῳ τῆς ἐ. καὶ οὕτως μὴ ὠφεληθῆναι Tit.Bost.*fr.Lc*.7:39ff.(p.170); ref. Is.13:9 μὴ οὖν ταμιευώμεθα εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὰς ἐ. †Bas.*Is*.265(1.581A; M.30.584D); διὰ πάσης ἐ. τε καὶ ταπεινώσεως τὴν μετάνοιαν ἐπιδειξαμένη [sc. ἡ ψυχή], τότε καὶ αὖθις τῆς ἐπισκοπῆς ἀξιοῦται τῆς χάριτος Mac.Aeg. *carit*.28(M.34.932A); Chrys.*Jud*.8.3(1.677B); ἡ δὲ ἁμαρτία τοσαύτην ἐντίθησι κηλῖδα, ὡς μηδὲ μυρίαις πηγαῖς ἐκκαθᾶραι ταύτην δύνασθαι, ἀλλὰ μόνοις δάκρυσι καὶ...ἐ. id.*hom.37.6 in Mt*.(7.422C); but cf. ὁ διὰ νηστείας καὶ ὀδυρμῶν...καὶ μυρίας ἐ. μόλις ἕτεροι κατορθοῦσι, τὸ τὰ ἁμαρτήματα ἐξαλείφειν λέγω τὰ ἑαυτῶν, τοῦτο ἔξεστιν ἡμῖν ῥᾳδίως ποιεῖν ἂν μόνον ἀπὸ τῆς διανοίας ἐξαλείψωμεν τὴν ὀργὴν καὶ μετὰ εἰλικρινείας ἀφῶμεν τοῖς ἠδικηκόσιν ἡμᾶς id.*hom.in Rom.12:20*(3.171B); καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην εἶχεν [sc. Δαβίδ]... καὶ γὰρ τοῦτο ἐ., τοῦτο μετάνοια id.*hom.4.6 in 2Cor*.(10.463D); Cyr. *Ps*.37:18(M.69.965D); δύναται ἐ. καὶ πῦρ αἰώνιον ἀποσβέσαι Thdr. Stud.*conf*.1(M.99.1721A); cf. *inter litanias vero et exomologesim hoc differt, quod exomologesis pro sola confessione peccatorum agitur; litaniae vero, quae indicantur propter rogandum deum et impetrandam in aliquo misericordiam ejus*, Isid.H.*etym*.6.19.80; necessity before baptism or communion ἐ. ὁ καιρὸς καὶ τοῖς ἀμυήτοις καὶ τοῖς βαπτισθεῖσι· τοῖς μέν, ἵνα μετανοήσαντες τῶν ἱερῶν τύχωσι μυστηρίων, τοῖς δέ, ἵνα ἀπονιψάμενοι ἐν τῷ βαπτίσματι τὰς κηλῖδας, καθαρῷ συνειδότι τῇ τραπέζῃ προσέλθωσιν Chrys.*hom.10.5 in Mt*.(7.146A); especially enjoined during Lent, id.*Jud*.3.4(1.611D); and in Holy Week, id.*hom.30.1 in Gen*.(4.294A); but constantly necessary, *ib*. *11.4*(86E); δεῖ εὐθέως καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων πταισμάτων ἐ. σύντονον προσφέρειν τῷ δεσπότῃ...προσέχειν δὲ δεῖ ἀδιαλείπτως τῇ αἰσθήσει τῆς ἐ., μή που ἄρα ἡ συνείδησις ἡμῶν ψεύσηται ἑαυτὴν ὑπονοήσασα